Sermones quadrageſimales fratris Jacobi de voragine ordinis predicatorum. quondam archiepiſcopi Januenſis. cum regiſtro eorũdem in principio.

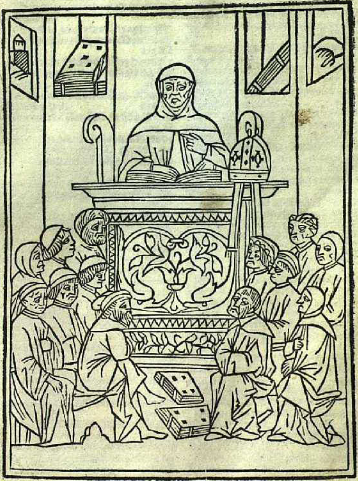

Sermones quadrageſimales fratris Jacobi de voragine ordinis predicatorum. quondam archiepiſcopi Januenſis. cum registro eorũdem in principio.

¶ Circa tabulaꝫ imediate ſequenteꝫ notandū ꝙ ꝑ primū numeꝝ intelligēdū eſt capl'ꝫ a quo ſumptū eſt thema allegatū. Per ſcōm vero numerū datur intelligi ad quorum ſermonē huius quadrageſimalis ſit recurrendum pro conuenienti materia predicanda diebus ſubſignatis conformiter ad aliquam dictionem vel clauſulam in quouis themate hic inſerto contentam.

Dñica prima aduentus Cuꝫ appropinquaſſet ieſus hieroſolymis. Matth.xxi. ſer.lxxix. car.78

Dñica ſecūda Uidebūt filiuꝫ hominis venientem in nube cuꝫ poteſtate ⁊c̄. Luce.xxi.ſer.xi. car.11

Dominica tertia Ceci vident. Matth.xi.ſer.lvij.⁊.lviij. car.55

Dñica quarta Gaudete in dño. Phil.iiij.ſer.xxv. car.23

Item parate viaꝫ dñi. Joan.i. Nota de via.ſermonibus.xxviij.lij. car.26.⁊.50

In die natiuitatis dñi Apparuit grā dei Titum.ij.ſer.lxvij.lxviij.

Item Erat lux vera que illuminat omnem hominem ⁊c̄. Joannis primo. ſer. lxiiij.lxv.l. car.61

Dominica ifra octauaꝫ Gratia dei erat in illo. Luce.ij. Nota de gratia.ſer.lxvij. lxviij. car.65

In die epiphanie Per aliā viā reuerſi ſūt in regionē ſuaꝫ. Mat.ij. Nota de via ſermonibus.xxviij.lij. car.26.⁊.50

Dominica prima poſt octa. epiphanie Uinum non habent. Joan.ij.ſer. xxxiij. xxxiiij. car.30.⁊ 31

Dñica ſecūda Leproſus adorabat euꝫ. Matthei.viij. ſer.xl. ⁊ ſer.iij. de adoratione centurionis car.4 ⁊ 34

Dñica tertia Aſcendente ieſu in nauiculam: ſecuti ſunt eum diſcipuli eius. Mat.viij.ſer.vii. car.8

Dñica in.lxx. Ite ⁊ vos in vineā meaꝫ. Mat.xx.ſer.xxxiij.xxxiiij. car.30 ⁊ 31

Dñica in.lx. Semen eſt verbuꝫ dei. Luce.viij.ſer.xviij. car.17

Dñica in.l. Ecce aſcendimus hieroſolymam. Luc.viij.ſer.xxix. car.26

Dñica i trinitate Niſi qs renat' fuerit ex aq̄ ⁊ ſpū ſancto nō pōt introire in regnū dei. Joan.iij.ſer.xlviij. car.45

Dominica prima poſt feſtum trinitatis Homo quidaꝫ erat diues. Luce.xvi. ſer. xxxi. car.29

In feſto corpis xp̄i Probet aūt ſeipſuꝫ homo.i.Cor.xi.ſer.lxxxvij. car.86

Dñica ſcōa Uxoreꝫ duxi ⁊ iō nō poſſuꝫ venire. Luc.xiiij.ſer.xxxv. car.32

Dñica tertia Inueni oueꝫ meā q̄ perierat. Luce.xv.ſer.lxxij.

Dominica quarta Dimittite ⁊ dimittemini. Luce.vi. ſermonibus. v. vi. ⁊.xli. xlij. car.5 6 38 ⁊ 39

Dominica quinta Secuti ſunt illum. Luc.v.ſer.lxiij. car.61

Dñica ſexta Uade ꝑus recōciliari fratri tuo. Mat.v.ſer.v.⁊.vi. car.5 ⁊ 6

Dñica ſeptima Quot panes habetis. Matthei.viij.ſer.ii. car.49

Dominica octaua Ueniunt in veſtimētis ouium. Matthei. vii. ſermonibus. xliii.xliiii. car.40 ⁊ 41

Dñica nona Redde rōnem villicatiōis tue. Luc.xvi.ſer.xi.xii. car.11 ⁊ 12

De beata maria magdalena Ecce mulier que erat in ciuitate peccatrix. Luce vij.ſer.lxxiii.lxxiiii. car.71 ⁊ 72

De beato iacobo apoſtolo Poteſtis bibere calicem quem ego bibiturus ſum. Matth.xx.ſer.xxix.xxx. car.27 ⁊ 28

De trāſfiguratōe Trāſfiguratus eſt añ eos. Mat.xvii.ſer.xxi. car.19

Dñica decima Domus mea dom' orationis eſt. Luc.xix.ſer.xiiii. car.13

Dñica vndecima Qui ſe exaltat humiliabit. Luc.xviii.ſer.xxviii. car.25

Dñica duodecima Adducūt ei ſurduꝫ ⁊ mutū. Mar.vii.ſ.xxxvii. car.34

Dominica tertiadecima Diliges dñm deum tuum ⁊c̄.⁊ proximum ⁊c̄. Luce.x. ſer.v.⁊.vi. car.5 ⁊ 6

De aſſumptione ⁊ natiuitate beate virginis Beatus venter qui te portauit. Luce.xi.ſer.xxxvii. car.34

Dñica q̄rtadecima Jeſu redēptor miſerere noſtri. Luce.xvii.ſer.xl. car.37

Dñica q̄ntadecima Nonne aīa plus ē̄ eſca ⁊c̄. Matthei.vi.ſer.xxxiiii. car.31

Dñica.xvi. Adoleſcens tibi dico ſurge Luce.vii.ſer.lix.lx. car.56 ⁊ 60

Dñica.xvii. Qui ſe exaltat humiliabit Luce.xiiii.ſer.xxviii. car.25

Dñica.xviij.Diliges primũ tuũ. Mat
thei.xxij.ſ.v.⁊.vi. car.5 ⁊ 6
Dñica.xix.Offerebant ei paralyticum.
Mat.xix.ſer.iij.iiij. car.3 ⁊ 4
Itẽ eadẽ dñica.Aſcẽdens ieſus i naui-
culam.Matth.ix.ſ.vij.viij. car.7 ⁊ 8
Dñica.xx.Nolite inebriari vino i quo
ẽ luxuria ſed ipleamini ſpũ ſcõ. Eph.v.
ſer.xxxv.xlviij. car.32 ⁊ 48
In vtroq; feſto ſcẽ crucis inuẽtiõe.ſ.
⁊ exaltatõe.Cũ exaltaueritis filiũ hois.
Io.viij.ſer.xxv.xxvi. car.23
Dñica.xxi.Rogabat eũ vt ſanaret filiũ
eius.Io.iiij.ſer.iij.iiij. car.3 ⁊ 4
Dñica.xxij.Nonne ergo oportuit ⁊ te
miſereri ꝯſerui tui ſicut ⁊ ego tui miſer-
tus ſuȝ.Matth.xviij.ſ.v.vi. car.3 ⁊ 4
Dñica.xxii.Cuius ẽ imago hec. Mat.
xxii.ſer.xi.xii. car.12 ⁊ 12
Dñica.xxiiij.Dñe filia mea mõ defun
cta ẽ ⁊c̃.Mat.ix.ſ.lviij. car.56
Dñica.xxv. Accepit ergo ieſus panes
⁊c̃.Io.vi.ſ.li.lij. car.49 ⁊ 50
In dedicatione eccleſie Dom⁹ mea do
mus orõis ẽ.Luc.xix.ſ.xliij. car.14

Incipit tabula in ſermones quadra-
geſimales fris Iacobi de Voragine ꝑ al
phabeti lr̃as:vt eo faciſius mã ſeſe offe-
rat notabiliter diſtincta.

Abſcondere.
Abſcōdūt quidaȝ ſe ſimulato amore: quidã ſi-
mulato ſermone:⁊ quidã ſi-
mulata cõuerſatione ſ.liij.B car.51
Actiui.
Quidã ſunt icipiẽtes:quidã ꝓficiẽtes:
quidã ꝑfecti ſer.xxxix.L. car.36
Accuſatio.
Accuſatores tres ſtabũt cõtra peccato-
res ſer.xi.B. car.11
Aduocatus.
Aduocatus ẽ bonus qui hȝ bonã dili-
gentiam ſ.l.D. car.48
Adulatio.
Adulatores ſunt ſicut ſcorpio ſer.xlix.
A car.46
Amaritudo.
Amaritudo quedam ſupficialis: q̃daȝ
ꝓcordial:⁊ q̃dã mixta ſ.lxxxviij.E ca.87
Amare.
Amare mundũ non debemus pp duas
cãs ſer.xcvi.D car.95
Amor.
Amor cordis aliqñ ẽ puus: aliqñ defe-
ctiuus:aliqñ iordinat⁹:aliqñ perfectus.
ſer.v.A. car.5
Amor illicit⁹ ẽ triplex ſ.xviij.C car.17
Amor mundanoꝝ nõ extinguit ſitiȝ ſ.
xlvij.B car.44
Amor dei ſitim extinguit oium mũda-
norum ſ.xlvij.C car.45
Amor mũdi nõ ẽ aptus ad bibẽdũ q̄ ẽ
amarus ſer.xlviij.B car.45
Amor ſpũs ſci ſupbiã expellit:auaritiã
occidit:ꝯcupiſcẽtiã tollit ſermo. xlviij.
C. car.45
Amor carnalis habet faſtidiũȝ ſermo.
lxxvij.B car.76
Amor oñdit in ſermone:in oꝑe:⁊ i cor-
de ſ.lxxxij.D car.82
Amor triplex quẽ xp̃s nobis oñdit ſer.
lxxxix.D car.89
Amicos pauci ꝟe amãt ſ.xciij.C ca.93
Amauerũt chriſtum ſancte mulieres ſ.
xciij.C car.93
Agnus.
Agnus xp̃s triplici igne fuit aſſatus. ſ.
lxxxviij.C car.87
Agni caput ẽ diitas ſ.lxxxviij.D car.87
Angelus.
Angeloꝝ miniſteriũ tripliciter accipi-
tur ſer.x.D car.10
Angelus põderat aias in quattuor or-
dinibus ſer.xij.C car.12
Angeloꝝ cuſtodia ſepes vinee. ſermo.
xxxij.C car.30
Angelus apparens mulieribus quat-
tuor fecit ſer.xciij.I car.93
Angelus bonus a malo cognoſcit mul
tipliciter ſ.xciij.K car.93
Anguſtia.
Anguſtiã magnam patiẽter dammati.
ſermo.xl.D car.18
Anima.
Aias angelus ponderat quattuor ordi
nibus ſer.xij.C car.12
Anime motus ꝑ motũ aque intelligit.
ſer.xix.E car.18
Aias deus plantauit in corpe propter
tria ſer.xxxiiij.C car.31
In aia ſunt tres domus in quibus dñs
inhabitare vult ſ.xxxvij.D car.34
Aie ſunt tres potentie ſ.liiij.A car.52
Anima ſanctoꝝ viroꝝ habet tres ſtat⁹
ſer.l.C car.47
Aie cõiuncte corpi nõ dȝ fieri feſtũ pp
tria ſer.lxx.D car.65
Aie ſpũs in extremis ꝯmẽdãdus ẽ deo
pp tria ſ.lxxxiij.C car.82
Anime in manu dei ſunt ſecure ſermo.
lxxxiiij.D car.83
Anime ſunt quattuor opiniones vbi ſit
ſer.lxxxviiij.F car.89
Aiam chriſti iudei querẽtes videntur
illas opiniões ſciuiſſe ſ.lxxxix.G car.89
Aia hȝ tria vbera ſ.xcij.E car.92
Appetitus.
Appetũt ſex nãlr hoies ſ.xxx.I ca.28
Appeti pñt tria ſ.lvi.E car.54
Aqua.
Aque motu itelligit motus anime. ſ.
xix.E car.18
Aquarum ſunt tres differentie ſermo.
xlviij.A car.45
Aquã alii cõicat puteus:alii fons: alii
fluuius ſer.xlviii.D car.56

Ad aquã grĩe nos inuitat chriſtus ſmo lxvij.E car.65

Arbor.

Arbor cedria nauis fuit ſ.viij.L car.8

Auarus.

Auarus ẽ inſaturabilior iferno. ↄcupiſcẽtia:ꝛ terra ſ.xl.L car.37

Auaritia ẽ pria in acceſſu:ↄtinua in ꝓgreſſu:vltia in ꝓceſſu ſ.xl.D car.37

Auaritia cito extinguit:qꝛ tollit tria q̃ ſunt cã vite ſ.xlvi.B car.44

Auari oẽs potẽtie ſtudẽt auaritie ſer. liiij.A car.52

Auarus hꝫ auaritiã in oĩb⁹ ſenſibus. ſer.liiij.B car.52

Audire.

Audire nolũt clamorẽ chriſti tria genera hoĩuꝫ ſ.lxxvi.I car.75

Auis.

Aues triplici de cã ad dños redire nolunt ſ.xxvi.E car.24

Bacculus.

Bacculo vtunt pegrini ꝓpter tria ſ.xcv.D car.95

Benedictio.

Benedictio comeſtionez dꝫ precedere ſer.li.L car.49

Bonum.

Bona tpalia:ſpũalia:ꝛ gratuita:ꝛ naturalia diſputat luxuria ſ.xxxv.B c.32

Bonus.

Bonoꝝ in genere ſunt quattuor dĩe ſ. xvi.A

Boni ſunt frater:ſoror:ꝛ mater chriſti. ſer.xvi.B

Bonus hõ iter bona:malus:inter mala:ꝛ aliqñ malus iter bona:aliqñ bon⁹ inter mala ſer.xxiiij.I car.22

Bona ſpũalia hñt magnã delectatõeꝫ. ſ.xliiij.E car.41

Boni ſunt vel in vita actiua vel ↄtẽplatiua vel in pnĩa ſ.xix.B car.18

Pro bonis quidã reddũt mala ſermo. lxxi.E car.69

Boni qdã ꝛ mali qdã fuerũt i ꝓceſſione palmarũ ſer.lxxx.F car.80

Bonoꝝ ſũt tres dĩe ſ.lxxx.F car.80

Brachium.

Brachia duo deus habꝫ. ſermo.lxxxij. E car.81

Cadere.

Cadit fortiter illud q̃ꝺ cadit propter duas cauſas ſermo xxxiiii.A car.30

Ceciderũt apli a fide chriſti paſſione ſ.l.F car.48

Calix.

Calix dĩ paſſio chriſti ſ.xxx.A car.27

Calices tres habꝫ deus in pñti.ſermo. xxx.B car.27

Calice dei qñ quis bibit cũ eo cognoſcitur ꝑ tria ſ.xxx.C car.27

Calix vini mixti purgatoriũ dĩ ꝓpter multa ſer.xxx.G car.28

Calices tres hꝫ de⁹ chriſt⁹ ſ.lxxix. D

Campana

Campanas duodecim habuit chriſtus ſer.xc.L car.90

Caput.

Per caput intelligit intẽtio ſ.lxxxviij. G. car.87

Charitas.

Charitas feruẽs chriſti deſignat in ciſiti ſer.lxxxix.B car.88

Charitas chriſti oẽm aliũ amorem ſuperat ſer.lxxxviij.E

Clamor

Clamauit i cruce xp̃s ſ.xxvi.D car.26

Clamauit xp̃s fortiter vt audiretur ſermo.lxxvi.I car.76

Clamorẽ crucis percuſſio tabule ſignificat ſer.xc.D car.90

Claritas.

Claritas ẽ pater ꝛ filius ꝛ ſpũs ſanct⁹. ſer.lxxvij.B car.76

Claritas ẽ triplex ſ.lxxvij.A car.75

Cecus.

Cecitas trib⁹ mõis cãt ſ.lvij.B car.54

Ceci illuminati tria ſunt ſigna. ſermo. lviij.A car.55

Celum.

In celo oẽs ſunt ſoluti:in inferno oẽs ligati ſer.xlij.D car.39

In celo ſunt oĩa pura:i mũdo mixta:i iferno oĩa cũ lamẽto ſ.lxxx.C car.79

Cena.

In cena pnĩe xp̃s ponit tria fercula.ſ. x.E car.10

In cena xp̃s accepit ꝑſonã ſerũi:amici:cpĩ ſer.lxxxviij.A car.87

Cera.

Cera mollis qdã ſũt:alij ſũt lapidei

alij ſũt ſpĩe pũgẽtes ſ.lxvi.F car.62

Cogitatões nr̃e ſepe i tres ꝑtes diuidũtur ſer.lxxiiij.F car.73

Cognitõ dĩ ẽ vita btã ſ.lxxvii.E ca.76

Cognitio i pñti ẽ ſerotina:i celo meridiana:i iferno nocturna.ſ.vij.L car.7

Cognitio ↄſiſtit i duob⁹ ſ.lviii.E c.56

Cognita ñ erãt tria d pñe ſ.lxiij.E c.61

Cogitatões ſũt tres ſ.lxxiiii. F car.73

Cõgregatio iportat qnqꝫ ſ.xli.D c.38

Cõmiſit de⁹ nobis q̃ttuor ſ.xij.B ca.11

Cõpatiat xp̃s amico defuncto ſororib⁹ e ſibi ſ.lxi.D car.59

Cõtriti ſunt aliq:aliq attriti:ꝛ aliq duri ſ.xiij.B car.12

Cõtritio põt eẽ tãta ꝙ ſufficit ad deletionẽ peccati ſ.xlix.D car.47

Cordis potentie q̃ttuor ↄſiderant ſer. xcvi.L car.96

Cordi triplex ſaxũ aduolui debet ſer. xci.F car.91

Cor cõtinet duo.ſ.intellectũ ꝛ affectũ. ſer.xxiiii.F car.22

Corpus xp̃i dĩ tẽplũ multiplici ratõe. ſer.liij.B. car.51

Corpus xp̃i erat ſaccus diuinus:ſmo lxxxiiij. L car.83

Corpus chriſti erat ſaccus plen⁹ theſauro ſ.lxxxv.A car.84

Corpus xp̃i diuidit in tres ꝑtes ꝓpter multa ſ.xxxiiij.B car.31

Corpus xp̃i fuit virtuoſuꝫ ꝛ q̃cq̃d erat in eo ſicut balſamo ſ.lxxxv.L car.84

Corp⁹ xp̃i fuit caro tãquam herba.ibidem.D car.84

Corpus chriſti auarus ꝓĩcit in terram ſer.lxxxvij.L car.86

Corpus chriſti indigne ſuſcipiẽtes triplicẽ penã incurrũt ibidẽ.E

Corpus chriſti ſumẽtes cõſiderãt fructũ magne vtilitatis.ibidẽ.E

Circa corpus chriſti ſenſus decipiũtur ſer.lxxxviij.D car.88

Corp⁹ xp̃i ſumẽtib⁹ ꝑ lintheamina ſignificat illa q̃ ſũt neceſſaria ſ.xci.D c.91

Creatura ẽ mutabilis ex ꝑte principij medij ꝛ finis ſ.xxv.L car.23

In cruce xp̃s voluit exaltari ſer.xxv.ꝛ ſ.lxxxi.A. car.23 ꝛ 80

In cruce xp̃s clamauit multiplr. ſmo xxvi.D car.24

Crucẽ ſignificat torcular in vinea ſmo xxxiiij.D

Cruci ſupiducte ſunt quattuor trabes. ſer.lxvi.L car.64

Crux fuit vexilli haſta ſer.lxxvi.F c.75

In cruce chriſt⁹ traxit ad ſe pctõres ſex modis ſ.lxxxij.B car.81

In cruce chriſt⁹ iclinauit ad dexteram ptẽ ꝓp tria.ibidẽ.D car.81

In cruce xp̃s hũit man⁹ aptas ibidẽ.F

In cruce chriſt⁹ agnouit tria genera ꝑſonarũ ſer.lxxxiii.B car.82

In cruce xp̃s emiſit voces pie ↄqueſtionis ibidẽ.F car.83

In cruce xp̃s opa pietatis diuidit ſmo lxxxiiij.A car.83

Circa crucẽ ter genua flectimur ꝓpter tria ſer.xc.G car.90

Crux xp̃i itelligit ꝑ bacculum. ſermo. xcv.D car.95

Curat⁹ dꝫ hr̃e tres colores ſ.lvi.F c.54

Curauit chriſtus ſenſus corpales ꝛ ſpirituales.ibidẽ.F car.54

Curationis perfecte tria ſũt ſigna:ibidem.E

Curat chriſt⁹ velocit:facilr:ꝛ corpalit. ſer.iiij.E car.4

Curationẽ xp̃s oñdit ſuã potẽtiã:ſapiẽtiam:ꝛ bonitatẽ ſer.xxxvij. B car.34

Curari licebat corpalia:forti⁹:ſpũalia. ſer.lv.L car.53

Damnati deũ iuenũt ꝛ nõ inueniunt.ſ.lxvij.B car.65

Dãnati erũt in magna anguſtia ſer.xi.D car.11

Dãnatoꝝ in inferno ſunt diuerſi ordines ſer.lxxij.E car.70

Detractõ diuerſimode fit ſ.lxxij.L c.70

Dealbat xp̃i ſanguis ſ.iii. do.lxxxviii. I car.87

Dedit xp̃s oĩa q̃ hũit ſ.lxxxij.G car.82

Dedicatio tẽpli triplex ſ.lxxi.A c.69

In deo cõſiderat verbũ. velle. ꝛ opus. ſer.iij.D car.3

De⁹ dĩ trib⁹ mõis ſ.lxxi.F car.69

Deus implacabiliter iraſcit cõtra reprobos ſer.xij.D car.12

Inter deum ꝛ hoĩem ẽ maior fraternitas:ſanguitas:ꝛ affinitas ſ.xvi.L c.15

De⁹ recipit peccatorẽ velocit:dulciter:honorabilr:ꝛ letant.ſ.xxxv.E car.32

Deus fecit opa miſericordie potentie ⁊ ſapientie ſer.xlv.A car.42
Deus hȝ duos oculos.ſ.ſapientie ⁊ miſericordie ſer.li.B car.48
Deus hȝ in ſua curia tres cancellarios ſer.lxiiij.C car.61
Deus fuit chriſtus hoc teſtaf pr̄ filius ⁊ ſpūs ſanctus ſer.lxxi.D car.69
Deus dicif trib⁹ mōis ibidē.F. car.69
Deus cognoſcit fideles p imaginē ſuā ſermo.lxxij.K car.71
Deus fecit nos de ſua progenie ſermo lxxvi.F car.75
Deus eſt ignis dulcedo ⁊ lux ſermo.lxxviij.F car.77
Dyabolus tribus telis xp̄m tentauit ſermo.viiij.B car.8
Dyabolus tentans incipit a leuiorib⁹ ibidem.C car.9
Dyabolus eſt ſerpens piſcis ⁊ lupus. ſermo.x.C car.15
Dyabolus qnqȝ allegatōib⁹ oñdit peccatorē eē damnādū ſer.xi.C car.11
Dyabolus inhabitat in corde vmbroſo. vacuo ⁊ lutoſo ſer.xv.D car.15
Dyabolus eſt pater iudeoꝝ qi ipm i tribus imitanf ſer.xvij.C car.16
Dyaboli principes ſunt tres ſermo.xxij.B car.20
Dyabolus quē chriſtus eiecit df beelzebub ⁊ oñdif qtruplr ſ.xxxvij.G. car.34
Inter dyabolos ſunt quattuor principatus ſer.xxxviij.A car.35
Dyabolus ſerpens p quattuor expellif ibidem.B car.35
A dyabolo qdā ſunt oppreſſi a carne ⁊ mundo ſer.lxxviij.D car.77
Dyaboli opera ſunt multa ſermo.lxxxvi.E car.96
Dies quattuor lazari ſunt mala cogitatio delectatio opus ↄſuetudo ⁊ ↄſenſus ſermo.xl.A car.37
Diem hore ſequunf nō dies horam ſermo.lxi.B car.58
Diligendi ſunt inimici quadruplr ſermo.v.C car.5
Dilexit nos chriſtus plus q̄ ſua ſermo v.B car.5
Diligendi inimicos fructus eſt duplex ſermo.vi.C car.6
Diligēdi ſunt inimici pp vitandū periculum ſermo.vi.B car.6
Diligit xp̄s tripl̄r ſer.lxij.C car.59
Diligere mūdana eſt magnus labor ſermo.xliiij.B car.41
Diligit chriſtus ↄtēplātes opantes ⁊ a peccato ſurgentes ſer.lxij.C car.59
Diſcipuloꝝ ſunt tres differētie ſermo li.D car.49
Diſcipulos xp̄s miſit binos pp tria ſermo.lxxix.B car.78
Chriſtus inter diſcipulos tria i vſu habuit ſermo.xcvij.A car.97
Diſcipuli manſerūt in merore in timore ⁊ errore ſermo.xcvij.F car.98
Diſcipuli diuerſa ſentiebāt ƌ xp̄o poſt reſurrectōem ſer.xcvij.D car.95
Diues circa diuitias tripl̄r peccauit ſ. xxxi.B car.28
Diues morif morte clpe ſ.31.F car.29
Diues tripl̄r in lingua peccauit.xxxi. G car.29
Diuitis pena augetur ex multis ſermo xxxij.A car.29
Diues torquef in inferno multipl̄r ſer. xxxij.B car.29
Diuitis petitio fuit iniqua fatua ⁊ improuida ſermo.xxxij.E car.30
Diuitie tpales nō ſunt vere diuitie ppt multa ſer.lxiij.D car.61
Diuites fugierūt chriſtū paupes ipi adherebāt ſer.lxxx.A car.79
Chriſtus in cruce docuit tres lectiōes ſermo.xxvi.B car.23
Doctrina p̄latoꝝ ēt malorum accipi dȝ ſermo.xxvij.B car.24
Documēta miſta xp̄s ƌdit ſ.89.A.cā.88
Dn̄i cū ſuis hn̄t q̄ttuor ↄmunia ſermo iij.C car.3
De domo quis expelli poteſt tribus de cauſis ſermo.xxxvij.C car.34
Splendor faciei chriſti ſignificat quattuor dotes corpis ſ.xxi.E car.19
Inter molle ⁊ duꝝ ē magna differētia ſermo.iiij.B car.4
Quatuor magnas duritias xp̄s oſtēdit chananee ſ.xxiij.A car.20 Oli erāt q̄ttuor dura ⁊ inflexibilia ſer.xxiiij.B car.21
Eccleſia ad duplex officium edificaf ſer.xiiij.A car.13
In eccl̄ia pōit de⁹ cor ſuū nomē ſuū ⁊ oculos ſuos ſermo xiiij.B car.13
Uinea miſtica ē eccl̄ia in q̄ ſūt differentes palmites ſer.xxxij.B car.30
Eccl̄ia i paſceue p oīb⁹ orat ſ.xc.I c.90
Eccleſie in paſceue viſitanf pp tria ſermo.xc.K car.90
Elemoſyna valet in vita i morte ⁊ poſt mortē ſer.vi.E car.6
Elemoſyna expellit dyabolū in vita ſ. xxxviij.C car.35
Qui dat bona tpalia deus dat ei multa ſermo.xxxviij.D car.36
Elemoſyna ē ſicut oleū i lucerna ſicut ſol dici.⁊ aīa corpi ſ.lij.G car.50
Elemoſyne quas elemoſynaria virgo bſa dat ſūt multe ſ.lxxviij K car.77
Elemoſyna eſt vtilis in vita ⁊ i morte ⁊ poſt mortē ſer.lxxviij.F car.78
Eſuriit xp̄s trib⁹ victib⁹ ſ.29.B car.26
Eternitatē oſtēdit Auguſtinus exēplo duplici ſmo.xxv.D car.23
Euchariſtia diuidif in tres ptes qi corpus chriſti miſticū hȝ tres ptes ſ.lxxxiiij B car.31
Euchariſtiā ſumētes tria debēt pbare ſer.lxxxvij.A car.86
In euchariſtie cibo dȝ os eſſe mundū a detractōe ⁊ gula ſ.lxxxvij.B car.86
Auarus euchariſtiā pijcit in terrā luxurioſus in lutū.ſupbus in ventū ſmo lxxxvij.C car.86
Euchariſtiā ſumētes indigne incurrūt triplicē penā ſer.lxxxvij.E car.86
Circa euchariſtiā ſenſus decipiunf ſermo.lxxxviij.M car.88
Expelli de domo qs pōt in tribus caſibus ſer.xxxvij.C car.24
Fit aliqn̄ aliqd aut p naturā. aut p artē ſer.li.F car.49
De⁹ pr̄familias tres hȝ familias ſ.xxxiiij.A car.31
Febris ſignificat peccatū mortale ſmo. xlv.B car.42
Febris quartana ſignificat ſupbiā ſmo xlvi.E car.44
Femina circūdabit viꝝ tripl̄r exponif ſ.xxij.B car.20
Fetor in inferno cauſaf a quattuor ſer. xl.B car.34
Mūdani ſemp in feſto volūt eſſe ⁊ nunquā in vigilia ſer.lxix.I car.68
Feſtū triplex eſt diuerſimode celebrandū ſer.lxx.A car.78
Feſtū dyabolicū nō eſt faciendū tripliciter de cā ſer.lxx.B car.68
Feſtu nō dȝ fieri de aīa ↄiūcta corpi pp tria ſer.lxx.C car.68
Feſtū fit de ſanctis tribus de cauſis ſ. lxx.E car.68
Feſtiuis nō ſūt imponenda triſtia nec fortia infirmis ſer.lxxxiiij.B car.83
Flendi ſeu plorādi ſūt tres ſermo. lviij.D car.57
Fletus vidue cauſabaf ex quattuor ſermo.lx.A car.57
Tres ſunt fletus ſeu luctus doloroſi ſ. lx.C car.57
Fides eſt magna qn̄ eſt adiūcta tribus ſer.xxiij.D car.21
Turris vice ē fides ſ.xxxiij.E car.31
Fideles impugnanf p pſpa ⁊ aduerſa ſer.xxxiij.F car.31
Deus fideliū ſuoꝝ obliuiſci nō pōt ſer. xcvi.D car.97
Per filiam ſignificatur peccator ſermo xxiiij.D car.22
Filius dei cognoſcif p tria ſigna inter filiū ſeruū ⁊ mercenariū eſt differentia. ſmo.xxxv.D car.32
Filius dei tria hūit.ſ.carnē aīam ⁊ deitatem ſ.xxxvi.F car.33
Filius de pr̄e in mūdo tria manifeſtauit ſmo.lxxvij.D car.76
Uxor fornicaria lapidabaf nō vir ſmo xlix.F car.47
Quidā fugierūt a chriſto corde ⁊ corpore ſmo.lxxx.G car.80
Tria ſunt q̄ plātā infructuoſā ſepe fructificare faciūt ſ.xliiij.G car.42
Audet de⁹ gaudēt angeli gaudent ſancti de ↄuerſione peccatoris ſmo.xxxv.F car.33
Ad aquā gr̄e chriſtus nos inuitat ſmo.lxvij.E car.65
Gr̄e potentiā receptiuā hn̄t boni ⁊ mali ſmo.lxviij.A car.66
Gr̄e guſtū dat dn̄s ſeruis ſuis ſermo.lxviij.E car.66
Gr̄e guſtus ſupplicia vertit in dulcedinem ſermo.lxviij.D car.66
Gloria ſanctoꝝ a quattuor deſcribitur ſermo.xxi.A car.91

In glioſa traſſiguratōne tota trinitas apparuit ſer.xxi.B car.19

H
Eredes poſt mortē ſūt quatuor.ſ.parentes beſtie ōmes ⁊ dmones.ſ.ij.B car.3

Hō inter elemēta plus hʒ de terra.ſer.ij.B car.2.

Hō hʒ mutabilitatem in corpe mente ⁊ oparōe.ſer.ij.C car.2

Homo qn̄ ē bonus inter bona malus i ter mala:bonus inter mala ⁊ malus iter bona.ſer.xxiiij.I car.22

Hois ſtat⁹ tripl'r cōſideraſ in vita i morte ⁊ poſt mortē.ſ.xxxi.A car.28

Hō ē arbor euerſa.ſ.xliiii.A car.41

Hō erat inſipidus ſuperbus ⁊ imūdus ſer.lvii.G car.55

Homo erat mortuus quadruplici morte.ſer.lxxvi.B car.74

Homo dʒ chriſto ꝯpati ꝑp tria. ſermo. lxxvi.K car 75

Hō erat excluſus a celo:icluſus i inferno.ſer.lxxxvi.A car.85

Hoiem tria impediebant ne rediret ad celū.ſer.lxxxvi.B car.85

De corpe hūano ita ē ſicut d̄ prato ⁊ inſtrumēto ferreo.ſ.lxxiiij.C car.72

Hūanū genus mortuū erat pditū ⁊ diſperſum.ſer.lxxvi.B car.74

Honores tria mala inducunt. Sermo xcvi.G car.97

Inter hoſtiā ⁊ victoriā eſt differentia. ſermo.lxxxiii.G car.83

Hoſtia chriſti fuit quadruplici igne inflāmatus.ſer.lxxxiii.G car.83

Humilitas oſtendiſ verbo exemplo ⁊ facto.ſer.xxiij.C car.21

Hūilitas orōni cōiūcta tria bona facit ſer.xxiiij.D car.22

Per viā hūilitatis fuit xp̄s btā virgo ⁊ ſci.ſer.xxviij.D car.26

Humilitatis finis duplex eſt. Sermo xxviij.E car.26

Humilitas meretur quinque bona ſer. xxviij.F car.26

Hūilitas ē cā pacis ſicut ſupbia diſſentōis.ſer.xxix.C car.27

I
Eiuniū q̄dragesime ichoaſ in quarta feria propter multa. ſer.i.A car.1.

Ieiunare dēmus i nūero q̄dragesimo trib⁹ d̄ cāis.ſ.x.A car.9

Ieiuniū deū placat demonem fugat. ſer.x.B car.9

Ieiunādo xp̄s oſtendit ꝙ ſit omnipotens.ſer.x.D car.10

Xp̄s trib⁹ vicib⁹ eſuriit.ſ.xxix.B car.26

In inferno ſunt tria prata.ſermo.lxxij F. car.70

Infernales tenebre dicūtur exteriores diuerſimode.ſer.iij.D car.4

In inferno ſūt feces oiuʒ elemētorū ⁊ oium rerū.ſer.xxx.D car.28

In inferno eſt omnimoda fames.ſer. li.K car.49

In inferno ſunt oues diaboli. ſermo. lxxij.D car.70

In inferno ſunt diuerſi ordines dānatorū ſer.lxxij.E. car.70

Infirmitas in homine cauſaſ ex multis.ſer.lvi.A car.53

Infirmos chriſtus ſanauit ꝑ quattuor remedia.ſer.lvi.B car.54

Infirmitas quedā ē corporis:quedā eſt aie ſer. lx.G car.59

Infirmātiū ſiue egrotātiū tria ponūſ. genera.ſer.lxxiij.A car.71

Hō fuit infirmus in capite in manibus ⁊c̄.ſer.lxxxv. car.84

Infirmitates corpales aliter cognoſcit theoricus.aliter practicus: aliter infirmus.ſer.xciiii.D car.95

Inimici diligendi ſunt quadruplicter.ſer.v.C car.5

Inimicis debemus amorē odiū cōpaſſionē ⁊ beneficiū.ſer.vi.B car.6

Eſt duplex fructus diligēdi inimicos. ſer vi.C car.6

Inimici diligendi ſunt ꝑpter vitandū periculū.ſer.vi.D car.6

Cōtra illatas iniurias quattuor remedia.ſer.lxv.B car.63

Iniuria irrogaſ i multis.ſermo. lxxiii.E car.82

Deus cōtra reprobos iraſciſ implacabiliter.ſer.xij.D car.12

Cōtra irā ſeu furorē iudeorū hūit xp̄s quattuor remedia.ſer.lxv.E car.63

Quidam ſunt vt cera mollis. Sermo lxvi.F car.64

Iudei intēdebant chriſtū decipe:vel terrere vel turbare.ſer.lxxi.B car.69

Inter chriſtū ⁊ iudeos tres erant diſc. ſer.lxviiij.F car.67

Iudei iponebant chriſto tria .ſermo. lxviiij. car.67

Iudei ſe oſtendunt liberos triplici libertate ſ.xvij.B car.16

Iudei hēbant ſamaritanos ſicut excōicatos triplici de cā ſ.xlvij.A c.44

Iudei fuerūt de natura noctue q̄ p luce excecaſ.ſer.lxiij.C car.60

Iudei quattuor mortes pati xp̄m volebant.ſer.lxvi.A car.63

Iudeorū quidā malitioſi: ⁊ q̄dā vanaglorioſi erāt ſer.lxviiij.A car.67

Iudicium quattuor modis corrūpitur ſer.xi.A car.10

In iudicio diis ordinate ꝓcedet ſermo xij.A car.11

Iuſticia ē triplex. ſ.vi.A car.5

In iuſticia xp̄s ſeruat ſeueritatē:manſuetudinē:⁊ diſcretōnē ſ.liiij.C car.52

K
Aritas feruens xp̄i deſignaſ in eius ſiti.ſ.lxxxix.B c.88

Karitas xp̄i oēm aliū amorē ſupat ſ.lxxxviiij.C. c.88

L
Abia duo hʒ xp̄s.ſ.grāʒ ⁊ gloriam ſ.lxxxij.C car.81

Per lac intelligiſ puritas corpis. ſmo.lxvij.F car.65

Lachrymarū quattuor ſunt genera. ſ. lxxiij.C car.71

Lachryma hʒ tres magnas efficacias. ſer.lxxiiij.E. car.72

Laudari nullus debʒ velle reſpiciēdo vitā pteritā pn̄tē ⁊ futurā ſermo.xlviiij. B. car.46

Laudare deū debemus in pn̄ti vita et futura ſer.lxxvij.F car.76

Lauit chriſtus pedes corpales ⁊ ſpūales ſer.lxxxviij.F. car.87

Tribus de cāis ſubditi nō lauanſ ſmo lxxxviij.H. car.87

Ad lauandas aias xp̄s ſpūale lixiuiū fecit ſ.lxxxviij.K. car.88

Lectio quadruplex ſ.xxvi.B car.23

Quedā ſunt leuia q̄dā grauia ⁊ q̄dam media. Triplici libertate iudei oſ̄dunt ſe liberos ſer.xvij.B. car.16

In lingua diues tripliciter peccauit ſ. xxxi.G. car.29

Deus hoi dedit linguā ad tria officia ſer.xxxvij.E: car.34

Os ſeu lingua ē diligēter cuſto diēduʒ ſer.xliij.F. car.41

Tres linguas hō aliqn̄ habet. ſermo. xcviij.C car.98

Quidā loc⁹ ē ſupremus quidā medi⁹: q̄dam infimus ſ.xxv.G. car.23

Bene illuminatus citius maculas deprehendit.ſ.lviij.C car.59

Chriſtus lux oēm hoiem illumiat ſʒ nō oēs illuminanſ ſer.xiij.A car.60

Luna multipliciter obſcuratur. ſmo. lxiiij.E car.62

Lupus cognoſcitur tripliciter.ſermo. lxxij.B. car.70

Luxuria diſſipat oīa bona tpalia:corporalia:ſpūalia:⁊ gratuita ſermo.xxxvi B. car.32

M
Acerant ſe diuerſa diuerſimode.ſer.xxxviij.C. 35

Maculas minimas melius videns citius deprehendit.ſ. lviij.E car.56

Magnanimus dici pōt tribus modis. ſer.lvi.A car.53

Marie cōſecraſ ſabbatū ꝑpter multa ſer.viij.A car.7

Maria diciſ nauis ꝑp multa . ſer.viij. B. car.7

Maria iquātū mediatrix aſſimilaſ ſoli aurore ⁊ lune ſ.viij.F car.8

Maria fuit xp̄i vera mater tota mater. ſ.xxij.A. car.20

Femina circūdabit virū hoc tripl'r exponitur ſ.xxij.B car.20

Maria xp̄m tripliciter dilexit ſermo. xxij.C car.20

Maria fuit fortis in amore. ſer. xxij. D. car.20

Maria dilexit ſapienter q̄ pater per tria ſ.xxij.E car.20

De maria xp̄s curam habuit in infantia ſua ſer.xxij.F car.20

Maria fuit vera ſtudioſa ⁊ pia mater xp̄i ſer.xxxvi.A car.33

Maria comparatur ſoli aurore lune. ſer.xxxvi.B car.33

In maria tota trinitas ſcripſit. ſermo. l.B car.47

Maria in triplici ſtatu nos iuuare poteſt ſer.l.C car.47

Maria habet miſericordiã excellentie: ꝯgruentie.ſer.l.E car.48
Maria a fide cadere non potuit: ſer. l.F car.48
Maria lux illuminans ⁊ illuminata: ſer.lxiiij.A car.61
Maria eſt aurora.ſ.lxiiij.B car.61
Maria in hac vita habuit tres tribulationes: ſer.lxiiij.F car.62
Maria ẽ iuſtis ſol.ſ.lxiiij.G car.62
Maria eſt tentatis acies armata: ſer. lxiiij.H car.62
Mariam pater fecit theſaurariam: filius camerariam ⁊ ſpiritus ſanctus cellariam: ſer.lxxviij.A car.76
Maria in celo habet magnũ poſſe tripliciter: ſer.lxxviij.B car.76
Maria chriſto opera miſericordie impendit omnia: ſer.lxxviij.C car.77
Marie vterus fuit pulcher: ſermo.lxxviij.D car.77
Marie thalamus fuit depictus triplici colore: ſer.lxxviij.E car.77
Maria habuit ortuz: campum: viridarium: ſer.lxxviij.G car.77
Maria elemoſynaria dat multas elemoſynas: ſer.lxxviij.K car.77
Maria veſtit duplici veſtimento: ſer. lxxviij.L car.77
In maria tria fuerunt: ſer.lxxviij.M car.77
Maria fuit domus dei in qua fuerũt tria ſolaria: ſer.lxxviij.N car.77
Marie anima tota facta eſt charitas ſicut ferrum ignitũ factum eſt ignis: ſer. lxxviij.O car.77
Maria in triplici ſtatu filios adiuuat: ſer.lxxxiij.B car.92
Marie legauit chriſtus paranymphũ triplici ratione: ſer.lxxxiiij.E car.84
In corde marie pugnabãt duo amores ⁊ duo dolores.ſ.xcij.B car.92
Maria in chriſti paſſiõe habuit multã amaritudinẽ: ſer.xcij.A car.92
Maria dolor cauſabat ex multis: ſer. xcij.C car.92
Maria non iuit ad ſepulchrũ cũ alijs mulieribus propter tres cauſas: ſermo. xciii.E car.93
Marie ꝙ chriſtus ꝑmo apparuit oſtenditur tripliciter: ſer.xciii.F car.93
Maria eſt media inter deũ ⁊ hominẽ ſicut eua fuit media inter ſerpentẽ ⁊ hominem: ſer.xciii.L car.94
Per mare itelligit pctõr.ſ.viii.E car.8
Mater naturaliter plus diligit filium ꝙ pater: ſer.lx.B car.57
Medicinas quatuor exhibet medicus ſpũalis ĩ ſermo.i.pctõri.ſ.xx.A car.18
Mediator chriſtus fuit inter deum ⁊ hominem: ſer.lxxxi.C car.80
Memoria mortis vtilis eſt triplici de cauſa: ſer.i.E car.1
Mediator tria debet habere: ſermo. lxxxi.B car.80
Milites tripl'r pñt accipi.ſ.iii.E.car.3
Miniſteriũ angelorũ tripliciter intelligitur.ſer.x.H car.10
Ex miraculo lazari boni facti ſunt meliores: ſer.xli.K car.39
Miraculũ ſeu ſuſcitatio lazari certificat per oẽs ſenſus.ſer.lxi.I car.59
Miracula fiebãt propter tria in primitiua eccleſia.ſer.xv.B car.14
Quedam miracula habent vtilitatẽ: quedam admirationẽ ⁊ quedam vtrunqꝫ.ſer.li.E car.48
In miraculo lazari quedã fuerunt retrahentia.ſer.lxi.C car.58
Ad miraculum inducentia fuerũt tria ſer.lxi.F car.59
Miſeratio magna in chriſto cõmendatur.ſer.xxiiii.A car.21
Miſericordiã chriſti allegauit chananea ⁊ ſuã miſeriã.ſ.xxiiii.F car.22
Miſeriã hꝫ homo ex pte ꝑncipij medij ⁊ finis.ſ.ij.A.⁊.xxiiii.G car.2 ⁊ 22
Miſeriã chriſtus depoſuit oẽm non tñ miſericordiam.ſer.xciiii.G car.95
Miſſa in paraſceue nõ habet ꝑncipiũ nec finem.ſer.xc.F car.90
Aliud eſt mori peccato: aliud pro peccato ⁊c̃.ſer.xxv.H car.23
Mortuis nõ eſt plus credendũ ꝙ ſcripturis.ſer.xxxii.F car.30
Mortis memoria a peccato preſeruat. ſer.xliiii.I car.42
Mors fuga dicit.ſ.lix.B car.56
Tres mortuos chriſtus ſuſcitauit.ſer. lix.B car.56
Mortui dicunt dormire tribus de cauſis.ſer.lxi.E car.58

Quattuor mortes iudei chriſtũ pati voluerunt ſer.lxvi.A car.63
Mortuus erat hõ morte quadruplici ſmo.lxxvi.B car.74
Mors priuatõis dei eſt grauior gehenna ſermo.lxxvi.C car.74
Mori in cruce chriſtus noluit triplici de cauſa ſer.lxxxi.A car.80
Mortẽ chriſti tribus diebus planxit eccleſia ſermo.xc.B car.90
Morti dꝫ religioſus aſſimilari ſermo xci.K car.91
Mortuoꝝ corpa vngebant antiqtus ꝓpter multa ſer.xciij.B car.93
Mortuus mortuũ ſuſcitat qñqꝫ ⁊ viuꝰ mortuũ ſer.xciiij.F car.95
Motus eſt triplex circularis obliquꝰ ⁊ rectus ſermo.iij.B car.3
Motus aque ꝑ angeluz ſignificat motum animi ſer.xix.E car.18
Tres ſunt ꝑſone que nõ pñt moueri ſmo.xlvi.B car.43
Mulier hꝫ quattuor retrahentia a peccato ⁊ vir tm̃ vnũ ſ.xlix.G car.47
Mulieris pulchritudo ꝯpat tribus.ſ. carboni ⁊c̃.ſ.lxxiiij.B car.27
Mulieri quattuor cuſtodie ſũt adhibẽde ſer.lxxiiij.B car.72
Mulieris deuotio in tribus attendit ſmo.xciij.A car.93
Mundana in pñti ſunt mixta in celo pura ⁊c̃.ſ.xviij.E car.17
Mũdana ſunt vana ex parte principij medij ⁊ finis ſer.xviij.F car.17
Mundani ſp volũt feſtũ ⁊ nũquã vigiliam ſmo.lxix.I car.68
Mũdus ẽ ficus infructuoſa ſer.x.liiij. F car.41
Nauis dicit beata ṽgo ſermo viij.B car.8
Nauis dr̃ penitentia ſmo vij.A car.7
Nauis arboris cedrine fuit chriſtus ſermo.viij.C car.8
Natiuitates ſeu conceptiões ſunt tres ſer.xxxvi.B car.33
Cõtra naufragiũ chriſtus dedit triplex remediũ ſ.lxvi.B car.64
Oſores chriſti ſunt quattuor ſer.lxxxvij.F car.86
Odium põt ꝯſiderari q̃drupliciter ſermo.v.B car.5
Omnia opera miſericordie magdalẽa exercuit circa xp̃m ſ.lxxiiij.G car.73
Omnia opa fecit deus in numero põdere ⁊ menſura ſer.lxxxix.E car 89
Opera dyaboli ſunt multa ſermo.xcvi. E car.96
Oratio exaudit ꝑꝑ tres comites ſermo iiij.B car.4
Oratõis cubiculũ.i.ꝯſcientia dꝫ ẽẽ mũdum ſmo.vi.F car.6
Oratio nõ exaudit tribus de cauſis ſer. xiiij.C car.13
Chananea orauit ſeu petijt vtiliter humiliter feruẽt ⁊ ſapiẽt ſ.xxiiij.C car.22
Orõni humilitas ꝯiuncta tria bona facit ſ.xxiiij.B car.22
Ut orõ oranti proſit quattuor dꝫ hr̃e ſ. xxiiij.L car.22
Orãtẽ deꝰ exaudit aliqñ ad votũ.aliqñ ad meritũ ſ.xli.C car.38
Oratio ẽ deo grata quãdo habet tria ſ. lxxix.H car.79
Eccleſia orat ꝓ omnibus in paraſceue ſmo.xc.I car.90
Oſculate ſunt chriſtũ quattuor ꝑſone ſmo.lxxxix.L car.89
Oues quedam ſunt nõ dei ſed dyaboli ſ.lxxij.A car.70
Oues dyaboli ſunt in inferno ſermo.l xxij.B car.70
Oues deiꝑ quattuor ſigna cognoſcunt ſmo.lxxij.G car.70
Ouibꝰ ſuis quattuor voces dat paſtor ſmo.lxxij.I car.70
Patiẽtia tribus iniurijs approbat.ſ.xxiij.C car.21
Panibꝰ qñqꝫ ſpũalibus quotidie reficit ſ.liij.B car.50
Panis penitẽtialis tribus farinis cõſicit ſer.liij.B car.50
Panis ſacramẽtalis formatus ẽ in vtero virginali ſ.liij.B car.50
Panis ſacramẽtalis multiplici igne ẽ coctus ſer.liij.D car.50
Panis iſte qñqꝫ vulneribus eſt ictus ſmo.liij.F car.50
Panis infernalis ꝯficit ex peccato ſer. liij.G car.50
Panem celoꝝ ſancti manducant ſmo liij.H car.50

Paralitici ſunt q̄dam quantū ad ſenſum.q̄dam quantū ad motū.q̄dā quātū ad vtrūq3 ſ.liiij.F car.5
Parentes honorare debemus pp q̄ttuor cās ſmo.xliij.B car.40
Honorare pentes ⁊ eis ſubuenire natura docet ſ.xliij.E car.40
Chriſtus honorauit mr̄em ſuā q2 de ea curā habuit in vita.in morte.⁊ poſt mortem ſmo.xliij.C car.40
A pentibus recipimus eſſe nutrimētū ⁊ documētū ſ.xliij.D car.40
Paſſionis chriſti meditatio ſanat oēs infirmitates ſmo.xix.D car.18
Chriſtus patiebaſ vt elemēta purgaret ſmo.xxv.F car.23
Paſſiōis chriſti memoria inducit ad cōterendū ꝯfitendū ⁊ ſatiſfaciendū ſermo xxix.A car.26
Paſſio xp̄i dr̄ calix ſ.xxx.A car.27
Sanguis chriſti h3 dealbare ſmo.xxx.D car.27
Dolor chriſti fuit in paſſiōe magnus inteſiue ⁊ extēſiue ſ.xxx.E car.28
Paſſio xp̄i fuit cōis ſ.lxxxi.B car.80
In paſſiōe chriſt⁹ fuit totus calefactus q̄d p3 p q̄ttuor ſ.lxxxi.D car.81
In paſſiōe chriſtus traxit ad ſe celeſtia.terreſtria ⁊ infernalia ſ.lxxxij.A car.81
Paſſio chriſti fuit fructuoſa ſermo.lxxxv.F car.84
Paſſionis chriſti triplex memoriale habemus ſ.lxxxvij.H car.86
Paſſus ē chriſtus i toto corpe ſ.lxxxix.I car.89
Qui dant adhuc ori chriſti acctū oſculū iude ſ.lxxxix.K car.89
Paſſionē chriſti agim⁹ cū lamēto ſcōrū cū gaudio ſ.xc.E car.90
In paſſione chriſti beata v̄go hūit multā amaritudinē ſ.xcij.A car.92
Pauper patiſ tria incōmoda ſer.xxxi.B car.29
Paup lazarus erat aux dei margarita dei ſer.xxxi.E car.29
Pauper chriſtus fuit ⁊ vacuus in vita in morte ⁊ poſt mortē ſ.lxxxi.G car.81
Pax olim tribus modis firmabatur ſ.lxxxv.E car.84
Pacē debemus habere corde ore ⁊ ope ſermo.xcvij.E car.98
Peccator tria incōmoda patiſ ſermo i.C car.1
Peccator tria bōa pdit ſ.i.G car.2
Peccator ad modū paralytici iacet q̄ ſcit ⁊ fetet ſer.iij.A car.3
Peccator ē ſeruus peccati dyaboli ⁊ oīum vitiorꝫ ſer.iiij.A car.4
Peccator torqueſ male peius peſſime ſmo.iiij.C car.4
Peccatores penitentes intelligunſ p mare ſ.viij.E car.8
Peccator in cena penitētie pōit tria fercula ſ.x.E car.10
Aduerſus peccatores tres accuſatores ſtabunt ſ.xi.B car.11
Peccatorē eē dānādū dyabolus q̄nq3 allegatōibus oſtēdit ſ.xi.C car.11
Generatio peccatorꝫ ſeu malorꝫ h3 tres differentias ſ.xv.A car.14
Peccatori exhibet quattuor medicias medicus ſpūalis ſ.xx.A car.18
Peccator ſignificaſ p filiam chananee ſmo.xxiiij.D car.22
Peccator a deo ſe auertēs incurrit tres miſerias ſ.xxxv.A car.32
Ad ꝯuerſionē peccatoris tria reqrunſ ſ.xxxv.C car.32
Peccatorem deus recipit quadrupliciter ſmo.xxxv.E car.32
Peccator h3 principiū mediū ⁊ finem ſmo.xxxvij.F car.34
Quidā peccata intelligunt q̄dā ñ ⁊c. ſmo.xlij.A car.39
Peccatorē tria ad penitentiam iducūt ſmo.xliiij.D car.42
Peccator eſt imundus dei inimicus ſ.xlv.D car.43
Peccator de peccato in peccatū cadit pp tres cās ſmo.xlv.E car.43
Peccatores ſunt pōderoſi ⁊ graues ſermo.lvi.D car.54
Quod cecus ideſt peccator ſit illuiat⁹ tria ſunt ſigna ſ.lviij.A car.55
Peccatoris ꝯſcientia eſt ferida triplici de cā ſ.lix.A car.56
Peccatoris portatores ad infernū ſūt quattuor ſ.lix.F car.57
Peccator a multis d3 fleri ſermo.lviij.G car.57
Quando peccator h3 ex parte ſui veritatē3 ei obuiat miſericordia dei ſ. lxxij.C car.72
Peccatrix maria deū p quattuor offenderat ſmo.lxxij.B car.71
Qui d̄ ſanitate peccatricis īfirmāſ ſūt ſicut veſptiliones ſ.lxxiij.F car.72
Peccatū aſſimilaſ nubi ⁊ plūbo ſermo xiiij.D car.14
Omne peccatum aut fit p infirmitatem aut p malitiam aut p inertiā aut p ignorantiam aut per conſuetudinem longā. ſer.xviij.A car.17
Aliud ē mori peccato.aliud p peccato. ⁊ aliud in peccato ſ.xxv.D car.23
Hō p peccatū ſunt vulnerat⁹ cecatus in furto dephēſus ſ.xxxi.C car.28
Peccauit diues tripliciter in lingua ſ. xxxi.G car.29
Peccatū mortale ſignificat febris ſmo xlv.B car.42
Peccatum facit ſpiritualia inſipida ſ. xlv.K car.42
Peccatorꝫ genera ſunt diuerſa ſermo xlvi.A car.43
Peccati dolor non debet eſſe paruus ſ. xlv.B car.43
Peccato nihil ē.ponderoſius q̄d p3 ex multis ſ.lix.C car.56
Peccatorꝫ ſunt tres differentie ſermo lix.E car.56
A peccato hō ſurgere nō pōt p ꝓpria v̄tute ſmo.lxij.B car.60
Peccati occaſio ſunt multa ſermo.lxxiij.A car.74
Pena chriſti d̄ſcribiſ tripliciter ſermo lxxxv.A car.84
Pena chriſti fuit acerba ignominioſa. diuturna ⁊ iniuſta ſ.xcij.D car.92
Penitentia aſpera melius curat ⁊c. ſermo.i.B car.1
Penitētia d3 eſſe amara amarior amariſſima ſ.i.D car.1
Penitentis planctus triplici planctui aſſimilaſ ſ.i.F car.2
Penitentia eſt nauis ſermo ſeptimus. A car.7
Qui volūt agere pniam quattuor pīcula patiunſ ſ.vij.B car.7
Penitentibus danſ multa adiutoria ſ. vij.D car.7
Penitentes p mare intelligunſ ſermo viij.E car.8
Penitenti ſunt tria neceſſaria ſer.xv. D car.15
In fonte pnie lauāſ peccatoris omnia peccata ſ.xviiij.C car.18
Pnia grauis imponi non d3 tribus de cauſis ſ.xxvij.C car.24
Pēitentialis pāis ꝯficiſ tribus farinis ſmo.iij.B car.50
Penitens ſignificaſ p iumentū cui xp̄s inſedit ſ.lxxviiij.D car.78
De his qui penitent in extremis dubitat Augu.ſ.xciiij.C car.94
In cena penitentie peccator ponit tria fercula ſ.x.E car.10
Ad pniam tria peccatorē inducūt ſermo.xliiij.D car.42
Olim erāt pditi angeli actiui ꝯtēplatiui ⁊ ꝯplati ſ.xxvi.F car.24
Peregrinus chriſtus fuit pp plura ſer. xcv.A car.95
Peregrinus fuit chriſtus q̄tū ad multa ſermo.xcv.B car.95
Peregrini vtunſ baculo ad tria. ſmo xcv.D car.95
Peregrinus xp̄s nihil hūit de plāo.ſ3 ſp aſcenſus ſer.xcv.E car.95
Peregrius chriſtus hūit tria hoſpitia ſmo.xcv.G car.96
Peregrinus dr̄ chriſtus quātū ad picula ſmo.xcv.H car.96
Pericula multa ſunt ambulantibus p viam mundi ſ.xxvi.C car.24
Perijt chananea humilr vtilr feruent ⁊ ſapienter ſ.xxiiij.C car.22
Petere principatū vel primatū p ignorante tolerabile eſt.p ꝯſentiente rephēſibile p ſe vitupabile ſ.xxviiij.B car.27
Piſcina virtutem h3 a tribus vt p3 ſermo.xviiij.B car.18
Per piſcē aſſatū intelligiſ caro chriſti i cruce aſſata ſer.xcviij.E car.98
Pontifex chriſtus dicit tribus de cāis ſer.lxvi.D car.64
Pōtificis officiū eſt triplex ſermo.xxvi.E car.64
Poteſtas dei eſt magna maior maxia ſmo.lxxxviij.L car.88
In corde quattuor potentie ꝯſiderant ſmo.xcvi.C car.96
Purgatoriū dr̄ calix vini mixti ppter multa ſmo.xxx.G car.28

Predicās dȝ hr̄e plura.ſ.lxv.A. car.62
Magna ē poteſtas prelatorum. ſermo.xli.B car.38
Prelatorū correctōem ſubditi debēt reuerēter ſuſtinere ſer.xlij.C car.39
Prelati aliqñ debēt ſe oñdere ſupiores aliqñ iferiores ſer.li.C car.48
Prelatus dȝ eē ſeuerus,diſcretus ꝛ māſuetus.ſer.liiij.C car.52
A pceſſione xp̄i quidā fugerūt corpore ꝛ corde ſer.lxxx.G car.80
In pceſſiōe fecerūt chriſto ſex magnos honores ſer.lxxx.H car.80
Prophetā pſectū faciunt tria. ſermo.lxxv.
Prophetarū corda tāgit ſpūs ſanctus ſer.lxxvi.A car.74
Tres puincias fecit deus ſermo.xcvij.B. car.98
QUerūt multi xp̄m nec inueniunt:q2 nō querūt vbi ē ſed vbi nō ē ſer.lxvij.B car.65
Quidā queſierūt chriſtum pꝰ reſurrectōem i mane:qdā i veſpe quidā in nocte.ſ.xciiij.B car.94
Quietem homini in domo nō dant tria ſer.xxiiij.k car.22
Ne aliquis recidiuet neceſſe ē vt a quatuor ſibi caueat ſer.xx.C car.19
REciduatōis piculū attēditur ex ptetriū ſ.xx.D car.19
Tria iduxerunt deū vt nos redimeret.ſ.lxxvi.E car.75
Refectio mūdi hȝ impfectōem admixtioné.ſer.xxxix.B car.36
Reficimur quottidie quinqȝ panibus ſpūalibꝰ.ſer.lij.B car.50
Tres regulas chriſtus dedit plātis ſer.xxvij.A car.24
Regule ſubditorum ſunt tres. ſermo:xxvij.E car.25
Regula viduarū habet quattuor capitula.ſer.lx.E car.57
Reliquie quedā ſunt diſpgende quedā colligēde.qdā erogāde.ſ.li.G.car. 49
Remediū ꝯtra ꝯcupiſcētiā eſt triplex. ſermo.lvij.C car.54
Remediū triplex dedit chriſtus cōtra naufragium.ſer.lxvi.B car.64
Reprehēdētes alios debent eſſe patientes.ſer.lxvi.G car.64
Cōprehendere voluerūt iudei chriſtū multipliciter ſer.lxvij.A car.65
Reprehēdi nolūt tria genera hominū ſer.lxxx.E car.80
Ante reſurrectōem in chriſto tres ſubſtātie videbanꝭ ſer.lxxvij.C car.76.
De reſurrectōe chriſti gauiſe ſunt oēs creature:ſer.xcij.F car.92
De reſurrectōe debēt gaudere homies pp multa ſer.xcij.G car.92
Xp̄s reſurgēs petrū ſolū noiauit tripliciter cā ſer.xciij.M car.94
Poſt reſurrectōem chriſtus cicatrices retinuit pptertria.ſ.xcv.J car.96
Xp̄s reſurrexit potēter veraciter ꝛ apparuit miſericorditer.ſ.xcvi.A car.96
Ad reſurrectōem primā requirūꝭ duo dies.ad ſcdā ȝ tres ſ.xcvi.B car.96
Xp̄s reſurgēs meſtos letificauit. timidos cōfortauit.ſ.xcvij.G car.98
Xp̄s reſurrectioné ſuā p oēs quiqȝ ſenſus oñdit.ſer.xcviij. car.98
In roſa iueniūꝭ tria.ſ.lij.A car.49
SEptimꝰ dies q dr̄ ſabbatū magna dignitas.ſ.xci.A car.91
Sabbatū ꝯſecraꝭ beate marie p p multa.ſ.viij.A car.7
Si corpa licebat ſabbato curari.multo magis aīas.ſer.lv.C car.53
Sancti aliquādo adiuuāt in pricipio: aliqñ in medio.aliquādo in fine.ſermo.lxiij.B car.62
Sanctorū noīa in quattuor locis ſcripſit deus.ſer.xlix.E car.46
Scī veteris teſtī diſtinguūꝭ in duos ordines.ſer.xxi.B car.19
Scī ſunt deo cari:deo amici: deo chariſſimi.ſer.xxx.F car.28
Sancti viri ſeruiūt deo ō oībus ſenſibꝰ ſer.xliiij.C car.41
Scūm quedā opa hoīem oñdunt ſȝ nō faciūt.ſer.lxxij.H car.70
Sāguis chriſti hȝ dealbare: tō hȝ naturam lactis.ſermo.xxx.D.Item.lxxxviij.J. car.27 ꝛ 87
Si ſanguie chriſti abluimur a ſeptē vicijs mortalibꝰ mūdamur. ſermo.xxxix.E. car.36
Sāguis aliqñ ē putridꝰ:aliqñ ſupfluus: aliqñ neceſſariꝰ.ſ.lvi.C car.54
Sāguis chriſti fuit clauis dei: aq̄ dei ꝛ pciū dei.ſer.lxxxvi.C car.85
Sanguinē chriſtus fudit pp quattuor ſer.lxxxvi. car.85
Sāguinē chriſti recipiēdo ab oī ipuritate mūdamur.ſ.lxxxvij.D car.86
Satiſfactōnis partes ſunt tres ſermo: xx.B car.19
Sapiens in opere ſuo attendit ad tria ſer.lxxvij.B car.76
Saliua alīn ē amara:alīi inſipida ꝛ alīi dulcis.ſ.lvij.D car.55
Sententia quattuor modis impeditur ſer.xij.E. car.12
Snīa fit iniq̄ triplr̄.ſ.lxxv.D car.74
Sepulchrū chriſti fuit nouū triplici de cā.ſer.xci.D car.91
Sepulchrum ñ fuit clauſuȝ triplici rōe ſermo.xci.E car.91
In ſepulchro iuſti chriſtus voluit ſepeliri nō pilati ſer.xci.G car.91
Sepulchrū i quo ſepeliri debemus ē ipſa religio.ſer.xci.L car.92
Sepulchrū chriſti erat clauſuȝ triplr̄. ſer.xciij.D car.93
Serpens infernalis hȝ corpus caput: ꝛ caudā.ſer.x.G car.10
Serpens per quattuor expellitur. ſer. xxxviij.B car.35
Serui cū dominis habēt quattuor cōmunia.ſer.iij.C car.3
Deo ꝛ mūdo ſimul nō ſeruiꝭ ꝛ oñditur triplr̄.ſer.lxxi.G car.69
Similitudo triplex ē inter deū ꝛ hominē.ſer.lxxxij.F
Societatē nobilem chriſtus hūit i vita ſer.xciiij.A car.94
Qui malaȝ ſocietatē vitat quatuor mala vitat.ſer.xl.E car.38
Sol oriri dupliciter dicitur: ſermo:xcij.F. car.93
Nomine ſolis chriſtus itelligiꝭ qui dupliciter fuit ortus.ſ.xcij.G car.93
Superbia ē quoddā triuiū que hȝ duas vias:ſer.xxviij.B. car.25
Superbia perducit ad pfunditatem iferni:ſer.xxviij.C car.25
Superbia eſt cauſa diſſenſionis ſicut humilitas eſt cauſa pacis.Sermo.xxix.E. car.27
Superbie ſeu tumoris quattuor ſūt ſpecies.ſer.xlvi.E car.44
Superbia eſt in affectu.in itellectu:ꝛ i actu:ſer.lvij.D car.55
Supbus pacē ꝯſcientie habere nō poteſt.ſer.lxxiiij.H car.73
In ſpeculo quod eſt chriſtus oēs deformitates reprehendimꝰ.ſ.lviij.D car.56
Duodeciȝ ſtelle ſunt duodecim ordies ſer.xxxvi.E car.33
Spiritus ſanctus dicitur flumen: ſer. lxviij.F car.66
In fluie ſpūs ſcī diuerſi diuerſimode itroducūꝭ.ſ.lxviii.G car.66
Spiritus ſancti fluuius dat ſcīs ſcientiam ſer.lxviij.H car.66
Spūs i extremis ē deo ꝯmēdādus pp tria ſer.lxxxiii.C car.82
Spūs quorūdā ē vetuſtus pp malitiaꝫ ſer.xci.C car.91
TRia tabernacula hȝ hō i aīa ſer.xxi.C car.19
Tres tabernas voluit hēre petrus i quibus vinū ſpūs ſācti venderet.ſ.lxviii.E car.66
Ex templum celeſte pij ciūtur:ſuperbi auari:luxurioſi ꝛ hypocrite.ſermone.liiii.E car.52
Templum ciuitatis celeſtis chriſtus ē ratione diuinitatis ꝛ humanitatis: ſer. liiii.F car.52
Templi dedicatio fuit tripliciter. ſermo.lxxi.A car.69
Triplex tempus chriſtus habuit. ſermo.lxix:G car.67
Tētari chriſtus voluit vt noſtras vinceret tentatōes ſer.ix.A car.8
Diabolus tētauit chriſtum tribus telis ſer.ix.B car.8
Diabolus tētans incipit a leuioribus. ſer.ix.C car.9
Xp̄s tētatōes vicit ſapienter fortiter ꝛ pſeuerāter.ſer.ix.D car.9
Xp̄s tentari voluit vt tentatis ſciret miſereri.ſ.x.F car.10
Fideles tentanꝭ ſeu ipugnanꝭ p pſpa ꝛ aduerſa.ſer.xxxiii.F car.31.
Diabolus tētat aliquos quorū ſūt q̄ttuor genera.ſer.xxxvii.A car.34
Tenebre infernales dicunꝭ exteriores diuerſimode ſer.iij.D car.4
In tenebris erat genꝰ hūanū ignorātie in pfunditate.ſer.lxvij.D car.65

Terra ē triplex.ſ.mūdialis:celeſtis ⁊ iſ fernalis.ſer.xliiij.B car.41
Teſtimonium dedit pater ⁊ filius ⁊ ſpiritus ſanctus ꝙ chriſtus fuit deus. ſermo.lxxi.D car.69
In turbis tria fuerūt.ſ.li.I car.49
Tria ſunt que naturaliter attrahunt. ſer.lxxxij.E car.81
Xps ad ſe traxit ſex modis.ſer.lxxxij. B. car.81
Contriſtatur chriſtus ex tribus. ſermo cxiiij.I car.65.
Vana gloria pōt accidere in prin. in medio ⁊ in fine. ſermo.v.E car.5
Vane glorie viciū ē omnibus cōe nec facile vinci poteſt pp duo ſ. xxvij.D car.25
Quinqȝ verba documento plena dixit chriſtus.ſer.iii.F. car.4.
Verbū ſeu ſermonē dei ſeruātes tria bōa ꝯſequūtur.ſ.xviii.A car.16
Verbū dei triplicem habet virtutem. ſer.xviij.A car.16
Verbi dei eſt triplex efficatia. ſermo xviij.A car.16
Veritas opponitur falſitati dupliciter. ſermo.xviij.B car.16
Chriſtus quattuor veritates ponit in euangelio ſer.lxv.B car.62
Veritas eſt multis odioſa ſermo.lxv.D car.63
In veritate quis peccat tribus modis ſer.lxix.k car.68
Due ſunt vie ⁊ duo fines viaruȝ.ſermo xxviij.A car.25
Quidā vadūt p viaȝ rectā:⁊ qdā p viā diſtortam ſer.lviii.B car.55
Via anime decedentis eſt multiplex.ſ: lxii.A car.59
In via quattuor nō permittunt errare ſermo.xcv.F car.95
Veſtimenta diuerſorum colorum ſūt virtutes.ſer.lxxix.G car.79
Tria genera veſtium chriſtus hūit ſermo.xc.A car.89
Tria ſūt ſigna viduaꝝ.ſ.lx.D car.57
In viduitate melius ē eē ꝙ tranſire ad ſcōas nuptias.ſer.lx.F. car.58.
Vinea myſtice eſt eccleſia. ſermo.xxxiii.B car.30
Sepes circa vineā eccleſie ē cuſtodiā angeloꝝ ſer.xxxiii.C car.30
Vinee torcular ē crux.ſ.xxxiii.B car.31
Vinee turris ē fides.ſ.33.E car.31
Vinea dr̄ aīa ſer.xxxiiii.B car.31
Vineā.ſ.aiam ds plātauit in corpore pp tres cās.ſer.xxxiiij.C car.31
Vinee ſunt quattuor foſſores. Sermo xxxiiij.E car.31
Tres mali vindemiatores vineā vindemiāt.ſer.xxxiiij.F car.32
Vinū purū ē in celo.fex in inferno:mixtuȝ in mūdo.ſer.xxxix.C car.36
Per vinū intelligit iocōditas mentis. ſer.lxvij.F car.65
Virtus patiētie eſt ſoror chriſti.virtꝰ fidei filia chriſti.virtus hūilitatis ē mater chriſti.virtus orōnis eſt nuncius chriſti. ſer.xxiij.B car.21
Virtus ꝯſiſtit i medio,qḋ pȝ ex multis. ſermo.xcvij.B car.97
Viſio ſeu cognitio in preſenti vita ē ſerotina.in celo meridiana.in inferno nocturna.ſer.vij.C car.7
Ex eo ꝙ boni vidēt malos ⁊ mali bonos gnqȝ colligūt ſer.xxxij.C car.29
Ex viſione corporis chriſti ſci hūt dulcedinē.ſer.lvij. F car.55
Viſio ſeu deſpectus xpi ſanat vulnera pcōꝝ.ſer.lxxvi.H car.75
Vita pñs itelligit p ſiniſtrā.⁊ vita btā p dexterā.ſer.xxix.D car.27
Vita actiua ē melior vtilior ⁊ fructuoſior ꝙ vita ꝯtēplatiua ſer.lxij.B car.59
Vita actiua itelli p dauid. ꝯtēplatiua p hierlm.ſer.lxviii.B car.66
Vite ſūt duo ſigna.ſ.ſenſus ⁊ motꝰ ſer. xcvi.F car.97
Viui duo ſe vidēt mortui non. ſermo. lxix.H car.67
Ubera tria ſūt i aīa ſer.xcij.E car.92
Unguētū ē triplex.ſ.lxxiij.E car.72
Uſurariꝰ ē peior iuda.ſ.xlvi.B car.44
Vulnerari voluit xps in capite in manibus ⁊ i pedibꝰ.ſ.lxxxv.H car.85
Vulnera aliā ſūt recētia:aliā iueterata. aliqñ ⁊c̄.ſer.cxvij.I car.98
Vulnera chriſtus nō ſine cā oñdit tribus locis.ſer.xcviij.B car.98
Vulnerū cicatrices xps ſuat rōne ſui. ⁊ rōne nr̄i.ſer.xcviii.F car.99
Vulnerū ſeu cicatricū repñtatio ē p nobis apud patrem interceſſio. ſermone. xcviij.G car.99
Chriſtus dixit quinqȝ verba plena documēto ſermone. iii.F car.4
Xps inuitatus aliā ire voluit.aliqñ noluit:aliquando nō inuitatus iuit.ſer.iij.G car.4
Xps curat velociter faciliter ⁊ totaliter.ſer.iiii.E car.4
In chriſto fuit caro anima ⁊ deitas.ſ. viii.D car.8
Xps vicit tentatōnes ſapienter ⁊c̄. ſer. ix.A.D car.9
Xps ieiunādo oſtendit ꝙ ſit oīpotens deus ſer.x.D car.10
Xps tentari voluit vt tentatis ſciret miſereri.ſer.x.F car.10
Xps tria loca itrauit.ſ.xiij.A car.12
In chriſto fuit paupertas hūilitas: ⁊ puritas.ſer.xv.C car.14
Xpi fratres ſorores ⁊ matres ſunt boni ſer.xvi.B car.15
Xps de matre ſua curā habuit in ſua iſfantia.ſer.xxii.F car.20
Xps chananee quattuor magnas duritias oñdit.ſer.xxiii.A car.20
In chriſto cōmēdat magna miſeratio. ſer.xxiij.A car.21
Xps inꝙtum filius dei habet tria.ſer. xxv.A car.22
Xps hȝ quoddā ſupremū mediū ⁊ infimū ſer.xxv.B car.22
Xps inꝙtum filius hoīs tria de eo dicūtur.ſer.xxv.E car.23
Xps patiebatur vt elementa purgaret ſer.xxv.F car.23
Xps in cruce exaltari voluit. ſermo. xxvi.A car.23
Xps docuit de cruce quattuor lectiōes ſer.xxvi.B car.23
Xps clamauit in cruce multipliciter. ſer.xxvi.B car.24
Xpus tribus vicibus eſuriīt. Sermo xxix.B car.26
Xps ſemp fuit cū matre in triplici ſtatu ſer.xxvi.E car.20
Xps curatōe oñdit potentiā ſapiam ⁊ bonitatem.ſ.xxxvij.B car.34
Quod xps in beelzebub non eijcit dēmonis oſtendit quattuor orationibus. ſer. xxxvij.G car.34
In chriſto ē duplex natura: diuina ⁊ humana.ſer.xxxix.A car.36
Xpus vocat phariſeos hypocritas. plantas eradicatas; ⁊ cecos.ſermone. xliii.A car.40
Xpus de matre curam habuit in vita. in morte ⁊ poſt mortem. ſermone.xliii. C car.40
Xps ibat predicando ſine expenſis ſine equis.ſer.xlv.F car.43
In xpo fuit veritas doctrine:miſericordia ⁊ iuſtitia.ſer.xlix.C car.46
In xpo fuerūt duo matura diſcretio ⁊ iuſta opatio ſer.xlix.D car.46
Xps p hūilitatē magis ſe inclinauit ꝙ inclinare potuit.ſ.l.A car.47
In chriſto fuit magna clemētia. potentia ⁊ puidētia ſer.li.B car.48
Xpi potentia oſtendit in duobus. ſermo.li.D car.48
Xps ſuam iniuriam patiēter portauit dei autem ⁊ diſcipuloꝝ non portauit. ſermo.liii.A car.51
Xps ſcit vñ ſit ꝙtū ad principiū medium ⁊ finē ſer.lv.D car.53
Xps p quattuor remedia infirmitates ſanauit.ſer.lvi.B car.53
Xpus tres mortuos ſuſcitauit ſermo. lix.D car.56
Quare xps nō ſtatim venit ad lazarū ſicut ad regulū.ſer.lxi.A car.58
Quare ſorores lazari nō petebant xpo fratris ſuſcitatōem.ſer.lxi.B car.58
Xps diligit ꝯtēplātes opantes ⁊ a pctō ſurgētes ſer.lxii.C car.59
In chriſto ſūt tria p que defendit hoīes ne errent ſer.lxiii.B car.60
Xps ē lux mūdi ⁊ maria mater eiꝰ lux eſt.ſer.lxiiii.A car.61
Xps pōit ꝙttuor v̄itates quibus iudei ꝯtradixerūt.ſ.lxv.B car.62
Xpm iudei eſtimabāt ꝙnquaginta annoꝝ pp multa.ſer.lxv.E car.63.
Xps hūit ꝯtra furorē iudeoꝝ quinqȝ remedia.ſer.lxv.E car.63
Xps dr̄ pontifex triplici de cauſa. ſer. lxvi.D car.64
Xps querit ⁊ nō iuenit q̄ nō ꝙrit vbi ē. ſer.lxvii.B car.65

Xp̄s ē in dextera dei: in gloria dei: in luce dei: ſer. lxvij. C car. 65
Xp̄s ad aquam gratie nos inuitat: ſer. lxvij. E car. 65
Xp̄s ſtabat paratus non fluere: ſermo. lxix. B car. 67
Xp̄s fuit ī triplici ſtatu. ſ. lxix. C car. 67
Xp̄s ſubtraxit preſentiā ſuam triplici de cauſa. ſer. lxix. D car. 67
Xp̄o imponebant iudei tria: ſermo. lxix. E car. 67
Inter xp̄m ⁊ iudeos erant tres differētie. ſer. lxix. F car. 67
Xp̄s hūit triplex tp̄s. ſ. lxix. G car. 67
Xp̄s fecit quedam opera que oſtendebant humanitatē ⁊ quedam deitatem. ſer. lxxi. C car. 69
Xp̄us ꝙ fuit deus teſtimonium dederunt pater ⁊ filius ⁊ ſpiritus ſanctus. ſer. lxxi. D car. 69
Xp̄m tria induxerūt vt nos miſeros redimeret. ſer. lxxvi. E car. 75
Xp̄i caro fuit tribus coloribus depicta ſer. lxxvi. G car. 75
In chriſto eſt cena humanitatis ⁊ mel deitatis. ſer. lxxviij. I car. 77
Xp̄o quatuor obſequia ſunt exhibita. ſer. lxxix. A. C car. 78
Xp̄s vadēs ad mortē honorē recepit cū alias regnū reſpuēt. ſ. lxxx. B car. 79
Xp̄s exaltari voluit in aere triplici de cauſa. ſer. lxxxi. A car. 80
Xp̄s fuit mediator inter deum ⁊ hominem. ſer. lxxxi. C car. 80
Xp̄s dicitur agnus manſuetus ⁊ victimatus. ſer. lxxxiij. A car. 82
Xp̄s emiſit vocem pie conqueſtionis. ſer. lxxxiij. F car. 83
Quicquid fuit in xp̄o fuit virtuoſum ſicut in balſamo. ſer. lxxxv. C car. 84
In chriſto fuit caro tanquam herba. ſer. lxxxv. D car. 84
Xp̄s ē vermis. ſ. lxxxvi. D car. 85
Xp̄s dedit multa documenta ſanctitatis exempla ⁊ contulit beneficia. ſermo. lxxxix. A car. 88
Xp̄s habuit ī corpe mortalitatē: in aīa paſſibilitatē. ſer. xciij. N car. 94
Xp̄s hūit tria hoſpitia. ſ. xcv. G. car. 96
Xp̄s cicatrices retinuit poſt mortē propter tria. ſer. xcv. I car. 96
In xp̄o fuit myrrha thus ⁊ balſamum. ſer. xcviij. D car. 98

Explicit Tabula Quadrageſimalis.

C Preſens quadrageſſimale eſt correctū per Reuerendū patrē fratrē Jeronimū de cherio ſacri ordinis predicatoꝝ.

C Incipit quadrageſimale aureū eximij doctoris: fratris Jacobi de Voragine ordinis predicatoꝝ: quōdam archiepiſcopi Januēſis: duos quotidie continens ſermones.

C In die cineꝝ Sermo primus.

Filia populi mei īduere cilicio ⁊ cōſpergere cinere. luctū vnigenti fac tibi planctū amarū. Hiere. vi. Quāuis ſolēnitas q̄drageſimalis in ſequēti dn̄ica inchoet: eccleſia tn̄ hos quattuor dies pcedētes addidit vt q̄dragenarius numerus impleatur. A prima eni3 dn̄ica vſq3 ad paſcha q̄dragintaduo dies ſunt. de quibus dū ſex dies dn̄icales ſubtrahunt ſolūmodo triginta ſex ieiunabiles remanent. ⁊ ideo addunt iſti q̄ttuor dies p̄cedentes vt ſacer numerus quadraginta dierum impleat quē xp̄s ſuo ieiunio ꝯſecrauit. Sūt tn̄ quedā alie rationes myſtice q̄re potius in q̄rta feria q̄ ī alia feria iſtud ieiuniū īchoat. A Prima ē: q: in q̄rta feria mors chriſti fuit tractata ⁊ cum deliberatione firmata. ſ. feria q̄rta ante dn̄icā de ramis. Nam tūc principes ſacerdotū cū ſenioribꝰ populi cōgregati ſunt in atriū cayphe principis ſacerdotum ad quos iudas acceſſit: ⁊ xp̄m tradere pmiſit: ⁊ illi pecuniā dare polliciti ſunt. Quia igit penitētiā q̄drageſimalē facimus: vt chriſto patiēti cōpatiamur. Et eius mors fuit in q̄rta feria tractata: ideo merito q̄rta feria hoc ieiunium inchoat. Scd̄a rō eſt: q: ī feria q̄rta ſol ⁊ luna ⁊ cetera celi luminaria creata fuerūt. In principio enim creauit deus quādā nubeculā lucidā q̄ſi dixit: fiat lux: ⁊ facta ē lux. ⁊ illa nubecula tres dies ſolē precedētes illuminauit quaſi tenui claritate quēadmodū diluculo fieri ſolet. Quarta aūt feria ſequēti (vt dictū eſt) deꝰ ſolē ⁊ cetera luminaria fecit. ⁊ ideo dies illa dies plene claritatis fuit. totū aūt tp̄s noſtrū eſt tenebroſum. tēpus aūt quadrageſimale eſt lucidū tēpus. Juxta illud Eph. v. Eratis enim aliq̄n tenebre: nunc aūt lux in dn̄o. Cōueniens igit fuit vt tēpus tā lucidū in die lucida inchoationē inciperet. Tertia rō eſt: q: feria q̄rta dies mercurij vulgariter nūcupatur. Eſt autem mercurius planeta celeſtis qui ſecūdū aſtrologos regnat in virgine: dn̄at aq: ſemp eſt cū ſole ⁊ preeſt facūdie. diſponit enim hoīes ad facūdiā ⁊ eloquētiā acgrēdā. Unde dicit Act. xiiij. ꝙ gentiles vocabāt paulū mercuriū q erat dux verbi. Recte igit ieiuniū in die mercurij inchoat: ad innuendū ꝙ hoīes ī hoc tp̄e debēt habere mūdiciā corpoꝝ: abūdātiā lachrymaꝝ: pſeuerantiā bonorum opeꝝ: vt. ſ. ſemp ſint cū ſole. i. cum xp̄o. Predicatores aūt debēt habere facūdiā pdicationū: ⁊ ideo vt iſtud ieiuniū facilius ſuſcipiat hodie ſancta mater eccleſia fideles ad memoriā ſue mortis inducit dū in capitibꝰ cineres ponit: ad qd̄ etiā ppheta imo etiā dn̄s p ppℎetā nos in verbis p̄miſſis inducit dicens: Filia populi mei ⁊c. Populus aūt dei eſt populus xp̄ianus. Filia ergo populi dei eſt aīa cuiuſlibet xp̄iani. Quā quidem aīam dn̄s ad tria hortat. ſ. Ad dure penitētie aſſūptionē cum dicit: Induere cilicio ⁊c. Ad mortis meditationē cū dicit: ꝯſpgere cinē ⁊c. Ad pctōꝝ dolorē cū dicit: Luctū fac tibi planctū amaꝝ.

C Primo igit hortat ad dure penitentie aſſumptionē cū dicit: īduere cilicio. B Ciliciū enim eſt indumentum durū ⁊ aſperum de pilis cameloꝝ contextum: p qd̄ penitētia aſpera ſignificat. q̄ quidē melius curat peccata q̄ leuis. Sicut dicit Chriſ. per tria exēpla ſup Mat. Primū eſt: q: medicina aſpera melius curat malos humores q̄ leuis. Scd̄m eſt: q: malas herbas melius eradicat raſtrum ferreū q̄ ligneum. Tertium eſt: q: malos nodos lapidum melius preſcindit malleus ferreus q̄ plūbeꝰ. C Peccator qdē tria incōmoda patit. Pri

mű eſt:q: eſt plenus corruptis humori
bus vitioꝝ. ps. Corrupti ſűt ⁊ abomina
biles facti ſűt in iniqtatib⁹ ſuis. iő indi
diget medicia. i. penitétia amara. Yſa.
xxxviij. Ecce in pace amaritudo mea
amariſſima. B Amaritudo eniꝫ peni
tétiű que é cauſa pacis in ↄſcientia dꝫ
eé amara: amarioꝛ: amariſſima. Amara
q: pactű qd in baptiſmo cű deo fecerat
cű abrenűciauerat diabolo ⁊ oibus pō
pis eius ↄfregit. Amarioꝛ q: timore dei
poſtpoſito p multa crimina diſcurrit.
Amariſſima: q: deű ⁊ eius grām pdidit
Vñ Hiere. ij. Scito ⁊ vide q: malum ⁊
amaꝝ é reliqiſſe te dñm deű tuű. ecce q:
pctőꝛ deű pdidit: ⁊ nő eé timoré ei⁹ apd
te. ecce q: eius timoré poſtpoſuit ⁊ abie
cit. ⁊ ideo p diuerſa facinora diſcurrit:
a ſeculo ↄfregiſti iugű: rupiſti vincula.
ecce q: pactuꝫ baptiſmale fregit. ¶ Se
cundű incómodű é q: peccatoꝛ hꝫ mul
tas radices malaꝝ ↄcupiſcétiaꝝ: q quidé
extirpáde ſűt raſtro ferreo. i. duro ie
iunio. Vñ Coll. iij. Mortificate mébra
veſtra q ſűt ſup terrá. Fornicationé ⁊ i
mű diciá: libidiné: ↄcupiſcétiá malam.
Niſi eiꝫ male herbe radicit⁹ extirpent:
cito germinát malos fruct⁹. Hebꝛ. xij.
Nequa radix amaritudinis ſurſuꝫ ger
minás ipediat ⁊ p illá inquinent multi.
Sunt eniꝫ aliq qui malas herbas era
dicát tm̄ quátű ad folia. ⁊ ideo adhuc
renaſcunt: tales ſunt q peccata quátuꝫ
ad exterioꝛa opa qñqꝫ relinquűt: ↄſen
ſum tñ nő deſerűt. ⁊ iő inuéta oportuni
tate ad peccata redeűt. Alij partē radi
cis frágűt ⁊ aliam partē relinquűt: ta
les ſunt q ↄſenſuꝫ déſerűt: ſed tñ malas
cogitatiőes patiunt qui ſepe in pecca
ta relabunt. Alij ſunt qui radices her
baꝝ fundit⁹ extirpát. iſti ſunt q malas
cogitatőes a corde ſuo eradicát: ⁊ ideo
vlterius germinare nő pñt. ¶ Tertiuꝫ
incómodű eſt: q: pctőꝛ penités alligat⁹
é adhuc nodis ⁊ nexib⁹ pctőꝝ. Quádá
tñ hñt iſtos nex⁹ factos de ſtipula. alij
de feno. alij de ligno. Iuxta illd. i. Coꝛ.
iij. Siqs ſupedificat lignű: fenű: ſtipu
lá: p que tria pene purgatoꝛij intelligűt.
Iſtos aűt nexus melı⁹ frangit malleus
ferreus. i. pnīa dura ꝙ leuis. Vñ Aug.

Maioré qſqꝫ in ſe ſeueritaté dꝫ exerce
re vt a ſe iudicat⁹ min⁹ iudicet a deo.
¶ Scďo hoꝛtat aia ad mortis medita
tioné cű dr̄: ↄſpergere cinere. ſicut ho
die ét in capitib⁹ cinere aſpgimur. ⁊ di
cit nobis: memēto q: cinis es: ⁊ in cine
ré reuerteris. Hő qdé de cinere é forma
tus: ⁊ cinereű poꝛtat coꝛp⁹: ⁊ in cinereꝫ
redigédus eſt. Vñ Geñ. iij. Reuerteris
i terrá d q ſűptus es. ecce q: de terra fa
ct⁹ es: q: pulvis es. ecce q: cinereű poꝛ
tas coꝛp⁹ ⁊ i pulueré reuerteris. ecce q:
i pluere ſiue i ciñeré redigédus es. Si
ergo ab aliq peteret vñ venis: qd poꝛ
tas: aut quo vadis: poſſes rñdere de ci
nere: cineré: ⁊ in cineré: hoc eſt de cine
re venio: cineré poꝛto ⁊ in cineré redeo.
iő dr̄ ter homini terra Hiere. xxij. Terra
terra terra: audi verbű dñi. i. tu hő qui
venis de terra ⁊ poꝛtas terrá. ⁊ qui va
dis in terrá audi verbű dñi qd tibi ho
die dicit dñs p eccleſiá ſuá: memēto q:
cinis es ⁊ in cineré reuerteris. E Vti
le aűt eſt héré memoriá hui⁹ cineris tri
plici de cá. ¶ Primo q: cinis terraꝫ fe
cűdat: ſic memoria mortis ad bñ opan
dű ſollicitat. Vñ Grego. Valde eniꝫ ſe
ſollicitat in bono ope q ſemp cogitat d
extremo fine. ¶ Scďo q: cinis igné có
ſeruat ⁊ mańe ſi é calidus: q: frigidus
cinis igné extinguit: ſic ⁊ memoria moꝛ
tis cordi feruéter impſſa gratiá ſpűs ſci
ↄſeruat. Sűt tñ q dá q frigidá iſtam me
moriá moꝛtis hñt: ſicut illi q aiam cuꝫ
coꝛpe moꝛituraꝫ credunt. talis memoria
poti⁹ gratiá extiguit ꝙ ↄſeruet. ¶ Ter
tio q: cinis maculas lauat: ſic memoria
moꝛtis lauat oés maculas pctőꝝ. Vñ
Eccl. vij. Memoꝛare nouiſſima tua: ⁊ i
eternű nő peccabis. Lauat enim macu
lá ſupbie. Siqs enim ad inſtar pauonis
gloriat in pénis virtutű. pedes. i. finem
ſuű ↄſideret ⁊ ſic ſupbiá eius deponet.
Eccl. x. Quid ſupbis terra ⁊ cinis. La
uat ét maculas luxurie. ſicut eiꝫ beſtia
cű cauda expellit muſcas: ſic hő cű moꝛ
tis memoria expellit cogitatiőes imű
das. Greg. Nihil ſic ad domádű carnis
ↄcupiſcétia valꝫ ꝙ vnuſqſqꝫ qd hic diligit
q̄le ſit futuꝝ poſt moꝛté péſet. Lauat ét
maculas auaritie. nullus eiꝫ diuitias dꝫ

ↄgregare qñ ↄſiderat ꝙ i fine nihil poꝛ
tat niſi nuditaté: ſaccű ⁊ ciñeré. Iob. i.
Nudus egreſſus ſű de vtero mŕís mee:
nudus reuertar illuc. Iteꝫ eiuſdé. xvi.
Saccű cőſui ſup cuté meá ⁊ operui ci
nere carné meam. ¶ Tertio hoꝛtamur
ad peccatoꝝ doloré cű dr̄: luctű vnige
niti fac tibi planctű amaꝝ. F Pláct⁹
penitétis pláctui triplici dꝫ aſſimilari
ſ. pláctui matris vnigenitű plágentis:
pláctui draconis ⁊ pláctui ſtrutionis.
Vñ Mich. ij. Faciá planctű velut dra
conű: ⁊ luctű qſi ſtrutionű. ná doloroſi
oꝛ pláctus inter oia aſalia rőnabilia eſt
pláctus qui fit p moꝛte vnigeniti. dolo
roſioꝛ plactus iter oia aſalia irrationa
bilia eſt planctus draconis. doloroſioꝛ
inter oia volatilia é pláctus ſtrutiőis.
B Pctőꝛ qdé tria bona pdit. ¶ Primo
aiam ſuá: ideo dꝫ plágere ad iſtar mu
lieris vnigenitű plangentis. vnigenita
nŕa eſt aia nŕa: q: vná tm̄ hēmus. ſi eiꝫ
duas haberem⁹ poſſemus vna pdita ſu
per alia ↄſolari. ¶ Scďo pdit pctőꝛ ca
put ſuű. i. deű ſuű. iő dꝫ plágere ad in
ſtar draconis. draco enim ⁊ qlibet ſer
pés caput cuſtodit ⁊ coꝛp⁹ exponit. ſic
qlibet dꝫ exponere coꝛp⁹ maceratiői ⁊
pditiői vt poſſit cuſtodire caput ſuű. i.
dñm ſuű. Sed dr̄ ꝙ elephas inueniens
draconé in ſemitis caput ei⁹ cű planta
ↄterit ⁊ draco maximű pláctű facit: ſic
etiá diabolus in nobis occidit dñm qñ
nos ad peccatű trahit: iő debem⁹ plan
gere ⁊ dolere. ¶ Tertio pctőꝛ pdit oia
ſua merita: ⁊ ideo dꝫ plágere ad inſtar
ſtrutiőis. Strutio eniꝫ oua ſua in pul
uere calido derelinqt vt foueant ibidé
⁊ ſic ea relinqt: ſed rediés ⁊ a beſtijs ea
ↄculcata inueniés magnű vlulatum fa
cit. Oua nŕa ſűt merita noſtra que tűc
demones ↄculcát qñ ad aiam p ↄſenſű
intrát. Iuxta illud Iob. xx. Vadét ⁊ ve
nient ſup eum hoꝛribiles. ideo pctőꝛ dꝫ
plágere ⁊ dicere: Miſerere mei de⁹ quo
niam cőculcauit me homo.

¶ Eadem die cinerű Sermo ſecűdus.

COmparatus ſum luto ⁊ aſſimilat⁹ ſuꝫ fauille ⁊ ci
neri Iob. xxx. A Miſeriá
ↄditiőis humane deſcribit ſanct⁹ Iob
in verbis pmiſſis: ex parte pncipij: me
dij ⁊ finis. ¶ Ná ex parte pncipij hő hꝫ
vilitaté q: de luto format⁹ cű dr̄: Cőpa
ratus ſum luto. Ex pte medij hꝫ vanita
tem ⁊ mutabilitaté: q: multiplici muta
bilitate circűdatus cű dr̄: Et aſſimila
tus ſum fauille. Ex parte finis hꝫ miſe
rabilé penalitaté: q: in cineré redigen
dus cű dr̄: cineri. B ¶ Circa primű no
tádű ꝙ lꝫ hő ſit ex qttuoꝛ elemétis: de⁹
tñ in ↄpoſitiőe coꝛpoꝛis humani paruꝫ
poſuit de trib⁹ elemétis: ⁊ multű de lu
to ſiue de terra. Elemétű qdé aque ma
nifeſtat in ipſis humoꝛib⁹. Elementuꝫ
ignis i caloꝛe naturali ⁊ in luce viſiua.
Elemétű aeris in reſpiratiőe flat⁹. Ele
métű vero terre in carne ⁊ oſſib⁹. Et ſic
patet ꝙ deus multű poſuit de terra ibi
⁊ parű de ceteris elemétis. Paꝝ ibi po
ſuit de igne vt hő paꝝ héret de igne cő
cupiſcétie: auaritie ⁊ iracűdie. ⁊ tñ aliq
vident eé de igne facti: q: nimis ſűt ſu
pradicto igne inflámati. i. Io. ij. Totus
műdus in maligno poſit⁹ eſt. i. in malo
igne. Paꝝ ét poſuit de aere vt hő parű
haberet de elatione ſupbie: ⁊ tñ aliq vi
dent eé de aere facti: q: nimis ſunt ſup
bi. Nő fuit miꝝ ſi pmus angelus ſupbi
uit: q: nihil de luto hűit. Sꝫ miꝝ eſt qñ
hő qui eſt vile lutű itumeſcit. Eccle. x.
Quid ſupbis terra ⁊ cinis. Tales pa
ſcunt véto. Oſee. xij. Effraim paſcis vé
tum. Ventus tñ nő paſcit: ſed inflat. Et
q: ſunt inflati: iő aliq leui febꝛe pűcti ſta
tim detumeſcűt. Parű ét poſuit de aq
vt hő haberet paꝝ de leuitate ⁊ incőſtá
tia. Et tñ aliqui vident de aqua eé facti
q: leuitate nimia agitati. Iob. xxiiij. Le
uis eſt ſup facié aque. De talibus dicit
Eccl. xxvij. Stultus vt luna mutatur.
Ná luna modo eſt plena: modo media:
modo minus ꝙ media: modo vacua.
Sic multi in iſta qdrageſima incipiűt
bene ieiunare: deuote oꝛare: ⁊ largas ele
moſynas dare. iſti ſűt luna plena. Poſt
modű dimittűt ieiunia: tñ faciunt ele
moſynas ⁊ oꝛőnes. iſti ſűt luna media.
Et deinde dimittűt ieiunia ⁊ oꝛőnes: tñ
faciűt adhuc elemoſynas. iſti ſunt luna
min⁹ ꝙ media. Deinde dimittűt totű.

iſti ſunt luna oı̄no vacua. Jō bñ dicitur
Stultus vt luna mutaꝛ. Multū autez
deus in cōpoſitiōe humani corporis de
elemēto terre poſuit. Terra enim ē ele
mentum frigidū ⁊ infimū. Quia ſicut
dicit Ecc.i. Terra aūt in eternū ſtat. Ex
his ergo innuit ꝙ hō debet habere frigi
ditatem cōtra eſtū cōcupiſcētie auari/
tie ⁊ iracūdie. Debet hēre inferioritatē
cōtra tumorē ſupbie: ⁊ dꝫ habere firmi/
tatem cōtra leuitatē incōſtantie. Jō di/
citur Ecc.v. Nō vētiles te ad oēz vētū.
ecce ꝙ nō dꝫ hēre eleuationē ſuperbie.
Eſto firmus in via dñi. Ecce ꝙ nō debꝫ
hēre infirmitatē incōſtantie. Eſto man/
ſuetus ad audiēdū verbum dñi vt in/
telligas. ecce qꝛ nō dꝫ eē inflatus iracū/
dia: ſꝫ patiēs ⁊ manſuetus. ℂ Secūda
miſeria hominis attendit ex parte me/
dij. i. ipſius vite que ē mediū inter na/
tiuitatez ⁊ mortē. Jn qua quidē vita hō
hꝫ mutabilitatē: ⁊ iō aſſimilaꝛ fauille.
Sicut enim fauilla ē leuis ⁊ leui flatu
diſpergit: ſic vita hoīs ē iſtabilis ⁊ mul
tiplici variaꝛ mutabilitate. Unde Job
xiiij. Homo natus de muliere breui vi/
uens tpe ⁊c. L. Jſtā aūt mutabilitatez
hꝫ hō in corpore: in mēte: ⁊ in opatione.
Pꝛima ē ad ſimilitudinē herbe. Scḋa
ad ſimilitudinē ſtatue. Tertia ē ad ſimi
litudinem vmbre. ⁋ Pꝛimo quidē her/
ba viret. deinde floret. deinde areſcit. vl
timo marceſcit. Sic corpus hoīs viret
in ſanitate. floret in iuuētute. areſcit in
ſenectute. marceſcit in morte. Jſa. xl.
Oīs caro fenum ⁊ oīs gloria eius quaſi
flos feni: exiccatū eſt fenū ⁊ cecidit flos
⁊c. ⁊ Jac.i. Oꝛtus ē ſol cū ardore: ⁊ are/
fecit fenū ⁊ flos eius decidit ⁊ decoꝛ vul
tus eius deperijt. ⁋ Scḋa mutabilitas
ē in mēte. Nā ſcḋm Bern. mēs noſtra
a mūdo hꝫ cogitationes curioſas. a car
ne voluptuoſas. a diabolo malitioſas.
Pōt ēt dici ꝙ a deo hꝫ cogitatiōes gra
tioſas. Cogitatōes aūt gratioſe ſūt qñ
quis cogitat qualiter pōt placere deo ꝑ
cōtēplationē: ⁊ pꝛimo ꝑ edificationem
Cogitatōes curioſe ſunt qñ mēs ſeipſa
deſerta trāſit ad inueſtigadū aliena. Co
gitationes voluptuoſe ſunt qñ hō car/
nalibus delectatiōibus paſcit. Cogita/
tiones autē malitioſe ſunt qñ hō cōtra
inocentes fraudes molitur. Magna
igit mutabilitas eſt qñ mens humana
mutaꝛ de cogitatōibus gratioſis in co/
gitationes curioſas. de curioſis in vo/
luptuoſas. de voluptuoſis i malitioſas
Et iſta mutabilitas ē ad ſimilitudinem
ſtatue nabuchodonoſoꝛ. Nā ſicut dicit
Dan. ij. Caput eius erat de auro. pect⁹
⁊ brachia de argēto. venter ⁊ femora de
ere. tibia ex ferro. ⁊ pedes de luto. Tūc
igit mens ē aurea ⁊ argētea qñ hꝫ co/
gitatiōes gratioſas: hoc ē qñ fulget co
ram deo ꝑ cōtemplationē: ⁊ pꝛimo ꝑ
cōuerſationē. Tūc enim ē erea qñ habꝫ
cogitationes curioſas. es enim ſonoꝝ
ē. Tūc ē ferrea qñ hꝫ cogitatōes mali/
cioſas ꝑ quas ceteros opprimit. Tūc ē
lutea qñ hꝫ cogitationes voluptuoſas.
⁋ Tertia mutabilitas eſt in opatione.
Opera enim mūdanoꝝ ſunt circa ac
quiſitionē diuitiarum ⁊ honoꝝ. Et iſta
mutabilitas ē ad ſimilitudinē vmbre.
Nā vmbra hoīs aliqñ ꝓcedit: aliqñ ſeqꝛ
aliqñ a latere comitaꝛ. Jllam que ꝓce/
dit hō nō pōt cōpꝛehēdere. illā que ſub
ſequit nō pōt hō effugere. illam que cō
comitaꝛ cito ꝑdit. Sic ē de diuitijs ⁊
honoꝛibus mūdi que aliqñ pꝛecedunt
⁊ fugiūt ita ꝙ nō pōt hō eos cōpꝛehēde
re ſine magno labore. Aliquādo ſubſe/
quūtur ⁊ ſe ingerunt: ⁊ tñ non poſſunt
poſſidere ſine mētis turbatōe ⁊ timore.
Et ꝓpter iſta duo dicit Ecc. xi. Si di/
ues fueris non eris imunis a delicto.
Si enim ſecutus fueris nō apphendes
⁊ ſi pꝛecucurreris non effugies. Aliqñ
cōcomitanꝛ: ſed tñ cito ꝑdunꝛ: nec poſ
ſunt perdi ſine dolore. Jō dicit Ecc. iiij.
Diuitie conſeruate in malū domini ſui
peūt in afflictōe peſſima. ecce quāta iſta
bilitas in diuitijs ⁊ honoꝛibus inuenit
qꝛ nō habite requirunt laborē: habite i/
gerunt mentis turbationē ⁊ timorem
ꝑdite adducunt dolorē. ℂ Tertia miſe
ria hominis attendit ex parte finis. i.
mortis vbi hō futurus ē cinis. Jſti⁹ aūt
cineris memores eē debemus. iō i hac
die incineramur. Et ſup caput noſtruz
legit lectio qua dr. Memento qꝛ cinis
es ⁊c. Jſta aūt memoria mortis valet ad

cōtēnēdū ea que hoīes mūdani appetūt
Deſiderant enim diuitias cumulare: ſu
per alios aſcēdere/ corpus delicioſe pa
ſcere: ⁊ aīam in voluptatib⁹ enutrire.
B. Poſt mortē aūt recipiūt quattuoꝛ
hēdes. ſ. parentes: beſtias: vermes: ⁊ de
mones. ⁋ Parētes diuitias rapiūt: iō
ſtultum ē eas cum tanto labore acquire
re quas opoꝛtet alijs dimittere ⁊ nihil
ſecū poꝛtare. pſ. Relinquūt alienis di/
uitias ſuas. Ecc. iiij. Sicut egreſſus eſt
nudus de vtero matris ſue ſic reuerteꝛ
⁊ nihil ſecū afferet de laboꝛe ſuo. ⁋ Se/
cūdi hēdes ſunt beſtie que ſuper foueā
aſcēdūt ⁊ ſtercora ibi faciūt: ⁊ oſſa pedi
bus frāgūt. Stultū ē igiꝛ ſup alios vel/
le aſcēdere ꝑ honoꝝ excellētiam: quo/
niam poſt modicū tps beſtie aſcendūt
ſup eoꝝ foueam. ⁋ Tertij heredes ſunt
vermes qui eoꝛum corpus comedunt.
Job. xxi. Simul in puluere dormiēt ⁊
vermes operient eos. Stultū ē igitur
carnē ſuā impinguare que dꝫ poſt mo/
dicū vermib⁹ eē cibus. ⁋ Quarti here
des ſunt demones qui animā rapiunt:
vt pꝫ de illo qui aīam ſuam in delitijs
tenebat dicēs: Aīa mea habes multa bo
na ⁊c. vt pꝫ Luce. xij. cui reſponſum ē.
Stulte hac nocte aīam tuā repetēt a te
ſ. demones. De iſtis hēdibus dr Ecc. x.
Cū enim moꝛieꝛ hō hēditabit ſerpētes
⁊ beſtias ⁊ vermes. Ecce quales hēdes
peccatoꝛ poſt moꝛtē recepturus ē. ſ. be/
ſtias ſup foueā aſcēdētes. vermes car/
nes corrodētes. ſerpētes infernales ani
mā deuorātes. Et ſerpētes terreſtres. i.
parētes terrā ſeu bona terrena comedē
tes. i. terrenas diuitias rapiētes. Jſtos
quattuoꝛ hēdes quos hꝫ hō poſt moꝛtē
tāgūt Job. v. Cōterenꝛ in poꝛta: hoc re
ferꝛ ad beſtias q̄ ſepe oſſa cōterūt i poꝛ
ta. i. in foſſa. Cui⁹ meſſem famelic⁹ co/
medet. hoc ꝛferꝛ ad vermes q comedūt
meſſem. i. carnē quā malo ſemine ſemi/
nauit. Juxta illud Galath. vi. Qui ſe/
minat i carne: d carne metet ⁊ coꝛruptio
nē. Et ipꝫ rapiet armat⁹. hoc refert ad
demones q ꝛiſis malis opib⁹ ſe armāt
Et bibūt ſitiētes diuitias ei⁹. hoc referꝛ
ad pētes q magno dſiderio eī⁹ diuitias
rapiūt ⁊ ꝓ aīa ſua nullā elemoſynam
faciunt.
ℂ Fer.v.poſt cineres. Sermo pꝛim⁹.

C Um intraſſet ieſus ca
pharnaū acceſſit
ad eū centurio rogās eū di
cēs: Dñe puer meus iacet i
domo palyticus ⁊ male toꝛqueꝛ. Mat.
viij. Judea tunc tpis erat tributaria ro
manis. ⁊ iō romani per vniuerſam iu/
deam tribunos ponebāt ⁊ cēturiones.
Unde iſte cēturio a romanis fuerat ibi
poſitus ⁊ ſub ptāte ſua centum milites
habebat: hic quēdam ſeruū ſuū ſibi pre
cioſum habebat qui paralyticus erat.
iō acceſſit ad ieſum rogans vt eum ſa/
naret: ſed non videꝛ ꝙ pꝛimo perſona/
liter acceſſerit nec rogauerit. dicit enīꝫ
Luce. vij. Miſit ad eū ſenioꝛes rogans
eum vt veniret ⁊ ſanaret ſeruū ſuum.
iō dicit ꝙ ꝑſonaliter nō iuit: nec roga/
uit ſed ꝑ nūcios. i. per ſenioꝛes iudeoꝝ.
Pōt tñ dici ꝙ perſonaliter venit. ſꝫ iu/
deis tāquam familiaribus xp̄i verbum
ſuuꝫ cōmiſit. Jn hoc igiꝛ euangelio de
tribus ꝑſonis fit mentio. ſ. de ſeruo pa
tiente: de centurione ſupplicante: ⁊ de
xp̄o ſubueniente. ℂ Circa pꝛimū. ſ. cir/
ca ſeruū notandū ē ꝙ ipſe tria icōmo
da patiebatur: qꝛ iacebat: paralyticus
erat: ⁊ male toꝛquebaꝛ. ꝓpter iſta tria
merito ſignat peccatoꝛez. A ℂ Pecca
toꝛ enim iacet. i. in imūditijs peccatoꝝ
quieſcit ⁊ fetet. Johel. i. Computrue/
runt iumenta in ſtercoꝛe ſuo. Sunt aūt
quidā qui ſtant ⁊ vltra nō ꝓcedunt: ſi/
cut tepidi ⁊ negligentes: ⁊ iſti ſunt ma/
li. Apoc. iij. Utinam frigidus eſſes aut
calidus: ſed qꝛ tepidus es incipiā euo
mere ex oꝛe meo. Alij ſunt qui retroce/
dunt ſicut recidiuantes: ⁊ iſti ſunt peio
res. Mat. ix. Nemo mittens manuꝫ ad
aratrum ⁊ reſpiciens retro aptus ē re/
gno dei. Alij ſunt qui iacent in imūdi/
tijs ſuis quieſcentes: ⁊ iſti ſunt peſſimi.
Hiere. xlviij. Requieuit in fecibus ſuis.
ℂ Secūdo peccatoꝛ ē paralyticus. ha/
bet enim paralyticus motū inoꝛdinatū
in mēbꝛis. Eodēz mō peccatoꝛ inoꝛdina
te moueꝛ. B. Eſt aūt ſcḋm Dionyſium
triplex motus. ſ. circularis. obliquus.
⁊ rectus. Motus circularis ē quo quis

mouet̃ p amorem ad mũdũ. tales enim
p omnia mũdi oblectamenta circuituz
faciũt nõ inueniẽtes ſatietatem ſed fa/
mẽ.pſ̃.lviij.Famẽ patiet̃ vt canes ⁊ idẽ
pſ.xxi.In circuitu impij ãbulãt.Mot⁹ ãt
obliquus ẽ quo quis mouet̃ per amorez
ad ſemetipſum.nõ eniz ad alios amorẽ
porrigit ſed ad ſeipm̃ reflectit. De iſto
amore dicit̃.ij.Timo.iij.In nouiſſimis
diebus inſtabũt tpa periculoſa ⁊ erunt
hoies ſeipſos amantes.Motus rectus
ẽ quo quis mouet̃ ad deum p amorem.
non enim circuit per mundũ nõ refle/
ctit amorem ad ſeipſum ſed directe ad
deũ.Cant.i.Recti diligũt te.Et Ezech.
i.Pedes eorũ pedes recti.qñ igit̃ aliqs
inordinate mouet̃ per amorẽ aut ad mũ
dum aut ad ſeipſuz: tũc ẽ paralyticus.
quãdo vero ordinate mouet̃ ad deum
tũc paralyticus curatus ẽ.¶ Tertio pec
cator male torquet̃.⁊ hoc ppter malam
cõſciẽtiam que ipm̃ affligit ⁊ torquet.
Mala enim cõſciẽtia ẽ ſicut vermis ani
mam ſemp mordẽs cuius morſus habz
acerbitatẽ:cõtinuitatẽ:⁊ ppetuitatem.
De duobus primis Job.xxx. Nocte os
meũ pforat̃ doloribus ⁊ qui me come/
dunt nõ dormiũt. De tertio dicit̃ Iſa.
lxvi.Vermis eoꝝ non morietur.¶ Circa
pſonam cẽturionis quattuor demõſtrã
tur ꝯmendabilia.ſicut dicit Chryſ.ſ.bo
nitas:humilitas:fides:⁊ ſapiẽtia.¶ Bo
nitas eius in hoc apparet ꝙ ſeruũ pa/
ralyticũ non abiecit nec deſpexit ſz ad
xp̃m accedens ſtudioſe p eo rogauit. ñ
enim deſpiciebat in ſeruo ſeruilẽ condi
tionem:q: ſciebat ſe cum illo vnũ dñm
habere cõem. C. Dñi enim cũ ſeruis ſu
is velint nolint quattuor cõmunia ha/
bent.¶ Vnũ ẽ ex parte principij:q: oẽs
ab vno dño ⁊ de eodem luto ſunt forma
ti:⁊ oẽs nudi ⁊ paupes nati.Job.xxxiij.
Ecce ⁊ me ſicut te fecit deus ⁊ de eodẽz
luto ego quoqz format⁹ ſum.Vñ Sap.
vij.Nemo ex regibus habuit aliud na/
tiuitatis initiũ.¶ Scõm ẽ ex parte me
dij:q: oẽs mortales ⁊ breuis vite. Eccli
x.Ois potentatus breuis vita. Et Job
xiiij.Breues dies hois ſunt. ¶ Tertiũ
ẽ ex parte finis:q: oẽs in eandẽ mortis
putredinẽ reducunt̃.Job.xvij. Putre/
dini dixi pater meus es ⁊c.¶ Quartuz
ẽ ex pte fori:q: oẽs ſub vno iudice rõem
reddere cõpellunt̃.ij. Cor.v. Oẽs nos
manifeſtari opz añ tribunal xp̃i:vt re/
ferat vnuſqſqz put geſſit in corpe ſuo ſi
ue bonũ ſiue malũ.¶ Scd̃o in cẽturiõe
fuit magna humilitas cũ dixit: nõ ſum
dign⁹ ⁊c.Vñ Augu.dicẽdo ſe eẽ indi/
gnũ fecit ſe dignũ:nõ vt in eius parietes
ſz in ei⁹ cor intraret xp̃s.Nõ enim eſſet
magna felicitas ſi deus intraret parie/
tes eius ⁊ non eẽt in pectore ei⁹. Chryſ.
Quia idignũ ſe dicit ſuſcipiẽdo xp̃z in
domo dign⁹ fact⁹ ẽ regno. D ¶ Tertio
fuit in cẽturione magna fides:cũ dixit:
tm̃ dic verbo ⁊ ſanabit̃ puer meus. In
deo cõſiderat̃ verbũ:velle: ⁊ opus.Ver
bũ aũt dei ẽ ptãtiuũ.Eccl̃.viij. Sermo
illi⁹ ptãte plenus ẽ.vñ pſ.xxxij. Ipſe di
xit ⁊ facta ſunt.Velle dei ẽ opatiuũ.Au
gu.Ei⁹ facere ẽ a ſe fieri velle.pſ.cxliij.
Oia quecũqz voluit dñs fecit.Op⁹ dei ẽ
manẽs i eternũ. Eccli.iij. Didici ꝙ oĩa
opa que fecit deus pſeuerãt in eternũ.
Leproſus igit̃ petijt velle dei qd̃ ẽ opra
tiuum:cũ dixit:Dñe ſi vis potes me mũ
dare.Mat.viij.Propheta petijt opus
dei qd̃ ẽ manẽs in eternũ:cũ dixit: Con
firma hoc de⁹ qd̃ opat⁹ es in nobis.Iſte
aũt cẽturio verbũ dei petijt qd̃ ẽ poteſta
tiuũ:cũ dixit:Dic tm̃ verbo ⁊ ſanabitur
puer me⁹.¶ Quarto i cẽturiõe fuit ma
gna ſapiẽtia cũ a minori arguit dicens:
Nã ⁊ hõ ſum ſub ptãte hñs ſub me mili
tes. E Iſti aũt milites tripl̃r pñt acci/
pi.Primo p ipſis angelis.ac ſi dicat:po
tes impare angelis tuis q ſunt milites
tui q ſtatim ſuo miniſterio infirmitatez
fugabũt.Aug.Si ego hõ ſub ptãte ha/
beo ptãtẽ iubẽdi:quãtum potes tu cui
ſeruiũt oẽs ptãtes.Vel pñt accipi p i/
firmitatibus ⁊ ſanitatib⁹ corpalib⁹: ac
ſi dicat:potes dicere infirmitati recede
⁊ ſtatim recedet.ſanitati vt veniat:⁊ ſta
tim veniet.vel pñt accipi p bonis cogi
tationib⁹ ⁊ malis.Vñ dicit Haymo.pñt
p ſubiectos cẽturionis bone vel male
cogitatões accipi.malis aũt vt dicam⁹
vt recedãt ⁊ recedũt.bonas aũt vocem⁹
⁊ veniẽt. F. ¶ Circa pſonã xp̃i notãdũ
ꝙ xp̃s dixit quinqz verba multiplici do

cumento plena.¶ Primũ fuit verbũm
magne humilitatis cũ dixit:Ego veniã
⁊ curabo eũ.glo.Magna eſt humilitas
q: ſeruũ dignat⁹ ẽ viſitare.ad filiũ qdẽ
reguli ire noluit ne diuitias honorare
videret̃.Ad iſtũ aũt ſeruũ venire voluit
ne ſeruilẽ cõditionẽ ſpnere videretur.
B. Notãdũ aũt ꝙ xp̃s aliqñ inuitatus
ire noluit:ſicut ad filiũ reguli.aliqñ ñ iui/
tat⁹ ire voluit ſicut hic.aliqñ inuitat⁹ iuit
ſicut ad filiã archiſynagogi.ex quibus
dat̃ intelligi ꝙ xp̃s aliquoꝝ orões non
exaudit.De quib⁹ dĩ Jac.iiij. Petitis ⁊
nõ accipitis eo ꝙ male petatis.aliquo
rum deſideria puenit.Sap.vi. Preoccu
pat enim eos qui ſe cõcupiſcũt:vt ſe pri
or illis oſtẽdat.Aliquos ad votũ exau/
dit.pſ.xc.Clamauit ad me ⁊ ego exau/
diam eũ.¶ Scõm fuit verbũ equitatis i
eo ꝙ fidẽ cẽturionis cõmẽdauit.lz eim
eẽt gentilis: tñ eius deuotionem nõ re/
ſpuit ſz laudib⁹ extulit dicẽs.Nõ inue/
ni tãtã fidẽ in iſrael.Act.x. In veritate
cõperi ꝙ nõ ẽ acceptor pſonaꝝ deus.qd̃
aũt dixit:nõ inueni tãtã fidem in iſrael.
intelligit̃ de pñti tpe:q: in priarchis ⁊
pphetis maiorẽ inuenit.⁊ intellige bea
tã virginẽ ſemp exceptã. De apoſtolis
aũt qdã dicũt ꝙ cũ de nouo eẽnt ꝯuerſi
nõ erãt tũc tpis tante fidei.vel nõ inue/
ni tãtã fidẽ.i.tã facil̃e:q: apoſtoli ante/
quã crederẽt multa ſigna viderũt.Iſte
aũt nullũ ſignũ viderat.vel non inueni
tãtã fidẽ in iſrl̃.i.tãte fidei cõfeſſionem.
nullus eiz ita aperte cõfeſſus fuerat ei⁹
maieſtatẽ.¶ Tertiũ verbũ fuit magne
grẽ quo ad ſaluãdos cũ dixit:Multi ve
nient ab oriẽte ⁊ occidẽte ⁊ recũbẽt ⁊c.
⁊ nõ ſolũ ab oriẽte ⁊ occidẽte ſz etiaz a
ſeptẽtrione ⁊ meridie.Illi veniunt ab
oriẽte:qui cõuertunt̃ in iuuentute. Illi
ab occidẽte:qui cõuertunt̃ in ſenectute.
Illi ab aquilone:qui inter aduerſa ſer/
uant patiẽtiã.Illi a meridie: qui inter
pſpa ſeruãt tpantiã.¶ Quartũ verbuz
fuit magne iuſticie quo ad dãnãdos:cũ
dixit:Filij aũt regni.i.qui fuerũt nati p
regno hũdo:ſz reddiderũt ſe indignos
ejcient̃ in tenebras exteriores. H Dicũ
tur aũt tenebre infernales exteriores re
ſpectu interiorũ quas peccatores i hac
vita habuerũt.Vel dicunt̃ exteriores te
nebre:q: ſunt extra ambitũ diuine miſe
ricordie.Peccata enim put conſideran
tur in pñti ſunt tenebre interiores:quia
ſunt intra ambitũ miſericordie dei: q:
adhuc pñt miſericordiaz dei obtinere.
ſed put cõſiderant̃ in futuro ſunt tene/
bre exteriores:q: ſunt extra ambitũ mi/
ſericordie dei.Vl̃ dicũt̃ tenebre exterio
res:q: ſunt extra omnez diẽ.in celo qui
dem ſunt dies ſine tenebris.in mundo
ſunt tenebre cũ diebus.in inferno ſunt
tenebre ſine diebus.¶ Quintũ verbuz
fuit magne potẽtie: cũ dixit :vade:⁊ ſicẽ
credidiſti fiat tibi.Alij medici ſanãt cũ
labore:cũ moroſa dilatione ⁊ imperfe/
cte.Iſte aũt medicus ẽ tãte potentie ꝙ
ſanauit facil̃r.i.ſolo verbo:qñ dixit:va
de:⁊ ſicẽ credidiſti fiat tibi. Sanauit ve
locit̃:q: ſtatiz illa hora ſanat⁹ ẽ. vñ ſeqt̃
⁊ ſanatus eſt ex illa hora.Sanauit pfe/
cte:q: i corpe ⁊ aĩa credit̃ fuiſſe ſanat⁹.
¶ Eadẽ.v.feria poſt cinẽs ſermo ſcd̃s.

a Cceſſit ad eum centurio ro/
gans euz ⁊ dicens:Dñe pu
er meus iacet in domo para
lytic⁹ ⁊ male torquet̃.Mat.
viij.Tota intẽtio eccl̃e in iſta quadra/
geſima eſt:vt peccatores ad penitentiaz
redeãt.Et quia hoc per ſe non poſſunt:
ſanctoꝝ orationes debẽt poſtulare ⁊ in
dei miſericordia ſperare.Ideo in pñti
euãgelio tria ponunt̃.¶ Primo miſera
paralytici cõditio:p quã peccator intel
ligitur cũ dicit̃:puer.¶ Scd̃o centurio
nis ſupplicãtis deuotio:per quã ſigna
tur ꝙ debemus ad ſanctos viros recur
rere qui p nobis intercedant:cũ dicit̃:
Acceſſit ad eũ centurio ⁊c.¶ Tertio be
nigna xp̃i curatio:p quã notat̃ ꝙ õ dei
miſericordia ſemper debemus ſperare:
cũ dĩ:Ego veniam ⁊ curabo eum. A.
¶ Circa primũ notãdũ ꝙ miſera cõdi/
tio iſtius pueri in tribus erat.¶ Nam ⁊
ſeruus erat ⁊ paralyticus: ⁊ male tor/
quebatur.Ideo merito ſignat peccato/
rem qui eſt ſeruus peccati:⁊ diaboli: ⁊
omnium vitiorum. Joã.viij. Omnis q
facit peccatum ſeruus ẽ peccati. Et.ij.
Pet.ij. A quo qs ſupat⁹ ẽ:eius ſeruus
eſt.Aug.Peccator ſeruus ẽ tot dñoꝝ.

quot vitioꝝ.Hiere.v.Seruietis diꝭ ali
enis.Et dixit diꝭ in plurali: q: ſupbus
eſt ſeruꝰ luciferi:auarꝰ ſeruꝰ mãmone:
luxurioſus ſeruꝰ eſt aſmodei. ¶ Scḋo
pctõꝛ eſt paralyticus.Eſt aũt paralyſis
moꝛbus qui mẽbꝛa reddit mollia:diſſo
luta ⁊ diſſipata.Talis eſt voluptuoſus
⁊ ḋlitijs aſſuetꝰ.Prouer.xviij.Qui mol
lis ⁊ diſſolutꝰ eſt in ope ſuo frater ẽ ſua
opa diſſipãtis. B Eſt aũt differẽtia in
ter iſta tria que ponit Salomon hic.ſ.
molle:diſſolutũ ⁊ diſſipatũ. Nã molle
eſt qḋ cedit oĩ duro.Diſſolutũ ẽ qḋ nul
lo vinculo eſt colligatũ.Diſſipatũ qḋ ẽ
penitus ꝯfractũ:ſicut patet in vaſe ficti
li ꝯfracto.Tales igiꝶ hoĩes ſũt molles
ꝗ omni aduerſitati ⁊ tentatiõi cedunt.
Mat.xiij.Facta aũt tribulatiõe ⁊ pſe
cutiõe ꝓpter verbũ ſcandalizanꝶ cõti
nuo. Nõ ſũt ẽt aliquo vinculo timoꝛis
vel amoꝛis ligati:ideo ſunt imũdi.Nu
meri.xix.Uas qḋ non hꝫ opculũ nec li
gaturã imũdum erit.Sũt etiã ꝯfracti:
ideo nullũ bonũ ꝓpoſitũ retinere pñt.
Ecc.xxi.Coꝛ fatui quaſi vas ꝯfractum
oẽm ſapientiã nõ tenebit. C ¶ Tertio
pctõꝛ male toꝛqueꝶ. Aliqñ eñ toꝛqueꝶ
Aliqñ male toꝛqueꝶ. Aliqñ peſſime toꝛ
queꝶ.Toꝛqueꝶ enim p ꝓſpera:per curã
ſupfluã.Boetiꝰ ḋ ꝯſo.q̃ mltis amaritu
dinibꝰ hũane felicitatis dulcedo reſp
ſa eſt. Uñ refert Tulliꝰ in tuſculanis:
ꝙ cũ gloꝛiã dionyſij tyrãni qdã lauda
ret ⁊ beatũ diceret: iuſſit illũ in thꝛono
aureo collocari ⁊ mẽſam oĩbus delitijs
plenã añ eũ ꝑparari.Gladiũ vero acu
tiſſimũ ſeta equa ligatũ ſup caput eiꝰ
appẽdi.Cũq; ille ꝓpter timoꝛẽ non co
mederet.dixit ei Dionyſiꝰ:Talis ẽ vita
mea quã tu beatã putabas.Male autẽ
toꝛqueꝶ peccatoꝛ iter aduerſa ꝓpter im
patiẽtiaꝫ.Iſta enim duo.ſ.pſperitas ⁊
aduerſitas:oẽs ꝓbãt. Uñ dicit ꝯmẽta
toꝛ ſuper librũ Boetij de ꝯſolatiõe phi
loſophie ꝙ philoſophi poſuerunt duo
dolia in limine domꝰ iouis.vnũ plenũ
vino:⁊ aliud plenũ aceto.de quibꝰ igre
diẽtes bibẽ opoꝛtebat. Domꝰ iouis eſt
mũdus iſte.doliũ vino plenũ ẽ pſperi
tas.doliũ plenum aceto eſt aduerſitas.
De qbus opoꝛtet guſtare oẽs mũdum

ingrediẽtes.Peſſime toꝛqueꝶ pctõꝛ in
ter pctã.Ambꝛo. Que pena grauioꝛ q̃
iterius vulnꝰ.ſ.ꝯſciẽtie. Nõne hoc ma
gis fugiẽdũ q̃ moꝛs q̃ exiliũ q̃ diſpen
diũ. D ¶ Circa ſcḋm.ſ.oꝛõnẽ centu
rionis notãdũ ꝙ eius oꝛo exaudiri me
ruit ꝓpter tres comites quos ſecũ ha
buit.ſ.fraternã ꝯpaſſionẽ: humilitateꝫ
⁊ fidẽ.Habuit enim ꝯpaſſionẽ in ſeruo
ꝗ tã male toꝛquebaꝶ. Humilitatẽ de ſe
ipſo:cũ dixit:Non ſum dignꝰ vt intres
ſub tectũ meũ.Habuit fidẽ de xp̄o cum
ait:Sed tm̃ dic verbo ⁊c̃. Iſta aũt tria
taliter oꝛdinanꝶ ꝙ ꝯpaſſio oꝛonem foꝛ
mat:humilitas in celũ ſubleuat: fides
oĩa ipetrat. Oꝛatio igiꝶ quã foꝛmat cõ
paſſio multũ eſt acceptabilis deo.Chꝛy
ſo.Pro ſe oꝛare nature ẽ:p alijs vero ẽ
gr̃e. Pro ſe oꝛare rei neceſſitas cogit p
alio aũt charitas frñitatis hoꝛtaꝶ.Dul
cioꝛ aũt eſt añ dñm oꝛo nõ quã neceſſi
tas rei trãſmiſit: ſed quã charitas fra
ternitatis hoꝛtaꝶ.Humilitas aũt oꝛonẽ
ſic foꝛmatã hꝫ in celuꝫ ſubleuare. Ecc.
xxxi.Oꝛatio humiliãtis ſe nubes pene
trat.Fides aũt oꝛoneꝫ ſic foꝛmatã ⁊ ſic
eleuatã oĩa ipetrare facit.Mat.xi.Oĩa
quecũq; oꝛãtes petitis credite q: acci
pietis ⁊ fiet vobis. E ¶ Circa tertiũ
ſ.xp̄i curationẽ notãdũ ꝙ curauit ve
lociter ſiue faciliter.qḋ eſt ꝯtra illos q
nimis faciũt ſe rogari. Chꝛiſtus autem
mox vt cẽturio eũ rogauit.Rñdit.Ego
veniã ⁊ curabo eũ. Sic facilis xp̄s fuit
ad curãdũ dauid quẽ curauit tribꝰ ſyl
labis qñ dixit: Peccaui. Sic facilis fu
it ad curãdũ petrũ negantẽ: quem cu
rauit paucis lachꝛymis.Sic facilis fu
it ad curãdũ publicanũ quem curauit
qnq; verbis qñ dixit: Deus ꝓpitiꝰ eſto
mihi peccatoꝛi.¶ Scḋo curauit eũ libe
raliter.qḋ eſt contra multos qui nimis
magna ſalaria petunt.Chꝛiſtus autem
tam liberalis fuit ꝙ nihil a centurione
petijt niſi fidẽ cũ dixit:vade:⁊ ſicut cre
didiſti fiat tibi. Sic liberalis fuit xp̄s
apoſtolis quibus pro paruis rebus
regnũ celoꝝ dedit.Sic liberalis fuit vi
due quã pro duobus minutis iuſtifica
uit.Sic liberalis eſt oĩbus qui bonam
voluntatẽ habent ⁊ aque frigide calicẽ

remunerat:vt habetur Mat.x. ¶ Ter
tio curauit totaliter:qḋ eſt cõtra mul
tos qui ab vna infirmitate liberant:ab
alia liberare nõ poſſunt. Chꝛiſtus autẽ
iſtũ perfecte liberauit.ideo dr̃:Et ſana
tus eſt puer ex illa hoꝛa. F Hic notan
dũ ꝙ quidã ſunt paralytici quãtum ad
ſenſum:ſed non quãtũ ad motũ.Sicut
ſunt heretici qui videnꝶ habere motuꝫ
opatiõis bone:ſed nõ hñt ſenſum fidei
recte.Et ideo paralytici ſũt:q: ſicut di
citur Hebꝛ.xi.Sine fide ipoſſibile ẽ pla
cere deo.Alij ſunt paralytici quãtũ ad
motũ:ſed non quantũ ad ſenſum:ſicut
ſunt mali xp̄iani qui de deo bene ſen
tiunt:ſed ad bona opera faciẽda moue
ri nolũt.De quibus diciꝶ.i.Timo.i. Cõ
fitenꝶ ſe noſſe deum:factis aũt negãt. ⁊
Iac.ij.Fides aũt ſine operibus moꝛtua
eſt.Alij ſunt paralytici quãtuꝫ ad ſen
ſum ⁊ motum:ſicut ſunt multi peſſimi
⁊ ſcelerati qui nec habẽt fideꝫ nec aliq̃
bona opera faciunt.De quibus dicitur
in epiſtola iude.Hi ſunt arboꝛes autũ
nales bis moꝛtue.Quãdo igiꝶ xp̄s red
dit alicui ſenſuꝫ fidei recte ⁊ motũ ope
rationis:tunc paralyſis perfecte cura
tur.rogemus ⁊c̃.

¶ Feria ſexta poſt cineres Sermo pmꝰ

Udiſtis q: dictum eſt antiqs: Dili
a ges pximũ tuũ: ⁊ odio ha
bebis inimicũ tuũ. Mat.v.

Sic eſt de amoꝛe coꝛdis ſicut eſt de natu
rali coꝛpoꝛis caloꝛe.Caloꝛ enim natura
lis aliqñ eſt nimis paruus:ſicut in pue
ro.aliqñ eſt nimis defectiuus: ſicut in
ſene.aliqñ eſt nimis ioꝛdinatꝰ: ſicut in
febꝛicitãte.aliqñ eſt magnꝰ: pfectꝰ ⁊ oꝛ
dinatus:ſicut in viro bene ꝯplexiona
to ⁊ pfecte ſano. A Eodẽ modo amoꝛ
coꝛdis.aliqñ eſt nimis paruus:ſicut qñ
qs tm̃ diligit amicũ.aliqñ eſt nimis de
fectiuus:ſicut qñ quis diminute ⁊ imp
fecte diligit deũ.aliqñ eſt nimis inoꝛdi
natus:ſicut qñ quis inoꝛdinate diligit
ſeipſum.aliqñ eſt magnus: oꝛdinatus:
⁊ pfectus.ſ.quãdo quis diligit inimicũ
⁊ pfecte diligit deũ:⁊ oꝛdinate diligit ſe
ipm.¶ Dñs igiꝶ in pñti euangelio nos
retrahit ab amoꝛe paruo ⁊ diminuto ⁊

inoꝛdinato: ⁊ inducit nos ad amoꝛem
magnũ:perfectũ ⁊ oꝛdinatũ.¶ Primo
igiꝶ retrahit nos ab amoꝛe paruo ⁊ di
minuto qui eſt diligere amicũ: ⁊ iducit
nos ad amoꝛẽ magnũ ⁊ latum qui ẽ di
ligere inimicũ cum dicit:Audiſtis q: di
ctũ eſt antiquis: Diliges ꝓximũ tuum
⁊ odio habebis inimicũ tuum.Ego aũt
dico vobis: diligite inimicos veſtros.
B Circa qḋ intelligẽdũ eſt ꝙ odiũ qua
drupliciter põt cõſiderari.aut ꝓut ẽ in
aĩo.aut ꝓut exterius manifeſtaꝶ in ali
quo rancoꝛis ſigno.aut ꝓut eſt in cõtu
melioſo verbo.aut ꝓut eſt in iniurioſo
facto. C Circa iſtã quadruplicẽ diffe
rentiã odij xp̄s vult vt inimicos q̃dru
pliciter diligamus.Primo in aĩo:ideo
dicit:Diligite inimicos veſtros. Secũ
do in facto: ideo dicit: Bñfacite his q
vos oderũt. Tertio in ſigno: ideo ſub
dit:Et oꝛate pro pſequentibꝰ ⁊ calũniã
tibus vos.Magnũ enim ſignũ amoꝛis
eſt ꝓ inimicis oꝛare. Quarto in verbo
ipſos ſalutãdo.Unde ſubdit: Si ſalu
taueritis fratres veſtros tm̃ ⁊c̃. Iſtam
quadruplicem dilectionẽ oẽs hoĩes de
bẽt impẽdere inimicis ſaltẽ in cõi.De
bemus eniꝫ diligere inimicos in aĩo in
quãtuꝫ ſunt creature dei bone.Ideo di
citur.i.Timo.iiij.Oĩs creatura dei bo
na.Si qs igitur in ſuo inimico odiret
naturã dei:in ſtatu ſalutis nõ eſſet.De
bẽt etiã hoĩes oꝛare ꝓ inimicis:ſaltẽ in
cõi.Si enim aliquis pro oĩbus fidelibꝰ
oꝛaret ⁊ ab illis oꝛõnibus generalibus
inimicos excluderet:in ſtatu ſalutis nõ
eſſet.Perfecti aũt ꝓ inimicis oꝛare de
bent:nõ tm̃ in generali: ſed etiã in ſpe
ciali.Similiter ſi aliqs aliqḋ collegiuꝫ
vel aliquã multitudinẽ hoĩum ſaluta
ret:ab illa ſalutatõe generali inimicos
excludere non debet.⁊ ſi excluderet in
ſtatu ſalutis nõ eẽt. Perfecti enim nõ
tm̃ in generali:ſed ẽt in ſpãli oꝛare ⁊ ſa
lutare debẽt. Similiter ſi aliqs aliqua
bñficia alicui cõmunitati exhiberet:nõ
cẽnt inimici a talibꝰ bñficijs excluden
di.Et ſi aliqs excluderet videreꝶ ꝙ li
uoꝛẽ retineret. Cõtra illud qḋ diciꝶ Le
uit.xix. Nõ queras vltionẽ nec memoꝛ
eris iniurie ciuiũ tuoꝝ. In caſu tm̃ ne

ceſſitatis tenent̄ ēt oēs inimicis bñficia
exhibere. Juxta illud.i.Jo.iij.Qui ha/
buerit ſubſtātiā huius mūdi ⁊ viderit
fratrē ſuū3 neceſſitatē habere ⁊ clauſe
rit viſcera ſua ab illo quomodo chari
tas manet in illo. Perfecti aūt̄ debent
inimicis bñficia exhibere nō tm̄ in cōi:
ſ3 ēt in ſpāli. Nō tm̄ i articulo neceſſita
tis: ſ3 ēt ſine articulo neceſſitatis: q: ad
ipſos ſpectat non vinci a malo: ſed etiā
vincere in bono malū: ſicut dicit̄ Roma
no.xij. ℭ Secundo dn̄s retrahit nos
ab amore defectiuo ⁊ impfecto q eſt im/
perfecte diligere: cum dicit: Eſtote ergo
pfecti ⁊c̄.ſ.i amore dei ſicut ⁊ pater ve
ſter celeſtis.i.ſicut deus pater diligit
nos pfecte: ſic nos ipm̄ pfecte diligere
debem⁹. Jlle aūt pfecte deū diligit qui
ipm̄ plus diligit ꝙ̄ ſua. Cant. viij. Si
dederit hō oē3 ſubſtātiā dom⁹ ſue p di
lectione: q̄ſi nihil deſpiciet ea3. Pluſꝙ̄
ſeipm̄. Jdeo dicit: qui nō accipit crucē
ſuā.ſ.ſeipm̄ mortificādo ꝓpter me: nō ē
me dignus: Pluſꝙ̄ ſuos. Mat.x. Qui
amat patrē ⁊ matrē pluſꝙ̄ me: nō ē me
dignus. D Jſto triplici mō xp̄s ēt nos
dilexit pluſꝙ̄ ſua.i.pluſꝙ̄ regnū ⁊ do/
mū ſuā. pluſꝙ̄ ſuos.i.angelos: qui erāt
hereditas ſua: q: eos dimiſit ⁊ nobiſcū
parentelā ɔtraxit. Pluſꝙ̄ ſeipm̄: q: ꝑ/
pter nos ſeip3 i mortē tradidit. De his
trib⁹ dr̄ Hiere.xij. Reliq domū meā: di/
miſi hereditatē meā: dedi dilectā aiam
meā in manib⁹ inimicoꝝ ⁊c̄. ℭ Tertio
xp̄s retrahit nos ab amore inordinato:
quo qs iordinate diligit ſeip3 cū ait: At
tēdite ne iuſtitiā veſtrā faciatis coram
hoibus. Jlle eni3 iordinate ſe diligit ſi
bona q̄ facit ad ſeipm̄ reflectit ⁊ ide glo
riā q̄rit. Magna ei3 iordinatio ē ꝙ ali/
qs ſibi attribuat illud qđ ē ꝓpriū dei.ſ.
gloriā: Vult enim de⁹ vt de opib⁹ nr̄is
habeamus meritū. p̄s.cxxvi. Labores
manuū tuaꝝ q: manducabis ⁊c̄. Proxi
mus habeat bonū exēplū. Mat.v. Sic
luceat lux vr̄a corā hoibus ⁊c̄. Et deus
hēat hāc gl'ia3. Yſa.xlij. Gl'ia3 meā alte
ri nō dabo: ſed vanaglorioſus meritū p
dit: ⁊ ꝓximo ſcādalū facit: ⁊ tādē gl'ia3
nō iuenit. E ℭ Sed notādū ꝙ ſcđm
Chry. vana gl'ia pōt accidē: aut in p̄nci
pio opis: aut in medio: aut in fine. Tūc
eni3 ē i p̄ncipio qn̄ qs aliqđ bonū ex ſo/
la vana gl'ia facē icipit: ⁊ tūc illđ opus
ē vitioſu3: q: ex vitioſa radice ꝓceſſit: ⁊
ē poti⁹ itermittēdū ꝙ̄ faciēdū. Et illud
dn̄s ꝓhibet hic cū dicit: Attēdite ne iu
ſtitiā vr̄a3 ⁊c̄. Aliqn̄ vero vana gl'ia eſt
in medio opis: ſicut qn̄ qs ex recta intē
tiōe aliqđ op⁹ bonū icepit: ⁊ in pſecu/
tiōe aliqs mot⁹ vane gl'ie ſe igerit: tale
op⁹ nō ē itermittēdū ſ3 pficiēdū. Quia
ex quo hoc ex bona radice ꝓceſſit vitia
ri nō poterit: maxie cū ſit poti⁹ inimici
tētatio ꝙ̄ alicui⁹ vane gl'ie paſſio. Vn̄
legit̄ de ſcō Bern̄. ꝙ cu3 ſemel gratioſe
p̄dicaret ⁊ ex hoc aliqs mot⁹ vane gl'ie
ſe igereret: tētatori rn̄dit. Nec p te icepi
nec p te dimittā. Aliqn̄ vero i fine opis
accidit hoī quodđā gaudiū mētis ⁊ cō
placētia cordis: de eo ꝙ tale op⁹ bn̄ cō/
pleuit: vel de eo ꝙ bn̄ p̄dicauit. Et iſta
talis ɔplacētia opus p̄cedēs vitiareń
pōt: q: naturale eſt ꝙ q̄libet delectat̄ in
opibus ⁊ ſermonibus ſuis. Prouer.xv.
Letat̄ hō in ſn̄ia oris ſui. Jmmo ēt ſan
cti viri magnū habēt gaudiū đ opibus
que faciūt ꝓpter deū. Vn̄ ſup illud. p̄s.
xviij. Jn cuſtodiēdis illis r̄tributio m̄l
tā. Dicit Glo. Non tm̄ pro eis in futuro
redditur premiū: ſed etiā hic in eadem
cuſtodia. Magnū eſt gaudium ſeruire
ei: cui ſeruire regnare eſt.

ℭ Eadē feria.vi.poſt cinēs ſermo ſcđs

a **Ttendite** ne iuſtitia3 veſtrā facia
tis corā hoib⁹. Mat.v. Jn
ter fideles q ſaluant̄ q̄dam
ſunt actiui: q̄dā ɔtēplatiui: q̄dā pfecti.
A F Jdeo in p̄n̄ti euāgelio deſcribit̄ iu
ſticia perfectoꝝ: que ɔſiſtit in inimicoꝝ
dilectione: iuſtitia actiuoꝝ que conſiſtit
in elemoſynaꝝ largitiōe: ⁊ iuſtitia ɔtē/
platiuoꝝ que ɔſiſtit in deuota oratiōe.
ℭ Prima igit̄ iuſtitia q̄ ɔſiſtit in inimi/
coꝝ dilectiōe: notat̄ cū dr̄: Ego aūt dico
vobis diligite inimicos vr̄os. Diligere
enim inimicos nō eſt oium: ſed pfectoꝝ
tm̄. Dicit enim Aug. in enchiridion ꝙ
hoc tā bonū magnu3.ſ. diligere inimi/
cos nō eſt tāte multitudinis quātū cre/
dim⁹ exaudiri in oratiōe cū dr̄: Dimitte

nobis debita nr̄a. B ℭ Notādū eſt ꝙ
inimicis debem⁹ amorē: odiū: ɔpaſſio/
nē ⁊ bñficiū. Poſſunt eni3 inimici qua/
drupliciter cōſiderari. ℭ Primo.ſ.quā
tū ad naturā: put hoies ſūt ad imaginē
dei facti: ⁊ tūc ſunt diligēdi. Vn̄ q̄dam
de hoc rep̄hendunt̄ Eccl'.xxviij. Hō hoī
ſeruat iram: ⁊ a deo querit medelam. in
hoiem ſibi ſimilē nō h3 miſericordiā: ⁊
a deo q̄rit miſericordiā. ℭ Scđo poſſūt
ɔſiderari quātū ad culpā: ⁊ tūc ſūt odi
endi. Debemus enim inimicos diligere
inquātū hoies: ⁊ odire inquātum mali
ſunt. Vn̄ dicit Aug. ꝙ cū dico hō ma/
lus: duo dico.ſ.hō ⁊ malus. Jnquātu3
vero hō: eſt diligēdus: inquātū malus:
odiēdus. Taliter odit eos deus iquātū
ſc3 ſunt pctōres: ſed diligit eos inquā/
tum ſūt penitētes. Vn̄ Eccl'.xij. Altiſſi/
mus odio h3 pctōres: ⁊ miſertus eſt pe
nitētibus. ℭ Tertio poſſunt ɔſiderari
quātu3 ad penam.i. inquātū ſunt pene
eterne addicti. ⁊ quātū ad hoc debem⁹
eis ɔpati. Valde eni3 ɔpati debem⁹ qn̄
eos ad mortē eterna3 ire ɔſpicim⁹. p̄s.
cxxviij. Vidi p̄uaricantes ⁊ tabeſceba3.
Vn̄ Beda. Vera iuſticia compaſſione3
h3: falſa dedignationē. ℭ Quarto ɔſi/
derant̄ quātū ad indigētiā: ⁊ tūc debe/
mus eis ipēdere bñficiū ⁊ auxiliū. Jux
ta illud Roma.xii. Si eſurierit inimic⁹
tuus ciba illū. ſi ſitit: potū da illi. ℭ De
bemus aūt diligē inimicos pp debitū:
ꝓpter fructū: ⁊ ꝓpter vitādū p̄iculu3.
Debitū q̄de3 eſt: q: ſi volum⁹ ꝙ deus di
mittat nobis multa debita: debemus ꝓ
ximo dimittere pauca. Hoc ſignatū eſt
Mat.xviij.i ſeruo qui debebat regi đcē
milia talētoꝝ: ⁊ in ſeruo q debebat ɔſer
uo cētū denarios. Vbi dicit Chryſo. Tā
ta eſt differētia peccatoꝝ q̄ committuntur
in deū ⁊ in hoīe3: quāta differentia ē i/
ter decē milia talētoꝝ ⁊ cētū denarios.
magna autem ⁊ multo plus. Jpſe enim
corpus fecit: ⁊ aiam inſpirauit: filiū mi/
ſit: celū aperuit: ⁊ nos filios ſuos fecit.
Nūq̄d igr̄ ſi vnaquaq3 die moreremur p
illo retribueremus ei aliqđ dignu3? Ne
quaquam. Augu. Non poſſum dicit ali
quis diligere inimicum. O quicūq3 eo
attēdis quid tibi fecerit homo: ⁊ nō at/
tendis q̄d tu feceris deo. Quare non
dimittis hoi paꝝ: vt de⁹ tibi dignet̄ di
mittere multū. E ℭ Scđo debem⁹ di/
ligere inimicos pp fructū: q q̄dē ē du/
plex. Vn⁹ ē in p̄n̄ti.ſ.pcōꝝ remiſſio. Vn̄
Augu. Ad dilectionē inimicoꝝ vos ad/
moneo: q: ad ſanandū vulnera peccato
rū nullū medicamentū vtili⁹ eē cogno/
ſco. Ali⁹ ē in futuro.ſ. eterna remune/
ratio. Aug. Diligere inimicos grādis ē
labor in hoc ſeculo: ſed grāde p̄miū i fu
turo: q: p amorē hois inimici: efficieris
amicus dei. D ℭ Tertio debemus di
ligere inimicos ꝓpter vitādū periculū.
Nā ſcđm Aug. habere odiu3 in corde ē
quaſi hēre gladiū: ſcorpionē: ⁊ ignem:
ℭ De p̄io ſic dicit in quodā ſermone.
Qui alijs nocere deſiderat: ſimilis ē il/
li qui gladio ſe trāſuerberat: vt tunica3
alterius cedat. ℭ De ſcđo ſic dic̄ idē in
ſermone. Frenate irā q̄ vos ſtimulat ad
vindictā. Jra enim ſcorpio ē: ſi te iteri⁹
flāmis excitauerit. Si igit̄ te vis vindi
care de inimico tuo ad ipam iram tua3
te ɔuerte: q: ipa ē inimica tua: q̄ occidit
aiam tuā. ℭ Tertio ſic dicit ſup p̄s. Sic
puta malitiā eē quomō ignē. Si incēde
re vis aliq̄d: illud qđ igni apponis pri⁹
ardet: niſi ei3 ardeat nō incēdit. Verbi
grā. Cū faculā apponis igni: pri⁹ ardet
vt aliud poſſit incēdere. Jta ergo mali/
cia ꝓcedens ex te: ⁊ q̄d vaſtat antequā
te malitia tua? vt alteri ñ noceat fieri p̄t
ꝙ aūt tibi nō noceat fieri nō pōt. ℭ Se/
cūda ē iuſticia actiuoꝝ que conſiſtit in
elemoſynaꝝ largitōe. ſed q: iſta iuſticia
oino p̄dit̄ qn̄ ꝓpter humanū feruorē i/
pendit̄. Jđ dn̄s iſtā iuſticiā ordinat di/
cens: Cū ergo facis elemoſinā noli tu/
ba canē ⁊c̄. Jlli canūt tuba: q hn̄t iactā
tie verba. Jlli adhibēt manū ſiniſtra3:
q hn̄t intētionē obliquam. Qn̄ aūt ipa
elemoſina pure ſit propter deū: tūc val/
de vtilis eſt ⁊ fructuoſa. E Valet enim
homini in vita: in morte: ⁊ poſt morte3.
ℭ Jn vita quidem valet: quia impe/
trat remiſſionem culpe. Vnde de bo/
no elemoſynario. Eccl'.iij. Sicut in ſe
reno glacies ſoluentur peccata tua. ac/
quirit benedictionē gratie. ij. Coꝝ.ix.
Qui ſeminat in benedictiōe đ bn̄. ⁊ me/

tet ⁊ grãm ipſam cõſeruat in corde. Un̄
de elemoſyna dr̄ Ecc̄.xxix. Grãm hois
q̄ſi pupillam ɔſeruabis. ¶ Scḋo elemo
ſyna valet homini i morte. nã aĩaȝ egre
dientem de corpe aſſociat. Un̄ Amb. Nõ
ſunt hois opes quas ſecũ ferre nõ põt
Sola aũt miſericordia ſeu elemoſyna
comes ẽ defunctorũ: patronos in adiu/
toriũ aduocat. Unde Bernar. Paupes
nõ ſunt cõtẽnẽdi vt egeni: ſȝ exorãdi vt
patroni. Unde Luce.xvi. Facite vobis
amicos de mãmona iniquitatis: vt cum
defeceritis recipiãt vos. Hoſtes expu/
gnat. Un̄ dr̄ de elemoſyna. Ecc̄. xxviij.
Sup ſcutũ potẽtis ⁊ ſup lanceã aduer
ſus inimicos tuos pugnabit. ¶ Tertio
elemoſyna valet poſt mortẽ. Nã de ſalu
te hois ſummo regis lr̃as repreſentat.
Solet enim papa quibuſdã cõcedere
lr̃as ſimplicis iuſticie. ſ. oibus qui dicũt
ſe iniuriã pati. Quibuſdã lr̃as miſeri/
cordie. ſ. pauperibꝰ ⁊ egenis. Quibuſ/
dã lr̃as ſuperogãtis gr̃e. ſ. bene emeri/
tis. Et q̄ñ ſerui dei in hac vita fuerunt
paupes ⁊ egeni: ⁊ multas iniurias paſ/
ſi ſunt ⁊ bñ emeriti. Jõ aliquãdo repre
ſentant lr̃as ſũmo regi: lr̃as ſimplicis
iuſticie. De quibꝰ dr̄ Luce.vij. Date ⁊ da
bit̃ vobis. Lr̃as gratuite miſericordie.
De quibꝰ dr̄ Mat. v. Beati miſericor/
des: q̄m ipi miſericordiã ɔſequẽt. Lr̃as
ſupabũdãtis gr̃e. De quibꝰ dr̄ Luce.vi.
Mẽſurã bonã ⁊ cõfertã ⁊c̄. ¶ Tertia iu
ſticia ẽ cõtẽplatiuorũ que cõſiſtit i ora/
tione deuota. ſed q: hec iuſticia perdit̃
niſi ab humano fauore abſcõdat̃. ideo
dñs eã ordinat dicẽs. Et cũ oratis non
eritis ſicut hypocrite triſtes ⁊c̄. ⁊ infra
tu aũt cũ oraueris itra i cubi. tu. ⁊ clau.
⁊c̄. Oſtia iſta claudẽda ſunt quinq3 cor/
poris ſenſus: qui mẽtis intẽtione ſepe
diſtrahũt niſi claudant̃. cubiculũ ẽ ipa
cõſciẽtia in qua aia requieſcit, ꝟ. Jſtõ
aũt cubiculũ cũ ſit ſũmi regis dȝ eẽ mũ
dum: quietũ ⁊ odoriferũ. Tũc igit̃ cubi
culum cõſciẽtie ẽ mũdũ q̄ñ ẽ ſine pecca/
ti cõtagione. taliter ꝓpheta ſuũ cubicu
lũ mũdabat dicẽs. pſ. vi. Lauabo p ſin
gulas ⁊c̄. orões igit̃ q̄ ꝓcedũt de cubicu
lo mũdo exaudiũtur. que aũt de imũdo
a deo reprobant̃. Juxta illud Jſa. i. Cũ
multiplicaueritis orões nõ exaudiã. ma
nus veſtre ſanguine plene ſunt. Tunc
cubiculũ ɔſciẽtie ẽ quietũ q̄ñ ẽ ſine ſtre
pitu malarũ cõſciẽtiarũ: cõcupiſcẽtiaꝝ
⁊ cogitationũ. ſed multi ſunt qui quã/
do orãt: aliqua inania cogitant. talium
orões non ſunt deo grate. De talibꝰ dr̄
Mat.xv. Populus hic labijs me hono
rat: cor aũt eoꝝ longe ẽ a me: ſine cã co/
lunt me. Tũc aũt illud cubiculũ cõſciẽ/
tie eſt odoriferũ q̄ñ eſt plenũ deuotione
tales orões que ꝓcedunt de cubiculo
odorifero ſunt deo valde redolentes.
tales orões odoriferas. ſ. q̄ñ cubiculuȝ
cõſciẽtie ẽ plenũ deuotione optabat ꝓ/
pheta dicẽs. pſ.cl. Dirigat̃ orõ mea ſic
icenſum in cõſpe. tuo. Jlle autẽ orões a
deo exaudiũt̃ que exeunt de cubiculo
mũdo: quieto: ⁊ odorifero. i. q̄ñ ipe ora/
tiones ſunt pure: attẽte: ⁊ deuote.

¶ Sabbato pꝰ cineres. Sermo primꝰ.

c Um ſero eẽt factuȝ erat
naũis i medio ma/
ri. Mar.vi. Sicut dr̄ Joã.
vi. Poſtq̄ xp̄s quinq3 milia
hoĩum de quinq3 panibꝰ ſatiauit volue/
runt eũ facere regẽ exiſtimantes ꝙ eos
ſemp ſic paſceret ⁊ ꝙ ſub eo nihil eis
deficeret: qḋ cũ xp̄s cognoſceret fugit i
montẽ. Et ſicut dicit Mar. in iſto euã/
gelio. Xp̄s facto miraculo panum iuſſit
diſcipulos aſcẽdere in nauiculã. ⁊ tunc
fuerũt in magno piculo ⁊ timore. ⁊ rõe
loci q: erãt in medio mari. ⁊ rõe venti:
q: erat eis cõtrariꝰ. ⁊ rõe abſentie nau/
cleri: q: xp̄s non erat cũ eis. ⁊ rõne tpis:
q: erat ſero. ⁊ rõe viſionis: q: videntes
xp̄m putauerũt eẽ quoddã fantaſma.
Si enim aliqui naute eẽnt i medio ma
ri ⁊ eẽt nox ⁊ haberẽt vẽtũ cõtrariũ ⁊
nõ haberent ſecũ nauclerũ: ⁊ viderent
aliqḋ mõſtrũ: nõ ẽ dubiũ quin i magno
piculo ſe eẽ crederẽt: ſȝ xp̄s ad eos ve/
nit: eos cõfortauit ⁊ ventũ ſedauit. Per
iſtã aũt nauẽ penitẽtia intelligit̃ i qua
cõſueuerũt multa picula accidere: ſed
deus dat eis multa adiutoria. Jn hoc
autem euangelio tria cõſiderãda ſunt.
¶ Primo quare p nauẽ intelligit̃ pnia
¶ Scḋo que penitẽtibus cõſueuerũt ac
cidere picula. ¶ Tertio que ſunt adiu/

toriũ. A. ¶ Primo notãdũ ꝙ pnĩa ſi/
gnat̃ p nauẽ ex eo ꝙ hoĩes p mare huiꝰ
mũdi ad portũ paradiſi ɔducit ⁊ ſic hõ
in naui exñs dormiẽdo: ⁊ quieſcẽdo: ⁊
comedẽdo: vadit ad portũ: ſic verus pe/
nitẽs dormiẽdo vadit ad portũ padiſi.
iõ enim dormiũt vt ad laudãdũ deũ for
tiores exurgãt. iõ dicit Greg. ꝙ ſomnus
ſanctoꝝ nõ vacat a merito: imo ẽt ſan/
ctorũ ſomnia aliq̄ñ ſunt meritoria. Ju/
xta illḋ pſ. lxxv. Reliq̄e cogitatõuȝ diẽ
feſtũ agẽt tibi. Reliq̄e cogitationũ ſunt
ipſa ſomnia q̄ ſanctis viris accidũt ex
bonis meditatioĩbꝰ quas vigilãdo ha/
buerũt: q̄ g dẽ faciũt deo magnũ feſtum.
Similr̃ veri penitẽtes comedendo va/
dunt ad celũ. iõ comedunt vt fortiores
ſint ad ſeruiẽdũ deo. i. Cor.x. Siue mã
ducatis ſiue bibitis oĩa in gl̃iam dei fa/
cite. ſimilr̃ veri penitẽtes q̄eſcẽdo va/
dunt in celũ. iõ eniȝ q̄eſcũt vt fortiores
ſint ad laborãdũ. ſicut eniȝ mali vtunt̃
ſua fortitudine ad malũ: ſic boni ad bo/
num. Juxta illḋ ꝓphe. pſ. Fortitudinẽ
meã ad te cuſtodiã. B. ¶ Circa ſecũdũ
notãdũ ꝙ illi qui volũt facere pnĩam:
quattuor interdũ picula patiũt̃. ¶ Pri
mo patiunt̃ a diabolo. ſ. tẽtationẽ q̄ ſi/
gnat̃ p vẽtũ cõtrarium. Erat eiȝ inquit
vẽtꝰ ɔtrariꝰ. Jſte eim ẽ vẽtꝰ de quo dr̄
Job. i. Uẽtus vehemẽs irruit a regiõe
deſerti ⁊ ɔcuſſit quattuor ãgulos domꝰ.
Anguli domus quattuor ſunt virtutes
aĩe. ſ. prudẽtia: iuſticia: tpãtia: ⁊ fortitu
do. tũc igr̃ iſti q̄ttuor ãguli ɔcutiũt̃ ⁊ do
mus cadit q̄ñ hõ graui tẽtatiõe pſſus ñ
hȝ vſuȝ illaꝝ virtutũ. nã cadit pruden/
tia q̄ñ hõ nõ pcauet a futuris piculis.
cadit iuſticia q̄ñ nõ ſatiſfacit de culpis
pteritis. cadit tẽperãtia q̄ñ intẽpate vti
tur pſperis. cadit fortitudo q̄ñ nõ hȝ
patiẽtiã i aduerſis. ¶ Scḋm piculũ pa
tiunt̃ in carne. ſ. fantaſmatũ illuſionẽ.
qḋ notat̃ p hoc ꝙ putauerũt eẽ fãtaſma
Sepe enim caro offert aĩe multa fan/
taſmata cõcupiſcẽtiaꝝ. Gal. iij. Cõcupi/
ſcit caro aduerſus ſpũm. ⁊ ad iſtḋ opꝰ
caro hȝ tria adiutoria. ſ. diabolũ q̄ cõ/
cupiſcẽtiã inflãmat. Un̄ Jſa. liiij. Ecce
ego creaui fabrũ ſufflãtẽ i igne prunas
hȝ exteriores ſenſus q̄ ɔcupiſcibilia re
preſentãt. Threñ. iij. Oculus meꝰ depda
tus ẽ aĩaȝ meã ⁊ cũctis filiabꝰ vrbis mee
hȝ vina ⁊ cibaria exq̄ſita q̄ ɔcupiſcẽtie
mãm miniſtrãt. Eph. v. Nolite inebria/
ri vino i quo ẽ luxuria. iõ apl's iſtã talẽ
mãm in ſe refrenabat dicẽs. i. Cor. ix.
Caſtigo corpꝰ meũ ⁊ i ſeruitutẽ redigo.
¶ Tertiũ piculũ patiũt̃ a mũdo. qḋ no/
tatur p hoc ꝙ dr̄ nauis erat i medio ma
ri. Mũdus iſte ẽ mare in quo ſicut in
mari multi abſorbent̃. Un̄ Aug. Amas
ſeculũ abſorbebit te. amatores ſuos no
uit vorare nõ portare. iõ rogat ꝓpha di/
cẽs. pſ. lxviij. Nõ me ɔ̃mergat tẽpeſtas
aq̄: neq3 abſorbeat me ꝓfũdũ: neq3 vrge
at ſup me puteꝰ os ſuũ. Tertio rogat ꝓ/
pheta. ſcilicet aut ꝙ non demergatur:
aut ꝙ non abſorbeatur: aut ꝙ non in/
cludat̃. illi demergunt̃ a ſeculo tempe/
ſtuoſo q̄ cadũt i mortalẽ culpã: ſȝ tñ ad
huc pñt liberari. illi abſorbent̃ in ꝓfun
do q̄ p lõgã cõſuetudinẽ ꝓfundati ſũt.
⁊ iſti ſunt aliq̄ñ a maxima miſericordia
dĩ liberãdi. pſ. lxviij. Dixit dñs ex baſan
ɔuertã ɔuertã i ꝓfundũ maris. Sȝ tũc
puteus os ſuũ vrget ⁊ claudit q̄ñ ꝓfun
ditas peccatorũ aĩaȝ in deſpationẽ deij/
cit. ¶ Quartũ piculũ patiunt̃ in ſtatu p̃
ſentis miſerie in quo ſunt in multiplici
ignorãtia ⁊ in dei impfecta cognitione
qḋ notat̃ p hoc ꝙ dr̄. Erat ſero. C. Jn
pñti eniȝ vita cognitio ẽ ſerotina. i celo
vero ẽ meridiana. i. Cor. xiij. Uidemꝰ
nũc p ſpeculũ i enigmate. ecce cogni/
tio ſerotina. tũc aũt facie ad faciẽ. ecce
cognitio meridiana. in iferno eniȝ erit
cognitio nocturna. Sap. xvij. Nulla
vis ignis poterit illis lumẽ pbere. nec
ſyderũ limpide flãme illuminare pote
runt illã noctẽ horrẽdã. D. ¶ Tertio
ɔtra iſta picula dant̃ penitẽtibꝰ multa
adiutoria. ¶ Primũ ẽ de deo magna fi/
ducia ad quã xp̄s inducit cũ ait: ɔfidite
ego ſum nolite timere. Nullus eniȝ dȝ
fiduciã ponere in ſe ſȝ in deo. qui enim
in deo ponũt fiduciã ſup firmã petram
fundamẽtũ operũ ſuoꝝ ſtabiliunt. ⁊ il/
lud ẽ ɔtra primũ periculũ. ſ. tẽtationeȝ
diaboli. tales eniȝ non timent tentatio
nem diaboli nec grauem ⁊ occultã: nec
grauẽ ⁊ apertam: nec leuem ⁊ aptam.

Mat. vij. Deſcendit pluuia. illud re/
fert ad tẽtationẽ leuẽ ⁊ aptã. ⁊ venerũt
flumina: illud refert ad tẽtationẽ grauẽ
⁊ apertã. ⁊ flauerũt venti. illud refert
ad tentationem grauem ⁊ occultam:
⁊ non cecidit domus. fundata eniʒ erat
ſup firmã petraʒ. ℭ Secundum eſt ora/
tio clamoroſa: qđ notat cũ dicit: ⁊ excla
mauerunt. ⁊ iſtud ẽ cõtra ſcðm piculuʒ
ſ. fantaſmata malorꝫ cogitationũ con/
tra que debemus ad deũ clamare: ſicut
clamat ꝑpha dicẽs. pſ. xxxvij. Miſer fa
ctus ſum ⁊ curuat⁹ ſum vſqʒ in finẽ to/
ta die cõtri. ingre. qm̃ lumbi mei iple.
ſunt illu. Nõ eniʒ poſſumus habere car
nis cõtinẽtiã niſi ꝑ ordẽm deuotã. Sap.
viij. Et vt ſciui qm̃ nõ poſſum eẽ conti/
nens niſi deus det. abij ad dñm ⁊ depre
catus ſum illũ. ℭ Tertiũ ẽ dñice paſſio
nis meditatio aſſidua. qđ notat ꝑ hoc
qđ dr̃ ꝙ oẽs infirmi qui tãgebãt fimbri
am veſtimẽti ei⁹ ſanabant. Veſtimẽtuʒ
xpi ẽ corp⁹ eius. Fimbria que ẽ vltima
ps ẽ paſſio eius. q eniʒ illã tãgit ꝑ deuo
tionẽ releuat ab oĩ tribulatõe. ⁊ illud ẽ
ↄtra tertiũ piculũ. ſ. amaritudinẽ mũdi
ipa enim xpi paſſio oẽs tribulatões dul
corat. Heb. xij. Recogitate eũ qui talem
ſuſtinuit ꝑ peccatorib⁹ aduerſus ſemet
ipſum ↄtradictionẽ vt non fatigemini
aĩs vr̃is deficiẽtes. Greg. Si paſſio xpi
ad memoriã reducit nihil ẽ qđ nõ equo
aĩo toleret. qđ ſignificatũ ẽ Exo. xv. in
ligno miſſo in aquas amaras que ſunt i
dulcedinẽ verſe. ℭ Quartũ ẽ illuſtra/
tio diuina: qđ notat per hoc qđ dr̃ circa
quartã vigiliã noctis venit ad eos. Et
iſtud ẽ ↄtra quartũ piculũ qđ erat igno
rantia. ad illos enim venit ⁊ lumẽ ſue
ſciẽtie infundit. ſ. illis qui ſunt in vigi/
lia. ſicut enim in vita beatorꝫ ẽ tota feſti
uitas: ⁊ vita dãnatorũ ẽ tot⁹ luctus: ſic
vita pegrinãtiũ. ſ. vita pñs dʒ eẽ in vigi
lia: vt ſic de vigilia pueniat ad feſtuʒ. ⁊
iſta vigilia debet eſſe quarta. Jlli au/
tem quattuor vigilias faciunt qui ſu/
as cogitationes: locutiones: operatio/
nes: ⁊ ſenſus corporis vigilanter cu/
ſtodiunt.
ℭ Eodeʒ die ſabbato poſt cineres. Ser
mo ſecundus.

e Rat nauis in medio ma
ri ⁊c̃. Sicut dies do
minica dedicata ẽ dñice re/
ſurrectioni: ⁊ feria ſexta do/
minice paſſiõi: ſic dies ſabbati dedicata
ẽ glioſe virgini. ⁊ iõ in ſabbatis q̃ occur
runt in quadrageſima aliqđ de ipa lo/
quamur ad eius gloriam ⁊ honorem.
A. Eccl̃ia nãqʒ vt dictuʒ ẽ diẽ ſabbati
virgini ↄſecrauit: ⁊ hoc multiplici rõe.
ℭ Pria eſt q: paſſio ſanctorꝫ cõuenit in
aliqua die celebrari. Beata aũt virgo ⁊
ſi nõ paſſa ſit martyriũ carnis: paſſa eſt
tñ martyriũ mentis. Juxta illud Luce
ij. Tuã aĩam tranſibit gladius. Et illđ
martyriũ in ea cõtinuatum fuit in tota
feria ſexta: ⁊ toto ſabbato ſeqnti. Sexta
aũt feria dedicata ẽ martyrio filij. ⁊ iõ
ſeqũẽs ſabbatũ dedicari debuit marty/
rio mr̃is. ℭ Scða rõ ẽ: q: ſicut i die ſab
bati de⁹ reqeuit ab oĩ ope ſuo: ſic xps in
trans marie vterũ requiẽ inuenit i c⁹
ṽtre ⁊ mẽte. Jn nullo enim alio ſancto
ſpũs ſcũs requiẽ habuit niſi in xpo ⁊ in
virgine beata: q: in alijs ſanctis habuit
aliqđ repugnãs: ſaltẽ peccatũ veniale.
Jn xpo aũt ⁊ virgine nihil repugnans
inuenit: ⁊ iõ pfecte ibi requieuit. ℭ Ter
tia rõ ẽ: q: ſicut dñs in ſabbato oẽs crea
turas fecit ⁊ ↄpleuit: ſic in beata virgie
vniuerſa refecit. Fecit tũc deus vniuer
ſa opera nature que ꝑ peccatũ fuerunt
corrupta: ſʒ in beata virgine fecit opera
gr̃e per que fuerũt oĩa repata. ℭ Quar
ta rõ ẽ: q: ſicut deus diẽ ſabbati bñdixit
ſic beata virgo fuit ab oĩb⁹ benedicta.
Et a deo q: ipam elegit. ⁊ ab angelo: q:
ipam ſalutauit. ⁊ a toto mũdo: q: ipam
laudat ⁊ veneratur. ℭ Quinta rõ ẽ: quia
ſabbatũ ẽ mediũ inter diem gaudioſuʒ
ſ. dñicam: ⁊ diẽ penoſum. ſ. feriã ſextaʒ:
ſic ipa ẽ mediatrix inter deũ ⁊ hoiem.
ℭ Sexta rõ ẽ: q: in die ſabbati tota fi/
des periJt ⁊ in ſola beata virgine remã
ſit: ⁊ ideo merito hec dies ſibi dedicata
fuit. Jgit per nauẽ ſupra dictam beata
virgo intelligi põt. De qua duo dicunt
ſeu notant. ℭ Primo quãte ſit dignita
tis: per hoc ꝙ dicit nauis. ℭ Secundo
quãte ſit pietatis: ꝑ hoc qđ dr̃ in medio
mari. B Dicit aũt beata virgo nauis

ex mercibus quibus onuſta fuit. q̃ gdẽ
eius ſunt virtutes de quibus decorata
fuit ⁊ ornata: que ſunt: humilitas: virgi
nitas: ⁊ fecũditas. ℭ Nam ꝑ humilita/
tem placuit deo. per virginitatẽ ange/
lo. per fecũditatem mũdo. Judith. xv.
Tu gloria hieruſalẽ. i. dei qui ẽ viſio pa
cis nr̃e: ⁊ hoc ꝑpter humilitatem ſuaʒ.
tu letitia iſrael. i. angelorꝫ qui ſemp de/
um vident: ⁊ hoc ꝑpter ſuã virginita/
tẽ. tu honorificentia populi nr̃i. i. gene
ris humani: ⁊ hoc pp fecũditatẽ ꝑ quã
nobis genuit ſaluatorẽ. ℭ Scðo atten
ditur dignitas eius ex mercatore quem
portauit. Prouer. vlt. Facta ẽ quaſi na
uis inſtitoris de longe portans panem
ſuũ. Jſte ẽ panis de quo dr̃ Jo. vi. Ego
ſum panis vi. qui de ce. deſ. Et iſte pa/
nis venit de lõge. vere de longe: qm̃ de
celo in terrã. vere de longe: q: cum iſte
panis cõſtet ex duplici paſta. ſ. natura
diuina ⁊ humana. ille tamẽ vere in infi
nitum a ſe diſtant. vere de longe: q: ta/
lis portatio. i. incarnatio longe ẽ a me/
ritis nr̃is: qm̃ nulla nr̃a merita merue/
runt vt de⁹ homo fieret. ℭ Tertio attẽ/
ditur eius dignitas ex arbore q̃ iſta na/
uis inſignita fuit: de qua arbore dicit
Ezech. xxvij. Cedrum de libano tulerũt
vt facerent ſibi malũ. C Arbor cedri/
na iſtius nauis fuit xps qui aſſimilat ce
dro nõ tñ ꝑpter ſui ſublimitatẽ: ſʒ ẽt
ꝑpter fruct⁹ qualitatẽ. Poma eniʒ ce/
drina in aliqua ſui parte ſunt dulcia. i
aliqua ſunt acetoſa. ⁊ in alia inter dul/
ca ⁊ acetoſum ſunt media: ꝑ que ſignat
in xpo tres ſubſtantie. Eius enim diui/
nitas fuit dulciſſima. ei⁹ caro fuit ama
ritudine plena. eius aĩa fuit dolore ple
na inquãtũ nature ſue relicta patiebat:
⁊ fuit dulcedine plena iquãtũ fruebat.
ℭ Quarto attẽdit eius dignitas ex ve
lo qđ in iſta naui appẽſum fuit. De quo
velo dr̃ Ezech. xxvij. Byſſus varia đ egy
pto ↄtexta ẽ tibi in velũ. Per iſtud ve/
lum ẽt ſignat ipe xps. Jſtud aũt velum
dr̃ fuiſſe variũ: q: fuit pictũ de colore al/
bo: rubeo ⁊ aureo. B Jn xpo enim fuit
vt dictum ẽ: caro: aĩa: ⁊ diuinitas. Ex
carne igit refulſit color albus ꝑpter
ſuã puritatẽ. Ex aĩa color rube⁹ ꝑpter
ſuam charitatẽ. Ex diuinitate color au/
reus ꝑpter ſuã pcioſitatẽ. Cant. v. Dile
ctus meus candidus: ꝑpter carnis pu
ritatẽ. rubicũdus: ꝑpter aĩe charitatẽ.
elect⁹ ex milibus: ꝑpter diuinã maieſta
tem. ℭ Secundo oſtendit de iſta naui
quante ſit pietatis in eo qđ dr̃ eẽ in me/
dio mari. E Per mare intelliguntur
peccatores penitẽtes: qui ꝑ ſuis pecca/
tis habent multas amaritudines. Jſta
igit nauis ẽ in medio mari: q: eſt media
trix inter deũ ⁊ ipos peccatores. F Jn
quãtũ aũt ẽ mediatrix aſſimilat lune ⁊
ſoli. Cant. vi. Que ẽ iſta que ꝑgreditur
quaſi aurora cõſurgens pulchra vt lu/
na: electa vt ſol. ℭ Primo igitur aſſimi
latur aurore: q: ſicut aurora eſt mediuʒ
inter diem ⁊ noctem: ſic ⁊ ipa inter deũ
⁊ peccatorẽ. Qñ enim peccator ẽ in no/
cte peccati: tunc tẽtatiões ⁊ demones ꝑ
eius cor trãſeũt. Juxta illud pſ. ciij. Fa/
cta ẽ nox: in ipſa ptrãſibũt oẽs beſtie ſil
ue. Aduenĩẽte aũt aurora. i. virgis gr̃a:
tẽtationes recẽdũt: demones fugiunt:
⁊ homines ad bene agẽdum habiles fi/
unt. Unde ſequit: ortus ẽ ſol. i. aurora.
Sol enim orit tũc: quãdo lux ſua inci/
pit apparere. ⁊ congregati ſunt. ſ. mali
mot⁹ tẽtationũ vt recedãt. Et in cubili/
bus ſuis collocabunt. ſ. demones vt in
infernũ vadãt. pſ. ciij. Exibit hõ ad op⁹
ſuũ: vt. ſ. ad bñ opandum habilis fiat.
ℭ Scðo inquãtũ ẽ mediatrix aſſimilat
lune. Sicut luna lucet in nocte ⁊ ẽ vici/
na terre: ⁊ hʒ virtutẽ efficacem ſup ma
re: ſic ⁊ ipſa ſcilʒ maria lucet peccato/
ribus dãdo eis lumẽ ſue gr̃e: ⁊ ẽ vicina
eis: cito eis ſuccurrẽdo per effectũ mi/
ſericordie. Et oſtendit virtutẽ ſuã ſup
afflictos ⁊ amaricatos dãdo eis dulce/
dinem cõſolatiõis ſue. Ecc. xxiiij. Tran
ſite ad me oẽs qui cõcupiſcitis me: ⁊ ſic
vobis dabo miſericordiam meam: ⁊ a
generatõib⁹ meis adimplemini. i. a vir
tutibus quas in vobis genero. Spiri/
tus enim meus ſuper mel dulcis. i. viſi/
tatio mea qua dulciter vos conſolor.
ℭ Tertio inquãtum eſt mediatrix aſſi/
milatur ſoli. Nam ſicut ſol habet tres
planetas ſuperiores ⁊ tres inferiores:
⁊ ipſe eſt in medio conſtitutus: ſic et

ipſa hʒ ſupra ſe tres in trinitate perſo/
nas:⁊ ſub ſe tres ſtatus ſaluádoꝝ.ſ.vir
gines:ꝯtinentes⁊ cõiugatos:⁊ ipſa ē i
medio conſtituta recõcilians tres ſta/
tus ſupradictos ſaluádoꝝ ipſi beatiſſi/
me trinitati cui eſt honor ⁊c̃.

¶ Dñica pria q̃dragesime Sermo p̃m⁹

d **Uctus** eſt ieſus in de/
ſertuʒ a ſpũ vt
tẽtaretur a diabolo. Mat.
iiij. Sicut xp̃s voluit mori
vt morte ſua noſtrã deſtrueret: ſic volu
it tẽtari vt p ſuã tentationẽ nr̃as tenta
tiones ſuparet. ¶ Voluit aũt tẽtari im
mediate poſt baptiſmũ vt tẽtatis daret
ꝯſolationis remediũ. Fuit enim tẽtat⁹
qñ fuit baptizat⁹.qñ a patre fuit filius
appellat⁹.qñ ſpũs ſcũs ſup euʒ in ſpe/
cie colũbe mãſit.qñ celos aptos vidit.
qñ q̃draginta dieb⁹ ⁊ noctibus ieiuna
uit vt p hoc deſ intelligi ꝙ ſi aliq̃s ten
taſ ꝓpter hoc nõ eſt minus a pctõ mũ/
datus.nõ eſt minus filiatiõe dei dign⁹
nõ eſt minus ſpũ ſcõ plenus. nõ eſt mi/
nus celo dign⁹.nõ eſt min⁹ in ſua pñia
deo accept⁹. A Tentari igitur voluit
vt nr̃as tẽtationes vinceret: vt tẽtatis
ꝯſolationẽ p̃beret:⁊ vt diabolo ꝙ eſſet
dei filius occultaret. Sciebat enim dia
bolus p ſcripturas ⁊ ꝓphetas ꝙ filius
dei naſciturus erat: ⁊ ꝙ per eũ ſuũ do/
miniũ erat amiſſurus:⁊ iõ ſollicite ob/
ſeruabat vt ſciret qñ naſcereſ. Audiens
aũt ſicut dicit Chryſ.angelũ xp̃i natiui
tatem paſtorib⁹ nũciãteʒ.angeloꝝ mul
titudinẽ iubilãtẽ.ioannẽ digito demõ/
ſtrantẽ.patrẽ in baptiſmo teſtificanteʒ
ſpirituʒ ſanctũ in colũbe ſpecie deſcen/
dentẽ.⁊ nunc ipm̃ quadraginta dieb⁹
⁊ quadraginta noctibus ieiunãtẽ:eum
eſſe dei filiũ ſuſpicabaſ. B Sed vidẽs
eũ eſurientẽ:ipſum eſſe plurimũ dubi/
tauit.volẽs igiſ certificari vtrũ eẽt dei
filius vel homo purus:ipſum trib⁹ te/
lis tẽtationũ aggredi voluit quib⁹ ho/
minẽ primũ pſtrauit. Nã ſicut dicit Gre
go.diabolus primũ hoiem de gula ten
tauit ⁊ vicit qñ de ligno vetito mandu
care ſuaſit.Tẽtauit de vana gloria cuʒ
dixit:Eritis ſicut dij. Tentauit de aua/
ricia cũ dixit eos ſcire bonũ ⁊ malũ.Si

cut eſm auaricia ē i appetitu ſupflue p
cunie:ſic ēt i imoderato ē appetitu ſcĩe
tie. Eodẽ modo tẽtauit ipm̃ de gula cũ
dixit:Si filius dei es dic vt lapides iſti
panes fiãt.Cogitabat enim in ſe dicẽs:
ſi lapides in panes ꝯuerterit filius dei
eſt.ſi aũt ꝯuertere nõ poterit hõ purus
apparebit. ſed ſic xp̃s rñſum tẽperauit
ꝙ ipʒ cognoſcere nõ potuit dicẽs: Scri
ptũ eſt.Nõ in ſolo pane viuit hõ ⁊c̃. Ac
ſi dicat.Cũ hõ ꝯſtet ex corpe ⁊ aĩa ⁊ ver
bũ dei ſit cib⁹ aĩe: ⁊ cibus corpis ſit pa/
nis:⁊ nullã mẽtionẽ facias de cibo aĩe
ſed tm̃ de cibo corpis:manifeſtuʒ eſt ꝙ
tua ſuaſio tentatio eſt. Tunc ſicut dicit
Chryſo.diabolus intra ſe cogitauit di/
cens:Iſte hõ ſanct⁹ videſ ⁊c̃. Sãcti aũt
viri ⁊ ſi non vincanſ vitio gule:ſepe tñ
vincunſ vitio vane glorie. Et ideo cum
ſũpſit ⁊ ſup pinnaculũ tẽpli eũ ſtatuit.
Nec fuit indignũ in xp̃o ſicut dicit Gre.
ſi a diabolo ſe pmiſit aſſumi:q: a mem/
bris ſuis ſe pmiſit occidi. vel illa aſſũ/
ptio põt intelligi deductio. Dicit autẽ
glo.ꝙ veriſile eſt diaboluʒ in humana
ſpecie appuiſſe. ſed tñ xp̃s ſic egit vt a
nemine videreſ.⁊ dicit diabolus:Si fi
lius dei es mitte te deorſum.Hoc iõ di/
cit vt ex tali p̃cipitatiõe ⁊ nulla ſecuta
leſiõe oẽs ad eũ ꝯcurrerẽt:vt eũ ador/
rẽt ⁊ ex hoc vanã gloriã icurreret. Vel
iõ dicit vt p hoc diabolus potẽtiã ſuaʒ
cognoſceret.ſed xp̃s ſic tẽperauit rñſuʒ
vt diabolo relinq̃ret dubiũ dicẽs: Non
tẽtabis dñm deũ tuũ. Ille deũ tentat q
vult explorare quãtũ poſſit apud deũ:
cũ tñ habeat ex hũana rõne qd facere
debeat. ſic xp̃s poterat aliter de tẽplo
deſcẽdere q̃ per iactantiã p̃cipitare ſe.
Quia igiſ nõ potuit eũ ſupare de gula
nec de vana gloria: voluit explorare ſi
poſſet eũ tẽtare de auaritia. Et iõ duxit
eũ in montẽ excelſum valde ⁊ oſtẽdit ei
oĩa regna mũdi. Oſtẽdit aũt ſibi nõ ca
que neſciebat indicãdo: ſʒ ſcdm̃ Chry/
ſo.oſtẽdit ei ac ſi aliquis in loco excelſo
poſitus manũ extẽderet dicẽs: Ecce ex
illa pte ē affrica.ex illa paleſtina.ex illa
grecia.ex illa italia: ⁊ huiuſmodi. Hec
oĩa tibi dabo ſi cadens adoraueris me.
Et qm̃ iſtud ꝯtinebat iniuriã creatoris:

xp̃s eum repulit dicens: Vade ſathana
ſ.in infernũ. Scriptũ ē enim:dñm deuʒ
tuũ adorabis ⁊ illi ſoli ⁊c̃. Deute.vi. In
alijs duab⁹ tẽtatiõib⁹ que videbantur
cõtinere iniuriã ſuã patiẽter rñdit. In
iſta aũt que cõtinebat iniuriã creatoris
dure redarguit. Unde Chriſo. In pro/
prijs iniurijs eẽ quẽquaʒ patiẽtẽ lauda
bile ē. Iniurias vero dei diſſimulare i/
piumẽ. C Ex ſupradicto ordine tẽta/
tionis pʒ ꝙ cõſuetudo diaboli ē incipe
a leuiorib⁹ ⁊ ꝓcedere ad grauia:⁊ dein
de ad grauiora: deinde ad grauiſſima.
Iſtud ēt pʒ in Job. Incepit aũt a leuio
ribus.ſ.qñ oẽs res tpales ſibi abſtulit.
deinde pceſſit ad grauia qñ filios extin
xit.deinde ad grauiora qñ corpus eius
vulnerauit.tãdem ad grauiſſima qñ fi/
duciã de deo p amicos ſuos ſibi auferre
conatus fuit. Illi eniʒ merita ſua extin/
guebant dicẽtes ꝙ pp peccata ſua fue/
rat pcuſſus:ꝙ fuerat tyrãnus ⁊ hypo/
chrita magn⁹. Sed Job ꝯtra primã tẽ/
tationẽ ſe defendit p natiuitatis ⁊ mor
tis cõſiderationẽ dicens:Nudus egreſ/
ſus ſum de vtero mr̃is mee:⁊ nudus re
uertar illuc. Cõtra ſcdam p datoris ab/
lationẽ:q: ille qui filios dedit:ille acce/
pit ſic dicens:dñs dedit: dñs abſtulit.
Cõtra tertiã p manus paterne percuſ/
ſionem: q: manus ei⁹ percuſſerat q pcu
tit ad correptionẽ nõ ad ſubuerſionẽ di
cens:ſi bona ſuſcepimus de manu dñi
⁊c̃. Cõtra quartã p bonoꝝ ſuorum nu/
merationem. Unde.xxxi.caplo. Bona
ſua enumerat nõ ad iactãtiam ſed ad
ſpem excitãdã dicẽs: oculus fui ceco ⁊
pes claudo ⁊c̃. Iſtũ ēt ordinẽ ſeruauit
diabolus in tẽtatione xp̃i. Incepit eniʒ
a tẽtatione leui:cũ tẽtauit de gula.tẽta
re de pane ⁊ maxime famis tpe:leuis tẽ
tatio ē. pceſſit ad grauẽ qñ eũ tentauit
d̃ vanagloria. pceſſit ad grauiorẽ:qñ eũ
tẽtauit de auaritia. pceſſit ad grauiſſi/
mã: qñ eum tentauit de idolatria. B
Iſtas aũt tẽtationes xp̃s ſupauit:ſapiẽ
ter:fortiter:⁊ pſeuerãter. C Sapienter
quidẽ q: p ſcripture teſtimonia ipʒ dya
boluʒ vicit qd̃ figuratũ ē.i.Reg. xxviij.
in victoria golye vbi dicit glo. Dauid vi
cit golyã tribus lapidibus de torrente.⁊

xp̃s diabolũ tribus teſtimonijs de lege.
Eodem mõ ⁊ nos poſſumus cõtra dia/
bolum ſcripture teſtimonijs reſponde/
re. Si enim tẽtat nos de ſupbia ⁊ appe/
titu honoꝝ: debemus rñdere:ſcriptũ eſt
Ecc.x. Quid ſuperbis? terra ⁊ cinis:oĩs
potẽtatus breuis vita. Si tentat de ap/
petitu diuitiaꝝ: reſpõdeam⁹: ſcriptũ ē
i.Thimo.vi. Nihil intulimus in hunc
mũdũ.haud dubiũ ꝙ nõ auferre quid
poſſumus. Itẽ Job.i. Nudus egreſſus
ſum de vtero mr̃is mee:nudus reuertar
illuc. Si tẽtat de appetitu delitiaꝝ car
nalium rñdeamus illud.i.Coꝝ.xv. Ca
ro ⁊ ſanguis regnũ dei non poſſident.
Glo. Per carnẽ ⁊ ſanguinẽ:vẽtrẽ ⁊ libi/
dinem.i.opa carnalia deſignanſ. Exẽ/
plo enim xp̃i qui tẽtatiões ſuas vicit p
ſcripturã.debem⁹ ēt iniurias nr̃as vin
cere ſapiẽter magis q̃ potẽter. Ille ſapi
enter vicit:qui ſcit iniuriãtib⁹ rõnabilr
rñdere:vel qui ſcit cor ſuũ vincere ⁊ diſ
ſimulare.vel qui ſcit a facie iniuriãtiuʒ
ſe abſentare. De primo Sap.v. Melior
ē ſapiẽtia q̃ vires:⁊ vir prudens q̃ for/
tis. De ſcdo Prouer.xvi. Melior ē pa/
tiens viro forti:⁊ qui dñaſ aĩo ſuo expu
gnatore vrbiũ. De tertio Prouer.xx.
Honor ē homini qui ſepat ſe a cõtẽtioni
bus.oẽs aũt ſtulti ꝯmiſcenſ ꝯtumelijs.
¶ Scdo xp̃s vicit fortiter.nõ enim ali/
quãdo ceſſit ſʒ fortiter reſtitit: ⁊ ſic nos
debemus reſiſtere. Jac.iiij. Reſiſtite dia
bolo ⁊ fugiet a vobis. Diabolus eiʒ d̃
a dia qd̃ ē duo ⁊ bolus:q: vult facere d̃
hoie duos bolos: corpus.ſ.⁊ aĩam de
uorãdo. Taliſ enim diabolo debemus
reſiſtere ⁊ fugiet a nobis.⁊ bñ dicit fu/
giet.a quibuſdã enim non exit ſed i eis
quieſcit:ſicut in auaris:ſupbis:⁊ luxu/
rioſis. Job.xl.ſub vmbra dormiuit.ecce
vmbra auaritie: in ſecreto calami.ecce
vanitas ſupbie:in locis humẽtib⁹.ecce
turpitudo luxurie. Ab aliquibus vero
exit:ſʒ nõ recedit ſʒ ibi ꝓpe expectat.ſi/
cut ab illis qui ſepe patiunſ recidiuuʒ
ad quos cito ſe ſcit reuerſurum. Juxta
illud Luce.xi. Reuertar in domũ meaʒ
vñ exiui. Ab aliqb⁹ aũt exit ⁊ recedit:ſʒ
nõ fugit:ſʒ lẽto paſſu incedit: ſicut a te/
pidis quos nõ plene deſerit. Ab aliqb⁹

vero exit ⁊ fugit: ſicut a viris pfectis q
fortit ei reſiſtūt ⁊ ipm in fugā ꝯuertunt
Nā ſicut dic Grego. diabolo cū reſiſtit ē
vt formica. cū vero ei⁹ ſuggeſtio recipit
fortis ē vt leo. E Tertio vicit xp̄s pſe/
ueráter q: i nullo ei ceſſit. ſic ⁊ nos pſe/
ueráter vicam⁹ vt nūquā diabolo ceda
mus. tūc aūt ei nō cedim⁹ qñ ad inſtar
apl̄i cū ip̄o pugnam⁹. q dicit. i. Cor. ix.
Ego igit ſic curro ñ qſi i icertū. ℱ Mi/
les eiꝫ ſtrenu⁹ p̄io dꝫ hēre robuſtū aīūꝫ
ad aggrediēdū vt. ſ. ꝯtra hoſtē fortiter
currat. ⁊ quaſi cert⁹ d̄ victoria ipꝫ iua/
dat. iō dicit: ego ſi curro ñ qſi i icertuꝫ.
Job. xxxix. Exultat audacter: i occaſuꝫ
pgit armat⁹. ℱ Scd̄o dꝫ hēre robuſtam
manū ad feriēdū. Jō ſbdit ſic pugno ñ
quaſi aerē v̄berās. q. d. non pugno v̄bis
ſꝫ factis. Gen̄. xlix. Man⁹ tua in ceruici
bus inimicoꝝ tuoꝝ. Ceruix diaboli ē ip
ſa ſuggeſtio q qñ ꝯputaf: ex toto diabo
lus vincit. ℱ Tertio dꝫ hēre fortē hume
rū ad ſuſtinēdū. dꝫ eīm fortiter ſuſtine/
re macerationes ſponte aſſumptas. iō
dicit: ſꝫ caſtigo corp⁹ meū ⁊c. Et tribula
tiones a deo imiſſas. ps. Poſuiſti tribu
latiōes i dorſo nr̄o: ab inimicis illatas.
ps. Supra dorſuꝫ meū fabricauerūt ⁊c.
℃ Eadē dñica prima q̄drageſime. Ser/
mo ſecundus.

CT cum ieiunaſſꝫ. xl. die
bus ⁊. xl. nocti/
bus: poſtea eſuriyt. Proceſ/
ſus ⁊ ordo tētatiōis xp̄i ta/
lis fuit. ip̄e enim ieiunauit; ieiunando
eſuriyt: eſuriēdo tētat⁹ fuit: tētat⁹ ſupa/
uit: ⁊ tūc poſt victoriā miniſteriū ange/
loꝝ accepit. ℃ P̄rio ergo ieiunauit. xl.
dieb⁹. ⁊. xl. noctib⁹: exēplo moyſi ⁊ he/
lie: qui in iſto numero ieiunauerūt. ſed
nullus coꝝ v̄tute ppria ieiunauit. Moy
ſes eiꝫ ieiunauit ſuſtētat⁹ diuina allocu
tione. Helyas ſuſtētat⁹ āgelica refectio
ne. Chriſt⁹ aūt ppria virtute. A Nos
aūt in iſto numero ieiunare debem⁹ tri/
bus de cauſis quas ponit Greg. i omel.
ℱ Nos eīm offendim⁹ deū de corpe no/
ſtro: de tpe noſtro: ⁊ de opib⁹ nr̄is. Cor/
pus eīm nr̄m ex quattuor elemētis ē cō
poſitū: ⁊ iō ad diuerſa vitia ē pmptum.
Quia igit ꝯpoſitū ē de terra: iō pmptū

ē ad deſiderādū terrena ⁊ ad peccatuꝫ
auaritie. Q: ē de aere. iō pmptū ē ad de
ſiderādū ſublimia: ⁊ ad peccatū ſupbie.
Quia ē de igne. iō pmptū ad inflāma/
tionē male cōcupiſcētie. Quia ē d̄ aqua
iō pmptū ē ad vitium leuitatis ⁊ incon
ſtantie. Q: igit ex corpe ex quattuor ele
mentis cōpoſito ad diuerſa vitia pmpti
ſumus. iō ſepe mādata que p decalogū
ſunt accepta cōtēpſimus. ⁊ iō iuſtū ē vt
ip̄m corpus quaterdecies affligamus.
ℱ Scd̄o offendimus deū de tpe nr̄o. de/
dit enim nobis tp̄s vt in ip̄o pniam fa/
ciamus. ⁊ tñ nos ip̄m in vanitatibus no
ſtris expēdimus. Job. xxiiij. Dedit ei lo
cū pnie: ⁊ ip̄e abutit eo in ſupbiā. facit
tñ deus nobiſcū pactuꝫ: vt. ſ. nouē tpis
ptes teneamus nobis in qbus nr̄a nego
cia faciamus. ⁊ ſaltē d̄cimā ptē damus
ſibi: i qua ſibi ſeruiamus ⁊ pniam aga
mus. ⁊ iſta ē quadrageſima q̄ ē decia ps
āni. Sicut dicit Greg. A p̄ria ingt dñica
quadrageſime vſqꝫ ad paſca ſex hebdō
eueniūt: quaꝝ dies. xlij. ſunt ex quibus
dū ſex dies dñicales ab abſtinētia ſub/
trahunt. xxxvi. in abſtinētia remanent.
Dū vero p trecētenos. lxvi. dies annus
ducit quaſi āni nr̄i decimā deo damus.
ℱ Tertio offendimus deū d̄ opibus no
ſtris. opa enim nr̄a debēt eē circa obſer/
uationē. x. mādatoꝝ: ⁊ ꝯplemētū quat/
tuor euāgelioꝝ q tunc cōplent qñ habe/
mus dilectionē dei ⁊ pximi. vel qñ ꝯple
mus duo mādata. ſ. vt faciam⁹ alijs qd̄
nobis volumus fieri. ⁊ nō faciamus ali
is qd̄ nobis volumus fieri. ſed nos i ope
ribus nr̄is: nec p̄cepta ſeruamus: nec
euāgelia cuſtodimus. ⁊ iō iuſtū ē vt per
xl. dies deo ſatiſfaciamus. B Eſt autē
ieiuniū nr̄m magne virtutis q: deū pla
cat ⁊ demonē fugat. Placat qdē ⁊ recō
ciliat deū. ſicut patet Jone. iij. in niniui
tis qui ieiunauerūt ⁊ iumēta ſiſt ieiu/
nare fecerūt. ⁊ iō deus eis recōciliatus
fuit: vt dicit Amb. Quale ē hoc xp̄ianū
non facere: quod pecudes fecerūt: niſi
q ſtolidior eſt pecude: qui in dicto ſibi a
ſacerdote ieiunio nō ieiunat? Et pecus
quidem declinat foueam ⁊ cauet preci/
pitium. tu aūt nō vis declinare pericu/
lum ieiunando qd̄ cernis. Deſpationis

enim genus eſt tunc mādúcare cum ie/
iunare debeas: tunc gaudere cū debeas
deplorare. ℱ Secūdo ieiuniū diabolꝫ
fugat. diabolus enim ē ſerpēs: piſcis:
lupus: ⁊ canis. ſicut enim ſcd̄m Amb.
Sputū hominis ieiuni ſerpētem inter/
ficit: ſic ieiuniū diabolū occidit. ⁊ ſicut
piſcis natat in fluuio ⁊ morit in ſicco:
ſic diabolus delectat in aquis delitiaꝝ:
⁊ morit in ſicco abſtinētiaꝝ. ⁊ ſicut fa/
mes expellit lupum de nemore: ſic ieiu/
niū expellit diabolū de corde. ⁊ ſic aqua
bulliēs fugat canē de cogna: ſic orō fer
uens fugat diabolū d̄ aīa. Mat. ix. Hoc
genus demonioꝝ in nullo pōt eijci niſi
in orōe ⁊ ieiunio. B ℃ Scd̄o xp̄s ieiu/
nādo eſuriyt. In hoc aūt q xp̄s ieiuna/
uit. xl. diebus ⁊. xl. noctibus oñdit om/
nipotēs de⁹. In hoc āt q eſuriyt: oñdit
hō fuiſſe iſirmus. Legimus aūt tribus
vicibus xp̄m eſuriſſe. ℱ Prima vice eſu/
riuit ⁊ nō habuit ad comedēdū niſi la/
pides ſicut hic pꝫ. lapis ē durus: frigi/
dus: ⁊ ſiccus. Per lapides enim intelli
gunt hoīes q nō pñt ad pniam frangi.
Hoīes frigidi q nō pñt igne diuini amo
ris inflāmari. Hoīes aridi qui nō poſ/
ſunt aqua diuine grē humectari. tales
non pñt incorpari a xp̄o ſed a diabolo.
Diabolus eniꝫ cū ſit lapideus: lapides
ſibi incorpat. Job. xli. Cor eius indura/
bitur quaſi lapis. ℱ Alia vice eſuriuit
⁊ nō habuit ad comedēdū niſi folia. vt
habetur Mat. xxi. de ficulnea que non
habuit niſi folia cui xp̄s maledixit. Si/
cut aūt xp̄s nō comedit lapides. i. corda
dura: ſic nō comedit folia. i. verba. Ar/
bor pducit folia: gēmas: flores: ⁊ fruct⁹.
folia ſunt bona verba. gēme bone cogi/
tationes. flores bone volūtates. fructus
bona opera. Sicut igit homo non paſci
tur de folijs: nec de gēmis: nec de florib⁹:
ſed de fructibus. ſic deus non delectat:
nec in noſtris verbis: nec in cogitationi
bus: nec in volūtatibus: ſꝫ in bonis ope
ribus. ℱ Tertio xp̄s quotidie eſurit. ſ.
noſtram cōuerſionē ⁊ ſalutem. Iſtū ci/
bum xp̄s tantum deſiderat q etiā illuꝫ
oſtiatim mendicat. Apoc. iij. Ego ſto ad
oſtium ⁊ pulſo. ſi quis aperuit mihi ia/
nuam: intrabo ad illum ⁊ cenabo cum

illo ⁊ ip̄e mecū. ſ. ad ſcotum ſiue ad ſim/
bolum. E In iſta cena debet peccator
tria fercula ponere. ſ. cōtritionē: ꝯfeſſio
nem: ⁊ ſatiſfactionē. Deus āt ponit tria
alia. ſ. remiſſiōꝫ culpe: collationē grē: ⁊
pmiſſionem glorie. Sed multi ſunt de
natura ioculatoruꝫ qui ſemper vellent
comedere de alieno ⁊ nihil de ſuo. vel/
lent q deus eis peccata dimitteret: gra
tiam ſuam tribueret: ⁊ gloriam ſuā da/
ret. Ipſi autem nec volunt habere con/
tritionem: nec facere confeſſionem: nec
exhibere ſatiſfactionem. ℃ Tertio xp̄s
exuriendo tentatus fuit. quāuis autem
ſint multe cauſe quare xp̄s voluit tenta
ri. apoſtolus tñ principalē ponit dicēs.
Heb. iiij. Nō enim habemus pontificem
qui non poſſit compati infirmitatibus
noſtris. tentatum aūt per omnia ⁊c. F
Ex quo patet q voluit tentari vt tenta
tis ⁊ tribulatis melius ſciret miſereri.
nemo enim pōt moueri ad compaſſio/
nem ⁊ miſericordiam niſi aliorum co/
gnoſcat miſerias: quas quidem pōt co/
gnoſcere vel audiēdo vel videndo vel
experiēdo. ſicut v̄bi grā. ſi audio q paſ
ſio illata ſit grauis pena: iam illud ſcio
p auditum: ⁊ tunc habētibus multū cō/
patior. Si autem video aliquem a dicta
paſſione detentum: ⁊ video ip̄m in ma/
gna tribulatione conſiſtere: ſe horribili
ter agitare: ⁊ querulośis vocibus cōcla/
mare. iam illud ſcio per viſum: ⁊ tunc
magis cōpatior. ſed ſi illam paſſionē in
corpe meo patior: tunc illud ſcio per ex/
perientiam: ⁊ tunc deinceps patiētib⁹
maxime compatior. Humanū autē ge/
nus ante incarnationē xp̄i multas ten/
tationes ⁊ miſerias patiebat pp̄ter qd̄
ſepe ad deum clamabat ⁊ totum celum
clamoribus replebat. ⁊ tunc deus eius
miſerias licet ab eterno ſciret. tñ quo/
dāmodo ſciuit per auditum. Exo. ij. In
gemiſcentes filij iſrael propter opera
vociferati ſunt: ⁊ aſcendit clamor eorū
ad deum: ⁊ audiuit gemitum eorū. tunc
deus humani generis clamoribus exci/
tatus de celo deſcendit ⁊ carnem aſſu/
mens in mundum venit ⁊ trigintatri/
bus annis in mundo manſit: ⁊ nr̄as tē/
tationes ⁊ miſerias vidit. ⁊ ſic illud qd̄

ſciebat per auditū poſtea ſciuit per vi-
ſum:⁊ tūc eſt magis miſericors factus.
Exo.iij. Uidi afflictionē populi mei q
eſt in egypto:⁊ clamorē eius audiui ⁊
deſcendi liberare eū. Tandē noſtras tē-
tationes ⁊ miſerias ſciuit per experien-
tiā:qꝛ oēs in ſua pſona expertus fuit:⁊
ideo factus eſt maxime miſericors. Ex-
pertus enim eſt paupertatē:tentationem
laſſitudinē:famē:tribulatiōeʒ ⁊ mortē.
In his enim voluit nobis eē ſimilis vt
ſciret melꝰ nobis miſereri. Heb.ij. De-
buit ꝑ oīa fratribus ſimilari vt miſeri-
cors fieret. Si igit̄ aliqs paupertate pre-
mit̄ ſcit mō melius miſereri:qꝛ ipſe pau-
per fuit. Si aliqs tentat̄ ſcit ei mō me-
lius miſereri: qꝛ ipſe fuit tentatus. Si
aliqs patit̄ tribulatiōeʒ:famē:laſſitudi-
nē:vel dolorē mortis:ſcit ei mō melius
miſereri: qꝛ hec oīa paſſus eſt ipſe:⁊ tē-
tatus potēs eſt ⁊ eis q tentant̄ auxilia-
ri. Heb.xij. In eo enīʒ in quo paſſus eſt
ipſe ⁊ tētatus potens eſt eis q tentant̄
auxiliari. ¶ Quarto xp̄s tētatus ſupe-
rauit ⁊ vicit. Uicit aūt tētatiōes ipſas
eis in ſuis ꝑncipijs obuiando. nā mox
vt in eū diabolus tētationes iſerebat:
xp̄s eas repellebat:ſic ⁊ hō mox vt dia-
boli ſuggeſtiōes ſenſerit: eas in ſuo ini-
tio dʒ repellere. Nā vt dicit Hiero. Lu-
bricus eſt ſerpēs antiquus: ⁊ niſi in ca-
pite teneat̄ totus ſtatiʒ illabit̄. G Ha-
bet igitur ſerpēs iſernalis caput.ſ.ma-
lam ſuggeſtionē. habet corpus.ſ.malū
conſenſum. habet caudā: qꝛ conſuma-
tionē operis. vbi aūt ponit caput ſug-
geſtionis:ſtatim ponit corpus ꝯſenſus.
⁊ vbi ponit corpus cōſenſus:ſtatim po-
nit caudā operis. ⁊ ideo in ſuo capite
.ſ. in ſua ſuggeſtiōe eſt cōterendus. In
aliqbus igit̄ iſte ſerpēs eſt quātū ad ca-
put:corpus ⁊ caudā:qui .ſ. hn̄t malas
ſuggeſtiones:cōſenſus ⁊ opa. Sunt tn̄
qdā q in iſta q̈dragesima dimittūt pec-
catū quātū ad opus:ſed tn̄ poſt paſcha
ad illud redire intēdunt. iſti amputa-
uerunt ſerpēti caudā: ſed tn̄ adhuc vi-
uit in eis quātuʒ ad corpus ⁊ caput.i.
q̄ntum ad ꝯſenſum ⁊ ſuggeſtionē. Aliq
pctm̄ dimittūt q̄ntum ad opus ⁊ cōſen-
ſuʒ:tenēt tn̄ adhuc malas ſuggeſtiōes.

iſti amputāt corpus ⁊ caudā:adhuc tn̄
viuit in eis quātum ad caput. ſed ſi vis
iſtum ſerpentē vincere: bn̄ ſtudeas ca-
put ei āputare.i.prauā eius ſuggeſtio-
nē repellere:⁊ tūc tibi nocere nō pote-
rit. nec q̄ntum ad corpus.i.cōſenſū. nec
q̄ntum ad caudā.i.opus. qꝛ amputato
capite ſuggeſtionis tota ꝯfracta eſt vir-
tus iſernalis ſerpētis. ideo dicit̄ Gen.
iij. Ipſa ꝯteret caput tuū. H ¶ Quīto
poſt victoriā miniſteriū angelorꝫ acce-
pit. ideo dr̄: Et ecce angeli acceſſerūt ⁊
miniſtrabāt ei. q miniſtratio tripl'r pōt
accipi. ¶ Primo de tpali ſubuētiōe vt
ſit ſenſus miniſtrabāt.i.ſibi eſurienti ci-
bo ſubueniebāt. tal'r cibuʒ olim angeli
helye miſtrauerunt. ¶ Scd̄o pōt itelli-
gi de adoratiōe:vt ſit ſenſus. ſibi mini-
ſtrabant.i.tanq̄ deuʒ ſuppliciter ado-
rabant. Juxta illud ps. Adorate eum
oēs angeli eius. ¶ Tertio pōt itelligi
de ꝯgratulatiōe:vt ſit ſenſus. miniſtra-
bant.i.ſibi pugnanti ꝯgratulabant̄. vn̄
ps. Bn̄dicite dn̄o oēs virtutes eius mi-
niſtri eius q faciunt voluntatē eius. II

¶ Feria.ij.pme hebdōe Sermo pmus.

Cum venerit filius hois in maieſtate ſua ⁊
oēs āgeli eius cū eo. Mat.
xxv. Sicut dicit beatꝰ Iſi-
dorus i libro de ſūmo bono. in q̄libet iu-
dicio tres pſone requirunt̄.ſ.iudex: reus
⁊ actor. ⁊ ideo in iſto dei extremo iudi-
cio iſte tres pſone requirunt̄. nā pſona iu-
dicis exprimit̄ cū dr̄:Cuʒ venerit filius
hois in maieſtate ſua. Perſona actoris
cū dr̄:⁊ oēs angeli eius cū eo. Perſona
rei cū dr̄:⁊ congregabunt̄ ante eum oēs
gētes. ¶ Judex igit̄ erit xp̄s q iuſte iu-
dicabit:cuiꝰ iudiciū corrūpi nō pōt. A
Quattuor enim modis vt dicit Iſido.
corrūpi iudiciū ꝯſueuit.ſ. timore: amo-
re:odio vel munere. ¶ Xp̄i aūt iudiciū nō
corrūpit̄ timore qꝛ potētiſſimus ē. Job
xxij. Nunqd timens arguet te ⁊ veniet
tecū ad iudiciū? Immo quāto potētio-
res erunt:tāto durius iudicium ſuſtine-
būt. Sap.vi. Potentes potēter tormēta
patient̄. ¶ Scd̄o nō corrūpet̄ amore: qꝛ
iuſtiſſimus ē. ideo cōtra frēs ſuos.ſ. fal-
ſos xp̄ianos ſniaʒ ꝓferet ⁊ nihil ꝑderit

tis allegare fraternitatē q̄.ſ. ſit frater
eorꝫ. ps.xlviij. Fr̄ nō redimet. nec allega-
re ſiſitudinē q̄.ſ. ſit hō ſilis eis. iō ſub-
dit̄: redimet hō? ⁊ debet allegari iter-
rogatiue ⁊ rn̄deri negatiue. nec eis ali-
qd valebit pcū multiplicitas. ideo ſub-
dit̄:non dabit placationē ſuā. nec ſan-
guinis xp̄i pcioſitas: qꝛ ipm̄ preciū ꝯtē-
pſerūt. ideo ſubdit̄:⁊ preciuʒ redēptio-
nis aīe ſue. ¶ Tertio non corrūpet̄ mu-
nere:qꝛ ditiſſimus eſt. Prouer.vi. Non
acqeſcet cuiuſq̄ pcibus nec ſuſcipiet ꝓ
redēptione dona plurima. Ber. Ueniet
dies illa in qua plus valebūt pura cor-
da q̄ aſtuta verba:conſcientia bona q̄
marſupia plena. Augu. Expectat̄ dies
iudicij ⁊ aderit eqſſimus iudex q nulli-
us potētis pſonā accipiet. cuius pala-
tiū nullus ep̄s vel comes vel abbas au-
ro vel argēto corrūpe poterit. ¶ Quar-
to non corrūpet̄ odio:qꝛ optimus ē. In
eo enim q optimus eſt: odiū cadere nō
poteſt:ipſe eniʒ oia diligit que creauit.
Sap.xij. Diligis oia q̄ ſunt ⁊ nihil eorꝫ
odiſti que feciſti. ⁊ qꝛ diligit nō odio ſʒ
cum dolore ⁊ ꝯpaſſione punit. Yſaie.i.
Heu cōſolabor ſup hoſtibus meis ⁊ vin-
dicabor de inimicis meis? vbi ſic dicit
glo. More pij patris punit ⁊ plangit.
¶ Scd̄o ponunt̄ actores ſiue accuſato-
res q erunt angeli nobis ad cuſtodiam
deputati. qui tanq̄ ſcientes oīa mala q̄
peccatores fecerūt ipſos grauiter accu-
ſabūt. Job.xx. Reuelabūt celi iniqtateʒ
eius. B Preter aūt iſtos accuſatores
ſtabūt ꝯtra peccatores.ſ. diabolus:totꝰ
mūdus ⁊ ꝓpriū ſcelus. De accuſatione
diaboli ſic dicit Aug. Dicturus ē aduer-
ſarius in iudicio. eqſſime iudex iudica
iſtū meū eſſe ob culpā: qui noluit tuus
eſſe ꝑ gratiā. tuus ꝑ miſericordiā:meus
per miſeriā. tuus ꝑ paſſionē: meus per
ſuaſionē. tibi inobediēs:mihi obediēs.
a te accepit imortalitatis ſtolā: a me ac-
cepit hāc pānoſam tunicā. tuā veſtē di-
miſit:cuʒ mea huc venit. eqſſime iudex
iudica iſtū eē meū:⁊ mecū dānandū eē.
Et ponit diabolus quinqʒ allegatiōes
quibus vult oſtēdere peccatorē dānan-
dū eſſe ſecū. C Prima eſt talis:tu obtu-
liſti ſibi gratiā tuā;ego meā culpā. tuaʒ

gratiā ꝯtempſit:meaʒ culpā recepit. er-
go dʒ eſſe meus. ¶ Scd̄a talis eſt:tu cre-
aſti eū per naturā: ideo deberet eē tuꝰ.
ſed fecit ſe meū per magnā ſuā culpā ⁊
miſeriā:ideo dʒ eſſe meus. ¶ Tertia ta-
lis eſt:tu ſuſtinuiſti ꝓ eo grauē paſſio-
nē:iō deberet eſſe tuus:ego vero obtuli
ſibi meā ſuggeſtionē. ſed ipſe tuā paſſio-
nē ꝯtēpſit ⁊ meā ſuggeſtionē recepit: iō
dʒ eē meus. ¶ Quarta eſt talis:duo ſūt
ſcʒ obediētia ⁊ inobedientia. Quicūqʒ
ergo eſt tibi obediēs ⁊ mihi inobediēs
eſt tuus:⁊ tibi iobediēs eſt meus. ſʒ iſte
fuit tibi inobediēs: ergo dʒ eſſe meus.
¶ Quinta talis eſt:tuū eſt facere hōi ve-
ſtē fulgidā virtutū:meū ē facere ſibi ve-
ſtem pānoſaʒ ſordidā vitiorꝫ. Quicūqʒ
aūt hʒ veſtē virtutū eſt tuus. q vero hʒ
veſtē vitiorꝫ eſt meus. ſʒ iſte tuā abiecit
⁊ meā ſecū portauit:ergo dʒ eſſe meus.
¶ Scd̄s accuſator eſt totus mūdus: oia
ſcʒ elementa. Iſtud oñdit Hugo de ſcō
victore dicēs: Celū dicet: ego ſibi lucem
miniſtraui ad ſolatiū. Aer dicet:ego oē
genus auiū ſibi dedi ad obſequiuʒ. Aq̄
dicet:ego diuerſa genera piſciū ſibi de-
di ad vſuʒ. Terra dicet:ego panem ⁊ vi-
nū dedi ſibi ad nutrimētū. Ideo ignis
clamabit:a me ꝯburat̄. Aqua clamabit:
a me demergat̄. Aer clamabit: a me vē-
tilet̄. Terra clamabit: a me abſorbeat̄.
Infernus clamabit: a me deglutiatur.
Sap.v. Armabit oēm creaturā ꝯtra in-
ſenſatos. ¶ Tertius accuſator eſt ꝓpriū
ſcelus. Nā oīa peccata que modo ſunt
occulta:extra tūc ꝓſilient: ⁊ ſuū accuſa-
būt actorē. Nā tinea veſtimētorꝫ accuſa-
bit vanaglorioſum:erugo metallorꝫ ac-
cuſabit auarꝫ. Merces pauperꝫ defrau-
data accuſabit tyrānū violētū. Iniquū
edificiū accuſabit vſurariū. De tribus
primis dicit̄ Jaco.v. Diuitie veſtre pu-
trefacte ſunt: ⁊ veſtimēta veſtra a tine-
is comeſta ſunt. Aurꝫ ⁊ argētū veſtrum
eruginauit ⁊ erugo eorꝫ in teſtimoniuʒ
vobis erit. Et iſra. Ecce merces opera-
riorꝫ que defraudata eſt vobis clamat:
⁊ clamor eorum in aures dn̄i ſabaoth
itroiuit. De quarto dicit̄ Abachuc.ij.
Lapis de pariete clamabit:⁊ ligنuʒ qđ
eſt inter iuncturas edificij rn̄debit. D

¶Tertio ponunt̄ rei ipſi mali.ſ.a ſini/
ſtris collocati qui erunt in multa angu
ſtia poſiti. Sicut oſtēdit Grego. dicens:
O ꝙ anguſte erūt tūc vie reproboꝝ. Su
perius erit iudex iratus: īferius horren
dū chaos. a dextris peccata accuſantia:
a ſiniſtris infinita demonia ad ſuppli/
ciū trahētia. intus ↄſciētia mordens: fo
ris mūdus ardens. Quid faciet pctōr
ſic dephenſus? latere erit īpoſſibile: ap/
parere intolerabile. Ex his p3 ꝙ pctōr
nō poterit fugere ſurſu3: q: ibi eſt iudex
iratus q gladio bis acuto q de ore eius
procedit ipſum incideret. Nec fugere a
dextris: q: ibi ſunt peccata que ipm ap/
p̄hēderēt. Nec fugere a ſiniſtris: q: ibi
ſunt demones qui eū ad ſupplicia tra/
herent. Nec fugere vel abſcondere itra
ſe: q: ibi eſt vermis ↄſcientie q ipſu3 to/
tum corrodet. Nec fugere extra mūdu3:
q: totus eſt plenus igne: q ipſu3 totum
cōbureret. Et ideo nō reſtat niſi vt infe
rius ī fornacē cadat. Matth. xxv. Ibūt
hi in ſuppliciū eternum ꝛc.

¶Feria ſcđa p̄ime hebđe Sermo ſcđs.

ESuriui ꝛ non dediſtis mihi māduca/
re. Sicut dicit beatus Aug.
Si aliqs eſſet q de tota ſacra
ſcriptura nihil ſciret niſi ſolū iſtā lectio
nem p̄ſite3. hoc ſolū ſibi ſufficeret ad ſa
lutē: q: ibi ↄtinent̄ merita ꝛ demerita:
p̄mia ꝛ ſupplicia bonoꝝ ꝛ malorum.
Quāuis ī extremo iudicio oīa facta di
ſcutiant̄ hoīs: tamē ſolū de elemoſynis
fit hic mētio. Et rōnem huius aſſignat
Aug. i lib. l. omel. dicēs: Tacet dñs oīa
recta facta iuſtoꝝ ꝛ oīa mala iniquorū:
ꝛ ſolū laudat elemoſynaꝝ largitione3:
ꝛ dānat auiditatem. Quare hoc: q: oīa
crimina elemoſynis redimunt̄: ſi tamē
mores mutaueris. Pro peccatis enim
p̄teritis elemoſynas quis facit. ſi vita
mutata ꝛ inde recedat ꝛ huc accedat.
Si aūt dicat aliqs in corde ſuo. ſi quoti
die peccauero ꝛ elemoſynas fecero: nū
quid peccata extinguo? Et rñdit Aug.
Extinguis: ſed tū tu cū eis extigueris.
percūt enim peccata tua: ſed tecū. non
enim in gehenna peccare p̄mitteris aut
te cū ceperit torqueri ignis eternus: de

ſatiandis libidinibus non cogitabis.
Quāuis igit̄ de ſolis elemoſynis videa
tur ī iudicio queſtio mouēda. de oībus
tū factis ratio reddet̄; ꝛ in ipſo iudicio
dñs ordinate p̄cedet. A F Nā3 primo
culpas examinabit: deīde examinatas
pōderabit. poſtmodū pōderatas ſentē/
tiabit. vltimo ſentētiatas executiōi de/
mādabit. ¶Primo igit̄ culpas exami/
nabit. qđ notat̄ cū dicit̄: Eſuriui ꝛ non
dediſtis mihi māducare. De qua exami
natiōe dicit̄ Job. xxix. Cauſamquā ne/
ſciebā. i. quā me neſcire oſtēdebā: diligē
tiſſime inueſtigabā. Examinabit quidē
ꝛ iueſtigabit oīa cogitata. Sap. i. In co
gitatioībus impij iterrogatio erit. Exa
minabit oīa verba. Mat. xij. De oī ver/
bo ocioſo ꝙ loquuti fuerunt hoīes: red
dēt rōne3 in die iudicij. oīa facta. Eccle
ſiaſtes vltimo. Cūcta que fiunt adducet
dñs ad iudiciū: oīa omiſſa. ſicut patet i
hoc euāgelio vbi de omiſſis reprobi ar/
guunt̄: oīa cōmiſſa. B Quattuor enī3
nobis deus ↄmiſit. ſ. tēpus vt ipm vtili
ter expēdamus. res tēporales: vt ipſas
paupibus erogemus. Corpus vt ipſu3
in mūditia teneamus. Anima3 ad ima
ginem dei factā: vt ipſam honoremus.
Sed de tpe malā rōnem reddēt ocioſi:
q ipſum negligēter expendunt. Bern.
Omne tēpus nobis īpenſu3: regretura
nobis qualr̄ ſit expēſum. De rebus ma/
la3 rōnem reddēt auari: q nolūt eas cō/
municare: ſed ipſi ſoli māducare. Eccl.
xi. Inueni requiem mihi: ꝛ nūc māduca/
bo de bonis meis ſolus. De corpe malā
rōnem reddēt luxurioſi: qui corpus ſuū
maculauerūt. Unde dicit̄ de Salomo/
ne Ecc. xlvij. Poteſtatē habuiſti in tuo
corpe: ꝛ dediſti maculā ī gloria tua. De
aīa malā rōnem reddent ſupbi: auari ꝛ
luxurioſi: qui dei imaginem deleuerūt:
ꝛ imaginē. ſ. diaboli ſupinduxerūt. Ro
mo. i. Mutauerūt gloriā icorruptibilis
dei: in ſimilitudinē imaginis hoīs cor/
ruptibilis. ꝛ volucrū: quo ad ſupbos: q
ſuper alios volare volūt. ꝛ quadrupe/
dū: quo ad luxurioſos: q: luxuria in cor
pore exercuerūt. qđ quattuor elementis
ↄponit̄. ꝛ ſerpētū: quo ad auaros: q ſem
per terra3 appetūt. ¶Scđo iudex eter/

nus culpas examinatas pōderabit qñ
dicet: Amē dico vobis: quādiu feciſtis
vni de fratribus meis minimis mihi fe
ciſtis. Ecce magna ponderatio: q: illud
qđ fit vel nō fit egenis: fieri vel non fieri
reputat̄ deo. De iſta pōderatione dicit̄
Prouer. xvi. Pondus ꝛ ſtatera iudicia
dei ſūt. Solent cāpſores monetas in ſta
tera pōderare: ꝛ eas quas īueniūt nul/
lius pōderis. i. nullius valoris vel mi/
noris in ignē p̄iciūt vel icidunt. Illas
aūt quas iueniūt equalis vel maioris:
theſauro reponunt. C Michael nāq3
archāgelus ſcō3 eccl'ie repn̄tatōe3 aīas
pōderabit: que oēs in q̄ttuor ordinibus
erūt. Nā q̄dā erūt vacue: quedā ſemiple
ne: q̄dā plene: q̄dā ſupplene. Ille erunt
vacue: que nulla bona ſecū portauerūt.
Talis appēdet̄ ꝛ ſibi dicet̄ Dan. v. Ap/
pēſus es in ſtatera ꝛ inuentus es nihil
hñs. Talis p̄iciet̄ in fornacē īferni. Il/
le erūt ſemiplene q ad pniam redierūt.
ſed tū ſatiſfactionē ↄgruā morte p̄ueni
ente nō ipleuerūt. talis appendet̄ ꝛ ſibi
dicet̄. Appēſus es in ſtatera ꝛ iuentus
es minus hñs: ꝛ p̄iciet̄ in fornacē pur/
gatorij. Alie ſunt que ꝑuis deliquerit:
tū ſatiſfecerūt. Talibus dicet̄. Appēſus
es in ſtatera ꝛ iuētus es ſatis hñs. Alie
ſunt que opa ſatiſfactiōis habuerūt: ſi/
cut ſunt viri pfecti. Talibus dicet̄. Ap/
pēſus es in ſtatera ꝛ inuētus es multu3
habēs. Iſti duo reponētur in theſauro
celeſti. ¶Tertio iudex eternus culpas
ponderatas ſentētiabit qñ dicet: Diſce/
dite a me maledicti in ignem eternu3 q
paratus eſt diabolo ꝛ angelis eius. D
Ex qua ſentētia manifeſte colligit̄ ꝙ i/
placabiliter deus ↄtra reprobos ſit ira
tus. Dato enim ꝙ reprobi ſibi dicant.
Non ſumus dñe digni regnū veſtrum
poſſidere: tamē placeat vobis vt poſſi/
mus ad pedes veſtros manere. Reſpon
debit: Diſcedite a me. Dato ꝙ ſibi dicāt
Et ſi nos repellitis a vobis: ſaltem be/
nedictionē veſtrā nobis date. Reſpōde
bit: Et vos maledictionē meam habea/
tis. Ideo ſubdit: Maledicti. Dato ꝙ di
cant: ſaltem ad aliquē locum refrigerij
nos mittatis. Reſpōdebit: In ignē. Da/
to ꝙ ſubiungāt: ſaltē breue3 terminum

nobis p̄figatis. Reſpōdebit: Eternu3.
Dato ꝙ dicant: ſaltem alique3 bonum
dñm nobis p̄ficiatis qui clemēter nos
regat. Reſpōdebit: Qui paratus ē dia/
bolo. Dato ꝙ ſubiūgant: ſaltē aliqua3
bonam ſocietatē nobis date cū quibus
poſſimus ↄſolari. Rñdebit: Et angelis
eius. Quaſi dicat pro dño habeatis dia
bolū maiorē. p ſocijs veſtris demones
minores. Sentētia aūt iuſtoꝝ cōtraria
erit cū dicet: Uenite bñdicti patris mei
ꝛc. Ac ſi dicat: Illis dixi: diſcedite a me
ſed vobis dico venite ad me. Illis de/
di meā maledictionē: ſed vobis do meā
benedictionē. Ideo venite bñdicti. Il/
los mitto in ignē: vos introduco in re/
gnum celeſte. Ideo poſſidete regnum.
Illis dixi vt maneāt in igne perpetuo:
vobis dico vt maneatis in regno eter/
no qđ paratū eſt vobis. Illis dixi vt ha
beant in principē ſuu3 ipſum diabolū:
vobis dico vt habeatis in principē ve/
ſtrū patrē meū. Ideo venite bñdicti pa
tris mei. Illis dixi vt habeāt in ſocios
demones infernales: vobis dico vt ha/
beatis in ſocios angelos meos celeſtes.
illos ſcilicet angelos de qbus dictū eſt:
Cum venerit filius hoīs in ſede maieſta
tis ſue ꝛ oēs angeli eius cū eo. ¶Quar
to iudex etern⁹ culpas ſentētiatas exe/
cutioni mādabit. qđ notat̄ cu3 dicitur:
Et hi ibunt in ſuppliciū eternum: iuſti
aūt in vitā eternā. E Quattuor aute3
modis qs ſe iuuare cōſueuit ne ſenten/
tia executioni mādet̄: aut per appella/
tionē: aut p ſupplicationē: aut per que/
relā falſi: aut p in integrū reſtitutionē.
Nullo aūt iſtoꝝ modoꝝ dānati ſe iuua
re vel defendere poterūt quin illa ſen/
tentia executioni mādetur: aut per ap/
pellationē: aut per ſupplicationē: aut
per querelā falſi: aut p in integrū reſti/
tutionē. nō p appellationē: q: coꝝ cria
erunt notoria ꝛ in notorijs appellatio
non habet locum. Hiero. Aderit dies il
la in qua facta noſtra q̄ſi in quadam ta
bula picta demōſtrabunt̄. non per ſup
plicationē: q: ſi oēs ſancti pro ipſis ſup
plicarent deus non audiret. Hiere. xiij.
Noli orare pro populo iſto in bonū: qm
gladio ꝛ fame ꝛ peſte cōſumā eos. Job

xxi. Nõ parcã eis verbis potẽtib⁹ ⁊ ad depcãdũ cõpoſitis. nõ ꝑ querelã falſi vt dicat ꝙ illa ſñia lata ſit per falſos teſtes iudice circũuento: qꝛ ſicut dı̃ Job xxiiij. Saluatorem aĩe tue nihil falſis. Eiuſdẽ. xij. Ipſe nouit decipiẽtem ⁊ eũ qui decipit. non ꝑ in integrũ reſtõnem: vt. ſ. ad ſtatũ priſtinũ reſtituat: qꝛ ſicut dicit Heb. v. Impoſſibile ẽ eos q ſemel illuminati ſunt ⁊ guſtauerũt donũ celeſte ⁊ ꝑticipes ſunt ſpũs ſancti ⁊ ꝓlapſi ſunt. ſ. per finalem impenitẽtiã renouari rurſus ad penitentiã. 15

¶ Feria tertia ꝑie hebdõe Sermo xiii⁹.

QUm intraret ieſus hyeroſolimã cõmota ẽ vniuerſa ciuitas ⁊c̃. Mat. xxi. Sicut pꝫ in ſupioꝛibus. illud qð in illo euãgelio legit factũ fuit in dñica i ramis palmaꝝ quãdo ſcilꝫ dñs cum magno honore fuit receptus. ſed ꝓpter exhibitã reuerẽtiã non dimiſit iuſticiã: qꝛ mox tẽplũ intrauit ⁊ oẽs vendentes ⁊ emẽtes inde eiecit. nec ꝓpter ſeueraꝫ iuſticiam omiſit ſuam miſericoꝛdiã qꝛ cecos ⁊ claudos ſanauit. ꝑ qð dat intelligi ꝙ iudex ⁊ prelatus ꝓpter impẽſuꝫ ſibi fauorẽ nõ dꝫ dimittere iuſticie rigorem. nec ꝑ ꝑ rigorẽ iuſticie dꝫ dimittere dulcedinẽ miſericoꝛdie. A In ſerie autem huius euangelij notat ꝙ xp̃s tria loca intrauit. ſ. hieruſalẽ: tẽplum: ⁊ bethaniam. Per que loca ſignat mẽs humana: qꝛ dꝫ eẽ pacifica: ⁊ tunc erit hieruſalem que interpretat viſio pacis. Dꝫ eẽ dei habitatio grata: ⁊ tunc ẽ tẽplum ij. Coꝛ. vi. Uos eſtis templum dei viui. Debet eẽ ad obediẽdum ꝓmpta: ⁊ tunc ẽ bethania que interpretat domus obedientie. p̃s. In auditu auris obediuit mihi. ¶ Ingrediẽte autẽ dño primuꝫ locũ ſcilꝫ hieruſalẽ tota ciuitas cõmota ẽ. ita intrãte dño aĩam ꝑ grãm preueniẽtem oẽs potẽtie aĩe debẽt cõmoueri ꝑ doloꝛẽ ⁊ cõtritionẽ peccati. p̃s. Cõmouiſti terrã ⁊ cõturbaſti eã: ſana cõtritiones eius qꝛ cõmota ẽ. B Sed notãdũ ẽ ꝙ quidã ſunt duri. ſ. qui nullo modo cõmouent. Alij qui leuiter cõmouẽtur. Alij qui coꝛdialr cõmouent. Sunt eniꝫ quidã duri: quidã attriti: quidã cõtriti. Duri ſunt obſtinati qui ad penitẽtiam nõ poſſunt frãgi. de quib⁹ dı̃ Roma. ij. Scdm duritiã ⁊ impenitens coꝛ tuum theſaurizas irã in die ire ⁊ reuelationis iuſti iudicij dei. ⁊ Eccle. iij. Coꝛ durum male habebit in nouiſſimo. ⁊ qui amat piculũ: in illo ꝑibit. Alij ſunt attriti qui ſcilꝫ de ſuis peccatis leuiter ⁊ ſupficialr cõmouent. in iſtis ẽ attritio. i. quedam leuis penitudo. ⁊ iſta attritio lꝫ ſit bona: tñ non ſufficit. nõ enim paruũ ſꝫ magnum doloꝛẽ de peccatis deus requirit q dı̃c Hieremie. vi. Luctũ vnigeniti fac tibi planctũ amarũ. Alij ſunt qui ꝑcoꝛdialiter cõmouent qui ſcilꝫ oĩa peccata ſua dolendo minutatim cõterunt ⁊ in minutas ꝑtes frangũt dolendo ꝓfunde de peccatis magnis ⁊ puis: ⁊ peccatoꝝ circũſtantijs. ⁊ nõ tñ de omnib⁹ in cõi: ſed ẽt de quolibet in ſpãli. ⁊ talis doloꝛ vocatur ꝯtritio. i. ſimul tritio. quãdo ſcilꝫ coꝛ ſimul cũ oĩbus virib⁹ aĩe minutatiꝫ oĩa peccata terit. p̃s. Coꝛ cõtritũ ⁊ humiliatum deus nõ deſpicies ⁊c̃. nũ⁹ dı̃c ⁊ plus ſignificat: ideſt multum diliget. Iſta tria. ſ. obſtinationẽ: attritionem: ⁊ cõtritionẽ videre poſſumus ꝑ tria exẽpla. Primũ ẽ qꝛ ſemen iactũ in terrã durã ⁊ nõ ſciſſam ⁊ groſſam nõ creſcit. iactum vero in terram ſciſſam in groſſas ꝑtes puũ fructum reddit. iactũ autẽ in terrã cultã ⁊ minutatim fractã multum fructũ affert. coꝛ obſtinatũ ẽ tãquã terra dura que nullũ fructũ facit. coꝛ attritũ ẽ tãquaꝫ terra in groſſas ꝑtes ſciſſa que paruũ fructũ reddit. coꝛ cõtritũ ẽ terra minutatim trita que multũ gignit. Secũdum exẽplũ ẽ: qꝛ ſpecies aromatica ſi ẽ integra redolet parũ. ſi frãgit multũ redolet. ſi cõterat redolet plurimũ. Sic etiã coꝛ hoĩs integrũ ⁊ duꝝ corã deo nõ redolet ſꝫ fetet. ſciſſum vero ꝑ quãdam attritionẽ redolet ſꝫ parũ. cõtritũ vero ꝑ vehemẽtẽ doloꝛem redolet multum. Tertiũ exẽplũ ẽ: qꝛ de grano integro nõ põt fieri panis. de grano ṽo groſſo modicũ trito fit panis ſꝫ ñ ſapidus. ð grano aũt minutatiꝫ ꝯtrito fit panis ſapidus ⁊ delicat⁹. Eodem modo de coꝛde integro ⁊ duro nõ põt fieri panis dei ſꝫ panis diaboli. De coꝛde aũt attrito ⁊ ſi panis fiat tñ non multũ ſapidus. de coꝛde autem cõtrito fit panis deo ſapidus angelis delicatus: ⁊ penitẽtiũ nutritiuus. p̃s. Cibabis nos pane lachꝛymaꝝ. ¶ Secũdo intrauit in tẽplum ⁊ eiecit inde vẽdẽtes ⁊ ementes: ⁊ mẽſas nũmularioꝝ: ⁊ cathedras vẽdentiũ colũbas euertit. Et ẽ intelligẽdũ ꝙ eiecit de tẽplo vẽdẽtes ⁊ ementes ⁊ oues ⁊ boues. put dicit Joãnis. ij. in alia eiectione: Poſtquam xp̃s intrauit coꝛ hoĩs ꝑ grãm preueniẽtem mouẽdo ip̃m ad cõtritionẽ: tũc intrat ꝑ grãm ꝑficiẽtẽ purgãdo illud per cõfeſſionẽ. eijciendo inde oues ⁊ boues nũmularios ⁊ colũbas. Per colũbaꝫ q̃ ẽ auis libidinoſa ſignificat peccatũ luxurie. per nũmularios ſignat peccatuꝫ auaritie. per boues qui coꝛnibus ventilant peccatũ ſupbie ſignat. per oues ſignatur peccatũ accidie ⁊ inertie. omnia iſta que a tẽplo coꝛdis ꝑ cõfeſſionẽ ſunt abijciẽda. Uel põt dici ꝙ ꝑ illos q vendunt colũbas ſignant ſimoniaci q vendunt dona ſpũs ſancti qð ẽ peccatum clericoꝝ. ꝑ nũmularios intelligunt cupidi ⁊ auari qð ẽ peccatũ mercatoꝝ. ꝑ boues ſignant ſupbi qð ẽ peccatũ magnatoꝝ ⁊ prelatoꝝ. ꝑ oues ſignat peccatũ hypochꝛitaꝝ qð ẽ peccatũ religioſoꝝ. iuxta illud Matth. vij. Attẽdite a falſis ꝓphetis qui veniũt ad vos i veſtimentis ouium ⁊c̃. Purgato autẽ coꝛde ꝑ cõfeſſionẽ xp̃s illud ſanat dando indulgẽtie remiſſionẽ. Unde ſubditur ꝙ acceſſerũt ad eũ: infirmi: ceci: ⁊ claudi: ⁊ curauit eos. curat quidẽ illos qui peccant ꝑ infirmitatẽ humanã: iſti ſunt infirmi. curat illos qui peccãt ꝑ ignoꝛãtiã iſti ſunt ceci. curat illos qui peccãt per malitiã: iſti ſunt claudi qui volũt ſeruire deo ⁊ mũdo. iij. Regũ. xviij. Uſquequo claudicatis i duas ꝑtes: ſi deus eſt deus ſequimini eũ. ſi aũt baal ſequimini eũ. ¶ Tertio xp̃s intrauit in bethaniã. Poſtquã eni xp̃s intrauit coꝛ ꝑ gratiaꝫ preueniẽtẽ cõmouẽdo ꝑ cõtritionẽ. per grãm ſubſequẽtem purgãdo per confeſſionem. tãdem intrat per grãm ꝑficiẽtẽ ꝑficiẽdo ip̃m coꝛ ꝑ obediẽtie ſatiſfactionem. ⁊ hoc ẽ intrare bethaniã: qꝛ bethania domus obedientie interpꝛetat. ille aũt vere obedit qui ð oĩbus peccatis ſuis plenam ⁊ ꝑfectaꝫ ſatiſfactionẽ facit. E Satiſfactio eniꝫ ipſius aliquãdo eſt minoꝛ q̃ dꝫ: aliqñ equalis: aliquãdo maioꝛ. Quãdo ẽ minoꝛ deus tunc ſupplebit in purgatoꝛio de rigoꝛe ſue iuſticie: qꝛ ſicut dicit Augu. Sicut nullũ bonuꝫ ẽ irremuneratũ: ſic nullũ malum remanet impunitũ. Qñ vero ẽ equalis tunc valet ad dimiſſionẽ culpe. ð equali ſatiſfactione dicit Rom̃. vi. Humanũ dico ꝓpter infirmitatem carnis vr̃e. Sicut enim exhibuiſtis mẽbꝛa veſtra ſeruire immũditie ⁊ iniqtati ad iniqtatẽ: ita tunc exhibete mẽbꝛa vr̃a ſeruire iuſticie in ſanctificationẽ. Qñ autẽ ẽ maioꝛ q̃ videant peccata requirere: tunc valet illa ſatiſfactio ad dimiſſionẽ culpe ⁊ ad cumulũ gloꝛie. de qua dı̃ Luce. vi. Menſuram bonã ⁊ cõfertam ⁊ coagitatã ⁊ ſupeffluentem dabũt in ſinũ veſtrum. 14

¶ Feria tertia ꝑie hebdõ. Sermo ſcd̃s.

DOmus mea dom⁹ oꝛationis vocabitur. Qñcũqꝫ dñs in hieruſalem ibat ſtatim ad tẽpluꝫ ꝓperabat. ꝑ hoc nos inſtruẽs vt quãdo ad aliquẽ locũ imus: pꝛimo ad eccliam ꝑgere debemus. Poſtquã ad tẽplũ iuit inde oẽs vẽdentes ⁊ emẽtes de templo eiecit. Sacerdotes vero ꝓpter auaritiã oꝛdinauerat vt in poꝛticu tẽpli oues ⁊ boues ⁊ colũbe vẽderent ne aliqui ex defectu hoſtie ſacrificia intermittere cogerent. ⁊ ſi foꝛte aliqui ad emẽdũ pecuniã nõ hẽrẽt oꝛdinauerũt vt ibi nũmularij eẽnt qui eis mutuarent. Xp̃s aũt facto flagello de funiculis oẽs iſtos eiecit. Et ſicut dicit Hiero. Inter cetera miracula que fecit xp̃s: illud fuit potiſſimuꝫ. ſ. ꝙ vnus hõ cũ tãta ꝑtãte vendentes ⁊ emẽtes eiecit: ⁊ menſas nũmularioꝝ: ⁊ cathedras vẽdẽtium colũbas euertit. ſꝫ miruꝫ fuit quõ iudei iſta fieri ꝑmiſerũt. Ad qð dicit Hiero. ꝙ a facie xp̃i quidaꝫ fulgoꝛ mirabilis ꝓcedebat qui oẽs in terroꝛem ꝯuertebat: ⁊ ſibi cõtradicere non audebãt. nuſquã legit ꝙ tãtã vindictam exercuerit ſicut hic. multa eniꝫ oppꝛobꝛia ſepe audiuit. multas iniuri-

as ſuſtinuit ⁊ nũquã vindictã expetit ni
ſi mõ ⁊ rõ ē:q2 ille alie iniurie erãt ſue ꝓ
prie:⁊ iõ eas vindicare noluit.iſta autẽ
erat iniuria pris:⁊ iõ eã ſeuere vindica
uit vt doceret nos ꝙ iniurias ꝓprias de
bemus remittẽ: iniurias võ dei ſeuere
vindicare.Nos aũt ecõtrario facim⁹ q2
d iniurijs dei nõ curam⁹.nr̃as aũt ipla/
cabiliter pſeqmur.eijciẽdo ãt xp̃s oues
⁊ boues de tẽplo dicit ꝙ ſupra poſitũ ē.
domus mea:do.ora.voca. A Ex quo
v̓bo habeť ꝙ eccl̃a dei ad duplex offici
um edificať.ſ.deo ad hitãdũ. iõ dic̃:do.
mea.ideſt mihi ad habitãdum electa:⁊
hoĩ ad orãdũ.Jõ ſubdiť.Domus orõis
vocabiť.¶ Eſt igiť domus dei eccl̃a:q2
in ip̃a habitat.Juxta illõ.ij.Paral.vij.
Elegi ei⁊ ⁊ ſacrificaui locũ iſtũ vt ſit no
mẽ meũ ibi in ſempiternũ. Et ꝑmaneãt
oculi mei ⁊ cor meũ ibi cunctis diebus.
Oculi quoq3 mei erũt apti:⁊ aures mee
erecte ad orõẽ3 ei⁹ q in loco iſto oraue/
rit. B Ex quibus v̓bis habeť ꝙ deus
i eccl̃a ponit nomẽ ſuũ:cor ſuũ:oculos
⁊ aures.Nomẽ ſuũ ibi ponit:q2 a ſeipſo
cã noiari voluit. Sicut eni3 domus in
q̃ hitãt ſupbi vocari pt dom⁹ luciferi ⁊
dom⁹ illa i q̃ hitãt vſurarij: dom⁹ mã/
mone.⁊ dom⁹ i q̃ hitãt imũdi dom⁹ aſ/
modei.⁊ taberna põt vocari dom⁹ beel
zebub:q2 pp multitudinẽ epulaꝝ ibi cõ
uenit multitudo muſcaꝝ.Sic domus i
qua habitãt fideles ⁊ cõueniũt ⁊ deuo/
ti dr̃ domus dei.Geñ.xxviij. Nõ eſt hic
aliud niſi domus dei ⁊c̃.¶ Scd̃o i eccl̃a
cor ſuũ poſuit.i.amorẽ ſuũ.Et iõ multũ
ꝑ malo h3 qñ aliqs aliqua illicita exer/
cet ibi.Sicut p3 hic qñ de tẽplo vẽden
tes ⁊ emẽtes eiecit.Legiť in hiſtorijs ꝙ
põpeius porticũ tẽpli dei in ſtabulum
equoꝝ ſuoꝝ ↄuertit:⁊ vſq3 ad tp̃s illud
ſemp fuit victor hoſtium.nũquã poſtea
pugnauit qn ſemp vinceret. ¶ Tertio
deus in eccleſia poſuit oculos ſuos qui
bus videt genufleriões ⁊ elemoſynarũ
largitões:qbus ẽt videt ornamẽtorum
põpas ⁊ vanitates.Amb.Qui in orõne
vult exaudiri amota a ſe põpa inclina
re ſe d3 vt dei miſericordiã ꝓuocet.Ha/
bitus nãq3 ſupbus nec impetrat:nec de
ſe recta cre li facit.⁊ quãtomagis mu/

lier hoibus ſplẽdeſcere vr̃:tãto magis
a deo deſpiciť.Legiť Heſter.xv.ꝙ cum
heſter regina ſe ornaſſet ⁊ depinxiſſ3 vt
regi aſſuero placeret:ip̃a ecõuerſo regẽ
in irã cõuertit.ſ3 colore roſeo in pallo/
rẽ cõuerſo ip̃m placauit.Sic ⁊ qñ muli
er vultum ſuum pingit:deũ offendit.ſ3
qñ de vultu tuo nõ curat:deum placat.
¶ Quarto de⁹ in eccl̃a poſuit aures ſu
as quibus audit orõnes deuotoꝝ Jſaie
xxxviij.Audiui orõe3 tuã: ⁊ lachrymas
tuas lacias vidi.Quibus ẽt audit ver
ba detractoꝝ.¶ Legiť de ſcõ Syro ia/
nueñ.ep̃o ꝙ ſemel in eccleſia cõſiſtẽs in
riſum maximũ ē ꝓuocatus:aſſerens ſe
vidiſſe demonẽ qui verba loquẽtium in
eccleſia ſcribebat.Et cũ carta deficeret
⁊ ille dẽtibus eã elõgare vellet:carta ſu
bito fracta fuit.⁊ ille cu3 capite ſuo ſic
ad murũ pcuſſus vt ſonitus colliſionis
audireť:⁊ vulnus capitis ſequereť.Au
dit ⁊ illos clericos ⁊ monachos qui ne/
gligẽter cãtãt:⁊ pſalmos ⁊ verſus ⁊ le
ctiones multas omittũt.¶ Legitur ꝙ
quidã ſanctus monachus vidit quẽdã
demonẽ nomine Titiuillũ:p ſedes mo/
nachoꝝ diſcurrẽtẽ qui videbať aliqua
colligere ⁊ in ſacculo recondere. Qui a
ſancto viro adiuratus dixit ſe colligere
omiſſiões pſalmorũ:⁊ quolibet die mil/
le vicibus ſaccũ adimplebat. Unde de
hoc quidã fecit huiuſmõi v̓ſus.¶ Frag
mina pſalmoꝝ titiuillus colligit horũ.
¶ Quotidie mille vicibus ſe ſarcinat il
le.¶ Scd̃o eccl̃a cõſtructa ē ad adoran/
dum.Deus enim oratiões fideliũ i ec/
cleſia orãtiũ libẽter exaudit.Unde dici
tur.ij.Paral.vi.Quicunq3 orauerit in
loco iſto exaudietur de habitaculo tuo.
¶ Dicit tamen Beda ꝙ tribus de cau/
ſis contingit orationes non exaudiri.
¶ Primo quãdo petimus indigna.i.ea
que non decet deum dare:⁊ nobis non
expedit accipere: vt ſunt temporalia.
Chryſo.Jlla pete a deo que tibi expedi
unt accipere ⁊ illum deceat dare.Si au
tem ſemper tu petis terrena:aut diffici
le impetras:aut forte nõ iperras.Quo
modo enim illa tibi preſtabit libenter
non habenti:que ſi haberes admoneť
vt cõtẽnas.¶ Legitur in fabulis poe/

taru3 ꝙ mida rex petijt ab apolline deo
ſuo vt quicquid tãgeret aurũ fieret. Et
cõceſſum ē ei. Cũ ergo cibũ ⁊ potũ tan/
geret manibus vel labijs: ſtatim verte/
batur in aurũ:⁊ fame mort⁹ ē. Per qõ
datur itelligi ꝙ auarus ſemp diuitias
deſiderat:que tñ ſunt ſibi cã mortis.Ju
xta illud.i.Tim.vi.Qui volũt diuites
fieri incidũt in tẽtatiões ⁊ in laqueum
diaboli:⁊ in deſideria multa ⁊ nociua
que imergũt hoiem in interitũ ⁊ perdi/
tionẽ.Et ſubdiť.Que imergũt homies
ad interitũ.¶ Scd̃o orões nõ exaudiun
tur qñ petimus indigne.i.exiſtentes in
aliquo crimie.Jſa.i.Cũ multiplicaueri
tis orões nõ exaudiã. Manus eni3 vr̃e
ſanguine plene ſunt.Threñ.i.Oppoſui
ſti nubem tibi ne trãſiret orõ. Zacha.v.
Miſit maſſam plũbi i os ꝑhore.i.aie.
⁊ dixit:Hec ē iniquitas. B Ex his ha/
betur ꝙ peccatum aſſimilať ſanguini:⁊
nubi:⁊ plũbo. Quia igiť peccatũ ē tã/
quam ſanguis:iõ orõem cõmaculat vt ñ
audeat in ↄſpectu dñi apparere.Q2 ẽt
peccatũ ē tãquã nubes:iõ orõem obtene
brat:⁊ ideo neſcit per viam dñi incede/
re.Quia ẽt peccatũ ē tãquam plumbũ:
iõ orõem aggrauat intãtũ vt nõ poſſit i
celum aſcẽdere.¶ Tertio orões nr̃e ñ
exaudiunť qñ petiť ꝓ indignis.i.ꝓ pec
catoribus qui ſunt in ꝓpoſito peccãdi.
Jõ Jo.ix.Scimus q2 peccatores deus
non audit.Hiere.xv.Si ſteterint moy/
ſes ⁊ ſamuel corã me:nõ erit aĩa mea ad
populũ iſtũ. ¶ Exẽplum legiť i vitas
patrũ ꝙ cũ quidã grauiter tẽtareť ⁊ q̃/
dam ſanctus pater ꝓ eo oraret ⁊ tẽtatio
nõ recederet:vidit ſanctus pater deo ſi
bi reuelãte ꝙ ſp̃us fornicatõis in diuer
ſis formis mulieꝝ corã illo fratre lude/
bat ⁊ ille talibus applaudebat:nec i ali
quo reſiſtebat.Uidit ẽt ip̃m Angelum
increpãtem quare nõ reſiſteret ⁊ quare
ſe nõ iuuaret.Tũc dixit pater illi fratri
Jnueni cãm quare orões mee quas pro
te faciebam nõ exaudiunť: q2 nõ es di/
gnus.Oportet igiť ꝙ te adiuues ꝙ cor/
pus maceres ⁊ tẽtatiõibus reſiſtas:qõ
cum ille feciſſet ſanatus eſt.

¶ Feria quarta pñe hebdomade.Ser
mo primus.

Acceſſerunt ad
ieſum ſcribe ⁊ phariſei dicẽ
tes:Magiſter volumus a te
ſignũ videre:qui rñdẽs ait illis:Gene/
ratio mala ⁊ adultera ſignũ querit ⁊c̃.
Mat.xij. Semp a mũdi principio fuit
duplex gñãtio.ſ.maloꝝ ⁊ bonoꝝ.Et iſte
due gñãtiões adinuicẽ current vſq3 ad
diem iudicij.Poſt iudiciũ aũt oẽs boni
erunt per ſe in celo:oẽs mali per ſe erũt
in inferno. A Prima igitur generatio
ſcil3 mala h3 tres dr̃ias hoium pverſo/
rum.¶ Quidam enim ſunt curioſi ad
ſciẽdum ⁊ inquirendu3.¶ Alij ſunt du
ri ad conuertẽdum.¶ Alij ſunt recidi/
uantes in peccatum.¶ Primi ſcil3 cu/
rioſi ſunt illi qui dixerũt.Magiſter vo/
lumus a te ſignũ videre.Tales eni3 no
lunt credere nec ad deũ cõuerti niſi vi/
deant mirabilia.Sed ſicut dicit Augu.
Si qs adhuc ꝓdigia vt credat ingrit:
magnũ ꝓdigiũ ē qui mũdo credẽte nõ
credit. B Jn primitiua eccleſia mirabi
lia frequẽtius fiebãt ꝙ mõ. Et hoc tri/
plici de cã.¶ Prima ē:q2 erat tũc eccle/
ſia introducẽda.ſ3 poſtꝙ̃ ē introducta:
iam miracula non ſunt neceſſaria. Si/
cut cera filo imponit vt ip̃m iducat ſeu
introducat.⁊ poſtquã filũ introductu3
fuerit:cera neceſſaria nõ erit. ¶ Scd̃o
q2 eccl̃a tũc nõ erat in fide roborata.mõ
aũt q2 roborata ē:mirabilia neceſſaria ñ
ſunt.Et ponit Grego.exẽplũ de planta
cui tãdiu aquã infundimus quoaduſ/
q3 ip̃am in terra cõualuiſſe videamus.
Et poſtꝙ̃ radices firmauerit: inũdatio
neceſſaria non erit.¶ Tertio q2 eccleſia
mõ eſt in meritis cumulãda. S3 ſicut
dicit Grego.Fides nõ h3 meritũ cui hu
mana rõ ꝑbet expimentũ. ¶ Secundi
de genere malorum ſunt duri qui nullo
modo volũt cõuerti:nec ꝑ efficaciã paſ
ſionis dominice:nec ꝑ verba diuine ſa/
pientie:nec per exẽpla ſanctitatis ⁊ vi/
te.¶ Non enim volũt cõuerti per effica
tiam dñice paſſionis:qõ notať cũ diciť:
Generatio praua ⁊ adultera ſignũ que/
rit:⁊ ſignũ non dabiť ei niſi ſignũ ione
ꝓphete.Quaſi dicat: iſtud ſit vobis ſi/
gnũ vt credatis. Sicut enim ionas fu/

ſit in vētre ceti tribus dieb⁹ ⁊ trib⁹ noctibus: ſic trib⁹ diebus ⁊ tribus noctibus ſepultus ero: ⁊ poſtea reſurgam. Qui igiť ad memoriā dñice paſſiōis nō conuertitur vi; ꝙ eius cor ſit durius petris q: in paſſiōe xp̄i ſciſſe ſunt. Eius conſciencia ſit fetidior monumentis: q: tunc aperta fuerunt. Eoꝝ aīe ſunt miſerabiliores mortuis: q: tunc multa corpora ſurrexerūt. Sunt terre inſenſibiliores: q: tūc terra contremuit. ¶ Scđo nolūt cōuerti ꝑ verba diuine ſapiētie ⁊ ſacre ſcripture: ⁊ tamē niniuite ad p̄dicatōeꝫ ione ꝯuerſi fuerūt. Ideo dicit: Uiri niniuite ſurgēt in iudicio cū ḡnatiōe iſta ⁊ cōdēnabūt eā opatione ſcilꝫ facti: q: illi crediderunt ſimplici ꝓphete. Iſti aūt nolūt credere dño ꝓphetarū. Tales hodie ſunt multi qui nolunt cōuerti ad p̄dicationem veritatis: ſed ip̄a verba dei aut faſtidiunt: iuxta illud p̄s. Omnem eſcam abhoīata ē aīa eoꝝ. Aut in memoriam nō recōdūt. Aggei. i. Qui mercedes cōgregauit. i. verba dei que ſūt merces vite eterne. miſit eas in ſacculū ꝑtuſum. aut certe opibus ꝯplere cōtēnunt. Jaco. i. Eſtote factores verbi ⁊ nō auditores tm̄: fallētes voſmetip̄os. ¶ Tertio nolūt cōuerti per odorem ſanctitatis ⁊ vite. Fama enim ſanctitatis xp̄i tāta fuit ꝙ ad ſe oēs cōuertere debuit. Sicut fama ſapiētie ſalomonis reginā auſtri ad ſe traxit: multo forti⁹ fama xp̄i q̇ fuit ſapiētior ⁊ ſanctior ſalomone oēs ad ſe trahere debuit. Jō dicit. Regina auſtri ſurget in iudicio cū ḡnatione iſta ⁊ cōdemnabit eā: q: venit a finibus terre audire ſapiētiam ſalomonis: ⁊ ecce plus ꝙ̄ ſalomon hic. Odor quidē fame xp̄i aſſimilatur odori cedri: myrrhe: ⁊ vinee. Ecc. xxiiij. Quaſi cedrus exaltata ſum in libano. Ibidē. Quaſi myrrha electa dedi ſuauitatē odoris. Ibidē. Ego q̄ſi vitis fructificaui ſuauitatē odoris. Odor aūt cedri fugat ſerpētes. Odor myrrhe fugat vermes. Odor vinee fugat bufones. ¶ In xp̄o aūt fuit magna paupertas: magna humilitas: ⁊ maxima puritas. Odor igiť ſue pauptatis ē ſicͣ odor cedri. ⁊ iō dꝫ fugare oēs ſerpētes. i. oēs motus auaritie. Sicut enim terraꝫ comedit ſerpens: ſic auarus ſemꝑ terrena cōcupiſcit. Sꝫ odor pauptatis xp̄i debꝫ mutare eius aīum ſerpētinū vt terrena nō diligat ſed celeſtia cōcupiſcat. Paupertas ēt xp̄i apparuit in natiuitate: q: in preſepio reclinatus. In vita: q: nulla ꝓpria domo fuit dotatus. In morte: quia in alieno ſepulchro fuit ſepultus. Mat. viij. Uulpes foueas hn̄t: chriſt⁹ in morte nō habuit foueā ꝓpriā: ſꝫ alienam. Uolucres celi nidos: xp̄s in natiuitate nō habuit niſi preſepe aſpez. Filius aūt hoīs nō hꝫ vbi caput ſuū reclinet: id eſt domuꝫ ꝓpriā ad habitādum. Odor humilitatis ē tāquā odor myrrhe qui debet expellere vermes. i. mot⁹ ſuperbie. Nō eſt enim aliquis vermis qui ita corrodat ſicut ſupbia: que quidē rodit in aīa nr̄a merita. Ecc. vi. Nō te extolles in cogitatōe aīe tue velut taurus ne forte elidať virtus tua ꝑ ſtultitiā: ⁊ folia comedat: ⁊ fruct⁹ tuos perdat: ⁊ relinquaris velut lignū aridū in heremo. Odor igiť humilitatis xp̄i dꝫ expellere iſtos vermes ſuperbie. Mat. xi. Diſcite a me: q: mitis ſum ⁊ humilis corde. Augu. O pellis morticina quid tēderis: o ſanies fetida qđ inflaris: princeps tuus humilis ⁊ tu ſupbus. Odor ſue puritatis ē ſicut odor vinee qui expellit bufones. i. motus luxurie. Dꝛ ad lrām ꝙ de genitalibus hoīs mortui ſepe naſcunť bufones. Uñ in foueis ſepe bufones inueniūtur. Puritas igitur chriſti dꝫ expellere iſtos bufones diaboli. Chriſtus enim ſemꝑ puritatē dilexit. ⁊ i ortu ſuo q: de puriſſima matre naſci voluit. ⁊ in vita: q: ip̄am ſeruauit puritatē ⁊ docuit Mat. v. Beati mundo corde: quoniam ipſi deum videbunt. Et in morte: quia in lintheis puriſſimis corpus ſuum inuolui voluit. ⁊ modo regnat in celo: quia non niſi in mundis corporibus requieſcit. Sap. viij. In aīas ſctas ſe trāſfert ¶ Tertij de genere malorum ſunt illi qui recidiuant ſepe. Sepe enim contingit ꝙ homo ad penitentiam redit: ⁊ tūc immundus ſpiritus ab eo recedit. Ille autem circuit per corda ſanctoruꝫ ſi forte in eis habitare poſſit. Et hoc eſt quod dicit: Cum immundus ſpiritus exierit ab

homine ambulat per loca inaquoſa ⁊c. B Diabolus enim non habitat niſi in corde vmbroſo ⁊ vacuo ⁊ humido. Iuxta illud Job. xl. Sub vmbra eius dormit in ſecreto calami: ⁊ in locis humētibus. Corda autem ſanctorum nō ſunt vmbroſa: ſed fulgida claritate virtutū. Non ſunt vacua: ſed plena abundantia bonorum operū. Non humida: ſed arida ab humore delitiarum. Et ideo redit ad primos vnde exiuit. Sed tamen inuenit domum cordis illorum vacuaꝫ ſcopis mundatam ⁊ ornatam. Tria nāꝙ ſunt neceſſaria cuilibet penitenti. ſ. bonoꝝ operū exercitatio: cordis purificatio: ⁊ honeſta conuerſatio. Quando igiť quis habuerit iſta: diabolus nō inuenit qua parte intrare poſſit. Sed ſi aliquod foramen inuenit: mox intrare conať. Sepe igiť contingit ꝙ penitens domū cōſcientie ſue mundat ſcopa cōfeſſionis: ⁊ cōuerſationem exteriorē ornat moribus honeſtis. Sed tamen vacat ab operibus bonis. Et hoc ē quod dicit: Inuenit eam vacantē ⁊ ſcopis mūdatam ⁊ ornatam. Et q: foramen inuenit: ideo ſeptem ſpiritus. i. ſeptem peccata mortalia ſecū aſſumit: ⁊ in domum illius intrat: ⁊ ſic homo periculoſiſſime recidiuat. Et hoc eſt quod dicit: Et fiūt nouiſſima hominis illius peiora prioribus. 16

¶ Feria q̄rta p̄ie hebdōe Sermo ſcđs.

Quicūqꝫ fecerit volūtatē patris mei qui in celis eſt: ipſe meus frater ⁊ ſoror ⁊ mater eſt. Superius domin⁹ egit de generatōe maloꝝ: hic agit de generatione bonorum. De qua duo oſtenduntur. ¶ Primo quāte ſint ſanctitatis: cuꝫ dicitur. Quicūqꝫ fecerit volūtatem ⁊c. ¶ Secūdo quāte ſint dignitatis: cū ſubditur. Ipſe meus frater ⁊ ſoror ⁊ mater eſt. ¶ Sanctitas igitur illorū qui ſunt boni ꝯſiſtit in eo ꝙ dei faciūt volūtatē. Et ſicut in generatione malorum ſunt tres differentie qui dei reſiſtunt voluntati: ſcilꝫ curioſi: duri: ⁊ recidiuantes: ſicut dictum eſt in ſermone ſuperiori. A Sic in generatione bonorū ſunt quatuor differētie qui dei faciūt volūtatē. Hanc aſſignat ap̄ls Roma. xij. dicēs vt ꝓbetis que ſit volūtas dei bona: bn̄placita ⁊ pfecta. Qđ aūt dicit bn̄placens includit etiam placens. Sunt igiť qui faciunt volūtatem dei bonā: ⁊ iſti ſunt boni. Alij qui faciūt volūtatē ⁊ placētēꝫ: ⁊ iſti ſunt meliores. Alij q faciūt volūtatē dei bn̄placētē: ⁊ iſti ſūt optimi. Alij q faciūt dei volūtatē pfectā: ⁊ iſti ſūt ꝑoptimi. Uolūtas dei bona cōſiſtit in vitando ꝓhibita. i. precepta negatiua. Sicut nō occides: nō mechaberis: nō furtū facies ⁊c. Uolūtas dei placens conſiſtit in faciēdo precepta affirmatiua. Sicut honora pr̄em ⁊ mr̄em. Eſtote miſericordēs Date ⁊ dabiť vobis. Et ad iſta implēda indiget quilibet timore ⁊ amore. Nā timor inducit hoiem ad vitādum mala. Prouer. xiiij. Per timorē domini declinat oīs homo malū. Amor enim incitat hoiem ad ſeruādū dei precepta. Joan. xiiij. Si diligitis me mādata mea ſeruate. Uolūtas dei bn̄placens conſiſtit in cōſeruādo dei cōſilia. ſ. cōſiliū pauptatis: caſtitatis: ⁊ obediētie. Uolūtas dei pfecta cōſiſtit in ſeruando ſuperogata. Sicut quādo quis cōſilio paupertatis ſupaddit nihil habere ſeu cōſeruare: relinquere ſupflua ⁊ etiam neceſſaria. Cōſilio caſtitatis ſupaddit non tm̄ ſeruare caſtitatē cōtinentie: ſed etiam virginalē mūditiam. Cōſilio obediētie ſupaddit ſeruare obediētiā non tm̄ vſqꝫ ad dānarū: ſꝫ vſqꝫ ad mortē. B Dignitas aūt huius ḡnationis bonoꝝ cōſiſtit in hoc ꝙ ſunt frēs: ſorores ⁊ mr̄es xp̄i. Et iſtaꝫ dignitatē habet homo ⁊ ſeruādo dei volūtatem: ⁊ habēdo cum xp̄o eādē nature cōformitatem. Nā ſeruando dei volūtatem efficitur homo frater: ſoror ⁊ mater chriſti. Tūc igiť hō eſt mater chriſti quādo in cordibus aliorum xp̄m generat. Talis mater erat qui dicebat Gal. iiij. Filioli mei quos iterum parturio donec formetur in vobis xp̄s. Tunc eſt frater ⁊ ſoror chriſti quando facit cum chriſto eiuſdem patris voluntatē. Nam chriſtus facit volūtatem patris. Jo. vi. Deſcēdi de celo nō vt faciā volūtatem meā: ſꝫ volūtatē eius qui miſit me. Nos

etiā petimus vt dei volūtatē faciamus.
Mat.vi. Fiat volūtas tua ſicut in celo
⁊ in terra. ¶ Secūdo homo acquiſiuit
iſtā dignitatē vt ſcꝫ vir dicaꝛ frater xp̄i:
⁊ mulier ſoroꝛ xp̄i ꝓpter eādem nature
conformitatē: ꝓpter qḋ xp̄s vocat ſuos
fratres dicens: Narrabo nomē tuū fra-
tribus meis. E ¶ Ex quo videꝛ ꝙ īter
deū ⁊ hoīes eſt maioꝛ fraternitas ⁊ ma-
ioꝛ affinitas ⁊ maioꝛ conſanguinitas ꝙ̄
inter deū ⁊ angelū. Eſt eniꝫ fraternitas
maioꝛ qḋ patet ex hoc ꝙ fraternitas q̄
cauſaꝛ ex altero parentum eſt magna.
que autē cauſatur ex vtroqꝫ parētuꝫ eſt
maioꝛ. Angelus eſt frater xp̄i tantuꝫ ex
parte patris celeſtis qui eſt pater xp̄i:
ſcilicet per eternā generationē. ⁊ ange-
loꝝ ſcilicet per creationē. Homo vero
eſt frater xp̄i ex parte patris: ſicut ⁊ an-
gelus. ⁊ ex parte matris: q: virgo beata
eſt mater xp̄i ⁊ noſtra. ¶ Secundo inter
deum ⁊ hoīem eſt maioꝛ affinitas ꝙ̄ in-
ter deum ⁊ angelū. Affinitas enim que
cauſaꝛ dando tantū: aut recipiēdo tan
tum: eſt magna. Sed que cōtrahitur ex
vtroqꝫ modo: dādo ſcilicet ⁊ recipiēdo
eo maioꝛ. Sed deus filiam ſcilicet ima-
ginem ſuam ⁊ ſimilitudinē angelo de-
dit quādo ipſuꝫ ad ſimilitudinē ſuam
creauit. Homini vero ⁊ imaginē ſuam
dedit: ⁊ inſuper ſoroꝛē noſtram: ſcilicet
humanā naturam filio ſuo accepit. Hie
re.xxxi. In charitate ꝑpetua dilexi te:
ideo attraxi te miſerās. ¶ Tertio inter
deū ⁊ hominē eſt maioꝛ cōſanguinitas
ꝙ̄ inter deum ⁊ angeluꝫ. Attinere vero
vni ex vna linea eſt magna cōſanguini
tas. ex duabus lineis eſt maioꝛ. Quādo
deus angelum ad imaginē ſuam crea-
uit: tunc ipſum de pꝛogenie ſua quodā
modo fecit. Hominē vero ⁊ de ſuo gene
re fecit. Iuxta illud Act.vij. Ipſius eiꝫ
genus ſumus. Et inſuper de noſtro ge-
nere ſe fecit. Roman.ij. Qui factus eſt
ex ſemine dauid ſecunduꝫ carnē. Quia
igitur inter deum ⁊ hominē eſt tāta fra
ternitas: affinitas ⁊ ꝯſanguinitas: ideo
talis parentela erit homini ad magnā
ſecuritatē in iudicio: ⁊ ad magnam fe-
licitatem in regno. ¶ Primo quidē erit
ei ad magnam ſecuritatem in iudicio.

Valde eniꝫ homo iuſtus ſecurus eē po
teſt in iudicio: qui fratrē ſuum iuſtū iu-
dicem eſſe videbit. Bernar. Puto quia
iam ſpernere non poterit os ex oſſibus
meis: ⁊ caro de carne mea. Demones q̄-
dem in iudicio videbūt xp̄m tanquam
iudicem punientē: angeli videbunt ip-
ſum tanꝙ̄ dn̄m preſidentē. Sed homi-
nes videbunt ipſum tanquā fratrē do-
minuꝫ de ſua pꝛogenie deſcendentem.
Quia ſicut dicit Hebreoꝝ.i. Nuſꝙ̄ an-
gelos apprehēdit: ſemen abrahe appꝛe-
hendit. ¶ Secūdo iſta talis fraternitas
⁊ parētela erit homini ad magnam feli
citatem in regno. Legitur Geneſis.xlij.
ꝙ ioſeph in cōuiuio ſuo dedit maioꝛeꝫ
partem beniamin qui erat frater ſuus
ex vtroqꝫ parēte: ꝙ̄ ceteris q erāt frēs
ſui ex altera pentela. Xp̄s eiꝫ angelis q
erāt frēs ſui ex parte patris celeſtis dat
vnam partem: ſcilicet refectionē in ſua
deitate. Homini vero dat duas partes:
ſcilicet refectioēm in ſua deitate in qua
reficitur anima. ⁊ refectioneꝫ in ſua hu
manitate: in qua reficiētur omnes qn-
qꝫ ſenſus coꝛpoꝛis. Nam viſus reficitur
in vidēdo chꝛiſti faciem ita vt quilibet
dicat Heſter.v. Valde mirabilis es dn̄e
⁊ facies tua ē plena gratiarū. Olfactus
reficietur in ſentiēdo redolentiam xp̄i:
ita vt quilibet dicat Cant.i. Trahe me
poſt te. curr. in odo. vnguē. tu. Os refi-
cietur loquēdo oꝛe ad os cuꝫ xp̄o: ita vt
quilibet dicat: ꝙ̄ dulcia faucibus meis
elo. tua ſuper mel ⁊c̄. Auditus reficieꝛ
in audiēdo dulciſſimā vocē xp̄i: ita vt
qlibet dicat Cant.ij. Sonet vox tua in
auribus meis. Vox eniꝫ tua dulcis. Ta
ctus reficietur in tangendo ⁊ amplexā-
do veſtigia chꝛiſti: ita vt quilibet dicat
Cant.iij. Tenui eum nec dimittaꝫ.

¶ Feria qnta ꝑme hebdō Sermo ꝑmꝰ.

DIcebat ieſus ad eos q crediderunt ei
iudeos. Ioā.viij. Duꝫ quā-
dā vice dn̄s pꝛedicaret: erāt
ibi diſcipuli ſui. erant etiā ibi quidā de
iudeis de nouo conuerſi. Dominus igi
tur direxit ſermones ſuos ad illos qui
de nouo fuerant conuerſi dicēs: ſi vos
māſeritis in ſermone meo ⁊c̄. Quibus

oſtendit ꝙ ſi ſermonē ſuū bene ſeruaue
rint tria bona inde ꝯſequenꝛ. A ¶ Pꝛi
mo q: erūt vere diſcipuli ſui. ideo dicit:
ſi manſe. in ſermone meo ve. diſcipuli
mei eritis. Audire enim libēter ⁊ reti-
nere verba dei indicat ꝙ homo ſit vere
diſcipulus dei. Ioā.viij. Qui ex deo eſt
verba dei audit. ¶ Secundo q: cogno
ſcent veritatē dei. Vn̄ ſubdit: Et cogno
ſcetis veritatē. Verbū dei intellectū il-
luminat: vt qs veritatē dei cognoſcat.
P̄s. Lucerna pedibus meis verbū tuū.
¶ Tertio q: liberanꝛ a ſeruitute pecca
ti. iō ſubdit: Et veritas liberabit vos.
Verba eiꝫ dei diligēter recōdita faciūt
vitare pctā. P̄s. In coꝛde meo abſcondi
eloq̄a tua vt nō pec. tibi. Iſta audiētes
q erāt ibi ⁊ q nōdū erāt ꝯuerſi grauiter
tulerūt: maxime ꝑ eo ꝙ dixerat. ⁊ veri
tas liberabit vos: putātes xp̄m de car-
nali liberatiōe dicē: ⁊ ꝙ ipſi ſerui eēnt.
⁊ ꝓpter hoc īter ipſos iudeos ⁊ xp̄m lō
ga diſputatio oꝛta eſt. tota eniꝫ iſta di-
ſputatio nō eſt niſi de libertate ⁊ ſerui-
tute. iudei eiꝫ volebāt oſtēdere ſe eē li-
beros: xp̄s aūt oſtēdit ſe eē ſeruos. B
Oſtēdūt igiꝛ ſe eē liberos: q: hn̄t tripli-
cē libertatē. ¶ Pꝛio libertatē que cau-
ſaꝛ ex carnis ꝓpagatiōe: q: hn̄t liberuꝫ
patrē dicētes: ſemē abꝛahe ſumus: ⁊ in
fra. Pr̄ nr̄ abꝛahā eſt. ¶ Secūdo dicūt
ſe hr̄e libertatē ex animi virtute cū di-
cūt: ⁊ nemini ſeruiuimꝰ vnꝙ̄. ac ſi dicāt:
tāte ſumus magnanimitatis ⁊ virtutis
ꝙ nullis natiōibus vnꝙ̄ voluimus ſer-
uire nec ſubijci niſi deo. Vbi dicit Glo.
mētiunꝛ: q: ioſeph ſeruiuit ī egypto: pa
tres ſeruierūt ī luto: iſti ſeruierūt ceſari
ī tributo. ¶ Tertio dicūt ſe hr̄e liberta
tē q cauſaꝛ ex diuīa filiatōe ⁊ adoptiōe
cū dicūt: nos ex foꝛnicatiōe nō ſumꝰ na
ti. vnū patrē hēmus deū. Ex his igiꝛ tri
bus volūt oñdere ſe liberos eſſe. ⁊ q: ex
libero patre nati ſunt: q: hn̄t libertatē
animi: ⁊ q: ſunt in dei filios adoptati.
Xp̄s aūt oſtēdit ꝙ nullā de iſtis liberta-
tē hn̄t. ¶ Et p̄mō oñdit ꝙ nō hn̄t liber
tatē illā que cauſaꝛ ex carnis ꝓpagatio
ne: q: lꝫ abꝛahā pater eoꝝ fuit: ipſi tn̄
de eius filiatiōe degenerāt eo ꝙ ipſum
in ſuis opibus nō imitanꝛ. Abꝛahā eiꝫ

tria opera ꝯmēdabilia fecit. Vnum qn̄
ad dei p̄ceptū filiū ſuū imolare voluit.
Scd̄m qn̄ deo ꝯtinue obediuit dicenti
ſibi Gen.xij. Exi de terra tua ⁊ d cogna-
tione tua. Tertiū q: deo credidit dicēti
ſibi: Semini tuo dabo terrā hāc. Abꝛa-
hā igiꝛ ad dei p̄ceptū filiū ſuū occidere
voluit: ſermoni dei obediuit: ⁊ veritati
dei credidit. Iudei ergo ꝯtra p̄ceptū
dei volebant xp̄m occidere. Vnde ait:
ſcio q: filij abꝛahe eſtis: ſed queritis me
īterficere. ſermoni xp̄i nolebāt obedire.
Vn̄ ſubdit: q: ſermo meus nō capit in
vobis. glo. interl. quia eſt ſicut hamus
qui dum capit capiꝛ: ⁊ veritati quā eis
p̄dicabat nolebanꝛ credere. Vn̄ ſubdit:
Si filij abꝛahe eſtis: opa abꝛahe fa. Nūc
aūt q̄ritis me īterficere hoīem q verita-
tē loquutꝰ ſuꝫ vobis quā audiui a deo:
hoc abꝛahā non fecit. ¶ Scd̄o oñdit ꝙ
nō hn̄t illā libertatē que cauſaꝛ ex ani-
mi virtute: q: ſūt ſerui peccati. Vn̄ ait:
q facit pctm̄ ſeruus eſt peccati. ij. Petri
ij. A quo qs ſupatus eſt: huiꝰ ⁊ ſeruus ē.
⁊ q: ſerui ſunt: iō ſunt exheredādi. Vn̄
ſubdit: Seruus nō manet ī domo ī eter
nū. Iſtā aūt libertatē non pn̄t aſſeq niſi
ꝑ filiū. Vn̄ ſubdit: Si ergo filius vos li
berauerit: vere liberi eritis. Gal.iiij. q li
bertate chꝛiſtus vos liberauit. ¶ Tertio
oſtendit ꝙ non hn̄t illā libertatem que
cauſaꝛ ex diuina filiatione. ¶ Si enim
deus eſſet pater eoꝝ: tunc xp̄m diligerēt
tāꝙ̄ filiū ſuū. Vn̄ ait: Si deus pater ve-
ſter eēt vtiqꝫ diligeretis me. ego eniꝫ ex
deo ꝓceſſi ⁊ veni ſicut filius a patre per
eternam generationē. P̄s. Dn̄s dixit ad
me: filius meus es tu. ¶ Scd̄o diligerēt
tanꝙ̄ nūcium ⁊ legatū ſuum. Vn̄ ſub-
dit: Neqꝫ a meipſo veni. Hiere.xlix. Au
ditū audiui a deo ⁊ legatus ad gentes
miſſus ſum. ¶ Tertio diligerent eū tan
ꝙ̄ verbū ſuū: q: filius eſt verbū patris.
Vn̄ ſubdit: Quare loq̄laꝫ nō cognoſci-
tis. q.d. debetis me cognoſcē: q: ego lo
quoꝛ verba patris mei: cū ſim verbū pa
tris mei. Eccl.xxiiij. Ego ex oꝛe altiſſi-
mi pꝛodij. ſicut autem iudei ex inuidia
nō poterāt videre xp̄m. iuxta illō Sap.
ij. Grauis eſt nobis ad vidēdū. ſic ex in-
uidia nō poterāt eū ſuſtinere vel eū au-

dixe.⁊ ideo ſubdit: qꝛ nõ poteſtis audi
re ſermoné meũ. Poſtꝙ̃ xp̃s oſtẽdit ꝙ
nõ hñt iſtas tres libertates q̃bus glori
bant: nec libertatez originis: nec virtu
tis: nec diuine filiatõis, cõſequẽter oſtẽ/
dit q̃tum defecerũt: qꝛ de filiatione dei
traſierũt in filiationẽ diaboli. ⁊ q̃ ꝯſue/
uerãt habere patrẽ celeſtez deũ: mõ hñt
patrẽ diabolũ infernalẽ. Unde ſubdit:
Uos ex patre diabolo eſtis. ꝙ aũt dia/
bolus ſit pater eoꝝ oñdit: qꝛ ip̃m i trib⁹
imitanť. ℂ Ille eniz eſt iniqu⁹ in deſi
derãdo: crudelis in occidẽdo: ⁊ mẽdax
in fallẽdo. Eodẽ mõ ſe hñt iudei i xp̃z.
¶ Diabolus eiz eſt iniquus in deſiderã
do: ſic ⁊ iudei ꝯtra xp̃m inique cogitã/
do. vñ dicebat: Deſideria patris veſtri
vultis facere. Hiere. xviij. Uenite ⁊ co/
gitemus ꝯtra iuſtũ cogitationes. ¶ Se
cũdo diabolus ẽ crudelis in occidẽdo.
Eodẽ mõ iudei xp̃m occidere diſpone/
bant. Uñ ſubdit: ille homicida erat ab
initio. vbi dicit Glo. homicidã eſſe non
ſoluz q̃ ferro: ſed ẽt q̃ verbo occidit: vt
diabolus p̃mos parentes occidit. vnde
p̃s. Lingua eoꝝ gladius acutus. ¶ Ter
tio diabolus eſt mẽdax in fallẽdo. eodẽ
mõ iudei xp̃z ſuis mẽdacijs infamabãt.
vñ ſubdit: In veritate nõ ſtetit: qꝛ veri/
tas i eo non eſt. cũ loquiť mẽdaciũ ex ꝓ
prijs: loquiť qꝛ mẽdax eſt ⁊ pater eius.
ſic ⁊ iudei ſuis mẽdacijs xp̃m iſamabãt
dicẽtes ip̃m eẽ peccatorẽ in corde. Joã.
viij. Nos ſcimus qꝛ hic hõ pctõr ẽ. ſedu/
ctorẽ i ore. Mat. xxvij. Recordati ſum⁹
qꝛ ſeductor ille dixit adhuc viuens ⁊c̃.
Et traſgreſſorẽ in ope. Joã. ix. Nõ ẽ hic
hõ a deo q̃ ſabba. nõ cuſto. qꝛ igiť iudei
ꝯtra xp̃m ſic inique cogitabant: ſic cru/
deliter eũ occidere diſponebãt: ſic men
daciter eum infamabant: ideo ex patre
diabolo erant. 18

ℂ Eadẽ feria. v. p̃me hebdõe Sermo. ij.

SI maſeritis i ſermone meo
vere diſcipuli mei eritis ⁊
cognoſcetis veritatẽ. veritas
liberabit vos. Joã. viij. Cum
q̃dã ex iudeis ad fidẽ eſſent ꝯuerſi dñs
volẽs eos in fide recepta ꝯfirmare: hor/
tať eos vt ſermonẽ ſuũ diligẽter obſer/
uarẽt: ⁊ tũc erunt veri ſui diſcipuli. In
verbis igiť p̃miſſis duo tãguntť. ¶ Pri
mo enim dñs hortať eos ad ſui ſermo/
nis obſeruãtiã: cũ dicit: Si maſeritis in
ſermone meo. ¶ Scdõ huius obſerua/
tie ſermonis ponit triplicẽ efficaciã cũ
dic: Uere mei diſcipuli eritis. A ℂ Cir
ca primũ notãdũ ꝙ vtile eſt valde ſer/
monẽ dei obſeruare. nã ſic dicit Amb.
ſup beati imaculati. verbũ dei hz tripli
cẽ virtutẽ. ſ. inflãmatiuã: illuminatiuã
⁊ mũdatiuã. Prio virtutẽ inflãmatiuã.
ſi eniz hõ in amore dei eſt frigidus ver/
bũ dei ip̃m inflãmat cũ ſit ignis. Hiere.
xxiij. Nunquid nõ verba mea ſũt quaſi
ignis ait dñs. p̃s. Ignitũ eloquiũ tuum
ve. ⁊ ſer. tu. di. illud. Prouer. xxx. Dis
ſermo dei ignit⁹. ſic inflãmati erãt q̃ di/
cebãt Luce. xxiiij. Nõne cor nr̃m ardẽs
erat in nobis dum lo. no. in via. Scdõ
hz virtutez illuminatiuã. ſi enim hõ eſt
ignorãs vel i fide dubius verbũ dei ip̃m
illuminat cũ ſit lux. p̃s. Lucerna pe. me
is verbũ tuũ. Prouer. vi. Mandatũ dei
lucerna eſt ⁊ lex lux. Tertio hz virtutez
mundatiuã. ſi hõ aliquibus vitijs eſt iſe
ctus: verbũ dei ip̃z mũdat cũ ſit aq̃ cele
ſtis. Ezech. xxxvi. Effũdã ſup vos aquã
mũdã ⁊ mũdabimini ab oĩbus inqna/
mẽtis veſtris. Joã. xv. Iaz vos mundi
eſtis ꝓpter ſermo. quẽ lo. ſuz vobis. Sz
ſi ſermo dei hz inflãmare: illuminare ⁊
mũdare: quare ergo illi q̃ audiũt verba
dei nõ ſtatim inflãmanť: illuminatur ⁊
mũdanť? ad qd̃ dicẽduz ꝙ lz verba dei
ſint ignis: tñ multi inflãmari nõ pñt ex
eo ꝙ iter ſe ⁊ iſtũ ignẽ diuiſionez faciũt
⁊ muꝝ ferreũ ponũt ip̃z pctm̃. Yſa. lix.
Ecce nõ ẽ abbreuiata manus dñi vt ſal/
uare nequeat ſed iniq̃tates veſtre diui/
ſerũt inter vos ⁊ deũ veſtrũ: ⁊ pctã vr̃a
abſcõderũt faciẽ eius a vobis ne exau.
Eiuſdẽ. xxx. Erit a vobis hec iniq̃tas ſi
cut iterruptio cadẽs ⁊ req̃ſita in muro
excelſo. Multi ẽt ſũt quos lz verba dei
ſicut lux habeãt illuminare: tñ nõ illu/
minanť ex eo ꝙ ad ip̃m lumẽ nõ appro
pinquãt ſed nimis ſe elongãt. Nã ſicut
dicit Deuť. xxxiij. Qui appropinquant
pedib⁹ eius accipiẽt de doctrina illi⁹.
p̃s. Accedite ad eũ ⁊ illumi. Multi ſũt
quos lz verba dei habeãt mũdare cum

ſint aqua celeſtis. tñ non mũdanť ex eo
ꝙ animus eoꝝ ꝯuerſus eſt in terrã. Nã
ſicut dicit Aug. Talis eſt vnuſq̃ſq̃ qua
lis eſt dilectio ſua. Si terrã diligis: ter/
ra es. Si deũ diligis: deus es. ſicut eniz
lateres aqua nõ lauanť: ſed magis inq̃/
nanť: ſic nec tales cũ in terrã ſint ꝯuer/
ſi. Oſee. ix. Facti ſũt ⁊ abhominabiles:
ſicut ea quẽ dilexerũt. ℂ Scdõ ponitur
efficacia verbi dei que triplex ẽ. ℂ Pri/
ma eſt qꝛ verba dei faciunt hoiem diſci
pulum xp̃i. ideo ſubdit: Uere diſcipuli
mei eritis. Iſtud eniz ſignũ eſt ꝙ hõ ſit
diſcipulus xp̃i qñ verbũ dei libenter au/
dit. Joã. viij. Qui ex deo eſt: verba dei
audit. Aliõ ſignũ eſt qñ diſcipulus xp̃i
reſpuit oẽm amorem illicitũ ⁊ appetit
oẽm amorẽ diuinũ. ℂ Amor aũt illici
tus triplex eſt. ſ. domeſticus: terrenus ⁊
carnalis. Domeſticus eſt qñ quis inma
lo amat parẽtes ſuos. Carnalis eſt qñ
quis amat ſuas aĩalitates ⁊ carnalita/
tes. Terrenus qñ q̃s nimis amat mũda
na. Iſtos tres amores dz abijcere diſci/
pulus xp̃i. Luce. xiiij. Si quis venit ad
me ⁊ nõ odit patrẽ ſuũz ⁊ matrẽ ſuam:
hoc referť ad amorẽ domeſticũ. Adhuc
⁊ animã ſuã: ⁊ hoc refertur ad amorem
carnalẽ. Et qui non renũciat oĩbus que
poſſidet non põt meus eſſe diſcipulus:
⁊ hoc refertur ad amorẽ terrenum. De/
bẽt aũt diſcipuli xp̃i habere amorẽ ſpi/
ritualẽ ⁊ diuinũ qui cõſiſtit in dilectiõe
dei ⁊ pximi. Joã. xiij. In hoc cognoſcẽt
oẽs ꝙ eſtis mei diſcipuli ſi dilectionez
habueritis adinuicẽ. ℂ Secũda effica/
cia ſermonis dei ẽ: qꝛ illi q̃ verba dei ob
ſeruãt veritatẽ dei cognoſcũt. ideo ait:
Et cognoſcetis veritatẽ. D Sicut di
cit Aug. Ueritas opponiť falſitati: du/
plicitati ⁊ vanitati. Illud enim qd̃ ve/
rũ eſt nõ eſt falſum: nõ eſt duplex: nõ eſt
vanũ. Uerba ergo dei faciũt nos agno/
ſcere de mũdo veritatẽ: qꝛ faciunt nos
cognoſcere ꝙ oĩa mundana ſunt falſa:
duplicia ⁊ vana. ℂ Falſa quidẽ ſunt: qꝛ
mũdus promittiť in diuitijs ſatietatez
⁊ dat vacuitatẽ. ſicut patet Luce. xvi. in
illo diuite qui ad tantam vacuitatẽ de
uenit ꝙ guttam aque habere non po/
tuit. In delitijs pmittiť delectationem
⁊ dat amaritudinẽ. Prouerb. v. Fauus
diſtillãs labia meretricis: nouiſſima au
tẽ illius amara quaſi abſinthiũ. In ho
noribus pmittit ſublimitatẽ ⁊ dat deie
ctionẽ ſubitã. Job. x. Tenẽt tympanũz
⁊ cytharã ⁊ gaudẽt ad ſonituz organi.
Ducũt enim in bonis dies ſuos ⁊ in pũ
cto ad inferna deſcendũt. Eiuſdẽ. xxx.
Eleuaſti me ⁊ quaſi ſup ventũ ponens
alliſiſti me valide. ℂ Scdõ ip̃a mũda/
na ſũt duplicia ⁊ mixta. In mũdo eniz
nihil eſt puꝝ: ſed oĩa ſunt mixta. Yſa.
Uinũ tuum eſt mixtũ aqua. Siq̃dẽ gau
diũ eſt mixtũ dolore: ſapiẽtia eſt mixta
obliuiõe: ſanitas eſt mixta egritudine:
vita eſt cũ morte mixta. E In preſenti
eniz vita iſta ſunt mixta: ſed in beata vi
ta erunt pura: in iferno erunt feculẽta.
Deus eniz ſeparabit a gaudio dolorẽ:
a ſapiẽtia obliuionẽ: a ſanitate egritu/
dinẽ: a vita mortẽ. Et oẽs feces. ſ. dolo/
rez: obliuionẽ ⁊ infirmitatẽ: ⁊ mortẽ pij
ciet in iſernũ. Sanctis aũt remanebunt
oĩa puriſſima. ſ. gaudiũ ſine dolore: ſa/
piẽtia ſine obliuione: ſanitas ſine egri/
tudine: vita ſine morte. F ¶ Tertio ip
ſa mũdana ſunt vana. Habẽt eniz vani
tatez ex parte p̃ncipij: qꝛ ex nihilo ſunt.
Ex p̃te medij: qꝛ multiplici mutabilita
te ſũt ſubdita. Ex parte finis: qꝛ cito ad
nihilũ redigẽda ſunt. Eccl. iij. Cuncta
ſubiacẽt vanitati. hoc referť ad vanita
tez ex p̃te medij. De terra facta ſũt. hoc
referť ad vanitatẽ ex parte p̃ncipij. Et
in terram pariter reuertenť. hoc referť
ad vanitatẽ ex parte finis. ℂ Tertia effi
cacia verbi dei: qꝛ illi q̃ ſeruãt verba dei
aſſequunť plenã libertatẽ. ideo ſubdit:
Et veritas liberabit vos. Tales eĩm ha
bẽt libertatẽ animi in arguẽdo ⁊ in nõ
peccãdo. Ipſi eniz libere arguunt vicia
potẽtũ. Eccl. xlviij. In diebus ſuis non
ptimuit p̃ncipẽ: ⁊ potẽtia nemo vicit il
lũ. Hanc libertatẽ animi habuerũt etiã
philoſophi. ℂ Uñ diogenes phs cũ ale
xãdrũ argueret ⁊ ille ſuã potentiã alle
garet: ſibi reſpõdit diogenes: Potẽtia
tua ⁊ gl'ia tua aut eſt p̃terita: aut ẽ futu
ra: aut p̃ſens. Preteritã nõ timeo: qꝛ iaz
nõ eſt. Futuraz non ptimeſco: qꝛ dubia
⁊ incerta eſt. Preſentem paruipẽdo: qꝛ

momētanea ⁊ in ictu oculi annullanda
eſt. Tales etiā hñt libertatē animi in nō
peccādo: q2 dedignanť ſe ſeruos eē pec-
cati. Aug. Pctōr eſt ſeruus tot dñorum
quot vitiorꝫ. Unde etiā cū alexāder corā
pho ſupradicto dñatorē mūdi ſe eē di-
ceret. ille ait: Nequaq̄ es dñs: ſed ſeruo
rū meorꝫ es ſeruus. Supbia eniꝫ eſt an-
cilla mea ⁊ dña tua. ꝯcupiſcētia carnis
eſt ancilla mea ⁊ dña tua. Iſta enim ſub
pedibus teneo: ⁊ tibi dñantur. ⁊ ideo es
ſeruus ancillarꝫ mearꝫ. Cū igiť famuli
alexādri vellent in eū irruere. ait alexā
der: Videte ne quis eū cōtingat: q2 ſer-
uus dei eſt ⁊ veritatē dicit. 19

¶ Feria. vi. pme hebdē. xl. Sermo pm⁹

ERat dies feſtus iudeorū
⁊ aſcēdit ieſus hie-
roſolymā. Ioā. v. Cū eſſet fe-
ſtū pēthecoſtes dñs ad tēplū
iuit. erat tūc iuxta tēpluꝫ qdā ꝯgrega-
tio aque q̄ dicebatur probatica piſcina.
Dicebať auteꝫ pbatica a pbaton: qḋ eſt
ouis: q2 oues que deo imolabanť ibidē
lauabatur. Piſcina aūt per ꝯtrariū di-
cebať: q2 piſcibus carebat. Ibidē auteꝫ
erant qnqꝫ porticus in qbus iacebant
multi egroti qui expectabāt aque motū
qui fiebat per angelū. Dñs igiť taq̄ bo
nus filius ſepe ibat ad tēplū vt patrem
honoraret ⁊ eundi libēter ad eccleſiam
exēplū daret. Tanq̄ pdicator ſollicit⁹:
ſepe ibat ad feſta vbi ꝯueniebant multi
vt multos lucrifaceret. Taq̄ benignus
medicus ſepe infirmos viſitabat vt ip-
ſos ſanaret. Sicut hic: q2 infirmos i por-
ticibus iacētes viſitauit ⁊ vnū ſanauit.
Alij aūt forte de nouo venerāt. Iſte aūt
multo tpe fuerat ibi ꝯmorat⁹. Vel forte
alijs expediebat vt haberēt illā infirmi-
tatē corporis vt ſanareť infirmitas mē-
tis in eis. Vel forte ſecūdū Glo. vnū ſa-
nauit vt vnitatē ꝯmēdaret. Debet eniꝫ
q̄liber eſſe vnitus cū deo per fidē: cū p-
ximo per charitatē: ⁊ ſibiipſi per cordis
integritatē. Circa iſtos infirmos de qui
bus hic fit mentio duo ſunt videnda. ſ.
diuerſitas ⁊ grauitas morbi: ⁊ modus
curādi. ¶ Diuerſitas ⁊ grauitas morbi
notatur in hoc qḋ diciť ꝙ ibi erat mul-
titudo languētium magna: cecorꝫ: clau
dorum ⁊ aridorū. ¶ Omne peccatum
aut fit per inertiā: aut per ignorātiam:
aut per infirmitatē humanā: aut p cer-
tam malitiā: aut per conſuetudinē lon-
gam. Illi qui peccāt per inertiā ⁊ deſi-
diā ſunt lāguidi: ⁊ languēt pp̄ter deſe-
ctū ⁊ pp̄ter inopiam gratie. ps. Oculi
mei languerūt pre inopia. Iſte languor
qñ eſt recens cito poteſt curari. Sed qñ
homo longo tpe in deſidia pſeuerat cū
difficultate curať. Eccl. x. Languor pli
xior grauat medicū. breuem lāguorem
precidit medicus. Illi q peccant p igno
rantiam itelliguntur per cecos. ij. Pe-
tri. ij. Cui non preſto ſunt hec: cecus eſt
⁊ manu tētans obliuionē: accipiēs pur
gationes veterꝫ ſuorum delictorū. Illi
qui peccāt per infirmitatē humanā in-
telligūtur per claudos: qui nō habent
firmuꝫ greſſum. iij. Reg. xviij. Uſquequo
claudicatis in duas partes. Illi q pec-
cant per maliciam intelligūtur per ari-
dos. De quibus dr in ps. Aruit tanquā
teſta virt⁹ mea. Tales enim areſacti ſūt
ab omni humore gratie ⁊ volūtatis bo-
ne. ideo dicit: Aruit tan. te. vir. mea. Ta
les enim vix aut nūquā veniūt ad con-
feſſionē. ideo ſubdit: Et lingua mea ad
heſit faucibus meis. Tales ēt i ſuis ma
litijs ſepe moriūť. ideo ſubdit: Et i pul
uerē mortis deduxiſti me. Illi q peccāt
per ꝯſuetudinē inueteratā intelligunť
per illū infirmuꝫ q triginta octo annos
in ifirmitate ſua hēbat. In quorꝫ pſona
dicit pp̄heta. Inueteraui inter oēs ini-
micos meos. Baruch. iij. Quid iſrael
ꝙ in terra inimicorū es. Inueteraſti in
terra aliena: coinquinatus es cum mortu
is: deputatus es cū deſcēdētibus i lacū
inferni. Ideo aūt potius ſanauit iſtum
inueteratū q̄ aliquē languidū: cecum:
claudū vel aridum. Ad inuendum q ſi
deus aliquē iuſtificat hoīeꝫ qui peccauit
per conſuetudinē longam: nō debet de-
ſperare aliqs qui peccauit per deſidiaꝫ
vt languidus. per ignorātiaꝫ vt cecus.
aut per infirmitatē humanā vt claudus
aut per malitiā vt aridus. ¶ Scdo po-
niť modus curandi q erat per imerſio-
nem in piſcinā: q̄ q priꝰ deſcendebat
poſt motionem aque ſaluus fiebat. B

Iſtā aūt virtutē iſta piſcina a trib⁹ ha-
bebat. ¶ Primo ab hoſtijs ſacratis que
ibi lauabanť ⁊ poſtea deo ſacrificabāť.
¶ Scdo a ligno crucis. Diciť eiꝫ in hy-
ſtoria ſcholaſtica ꝙ regina ſabba inuenit
in domo ſaltus quoddā lignuꝫ de quo
dixit ſalomoni ꝙ in illo ligno qdeꝫ ſu-
ſpēdendus erat: p cuius mortē regnum
iudeorꝫ deleri debebat. iō ſalomon illud
lignū in pfundū terre in viſceribus ab
ſcondi fecit. Poſtea vero ibi pbatica pi
ſcina facta ē. Tēpore vero paſſionis xpi
pdictū lignū ſupenatauit. ⁊ illud iudei
acceperunt: ⁊ crucem de eo parauerūt.
¶ Tertio habebat illam virtutē a motu
angeli deſcēdētis. Per illā igiť piſcinā
intelligiť penitētia: in qua lauātur oia
pctā. Zacharie. xiij. Erit fons patēs do-
mui dauid ⁊ habitātibus in hieruſaleꝫ
in ablutionē pctōis ⁊ menſtruate. Iſte
fons penitētie olim erat occultus: quia
nullus tātā penitētiā facere poterat ꝙ
regnū celeſte acqreret. Sed mō oibus ē
patēs. iō dr: Erit fons patēs. In iſto ēt
fonte lauanť a negligētia viri actiui: q
intelligūtur per dauid: q itcrpretať ma
nu fortis. Lauanť ēt ⁊ viri ꝯtēplatiui q
itelligūtur per habitātes in hieruſalē.
Oēs eniꝫ tā actiui q̄ ꝯtēplatiui ſepe ali
quas negligētias ꝯmittunt: ⁊ iō lauari
indigēt. ¶ In iſto etiā fonte lauāt pec
catores oia pctā: ſiue ſint carnalia ſiue
ſpūalia. iō dicit: In ablutōeꝫ pctōrꝫ: ſiue
ſint corpalia. iō dicit: Et mēſtruate. Tūc
aūt iſte fons ⁊ piſcina pnie eſt virtuoſa
ad ſanādum oia pctā: qñ in ea inueniť
hoſtia ſalutaris: lignū crucis ⁊ motus
angeli deſcēdentis vt ſupra dictum eſt.
Per hoſtiā ſalutarē intelligiť mortifica
tio carnis. Roma. xij. Exhibeatis corpo
ra veſtra hoſtiā viuentē: ſanctā: deo pla
centē. Greg. Hoſtia qppe ⁊ imolať ⁊ vi-
ua eſt: qñ hō ab hac vita nō deficit: ⁊ tñ
ſe carnalibus deſiderijs occidit: ⁊ ad il
lam mortificationē nos monet apls di-
cēs Col. iij. Mortificate mēbra veſtra q̄
ſunt ſuper terram fornicationē: imūdi-
tiā: libidinē: ꝯcupiſcentiā malā ⁊ auari-
tiā que eſt idolorꝫ ſeruitus. ¶ Per li-
gnū crucis ſignatur memoria paſſionis
xpi. talis enim eſt intantum virtuoſa ꝙ
ſanat oēs infirmitates predictas. ſ. lan-
guidos: cecos: claudos ⁊ aridos ⁊ inue
teratos. Sanat eniꝫ oēm deſidiā. ⁊ hoc
ſignatur ꝙ in paſſiōe xpi terra mota fu
it: q2 meditatio paſſiōis xpi deſidioſos
monet ad ſollicitudineꝫ ⁊ feruorem qḋ
ſignatum eſt. i. Mach. vi. Ubi dr ꝙ ele-
phātibus oſtenderūt ſanguinem vue ⁊
mori ad acuēdum eos ad prelium. Xps
eniꝫ vua eſt in torculari crucis ꝯpreſſa.
Unde multū ſanguinis emanauit. Fuit
⁊ morū quia in morte denigratus fuit.
Huius igitur vue ſanguis debet nos
acuere: vt ſimus feruentes ad preliādū
contra demones ⁊ peccata. ¶ Secundo
paſſio xpi cecos ſanat. i. peccata facta
per ignorātiam: qḋ ſignatū eſt in longi-
no: qui cum clare nō videret gutta ſan-
guinis xpi in eius oculos cecidit ⁊ cla-
re vidit ſtatim. Eſt enim ſanguis xpi col
lirium qḋ ſanat omnē infirmitatē ⁊ ce-
citatem oculorꝫ. Apoc. iij. Collirio vn-
ge oculos tuos vt videas. ¶ Tertio ſa-
nat claudos. i. peccata facta per infirmi-
tatem humanā: ſicut patet in petro qui
ex humano timore xpm in ſua paſſione
negauit: ſed xps ipſuꝫ reſpexit ⁊ euꝫ ſa
nauit. ¶ Quarto ſanat aridos. i. pecca
ta que ſūt per maliciā: ſicut pꝫ in latro-
ne q erat a dextris eius qui multa mala
cōmiſit ⁊ tñ xps ſibi pepercit ⁊ regnuꝫ
celeſte ſibi dedit. ¶ Quinto ſanat pctā
que ſūt per ꝯſuetudinē lōgam in qbus
hoīes putreſcūt. hoc ſignatum ē in paſ-
ſione xpi: quia multa corpora ſepulta ⁊
iam putrida ſurrexerūt. ¶ Per mo-
tum aque qui fiebat per angelū: ſignať
motus anime: q2 ipſa anima miniſterio
angelorꝫ quātum ad oēs ſuas potētias
ſcꝫ memoriā: intelligētiam ⁊ volūtateꝫ:
debet in pnia moueri. Memoria debet
qdē moueri ad recogitādū ⁊ dolēdū de
oibus pctis ſuis. Yſa. xxxviij. Recogita
bo tibi oēs annos meos in amaritudie
aie mee. De iſto motu dr in ps. Ipſi vi-
dētes. ſ. ſua pctā: ſic admirati ſūt. de dei
potētia: ꝯturbati ſūt. per magnaꝫ cōtri
tionē: cōmoti ſunt: ad ſe curādum per
ſatiſfactiōeꝫ verā: tremor apphēdit eos
pp̄ter penā eternaꝫ cui ſe obligauerat.
Intelligētia debet moueri ſapiēter ⁊ di

ſecrete ad cōfitēdū ⁊ cognoſcēdū: ⁊ ad i/
telligēdū circūſtātias peccatoꝝ. De iſto
motu pōt intelligi qḋ dicit in ps. Tur/
bati ſunt ⁊ moti ſunt ſicut ebrius ⁊c. Si
cut eñ ebriꝰ illḋ qḋ bibit cū delectatiōe
poſtea reijcit cum dolore: ſic ⁊ penitens
peccata que fecit cū delectatōe: dꝫ vome
re p cōfeſſionē ⁊ ruborem. Prouer.xxx.
Uerba cōgregātis filij vomentis. pecca
ta enim que peccator cōgregauit mala
opando dꝫ vomē ꝯfitēdo. ⁊ ſicut ebrius
nullū tꝫ ſecretū. ſic nec peccator dꝫ ſa/
cerdoti aliqḋ celare peccatī. Uolūtas
dꝫ moueri ad ſatiſfaciēdū. De iſto mo/
tu pōt intelligi illud ps. Cōmoueatur a
facie eius vniuerſa terra. Terra ē caro
nr̄a de terra formata a qua maxime ſa/
tiſfactio ē aſſūmenda. Juxta illud Ro/
ma.vi. Sicut exhibuiſtis mēbra veſtra
ſeruire īmūditie ⁊ iniq̄tati ad iniq̄tatē
ita nūc exhibere mēbra vr̄a ſeruire iuſti
cie in ſanctificationē ⁊c. Et dicit vniuer
ſa: q2 oīa que ſunt in nr̄o corpore debent
ſatiſfacere. ſ. oculi lachrymādo. aures
verba dei diligēter audiēdo. os deū lau
dando ⁊ orādo manus elemoſynas lar
giēdo. pedes ad eccliam pperādo.
¶ Eadem feria ſexta prime hebdoma/
de. Sermo ſecūdus. 20

Surge tolle grabatū tuū ⁊ ambula. Peritus
medicus medicinas adhibet
put infirmo expedire videt
ſi eñ videt infirmū malis humoribus
plenū: dat ei medicinā purgatiuā. ⁊ ſi
nimis videt eū debilitari dat ei aliquā
medicinam cōfortatiuam. ⁊ ſi videt in
ipo aliqua infirmitatis accidētia remā
ſiſſe: dat ei medicinā melioratiuā que ip
ſi infirmo quotidie ſanitatē augeat do/
nec ipm priſtine ſanitati reſtituat. ⁊ ni/
hilominus poſtq̄ fuerit reſtitutus dat
ei medicinā pſeruatiuā q̄ ipm a caſu ⁊ i
firmitate futura pſeruet ne ipm recidi/
uare cōtingat. A Iſtas quattuor medi
cinas ſpūalr loquēdo iſte medicꝰ ſpūa
liter iſti infirmo p quē peccator intelligit
exhibuiſſe vi. ¶ Pmo eñ exhibuit me/
dicinam purgatiuā. iſta ē cōtritio ⁊ con
feſſio q̄ peccatorē ab oībꝰ humoribꝰ cor/
ruptis. i. ab oībus vicijs ⁊ peccatis mū

dat ⁊ purgat. Iſtā medicinā exhibuit
ci cū a peccato ſurgē pcepit: dicēs: Sur
ge. i. a peccato cōterēdo ⁊ cōfitēdo rece
de. hoi eñ ſtāti nō dr̄ ſurge: ſꝫ ſedenti
⁊ iacēti. ſedēs tñ cito ſurgit. iacens vo
difficiliꝰ. ſancti aūt viri ſtant. iō neceſſe
nō hñt ſurgere. debēt tñ vidē ne ca/
dāt. i. Coꝝ.x. Qui ſe exiſtimat ſtare vi/
deat ne cadat. Peccatores aūt de nouo
cadētes ſedēt: ⁊ iō de facili ſurgere pñt.
tales pp̄ha alloqr̄ dicēs: Surgite poſt/
quā ſederitis qui mādūcatis panē do/
loris: quaſi dicat. Poſtquā ſediſtis i pec
cato ibidem aliquātulū ſedēdo ſurgite
priuſquā iaceatis i ipo inueteraſcendo.
nihilominꝰ mādūcetis panem doloris:
magnā cōtritionē hñdo. Illi eñ q̄ ſunt
in peccatis inueterati iacēt: ⁊ iō difficili/
us ſurgūt. de quoꝝ numero erat iſte q̄
triginta octo ānis īfirmus iacuit: tales
ſunt qui a ſua iuuētute vſqꝫ in ſenectu/
tem in peccatoꝝ fecibus requieſcunt.
quoꝝ cor ē pars diaboli ⁊ plenum vino
corrupto maloꝝ deſiderioꝝ: nec aliquā
do vel raro efficit vas dei vt recipiat vi
nū grē ſpūalis. Hiere.xlviij. Fertilis fu
it moab. ſ. in malis opibus ab adoleſcē
tia ſua ⁊ requieuit in fecibus ſuis: nec
trāſfuſus eſt de vaſe in vas. ¶ Scḋo de
dit ei medicinā cōfortatiuā: iſta eſt ſpes
venie que aīam multū cōfortat. Iſtā ex/
hibuit cū dixit: tolle grabatū tuū. Gra/
batum dr̄ a graba qḋ ē caput: ⁊ ſignifi/
cat mētē que ē aīe caput. Tunc igit̄ gra
batum tollit qn̄ mentē noſtram ad deū
per verā ſpem venie erigimꝰ ⁊ iſta ſpes
venie aīam peccatoris multū confortat
⁊ firmat cū ſit anchora dei. Heb.vi. Cuꝫ
fugimus ad tenēdā ppoſitā vobis ſpeꝫ
quā ſicut anchorā aīe tenēs tutam ⁊
firmā. multū cōfortat cum ſit galea dei.
Eph.vi. Induti lorica fidei ⁊ galeā. ſ.
ſpem ſalutis aſſūmite. multum delectat
cum ſit nuncia miſericordie dei. Ecc.ij.
Qui timetis dn̄m ſperate in illum ⁊ in
oblectationem veniet vobis miſericor/
dia. ¶ Tertio dedit ei medicinam me/
lioratiuam: iſta ē ſatiſfactio. iſtam exhi/
buit cū dixit: ⁊ ambula. ſ. ſatiſfaciendo
de virtute in virtutē. de bono i melius
pcedēdo. B Sunt aūt tres ſpecies: ſa

tiſfactionis. ſ. orōnes: ieiunia: ⁊ elemoſy
ne. Sūt igit̄ quidā qui ambulāt: quidā
qui ſubſiſtunt: quidā qui retrocedunt.
Illi qui ambulāt ſunt qui de orōibꝰ trā
ſeunt ad ieiunia. de ieiunio ad elemoſy
nas. Illi ſubſiſtūt qui tm̄ ſtāt in vno. ſ.
orādo vel i ieiunādo: vel in elemoſynas
largiēdo. Illi autem retrocedūt q̄ oīa
iſta dimictūt ⁊ ad vomitū reuertuntur.
¶ Quarto dedit ei medicinā pſeruati/
uam que ē ꝯſeruare ab hiis que ſunt vel
eē pñt occaſio peccati. iſtā medicinā ex
hibuit cū ait: Ecce ſanus factus es. iam
noli peccare ne deterius tibi cōtingat.
vbi dn̄s monet ꝙ quilibet q̄ ſanat̄ a pec
cato caueat ſibi a recidiuo: cum ait: ecce
ſanus factus es iaꝫ noli peccare. Dein/
de ponit recidiuatōis magnū periculū
cū ſubdit. ne deterius tibi cōtingat. C
Ut homo vero a recidiuo ſibi caueat: ne
ceſſe ē vt duo faciat. ſ. vt carnē mortifi/
cet: ⁊ peccādi occaſiōes vitet. debꝫ ergo
corpus ſuū mortificare. Juxta illud. i.
Coꝝ.v. Caſtigo corpus meū ⁊ in ſer. re.
⁊c. Col.iij. Mortificate mēbra vr̄a que
ſunt ſup terrā. nō dicit que ſunt ſub ter
ra vel in terra: ſꝫ ſup terrā. Mēbra qdē
nr̄a ſt̄ ſb t̄ra i morte ⁊ tūc ñ ſūt apta ad
mortificādū ſꝫ ad putrefactionē: i terra
ſunt i ſenectute qñ. ſ. pſtrata ſunt ex de/
bilitate. Uñ ⁊ ſenes dicere cōſueuerunt
ego ſum in terra. ⁊ tunc nō ſunt mēbra
apta ad mortificationē ſꝫ ad vegetatio/
nem. Sup terrā vero ſunt in iuuētute.
Uñ de talibus dicere ꝯſuetū ē. iſte ē ſup
ſe: ⁊ tūc mēbra apta ſunt ad mortificatio
nē ne vitia in eis regnēt. Rom.vi. Non
ergo regnet pctm̄ in veſtro mortali cor/
pore nec obēdiatis cōcupiſcentijs eius.
opꝫ ēt ꝙ ille qui nō vult recidiuare oc/
caſiones peccati vitet: ſicut ſunt male ſo
cietates. Prouer.xiij. Qui cū ſapiētibꝰ
gradit̄ ſapiēs erit amicus ſtultoꝝ effi/
ciet̄ eis ſimilis. Sicut ſunt male cogita
tiōes. Prouer.vi. Nūqd abſcōdē pōt hō
ignē in ſinu ſuo ne veſtimēta illiꝰ ardeāt. ſic ſūt male opportunitates. q2 ſic dr̄
Eccl.xix. Si ab imbecillitate viriū vere
tur peccare ſi inuenerit tp̄s malefacie/
di malefaciat. ſicut ſunt ſpudici reſpe/
ctus ⁊ laſciuie cōfabulatōes cū mulieri/

bus. Eccl.ix. Spēm mulieris multi ad
mirati reprobi facti ſunt ⁊c. B Dein/
de ponit dn̄s q̄ periculoſa ſit recidiua
tio in pctm̄ cū ait: ne deterius aliqd tibi
cōtingat. ⁊ iſtud piculū attendit̄ p̄ Pri
mo ex pte dei q2 recidiuās grauit̄ peccat
pp ſuā ingratitudinē. ⁊ iō a deo grauiꝰ
punit̄ p̄ Scḋo ex pte diaboli: q2 recidi/
uans fortius a diabolo cuſtodit̄. ſic eñ
miles caſtrū qḋ ſemel pdidit ſi poſtea il
lud recupat fortius munit ⁊ cautiꝰ cu/
ſtodit: ſic diabolus peccatorē recidiuā/
tē fortius munit q2 ſeptē ſpūs nequio
res ſe ibi ponit vt pꝫ Mat.xij. i. ad oīa
ſeptē pctā mortalia ipm trahit. ¶ Ter/
tio ex parte hoīs: q2 recidiuās facilius
poſtmodū in pctā labit̄. nā poſtquā to/
tiēs recidiuare ſe conſpicit: iam ex qua/
dam mala cōſuetudine peccare p nihi
lo ducit. Prouer.xviij. Impius cū in p/
fundū venerit peccatoꝝ: cōtēnit. ſꝫ ſe/
quit̄ eū ignominia ⁊ opprobriū 21
¶ Sabbato pˀie hebdē. Sermo primꝰ.

Aſſumpſit ieſus pe
trum ⁊
iacobū ⁊ ioānem: ⁊ duxit il
los in montē excelſum ſeor
ſum ⁊ transfiguratus ē ante eos. Mat.
xvij: Iſta trāſfiguratio ſignat gloriam
beatoꝝ. nā cū petrus modicū guſtū di/
uine dulcedis pguſtaſſet tanta dulcedi
ne ē repletus ꝙ quodāmō factus ē ebri
us. Uñ dixit: faciamꝰ hic tria taberna/
cula. tibi vnū. moyſi vnū. ⁊ helye vnuꝫ.
neſciēs qḋ dicēt. Sicut dr̄ Luc.ix. Nec
petiuit p ſe vt aliqḋ tabernaculuꝫ ſibi
fieret q2 beatū ſe putabat ſi i talibus ta/
bernaculis ianitor fieri mereret̄. Si er/
go modicus guſtus tātā fecit dulcedi/
nem: quātā faciet plenitudo qñ. ſ. imple
bit ſicut dicit pp̄ha. Inebriabuntur ab
vbertate domus tue. A Per illam igit̄
trāſfigurationē: ſanctoꝝ gloria ſignifica
tur q̄ a quattuor deſcribit̄. ¶ Pmo ab
amenitate loci. Scḋo a maieſtate dei.
Tertio a iocūditate cōſortij. Quarto a
glorificatōe pprij ſubiecti. ¶ Amenitas
aūt loci oſtenditur in hoc qḋ dr̄ ꝙ iſta
transfiguratio eſt facta in monte. nam i
monte herba viridis apta paſcuis na/
ſci cōſueuit. In monte igit̄ celeſti her/

ba viridis naſcitur que ouibus dei in paſcuis datur. Iuxta illō Ezech. xviij. Paſcā eas in mōtibus iſrael ibi requieſcēt in herbis virētib⁹. Iſtā herba ē xp̄s iuxta illud Gen̄. i. Germinet terra .i. beata virgo. herbā virētē .i. xp̄m deū ⁊ hominem. ⁊ dr̄ xp̄s viridis ⁊ nō albus vel niger. q: color albus vel niger ſunt colores extremi. color aūt viridis ē color medius inter albū ⁊ nigrū. natura aūt nō delectaꝛ circa extrema: ſʒ circa media. ⁊ iō oculus nō delectaꝛ naturaliter circa colores extremos .i. albū ⁊ nigrūʒ ſed circa colores medios .i. viridē. iuxta illud Ecc̄. xl. Grām ⁊ ſpēm deſiderabit oculus ⁊ ſup hoc virides ſatōes. Natura igiꝛ diuina ⁊ humana ſūt quaſi duo extrema .ſ. albū ⁊ nigrū. natura eniʒ diuina hʒ exceſſibilē claritatē. ⁊ iō oculus noſter ad eā nō pōt ptigere. i. Timoth. vi. Solus hʒ imortalitatē ⁊ lucē habitat inacceſſibilē. Natura vero humana hʒ de ſe quādā obſcuritatē. oculus igiꝛ humani intellectus in naturā diuinam non poterat ſe eleuare ꝓpter nimiā claritatem. nec in humana poterat inuenire refectiōes ꝓpter ſuam imꝑfectionem ⁊ obſcuritatē. iō cōiuncta ē natura diuina nature humane in vnitate perſone i xp̄o tāquā .ſ. color albus ⁊ niger. ⁊ ſic ipſe xp̄s totus viridis .i. amen⁹ ⁊ delectabilis ē fact⁹. iō xp̄s vocaꝛ ſe lignū viride. Lu. xxiij. dicēs: ſi in viridi ligno hoc faciūt in arido quid fiet. In monte igiꝛ celeſti inueniꝛ herba viridis .i. xp̄s tot⁹ delectabilis cuius viſio ē paſcua ouiū. q: paſcunꝛ ⁊ intus in cōtēplatōe deitatis: ⁊ extra in cōtemplatiōe humanitatis. Joan. x. Ingredieꝛ ⁊ egredieꝛ ⁊ paſcua inueniet. In hoc ēt mōte celeſti inueniunꝛ roſe martyꝝ. viole cōfeſſoꝝ. ⁊ lilia virginū. B ¶ Secūdo deſcribitur iſta trāſfiguratio xp̄i a maieſtate dei. In illa eniʒ trāſfiguratōe tota diuina maieſtatis .i. tota trinitas appuit .ſ. pr̄ in voce. filius in humanitate. ⁊ ſpūs ſanctus in nube ſicut dicit glo. per quod daꝛ intelligi ꝙ gloria ſanctoꝝ cōſiſtit in fruitione beate trinitatis. C Habent quidē homo tria tabernacula in aīa vbi non moyſes nec helyas ſed tantum ipſa beata trinitas habitat .ſ. memoriā. intelligētiam. ⁊ volūtatem. nam filius habitat i tabernaculo itelligētie implēdo ipſam dei pleniſſima cognitōe. ſpūs ſanct⁹ habitat in tabernaculo volūtatis implendo ipſam dei ſuauiſſimo amore. pater habitat in tabernaculo memorie implēdo ipſam cogniti ⁊ dilecti ꝑpetua retentione. De iſtis trib⁹ tabernaculis ⁊ māſionib⁹ trinitatis dr̄. Jo. xiiij. Ad eū veniemus ⁊ māſionē apud euʒ faciemus. ¶ Tertio deſcribiꝛ hec trāſfiguratio a iocūditate ꝯſortij. q: ibi fuerūt moyſes: helyas: petrus: iacobus: ⁊ ioannes. D In celeſti eiʒ glīa habebimus in ſocios oēs ſctōs veteris ⁊ noui teſtamēti. ſancti aūt veteris teſtamenti diſtinguūtur ad duos ordines .ſ. in pr̄iarchas q intelligunꝛ p moyſen. ⁊ in ꝓphas qui intelligunꝛ p helyā. ſancti aūt noui teſtamēti diſtinguūꝛ in tres ordines .ſ. in martyres qui intelligunꝛ p iacobū qui interꝑtatur ſupplātatoꝛ. in cōfeſſores q fuerunt pleni ſapiētia dei qui intelligunt p petrū q interꝑtaꝛ agnoſcēs. ⁊ in vgīes q intelligunꝛ p ioānē q: vgo a deo electus. Vel pōt dici ꝙ xp̄s voluit hic teſtimoniū ſui aduētus ab illis q ſunt i celo .i. a pr̄e qui dixit: hic ē fili⁹ meus dilectus. Ab illis qui ſunt in mūdo .i. a petro iacobo ⁊ ioāne. Ab illis q ſunt i terreſtri padiſo .ſ. ab helya. ⁊ ab illis q ſūt in iferno ſiue in limbo .i. a moyſe vt nō tm̄ in ore duoꝝ vel triū teſtiū ſtet oē verbū: ſʒ i ore quattuor teſtiū ſtet oē vbum. ¶ Quarto deſcribiꝛ hec trāſfiguratio a glorificatiōe ſubiecti: eū dr̄ reſplēduit ſicut ſol facies eius. veſtimēta eius ſic nix. In hoc ſignaꝛ beatitudo ⁊ gloria q bus corpa ſanctoꝝ iduētur. maxime at p hoc ꝙ facies eius reſplēduit ſicut ſol notāter quattuor dotes qb⁹ corpa ſctōꝝ dotabunꝛ. E Sol eiʒ hʒ imēſam claritatē ⁊ per hoc ſignatur dos claritatis. Mat. xiij. Tūc iuſti fulgebūt ſicut ſol i regno pr̄is eoꝝ. Eſt ēt radius ſolaris tāte ſubtilitatis ꝙ vitrū penetrat. ⁊ p hoc oſ̄diꝛ dos ſubtilitatis. p quā nullū corpus obſiſtet. ſicut pʒ quādo xp̄s poſt reſurrectionē ianis clauſis itrauit. Eſt ēt ſol magne velocitatis. ⁊ per hoc notaꝛ

dos agilitatis: q: ſicut ait Aug. Vbicūꝗ volet ſpūs illic erit ꝓtinus ⁊ corpus. Eſt ēt ſol ſubſtātie incorruptibilis. ⁊ per hoc notaꝛ dos ipaſſibilitatis. i. Coꝛ. xv. Seminaꝛ in corruptiōe ſurget in corruptionem.

¶ Eodē ſabbato pr̄ie hebdomade quadrageſime. Sermo ſecūdus. 22

Hic eſt filius meus dilectus in quo mihi bn̄ cōplacui. Chriſtus hʒ in celo pr̄em ſine mr̄e. ⁊ in terra hʒ mr̄em ſine pr̄e. quāuis aūt pr̄ ꝓpoſitū verbū dixerit. nihilominus tamē ⁊ mr̄i cōuenire pōt vt dicat. hic ē filius meus dilectus. ꝓut igiꝛ mr̄i ꝯuenit tria de filio dixit. ¶ Pr̄io ꝙ ipm̄ tāquā vera mr̄ filiū genuit. cū dixit: hic ē filius meus. ¶ Scd̄o ꝙ ipm̄ ſingulari amore dilexit: cū ait dilect⁹. ¶ Tertio ꝙ ſibi ſemper in oībus ꝯplacuit. cū ſubiūxit i quo mihi bn̄ ꝯplacui. A Circa primū notādū ꝙ ipſa fuit xp̄i vera mr̄ ⁊ tota mater. alie mr̄es ⁊ ſi ſint vere mr̄es nō ſunt tote mr̄es. q: pr̄ in gn̄atione filij ptē habʒ. ipſa aūt tota mr̄ fuit q: tota ſubſtantia corporis xp̄i de ſuis viſceribus ſumpta extitit. iō dr̄ Hiere. xxxi. Creauit dn̄s nouū ſup terram. femina circūdabit virū qd̄ tribus mōis exponi pōt. B ¶ Primo ſic: ſolet hō circūdare qd̄ ē ſuū ꝓpriū nō qd̄ ē alienū. cetere mr̄es puerū in vtero non circūdederūt. q: caro pueri nō fuit tota ꝓpria ipſaꝝ ſed eſt ibi de alieno .ſ. de ſemine paterno. ſola aūt virgo Maria in vtero circūdedit filiū ſuū: quia in eius vtero nihil de alieno fuit ſed totū virginis extitit. ¶ Secūdo pōt aliꝛ ſic exponi. nam ſicut dicit Aug. cetere figure diuerſis lineis clauduntur. ſola aūt linea ſeu figura circularis vna tm̄ linea claudiꝛ. caro aūt ceteroꝝ pueroꝝ ex diuerſis lineis pficiꝛ: q: ex ſemine vtriuſꝗ parētū generaꝛ. gn̄atio aūt xp̄i diciꝛ circūdatio. q: facta eſt tm̄ de vna linea .ſ. de carne virginea. ¶ Tertio exponiꝛ ſic. illud ē circūdatū qd̄ ex omni parte ē clauſum. nā ſi in aliqua pte aptū fuerit: circūdatio non erit. Beata igiꝛ virgo xp̄m circūdedit: q: ante ptū: ⁊ in ptu ⁊ poſt ptū clauſa ꝑmanſit. C ¶ Scd̄o beata virgo ſingulari amore xp̄m dilexit. Scd̄m enim Ber. debem⁹ diligē deū dulciter ne caro nos alliciat. fortiter ne aduerſitas mūdi nos frāgat. ⁊ ſapiēter ne diaboli aſtucia nos dcipiat. Iſtis tribus modis beata virgo xp̄m dilexit. ¶ Primo dulciꝛ eū dilexit: q: pre nimia dulcedine tota liq̄facta fuit. ſicē eniʒ aurū liq̄ſcit ad ardorē ignis. ſic ei⁹ aīa tota liq̄facta fuit ad ardorē diuini amoris Cant. v. Aīa mea liq̄facta ē. Tā dulciter dilexit ꝙ amor ei⁹ i ea extaſim faciebat. fecerat q̄daʒ amor extaſim in filio qui in cruce exiſtens ſua vulnera obliuiōi tradebat ⁊ nr̄is memor erat ſic ⁊ extaſiʒ fecerat in mr̄e q̄ in medio interfectoꝝ manebat nec ipos expaueſcebat. ¶ Scd̄o dilexit eū fortiꝛ. nā tpe paſſiōis xp̄i qdā fuerūt fortes in amore ſʒ debiles i aſſociatione ⁊ fide: ſicē apl̄i q ipm̄ viuū dilexerūt: ſʒ tm̄ ab ipo receſſerūt ⁊ fidē pdiderunt. Alij fuerūt fortes in aſſociatiōe ⁊ in amore: ſʒ tm̄ debiles in fide. ſicē deuote mulieres q̄ xp̄m mortuū dilexerunt ⁊ ab ei⁹ cruce nō receſſerūt: ſʒ tm̄ fidē pdiderunt. D Bt̄a aūt virgo fuit fortis i amore. q: filiū ſemp dilexit. imo facili⁹ fuiſſʒ ei mori q̄ ab eius dilectiōe ſeparꝛ. Cant. viij. Fortis ē vt mors dilectio. fuit fortior in aſſociatiōe. q: iuxta crucē imobilis ſtetit. Jo. xix. Stabat iuxta crucē ieſu mr̄ eius ⁊c. fuit fortiſſima i fide: q: fides in ipa ſola remanſit. nec tēpore paſſiōis extingui potuit. iō bn̄ dr̄ d ea. Prouer. vltio. Nō extingueꝛ in nocte .i. in tribulatōe paſſiōis ei⁹. lucerna ei⁹ .i. fides ei⁹ q̄ totū mūdū illumiat. E Tertio dilexiꝛ eū ſapiēter qd̄ pʒ p tria ſigna ¶ Primū ē quātūcūꝗ fili⁹ ſu⁹ eēt puer delicatus. tm̄ in his que dei erāt ſibi parcere nollebat: ſed ad feſtiuitates euʒ ducebat. ¶ Scd̄m ē ꝙ quātūcūꝗ eū diligeret tm̄ nūquā ſibi diſſuadē voluit qn crucē aſcēderet ⁊ mortē ꝓ humano genere ſuſtineret. ¶ Tertium ē ꝙ quāuis ſciret filium ſuum in cruce poſitū grauiſſimos dolores pati: tamen nūquam ſibi ſuaſit vt de cruce deſcēderet ⁊ a doloribus ſibi parceret. ex quo inſtruūtur parentes ꝙ filios ſuos a pueritia bonis ſtudijs debent aſſuefacere: nec a

a bonis ꝓpoſitis ⁊ opibus penitẽtie eos
retrahere nec vt pniam aſſumptã deſe/
rant oꝫ eis pſuadere. ℂ Tertio xp̄s ma
tri ſemꝑ ꝯplacuit. Ille filius matri cõ/
placet: q̄ de matre curaꝫ ſollicitã habet.
¶ Xp̄s curã de matre habuit in ſua in
fãtia: q: ſigilla pudoris ſibi illibata ſer/
uauit. In ſua pueritia: q: in oĩbus ſibi
ſubdit⁹ fuit. Luce.ij. Deſcendit ⁊ venit
nazareth: ⁊ erat ſubdit⁹ illis. In ſua iu/
uẽtute: q: īuitatus ad nuptias ad ꝓces
matris aquã in vinum mutauit. In ſua
paſſiõe: q: de cruce ipſaꝫ ioãni ꝯmẽda/
uit. Poſt ſuã reſurrectionẽ: q: ſicut di/
cit Sedulius xp̄s reſurgẽs ꝓimo ma/
rie apparuit. Poſt ſuã aſcenſionẽ: q: ad
eius mortẽ venit in anima ⁊ in corpore
ipſaꝫ aſſumpſit: ⁊ ad ſue maieſtatis dex
teram collocauit.

ℂ Dominica ſecunda in quadra/
geſima Sermo primus. 23

Egreſſus ieſus ſeceſ/
ſit i ꝑtes ty
ri ⁊ ſydonis: ⁊ ecce mulier
chnanea a finib⁹ illis egreſ
ſa clamabat dicens: Miſerere mei fili
dauid. Mat.xv. Iſta mulier volẽs filie
ſue ſanitatẽ ĩpetrare ſapiẽter ſciuit al/
legare. ¶ Primo eniꝫ apud xp̄m capta/
bat beniuolẽtiã in eo q̄ vocabat eũ dñꝫ
⁊ filiũ dauid. Et in hoc ꝯfitet̄ eũ eſſe ve/
rũ deũ ĩquãtũ vocat eũ dñm. Et verum
hoĩem inquãtũ dicit ip̄m eẽ filiũ dauid.
¶ Secũdo inſinuat ſuã tribulationem
⁊ miſeriam cum dicit: Filia mea male a
dmonio vexatur. ¶ Tertio iplorat eius
miſericordiã cum dicit: Miſerere mei.
A Chriſtus autẽ quattuor magnas du/
ritias oſtendit ſibi nõ vt eam cõfunde/
ret ſed vt eius fidem ⁊ conſtãtiaꝫ ꝓba
ret. ¶ Prima duritia fuit in hoc q̄ ni/
hil ſibi reſpõdere voluit tanq̄ ſi eſſet ex
cõicata vel xp̄i reſpõſione indigna. Vñ
dicitur q̄ non reſpõdit ei verbũ. ¶ Se/
cunda duritia fuit in hoc q̄ dixit ipſaꝫ
nõ eſſe de ouibus iſrael. Vñ dixit: Non
ſum miſſus niſi ad oues que perierunt
domus iſrael. Oues aũt iſrael erãt oues
dei. In hoc ergo q̄ dixit eam nõ eſſe de
ouibus iſrael: iſinuauit ipſam nõ eẽ de
ouibus dei: ⁊ per ꝯſequẽs relinquebat

q̄ eſſet de ouibus diaboli. ¶ Tertia du/
ritia fuit in hoc q̄ ipſaꝫ canem appella
uit. Non ſoluꝫ enim ipſaꝫ dixit non eſſe
dei ouem: ſed etiã eſſe canem. ℂ Quar/
ta duritia fuit in hoc q̄ dixit eã non eſſe
dignã veſci pane cũ dixit: Non eſt bonũ
ſumere paneꝫ filioꝝ ⁊ mittere canibus.
Ecce quot ⁊ quantas magnas duritias
xp̄s ſibi oſtẽdit: vt eius cõſtantiã ꝓba/
ret. Non eſt aliqua mulier ita paciens
nec ita ſancta que ſi alicui quãtũcunq̄
magno viro loqueret̄ ⁊ ipſe ſibi tãq̄ ex/
cõicate loqui nollet. Et inſuꝑ illã oueꝫ
diaboli diceret ⁊ canẽ appellaret ⁊ idi/
gnã eã pane eſſe aſſereret que nõ recede
ret turbata ⁊ ſcandalizata. Ipſa aũt in
oĩbus ꝯſtans ⁊ patiẽs ſemꝑ fuit. ℂ Nã
quãtũ ad primã duritiaꝫ ſe habuit pru/
denter. Quis enim a ꝑncipio ire noluẽ/
rit ad petrũ nec ad iacobũ nec ad ioan
neꝫ nec ad aliquẽ aliũ diſcipulũ: ſed ad
ipſum xp̄m. Tũ vidẽs q̄ xp̄s ſibi rñde/
re nolebat prouidit ſibi ⁊ ad diſcipulos
iuit rogãs eos vt pro ipſa itercedere di
gnarent̄. Tũc accedẽtes diſcipuli roga
bãt eũ dicẽtes. Dimitte eã.i. fac q̄d ipſa
petit. ⁊ ſic recedat: q: clamat poſt nos.
In hoc eniꝫ eã tenes: q: q̄d petit non cõ
ples. ℂ Quãtũ ad ſcd̄am duritiã habu
it ſe magnanimiter. nã dũ diſcipuli pro
ea rogarẽt ⁊ ipſe diceret eã nõ eẽ de oui
bus dei ⁊ ꝯſequẽter de ouibus diaboli.
Illa hoc audiẽs ſumpta fiducia ꝑrimus
ad eũ appropinquauit ⁊ adorauit eũ di
cens: Dñe adiuua me. Ac ſi dicat: Uſq̄
modo fui ouis diaboli: mõ vellẽ eſſe de
ouibus dei. Et in ſignum huius adoro
vos ſicut ouis paſtorẽ ſuũ. Idcirco dñe
adiuua me ſicut paſtor adiuuat ouẽ ſu/
am debilẽ ⁊ infirmã. ℂ Quantũ ad ter/
tiam duritiã ſe habuit humiliter: q: qñ
xp̄s canẽ eã vocauit ipſa hoc nõ nega/
uit ſed canẽ ſe eſſe ꝯfeſſa fuit dicẽs: Etiã
dñe. Ac ſi dicat: Dñe me vocas canẽ: ca/
nis tuus volo eẽ. Dñi aũt canũ nõ expel
lunt eos. ⁊ ſi eos expellũt per vnã por/
tam: per aliã reuertunt̄. Si ergo ſum ca
nis nõ debes me expellere a te. ⁊ ſi expu
leris me: ad te ꝑrimus redibo. ℂ Quã/
tũ ad quartã duritiã ſe habuit ſapiẽter
qñ ei dixit q̄ non erat digna comedere

panẽ filioꝝ. Illa rñdit ſapiẽter: Dñe nõ
peto panẽ ſed micã: q: illud q̄d peto eſt
tibi parua mica. ⁊ maxime ſi ego ſuꝫ ca
nis ſicut me vocaſti. Et ꝯſuetudo eſt q̄
dñi dant canibus ⁊ catellis ſuis ſaltem
micas. Ergo da iſtã micã quã peto.i. fi/
lie mee curationeꝫ. Et rñdit ei ieſus: O
mulier magna eſt fides tua. Iã non vo/
co te canẽ: ſed mulierẽ fidelẽ. Quia tãta
eſt fides tua q̄ me ſuperauit ⁊ vicit. Et
ideo fiat tibi ſicut vis. Et ſanata eſt filia
eius ex illa hora. ℂ Notãdũ eſt autẽ q̄
qñ quis ad aliquã ſublimẽ perſonã gra
tiã aliquã petiturus accedit: illos ſecuꝫ
in ſocietatẽ ducit: quos illi⁹ pſone ami/
cos eſſe credit. Iſta igit̄ mulier ad xp̄m
volẽs accedere ⁊ ſanitatẽ pro filia ipe/
trare: illas virtutes ſecuꝫ aſſũpſit quas
xp̄o magis gratas eẽ cognouit.ſ. patiẽ/
tiã: fidẽ: humilitatẽ ⁊ pſeuerãtẽ orõneꝫ.
Patiẽtia enim fuit ſoror xp̄i. Fides aũt
filia xp̄i. Humilitas ẽ mater xp̄i. Et ora
tio nũcius fidelis ad xp̄m. B ℂ Pri/
mo igit̄ aſſũpſit patientiã que fuit ſoror
xp̄i: q: ip̄m nunq̄ deſeruit nec i vita nec
in morte: ſed tanq̄ ſoror idiuidua ſemꝑ
eũ aſſociauit. Yſa.xlij. Tacui: ſemper ſi/
lui: patiẽs fui ⁊c̄. ℂ Iſta aũt patiẽtia
in tribus iniurijs ꝯprobat̄.ſ. verboꝝ: re
rũ ⁊ pſone. In his tribus patiẽtia iſtius
mulieris ꝓbata fuit. ℂ Primo nãq̄ ſu
ſtinuit iniuriã i verbo qñ xp̄s ipſam ca/
nẽ appellauit. Nõ eſt aliqua mulier ita
patiẽs q̄ ſi canis diceret̄ ab aliquo ſal/
tẽ rñderet nõ eſt veꝝ q̄ ſim canis: ſꝫ bo/
na dña de terra mea. Iſta aũt nõ tm̄ pa
tienť portauit q̄ xp̄s eã canẽ vocauit: ſꝫ
etiã ſeipſaꝫ canem appellauit. Sciebat
eniꝫ q̄ xp̄s dicebat hoc nõ cauſa inuiet
andi: ſed eã ꝓbandi. ℂ Scd̄o ſuſtinuit
iniuriã i rebus: q: oĩbus bonis expolia
ta fuit a iudeis. Vñ dicit Hylari⁹ q̄ cha
nanei terras in q̄bus iudei ſunt prius
coluerũt. q vltimo bello ꝯſumpti vel in
loca vicina diſperſi vel in ſeruitutẽ ſub
iecti: nomẽ tñ ſuum circũferũt. Ex illis
ergo iſta chananea fuit que iudeis ad/
mixta credit̄ cognouiſſe ex lege xp̄m ex
ſemine dauid naſcituꝝ eẽ. Illã aũt iniu
riã ſcꝫ bonoꝝ ſuoꝝ ablationeꝫ libenter
portabat. ℂ Tertio ſuſtinuit iniuriam

pſonaleꝫ ſcꝫ filie ſue oppreſſionem: q: a
diabolo grauiter opprimebat̄: quã op/
preſſionẽ ꝓpriã reputabat. Vñ nõ dice/
bat. Dñe miſerere filie mee: ſꝫ miſerere
mei dñe. Iſtã aũt talẽ iniuriã nõ libẽter
ſicut primã nec patiẽter ſicut ſecũdã: ſꝫ
grauiter ferebat. Si xp̄s canẽ eã voca/
uit: de hoc habuit magnã letitiã. Si hõ
bona ſua rapuit ⁊ in ſeruitutẽ ipſaꝫ re/
degit de hoc habuit patiẽtiã. Sꝫ q̄ dia
bolus in domo ſua habitaret de hoc pa
tiẽtiã habere nõ poterat: ⁊ ideo ad xp̄ꝫ
clamabat: miſerere mei ⁊c̄. Hoc eſt ꝯtra
multos q in aduerſitatibus a deo datis
murmurãt ⁊ in pſecutoĩbus hoĩuꝫ blaſ
phemãt. Sꝫ ſi i domo aĩe ſue diabolus
habitat de hoc nõ curãt nec ad deũ cla
mãt. B Scd̄o aſſũpſit fidẽ que eſt filia
xp̄i: q: ab ip̄o in cordibus nr̄is generat̄.
Ephe.iij. Habitare xp̄m ꝑ fidẽ in cordi/
bus nr̄is. Illã aũt fidẽ iſta mulier habu
it. Vñ dixit ei xp̄s: O mulier magna eſt
fides tua. Tũc aũt fides ẽ magna qñ eſt
opibus ꝯiũcta: charitati admixta: pſe/
uerãs ⁊ firma. Fides eniꝫ q̄ eſt ſine ope
ribus hꝫ ocioſitatẽ. ⁊ talis ẽ fides malo
rũ xp̄ianoꝝ. Iaco.ij. Fides ſine opibus
mortua ẽ. Si vero nõ ẽ charitati adiun
cta hꝫ ĩutilitatẽ. ij. Coꝝ.xiij. Si habue
ro fidẽ ita vt mõtes trãſferã: charitateꝫ
nõ hũero nihil ſuꝫ. Et iſta ẽ fides demo
nũ q ſunt extra ſtatũ merẽdi: nec vlteri⁹
charitatẽ hẽre pñt. De quoꝝ fide dicit̄
Iac.ij. Tu credis q: vn⁹ ẽ deus ⁊ bñ fa/
cis. ⁊ demones credũt ⁊ ꝯtremiſcũt. Si
aũt fides nõ ẽ pſeuerãs ⁊ firma hꝫ puſil
lanimitatẽ. Et iſta ẽ fides debiliũ. De q̄
di Mat.viij. Modice fidei q̄re dubita/
ſti. Luce.viij. Ad tp̄s credũt ⁊ in tẽptẽ/
tationis recedũt. His tribus modis fi/
des iſti⁹ mulieris fuit magna. Fuit eniꝫ
opibus ꝯiũcta: q: vacabat opibus miſe
ricordie tã corporalibus: inquãtuꝫ filie
infirme ſeruiebat: q̄ ſpũalibus inquãtũ
pro ipſa orabat: fuit charitati admixta.
Vera enim charitas aliena incõmoda
reputat ſua. Vñ iſta mulier vexationẽ
filie ſue ſuã ꝓpriã reputabat. Fuit etiã
pſeuerãs ⁊ firma: q: ſepe repulſa fuit: ⁊
tñ pſeuerauit. ℂ Tertio aſſũpſit humi/
litatem que fuit mater xp̄i. Dicit enim

Ber. ꝙ beata virgo ⁊ ſi virginitate pla-
cuit: tñ ex humilitate cõcepit. quãtũcũ-
qȝ enim fuiſſet virgo ſi humilis nõ fuiſ-
ſet: deũ nõ cõcepiſſet. Et q: per humilita
tem cõcepit: iõ humilitas quodãmõ mr
fuit xpi. Iſtã aũt humilitatẽ iſta mulier
ſecũ habuit: ⁊ iõ exaudiri meruit. Iuxta
illud ps. Reſpexit in orõem humiliũ.
E Humilitatẽ aũt ſuam iſta mulier oſtẽ
dit exẽplo: vbo: ⁊ facto. Exẽplo: q: xpm
adorauit. Verbo: q: ſe catulam aſſeruit.
Facto: q: inter iudeos in ſeruitute hu-
militer cõuerſabať qđ fuit magne vir-
tutis: cũ iudei eẽnť ſuperbi. Inter ſup-
bos enim ſcire humiliter cõuerſari ma
gna virtus ẽ. Duo enim humiles ⁊ mã-
ſueti pñt adinuicẽ cõuerſari. Unus hu-
milis ⁊ vnus ſupbus pñt adinuicẽ cõ-
uerſari. Unus humilis ⁊ vnus ſupbus
pñt adinuicẽ pacificari. Duo aũt ſupbi
nũquam adinuicẽ pacificari pñt nec cõ
uenire. Videmus enim ꝙ duo corpora
plana pñt adinuicẽ applicari. vnũ aũt
corpus ſpericũ ⁊ vnũ corpus cõcauum
recipit intra ſuã cõcauitatẽ illius tumo
rem. Duo autẽ corpa ſperica ⁊ tumida
applicari nõ pñt niſi in pũcto. eodem
mõ duo hoĩes hũiles ⁊ mãſueti pñt ad-
inuicẽ pacificari ⁊ letari. ps. Audiãt mã
ſueti ⁊ letenť. Chriſt⁹ erat humilis. di-
ſcipuli eius erãt humiles: ⁊ iſta mulier
erat hũilis. iõ adinuicẽ bñ cõueniebãt.
nã ipſa orabat. diſcipuli ꝑ ea intercede-
bãt. ⁊ xps eius pces exaudiebat. Unus
aũt hũilis ⁊ vnus ſupb⁹ pñt adiuicẽ pa
cificari. q: humilis itra ſuã humilitatẽ
recipit ⁊ ſupportať illius tumiditatem.
ps. Cũ his q oderũt pacẽ erã pa. Eodẽ
mõ iſta mulier erat hũilis ⁊ iudei ſupbi
q ipſam ſubiugauerãt in ſeruiturẽ: ⁊ tñ
cũ illis humilr ſeruiebat ⁊ ſciebat viuẽ
⁊ eoꝝ ſupbiã humilr ſupportare. duo
aũt ſupbi adinuicẽ pacificari nõ pñt ni
ſi in pũcto. pũgẽ q dẽ ſe pñt: pacificari ñ
pñt. Prou. xiij. Inť ſupbos ſp iurgia ſ.

¶ De eadẽ dñica ſcđa qdrageſime. Sermo ſecũdus. 24

Ecce mulier cananea a fi-
nib⁹ illis egreſſa cla.
d. M. fili dauid. Si aliquib⁹
viris in exẽplũ ꝓponerenť
ſancti qui pceſſerũt: forſitan ſe excuſarẽt
⁊ dicerẽt. nõ poſſumus ſctõs imitari q
tot donis ſpũs ſcti pueti fuerunt. Rur-
ſus ſi ꝓponerenť feminis in exẽplũ aliq
viri fortiter deo ſeruiẽtes: forte ſe excu-
ſarent ⁊ dicerẽt: nos cũ ſimus fragiles:
viros nõ poſſumus imitari. ablata ẽ eiȝ
excuſatio in iſta muliere cananea tã vi-
ris ꝗ feminis. Si ergo nõ potes tu vir
imitari ſctõs. vel tu femina non potes
imitari viros: ſaltem vterqȝ imitemini
hãc mulierẽ que tãte fidei ⁊ orõnis exi-
ſtit apud deũ. In pñti euãgelio de quat
tuor: pſonis fit mẽtio. ſ. de xpo: de mulie
re cananea: de filia a demonio male ve
xata: ⁊ de diſcipulis ꝑ ea orãtibus. In
xpo aũt cõmendať magna miſeratio. in
mulië iſtãs poſtulatio. in filia: a demo-
nio mala vexatio. in diſcipulis magna
ↄpaſſio. A Cõmendať igiť in xpo ma-
gna miſeratio. iõ mulier quãuis ſciret
xpm hẽre oĩpotẽtiã p quã filiã ſuã ſana-
re poſſet. hẽre ſapiam p quã ſanare ſciret.
nõ petit potẽtiã: nõ ſapiã: ſȝ tñ miſeri
cordiam eius dicẽs: Miſerere mei dñe
fili dauid. Lȝ eim deus añ incarnatõẽȝ
multũ eẽt miſericors. tñ poſtꝗ aſſũpſit
carnẽ de dauid ⁊ factus ẽ hõ. tñc fact⁹
ẽ magis miſericors. lȝ eiȝ de⁹ prius vide
reť humano generi durus. tñ in ipſa ſui
icarnatõe oleo ſpũs ſcti ſic fuit vnctus
ꝙ factus ẽ poſtmodũ molis ⁊ mãſuet⁹:
Sicut enim accidit in corio duro ⁊ ri-
gido qđ qñ inungiť flexibile ⁊ mole ef-
ficiť Yſa. lxi. Spũs dñi ſup me: eo ꝙ
vnxerit me: ad ãnũciã dũ mãſuetis mi-
ſit me. B Olim erãt qttuor dura ⁊ infle-
xibilia. ſ. celũ: qđ nullũ hoĩeȝ voluit re-
cipere. angelus: q nulli⁹ aĩam volebat
ad celũ portare. de⁹: q hũanũ gen⁹ ſibi
nolebat recõciliare. ⁊ mors: q bonos ⁊
malos ad ifernũ feſtinabat deducẽ. Sȝ
in xpi incarnatõe i tãta abũdãtia effuſa
ẽ vnctio ſpũs ſcti: ꝙ iſta qttuor dura: fa
cta ſunt flexibilia. ſiqdẽ celuȝ ẽ vnctũ: ⁊
ſic factũ ẽ flexibile ꝙ oẽs penitẽtes ſu-
ſcipit. Angelus ẽt vnct⁹ ẽ: ⁊ ſic factus ẽ
mãſuetus vt aĩas oĩuȝ ſanctoꝝ viroꝝ
ac ſanctaꝝ mulieꝝ deducat. De⁹ aũt pẽ
ẽ vnct⁹ ⁊ factus ẽ ĩtatũ ad miſericordiã
flexibilis ꝙ petõr ẽ penitẽtẽ ad miſeri-
cordiã recipit. Mors ẽ vncta: ⁊ facta eſt
mãſueta ita ꝙ mõ a ſanctis deſiderať ⁊
nulli ſancto viro de cetero dñať. Sȝ di-
cunt illud Phil. Cupio diſſolui ⁊ eẽ cũ
xpo. Sciẽs ergo iſta mulier xpm i incar
natione fuiſſe vnctũ ⁊ factũ eẽ mãſuetũ
iõ ad memoriã h reduxit dicẽs: Miſere
re mei dñe fili dauid. C ℣ Scđo ponit
perſona mulieris cananee: in qua fuit i
ſtans petitio. petijt eiȝ vtiliter: humilr:
ſeruẽter: ⁊ ſapiẽter. ℣ Utiliter quidẽ pe
tijt petẽdo. ſ. illud qđ erãt ſibi vtile ⁊ deo
acceptũ. nõ enim petijt diuitias: ſȝ oib⁹
bonis eẽt a iudeis expoliata. nõ eiȝ pe-
tijt vindicta: ſȝ de terra ſua eẽt expulſa.
nõ petijt libertatẽ: ſȝ cũ ceteris canane-
is in ſeruitutẽ eẽt a iudeis ſubiugata. ſȝ
petijt demonis expulſionem: a quo filia
ſua tenebať obſeſſa. ſed multe ſunt ma-
tres q plus curãt filijs ſuis cõgregare
diuitias ꝗ demonis expulſionẽ. tales
multũ flebũt qñ filios ſuos ad inferna-
le patibulũ duci videbũt: ⁊ dici poterit
eis. filie hierlm nolite flere ſup me ſed
ſup filios vr̃os. Flebũt qdẽ ſup xpm: vt
iducãt eũ ad ↄpaſſionẽ. flebũt ſup ipas:
q: nõ adhibuerũt circa filios ſuos debi
tã correctionẽ. Flebũt ſup filios quos vi
debunt traditos ad eternã dñationem.
Sȝ pꝛias lachꝛymas dñs remouet: ne. ſ.
ſup eũ plorẽt: q: nõ poſſent eũ ad miſeri
cordiã inclinare. alĩas duas cõcedit eis
ꝙ. ſ. plorẽt ſup ſe: ⁊ ſup filios ſuos. ac ſi
dicat dñs: nolite flere ſup me: q: nũquã
me ad miſericordiã inclinabitis. ſȝ flete
ſup vos: q: filios vr̃os nõ correxiſtis. ⁊ ſu
per filios vr̃os quos i ppetuo tormento
videtis. D ℣ Scđo petijt humilr: ⁊ in-
tantũ hũiliauit ſe ꝙ canẽ ſiue catulã ſe
appellauit. ps. Reſpexit i orõeȝ hũiliũ.
hũilitas eim orõni coniuncta tria bona
facit. ¶ Unũ ẽ: q: ipam in celũ deducit.
¶ Scđm ẽ: q: vſqȝ ad deũ appropinqua-
re facit: imo nõ ↄſolať donec deo appro
pinquat. ¶ Tertiũ ẽ: q: niſi de⁹ cõcedat
illud qđ petijt nõ recedit. Iſta tria tan-
gunť Eccl. xxxv. orõ hũiliãtis ſe: nubes
penetrat. ecce primũ. ⁊ donec appropin
quat non cõſolať. ecce ſcđm. ⁊ non diſce
dit donec reſpiciat altiſſimus. ecce ter-
tium. ¶ Tertio petijt feruẽter. qđ notaf
tur in clamore. nõ eim clamabat tñ ore
ſȝ maxime corde. iuxta illud ps. cxxviij.
Clamaui in toto corde meo exaudi me
dñe. E Et bñ dixit in toto corde meo.
cũ eim in corde ſint duo. ſ. intellectus ⁊
affect⁹. illi clamãt i toto corde: q i orõe
ſua attentionẽ ſuam hñt ⁊ deuotiones
iuxta illud. i. Cor. xiiij. Orabo ſpũ ora-
bo ⁊ mẽte. Alij clamãt cũ medio corde
q. ſ. hñt attẽtionẽ ⁊ nullã ſentiũt deuo-
tionẽ. Oſee. x. Diuiſum eſt cor eoꝝ. Alij
clamãt cũ nullo corde: qui. ſ. nullaȝ ha-
bẽt attẽtionẽ nec deuotionẽ. Marc. vij.
Populus hic labijs me honorat. cor
aũt eoꝝ lõge ẽ a me. ¶ Quarto petijt ſa
piẽter: q: ſapiẽter ſciuit allegare dicẽs:
Nã ⁊ catelli edũt d micis ⁊c̃. Uñ chriſt⁹
rñdit ei vt dř Marci. vij. Propť hũc ſer
monẽ dixit vade exijt dmoniũ a filia tua
Allegauit ẽt ſupius xpi miſericordiaȝ:
cũ dixit: Miſerere mei dñe fili dauid.
Et ſuã miſeriaȝ cum dixit: filia mea ⁊c̃.
Iſta duo multũ iclinãt deũ ad nos ſicut
dicit ppha. ps. cij. F ¶ Primo eiȝ incli-
nat ipm ad miſerẽdum ſua pꝛia miſeri-
cordia: iõ dicit quõ miſereť pr̃ filioꝝ mi
ſertus ẽ dñs timẽtib⁹ ſe. ¶ Scđo incli
nat eũ nr̃a miſeria. ideo ſubdit: qm ipſe
cognouit figmẽtũ nr̃m vbi ponit miſe-
riam quã hȝ hõ ex pte principij: q: ẽ ſic
figmẽtũ d terra formatũ. iõ dicit: qm ip
ſe co. fig. nr̃m. G Deinde ponit miſeriã
quã hȝ ex pte finis: vbi futurus ẽ pul-
uis ⁊ cinis. iõ ſubdit: recordatus eſt qm
puluis ſumus. ¶ Tertio ponit miſeriã
quã hȝ ex parte medij. i. vite. q: ad iſtar
herbe vel floris hõ in vita mõ floreſcit i
iuuẽtute: mõ areſcit i ſenectute. mõ mar
ceſſit ⁊ putreſcit i morte: iõ ſubiũgit. hõ
ſicut fenũ dies ⁊c̃. H ¶ Tertio fit men
tio de filia male a demonio vexata: per
hoc ſignať petõr q aliqñ a demonio ve-
xatur male. aliqñ peius. aliqñ peſſime.
male vexať dũ ẽ inter pſpa ⁊ aduerſa.
na inter pſpa hȝ hõ ipatiẽtiã. inter ad-
uerſa hȝ ipatiẽtiã. I Dicit enim Aug.
ꝙ hõ aliqñ ẽ bon⁹ iter bõa. aliqñ malus
iter mala. aliqñ malus iter bona. Eſt eiȝ
aliqñ bon⁹ iter bõa: ſic qñ aliqs ſanct⁹
vir iter honores ⁊ diuitias ↄſtituť⁹: ñ di
mittit ſuã bõitatẽ: deĩde inť pſpa ſeruat

ſpantiā ⁊ humilitatē.talis fuit abrahā:
Iob:⁊ dauid.⁊ alii ſancti pr̄es:qui de di
uitijs paupēs ſuſtētabāt: ⁊ inter hono-
res ſe nō exaltabāt. Vn̄ dicebat vn⁹ eoꝝ
ps.cli. Dn̄e nō ē exal.cor meū. aliqn̄ eſt
bonus inter mala:ſicut quādo aliquis
ſeruus dei inter mala aduerſa patit̄: ſȝ
inter hec nō frāgit̄:ſed ſicut aurū i igne
recipit maiorē claritatē.ſic ſerui dei in-
ter aduerſa maiorē acquirūt ſanctitatē.
Aug. Qđ fornax auro.lima ferro.flagel
lum grano.hoc facit tribulatio viro iu
ſto.Eccl.ij. In igne pbat̄ aurū ⁊ argētū.
homines vero receptibiles:in camino
humiliatiōis. aliquādo homo ē malus
inter mala.ſicut quādo aliquis pecca-
tor aliqua patit̄ aduerſa:⁊ tamen non
emendat̄:ſȝ peior efficit̄. Hiere.vi. Fru-
ſtra cōflauit cōflator.malitie enim eoꝝ
non ſunt cōſumpte argētū repꝛobū vo-
cate eos.q: de⁹ piecit illos.aliqn̄ vero
hō ē malus iter bōa.ſicut qn̄ hō malus
multa bn̄ficia a deo recipit ⁊ nō cogno-
ſcit ſed potius intumeſcit. vn̄ ps.lxxij.
Prodijt quaſi ex adipe inīqtas eorum.
K Iſti igit̄ q vel hn̄t ipatiētiā in aduer
ſis:vel elationem in pſperis.male a de-
monio vexant̄.peius aūt vexat̄ pctōr in
ter pctā. Nā ſicut colligit̄ ex dictis ſalo
monis. Tria ſunt que hoī nō dāt qetem
in domo ſua.ſ.fumus ſtillicidiū:⁊ vxor
mala. Per fumū intelligit̄ ſupbia: que
aſcēdit ſȝ cito euaneſcit. ⁊ ſicut fumus
oculos excecat.ſic ſupbia mentē obſcu-
rat.per ſtillicidiū intelligit̄ auaritia: q̄
in corde hoīs multas āxietates ⁊ ſolli-
citudines ſtillat.i.Tim.vi. Qui volunt
diuites fieri incidūt in tētationē ⁊ in la
queū diaboli.per malā vxorē intelligit̄
mala carnis cōcupiſcētia:que homines
ſtimulat ⁊ iquietat. Male igit̄ pctōr ve-
xatūr q in pctō ſupbie vel auaritie vel
luxurie ē.peſſime aūt vexat̄ pctōr i con
ſuetudine lōga.tūc enim a diabolo te-
netur ⁊ p diuerſa vitia vexat̄. Aug. in li
bro cōfeſ. Suſpirabā ad te ligatus non
ferro alieno:ſȝ mea ferrea volūtate. vel
le meū tenebat inimicus:⁊ inde cathe-
nam mihi fecerat:⁊ conſtrinxerat me.
Quippe ex volūtate pūerſa pfecta ē li
bido. Et dū ſeruit libidini:facta ē ꝯſue

tudo.⁊ dum cōſuetudini non reſiſtitur
facta eſt neceſſitas. Quibus quaſi ānu-
lis ſibimet ānexis vnā cathenā appella
ui:tenebat me obſtrictū dura ſeruitus.
¶ Quarto fit mentio de diſcipulis in
qbus fuit magna compaſſio:iō rogabāt
p ea dicētes: Dimitte eā:q: clamat poſt
nos. Ex quo docemur q̄ quādo aliquid
a deo petere volumus ⁊ nos indignos
eē reputamus:ad ſanctos viros accede
re debemus. L Ut aūt illorum orōnes
petenti pſint:quattuor in ſe dȝ habere
put oñdit Dyonyſius in eccl'aſtica hie-
rarchia. ¶ Primū ē vt illud qđ petit cō
ſiderāter cōcupiſcat. ps. viiij. Deſideri-
um pauper exau. do. Aug. Seruat tibi
dn̄s qđ non cito vult dare:vt tu diſcas
deſiderare. ¶ Scđm eſt: vt ſit in ſtatu
gr̄e:q: aliter deus nō exaudiret ſi i pec
cato mortali eēt. Hier.xv. Si ſteterit
moyſes ⁊ ſamuel corā me: non ē anima
mea ad populū iſtū. ¶ Tertiū ē vt ſe in
ſufficiētem recognoſcat:⁊ illum ad quē
accedit ſufficiētē ē eē credat. Vnde ami
cis iob qui nō erant digni exaudiri ſe
pit dn̄s. Job.xlij. Job ſeruus me⁹ ora-
bit pro vobis: faciem eius ſuſcipiam.
¶ Quartū ē vt iuſta petat. Chꝛiſ. Illa
pete a deo que tibi expediant: ⁊ illum
deceat dare. Si autem ei ſemper petas
terrena.aut difficile impetras:aut for-
te non impetras. Quomodo enim illa
tibi libenter pſtabit nō hn̄ti:que ſi ha
beres admonet te vt cōtemnas. 25

¶ Feria ſcđa ſcđe hebđe. Sermo pm⁹.

Ego vado ⁊ queritis
me ⁊ i pec-
cato vr̄o moriemini. Jo.viij.
In iſto euāgelio dn̄s ponit
quedam verba que pertinent ad ipſum
inquātum ē filius dei.quedam que per-
tinent ad ipſum inquātum eſt filius ho
minis.⁊ quedā que ptinent ad iudeos
p quos peccatores intelligunt̄. A In-
quātum ergo xp̄s ē filius dei tria ſe hr̄e
dicit.ſ.celeſtē originē.eſſentiā iuariabi-
lem.⁊ eternitatē ſtabilē. F Primo igit̄
hȝ celeſtē originē:qđ oñdit cū dicit: Ego
de ſupnis ſuȝ. B Hȝ quidē xp̄s quod
dā ſupmū.ſ.deitatē. quoddā infimū.ſ.
humanitatē quātū ad carnē.⁊ quoddā

mediū.ſ.aiam rōabilē. Hō enim erat fa-
melicus:captiu⁹:⁊ a dei viſiōe excluſus
Quia igit̄ hō erat famelic⁹: iō xp̄s de-
dit ſibi ſuū infimū.ſ.ſuā carnē in refe-
ctionē. Jo.vi. Caro mea vere ē cibus:⁊
ſanguis meus vere ē potus. Quia vero
erat captiuus:dedit ei ſuū mediū.ſ.aīā
mā in redēptiōe. Jo.x. Animā meā po-
no p ouibus meis. Quia aūt erat a dei
viſione excluſus dedit ei ſuū ſupremū
ſ.diuinitatē in fruitionē. Jo.xvij. Hec ē
vita eterna vt cognoſcant te ſolū verū
deū. ¶ Scđo hȝ xp̄s eſſentiā iuariabilē.
iō ſubdit. Si enim nō credideritis quia
ego ſum: Nō dicit:q: ego fui vel ero:ſed
ego ſuȝ vt oñdat ſuā iuariabilē eēntiā.
Exodi.iij. Ego ſum q ſum. Jac.i. Apud
quē nō ē trāſmutatio nec viciſſitudis obū
bratio. C Oīs enim creatura mutabilis
ē ex pte principij:q: de nihilo facta eſt.
Ex pte medij:q: multiplici vanitati ſub
iecta ē. Et ex pte finis:q: in terrā oīa re-
digent̄. Eccs.iij. Cūcta ſubiacēt vanita-
ti:quo ad mediū. De terra facta ſūt om
nia quo ad pricipiū. Et i terrā pariter
reuertunt̄:quo ad finē vltimū. In deo aūt
nulla ē mutatio:ſȝ ipe manēs imobilis
oīa mouet. Boetius. Stabiliſq ipſe ma-
nens dat cuncta moueri. D ¶ Tertio
hȝ eternitatem ſtabilē. Jō dicit: Ego pri
cipiū qui ⁊ loquor vobis. In hoc autē
q̄ vocat ſe principiū oñdit q̄ hȝ cū pr̄e
coeternitatē ⁊ equalitatē. Eternitatem
aūt oñdit Aug. duplici exēplo. F Primo
exēplo ignis dicēs: Da mihi ignē ſine
ſplēdore:⁊ credā pr̄ē ſine filio eē. F Se
cūdo exēplo imaginis ⁊ virgulti dicēs:
Ponamus aliquid natū ſup aquam vt
virgultū aut herbā:nōne cū imagie ſua
naſcunt̄. Equalitatē aūt eius cum pr̄e
oñdit Greg. duplici rōe dicēs: Quid mi
rū ſi equalis ē prī qui prior ē mr̄e: Xp̄m
quoq̄ dei virtutē ⁊ dei ſapiētiā ȝ eē apo
ſtolo atteſtāte didicim⁹.qs aūt hō equa
nimiter ferret ſi quis ei dicēt. Magn⁹
qdē es:ſȝ ſapientia tua minor eſt te. E
F Scđo inquātū fuit filius hoīs tria de
eo dicunt̄.ſ.q̄ fuit valde ſecurus: val-
de ſanctus:ad patiēdum valde ſponta-
neus. ¶ Primo quidem fuit valde ſecu
rus:quod notatur cum dicit̄: Qui me

miſit mecū ē:⁊ nō reliquit me ſolū. Ho-
mo enim in nullo ſtatu ē ſecurus:nec i vi-
ta:nec in morte:nec poſt mortem. Nam
in vita poteſt cadere.i.Cor.x. Qui ſtat
videat ne cadat. In morte diabolus ni-
tit̄ ipm decipere. Gen.iij. dictū fuit ſer-
penti. Tu inſidiaberis calcaneo illius.
Poſt mortē diabolus conat̄ laqos ap-
ponere. ps.cxlij. In hac via qua ambulabā
abſcondē. ſupbi laqueū mihi. Chꝛiſtus
aūt fuit valde ſecurus:q: pr̄ eū nūquā
reliquit:ſed ſemp ſecū fuit in vita i mor
te ⁊ poſt mortē. Nā ſecū fuit in vita om
nia opa faciēdo. Jo.xiiij. Pater autē in
me manēs.ipe facit opa. Item eiuſdem
x. Si nō facio opa pr̄is mei nolite mihi
credere:ſi aūt facio ⁊ ſi non vultis mihi
credere:opibus credite vt cognoſcatis
q: ego in pr̄e ⁊ pr̄ in me eſt. Fuit ſecū in
morte demones ⁊ oēs hoſtes debellan-
do. Hiere.xx. Dn̄s mecum ē tāquā bella
tor fortis:iccirco qui pſequūtur me ca-
dent ⁊ infirmi erūt. Fuit ſecū poſt mor-
tem ipm reſuſcitando. ps.xv. Non dere
linques aīam meā in inferno:nec dabis
ſanctū tuū videre corruptionē. ¶ Secū
do xp̄s fuit valde ſanctus:cū volūtatē
dei ſemper fecit.qđ notat̄ cum dicitur:
Q: que placita ſunt ei facio ſemp. Ne-
mo eſt q ſi aliqn̄ bn̄placita dei faciat
q ſemp faciat. Nemo ē q aliqn̄ nō omit-
tat aliqua:vel q aliqn̄ aliqua negligēt̄
nō faciat:vel q aliqn̄ venialia nō cōmit-
tat. Chꝛiſtus nihil vnquā omiſit. Yſa.v.
Quid ē qđ debui facere vinee mee ⁊ nō
feci. Nihil vnq̄ negligēter ſed ſollicite
fecī. ps.xviij. Exultauit vt gygas ad cur
rendā viā. Nullū ēt peccatū cōmiſit.i.
Petri.ij. Qui peccatū nō fecit nec inuē
tus ē dolus in ore eius. ¶ Tertio xp̄s fu
it voluntarie paſſus.qđ notat̄ p hoc q̄ in
ſuis pdicatiōib⁹ paſſionē ſuā manifeſta
bat dicēs: Cū exaltaueritis filiū hominis
⁊c. Vocat aūt exaltationē ſuā paſſionē:
eo q̄ xp̄s non ſub tecto voluit pati:ſed
in aere voluit eleuari. F Patiebatur
enim non tantum vt homines redime-
ret:ſȝ ēt vt elementa purgaret. Infecta
quidem fuerat terra:ex inocentis ſan-
guinis effuſione. Infecta fuerat aqua:
ex hoſtiarū idolatrarū oblatione. Inf

fectus fuerat aer: ex īmolatoꝝ thuriſicatione. Infectus ignis: ex ſacrificioꝝ cōcremationē. Sed xp̄s mūdauit terras: qñ trigintatribus annis ſuper eas ambulauit. Mūdauit aquā: qñ in flumine iordanis baptizari voluit. Mūdauit aerē: qñ in aere crucifixus fuit. Mūdauit ignē: qñ ſpūs ſanctus in ſpecie ignis deſcēdit. ¶ Tertio xp̄s dixit quedā que ſpectāt ad iudeos: per quos intelligunt peccatores. De quibus tria dixit. ¶ Primo ꝙ hūt viā vite cōtrariam xp̄i: cū dicit: Quo ego vado: vos nō poteſtis venire. Xp̄s enī ibat p viā humilitatis: ꝛ ipſi erāt ſupbi. Per viā paupertatis: ꝛ ipſi erāt auari. Per viā puritatis. ꝛ ipſi erāt imūdi. Yſa.lv. Sicut exaltant celi a terra: ſic exaltate ſūt vie mee a vijs vr̄is: ꝛ cogi.mee a cogi.ve. ¶ Secūdo dixit ꝙ habituri ſūt regionē iſtā: cū ait: Uos de deorſū eſtis. ℌ Eſt eī poſt hāc vitā qdā loc⁹ ſuprem⁹.ſ.celū: ad quē ituri ſūt viri pfecti. qdā medius ſ.purgatoriū: ad quē ituri ſūt viri imperfecti ſecū portauerūt lignū: fenū ꝛ ſtipulā. Quidā eſt locus īfimus.ſ.īfern⁹ ad quē ituri ſunt pctōres ꝛ mali. De quibus dī hic. Uos de deorſum eſtis ꝛc. De hoc triplici loco dī in ps.lxxiiij. Calix in manu dn̄i vini meri plenus mixto: ꝛ inclinauit ex hoc in hoc: verūtñ fex eius nō ē exinanita: bibēt oēs pctōres terre. Calix plenus vino mero ē regio btōꝝ: vbi pura gloria pcipieť. Calix plen⁹ vino mixto eſt regio purgādoꝝ: vbi poſt admixtionē penē dabiť glīa: Calix plenus fece ē regio dānādoꝝ: vbi ira dei vſqꝫ ad feces bibeť. Iuxta illud Yſa.v. Bibiſti de manu calicē ire eius: ꝛ potaſti vſqꝫ ad feces. ¶ Tertio xp̄s dixit de malis ꝙ habēt morte piculoſaſ cū ait: Moriemini i pctō veſtro. ℌ Circa qð ſciēdū ꝙ aliud eſt mori ꝓ peccato. aliud mori pctō: ꝛ aliud mori in pctō. Pro pctō aūt nō ē mortu⁹ niſi vn⁹.ſ.xp̄s: q pctis noſtris mortuus eſt iuſtus pro iniuſtis.i.Pet.iij. Pro pctis nr̄is mortuus eſt iuſtus pro iniuſtis. Peccato autē moriunť viri ſancti.i.Pe.ij. Peccatis mortui: iuſte autē viuamus. In peccato autē moriunť ſcelerati. De quibus dicit hic: Moriemini in pctō veſtro. 25

¶ Eadem feria ſecunda ſecūde hebdomade Sermo ſecundus.

Cum exaltaueritis filiū hoīs: tunc cognoſcetis q: ego ſum. Quia hō in terra iacebat ꝛ ſurſum aſcēdere nō poterat: ideo xp̄s ad terras venit vt aſcēſū homini pparet ꝛ ad celū p eū aſcēdere poſſet. Si igiť xp̄s ſēper lo ſemp māſiſſet nimis ſuffiſſet in loco alto: nec hō ad ip̄ſ ſe erigere potuiſſet. Si vero in terra ſtetiſſet: nimis fuiſſet in loco depſſo. Jō xp̄s voluit pati in loco medio.i.in aere: vt hō ad ipm poſſet ad celū aſcēdere. Et hoc eſt qð dicit: Cū exal.fi.ho.ſ.in aere ipm crucifigēdo: tunc cognoſcetis q: ego ſuz.ſ.mediator: vos deo recōciliādo. ℒ ¶ Notādū aūt ē ꝙ xp̄s in cruce voluit exaltari tanꝙ in cathedrā: vt nos doceret. tanꝙ in ſpeculā: vt nos ab hoſtibus ꝯſeruaret: tanꝙ in ſpectaculū: vt nos reuocaret. tanꝙ in patibulū: vt pditos recuparet. ¶ Prio igiť exaltari voluit in cruce tanꝙ in cathedrā: vt nos doceret. Aug. ſup Joā. Lignū illud i quo fixa erāt mēbra morientis: ꝛ cathedra fuit mgr̄i docētis. B Docuit aūt xp̄s de cathedra crucis quatuor lectiōes. ¶ Pria fuit lectio magne pietatis qñ ſ.matrē Joānī cōmēdauit dicēs Joā.xix. Ecce mater tua. p qð dať itelligi ꝙ filij tāte debēt eſſe pietatis ad parētes ꝙ nō tm̄ in vita debēt eis curā agere: ſed etiā qñ moriunť debēt procurare. ¶ Scda lectio ē charitatis: qñ dixit Luce.xxiij. Pr̄ dimitte illis: q: neſciunt qd faciūt. ecce ꝗta charitas: q: illi eū occidebāt ꝛ ipe p ipſis orabat. ¶ Tertia lectio eſt magne ꝯpaſſionis qñ dixit Mat.xxvij. Deus meus vt qd dereliquiſti me. ecce ꝗta ꝯpaſſio: q: dereliqrāt eū noti ꝛ primi ſeu propinq. Dereliqrant eū diſcipuli. dereliċ⁹ videbať a patre: ſola mr̄ eū nō dereliqrat q iuxta crucē ſp ſtabat. ¶ Quarta lectio fuit magne deuotiōis qñ dixit Lu.xxiij. Pr̄ in man⁹ tuas cō.ſpi.meū. ecce ꝗta deuotio: qm tot⁹ vulnerat⁹ erat. Inter vulnera ſue memor erat p qð dať itelligi ꝙ i articulo mortis exiſtēs: oīa alia dꝫ dimittē

ꝛ curā ſue aīe dꝫ hēre. ¶ Scdo xp̄s in cruce exaltari voluit tanꝙ in ſpeculaſ vt poſſ nos ab hoſtibus ꝯſeruare. Solent hoīes ſpecula erigere: ꝛ hoīes ſpeculatores ibi ponere vt viatorib⁹ ibi claméť vt ab hoſtib⁹ ſe obſeruēt. ℒ Ambulātib⁹ vero p viā mūdi multa picula iminēt: tā a mūdo q vult frāgere p ipatientiā: q̄ a carne q̄ vult allicere p ꝯcupiſcētiā: q̄ et a diabolo q vult decipe per aſtutiā. Jō xp̄s i ſpeculaſ crucis aſcēdit ꝛ clamat ne dimittam⁹ nos a mūdo frāgi: nec a carne allici: nec a diabolo decipi. ℌ Clamauit aūt multiplr i cruce. Prio orōnibus deuotis. Scdo lachrymis amaris. De his duob⁹ habeť Heb.v. Qui in dieb⁹ carnis ſue: pces ſupplicatiōeſqꝫ ad deū q poſſet illū ſaluū facē a morte cū clamore valido ꝛ lachrymis offerēs ꝛc. Tertio clamauit ſanguie ꝛc. Heb.xij. Acceſſiſtis ad ſanguinis aſperſionē: meli⁹ loquēte ꝙ abel. Quarto clamauit corde. Nā ip̄s cor hoī maiſeſtauit qñ lat⁹ ſuū apiri voluit. ꝛ talis aptio fuit maxima amoris clamatio. ¶ Tertio aſcēdit in cruce tāꝗ ad ſpectaculū: vt nos reuocaret. Qñ eīſ aues ad dn̄os ſuos redire nolūt ſolēt ad ſpectaculū aſcēdere ꝛ oſtō aliquo fruſto carnis aſſibilare: ꝛ ſic eas reuocare non ceſſant. Hō auis contumax a deo auolauerat. Oſee. x. Effraim qſi auis auolauit. Jō xp̄s crucis ſpectaculū aſcēdēs totū corpus ſuū cruētauit: vt ad ſe fugitiuos hoīes reuocaret. ℒ Sꝫ notādū ꝙ triplici de cā aues ad dn̄os ſuos redire nolūt. Aut qñ ſūt nimis replete: aut qñ i deuoratiōe pde ſūt occupate: aut qñ nō ſunt bn̄ domeſtice. Iſta triplici de cā hoīes ad deū nō redeūt: ſꝫ poti⁹ fugiūt. Prio qñ diuitijs ſunt repleti nimis. Deut.xxxij. Incraſſat⁹ ē dilect⁹ ꝛ recalcitrauit: incraſſat⁹: ſpīn. dilatat⁹ dereliqt deuz factorē ſuū ꝛ re. a deo ſa. ſuo. Secūdo qñ ſpurcitijs pctōꝝ ſūt dediti. Tales ſicut coruo: qui nō de arca exiuit: q deuoratiōi cadaueꝝ ſe dedit: ꝛ iō ad arcā nō redijt. Tertio qñ nō ſūt bn̄ domeſtici. Di de leone ꝙ qñ corā leone flagellatur canis: leo domeſticatur: Multo aūt forti⁹ domeſticať canis ſi añ ip̄ſ flagellaref leo. Pueri ēt volētes domeſticare aues ꝛ ad loquēduz docere: dant eis vinū bibere. Nullū ē animal ita ſilueſtre qð ex bñficijs nō efficiať manſuetū ꝛ lene. Et tñ multi ſunt ita ſilueſtres: ꝙ domeſticari nō pñt. Nec ex flagellatōe leonis.i.xp̄i: nec ex potu ſui ſanguinis: nec ex collatis bñficijs. ℱ ¶ Quarto aſcēdit i cruce tāꝗ in patillū: vt ide pditos recuparet. Cōſuetudo fuit atiq̄t⁹ ꝙ res pdite qñ iuenieban̄t: i patillo ſuſpēdebanť: Olī ꝫ pditi erāt angeli ꝗtū ad ſui nūeri diminutōeſ. Erāt pditi actiui: q: ñ poterāt face aliq meritoria opa. Erāt pditi plati: q: ñ poterāt ſubditos īſtruē p aliqḋ ſalutifera exhortatōeſ. Erāt pditi ꝯteplatiui: q: ñ poterāt deo vacare p aliquā dulceꝫ iſpiratiōeſ. Sꝫ iſta oia ꝗ erāt pdita p xp̄ſ ſūt iueta: ꝛ in patillo crucis ſuſpēſa. Et hoc ē qð dī Yſa.xxij. Figā illū patillū i loco fideli: ꝛ ſuſpēdā ſup illū oēs glīaꝫ dom⁹ pr̄is ei⁹. Uaſoꝝ diuerſa gnā. Oē vas puſilū a vaſis craterarū vſqꝫ ad oē vas muſicoꝝ. Et hoc qð dī: Suſpēdā ſup illū oēs glīas pr̄is ei⁹: refert ad angelos q ſūt gloria dom⁹ dei. Hoc qð dī: Omne vas puſilū: referť ad ſubditos ꝛ actiuos. Hoc qð dī: A vaſis craterar: referť ad platos qui vino ſacre ſcripture alios hñt imbuere. Hoc qð dicit: Uſqꝫ ad oē vas muſicoꝝ: refertur ad ꝯteplatiuos qui habēt in cordibus ſuis decātare dn̄o. Ephe.v. Nolite inebriari vino in quo eſt luxuria: ſꝫ impleamini ſpiritu ſancto loquētes vobiſmetipſis in pſalmis ꝛ hymnis: ꝛ canticis ſpiritualibus cantātes ꝛ pſallentes in cordibus veſtris dn̄o. 27

¶ Feria.iij.ſcōe hebdō Sermo pmus.

Super cathedrā moyſi ſederūt ſcribe ꝛ phariſei. Omnia ergo quecūqꝫ dixerint vobis ſeruate ꝛ facite. Mat.xxiij. In pñti vita domin⁹ eē voluit quoſdā platos ꝛ quoſdā ſubditos. ꝛ vtriſqꝫ certas regulas dedit. ℌ Prelatis naqꝫ dedit tres regulas. ¶ Prima eſt: vt ſubditos verbis ꝛ exēplis iſtruat. ¶ Scda ē ꝙ ſibi fortia ꝛ ſubditis leuiora iponat. ¶ Tertia ē ꝙ ꝓ ptāte ſibi colata ñ gloriet nec ſupbiat. Cōtra pmā

regulā: faciūt verboſi. Cōtra ſcd̄a;: ſup-
ſticioſi. Cōtra tertia;: ambitioſi p̄lati.
¶ Eſt igit̄ prima regula p̄latoꝝ: vt ſub-
ditos verbis ⁊ exēplis inſtruāt. Sed cō
tra hanc regulā faciūt p̄lati verboſi q
bona multa dicūt ſed nulla bona faci-
unt. quos dñs rep̄hēdit dicēs: Super
cathedrā moyſi ⁊c̄. Oīa ergo q̄cūq; ⁊c̄.
ſequit̄. Scd̄m opa eoꝝ nolite facere. di-
cūt eni; ⁊ nō faciūt. B Monet igitur
ſubditos vt qñ ſunt aliq p̄lati qui hn̄t
bona verba ſ; mala opa: nō deſpiciant
verba ꝓpter opa: ſed relinquāt vita; ⁊
accipiāt doctrinā. Et illud dicit Chriſ.
ſup Mat. triplici exēplo dicens: ¶ Ec-
ce vilis terra p̄cioſum auꝛ ꝓducit. nū
quid ꝓpter vilē terrā p̄cioſum auꝛ ꝯte
nit? Auꝛ eligit̄ ⁊ terra relinquitur: ſic ⁊
vos doctrinā accipite ⁊ mores relingte.
¶ Scd̄m exēplū ponit dicēs: Nā ⁊ api-
bus herbe nō ſunt neceſſarie: ſed flores
colligūt ⁊ herbas relinquūt. Sic ⁊ vos
flores doctrine colligite: ⁊ ꝯuerſationē
relingte. ¶ Pōt addi tertiū exēplu;: qr
ſpine lilia ꝓducūt: ⁊ tñ hō lilia odorat
⁊ ſpinas vitat. Sic etiā qlibet d; vitare
vitā ſpinoſam p̄lati ⁊ accipe dei doctri-
na; odoriferā. ¶ Primū exēplu; ptinet
ad p̄latū immūdum: qui eſt ſicut lutum
hn̄s auꝛ. Eſt eni; lutū ꝓpter immūdā vi-
tā. ⁊ ideo de plateis celeſtis hierl̄e; ex-
purgabit̄ ⁊ in cloacā infernalē ꝓijciet̄.
pſ. xvij. Ut lutū plateaꝝ delebo eos. In
iſto luto auꝛ inuenit̄ qñ doctrina ſana
ab eo ꝓfert̄. Uerba eni; dei dicunt̄ au
rū: qr ſicut auꝛ eſt icorruptibile: ſic ver-
ba dei ꝯſeruāt hoīe; a putrefactōe pec-
cati. pſ. cxviij. In corde meo abſcondi
eloqa tua vt nō peccē tibi. ¶ Scd̄m exē
plū ptinet ad p̄latū ſuperbū. Eſt eni;
ſicut herba hn̄s florē amenū. Sicut eni;
herba viret ⁊ cito areſcit: ſic ſupbus ci-
to extollit̄ ⁊ ſubito deijcit̄. pſ. Mane ſi
cut herba tranſeat: mane floreat ⁊ tran.
veſpe deci. indu. ⁊ areſ. Per mane intel
ligit̄ iuuētus ſiue ſanitas ſiue vita. Per
veſpe ecōuerſo intelligi pōt ſenect⁹ vel
īfirmitas ſiue mors. Et huic triplici ſta-
tui rn̄dent tria verba que ſequunt̄. ſ. de
cidat: induret ⁊ areſcat. Eſt ergo ſenſus
ꝙ ſuperbus viget in mane ſanitatis:

ſed decidit in lutum in veſpere infirmi
tatis. Floret in mane iuuētutis: ſed in-
duratur in veſpere ſenectutis. Uiret in
mane p̄ſītis vite: ſed areſcit in veſpere
mortis. Iſta herba florē ꝓducit qñ p̄la-
tus ſupbus verba dei ꝓponit. Et dicun
tur verba dei flos. qr ſicut flos ꝓducit
fructū: ſic verba dei faciūt hoīem gene-
rare opus ſuū bonū. Jaco. i. Uoluntarie
eni; genuit nos verbo veritatis. ¶ Ter
tiū exēplū ptinet ad p̄latū auaꝝ: qr eſt
ſicut ſpina hn̄s lilia. Diuitie eni; ſpine
vocant̄. ſicut habet̄ Luce. viij. Qd̄ autē
in ſpinis cecidit hi ſunt qui audiūt ⁊ a
ſollicitudinibus ⁊ diuitijs ⁊ voluptati
bus vite eūtes ſuffocati ſunt. Tūc autē
iſta ſpina ꝓducit liliū qñ p̄lat⁹ auarus
ꝓfert dei verbū. Et dr̄ verbū dei liliū: qr
ſicut ad odorē lilij ſerpētes fugiūt ⁊ ho
mines attrahunt̄: ſic homines ſerpētini
verbum dei faſtidiunt. pſ. cvi. Omnem
eſcā abhominata eſt aīa eoꝝ. Boni autē
dulciter appetunt. pſ. cxviij. Q̄ dulcia
faucibus meis eloqa tua. ¶ Scd̄a regu
la p̄latoꝝ eſt vt ſibi fortia ⁊ ſubditis le
uiora iponat. Cōtra iſtā regulā faciunt
p̄lati ſupſtitioſi quos dñs rep̄hēdit
dicēs: Alligāt onera grauia ⁊ iportabi-
lia ⁊ iponūt in humeros hoīum: digito
aūt ſuo nolūt ea mouere. Et iſtud eſt cō
tra ſacerdotes q penitētias nimis gra-
ues iponūt. C Qd̄ tñ nō d; fieri trib⁹
de cauſis ſecūdū Chriſo. ¶ Prima eſt ꝓ
pter maius p̄iculū: q; ſepe talis hō peni
tentiā ſibi datā ꝓijcit: ⁊ tanq̄ deſpans
ad peccā redit. Et ponit exēplū dicens:
Si eni; pōdus ſup humeros adoleſcen
tis poſueris ꝙ non poſſint portare: ne-
ceſſe h; vt aut pōdus reijciat aut ſub pō
dere ꝯſtringat̄. Sic hoī cui graue pon-
dus pn̄ie ponis: neceſſe eſt vt aut pn̄ia;
deijciat aut ſuſcipiens dū ferre non pōt
ſcādalizetur ⁊ amplius peccet. ¶ Se-
cūda rō eſt ꝓpter vitādū dei iudicium.
Uñ ſubdit̄: Deniq; ſi erramus modicā
pn̄iam iponētes: nōn[illegible] melius eſt ꝓpter
miſericordiā dare rōne; q̄ ꝓpter crude
litatē. Jaco. ij. Judiciu; ſine miſericor-
dia fiet illi qui nō fecit miſericordiā. ta-
lis poterit dicere deo. Dñe ſicut feci ali
is: facias mihi. Alijs fui miſericors: ⁊ tu

eſto mihi miſericors. Iſtā allegationem
facit ꝓpheta dicēs: pſ. xxxix. nō abſcō-
di miſericordiā tuā ⁊ veritatē tuā a cō.
multo. dñe nec lōge facias miſera. tuas
a me. ac ſi dicat: ſicut alijs miſericordiā
meā nō abſcōdi: ſic ⁊ tuā a me nō abſcō-
des. ¶ Tertia rō ē ꝓpter liberalē dñm.
Chry. vbi p̄ſfamilias largus eſt: diſpen
ſator nō d; eſſe tenax. ſi deus ē benign⁹
vt qd ſacerdos eius auſterus? dñs qdē
adeo largus eſt ꝙ pctm̄ dimittit aliqñ
tribus ſyllabis: ſicut patet qñ dauid di
xit peccaui. ij. Reg. xij. Aliqñ cū paucis
lachrymis: ſicut patet in petro q egreſ-
ſus foras fleuit amare. Matth. xxvi. ⁊
Mar. xiiij. Aliqñ cū ſolo ꝓpoſito cor-
dis. Juxta illō ꝓphe: dixi. i. firmiter de
liberaui. Confitebor aduer. me iniuſti.
meā dño: ⁊ tu remi. ipietatē peccati mei
¶ Tertia regula p̄latoꝝ eſt ꝙ de ſua po
teſtate nō ſupbiāt. ꝯtra quā regulā faci
unt p̄lati ambitioſi quos dñs rep̄hēdit
cū dixit: oīa vero opa faciūt vt videant̄
ab hoīb⁹. dilatāt ei; philateria ſua ⁊c̄.
Illud vitiū vane glīe vere p̄latis eſt cōe
⁊ difficile pōt vinci duplici de cauſa ſi-
cut dicit Chriſ. D ¶ Prima cā ē: qr oīa
vitia hn̄t bona cōtraria p q̄ vincunt̄. ſi-
cut fornicatio vincit̄ p caſtitatē. ſupbia
p humilitatē. iracūdiā p māſuetudinē.
ſola aūt vana gloria nō h; aliqd̄ bonu;
per qd̄ ſuperet̄. ¶ Scd̄a cā eſt quā ibi-
dē Chryſ. aſſignat: qr ex oī re naſcit̄ qd̄
eā extermīnat. ſicut ex ligno naſcit̄ ver-
mis q ipm̄ corrodit. ex veſtimēto naſcit̄
tinea: q ipm̄ exterminat. ex oleribus na
ſcitur eruca que olera corrumpit. ſic ex
aliquo bono opere naſcitur vana glo-
ria: que ipſum opus īficit. Et quoniam
vana gloria de bono ope naſcit̄. idō non
extinguit̄ per bonu; ſed magis nutrit̄.
Poſtea ſubdit Chryſ. Nullū ergo reme
diū pōt eē ꝯtra vanā gloriā niſi odio ſo-
la. ⁊ adhuc ipſa vanitatē hēbit niſi cau
te effuſa fuerit. E ¶ Scd̄o xp̄s ponit
in euāgelio regulas ſubditoꝝ que ſunt
tres. ¶ Prima eſt vt ſibi nō aſſumāt of-
ficiū docēdi vñ ait: Uos autē nolite vo-
cari rabbi ⁊c̄. Officiū enim ſubditorum
nō eſt docere ſ; audire. ſicut eni; in cor-
pore aliud eſt officiū oculi: aliud auris:

⁊ aliō ceteroꝝ mēbroꝝ: ſic eccleſia aliud
h; officiū ad p̄latos: aliō ad ſubditos.
Prelat⁹ enim ad iſtar oculi h; illumina-
re. ſubdit⁹ vero ad iſtar auris h; audi-
re. ſicut ergo cōfuſio eſſet in corpe ſi oīa
mēbra eſſent oculi: ſic ꝯfuſio eēt i eccl'ia
ſi oēs fideles vellent docere. i. Cor. xij.
Si dixerit auris qm̄ nō ſu;: oculus nō
ſum de corpe. nō idō non eſt de corpe. Si
totū corp⁹ oculus vbi auditus. ſi totu;
audit⁹ vbi odorat⁹. ¶ Scd̄a regula ſub
ditoꝝ eſt vt nō appetāt eē filij terreni ſ;
filij dei. ⁊ idō ſubdit: patrē nolite vocare
vobis ſup terrā. vnus ei; ē pater veſter
q in celis ē. F ¶ Sūt eni; tria ſigna p
que cognoſcuntur filij dei ⁊ filij terreni.
¶ Primū eſt qr filij dei reſpiciūt ad celū
celeſtia deſiderādo dicētes: Pr̄ noſter q
es in celis. Filij aūt mundi reſpiciūt ad
terrā terrena deſiderādo. i. Jo. iiij. Ipſi
de mūdo ſunt ⁊ idō de mūdo loquunt̄: ⁊
mūdus eos audit. Iſto mō probat aqla
pullos ſuos. na; illos quos videt reſpi
cere ad celos tanq̄ ꝓprios nutrit. illos
aūt quos videt ad terrā reſpicere: tanq̄
degeneres abijcit. ¶ Scd̄m ſignū eſt: qr
filij dei ſunt albi per puritatē: filij autē
terreni nigri ſūt p ipuritatē. Dicit eni;
glo. ſup illō pſ. clvi. Pullis coruoꝝ iuo
cantib⁹ eū. ꝙ pulli coruoꝝ q̄diu hn̄t pē
nas albas paſcunt̄ a deo. ſ; poſtq̄ inci-
piunt nigreſcere paſcunt̄ a coruis. p qd̄
dat̄ itelligi ꝙ deus paſcit illos tanq̄
filios q ſunt albi p mūdiciā;. diabolus
aūt paſcit illos q ſunt nigri p malitia;.
¶ Tertiū ſignū eſt: qr filij dei parētes ſu
os honorant ⁊ nutriūt. filij autē terreni
ecōuerſo eos deſpiciūt. Legit̄ ꝙ cyconie
parētes ſuos cū ſenuerint in nido col-
locant ⁊ vſq; ad mortē eos nutriūt. Fi
lij aūt viperaꝝ ventrē mr̄is lacerāt ⁊ oc
cidūt. Illi ergo ſūt filij dei q parentes
honorāt ⁊ fouent. Eccl̄. iij. Qui timent
dñm honorāt parētes. Illi aūt qui eos
deſpiciūt nō ſunt filij dei ſed vipe. ⁊ idō
maledicti. Eccl̄i. iij. Eſt maledictus a
deo q exaſperat matrē. ¶ Tertia regu-
la ſubditoꝝ eſt ꝙ nō debēt exaltari ſed
humiliari. ideo ſubdit̄: qui aūt ſe exal-
tauerit humiliabit̄ ⁊c̄. G Sūt eni; q̄dā
leuia: ⁊ q̄dā grauia: ⁊ q̄da; media. nam

leuiū eſt ſurſuʒ eleuari: ⁊ grauiū ē deiici
deorſuʒ. Humilitas enim facit cor leue.
⁊ ideo ipm̄ eleuat vſqʒ ad celum. Ecc.
xxxv. Orō humiliantis ſe nubes pene-
trat. Sup̄bia vero facit cor graue. ⁊ iō
ipm̄ in ꝓfundū deiicit. ps. Deiecisti eos
dū alleuarent̄. Vn̄ dictū eſt lucifero di-
centi: In celū ↄſcēdā: verū tn̄ ad iſernū
detraheris in ꝓfundum laci. Yſa. xiiij.
Aia vero dū ē corpi adiūcta: lʒ de ſe ha-
beat leuitatē: tn̄ a corpe hēt grauitatem
iuxta illud Sap̄. ix. Corpus qd̄ corrūpit̄
aggrauat aiaʒ. ⁊ iō aie ſanctorūʒ q̄diu
ſūt i hac vita nec oīno eleuant̄ pp corpo-
ris grauitatē. nec oīno in terra ↄmorāt̄
cū habeāt celeſtiū deſiderioꝝ auiditatē:
ſed in medio ↄmorant̄. mō aſcēdētes p
ↄtēplationē in celuʒ. mō deſcēdētes ad
terrā p neceſſarioꝝ ꝓuiſionē. Vn̄ dicit̄
Ezech. viij. Eleuauit me ſpūs īter terrā
⁊ celū. nō dicit ꝓpha. Poſuit me i terrā
q: ibi ſūt auari. nec dixit eleuauit me in
celū: q: ibi ſunt ſupbi. ſed dixit: eleuauit
me inter celū ⁊ terrā: q: ibi ſunt ſancti p
ut ſunt in hac vita corruptibili poſiti.

¶ Eadē feria tertia ſecunde hebdē qua-
drageſime Sermo ſcd̄s. 28.

Qui ſe exaltauerit humilia-
bit̄. ⁊ qui ſe humilia-
uerit exaltabit̄. Poſtq̄ dn̄s
ſcribas ⁊ phariſeos de ſup-
bie ambitiōe rephēdit. ↄſequēter diſci-
pulos ad humilitatē reducit. q: ſicut di-
cit Chryſ. Infructuoſuʒ verbū ē in quo
ſic alter ↄfundit̄ vt alter nō erudiat̄. nā
⁊ deus inq̄t: nō pp malos caſtigationeʒ
ſup terrā trāſmittit ſʒ pp bonos. ſcit eiʒ
q: malos flagella nō corrigūt: ſʒ malos
caſtigat vt corrigat bonos: q: niſi bonus
ammonitus fuerit p negligētiā euane-
ſcit. A Ponit autē dn̄s in verbis pre-
dictis duas vias ⁊ duos fines viarum.
¶ Prima eſt via ſupbie que ē lata ⁊ ſpa-
cioſa ⁊ ducit ad perditionē. ¶ Scd̄a eſt
via humilitatis que eſt arta ⁊ anguſta
⁊ ducit ad ſaluationeʒ. B ¶ Supbia
aūt eſt quoddā triuiū eo q̄d habet tres
vias. i. tres ſpēs ſuperbie. Prima eſt ſu-
perbia in affectu. ⁊ iſta ortū habuit i ce-
lo. Scd̄a eſt in itellectu: que ortū habuit
in paradiſo. Tertia eſt in actu: ⁊ iſta eſt

ſparſa p totū mūdum. ¶ Prima igit̄. ſ.
ſupbia eſt in affectu que ↄſiſtit in appe-
titu excellētie. ⁊ iſtā habuit lucifer in ce-
lo qui voluit dn̄ari ⁊ vſqʒ ad celū exal-
tari. Yſa. xiiij. In celū ↄſcēdā ſup aſtra
celi exal. ſo. meū ⁊c̄. Et q: ſupbia eſt na-
ture celeſtis ex eo q̄ in celo orta fuit. iō
ſepe viros ſpūales ⁊ celeſtes inuadit ſi-
cut iuaſit apl̄os. Luc. ix. Intrauit autē
cogitatio i eos qs eoꝝ eēt maior. Mat.
xx. ⁊ Mar. x. Acceſſerūt ad ieſuʒ iacob⁹
⁊ ioānes ⁊ dixerūt: da nobis vt vnus ad
dexterā tuā: ⁊ alius ad ſiniſtrā tuam ſe-
deamus in gloria tua. ¶ Scd̄a ſupbia ē
in intellectu: que ↄſiſtit in appetitu va-
ne ⁊ mūdane ſciētie. ⁊ iſta ortuʒ habuit
in padiſo qn̄ p̄mi parētes voluerūt ha-
bere ſcientiā dei. Gen̄. iij. Eritis ſicut dij
ſciētes bonū ⁊ malum. Iſta ſupbia mul-
tos inuadit: q: multi ſuperbi ſūt in ſuo
ſenſu. Ideo d: Thob. iiij. Superbiā nū-
quā in tuo ſenſu aut in tuo verbo dn̄ari
p̄mittas. Yſa. v. Ve qui ſapiētes eſtis in
oculis veſtris: ⁊ corā vobiſmetipſis pru-
dentes. tales nō appetūt ſapiētiam dei
ſed mūdi. Hiere. iiij. Sapiētes ſūt vt fa-
ciāt mala. bn̄ aūt facere neſcierūt. Rom̄.
viij. Sapiētia carnis mors ē. ¶ Tertia
ſupbia eſt in actu: que ↄſiſtit in irroga-
tione iniurie: ⁊ iſta ſparſa ē in toto mū-
do: q: mali ⁊ potētes bonos opp̄mūt
⁊ pſequunt̄. Sap̄. ij. Opprimam⁹ paupe-
reʒ iuſtū ⁊ nō pcamus vidue nec vetera-
no: ſit autē fortitudo noſtra lex iuſticie.
Abachuc. i. Impi⁹ ꝓualet aduerſus iu-
ſtū quare reſpicis ſup inique agentes ⁊
taces deuorāte impio iuſtiorē ſe. ⁊ fa-
cies hoīs q̄ſi piſces maris. C Sed nūc
videam⁹ ad quos fines vie iſte pducūt.
¶ Prima eſt via ſupbie que pducit ad
ꝓfunditatē infimā. vn̄ dictū fuit lucife-
ro dicēti: in celo aſcēdam ⁊c̄. verū tn̄ ad
iſernū detraheris i ꝓfundo lacu. ¶ Le-
git̄ q̄ qdaʒ dixit alexādro ſupbo. q̄uis
leo ſit rex aialiū: tn̄ ſit ſepe cibus formi-
caꝝ: ⁊ arbor pcera cito eradicat̄ a violē-
tia vētoꝝ. ſic ⁊ tu q̄uis ſis rex hoīuʒ: tn̄
cito eris cib⁹ vermiū. q̄uis ſit altus tn̄
cito eris depſſus. ¶ Scd̄a ſupbia ducit
ad eternā ignorātiā. ¶ Legit̄ q̄ Ariſto.
poſt mortē ſuā cuidā diſcipulo ſuo ap-

paruit dicēs ſe totaʒ ſciam ſuā amiſiſſe:
nec aliq̄d ſcire niſi penaʒ ſuam. Ecc. ix.
Nec rō: nec ſapiā erunt apud inferos.
¶ Tertia ſupbia pducit ad infernalem
cruciationē. mali eiʒ pſequunt̄ bonos i
pſona. aliqn̄ vſqʒ ad ſanguinē pſequen-
do. aliqn̄ in terrena ſubſtātia bonis oi-
bus ſpoliādo. aliqn̄ i fama: falſa crimi-
na iponēdo. Sʒ illi q in pſona vſqʒ ad
ſanguinē alios pſecuti ſūt: ſanguine ire
dei inebriabunt̄. Apoc. xvi. Sanguineʒ
ſcōꝝ ⁊ ꝓphetaꝝ effuderūt ⁊ ſanguineʒ
dediſti eis bibere vt digni ſūt. Eiuſdem
xiiij. Hoc bibet de vino ire dei. ¶ Legit̄
q̄ thamaris regina caput cyri regis in
vtrē ſanguine plenū miſit dicēs: ſatiare
ſanguine quē ſitiſti. Illi q pſequunt̄ ali-
os i terrena ſubſtātia in vētre ſcindent̄.
⁊ in auro liquefacto ↄcremabunt̄. Job
xx. Diuitias quas deuorauit euomet ⁊
de vētre illius extrahet eas deus. ¶ Le-
git̄ q̄ nero iperator q fuit alienaꝝ rerū
raptor: viſus ē apud iferos balneare ſe
in auro liquefacto. ⁊ cū vidiſſet cuneos
aduocatoꝝ dixit eis: venite ad me vena-
le genus hoīum ⁊ mecū balneamini: q:
vobis optimā partē reſeruaui. Illi qui
pſequunt̄ alios in fama: falſa crimina
imponēdo oīa ſua crimina in collo ſuo
iponent̄. ⁊ ab oīb⁹ cognoſcent̄. Thren̄.
i. Vigilauit iugū iniq̄taū meaꝝ: ⁊ i ma-
nu dn̄i ↄuolute ſūt ⁊ ipoſite collo meo.
Naū. iij. Reuelabo pudēda tua ⁊ oſten-
dā cūctis gētibus nuditatē tuā: ⁊ cun-
ctis regnis ignominiā tuā. D ¶ Scd̄a
via eſt humilitas. Et per iſtam viaʒ iuit
xp̄s. Phil. ij. Humiliauit ſemetipm̄ fa-
ctus obediēs vſqʒ ⁊c̄. Iuit beata virgo.
Luce. i. Reſpexit hu. an. ſue. Iuerūt oēs
ſancti tam maiores q̄ minores. Yſa. xl.
Omnis mons ⁊ collis humiliabitur. E
Finis aūt vie hui⁹ humilitatis ē: q: du-
cit ad gratiā in p̄ſēti. Iaco. iiij. Deus ſu-
pbis reſiſtit. humilibus aūt dat gratiā.
Et ducit ad gloriā in futuro. Job. Qui
humiliatus fuerit erit in gloria. F Ip-
ſa quideʒ humilitas meretur gratie im-
pletionem. iplete augmentationē: aug-
mentate ↄſeruationē: conſeruate glori-
ficationem. ¶ Primo nāqʒ meret̄ gratie
īpletionē. ps. Qui emittit fontes in cō-

uallibus. i. gratiā ſuā p̄ſtat humilibus.
inter mediū montiū pertrāſibūt aque.
Duo mōtes ſunt due ſpecies ſuperbie.
Quaꝝ vna naſcit̄ ex re tpali: alia ex re
ſpūali. Inter iſtos duos mōtes ē vallis
humilitatis nō declinās ad aliquā ſpe-
ciem ſupbie. ⁊ in iſto medio ptrāſibunt
aque gratiaꝝ. ¶ Scd̄o humilitas meret̄
gr̄e iplete augmētationē. Et hoc poteſt
oſtendi per tria exēpla. ¶ Primo p exē-
plū pupille. q: ſcd̄m Greg. q̄to pupilla
eſt nigrior ⁊ minor: tāto ē lucidior. Sic
⁊ hō q̄to ē deſpicior corā ſeipſo: tāto eſt
maior corā deo. Cant. i. Nigra ſuʒ. ſ. re-
putatōe mei. ⁊ iō formoſa i ↄſpectu dei.
¶ Secundo p exēplū candele: que q̄to
plus inclinat̄: tāto magis accēdit̄. Sic
⁊ hō q̄to plus corā ſe iclinat̄ p humilia-
tionē: tāto plus inflāmat̄ in dei charita-
te. ¶ Tertio p exēplū aq̄: que q̄to plus
deſcēdit: tāto magis aſcēdit. Aug. De-
ſcendite vt aſcēdatis ad deū. cecidiſtis
eniʒ aſcēdēdo ↄtra eū. Sic ⁊ hō quanto
plus deſcēdit p humilitatē: tanto plus
aſcendit p gratiā. ¶ Tertio humilitas
meret̄ gr̄e augmentate ↄſeruationē. Et
hoc oſtēdit̄ p tria exēpla. ¶ Primo p
exēplū cineris. Sicut eniʒ cinis ignem
ↄſeruat: ſic humilitas ↄſeruat gratiaʒ
ſpūaleʒ. Taliter ↄſeruāda docet̄. Ecc.
x. Quid ſuperbis terra ⁊ cinis. Taliter
conſeruabat qui dicebat Gen̄. xviij. Lo-
quar ad dn̄m meū cum ſim puluis ⁊ ci-
nis. ¶ Scd̄o per exēplū arboris. Rami
eniʒ arboris q ſunt in imo poſiti ſūt ſe-
curi. ſed qui ſunt in alto ſepe frangunt̄
a violētia venti. Ideo lucifer corruit: q:
in imo ſtare noluit. ¶ Tertio p exēpluʒ
pulueris. Virtutes eniʒ ſine humilita-
te ſunt ſicut puluis: ſed cum humilita-
te ſunt ſicut terra firma ⁊ ſolida. Greg.
Qui ſine humilitate virtutes cōgregat
quaſi qui puluerē ante ventum portat.
¶ Quarto hūilitas meret̄ gr̄e augmē-
tate gl̄ificationē. Et hoc oſtendit̄ p tria
exēpla. ¶ Prio p exēplū turris dicens:
Cogitas magnā fabricā ↄſtruē i altitu-
dic: d̄ fūdamēto cogita hūilitatis. Qui-
ciʒ vl̄t turrē ↄſtruē p quā aſcēdat ad ce-
li celſitudinē: ponat p fūdamēto hūilita-
tē. Illō fūdamētū ponit apl̄s. i. Cor. iij.

dicés:Dei edificatio eſtis vt ſapiés ar-
chitectus fundamentū poſui.¶ Scđo
per exéplum arboris.Vñ dicit: Arborē
attēdite:figit radicē in humili: verticē
tēdit ad celum.ſine radice auras petit:
ruina ē non incrementū.Qui igit figit
radicē in imo hūilitatis faciet fructū
ſurſum celeſtē ſacietatis.iiij. Reg.xix.
Quodcūq; reliquū fuerit de domo iu-
da mittet radicē deorſum ⁊ faciet fru-
ctum ſurſum.¶ Tertio per exéplū eta-
tis.Vis magn⁹ eē a minimo icipe. Hō
eīm pri⁹ ē puus ⁊ poſtmodū p etatem
creſcit ⁊ fit magn⁹. Jō di Regū.xv.Nō-
ne cū puulus eēs in oculis tuis caput
factus es in tribubus iſrael.Jdeo dicit
Mat.xviij. Aduocans ieſus puulum
ſtatuit in medio eoꝝ ⁊ dixit: Quicunq;
hūiliauerit ſe ſicut puulus iſte:hic ma-
ior eſt in regno celorum.

¶ Feria quarta ſecunde hebdomade.
Sermo primus.

ASCENDĒS ieſus hie-
roſolimā
aſſumpſit duodecim diſci-
pulos ſuos ſecreto:⁊ ait il-
lis:Ecce aſcēdim⁹ hie.⁊c̄.Mat.xx.Se-
pe dñs paſſionē ſuam ⁊ reſurrectionē
ſuam diſcipulis ſuis predicebat:ſiue vt
ex hoc ſe deū eē oñdēt q: futura preui-
debat:ſiue vt diſcipuloꝝ aīos robora-
ret ne.ſ.aduenīēte paſſiōis tēpore ſcan-
dalizarent.Q: ſicut dicit Greg. Min⁹
enim mala feriūt q̄ puident: ſiue vt paſ-
ſionē eius vidētes reſurrectionē ei⁹ fu-
turam ſparent. Jn hoc ergo euangelio
dñs tria facit.¶ Primo ſuā paſſionem
pdicit:⁊ hoc in principio huius euan-
gelij.¶ Scđo indiſcrete petētes redar-
guit.Et iſta pars incipit ibi.Tūc acceſ.
ad eū mř filioꝝ zebedei ⁊c̄.¶ Tertio di-
ſcipulos indignatos ad viā pacis redu-
cit.⁊ iſta pars incipit ibi. Et audiētes
decem indignati ſunt.¶ Circa primū
notandū q̄ lʒ modo non ſit tēpus paſ-
ſionis:eccľa tñ in hoc euangelio d̄ paſ-
ſione mentionē facit.vt ad ſuſtinendā
quadrageſimalē pniam fideles feruen-
tius animent. A Jn hac enim.xl.fide-
les debēt hēe cōtritionē cordis:confeſ-
ſionem oris:⁊ ſatiſfactionē operis. Et
iſta ſatiſfactio conſiſtit ī tribus.ſ.ieiu-
nando:in orando:⁊ in elemoſinas lar-
giendo. Memoria autem paſſionis ad
omnia iſta hominem inducit.¶ Primo
inducit ad dolēdum ⁊ conterendū de
peccatis ſuis.Hoc ſignatū eſt in hoc q̄
in paſſione xpi petre ſciſſe ſunt.per qđ
datur intelligi q̄ memoria paſſiōis xpi
ſepe corda lapidea ad cōtritionem fra-
git.¶ Legit q̄ ē quoddā genus lapi-
dum adamantū qui non poſſunt fran-
gi:nec p ignis cōbuſtionē:nec p mallei
pcuſſionē.frangunt aūt p ſanguinis ca-
lidi infuſionem. Sic etiam multi ſunt
quos non frangit ad penitētiā:nec mar-
tyrum tribulatio:nec iudicioꝝ dei cō-
minatio:frangit aūt eos dominica paſ-
ſio.¶ Secūdo memoria paſſionis xpi i-
ducit hominē ad confitendum.Jn hu-
i us ſignificationem in paſſiōe xpi mo-
numenta apta ſunt:⁊ multa corpa ſan-
ctorum q dormierant exierunt ⁊ ſurre-
xerūt. Monumētū fetidū ē cor noſtrū
in quo tot ſunt corpa mortua quot ſunt
peccata mortalia:⁊ iō monumentū nūc
apit ⁊ mortui reſurgūt qñ pctōr ad me-
moriā paſ.xpi os ſuū aperit ⁊ peccata
vicario dñi dicit. Jo.di Eph.v.Surge
qui dormis ⁊ exur.a mor.⁊ il.te chri⁹.
¶ Tertio inducit ad ieiunandum. qui
enim cōſiderat q̄ xp̄s ieiunauit ⁊ eſuri-
uit:de facilia ſua ieiunia ſuſtinebit. B
Chriſtus enim tribus vicibus eſuriuit.
¶ Primo quādo.xl.diebus ⁊ noctibus
ieiunauit:⁊ tunc non habuit ad come-
dendū niſi lapides.Sicut habet Mat.
iiij.¶ Alia vice eſuriuit ⁊ ſitiuit.ſ.i paſ-
ſione qñ dixit:Sitio.vt hētur Jo.xix.⁊
tūc non habuit ad comedēdū niſi fel:⁊
ad bibēdū acetū.p̄s. Dederūt in eſcam
meā fel:⁊ in ſiti me potauerūt me ace-
to.¶ Alia vice eſuriuit vt habet Mat.
xxi.⁊ tunc non habuit ad māducādū
niſi folia fici.Sed xp̄s nec lapides vo-
luit comedere nec folia māducare nec
acetū bibere:q: ipſe non incorpat hoies
lapideos nec duros ⁊ obſtiatos:nec ha-
bentes tm̄ folia.ſ.verboſos tm̄.nec ho-
mines acetoſos p odia ⁊ rācores ama-
ros.¶ Quarto inducit ad orādū. Mul-
tū enim inducit hō ad orādū qñ cōſide-

rat q̄ xp̄s i cruce taľr orauit.Nā orauit
ōbis pietatis.Lu.xxiij.Dimitte illis nō
enim ſciūt qđ faciūt.Orauit lachrymis
Heb.v.Jn dieb⁹ carnis ſue.ſ.paſſionis
ſue.pces ſupplicatiōeſq; ad deū q poſſz
illū ſaluū facere a morte cū clamore va-
lido ⁊ lachrymis offerēs.Orauit effuſio-
ne ſanguinis.Heb.xij. Acceſſiſtis ad ſan-
guinis effuſionē melius loqntē q̄ abel
q: ſanguis abel petebat vindictā: ſan-
guis vero xpi miſericordiā. ¶ Quinto
inducit nos ad elemoſynarū largitiōē
Nō eiʒ dʒ hō eē auarus qñ cōſiderat q̄
xp̄s in paſſiōe ſua fuit tā largus. Jpſe q̄-
dē largus fuit i largiēdo:q: latroni pa-
radiſum dedit.Larg⁹ in pcēdo q: pſecu-
torib⁹ ſuis totaľr idulſit.Largus i redi-
mēdo:q: nō guttā ſʒ totū ſanguinē p no-
bis dedit ⁊ effudit.¶ Scđo idiſcrete pe-
tētes redarguit.Jac.⁊ Jo.mediāte mře
petierūt q̄ vn⁹ ſedēt ad dexterā ⁊ alius
ad ſiniſtrā.Nō eim hoc petē voluerūt p
ſe:q: petere primatū p aliquo ignorāte
tollerabile ē.Jpſo vͦ ſciēte ⁊ pſentiente
repꝛehēſibile ē.p ſe vͦ verecūdū ⁊ vitu-
pabile.Dñs aūt volēs ipaʒ repꝛhēdē nō
rñdit mři ſʒ filijs.Tū q: ſciebat q̄ iſta pe-
titio a filijs pcēdebat.Tū q: femia erat:
ad inuēdū q̄ nō ē honor hoi cōtēdē cū
muliē.Tū q: erat vetula:⁊ piū ē mulie-
res vetulas cōſolari nec eas obiurgare.
Tū q: erat amica:⁊ iō noluit eā repꝛhēde-
re ſʒ ſibi ōferre.Tū q: erat mř:⁊ ipſe ſcie-
bat q̄ qlibʒ mř naľr amat filios ſuos: ⁊
bonū ipoꝝ deſiderat. ¶ Rūdit aūt dñs
eis valde modeſte ⁊ diſcrete:q: nō dixit
dabo:q: ex hoc alij fuiſſent indignati.
Nec dixit nō dabo:q: ex hoc iſti fuiſſent
cōfuſi:ſʒ ſuā rñſione tpauit dicens:Da-
bo vobis ⁊ non dabo. Non enim dabo
ex eo q̄ eſtis mei ppinqui: dabo autem
ſi fueritis meriti.⁊ ideo dixit: Poteſtis
bibere calicem.ſ.paſſionē:quem ego bi-
bitur⁹ ſum.dixerūt:poſſumus.Nā Joā-
nes bibit qui fuit vͦgis flagellat⁹: i oleo
aduſtus:veneno potat⁹:in exiliū relega-
tus.Jacobus bibit:q: fuit capite trūca-
tus.Eoꝝ aūt petitio quodāmodo veri-
ficata ē:quia ad dexterā ⁊ ad ſiniſtrā ſūt
ambo.habent enim pluſquā petierūt.
Per ſiniſtram vita pñs.Per dexteram
aūt:vita beata deſignat. B Sedēt igit
hi duo apoſtoli a ſiniſtris dei:q: corpus
beati Jacobi:⁊ ſepulchꝛū beati Joānis
in multa glīa habent.Sedent a dextris
dei:q: coꝝ aīe beatificant.Vel poteſt di-
ci q̄ dextra xpi ē oriēs:ſiniſtra ē occidēs
Sedet igit Joānes a dextris:q: ei⁹ mo-
numētū ē ex pte oriētis. Sedet Jacob⁹
a ſiniſtris:q: eius corpus ē ex pte occi-
dentis.Vel pōt dici q̄ per dexterā intel-
ligi pōt xpi deitas:p ſiniſtrā eius huma-
nitas.Per igit beatam reſurrectionem
ibi apli ⁊ alij ſancti ſedent ad dexterā:
q: eoꝝ aīe beatificant in ꝯtēplatōe diui-
nitatis.Sedebūt ad ſiniſtrā dei:q: eorū
viſus corpalis beatificabit in viſiōe hu-
manitatis xpi. E ¶ Tertio xp̄s diſcipu-
los indignatos ad pacē reduxit eos ad
hūilitatē deducēdo:⁊ ſeipm in exēplo
pbēdo.Sciebat eim q̄ hūilitas ē cā pa-
cis:ſicut ecōuerſo ſupbia ē diuiſiōis.iu-
xta illđ Prouer.xiij.Jnter ſupbos ſem-
per iurgia ſunt:q aūt oia agūt cū ꝯſilio.
regūtur ſapia.videmus eim q̄ duo cor-
pora plana pñt adinuicē applicari. cor-
pus aūt ſpericū ⁊ cōcauū pñt adinuicē
ꝯuenire.q: cōcauū recipit ſpericū itra
ſuā cōcauitatē. duo aūt ſpica non pñt
applicari niſi in puncto.Eodem modo
duo hoies plani ⁊ māſueti viuūt pacifi-
ce ⁊ iocūde.p̄s.Audiāt māſueti ⁊ letent
vnus eiʒ ſupbus ⁊ vnus māſuetus ꝯue-
nire pñt.q: māſuetus intra cōcauitatē
ſue humilitatis recipit tumorē illi⁹ ela-
tionis.p̄s.cxxviiij.Cū his q oderūt pa-
cē erā paci.⁊c̄.Duo aūt ſupbi nō pñt ꝯue-
nire nec applicari niſi in pūcto. pungē
qdē ſe pñt.pacificari vero non pñt.⁊ iō
bñ dicit ſalomon. Jnter ſupbos ſemp
ſunt iurgia.

¶ Eadem feria quarta ſcđe hebdoma-
de.xl.Sermo ſecūdus. 30

POTESTIS bibē calicē quē
ego bibiturus
ſuʒ.dicūt ei:poſſumus.ait il-
lis:calicē qdē meū bibetis ⁊c̄.
Jſti duo apli i petitiōe iſta nō fuerūt bñ
diſcreti:q: voluerūt metē añquā ſemina-
rēt.coronā pcipe añquā ꝯcertaſſent.bra-
uiū habere antequā cucurriſſent. ⁊ iō
xp̄s eos repꝛehēdēs dicit. neſcitis quid

petatis.poteſtis bibē calicē quē ego bi-
biturus ſum.hoc ē poteſtis pati ꝑ noīe
meo ſicut ego paſſurus ſum ꝓ vrā ſalu
te. A Appellaꝛ aūt paſſio xpī calix: qꝛ
calix dī a calore.vel ſcḋm Iſid.dī a ca-
lon qḋ ē lignū.erat eīm calix antiqtus
quoddā vas ligneū in quo infirmis me-
dicina ꝓpinabaꝛ:q̄ medicina erat ama
ra:⁊ calida:⁊ ſanatiua.qꝛ paſſio xpī fu-
it ꝓpinata in ligno crucis cū amaritu-
dine doloris.cū feruore amoris. ⁊ cum
effectu nr̄e curatiōis. B Notādū autē
ꝙ deus hꝫ tres calices in pn̄ti.⁊ tres in
futuro.¶ Primus calix pn̄s ē plenꝰ bal
ſamo.¶ Scḋs ē plenꝰ abſinthio.¶ Ter
tius ē plenꝰ ſanguine rubicūdo.¶ Pri
mus calix ī pn̄ti ē plenus balſamo. Eſt
enīꝫ calix grē inocētie.¶ Scḋs calix ē
pnīe.¶ Tertius calix ē paſſiōis dn̄ice.
¶ In p̄mo calice q ē plenꝰ balſamo ſpi-
ritus ſcti ⁊ grē bibit xp̄s q ſpū ſctō ple-
nus fuit:de cuius plenitudine accipiūt
oēs.bibit virgo Maria:qꝛ dei grā fuit
plena.biberūt oēs ſcti aplī in penthe.
qui ſpū ſctō fuerūt repleti. biberūt oēs
iuſti q hn̄t grām dei. C Sūt aūt ſigna
ꝑ que cognoſciꝛ qn̄ aliquis in iſto cali-
ce biberit. ⁊ ex iſta potatione tria ſe-
quunꝛ.¶ Primū ē mūdane ſitis extin-
ctio.Jo.iiii.Qui biberit ex aqua hac ſi
tiet iterū.qui aūt biberit aquā quā ego
dabo ei nō ſitiet in eternū. Chriſ. Uere
nō hꝫ ſup terrā qḋ amet qui donū cele-
ſte in veritate guſtauerit.Aug. Qui bi-
berit de fluuio paradiſi cuiꝰ gutta ē maior
oceano.reſtat vt in eo ſitis mūdi huius
penitus extincta ſit.Uocat Aug.fluuiū
paradiſi amorē ſpūs ſcti.oceanū āt vocat
collationē oīuꝫ amoꝝ mūdanoꝝ. quā-
do igiꝛ vna gutta amoris ſpūs ſcti ī cor
hoīs venit.totā collationē amoꝝ mūda
noꝝ extinguit.¶ Scḋm ē mētē ī celeſti-
bus hitatio.q eīm calicē ſpūs ſcti bibit:
frequēter in celū ꝑ deſideriū ſalit. Joā.
iiij.Aqua quā ego dabo fiet in eo fons
aque ſaliētis.i.ſalire faciētis ī vitā eter
nā.taliter faciebat qui dicebat Phi.iij.
Nrā cōuerſatio in celis ē.¶ Tertiū eſt
mētis exultatio.ſicut enim ſupra nubes
ſemꝑ ē ſerenū.infra vero nubes turbu
lentia ⁊ impetus vētoꝝ. ſic in cordibus

ſanctoꝝ viroꝝ ſemꝑ ē ſerenitas ⁊ iocun
ditas cordis.in cordibus vero terreno
rū ſemꝑ turbulētia cogitatōis ⁊ nullā
iocūditatē facit ſpūs ſctūs.pſ.ciij.Uinū
letificat cor hoīs.Prou.xl.Secura mēs
iuge cōuiuiū.¶ Scḋs calix ē plenꝰ ab-
ſinthio.⁊ iſte calix ē pnīe in quo calice
biberūt aplī poſt xpī paſſionē.bibit ma
ria magdalena: biberūt oēs penitētes.
ſi enim ille qui biberat in calice balſami
diuine grē:pdiderit ipām grāꝫ accedat
ad hūc calicē ⁊ bibat de abſintio amare
pnīe:⁊ quāto fuerit amarior tanto erit
virtuoſior.Chriſ.Aſpa medicia melius
curat vbi morbus curabilis ē ꝙ̄ lenis.
Iſtud aūt abſinthiū amare pnīe dꝫ dul
corari ꝑ ſpem celeſtis grē.Mat.iij.Agi
te pniam appropinquabit eīꝫ regnū ce
loꝝ.ecce ꝓmiſſum premiū.Et dixit agi-
te.nō dicite.qḋ ē cōtra predicatores ver
boſos qui dicūt ⁊ nō faciūt.Nec dixit co
gitate:ſꝫ agite.qḋ ē cōtra illos qui hn̄t
multa bona ꝓpoſita ſꝫ nō cōplēt ꝑ bōa
opa.nec dixit fugite:ſed agyte.qḋ ē con
tra hypocritas ⁊ oſtētatores q fingunt
ſe hēre exteriꝰ pellē ouinā.⁊ intꝰ habēt
volūtatē lupinā.nec dixit agetis in fu-
turo ſed agite in p̄ſenti qḋ ē ꝯtra pcra
ſtinatores:cū tn̄ dicaꝛ Eccli.v.Ne tar-
des ꝯuerti ad dn̄m ⁊ ne differas d die i
diem ⁊ ſequiꝛ ſupior auctoritas.Appro
pinquabit eīm regnū celoꝝ magna libe
ralitas dei:qꝛ regnū celoꝝ nobis appro
pinquare facit.Maior:qꝛ ipꝫ regnū no
bis tribuit.Luc.xij.Nolite timē puſil-
lus grex qꝛ ꝯplacuit pr̄i vro dare vobis
regnū.Maxia:qꝛ ipꝫ regnū intra nos ē
Luc.xvij.Regnuꝫ celorum intra vos ē.
¶ Tertiꝰ calix ē plenꝰ ſanguīe.⁊ iſte eſt
calix dn̄ice paſſiōis.ī iſto calice bibit ip
ſe xp̄s ſicut ipe dicit hic.poteſtis bibere
calicē quē ego bibiturꝰ ſum.Biberunt
oēs martyres.Apoc.vij.Hi ſunt q vene
runt ex magna tri.⁊ la.ſto.ſuas in ſan.
agni. D Oīs aūt aliꝰ ſanguis hꝫ īficē.
ſolus vō ſanguis xpī hꝫ dealbare. ⁊ io
hꝫ nām lactis.nec mirꝫ:ſi enim lac ē ſan
guis bis coctus.ſ.in venis ⁊ i mamil-
lis:⁊ virtute illiꝰ duplicis decoctiōis
ꝯuertiꝛ i albedinē.multo fortiꝰ ſanguis
xpī hēbit dealbare q nō tantū bis ſꝫ ter

fuit excoctus.ſ.igne amoris.Jo.ix.Ma
iorē hac dilectionē nēmo hꝫ vt aīaꝫ ſuā
pōat qs ꝑ amicis ſuis.Amor eīꝫ ignis
ē iuxta illud Lu.xij.Ignē veni mittē in
terrā.ignē paſſiōis.pſ.Igne me exami
naſti:ſicut examinaꝛ argētū.Item oſſa
mea ſicut cremiū aruerūt.Cremiū ē lar
dum in ſartagine aduſtū ⁊ aridū d quo
oīs pinguedo exiuit.Corpꝰ ergo chriſti
fuit cremiū:qꝛ in ſartagine crucis ſic fu
it igne paſſiōis aduſtū ꝙ totus ſanguis
de eo exiuit.⁊ in cruce ſicut lignū aridū
remanſit.Fuit etiā coctus igne doloris
Thren.i.O vos oēs qui trāſitis ꝑ viam:
attēdite ⁊ videte ſi eſt dolor ⁊c. E Do-
lor eīꝫ xpī fuit magnus intēſiue.qꝛ intē-
ſum dolorem in cruce ſenſit. ⁊ pp loci
neruoſitatem:qꝛ pedes ⁊ manus ſunt
neruoſe.⁊ pp totius corꝑis pōderoſita-
tē.Fuit ēt magnus oñſiue.illū eīm ma-
gnum fuiſſe dolorē oſtendit xp̄s qui in
cruce fleuit vt habetur Heb.v.Oſtēdit
ſol qui lucem ſuam ſubtraxit :oſtendit
terra que cōtremuit.Fuit etiam magnꝰ
extenſiue.qꝛ ab īſtanti ſue conceptiōis
vſqꝫ ad vltimam horā ſue paſſionis ſe
extendit.mox enim vt cōceptus fuit ſu
am paſſiōem preuidit ⁊ ſemꝑ in imagi-
natione habuit. ⁊ ideo nūquam vnum
diē:nec vnā noctē ī tota vita ſua ſine do
lore ptrāſiuit.pſ.Defecit in dolo. vita
mea ⁊ āni mei in gemi.¶ Habet etiam
deus tres calices poſt hanc vitā: quorū
primus ē plenus vino mero. ſcḋs vino
mixto.tertiꝰ fece. De his tribꝰ calicibꝰ
dī in pſ.Calix ī manu dn̄i viri meri ꝙ̄-
tum ad primū.plenꝰ mixto .ſ.quātum
ad ſcḋm.verūtn̄ fex eius nō ē exinanita
bi.oēs pctōres tre.ꝙ̄tū ad tertiū.Que-
dam aīe ſunt q ſtatim euolāt:qdā q ali-
qua purgāda ſecū portāt.quedā que in
mortali pctō decedūt. iſte igiꝛ primꝰ ca
lix dei ē plenꝰ mero:Et iſte calix ē celū:
vbi eſt pura glīa ſctōꝝ.in hoc calice bi-
bunt aīe ſanctoꝝ que ſtatim euolant.qꝛ
glīam merā accipiūt.talibꝰ dicit deus
illud Cant.v.Bibite amici mei ⁊ inebria
mini chariſſimi.ſancti enim ꝓut ſunt ī
pn̄ti vita ſunt deo chari.ꝓut ſunt i pa
tria cū aīabꝰ ſunt vō amici.ꝓut vō erūt
cū corporibus erūt deo chariſſimi. F Sā

cti ergo q ſunt deo chari d hoc vino me
ro quēdā guſtū recipiūt dū ſunt in hac
vita aliquē guſtū diuie dulcedis hauri
unt.ꝓut ſunt amici bibūt.qꝛ coꝝ aīe ex
viſiōe diuinitatis ſuas delectatōes acci
piūt.ꝓut vero erūt chariſſimi in corpe
⁊ aīa glorificati ebrij erūt.ebrietas enim
nō cauſaꝛ ex vino ſemel guſtato. ſed ex
frequēti actu bibēdi.tunc enim ſcti bi-
bēt qꝛ delectatōeꝫ ſuam haurięt ex cōtē
platōe diuinitatis.tūc rebibēt qꝛ delecta-
tionē ſuā pcipiēt ex viſiōe hūanitatis.
¶ Scḋs calix ē plenꝰ vino mixto.⁊ iſte
calix ē purgatoriū. in iſto purgatorio
ſeu calice bibūt aīe q portāt ſecū crema
bilia ⁊ purgāda.hn̄t qdē glīaꝫ ſꝫ cā pci
piunt cū admixtiōe pcedētis pene.Yſa.
i.Uinū tuū mixtū ē aqua.i.Coꝛ.iij.Ipe
ſalꝰ erit.ecce vinū purū.ſic tn̄ quaſi ꝑ
ignē.ecce mixtio aq̄.Uel pōt dici ꝙ lo-
cus purgatorius dī calix vini mixti:qꝛ
ibi multiplex mixtio repetiꝛ. G Eſt eīꝫ
mixta pena cuꝫ grā.ſecuritas cū timore
ſunt eīꝫ de glīa ſecuri hn̄da:ſꝫ ſemꝑ ti-
ment ne nimis differanꝛ a glīa. Eſt ibi
cōſolatio cū deſolatōe.hn̄t enīꝫ cōſola-
tionē de tali ſecuritate:de āgeloꝝ viſio
ne.ſꝫ hn̄t deſolatōeꝫ de pene acerbitate
⁊ de demonū vicinitate.¶ Tertiꝰ calix
plenus ē fece.⁊ iſte calix ē infernꝰ:i quo
bibēt aīe ī mortali decedētes. H In in
ferno qdē ſūt feces oīuꝫ elemētorum ⁊
oīuꝫ reꝝ.poſt reſurrectionē eīꝫ purga-
buntꝛ oīa elemēta.nā ab aere remouebiꝛ
oīs turbulētia nubiū.⁊ tota turbulētia
tāquā fex ꝓijcieꝛ in cloacā infernalē:⁊
remanebit aer clariſſimus ſicꝰ criſtallus
ſilr a terra remouebiꝛ oīs ipuritas ⁊ ꝓ-
ijcieꝛ tāquā fex in cloacā infernalē.⁊ re
manebit terra fulgida ſicꝰ auꝝ.Apocaꝛ.
xxi.Uidi celū nouū quo ad renouatio-
nē aeris.⁊ trā nouā quo ad renouatio-
nē terre.ſilr renouabiꝛ mare:qꝛ tota tē-
peſtuoſitas a mari auferēꝛ ⁊ in infernū
ꝓijcieꝛ.⁊ remanebit mare trāquillum ⁊
fulgidū ſicut vitrū.Apoc.xv.Uidi tā-
quā mare vitreū Silr ab igne auferēꝛ
⁊ diuideꝛ calor a luce:⁊ totus.calor trā
ſibit ad regionē dānatoꝝ vt amplꝰ cru
cienꝛ.⁊ tota lux tranſibiꝛ in regiōꝫ bea
toꝝ vt amplius iocūdenꝛ.pſ.Uox dn̄i

ſintercidētis.i.diuidētis flāmā ignis.ſ.
a luce.in inferno ēt erūt feces aliaꝝ re/
rum. ❡ Sūt eniꝫ ſex que ī hac vita ap
petunt ab hoībus que hn̄t feces ſuas.ſ.
pulchritudo:ſanitas:gaudiū:vita:lux ⁊
diuitie. Fex aūt pulchritudinis eſt fedi
tas ⁊ turpitudo. fex ſanitatis eſt infir/
mitas. fex gaudij eſt dolor ⁊ triſtitia. fex
vite ē mors. fex lucis eſt tenebra. fex di/
uitiaꝝ eſt paup̄tas iuxta hoīuꝫ opionē.
Deus igit̄ poſt reſurrectionē leuabit vi
nū de fece ⁊ totū vinum puꝝ.ſ.pulchri/
tudinē:ſanitatē:gaudiū:vitā:lucē.⁊ di/
uitias ponet in calice ⁊ cellario bōrꝫ.
feces aūt.ſ.turpitudinē: infirmitatem:
dolorē:mortē:tenebras:⁊ paup̄tateꝫ in
cloacā proficiet infernalē. Yſa.li. Bibi/
ſti de manu dn̄i caliceꝫ ire eius vſqꝫ ad
fundum:calicis ſoporis bibiſti ⁊ pota/
ſti vſqꝫ ad feces. A

❡ Feria.v.ſcd̄e hebd̄e.xl. Sermo pm̄ˀ.

HOmo q̄daꝫ erat diues
⁊ induebat̄ pur
pura ⁊ byſſo. Luc.xvi. Se/
cūdum beatū Aug. Status
hoīs triplex ꝯſiderat̄.ſ.inˀ vita: in mor/
te ⁊ poſt mortē. A ❡ Quātū ad hunc
triplicē ſtatū deſcribit̄ hic diues ⁊ pau
per. Status eniꝫ diuitꝫs in vita fuit in
magnis diuitijs:quia erat diues. in ma
gnis honoribus: q: induebat̄ purpura
⁊ byſſo. in magnis delitijs: q: epulabat̄
quotidie ſplēdide. B Nō aūt rep̄hē
dit̄ ex eo ꝙ diues erat: ſed q: circa diui
tias tripl'r peccabat. ❡ Primo eas aua/
re retinēdo:q: nihil pauperi dare vole/
bat. Hoc eſt eniꝫ ꝑpriū auari:vt oīa ſibi
bona retineat ⁊ nihil alteri tribuat. vn̄
in perſona auari dī Eccli.xi. Inueni re
quiē mihi ⁊ nunc manducabo de bonis
meis ſolus. nō fuit talis alexāder q ni/
hil habere volebat qḋ ſuis militibˀ di/
uidere nō poterat. Vn̄ cū ſemel p quā/
dam ſiluā pgeret ⁊ ipſe cū exercitu ſuo
fere ſiti deficeret:quidā p magno mune
re ciphū aque ſibi dedit: quē ille fundi
mandauit. noluit enim ſolus bibere ex
quo alijs nō potuit cōicare. ❡ Secūdo
eas vane expēdebat ī veſtibus curioſis
⁊ delicatis epulis. debemus q̄dē bona
tpalia vtiliter expēdere:cū ſint non no/
ſtra ſed a deo ad diſpēſandū nobis cō/
miſſa ipſis paup̄ibus. ꝙ enim nō ſūt no
ſtra ꝑpria:patet ī morte: q: nobiſcū eas
portare nō poſſumus. qn̄ eniꝫ canis du
os hoīes ſequit̄ cuius ſit ignorat̄. ſꝫ qn̄
hoīes abinuicē ſeparant̄:tūc canis dn̄ꝫ
ſuū ſequit̄. ſic quaſi due perſone ſūt hō
⁊ mundus. ⁊ cuius ſunt diuitie hoīs vel
mūdi in vita non apparet ſed in morte:
diuitie remanent in mūdo: ⁊ hō nudus
recedit de mūdo. Et ꝑpterea dī Job.i.
Nudus egreſſus ſuꝫ d̄ vtero mr̄is mee:
nudus reuertar illuc. ❡ Tertio ipſas di
uitias nimis amādo. nimis eniꝫ iſte di/
ues diuitias ſuas amabat ⁊ cor ſuuꝫ in
eis poſuerat. ꝯtra illud ps. Diuitie ſi af
fluāt nolite cor apponere:⁊ merito non
debemus cor apponere: q: amātes ſe/
mergūt in interituꝫ:vt dī.i. Tim.vi. Et
ideo nos eas potius mergere debemus
ſicut fecit ſocrates thebanus: q ſicut re
fert Hiero. Collecto magno auri pōde/
re piecit in mare dicēs: Abite male cu/
piditates in pfunduꝫ ego vos mergam
ne ipſe mergar a vobis. ❡ Scd̄s ſtatus
eius fuit in honoribus: q: iduebat̄ pur/
pura ⁊ byſſo ad oſtētationē ⁊ vanā glo
ria. C Hō quidē per pctm̄ fuit vulne/
ratus:excecatus ⁊ in furto dep̄hēſus.
⁊ iō qn̄ deus veſtes ſibi dedit tanꝗ vul/
nerato ligaturā adhibuit. tanꝗ exceca/
to:velamē apposuit:⁊ tanꝗ furi caute/
riū ip̄reſſit. tale igit̄ eſt de pulchritudie
veſtiū gloriari quale eēt ſi aliqs vulnera
tus gloriaret̄ de eo ꝙ hꝫ ligaturā ſerica
vel excecatˀ de eo ꝙ hꝫ velamē deaura
tū. vel fur de eo ꝙ hꝫ pulchrū cauteriū.
vn̄ q gloriat̄ in veſte ſilis eſt furi qui de
cauterio gloriat̄. ❡ Tertio fuit in deli/
tijs q: epulabat̄ quotidie ſplendide. fa/
ciebat eniꝫ ꝯuiuia lauta. vn̄ dī epulaba
tur. nā epule ab epulētia ſūt dicte. ⁊ ta/
lia ducunt hoīeꝫ ad iopiā. Prouer.xxi.
Qui diligit epulas in egeſtate erit. Con
uiuia ꝯtinua. vn̄ dī quotidie:⁊ talia dū
cunt ad intēperātiaꝫ. Prouer.xxiij. No
li eſſe in ꝯuiuijs potatoꝝ ⁊c̄. Couiuia de
licata. Vn̄ dī ſplēdide:⁊ talia ducūt ad
luxuriā. Greg. Pene ſemp epulas comi
tat̄ voluptas. Status aūt mendici erāt
ecōuerſo. Ille eniꝫ fuit in diuitiaꝝ vber/

tate:iſte in extrema paup̄tate. ille pur/
pura ⁊ byſſo idutus: iſte vlceribus cir/
cūdatus. ille abūdabat delitijs:iſte indi
gebat micis. D Ille pauper ſecundū
Greg. tria magna icōmoda patiebat̄.ſ.
paupertatē:infirmitatē ⁊ grauē tentatio
neꝫ. Magnas eniꝫ tētationes patiebat̄
cū videret ſe nō habere panē neqꝫ ſalu/
tem. ⁊ diuitē ſalutē ⁊ tantā voluptatē:⁊
tn̄ quodlibet iſtoꝝ ſibi ad penā ſufficie/
bat.ſ.aut paup̄tas ſine infirmitate. aut
infirmitas ſine paup̄tate. aut tētatio ſi/
ne vtroqꝫ. ſed deus ad ꝓbationē hec ſi/
bi dedit:erat q̄dē lazarus auꝝ dei:mar/
garita dei ⁊ ſtella dei. E Ut igit̄ ꝓba/
ret:poſitū eſt illud auꝝ in camino pau/
pertatis ⁊ nō potuit corrūpi. poſita eſt
iſta margarita in ſterqlinio vlceroſe in/
firmitatis ⁊ nō potuit inſici. Poſita eſt
iſta ſtella in nebula tētationis ⁊ nō po/
tuit obſcurari:ſed modo extractū eſt au
rum de camino ⁊ poſitū eſt in celeſti the
ſauro. Leuata eſt margarita de ſterqli/
nio ⁊ poſita in regali ornamēto. purga/
ta eſt ſtella ab omni nebula tētationū ⁊
refulget nobis p exēplū. F ❡ Secun/
do deſcribit̄ ſtatus iſtoꝝ in morte: quia
vterqꝫ mortuus: q: vterqꝫ de mundo ra
ptus:ſed differēter. nā diues mortuus ē
morte culpe: qua ſepat̄ aīa a deo. poſt/
modū mortuus ē morte nature: qua ſe/
parat̄ aīa a corpe ſuo:tādē morte gehē/
ne qua ſepat̄ aīa a dei viſiōe ⁊ beatoruꝫ
ꝯſortio. Lazarus mortuˀ eſt vnica mor/
te.ſ. morte nature. vterqꝫ ēt fuit de mun
do raptus ſꝫ differēter: q: lazarus in ſi/
nū abrahe ab angelis fuit deportatus.
Iſta portatio facta ē ꝑpter cuſtodiā. ps.
Angelis ſuis deus mādauit de te vt cu
ſto. ⁊c̄. ꝑpter reuerētiā ſicut epi in mani
bus portant̄ qn̄ intronizant̄. ꝑpter leti
tiā. Chry. Sufficiebat ad portādū vnˀ
angelus pauperē: ſed ꝑpterea plures
veniūt vt choꝝ letū faciāt. Diues auteꝫ
tanꝗ parochianus diaboli ad cimiteriū
īfernale fuit deductˀ. tali ſepultura ſe/
peliunt̄ vſurarij ⁊ impij. de qua ſepultu/
ra dī Iere.xxi. Sepultura aſini ſepelie
tur putrefactus ⁊ piectus extra portas
hierl'ꝫ. Sepultura aſini talis ē:ꝙ pelle
excoriat̄. ⁊ ipſa pellis a ſuo dn̄o poſſi/
detur. carnes vero eius a canibus lace/
rant̄. oſſa aūt pluuijs ⁊ grādinibˀ expo
nunt̄. ſic ēt qn̄ aliqs diues morit̄ paren
tes ſui eū oībus ſuis expoliant. vermes
carnes eius lacerāt: grādines inferna/
les aīaꝫ eius cruciāt. que q̄dē aīa natu/
rā oſſis hꝫ: q: ꝯſumi non poterit. Ecc.x.
Cū morief hō hereditabit ſerpētes.ſ.in
fernales quo ad aīaꝫ. ⁊ beſtias.i. paren/
tes vaſtātes terrā.i. ſubſtātiā. beſtia enim
q̄ſi vaſtia dī ⁊ vermes.ſ. comedētes car/
nē ꝑpriā. ❡ Tertio deſcribit̄ ſtatˀ iſtoꝝ
poſt mortē: q: paup in ſinu abrahe reqe
ſcit. ⁊ dī ſinus abrahe locˀ ſupior iferni
hn̄s aliquā lucē: qui dī ſinus ꝑpter trā
qllitatē. ſicut ſinuꝫ maris dicimˀ aliquē
locū a vētis quietū. diues vero fuit ī tor
mētis diuerſis: ſicut fuerat in diuerſis
peccatis. Nā ſicut dī Sap.xi. Per que
peccat qs per hec torquet̄. ❡ Peccaue/
rat q̄dē iſte diues in diuitiaꝝ vbertate.
ideo punit̄ in extrema paup̄tate. nā nō
petebat balſamū neqꝫ ſitulam aque:nec
manū plenā aqua: ſed tm̄ minimū digi
tū in aqua intingi:⁊ tn̄ non potuit obti
nere. q: ſicut dī Jac.ij. Judiciū ſine mi/
ſericordia fiet ei q non fecerit miſericor
diā. Vocat auteꝫ extremū digiti Lazari
modicū ſuffragiū meriti ſui. ⁊ vocabat
guttā aque modicū q̄d refrigerātis mi/
ſericordie. ❡ Scd̄o peccauerat in veſtiū
varietate. ideo punit̄ penaruꝫ diuerſita
te. Habuerat enim duo mutatoria veſti/
um ſcꝫ purpurā ⁊ byſſum. ⁊ ideo mō hꝫ
duo mutatoria penarū de qbus dī Job
xxiiij. Ad calorē nimiū trāſeat ab aquis
niuiū. q eniꝫ induebat̄ purpura que hꝫ
colorē igneū modo induit̄ veſte ignea. ⁊
q induebat̄ byſſo que hꝫ colorē niuium
ſeu candidū: mō iduit̄ veſtimēto niuis.
qn̄ igitur diues eſt in igne ardētiſſimo:
tunc idutus eſt purpura. qn̄ eſt in niue
frigidiſſima: tūc indutus eſt byſſo cādi
da. ❡ Tertio peccauerat pctō gule. iō
punit̄ aduſtiōe lingue. nō ē aūt dicēdū
ꝙ diues iſte habuit linguā corpalē:ſed
dī cruciari in lingua.i. in aīa q p pctō
lingue torq̄bat̄. G Tripliciter eniꝫ pec
cauerat ligua. ❡ Pmo pauperē irriden
do. ❡ Scd̄o nimis voluptuoſe edendo.
❡ Tertio iter ꝯuiuas detractōes ipſam

laxãdo.Petr⁹ rauen̄.Lingua magis ar
det q̄ paupi inſultauit:⁊ nunc deguſtat
cruciatus.q: precioſos cibos ⁊ odorata
pocula deguſtauit.℃ Tertio peccaue-
rat in lingua iter cõuiuia ad detractio-
nes ipam laxãdo.Chriſ.Qui in cõuiuã
do magis in loquacitate peccauerat:in
lingua atroci⁹ ardebat. Multi ſunt ẽt
q̄ p iſto triplici peccato lingue puniẽt
⁊ qui de paupibus deriſiones faciũt:⁊
laute ⁊ voluptuoſe comedũt:⁊ bonis
detrahere non deſiſtunt.

℃ Eadẽ feria.v.ſcd̃e hebd̃e. Sermo ſe-
cundus. 32

Mortuus ẽ aũt ⁊ diues. ⁊ ſepultus ẽ i
iferno. Poſtq̄ dñs dſcripſit
diuitis vitã ſubiũxit eius pe
nam:vt oẽs cõſiderãtes penã:nõ imitẽt
vitã. Pena aũt huius diuitis augẽt ex
multis.℃ Pmo ex rõne loci in quo po-
ſitus fuit:q: ſepultus ẽ in inferno. Ibi
eñ ſepulturã hñt ſupbi:luxurioſi:⁊ aua
ri.De ſepulturis eo҃ taliũ dr̃ Eze.xxxij.
Ibi aſſur ⁊ oĩs multitudo eius i circui-
tu illius ſepulchra co҃.Ibi moſoch ⁊
oĩs multitudo ei⁹ in circuitu ei⁹:ſepul-
chra illius.qui deſcẽderũt ad infernũ
cũ armis ſuis.Ibi elã ⁊ oĩs multitudo
eius p gyrũ ſepulchri ſui.qui dſcẽderũt
ad terrã vltimam. ℬ Ponunẽ aũt hic
tres demones principales.ſ.aſſur.mo-
ſoch.⁊ elã.i.mãmona:aſmodeus:⁊ lu-
cifer.Aſſur iterptatur diues:⁊ ſignificat
mãmonã:q ẽ demõ ſup auaros. Iſte hʒ
ſepulchrũ altiſſimũ in inferno:⁊ i circui
tu ei⁹ ſunt ſepulchra oĩu҃ auaro҃.Mo
ſoch iterpretaẽ captura:⁊ ſignificat aſ-
modeũ.i.demonem q ẽ ſup luxurioſos
quos ipe capit ⁊ illaq̄at.Ipe eñ in infer
no ſepulchrũ maximũ habʒ ⁊ icircuitu
ei⁹ ſũt ſepulchra oĩu҃ luxurioſo҃. Elã
iterptaẽ ſup lumiare.⁊ ſignificat lucife
rũ q ẽ ſup ſupbos q volũt alijs eminere.
Iſte hʒ in iferno ſepulchrũ altiſſimũ:⁊
i circuitu ei⁹ ſunt ſepulchra oĩum ſup-
bo҃.Et q: diues fuit auarus luxurio-
ſus ⁊ ſupbus:iõ merito i iferno hʒ hec
tria ſepulchra.Nã triſtaẽ ⁊ plorat cum
auaris.fetet ⁊ luget cuʒ luxurioſis.de-
ſperat ⁊ dolet cũ ſupbis.℃ Scd̃o augẽt

ei⁹ pẽa rõe bt̃e viſiõis quã pdidit.qd̃ no
taẽ cũ dicit:Uidit abrahã ⁊ laza҃ in ſi-
nu eius. Plus eñ aĩa:eius cruciabaẽ ex
eo q̄ amiſerat viſionẽ btõ҃ q̄ ex cogſu
ſtinebat ſupplicia tormẽto҃.Chriſ.ſup
illõ.Inter nos ⁊ vos chaos firmatũ ẽ.
dicit ſic:Uidẽ poſſumus trãſire nõ poſ-
ſumus.⁊ nos videmus qd̃ fugimus:⁊
vos videtis qd̃ pdidiſtis:⁊ nr̃a gaudia
accumulãt vr̃a tormenta:⁊ vr̃a tormẽta
accumulãt nr̃a gaudia. Sicut aũt dicit
Greg.Uſq ad iudiciũ bõi malos ⁊ ma
li bonos vidẽt. Poſtmodũ aũt mali nõ
videbũt bonos.Boni ãt ſemp videbũt
malos vt ſic ſemp eo҃ gaudia creſcant
q: mala cõſpiciũt q̄ miſericorditer eua-
ſerũt. ℒ Ex illa viſiõe q̄nq colligunẽ.
Unũ ẽ qd̃ poſt hãc vitã boni cognoſcẽt
bonos:q: abrahã cognouit lazarũ ⁊ la-
zarus cognouit abrahã.Scd̃m ẽ q̄ ma-
li cognoſcẽt malos:q: diues ſciẽs q̄ fra
tres ſuos cognoſcẽt ſi in ifernũ deſcen-
derẽt ⁊ ex hoc pena eius augerẽẽ nole-
bat q̄ illuc venirẽt.Tertiũ ẽ q̄ boni co
gnoſcẽt malos:q: abrahã ⁊ laxar⁹ diui-
tẽ cognouerũt.Quartum ẽ q̄ mali co-
gnoſcẽt bonos:q: diues cognouit abra-
ham ⁊ laza҃.Quĩtũ ẽ q̄ poſt hãc vitaʒ
nõ ſolũ cognoſcem⁹ illos quos i hac vi
ta vidim⁹:ſʒ ẽt quos nũquã vidimus.
Nã diues cognouit lazarũ quẽ i hac vi-
ta viderat.Abrahã cognouit laza҃ ⁊ di-
uitem quos nũquã i hac vita viderat.
℃ Tertio augẽt pena eius rõne doloris
ſenſibilis quẽ incurrit.iõ dr̃.Eleuãs aũt
di-oculos ſuos cũ eẽt in tormẽtis.Dr̃ ãt
tormẽtũ quaſi torquẽs mẽtẽ. ℬ Torq̄-
baẽ aũt de glĩa lazari quã videbat.d̃ ſua
pena ſenſibili quã incurrerat.⁊ de impoſ-
ſibilitate remediĩ pro quo deſpabat.ps.
Peccator videbit.ſ.glĩaʒ ſancto҃.⁊ ira
ſcẽẽ:dẽtib⁹ ſuis fremet ⁊ ta.pp cruciatũ
quẽ ſentit.dſideriũ peccato҃ pibit:q: vl
tra ſpeʒ nõ hñt. Propẽ iſta tormẽta ſe-
pultus fuiſſe dr̃ i iferno.ſcd̃ʒ glo.in p-
funditate pene.Eſt eñ ifern⁹ q̄ſi q̄dam
puteus hñs ſupficiẽ i qua ſunt pctõres
maiores.hñs profundũ in quo ſunt pc
catores maximi.ps. Nonme demergat
tempeſtas aq̄:quo ad illos q ſunt i me-
dio.neq abſorbeat me pfundum:quo

ad illos qui ſunt in fundo.neq vrgeat
ſuper me puteus os ſuũ:quo ad illos q
ſunt in ſupficie.⁊ lʒ ſint i ſupficie tñ nũ
quã inde exibunt:quia puteus vrget ⁊
claudit os ſuum.℃ Quarto augẽt eius
pena ex rõne remediĩ qd̃ habere non po
tuit. Petierat quidem vt ad ſe lazarus
mitteretur:⁊ cuʒ extremo digito i aqua
madefacto lingua eius refrigeraretur.
℃ Sed ad primũ reſpondit abraham
q̄ venire non poterat dicens: Inẽ nos
⁊ vos chaos magnum firmatũ ẽ.Scd̃m
btm̃ Amb.illud chaos merito҃ ſignifi-
cat diſtantiam.Unde ait:Inter diui.⁊ pau.
cha.mag.fir.ẽ.q: poſt mortem imutari
merita non poſſunt.Scd̃m theophilũ
chaos magnũ ſignificat diſtantiam iu-
ſtorum ⁊ peccato҃.Nã ſicut effect⁹ co҃
fuerunt varij:ſic manſiones eo҃ nõ mo
dicum differunt. Uel illud chaos põt
eſſe diſtãtia inter lucem ⁊ tenebras:qm̄
boni ſunt in luce:⁊ mali in tenebris. ij.
Co҃.vi.Que ſocietas lucis ad tenebras
¶ Ad ſcd̃m reſpondit dicens:Fili recor
dare q: rece.bo.in vi.tu.Ac ſi dicat:Cũ
benẽ tibi erat noluiſti lazaro dare micã
⁊ iõ nõ recipies guttã ab eo. Mille ãnẽ
ſunt ⁊ ãplius q̄ diues petijt vnaʒ guttã
⁊ adhuc hẽre non potuit nec in ppetuũ
hẽbit.Nõ eñ ẽ aliquis ita miſer q̄ ali-
quid recuperare non poſſit:aut precio:
aut mutuo:aut mendicãdo aut laborã-
do.Sed dãnati nullũ refrigeriũ nullũ
bonum recuperare poterũt nec precio:
quia precium glorie ſunt ipa bona opa
que ibi fieri nõ pñt.Ioã.ix. Uenit nox
q̄n nemo põt opari.Nec mutuo:q: ſan-
cti de ſuis meritis nihil eis mutuabunt
Unũ cũ fatue virgines a prudẽtibus ole
um peterẽt:rñderũt eis. Ne forte non
ſufficiat nobis ⁊ vobis.Mat.xxv.Nec
mẽdicando:q: nullas poterũt inuenire
elemoſynas. Prouer.xx. Propter frigus
piger arare noluit:mendicabit eſtate ⁊
non dabitur ei.Nec operando:q: habe
bunt manus ligatas ⁊ iõ non poterunt
operari.Mat.xxij.Ligatis manib⁹ ⁊c.
℃ Quinto augẽt eius pena ex rõe frũs
ſuorum quos in inferno expectabat.Iõ
dicebat:Rogo ergo te pr̃ vt mittas laza
rum in domo pr̃is mei. ℒ Iſta aũt pe-

titio fuit ex pte iniq̄ua:ex pte fatua:⁊ ex
pte puida.℃ Iniqua fuit q: lazarũ quẽ
viderat miſerũ iterũ volebat ad miſe-
riã deſtinare.Fleuit dñs ſup laza҃ quẽ
ſuſcitauit ex eo q̄ ipm̃ ſicut dicit Hiero.
ad huius mũdi miſerias iite҃ reuocabat.
¶ Scd̃o iſta petitio fuit fatua:ex eo q̄
plus mortuis q̄ ſcripturis credẽduʒ ẽe
putabat. ℱ Qd̃ aũt ſit fatuũ aſſerẽ di-
cit Chryſo.triplici rõe.Pmo q: laxarus
reſurrexit ⁊ multi cũ ipo ſurrexerunt.⁊
tñ iudei credere noluerũt:imo ipm̃ laza
rum occidere voluerũt.¶ Scd̃o q: ſcri
pture ſunt a deo:q: qd̃ dicũt ſcripture
dicit deus. Iõ magis credẽdum ẽ ſcri-
pture q̄ alicui homini viuo vel mortuo
¶ Tertio q: ſi eẽt cõſuetudo q̄ mortui
reſurgerẽt ⁊ hoĩes eis crederent:diabo
lus aliquos fantaſtice reſuſcitare poſſʒ
qui multa falſa dicerent.¶ Tertio iſta
petitio fuit puida. Sciebat enim q̄ ex
dãnatõe fratrũ creſceret eius ſuppliciũ
⁊ iõ puide faciebat ſi hoc impediebat.
Rogabat aũt vt ad fr̃es ſuos lazar⁹ mit
terẽẽ:q: ſciebat eos eẽ adhuc in mũdo.
ex eo q̄ non videbat eos in ſinu abrahe
cũ lazaro:nec ſecũ in inferno.Preter ãt
iſtum modum ſciendi Augu.in libro de
cura p mortuis agẽda.ponit alios tres
modos q̄bus mortui ea que in mũdo fi-
unt ſcire poſſunt.¶ Primo alijs anima
bus que de mũdo veniũt ea referenti-
bus.Sic forte abrahã ſciuit ſtatũ lazari
⁊ diuitis ipo lazaro idicãte.¶ Scd̃o ſci-
re pñt ab angel' qui pñtes ſunt oĩb⁹ que
agunẽ.¶ Tertio pñt ſcire nõ ſolũ pñſen-
tia:ſʒ ẽt pterita ⁊ futura ſpũ dĩ reuelãte

℃ Feria ſexta ſcd̃e hebd̃e quadrageſi-
me.Sermo primus. 33

Homo q̄dã erat pr̃famĩ
lias q plantauit
vineã ⁊c̃. Mat.xxi. Expo-
nẽdo iſtud euãgeliũ lr̃alr̃ ſi-
cut exponũt gloſe.℃ Dicẽdũ ẽ q̄ iſte pr̃
familias ẽ dñs ſabaoth q plãtauit vineã
i.plebẽ iudaicã.De q̄ dr̃ yſa.v.Uinea dñi
exercituũ dom⁹ iſrael eſt.Iſtã vineã trã
ſtulit dñs de egypto:⁊ in terra pmiſſio-
nis plãtauit.ps.Uineã de egypto tran-
ſtuliſti eieciſti gẽtes ⁊ plan.e.i.¶ Sepe
cã circũdedit:q: cuſtodia ãgelo҃ eã mu-

uit. Sed ꝓpter eorum obſtinatá mali/
ciá ipſa cuſtodia angelica eos deſeruit.
Iuxta illud Hiere.li. Curauimus babi/
lonem ⁊ nõ eſt curata: derelinquamus
eá. Et vocat ipſaȝ plebẽ iudaicá babilo/
niam ꝓpter cõfuſionẽ earum. Ubi dicit
glo. quedá ꝙ audite ſunt voces angelo
rũ in aere dicentium. Tranſeamus ab
his ſedibus. ¶ Torcular in ea fodit quã
legẽ ſibi dedit: que multis ꝑceptis eos
torquebat. Turrẽ edificauit qñ tẽplum
erexit. F Locauit eá agricolis. Iſti agri
cole ſunt operarij vinee. De quibus dicit
Mat.xx. de illo patrefamilias qui opa/
rios in vineá ſuá cõduxit. Poſt multũ
tpis miſit ſeruos. i. ꝓphas ad recipien
dum fructũ bonoꝝ opeꝝ. Sed agricole
alios ſecauerũt: vt Yſa. alios excerebra
uerunt: vt Eze. aliũ occiderũt: vt Hiere.
aliũ lapidauerũt: vt zacha. Tandẽ mi/
ſit filiũ ſuũ ⁊ illũ extra vineá eiecerunt:
q᷑ extra ciuitatẽ ipſm crucifixerũt ⁊ occi/
derunt. Poſtea xp̃s interrogauit eos di
cẽs: Cũ igitur dñs vinee venerit quid
faciet agricolis ſuis. Inter eos erãt qui
dam ſimplices ⁊ boni qui dixerũt. Ma
los male ꝑdet ⁊c. Erát etiá quidá ſapiẽ
tes: qui iſtá pabolá intellexerũt: ꝙ. ſ. de
berent xp̃m occidẽ. Propter qδ dñs vo
lebat vineá ſuá gentibus locari. Et iδ
reſpõderũt vt habet Luc.xx. Abſit ꝙ. ſ.
xp̃m occidát: vel vineá ꝑdant. ꝙ át hoc
facturi erát oñdit dñs ꝑ ꝓpham. Lapi
dem quẽ reprobauerũt edificátes: hic fa
ctus ẽ in caput anguli. Ad lrãm lapis
iſte fuit lapis quidá patus ꝓ edificatio
ne tẽpli. qui tñ nuſquá cõgrue locari po
terat: ſed cõſumatio ope poſitus ẽ ſur/
ſum in angulo ita ↄgrue ꝙ oẽs mirarẽ
tur. Iſte lapis ẽ xp̃s qui fuit a iudeis re
probatus: ſed a deo in caput anguli po/
ſitus. q: a deo caput eccleſie ẽ conſtitu/
tus. ⁊ iδ inquit. tolletur a vobis regnũ
dei. i. ipſe chriſtus qui dicit de ſeipſo Lu
ce.xvij. Regnum dei intra vos eſt ⁊ da/
bitur gentibus. i. illis qui recipient fi/
dem eius. Uel regnũ dĩ. i. ſacra ſcriptu
ra ⁊ cognitio vnius dei. Uel regnũ dei
ad lrãm. i. regnũ celorũ qδ a iudeis eſt
ablatum. ⁊ gẽtibus traditũ eſt. Matth.
viij. Uenient ab oriẽte ⁊ occidente ⁊ re/

cumbent cũ abrahá: iſaac: ⁊ iacob in re/
gno celorũ. Filij aũt regni eijcient in te/
nebras. Poſtea ſubdit. Qui ceciderit
ſup lapidem iſtum cõfringet ſup quem
vero ceciderit cõteret eum ſcδm glo. Il
le qui credit ⁊ tamen peccat cadit ſup
lapidem ⁊ non cõteritur ſȝ cõfringitur
quia ad penitẽtiá reſeruatur: ſȝ quãdo
quis ẽ infidelis ſicut erãt iudei: lapis ſu
per cũ cadit ⁊ cõterit: q: nũquá põt ad
penitẽtiam reſurgere quádiu non ha/
buerit fidem. Uel tunc aliquis ſup lapi
dem cadit: qñ quis peccat quádiu eſt in
preſenti vita. ſȝ tñ nõ cõterit q: reſurgẽ
põt. Scδm autẽ Chriſo. Illud qδ cadit
fortiter cadit ꝑp duas cãs: aut ꝑp pon/
dus ſuũ: aut ꝓpter altitudinẽ nimiam.
A Sic quidã grauiter cadũt: aut quia
graue peccatũ cõmittũt: aut q: ſunt in
magnitudine ſtatus: ⁊ tñ quia adhuc ĩ
vita pñti ſunt. ſȝ ſup lapidẽ cadát reſur
gere tñ pñt: ſed in iudicio poſt hanc vi/
tam lapis diuine ſnĩe ſup eos cadet. ⁊
tũc nũquam reſurgẽt. qñ mali in corru
ptionibus deteriores ſiũt. Iδ phariſei ⁊
principes ſacerdotũ i dignati voluerũt
ipſm tenere: ſȝ timore populi q: ſicut ꝓ/
phetá eum habebát nõ fuerũt auſi. B
Myſtice aũt vinea iſta ẽ eccleſia in qua
tot ſunt palmites quot dĩe hominum.
Sũt aũt quidá palmites qui viti adhe
rẽt ſȝ nõ fructificant. Iſti ſunt qui ha/
bent fidẽ ſȝ nõ opa. de quibus dĩ Ioan.
xv. Oẽm pſalmi: ẽ in me nõ ferrẽtẽ fru/
ctum tollet eũ. ſ. a cõſortio beatoꝝ. Alij
palmites ſunt qui nec viti adherẽt: q:
ſunt preciſi. nec fructificãt. iſti ſunt he/
retici qui a xp̃o ſunt per fidẽ preciſi: ⁊ iδ
nullum bonũ facẽ pñt: ſicut dĩ Heb.xi.
Sine fide impoſſibile ẽ placere deo. δ ta/
libus dĩ Io.xv. Si quis in me nõ man/
ſerit mittet foras ſicut palmes. ⁊ colli/
gent eũ ⁊ in ignẽ mittẽt ⁊ ardet. alij pal
mites ſunt qui viti adherẽt ⁊ fructũ fa
ciunt. de quibus ibidẽ dĩ: Qui manet ĩ
me ⁊ ego ĩ eo hic fert fructũ. C ¶ Se/
pes quaȝ circa iſtá vineá. ſ. eccl̃ie deus
poſuit. ſignat cuſtodiam angeloꝝ: qua
deus eccl̃am ipſam muniuit. ipſi eniȝ an/
geli dei ſunt milites dei eccleſiá ipſaȝ cu/
ſtodiẽtes. De quibus dĩ Iob.xxv. Nun

quid ẽ numerus militũ eius. Sicut aũt
videmus ꝙ i curia terreſtris regis ſũt
quidá milites qui ſemper regẽ aſſociát
⁊ corá illo decátant. Alij qui hoſtes ex/
pugnant. Alij qui caſtra ⁊ ciuitates re/
gni cuſtodiũt. ſic in curia regis celeſtis
ſunt quidam angeli qui ipſm aſſociant
regẽ ⁊ ad eius honorẽ decantant: ſicut
cherubin ⁊ ſeraphin. yſa.vi. Clamabát
alter ad alterũ. ſanctus ſctũs ſctũs dñs
deus ſabaoth deus exercituũ. Iob.xxx/
viij. Cũ me laudarent aſtra matutina ⁊
iubilarẽt oẽs filij dei. Alij ſunt qui con/
tra hoſtes dei. i. demones preliant. ſicut
ſunt virtutes ⁊ poteſtates. Apoc.xx. Fa
ctum eſt prelium magnum in celo micha
el ⁊ angeli eius preli. cum dracone. Et
alij ſunt qui cuſtodiũt ꝓuincias: ſic pri/
cipatus. alij ſunt qui cuſtodiũt ciuita/
tes ⁊ loca ſpũalia ſicut archangeli. alij
perſonas ſingulares ſicut angeli. yſa.
lxij. Sup muros tuos hierlm conſtitui
cuſtodes tota die ⁊ nocte non tacebũt.
D Torcular qδ fodit: ſignat crucẽ in
qua chriſtus manibus iudeorũ ſic fuit
calcatus ⁊ cõpreſſus ꝙ totus ſanguis δ
eius corpore exiuit. Chriſtus eniȝ ẽ vua
nata de iſta vite virginea que dĩ Ecc.
xxiiij. Ego quaſi vitis fructificaui ſuaui
ta. odo. Iſta vua fuit alba in natiuita/
te: q: xp̃s ſine omni peccato fuit conce/
ptus ⁊ natus. in cruce autem facta eſt
rubea ꝓpter ſanguis aſperſionẽ. vnde
angeli admirátes dixerũt: quare rubrũ
eſt indumentũ tuum: ⁊ veſtimenta tua
ſicut calcantium in torculari. yſa.lxiij.
Poſt mortem aũt iſta vua remanſit ni/
gra. Apoc.vi. Sol factus eſt niger qua/
ſi ſaccus cilicinus. E ¶ Turris iſtius
vinee eſt ipſa fides: de qua eccleſia ſe de/
fendit aduerſus hoſtes. ipſi enim fide/
les impugnant nunc per pſpa: mõ per
aduerſa. F Per pſpera impugnat ca
ro: mũdus: ⁊ diabolus. nam caro nitit
trahẽ ad delectabilia. mũdus ad terre/
nas diuitias. diabolus ad ſublimes ho
nores: ſed iſtis reſiſtit fides: q: cõtra de/
lectabilia aſſumit carnis aſpitatẽ. con/
tra diuitias volũtariá paupratẽ. cõtra
honores hũilitatẽ. Heb.xi. Fide moyſes
grádis fact⁹. negauit ſe eẽ filiũ filie pha

raonis. ecce quõ per fidẽ cõtempſit ho/
nores magis eligens affligi cũ populo
dei ꝙ tpalis pctĩ habere iocũditatẽ. ec/
ce per fidẽ vicit carnis moleſtiaȝ ⁊ aſpe
ritatẽ. maiores diuitias exiſtimans the
ſauro egyptioꝝ improperiũ xp̃i. ecce q: ꝑ
fidem deſpexit diuitias. de hac etiá tur
ri fidei: fides ſe defendunt contra ad/
uerſa ſiue ſint aduerſa immiſſa a deo: ſiue
a diabolo: ſiue a mundo. Mat.vij. Om/
nis qui audit verba mea ⁊ facit ea aſſi/
milabit viro ſapiẽti qui edificauit do/
mum ſuá ſupra petram. ⁊ deſcendit plu
uia: ⁊ venerunt flumina ⁊ flauerũt ven/
ti ⁊ irruerũt in domũ illá: ⁊ non cecidit
fundata enim erat ſupra petrá. illδ fun
damentum precioſuȝ ẽ fides xp̃i. i. Coꝛ.
xiij. Fundamẽtum eniȝ aliud nemo põt
ponẽ ꝑter id qδ poſitũ ẽ qδ ẽ xp̃s ieſus.
qui enim ſic ẽ in xp̃o fundatus non ti/
met pluuiá. i. aduerſitatẽ de celo deſcẽ/
dentẽ. nec timet flumina. i. pſecutioneȝ
a terrenis tyránis irruẽtẽ: nec timet vẽ
tũ. i. tẽtationẽ a demonibus. q ſunt i ae
re venientem.

¶ Eadẽ feria.vi. ſcδe hebδe quadrage/
ſime. Sermo ſcδs. 34

HOmo erat prẽfamilias
q plãtauit vineá
i. qualibet aĩam fidelẽ quaȝ
prẽfamilias. i. deus in corpo
re plãtauit ⁊ ipſam ágelice cure deputa/
uit ⁊ quá ſepe muniuit q̃ dȝ plãtari ⁊ fo
di ⁊ ſuo tpe vindemiari. A ¶ Circa
iſtá igit vineá ſeptẽ ꝑ ordinẽ videnda
ſunt. ¶ Primo q̃re de⁹ prẽfamilias dĩ. ad
qδ dicendũ: q: tres familias poſſidẽ dĩ
ſeu cognoſcit. F Una ẽ in hoc mũdo. ſ.
ↄgregatio oĩum electoꝝ. F Alia ẽ i pur
gatorio. ¶ Tertia ẽ in celo. Illi aũt qui
ſunt i inferno non ſunt de familia dei
ſȝ de familia diaboli. illδ repũtat ſacer
dos q de corpe xp̃i facit tres ptes. ad i/
nuẽdũ ꝙ corp⁹ xp̃i miſticũ in tres ptes
ẽ diuiſum. B Illa enim ps quá ſacer/
dos in calicẽ abſcõdit ⁊ in vino cõſecra
to infundit ſignat illá ptẽ q̃ ẽ in celo: q̃
ab oĩbus penalitatib⁹ abſcõdit ⁊ torrẽ/
te diuine volũtatis potat ⁊ inebriatur.
Alie aũt due ptes ſignát illá que ẽ i mũ/
do ⁊ illá q̃ ẽ in purgatorio: q: illi adhuc

diuino amore fruunt. ℭ Scđo vidēdū
eſt q̄re aīa vinea dicat. ad qđ dicēdū eſt
ꝙ ſcđm Chry. ſup Mat. Sicut ỏ vinea
naſcunt gēme: ⁊ ex gēmis flores: ⁊ ỏ flo-
ribus vue: ⁊ de vuis vinum elicit. ſic de
aīa viri iuſti naſcunt bone cogitatiōes
tanq̄ gēme. ſicut enī gēme ſunt pnci-
piū oīum fructuū: ſic cogitatiōes bone
ſūt pncipia bonoꝝ opeꝝ. priuſq̄ enim hō
aliq̄d boni faciat illud cogitatiōe ptra-
ctat. ⁊ tm̄ illō pncipiū hēre nō poſſum⁹
a nobis ſed a deo. ij. Coꝝ. iij. Nō ꝙ ſuffi
ciētes ſimus cogitare aliq̄d boni a no-
bis ⁊ ex nobis. ⁊ ſicut ex gēmis naſcunt
flores: ſic de bonis cogitatōib⁹ bone vo
lūtates que ſic ſūt apđ dñz ſuaues quē-
admodū odoriferi flores. ⁊ ſicut ex flori
bus naſcunt vue: ſic de bonis volūtati-
bus naſcunt bone opatiōes. Ecc. xxiiij.
Flores mei fruct⁹ honoris ⁊ honeſtatis.
Iſta aūt duo. ſ. bonas cogitatiōes ⁊ bo-
na opa a nobis ſiir hēre non poſſumus
ſed a deo. Phil. ij. Deus ē q operat i no
bis velle ⁊ pficere p ſua voluntate. Si-
cut aūt de vuis vinū elicit: ſic ex bonis
opibus ēt in pñti magnū gaudiū gene-
rat. Vñ ſup illud ps. In cuſtodiēdis il-
lis retributio multa. dicit Glo. non tm̄
pro eis in futuro reddet pmiū: ſed ēt in
eorum cuſtodia magnuz eſt gaudiū. C
ℭ Tertio vidēdū ē q̄re deus illā vineā
idest aīaz in corpore humano plātauit.
Ad hoc dicēduz ꝙ fecit pp̄ter tres cās.
ℭ Prima eſt vt opa ſua deus pficeret. fe
cit q̄dē creaturā pure ſpiritualem: ſicut
angelū. pure corpalē: ſicut lapidē vel li
gnū. ⁊ iō ne in dei ope vniuerſo remane
ret aliq̄d icōpletuz oportuit ꝙ deus fa-
ceret tertiā creaturā. ſ. corpalē ⁊ ſpūalē.
⁊ iō ipaz aīam corpi adiunxit. ℭ Scđa
cā ē vt aīa in corpe ⁊ p corp⁹ multa me-
rita acq̄reret. Quedā enim ſūt in q̄bus
aīa ſine corpe pōt mereri. ſicut in diligē
do deuz: ⁊ in cognoſcēdo deuz: ⁊ in cō-
memorādo deuz: ⁊ in meditādo de deo.
imo ſepe aīa in talib⁹ a corpe impedit.
Sap. ix. Corp⁹ qđ corrumpit aggrauat
aīam ⁊ deprimit terrena ihabitatio ſen
ſum multa cogitātez. Alia quedā ſūt in
q̄bus aīa non pōt mereri niſi in corpore
⁊ per corpus: ſicut in ieiunādo: ⁊ pegri-
nationes faciēdo: ⁊ martyriuz ſuſtinen
do. ℭ Tertia cā eſt vt maiorē gloriā pci
peret. ſi enim aīa fuiſſet a corpore ſepa-
rata: fuiſſet glorificata tm̄ in ɔtēplatio-
ne diuinitatis: nunc aūt hō glorificat in
aīa in ɔtēplatiōe diuinitatis: ⁊ in corpe
in viſiōe humanitatis. B Quarto vi-
dēduz eſt que ſit ſepes huius vinee. ad
qđ dicēdum ꝙ ſepes hui⁹ vinee eſt cuſto
dia angeloꝝ. queſlibet enim aīa hz vnuz
angelū ad ſui cuſtodiā deputatū. ⁊ hoc
in q̄ntuplici ſtatu ſuo. ſ. dum eſt in vte-
ro ne ſuffocet a diabolo: dū ē egreſſa ab
vtero ne a pmo baptiſmo ipediat: dū ē
viuēs in mundo ne ad pctā ptrahat. dū
eſt in morte ne de fide tentet. vel a ɔfeſ-
ſione impediat: dum recedit poſt mortē
ne diaboli laqueis capiat. Iſte ſunt q̄n-
que vie q̄s aīa facit in q̄bus angeli eam
cuſtodiūt. ps. Angelis ſuis deus mādā-
uit de te vt cuſt. ⁊c. ℭ Quinto vidēdum eſt
q̄liter iſta vinea ſit putāda. Ad qđ dicē-
dum ꝙ ſicut dicit Ambroſius: Vinea
preciſa fructificat: ſemiputata frondē-
ſcit: neglecta luxuriat. Vinea igit aīe
me noſtre ab omnibus vitijs reciſa fru
ctificat bona opera. Joan. xv. Omnem
qui fert fructū purgabit eū vt fructum
plus afferat. Vinea ſemiputata. i. aīa
negligēter ⁊ ſemiplene purgata fron-
deſcit: q: talis hz multa folia verboꝝ ⁊
paucos fructus operuz: ⁊ iō tales a deo
ſunt maledicti. Sicut patet in ficulnea
q̄ habebat tm̄ folia: cui dñs maledixit
hī Mar. xi. ⁊ Mat. xxi. Vinea ergo ne-
glecta. i. aīa nullis vitijs purgata i pal
mites luxuriat. ⁊ iō nō pfert vuas dul-
ces. i. opa deo grata: ſz labruſcas. i. opa
deo odioſa. Yſa. v. Expectauimus vt fa
ceret vuas ⁊ fecit labruſcas. In talē vi-
neā ſepe aſcēdunt vepres ɔcupiſcētie
carnalis. Yſa. v. Non putabit ⁊ nō fo-
dietur ⁊ aſcēdent ſuper eā vepres ⁊ ſpi
ne. E ℭ Sexto vidēdum eſt qualiter
iſta vinea ſit fodiēda. Et dicēduz ꝙ iſti
us vinee quattuor ſūt foſſores. ſ. pudor:
dolor: timor: ⁊ amor. ℭ Primus pudor
quidē habet terrā duram cordis molli-
ficare. Debet enim pctōr erubeſcere de
ſeipſo. Ro. vi. Quez ergo fructū habui
ſtis: tunc in illis in q̄bus nunc erubeſci-

tis? Talis autez pudor cor durū emollit.
Vñ dicebat Job. xxiij. Deus emolliuit
cor meū ⁊ oīpotens turbauit me. ℭ Se
cūdus foſſor eſt dolor q cor mollitū ſcin
dit vomere cōtritionis. Johel. ij. Scin-
dite corda veſtra ⁊ nō veſtimēta veſtra.
ℭ Tertius foſſor eſt timor: q ui oēs lapi-
des. i. peccata oia que in corde ſciſſo in-
uenit habet extra pijcere. Ecc. i. Timor
dñi expellit peccatū. ℭ Quartus foſſor
eſt amor dei: q oēs palmites infructuo-
ſos ad radicem vitis ſubortos. i. omnes
amores mūdanos hz euellere ⁊ eradica
re. Aug⁹. Qui biberit de flumio paradi
ſi cuius gutta maior eſt oceano reſtat vt
in eo ſitis mūdi penit⁹ extīcta ſit. ℭ Se
ptimo vidēdum eſt de vindemiatōe iſti
us vinee. Ad qđ dicendum ꝙ iſta vinea
vindemiat in morte: ⁊ in iudicio q̄ñ. ſ.
deo de oibus opibus nr̄is rōnez redde-
mus. Sed multi erūt q nō dabunt deo
vuas dulces. i. opa deo ſuauia: ſz vuas
felleas. i. peccata venenata. Deut. xxxi.
Vua coꝝ vua fellis: ⁊ bo. ama. De tali-
bus dr̄ Hiere. xiiij. Cōfuſi ſunt agricole
operuerūt capita ſua. F Hodie q̄dem
ſunt tres mali vindemiatores q vineaz
iſtā vindemiāt. ſ. auaritia: luxuria: ⁊ ſu-
perbia. De quib⁹ dr̄ in ps. Vindemiant
eā oēs qui ptergrediunt viā. extermina
uit eā aper de ſilua. ſingularis ferus de
paſtus ē eā. Ambulātes per viā ſūt aua
ri q non ceſſant diſcurrere. Aper de ſil-
ua eſt porcus ſilueſtris: ⁊ ſignificat luxu
rioſum qui efficit porcinus ⁊ imūdus.
Singularis ferus eſt ſuperb⁹: q vult eē
ſingularis ⁊ nulluz ſup ſe vult habere.
Et eſt ferus. i. crudelis: q: vult oēs op-
primere. Iſti oēs iſtā vineam ſic vinde-
miāt ꝙ chriſtus vix aliquos racemos. i.
aliquos pauperes ⁊ ſimplices poteſt ha
bere. Mich. vij. Ve mihi quoniam fa-
ctus ſum ſicut qui colligit in autumno
racemos vindemie.

ℭ Sabbato ſcđe hebđe quadrageſime
Sermo primus. 35

Homo q̄dā habuit du-
os filios: ⁊ dixit
adoleſcētior ex illis pa. Lu
ce. xv. In iſto euangelio fit
mētio de filio pdigo auerſo: ⁊ poſtmo-
dū ɔuerſo: ⁊ de prē benigno. Et iō tria
ſunt notāda. ℭ Primo pctōris auerſio
cū dr̄: Peregre pfectus ē in regionē lō-
ginquā. ℭ Scđo pctōris ɔuerſio cū dr̄:
In ſe reuerſus. ℭ Tertio dei benigna
receptio: cum dr̄: Vidit illū pr̄ ⁊ miſeri-
cordia motus eſt. A ℭ Circa primum
notādum ꝙ pctōr a deo ſe auertēs tres
miſerias icurrit. ℭ Prima ē q: ſe a deo
elōgat. vnde dr̄ ꝙ pfectus ē in regionē
lōginquā. ps. Longe a pec. ⁊c. Et pner.
xv. Lōge eſt dñs ab ipſis: ⁊ tm̄ in verita-
te ſe deus nō elōgat ab hoīe lz ita videa
tur. ſz hō ſe elōgat a deo: ſicut ponit exē
plū Dionyſius dicēs: ꝙ ſi nauis impin-
guat in petrā nō elongat petra a naui:
ſed nauis a petra. quāto autē pctōr ma
gis ſe elōgat a deo: tāto magis appropī
quat ad deū. Sicut hō volēs ſe elōgare
ab oriēte appropinq̄t ad occidētem. ⁊ ſi
elōgat ſe ab auſtro: appropinq̄t ad aq-
lonē. In deo eīz q̄ſi oriēs ⁊ occidēs ſūt
eius miſericordia ⁊ iuſtitia. auſter ⁊ aq-
lo ſūt eius grā ⁊ potētia. Qui igitur ſe
elōgat a miſericordia dei pueniente ap-
propinquat ad iuſtitiā vlciſcētē. Et qui
elōgat ſe ab eius gratia ſubſequēte: ap-
propinq̄t ad eius potētiā punientē. Si-
cut patet de iona q fugere voluit deum
pcipiētē: ⁊ iuenit deū punientē. ℭ Scđa
miſeria peccatoris eſt q: oia bona ſua
diſſipat. Unde dr̄: Diſſipauit ſubſtātiā
ſuam viuēdo luxurioſe. Quis enim ce-
tera pctā oīa bona ɔſumat: precipue tm̄
luxuria diſſipat oīa bona tpalia: corpo
ralia: naturalia: ſpiritualia ⁊ gratuita.
B Diſſipat q̄dem corpalia bona: q: ipſz
corpus deducit ad ɔſumptionē. i. Coꝝ.
vi. Qui fornicat: i corpus ſuū peccat. ſ.
in ſui corporis conſumptionē. Diſſipat
bona ſua naturalia: quia memoriā hebe
tat vt nihil ſpūale poſſit reminiſci. Ra
tionez obnubilat: vt nihil ſpūale poſſit
intelligere. i. Coꝝ. ij. Aialis hō non per
cipit que ſunt ſpūs ſancti. Diſſipat etiā
bōa gratuita. Chryſ. Nulla res ſic pre-
cidit virtutem ſicut corpalis voluptas.
Diſſipat bona tpalia: q: deducit hoīem
ad paupratem. Prouer. xxix. Qui nu-
trit ſcortum: pdit ſubſtātiaz ſuā. ℭ Ter
tia miſeria eſt: q: pctōr famē tolerat. Jō

dicit:qꝛ cepit egere. Nulla eniʒ ſatietas
eſt in delitijs:diuitijs: nec i honoꝛibus.
Unde Prouerb.xxx.dr̃ ꝙ tria ſunt inſa
tiabilia.ſ.infernus:terra ſitiẽs:ꝛ ignis.
Per infernũ ſignificat̃ ſupbus: qꝛ ſicut
infernus nõ ſatiat̃ aĩabus:ſic ꝛ ſupbus
nõ ſatiat̃ honoꝛibus. Per terrã ſignifi/
cat̃ auarus.qꝛ ſicut terra ſitiẽs nõ ſatia
tur aqua:ſic nec auarus pecunia. Per
ignẽ ſignificat̃ carnalis ꝯcupiſcẽtia. qꝛ
ſicut ignis nõ ſatiat̃ lignis: ſic nec cõcu
piſcẽtia delectatiõib⁹ prauis. L ❡ Se
cundo ponit̃ pctõꝛis ꝯuerſio. Ad cuius
ꝯuerſionẽ tria tangunt̃. ꝑ Primũ ẽ ſta/
tus ſui recognitio cũ dr̃: In ſe reuerſus
dixit: Debet aũt pctõꝛ penitẽs quattuoꝛ
recognoſcere ſicut dicit Grego. vbi fuit:
vbi eſt:vbi erit ꝛ vbi nõ eſt. Ubi fuit:qꝛ
in pctõ:ꝛ ibi dʒ dolere. Hier.ij. Scito qꝛ
malũ eſt ꝛ amaꝝ reliqſſe te dñm deũ tu/
um. Ubi erit:qꝛ in iudicio. ꝛ ideo dʒ ti/
mere. ps. A iudicijs eĩm tuis timui. Ubi
eſt:qꝛ in miſeria. ꝛ ideo dʒ gemere ꝛ eru
beſcere. ps. Heu me:qꝛ icolatus meus ꝓ
lõgatus eſt. Bern̄. Agnoſce vbi es ꝛ in/
gemiſce. Ubi nõ eſt: qꝛ nõ in loco ꝓprio
ſcʒ gloꝛia ad quã ex ſua creatiõe fuerat
oꝛdinatus. ꝛ ideo dʒ ſuſpirare ꝛ illã cũ
deſiderio petere. ps. Unam petij a dño
hanc requirã vt inhabitẽʒ in domo dñi
oĩbus diebus vite mee. ❡ Secũdum eſt
oꝛis ꝯfeſſio. qͦ notat̃ cum dr̃: Pater pec
caui in celũ.i.coꝛã angelis ꝛ ſanctis dei
ꝛ coꝛã te.i.coꝛã te ſciẽte ꝛ vidẽte. Quia
igit̃ peccaui coꝛã te q es iudex me⁹:mul
tum debeo erubeſcere ꝛ timere. Boeti⁹.
Magna eſt vobis ſi diſſimulare nõ vul
tis indicta neceſſitas ꝓbitatis: cuʒ oĩa
agitis ante oculos iudicis cũcta cernẽ/
tis. Quia peccaui coꝛã angelis dei qui
ſunt cuſtodes mei:debeo multũ dolere.
qꝛ iquãtuʒ in me fuit eos ꝯtriſtaui. Yſa.
xxxiij. Angeli pacis flebunt amare. Qꝛ
peccaui coꝛaʒ ſanctis ꝛ curia celeſti qui
ſuis meritis me nutriũt:debeo multum
dolere ꝛ flere:qꝛ ipſam nutricẽ meaʒ cõ/
triſtaui. Baruch.iiij. Contriſtatis nutri
cem veſtrã hieruſalem. ꝑ Tertiũ eſt ſatiſſa
ctio. qͦ notat̃ cum dr̃: Fac me ſicut vnũ
de mercẽnarijs tuis. Quaſi dicat:para/
tus ſuʒ amodo ſatiſfacere ſpe mercedis

eterne. B Eſt aũt differẽtia iter ſeruũ:
mercẽnariũ ꝛ filiũ. Seruus eſt qui ſolo
timoꝛe abſtinet a pctõ. Mercẽnarius ẽ
q intuitu mercedis ſeruit ꝛ cauet offen
ſam. Filius eſt q ſolo amoꝛe ſeruit ꝛ vi/
tat offenſaʒ. Iſte igit̃ primo erat ſerui⁹:
qui vni ciuiũ.i.demoni adherebat. ꝛ qñ
poꝛcos paſcebat.i.brutales moꝛ⁹ ſatia/
bat. ſed poſtea factus mercẽnarius qñ
ſpe mercedis vite eterne deo voluit ſer/
uire. Sed pater celeſtis eũ filiũ fecit qñ
ad ſuã hereditatẽ eũ recepit. Ecce quã/
ta benignitas dei:qꝛ peccatoꝛẽ de ſerui/
tute diaboli extrahit:ipm tanq̃ mercen
nariũ ſpe mercedis eterne facit ſeruire
ſibi:ꝛ tãdem tanq̃ filiũ ad eternã here/
ditatẽ eũ recipit. E ❡ Tertio ponitur
benigna dei receptio. Recepit enim euʒ
velociter:dulciter:honoꝛabiliter ꝛ leta/
ter. ꝑ Uelociter qdẽ eũ recepit. Unñ dr̃:
Et accurrẽs ꝛc̃. Semp eniʒ deus prom/
ptus eſt in miſerãdo:tardus in punien/
do. ꝙ aũt ſit tardius in puniendo dicit̃
Gen̄.iij. Cũ audiſſet vocẽ dei deambulã
tis in paradiſo ad aurã poſt meridiem
ꝛc̃. Ecce qꝛ vadens ad puniendũ tranſ/
greſſionẽ non currebat: ſed deambula/
bat.i.lento paſſu incedebat. Et nõ ibat
ipulſus ab aura ſʒ ꝯtra aurã. qñ ad pu
niendũ vadit:ſua miſericoꝛdia ſibi reſi
ſtit. Et nõ iuit i meridie ſtatim.ſ.qñ adã
peccauit: ſed expectauit vſqʒ poſt meri/
dieʒ. Uadẽs verõ ad miſerãdũ dicit̃ ꝙ
currebat. Nã ſicut dicit Chryſ. Illud qͦ
homo ꝯtra naturã facit:pigre facit. Qꝛ
vero deo eſt ꝯtra naturam ſuã punire:
ideo ad puniendũ eſt tardus. Quia ſe/
cundũ ſuã naturã eſt miſereri ſemper ꝛ
parcere:ideo ad parcẽdũ ꝛ miſerãdum
ẽ ꝓmptus. ꝑ Scdõ recepit eũ dulciter:
qͦ notat̃ cum dr̃: Cecidit ſup collũ ei⁹.
Facit deus erga peccatoꝛẽ ad ſimilitu/
dinẽ vulturis: qꝛ primo cadauer a lõge
videt:deinde aduolat:poſtea icũbit ſup
eũ. tãdẽ ſibi icoꝛpoꝛat. Sic etiã dñs hic
facit:qꝛ cũ adhuc lõge eẽt eũ oculis mi/
ſericoꝛdie vidit. deinde accurrens alis
miſericoꝛdie ꝛ virtutis ad euʒ volauit.
Poſtea collũ eius ſupincũbit ꝛ icidit ꝛ
tãdem eũ deoſculãs ꝛ recõciliãs ipm ſi/
bi tanquã mẽbꝛum ſuum incoꝛpoꝛauit.

ꝑ Tertio recepit eũ honoꝛabiliter:qꝛ fe
cit eũ indui ſtola prima.i.inocẽtia quã
in baptiſmo induerat: ſed ꝑ peccatũ eã
ꝑdiderat. per pñiam vero eã recupaue
rat. Sed qꝛ nõ ſufficit habere inocẽtiaʒ
niſi fiant bona opa. non ſufficit abſtinẽ
tia a malo niſi fiat qͦ bonũ ẽ. Ideo ſub
dit̃: Et date annulũ in manu eius.i.gra
tiã opandi. Gra eniʒ dei eſt ãnulus ſiue
ſignaculũ quo ſignat̃ ſerui dei a ſeruis
diaboli. De quo ſigno dr̃.ij. Timo.ij. Fir
mũ fundamẽtuʒ dei ſtat hñs ſignaculũ
hoc. Cognouit dñs q ſunt eius. Sed qꝛ
in opando multa aduerſa incurrunt:iõ
idigent foꝛti patiẽtia. Et hoc eſt qͦ dr̃.
Et calciamẽtũ in pedes eius. Calciamẽ
ta eniʒ pedes eius muniũt ꝯtra duritiã
vie:ꝛ ideo ſignificãt ꝯſtãtiã ꝯtra aduer/
ſa. F ꝑ Quarto ipm recepit gratãter.
Unñ dicit: Mãducem⁹ ꝛ epulemur. In
ꝯuerſione eniʒ pctõꝛis magnũ eſt gau/
diũ. Iuxta illud Luce.xv. Gaudiũ ẽ an
gelis dei ſup vno pctõꝛe pñiaʒ agẽte ꝛc̃.
Nam gaudẽt deus:angeli:ꝛ oẽs ſancti.
Ideo dr̃ Yſa.lv. In letitia egrediemini
ſcʒ de peccatis. ꝛ i pace deducemini.i.
ad pñiaʒ. Mõtes.i.altitudo ꝛ ſublimi/
tas pſonaꝝ. ꝛ colles:ideſt altitudo ãge/
loꝝ cantabũt coꝛã vobis laudem. ꝛ om
nis lingua regionis:ideſt collegiũ om/
nium ſanctoꝝ plaudẽt manibus.
❡ Eodem ſabbato ſecunde hebdõe. xl.
Sermo ſecundus. 36

Fili tu ſemp mecuʒ es ꝛ
oĩa mea tua ſũt.
Quãuis iſta ṽba dixerit pa
ter filio qui ſecũ remanſerat
vt ipm placaret:pñt tñ eẽ verba virgis
loquẽtis ad filiũ ꝛ dicẽtis: Fili tu ſemp
mecũ es ꝛc̃. In qbus verbis tria notan
tur. Primũ ẽ ex pte virginis mr̃na dile/
ctio:cũ vocat eũ filiũ dicẽs:fili. ꝑ Scdm
ẽ ex pte xpi cũ mr̃e indiuiſibilis hitatio
cũ ſubdit̃: Tu ſemp mecũ es. ❡ Tertiũ
ẽ ex pte vtriuſqʒ oĩum bonoꝝ cõicatio:
cũ ſubdit̃: Oĩa mea tua ſũt. A ❡ Cir/
ca pmuʒ notãdũ ꝙ btã virgo fuit vera
mr̃ xpi:ꝛ nõ tm̃ vera mr̃:ſʒ ẽt fuit ſtudio
ſa ꝛ pia mr̃. ❡ Uera qdẽ mr̃ fuit:qꝛ ma/
teriã carnis ſibi dedit:ꝯuenictẽ locũ in
vtero ſibi tribuit:ꝛ ꝯueniẽs nutrimẽtũ

ſibi miniſtrauit. Iſta eniʒ tria faciũt ve
rã matrẽ. Sap̃.vij. In vẽtre mr̃is mee fi
guratus ſum caro. ecce qꝛ xp̃s in vtero
locũ ꝯueniẽtẽ a matre habuit. decẽ mẽ
ſiũ tpe coagulatus ſuʒ in ſanguine ex ſe
mine hoĩs. ecce qꝛ xp̃s materiã coꝛpis a
virgine totã ſũpſit. ꝛ ideo dr̃ ex ſemine
hoĩs.i.ex ſanguine hoĩs. Alij eiʒ hoĩes
foꝛmant̃ ex ſemine hoĩum. xp̃s vero ex
ſemine.i.ſanguine hoĩs.i.virgis. Et ſe/
quit̃: delectamẽto ſomnij ꝯueniẽtis. ec/
ce qꝛ accepit ꝯueniẽs nutrimẽtũ quo in
vtero nutriebat̃ ꝛ delectabat̃. ❡ Scdõ
fuit ſollicita ꝛ ſtudioſa mr̃. Adeo qdeʒ
ſtudioſa fuit. ꝙ ſicut dicit Bern̄. omnia
opa miſericoꝛdie circa pſonã filij exhi/
buit. Ipm eĩm idumẽto carnis induit.
ipm in hoſpitio vteri ſui nouẽ mẽſib⁹
tenuit. ipm lacte virgineo nutriuit ꝛ po
tauit. ipʒ ꝑ infantilẽ etatẽ ifirmũ fouit.
ipm i carcere crucis poſitũ viſitauit. ei⁹
ſepulture interfuit. ❡ Tertio fuit mr̃
pia. Fons eiʒ pietatis nouẽ menſib⁹ in
vtero ſuo habitauit:ꝛ iõ tota pietate re
ſplẽduit. B Ideo ſimilat̃ auroꝛe:ſoli:
ꝛ lune: armateqʒ aciei: ꝛ maris ſtelle.
Cant.v. Que ẽ iſta q̃ ꝓgredit̃ q̃ſi auro/
ra ꝯſur. pul. vt luna ele. vt ſol ter. vt ca.
aci. oꝛ. Aſſimilat̃ eniʒ auroꝛe: quia eius
miſericoꝛdia omnibus ẽ neceſſaria. Si
cut enim auroꝛa eſt media inter nocteʒ
ꝛ diem: ſic ꝛ ipſa ẽ mediatrix inter de/
um ꝛ hominẽʒ. Aſſimilat̃ lune: qꝛ eius
miſericoꝛdia oĩb⁹ ẽ viciniox. Sicut eĩm
luna pꝛe ceteris planetis:terre magis ẽ
vicina:ſic ꝛ ipſa ꝑ ceteris ſcĩs pctõꝛib⁹.
ẽ magis ꝓpinq̃. Aſſimilat̃ ſoli: qꝛ ei⁹ mi
ſericoꝛdia oĩb⁹ eſt cõioꝛ. Sicut eiʒ ſol lu
cẽ ſuã ꝛ caloꝛẽ oĩb⁹ tribuit: ſic ꝛ ipſa lu
cẽ ꝛ caloꝛẽ ei⁹ miſericoꝛdie oĩbus expẽ/
dit. Aſſimilat̃ armate aciei: qꝛ ei⁹ miſe/
ricoꝛdia oĩbus ẽ potẽtioꝛ. Quia ipa ho
ſtes.i.demones conterit ꝛ expellit ꝛ eis
terribilis exiſtit. Nihilomin⁹ aſſimilat̃
ſtelle maris:qꝛ ei⁹ miſericoꝛdia ẽ oĩbus
diuturnioꝛ. Sicut eiʒ ceteris ſtellis occi
dẽtib⁹ ſtella maris ñ occidit: ſic ceteris
ſcĩs ñ exaudiẽtib⁹ maria tñ ñ dſerit. C
❡ Scdõ ponit̃ ex pte xpi idiuiſibilis cũ
mr̃e habitatio:cũ dr̃: Tu ſemp mecũ es.
Xp̃s eiʒ ſemp cũ mr̃e fuit i triplici ſtatu

ſuo.ſ.dū eēt in matris vtero:dū viueret
in mūdo:⁊ dū receſſit de mūdo. Nā dū3
eēt in vtero matris ipſa3 ſcificauit. dū3
viueret in mūdo ipſa3 ab oī pctō cōſer/
uauit. dū receſſit de mūdo ipſa3 glorio/
ſa3 totā ⁊ luminoſam fecit. B ¶ Prio
igiť ipſa3 ſcificauit. Tres q̄dē ſunt ꝯce/
ptiōes ⁊ natiuitates. ¶ Una qua qs ſine
pctō concipiť ⁊ ſine pctō naſciť. Et hoc
mō non eſt ꝯceptus ⁊ natꝰ ſine pctō niſi
ſolus xp̄s q fuit ꝯceptꝰ ⁊ natꝰ ſine pctō.
¶ Alia eſt qua qs cū3 pctō ꝯcipiť ⁊ cum
pctō naſciť. ⁊ iſta eſt ꝯceptio nr̄a ⁊ nati/
uitas noſtra:q: cū pctō ꝯcipimur ⁊ cu3
pctō naſcimur. ¶ Alia eſt media qua qs
cū pctō cōcipiť ⁊ ſine pctō naſciť. Et ſe/
cundū Bern̄. talis fuit ꝯceptio ⁊ natiui
tas btē virginis. Fuit enim vt aſſerit in
ep̄la ad canonicos lugdun̄. cū pctō ori/
ginali cōcepta ⁊ ſine pctō nata:q: a ſpū
ſcō fuit ſcificata ⁊ ab omni pctō mūda/
ta. Et iō ſcd̄3 Bern̄. fuit ante ſcā q̄ nata.
Iſta triplex differētia tāgiť Job.iij. vbi
loquiť de nocte originalis culpe dicēs:
Pereat dies in qua natus ſu3:⁊ nox in
qua dictū ē ꝯceptus eſt hō. Et ſequitur:
Obtenebrenť ſtelle caligine eius. expe/
ctet lucē ⁊ nō videat:nec ortū ſurgentis
aurore. Ecce q: hic noīat lucē: aurorā:⁊
ſtellas. Per ſole3 xp̄s:per aurorā virgo
maria. p ſtellas ceteri ſancti itelligunť.
Nox igiť origialis culpe non vidit xp̄m
nec quātū ad ꝯceptū nec quātū ad ortū.
ideo dicit: Expectet lucem ⁊ nō videat.
Aurorā.i.virginē beatā vidit quātū ad
ꝯceptū:ſed nō vidit quātū ad ortu3. Et
ideo dicit: Nec ortum ſurgētis aurore.
Stellas aūt.i.viros ſcōs ipſa nox origi
nalis ꝯcupiſcētie vidit ⁊ in ꝯceptu ⁊ in
ortu. Et ideo ex toto obtenebrati ſunt ⁊
hñt tenebroſu3 ꝯceptū ⁊ tenebroſu3 or/
tū. iō dr̄: Obtenebrenť ſtelle caligine eiꝰ.
¶ Scdō fuit ſecū dū viueret i mūdo: q:
ipſa3 ab oī pctō ꝯſeruauit. Fuit eni3 vt
pulchre deducit ſcūs thomas tertia pte
q.xxvij. ar.iiij. ſine pctō mortali: origia/
li:⁊ veniali. Rari ſūt q ſibi caueāt a pctō
mortali. rariores q ſibi caueāt a venia/
li. rariſſimi q naſcunť ſine originali. Iō
dr̄ rariſſimi:q: nō fuerūt niſi tres i vete
ri ⁊ nouo teſtamēto.ſ. Xp̄s: Hieremias:
⁊ Joānes baptiſta. De beata virgine dr̄
Cant.iiij. Tota pulchra es ami.mea ⁊
ma.nō eſt in te. Ipſa ei3 fuit pulchra;q:
ab oī peccato mortali penitus elongata
Ipſa fuit tota pulchra:q: in carne ⁊ aīa
ab oī originali aliena. Ipſa fuit ſine ma
cula:quia ab oī veniali immunis effecta.
¶ Tertio fuit ſecū qn̄ exiuit de mundo:
q: ipſa3 totā glorioſa3 ⁊ luminoſa3 fecit.
Hec ē illa mulier de q̄ dr̄ Apoc.xij. Mu
lier amicta ſole ⁊ luna ſub pedibꝰ eius
⁊ in capite eiꝰ corona ſtellar̄ duodecim
⁊ in vtero hñs ⁊c̄. E Ipſa eni3 ē lumi
noſa a pte ſupiori: q: h3 coronā ſtellarū
in capite. Duodecim ſtelle ſūt duodeci3
ordines.ſ. nouē ordines angelor̄:⁊ tres
hoīum.ſ. martyr̄:ꝯfeſſor̄:⁊ virginū. iſti
oēs eā coronāt:q: ea3 exornāt. Eſt lumi/
noſa a pte inferiori. ideo dr̄: Et luna ſub
pedibus eius. Per lunā ſignificať eccle
ſia quā ſub pedibus h3:q: eā ſub prote/
ctiōe tenet. Et luminoſa ex pte exteriori
q: ē amicta ſole.ſ. glificata corpe. Et lu/
minoſa ex pte iteriori: q: in vtero hñs.
Ipſa enim diuinū ſplēdorē in vtero ha
buit:⁊ tota lumioſa remāſit. F ¶ Ter
tio poniť ex pte matris ⁊ filij bonorum
oium cōicatio. iō dr̄: Oīa mea tua ſunt.
Oīa ei3 q̄ fuerūt filij: fuerūt ⁊ matris. ⁊
ecōuerſo. Filius tria habuit.ſ. carnem
aīa3 ⁊ diuinitatē. Et iſta fuerunt virgis
ſ. caro p generationē. aīa p amorē. diui/
nitas p fruitionē. Canť.vlti. Que ē iſta
que aſcē. de deſerto deli. afflu. ⁊ innixa
ſup dilectū ſuu3. Caro xp̄i ⁊ virgis fuit
terra. ſed nō terra orti:ſed deſerti:q: ab
oī humore ꝯcupiſcētie fuit arida ⁊ nul/
li vitio vnq̄ apta fuit. Et iō ambo i de/
ſerto fuerūt habitatores: q: carnē clau/
ſa3 ⁊ itegram habuerūt. Fuit ēt affluēs
delitijs inquātū delectabať in ꝯtempla
tiōe ⁊ fruitiōe deitatis. Fuit ēt ſup dile/
ctū inixa: iquātū ipſa eius aīe p amore3
fuit ꝯiūcta. Oīa ēt q̄ fuerūt in matre fue
rūt filij.i. a filio.ſ. eius humilitas: virgi
nitas:⁊ fecūditas. ¶ A filio q̄dē habuit
humilitatē ſuā:que tāta fuit q̄ deū ď ce
lo ad ſe traxit. Canť.i. Cū eēt rex in ac/
cubitu ſuo.i. in ſinu pr̄no. nardus mea
dedit odorē ſuū. Nardus ē herba pua ⁊
odorifera:⁊ ſignificat humilitatē marie

ad cuius odorē xp̄s in eius vterū venit.
Iſte eſt vnicornis q a nemie capi poteſt
niſi a puella dū in ſinu eius caput recli
nat. ¶ Scdō a filio habuit virginitate3
ſuā:que tāta fuit q̄ ēt alior̄ corda pene
trabat ⁊ oēs motꝰ prauos extinguebat.
Uñ q̄uis pulcherrima fuerit: a nullo
tñ vnq̄ potuit ꝯcupiſci. ex eo q̄ eiꝰ pu/
ritas penetrabat oīa corda ⁊ ea redde/
bat caſta. Iō aſſimilať myrrhe ⁊ cedro.
Sicut enim odor myrrhe expellit ver/
mes:⁊ cedrus expellit ſerpētes: ſic eius
puritas expellebat de cordibꝰ alior̄ oēs
motus brutales. ¶ Tertio a filio habu/
it fecūditatē que tāta fuit q̄ matrē fecū
dauit ⁊ totū mūdū ſatiauit: recreauit ⁊
recōciliauit. Fuit eni3 tāq̄ arbor fecun/
da:q̄ nobis illū fructū attulit. De quo
dr̄ Luc.i. Bñdictꝰ fructꝰ vētris tui. Cu/
ius odor patrē recōciliauit: vt poſſit di
cere Gen̄.xxvij. Ecce odor filij mei ſicut
odor agri pleni. Cuiꝰ ſapor totū mūdū
delectauit. Ecc̄.xi. Breuis ē i volatilibꝰ
apis:⁊ initiū dulcoris h3 fructus eius.
Cuiꝰ color.i. ſpēs ⁊ viſio faciei btitudi/
nē facit. Joā.xvij. Hec eſt vita eterna vt
cognoſcat te ſolū ver̄ deū. 37.
¶ Dñica.iij. q̄dragesime Sermo pmꝰ.

ERat ieſus eijciens demo/
niū ⁊ illud erat mu
tu3. Luc.xi. Quia diabolus
in iſto tpe q̄dragesimali ma/
gis exercet conatus ſue tētationis. ideo
eccl̄ia in duabus dñicis p̄cedētibus ⁊ i
iſta tētatōes ſuas admonet eē cauēdas.
A Eor̄ eni3 quos tētat quattuor ſūt ge/
nera. ¶ Quoſdā enim tētat ſ3 nequaq̄
ſuperat. Iſti ſignificātur p tētationem
xp̄i. Alios tētat ⁊ ſupat ⁊ per diuerſa vi
tia vexat. iſti ſignificanť per filiā mulie/
ris chananee. Unde dr̄ Matt.xv. Filia
mea male a demonio vexať. ¶ Alios tē/
tat ⁊ ſuperat:ſed tñ poſtmodū per ꝯtri
tionē expelliť. iſti ſignificanť p iſtu3 de/
moniacū qui curatꝰ fuit. ¶ Alios ten/
tat ⁊ ſupat ſed poſtmodū fugať: ſed tā/
dem poſtmodū ad eos redit. Iſti ſigni/
ficanť per hoc qd̄ diciť. cū imūdus ſpi/
ritus exierit ab hoīe ⁊c̄. Iſte aūt demo/
niacus nō tm̄ mutus erat ſed etiā cecꝰ:
vt dr̄ Mat.xij. ⁊ ideo p eū pctōr ſignifi/
cať. B ¶ Circa eiꝰ curationē xp̄s oſtē
dit:ſuā potētiā: ſapiētiā: ⁊ bonitatem.
¶ Primo q̄dē triplex opus magne po/
tētie circa eū oſtēdiť. ¶ Primū eſt:q: de
moniū ab eo expulit. Pctōr eīm i domū
cordis ſui demoniū ꝯducit:ſed chriſtus
tanq̄ malū pēſionariū de domo expel/
lit. C In tribus eni3 caſibꝰ qs de do/
mo ꝯducta pōt expelli. ¶ Primo q̄dem
qn̄ pēſionē nō ſoluit. deus ei3 dedit ho/
mini tria de qbꝰ vult pēſionē hre.ſ. cor/
pus:aīa3:⁊ res tpales. nā de corpe req/
rit ieiuniū. de aīa reqrit orōnes. de rebꝰ
reqrit elemoſynas. Diabolus aūt phi/
bet ieiuniū q: ē ſibi venenū. Dicit enim
Amb. q̄ ſputū hoīs ieiuni ē ſerpēti ve/
nenū. p qd̄ dať itelligi: q̄ venenū ſerpē/
ti iffernali ē ieiuniu3. Prohibet orōnes:
q: ſūt icēdiū ei. Thob.vi. Cordis eiꝰ par
ticulā ſup carbones ponas. fumꝰ eius
extirpat omne genus demonior̄. fumꝰ
eſt oratio que qn̄ exit a corde inflāmato
p amorē fugat oēm demonē. Prohibet
elemoſynas:q: ſibi ſunt iaculū. vn̄ dr̄ de
elemoſyna Eccl̄.xxix. Sup ſcutū potē/
tis ⁊ ſup lanceā aduerſus inimicū tuu3
pugnabit. Scdō pōt qs expelli de do/
mo ꝯducta qn̄ in prauū vſum eā vertit.
diabolus ei3 cor hoīs in pſtibulū ꝯuer/
tit dū ibi ponit imūditias oiu3 pctōrū.
Dicitur Apoc.xviij. Facta eſt babylon
habitatio demonior̄ quo ad pctm̄ aua
ritie:q: auaritia eſt ſimulacrorum ſerui
tus:vt dr̄ Coll̄.iij. Et cuſtodia oīs ſpiri/
tus imundi. quo ad peccatū luxurie. ⁊
cuſtodia omnis volucris imunde. quo
ad peccatum ſuperbie. ¶ Tertio de do
mo cōducta expelli quis poteſt qn̄ dñs
eius caret habitatione ⁊ eam vult habe
re. D In aīa ſunt tres domus in qbus
dñs habitare vult.ſ. memoria: itelligē/
tia:⁊ voluntas. ⁊ iō diabolus merito d3
expelli. In domo q̄dē memorie vult ha
bitare p ſuorum bñficiorum recordatio
nē. ps. Memor fui dierū antiquor̄ me.
ſu3 in om.o.tu.⁊c̄. In domo itelligen/
tie vult habitare p peccator̄ noſtror̄ cō
tinuā meditatiōe3. Yſa.xxxviij. Recogi
tabo tibi oēs ānos meos i amaritudine
aīe mee. In domo volūtatis vult habi/
tare p ſui ꝯtinuā dilectionē. Uñ poſtq̄

dñs dixit Jo.xiiij. Siquis diligit me ſer
monẽ meũ ſeruat. Et ſubdit. ⁊ ad eũ ve
niemus ⁊ manſionẽ apud eũ faciemꝰ.
E ❡ Scḋm opus potẽtie fuit quando
muto loq̃llã reſtituit. ẜ pctõr quicũq̧ lo
quat. tñ mutus ẽ. ❡ Deus enim dedit
homini linguã ad tria officia. ſ. vt deũ
laudet. vt ꝓximum hedificet. ſe ḋ pctis
ſuis accuſet. ſed peccator ẽ mutus: quia
deũ nõ laudat ſed blaſphemat. Rom.
ij. Nomẽ enim dei per vos blaſphemat
inter gentes. vnde ꝓpheta: oẽs creatu-
ras ad deũ laudãdum inuitat. inter ce-
teras dracones: infernũ: ſerpentes di-
cens: laudate dominũ de terra: draco-
nes ⁊ oẽs abyſſi. Itẽ ſerpẽtes ⁊ vo. pẽ.
nuſquã aũt inuitat ſuperbos auaros ⁊
luxurioſos: q̃ tales nõ laudant dñm ſed
blaſfemãt. ex quo videt ꝙ peccatores
ſunt peiores draconibus: ſerpẽtibus: ⁊
inferno. ❡ Secũdo pctõr ẽ mutus: quia
ꝓximum nõ edificat ſed ſcãdalizat. Ec-
cli. xxviij. Lingua tertia multos cõmo-
uit ⁊ diſperſit eos de gente in gentem.
❡ Prima lingua eſt diuina ſeu angeli-
ca: que ẽ perfectoꝶ cuius eſt loqui ea q̃
ſunt ad dei laudẽ ⁊ edificationẽ ꝓximi.
Eccli. li. Dedit mihi dñs linguam meã
⁊ in ipſa laudabo eum. ❡ Secũda lin-
gua eſt humana: que eſt lingua imperfe
ctorum cuius eſt loqui de mundo ⁊ de
his que requirit neceſſitas humana. i.
Joã. iiij. Ipſi de mundo ſunt ⁊ ideo de
mũdo loquũtur ⁊ mundus eos audit.
❡ Tertia lingua eſt diabolica: ⁊ iſta lin
gua eſt puerſorum hominũ cuius ẽ de-
trahere ⁊ mẽdaciũ dicere. Jo. viij. Cũ lo
quitur mẽdaciũ ex ꝓprijs loquit. Qui
igr deũ laudat ⁊ ꝓximũ hedificat. ille lo
quitur prima lingua. i. angelica ſiue di
uina. qui ſecularia negocia pertractat.
ille loquit lingua ſecũda. i. humana: q
ꝓximũ ſcãdalizat. ille loqt lingua ter-
tia. ſ. diabolica F ❡ Tertio peccator
ẽ mutus quia ḋ ſuis peccatis ſe in cõfeſ
ſione ſua non accuſat: cũ tamẽ dicatur
Prouer. xviij. Juſtus in principio ſer-
monis accuſator ẽ ſui. Peccator eiꝫ hꝫ
principiũ. ſ. malã cognitionem. habet ⁊
mediũ. ſ. malũ cõſenſum. hꝫ ⁊ finẽ. ſ. ma
lum opus. nõ tñ media. i. malũ cõſen-
ſum ſed ẽt principiũ. ſ. malas cogitatio
nes ⁊ delectatões. ❡ Tertium opus po
tentie fuit: q̃ ſibi lumen reſtituit. ſignũ
ẽ aũt ꝙ peccator ẽ illuminatus quãdo
videt ante ⁊ retro: a dextris ⁊ a ſiniſtris
ſicut di de ſanctis animalibus. Apoc.
iiij. ꝙ plena erãt oculis ante ⁊ retro ⁊ i
circuitu. Ille videt retro: qui cõſiderat
peccata ſua: ⁊ hꝫ inde dolorẽ. Ille videt
ante: qui cõſiderat dei iudiciũ ⁊ ide hꝫ
timorẽ. Ille videt a dextris: qui conſi-
derat mundi ꝓſpera q̃ ſint vana ⁊ ad
ea non allicitur per amorem. Ille videt
a ſiniſtris: qui cõſiderat aduerſa q̃ ſint
breuia ⁊ inde non frangitur per deſpe-
rationem. G Secũdo xp̃s oſtendit ſu
am ſapiẽtiã in calũniatoꝶ cõfutatione.
dicebant enim xp̃m expellere demonia
in beelzebub principe demonioꝶ. ſed
xp̃s oſtendit per quattuor rationes nõ
ẽẽ vera que dicebant. ❡ Prima aſſumit
a pte demonioꝶ: ⁊ talis ẽ. ſi enim in ali-
quo regno aliquis diuiſio orit: oportet
ꝙ ad nihilũ redigat. ſi ergo demones
mutuo ſe expellerẽt ſibi inuicẽ cõtrarij
ẽẽnt. ⁊ iõ iam ad nihilũ redacti eſſent: ⁊
in maloꝶ cordibus nõ regnarẽt qḋ ta-
mẽ veꝶ nõ ẽ: imo regnãt: ⁊ iõ diuiſi nõ
ſũt. iſta rõ adiuuat ꝑ hoc qḋ dic Hic. Cõ
cordia parue res creſcũt. diſcordia ma-
xime dilabũt. ❡ Scḋa rõ ſumit ex par-
te iudeoꝶ ⁊ aploꝶ. ⁊ eſt talis filij veſtri
i. apoſtoli mei de vobis ꝓgeniti: expel-
lunt demones virtute nois mei. vel filij
veſtri. i. exorciſte veſtri expellunt demo
nes virtute exorciſmi. ſi igit illoꝶ eie-
ctionẽ deo attribuitis: meam quoq̧ ſilr
attribuere deo debetis. iſta ratio adiu-
uatur per illḋ qḋ di in hiſt. ſcolaſtica ꝙ
Salomon fecit quoſdam exorciſmos p
quos exorciſte iudeorũ demones expel-
lebãt. ❡ Tertia rõ ſumit ex parte xp̃i ⁊
ipſius diaboli. ⁊ ẽ talis. diabolis tãquã
fortis mundũ tãquaꝫ caſtrũ ſuum paci-
fice poſſidebat. ſed ego fortior ipm vici
⁊ ligaui. ex quo igit ego ſum fortior ⁊ ip
ſum vici ⁊ ligatũ teneo eiꝰ auxilio non
indigeo. Iſta rõ adiuuat per illud qḋ
di. ij. Pet. ij. A quo quis ſuperatus ẽ huiꝰ
⁊ ſeruꝰ ẽ. ❡ Quarta rõ ſumit ex parte
xp̃i ⁊ ipſoꝶ demonuꝫ. ⁊ ẽ talis. ego ⁊ dia

bolus hẽmus ↄtrariã volũtatẽ: q̃ qui ſi
ẽ mecũ cõtra me ẽ. ego enim volo omne
bonũ: ille oẽ malũ. ego hũilitatẽ: ille ſu
perbiã. hẽmus eciam cõtrariã opationẽ:
q̃ qui nõ colligit mecũ: diſpgit. ego eiꝫ
colligo oẽs ad fidei veritatẽ. ille diſper
git per errorẽ. ego colligo ad virtutes
ille diſpgit ad vitia. Iſta rõ adiuuatur
ꝑ illḋ qḋ di. ij. Cor. vi. Que cõuẽrio xp̃i
ad belial: aut que ſocietas lucis ad tene
bras. ❡ Tertio oſtendit xp̃s ſuã bonita
tem. ⁊ hoc in ſua benigna ammonitiõe
qua nos ãmonet vt recidiuũ caueamꝰ.
cũ dicit: cũ inmũdus ſpũs exierit ab ho-
mine: ⁊ põt intelligi de iudeis vt ſit ſen
ſus. vos dicitis ꝙ ego eijcio demonia i
principe demonioꝶ. ſꝫ ego poſſem dicẽ
de vobis ꝙ prius. ſ. ante legem hẽbatis
vnũ demonẽ qui vos faciebat idolatra
re: ſꝫ mõ habetis ſeptẽ. i. oẽs: q̃ per ſe-
ptenarium numeꝶ vniuerſitas deſigna
tur. qui. ſ. vobis ſuadent vt me debea-
tis occidẽ. Uel põt intelligi de recidiuã
tibus vt ſit ſenſus. quãuis diabolũ vi-
cerim ⁊ ligauerim tñ nullus de ſe confi-
dat: qm̃ qñ ab alio expellit vadit ad ꝑ-
fectos: ⁊ inueniẽs eos ſine humore vi-
tiorum: reddit ad primos aſſumẽs oẽs
modos tẽtãdi tam nequiter eos tẽtat ꝙ
ſepe eos vincit ⁊ ſupat.

❡ Eadem dñica tertia quadrageſime.
Sermo ſecũdus. 38

In beelzebub princi
pe de-
moniorũ eijcit demonia. Ju
dei miracula xp̃i deprauabãt
⁊ ea principi demonioꝶ attribuebant
quẽ beelzebub apppellabant. Idolum
enim qḋ fecerãt deriſiõis cauſa: appel-
labant beelzebub qḋ ſonat vir muſcaꝶ
ꝑp ſordes ſanguinis imolatici quẽ mu-
ſce ſequebãtur. In iſto idolo principem
demonioꝶ iudei aſſerebant habitare: ⁊
in tali pricipe xp̃m miracula ſua facere
dicebãt. ex hoc ergo vi ꝙ inter ḋmones
ſunt aliq pricipes. Uideamus igit qui
ſunt pricipes ⁊ qualr expellãt. A Cir-
ca primũ notãdũ ꝙ inter demones ſunt
quattuor principes qui ſpalibus vitijs
dñant ſiue principant. ❡ Unus ẽ q pẽſt
ſupbie ⁊ vocatur lucifer: de quo di yſa.
xiiij. Quõ cecidiſti de celo lucifer. Iſte
multos ſubditos hꝫ quibus principat.
Job. xli. Ipſe ẽ rex ſup oẽs filios ſupbie.
❡ Alius ẽ qui pceſt luxurie ⁊ vocatur
aſmodeus. De quo habet Thobie. iij.
Qui interfecit ſepteꝫ viros ſarre. Odit
enim legitimũ mrimoniũ ⁊ diligit adul
teriũ. ⁊ ideo ꝑ hũc modũ volebat illam
puellã in adulteriũ ducere. vt. ſ. poſtq̃
nõ poterat legitimo mrimonio vti: co-
geret ad fornicationẽ labi: ⁊ iſte multos
hꝫ ſubditos quibus principatur. Quia
ſicut dicitur. i. Joã. v. Totus mũdus in
maligno poſitus eſt. i. in maligno igne
concupiſcẽtie. ❡ Tertius eſt qui pceſt
auaritie: ⁊ vocat mãmona. Mat. vi Nõ
poteſtis deo ſeruire ⁊ mãmone. Eſt aũt
mãmona vt dicit glo. nomen demonis
qui pceſt diuitijs. nõ ꝙ in eius poteſta-
te ſint: ſed q̃ eis vtit ad decipiendum.
Et iſte multos habet ſubditos quibus
principatur. Juxta illḋ Hiere. vi. A ma-
iore vſq̧ ad minorẽ oẽs auaritie ſtudẽt.
❡ Quartus eſt qui pceſt in mũdis co-
gitationibus ⁊ odijs ⁊ rãcoribus ⁊ ma-
lis volũtatibꝰ. ⁊ vocat beelzebub. i. vir
muſcaꝶ. Immittit enim muſcas. i. cogi
tationes imundas que dicuntur mu-
ſce: quia ad animam ſepe volant ⁊ ipaꝫ
moleſtant atq̧ cõmaculant. Iſte habet
multos ſubditos quibus principat: q̃
ſicut dicit Prouer. xx. Quis põt dicere
mundũ eſt cor meũ: purus ſum a pecca-
to. B ❡ Uiſo qui ſunt iſti principes:
videamus qualiter expellantur. Circa
qḋ ſciẽdũ ꝙ diabolus ẽ ſerpẽs: vt habe
tur Gen. iij. Serpens aũt malus ꝑ quat
tuor expellit. ❡ Primo per odorẽ vinee
florẽtis: q̃ naturalr illũ odorẽ odit ⁊ ip
ſum fugit. ❡ Scḋo per ſputũ hominis
ieiunãtis. Dicit enim Amb. in exameron.
ꝙ tãta eſt vis ieiunij vt moriat ſerpens
ſi guſtauerit ſputũ hominis ieiuni. Ter
tio per denudationẽ hominis. Nã ſicut
di in hiſtoria ſcolaſtica. Serpẽs i hoiem
veſtitũ inſilit: nudũ fugit. Et rõ aſſigna
tur ibidẽ. Quia qñ deus poſuit inimi-
citias inter ſerpẽtẽ ⁊ mulierẽ ⁊ ſemẽ eiꝰ
tũc hõ erat nudus: ⁊ iõ nãliter fugit ho
minẽ nudũ tãquã inimicũ. ❡ Quarto
ꝑ carmina incãtatoris. Uñ qñ incantari

ſe ſentit vnã aurẽ in terrã figit: ⁊ aliã cũ
cauda claudit ne vocẽ incãtatoris audi
at. pſ. Sicut aſpidis ſurde ⁊ obturãtis
aures ſuas. ¶ Primus igit͛ dmon. ſ. lu-
cifer qui p̄eſt ſupbie expellit͛ p odorẽ vi-
nee florẽtis. i. p verã humilitatẽ cordis.
Humilitas eniꝫ ĩtãtũ ẽ odorifera: ꝙ eiꝰ
odor deũ trahit. demonẽ expellit: ⁊ oĩa
eius tẽtamẽta ꝯfringit. Trahit qdẽ deũ
Sicut pꝫ in btã virgine que traxit ad
ſe deũ ſua humilitate. Can. i. Cũ eẽꝫ rex
in accubitu ſuo nardus mea dedit odo
rem ſuũ. Eſt aũt nardus humilis ⁊ odo
rifera herba: ⁊ ſignat humilitatẽ virgi-
nis: cuius odor in celũ aſcẽdit ⁊ xp̄ꝫ ad
ſe deſcendere fecit. Iſte etiaꝫ odor demo
nes expellit. Unde legit͛ de beato anto-
nio ꝙ diabolus dixit ei: ſi tu vigilas:
ego ſomnũ non capio. ſi tu ieiunas: ego
cibum non ſumo. ſi tu diuitias cõtẽnis:
ego terrenũ nihil poſſideo. vnũ ſolum i
tẽ eſt quod expellit me. ſ. ſola humilitas
tua. Iſte etiam odor omnia tentamen-
ta diaboli frangit. Unde legit͛ in vitis
patrum: ꝙ quidam ſanctus vidit totuꝫ
mũdum laqueis plenũ. Ipe vero ſuſpi
rans clamauit. O dñe quis iſtos laque-
os euadet? Et reſpõſum ẽ ei: humilitas.
¶ Secũdus demon ẽ aſmodeus qui eſt
pater luxurie: iſte expellit͛ p ſputũ ho-
minis ieiunãtis. i. per ieiuniũ ⁊ mortifi-
cationem carnis. Mat. ix. Hoc genꝰ de-
moniorum in nullo põt exire niſi in ie-
iunio ⁊ orõe. Taliter ſe mortificabat q
dicebat. i. Cor. ix. Ego enim ſic pugno
non quaſi aerẽ verberãs: ſed caſtigo cor
pus meũ ⁊ in ſeruitutẽ redigo. ¶ Qui
dam enim ſunt qui ſeipſos maccrãt ſo
lum volũtate: ſicut ꝓcraſtinantes q p-
ponunt in futuro tñ pniam agere: ſed
illud incertũ ẽ. Contra quos dicit apo-
ſtolus. Sic curro nõ quaſi in incertum
futura enim ſunt incerta. Eccs. ix. Om-
nia in futurũ ſeruant͛ incerta. Alij autẽ
ſunt qui iſtã macerationẽ hñt in ore: ſic
ſunt ſimulatores ⁊ verboſi p̄dicatores ⁊
hypocrite. Quidã enim ſe dicũt grauẽ
pniam facẽ ⁊ nullã faciũt. Alij graues
pnias p̄dicant ⁊ inducũt ⁊ ipi modicas
facere nolũt. iuxta illud Mat. xxiij. Al-
ligant enim onera grauia ⁊ iportabilia
⁊ iponũt in humeros hominũ: digito at
mouere nolunt. Iſti tota die ſermonibꝰ
ſuis aerẽ verberãt: q͛ vox aeris ẽ tenuiſ
ſimus ictꝰ. Et ꝯtra hos dicit apſs. Pu-
gno nõ quaſi aerẽ v͛berãs. Alij ſunt veri
penitẽtes qui corpus ſuũ caſtigãt: ipſuꝫ
ieiunijs diſciplinãdo ⁊ refrenãt eiꝰ cõ-
cupiſcẽtias extinguẽdo. Ideo ſubdit.
Sed caſtigo corpus meũ ⁊ in ſeruituteꝫ
redigo. ¶ Tertius demon eſt qui preeſt
auaritie. Et iſte expellit͛ per denudatio
nem. i. p abiectionẽ rerũ tpaliũ. Iſta at
fit aliqñ totalr̃. Iuxta illud Mat. xix.
Si vis pfectꝰ eẽ vade ⁊ vẽde oĩa q̃ hẽs ⁊
da paupibus. Aliqñ fit pticulariter. Iu
xta illud Luce. xi. Qđ ſupeſt date ele-
moſynã ⁊c̃. i. de his que vobis ſupſunt.
Aliqñ nullo mõ fit: ſicut pꝫ in auaris q
nihil dare volunt. Iob. xx. Nã remãſit
de cibo eius: ⁊ ppterea nihil remanſit
de bonis illius. Ecc. xi. Nũc mãducabo
de bonis meis ſolus. ⁊ neſcit ꝙ tps pte-
reat ⁊ oĩa relinquat alijs. Illos igit͛ q
nullo mõ volũt ſe de bonis ſuis denu-
dare nec aliqđ paupibus tribuere ſed
volũt eẽ diuitijs ſarcinati: diabolus ſer
pẽs iſernalis iuadit. i. Timo. vi. Qui
volũt diuites fieri icidũt i tẽtatões dia
boli. Illos aũt qui totalr̃ ſe denudãt. i.
qui oĩa mũdana dreliquũt: ⁊ illos qui
pticulariter. i. qui de ſua abundãtia ele-
moſynas faciũt diabolus fugit. Elemo
ſyna eniꝫ expellit pcĩm: expellit diabo-
lum. Ecc. iij. Ignẽ ardentẽ extinguit aq̃
⁊ elemoſyna reſiſtit pcĩo. Expellit etiaꝫ
diabolũ i morte: q͛ qñ aiaꝫ plenã opibꝰ
miſericordie ſuenit: ab ea ꝯfuſus rece-
dit: ſic pꝫ i ſcõ martio. Expellit pꝰ mor
tẽ: q͛ ẽ ſcutũ ⁊ lãcea ꝯtra eũ. Uñ de ele-
moſyna Ecc. xxviij. Sup ſcutũ potẽtis:
⁊ lãcea aduerſus inimicũ tuuꝫ pugna.
¶ Quartꝰ demõ. ſ. beelzebub q iterpta
tur vir muſcaꝝ: expellit͛ p icãtationẽ. i.
ꝯfeſſionẽ. Sic aũt muſce ſup carbones
mortuos reſidẽt: ſuper tepidos volitãt:
ignitos aũt fugiũt: ſic male cogitatiões
ſeu tẽtatões reſidẽt ſup corda in di amo
re frigida: volitãt ſup tepida. ſꝫ fugiũt
corda in dei amore iflãmata. Iſte at de-
mon expellit͛ vt dictũ ẽ p incãtationeꝫ.
Incãtatores dei ſunt ipi ſacerdotes: q

ſerpẽtẽ infernalẽ incãtãt: qñ ſup caput
pctõris abſolutiõeꝫ faciũt. Et q͛ diabo-
lus ſic ſe videt p cõfeſſiõeꝫ expelli: iõ ip
ſam ꝯfeſſiõeꝫ nitit͛ ipedire ad ſilitudi-
nẽ lupi q nõ capit ouẽ. i. hoiem p pedẽ:
ſꝫ dimittit ipm ire ad eccliaꝫ. nec p au-
rem: ſꝫ dimittit eũ ire ad p̄dicatõeꝫ. nec
p manus: ſꝫ dimittit eũ extẽdẽ manum
ad paupem: ſꝫ capit ipm p gulã ne poſ-
ſit ꝯfeſſionẽ emittẽ. Aug. Nec eiꝫ diabo
lo acriores dolores iſligimꝰ q̃ cũ pla-
gas pctõꝝ nrõꝝ ꝯfitẽdo ⁊ penitẽdo ſa-
namus.

¶ Feria ſcđa tertie hebđe. xl. Sermo
primus. 39

Quanta audiuimus fa-
cta in caphar-
naũ: fac ⁊ hic i patria tua.
Luc. iiij. ¶ Ad itelligẽdam
hyſtoriã iſtius euãgelij notãdũ ꝙ cõpa-
triote xp̄i illi. ſ. de nazareth vbi xp̄s fu-
it nutritus: ꝯceptꝰ ⁊ ꝯuerſatꝰ ipm deſpi
ciebãt: in ipm nõ credebãt: ⁊ ſibi inuide
bãt. Deſpiciebãt qdẽ xp̄m pp genus iſi-
mũ qđ nouerãt. ⁊ q͛ apud ſe nutritũ ⁊ p
etatũ tpa ꝓfeciſſe viderãt: ⁊ nõ credebat
miracula que de ipo referebant͛. Uñ di
Mar. vi. Abijt ieſus in pãiam ſuã ⁊ di-
cebant. Uñ huic hec oĩa ⁊ que ẽ ſapien-
tia que data ẽ illi: ⁊ virtutes tales que p
manus eius efficiũtur. Nõne iſte ẽ fabri
filius ⁊ Marie: frater iacobi ⁊ ioſeph ⁊
iude ⁊ ſimonis. Nõne ⁊ ſorores eius hic
nobiſcum ſunt. Ecce quãta deſpectio.
Et ſequit͛. Et mirabat͛ ieſus pp incredu
litatem eoꝝ. Ecce quãta incredulitas
⁊ quãtã incredulitatẽ: tãtã hẽbant etiaꝫ
inuidiam. Quia ſicut dicit Hiero. Pro-
prie naturale ẽ ciues ciuibus inuidere.
Quia igitur erant ſuperbi: increduli: ⁊
inuidi: ideo xp̄s tot ibi miracula nõ fe-
cit ſicut fecit in capharnaũ ⁊ i alijs ter-
ris. Unde dicitur Mar. vi. Et nõ pote-
rat ibi vllã virtutem facere. niſi ꝙ pau-
cos infirmos impoſitis manibus cura-
uit. ⁊ nõ poterat. ſ. de iuſticia ſua: quia
illi indigni erant. Cum ergo quadã vi-
ce xp̄s i nazareth veniret: acceſſerũt ad
eũ cõpatriote ſui dicẽtes illud qđ refert
hic Luc. quãta audiuimus in caphar-
naũ: fac ⁊ hic in pãa nrã. quaſi dicat.
Cũ magis tenearis tuis cõpatriotis q̃
alienigenis: bñficia tua que alijs impẽ-
dis ⁊ miracula tua que alijs facis: debe
res hic multomagis facẽ. Xp̄s at reſpõ
dit eis: ꝙ ſi inter eos miracula non fa-
ciebat hoc nõ erat ꝙ. ſ. patriã deſpicẽt
quã ſua natiuitate honorauerat. vel pp
hoc ꝙ ipotens eẽt: ſꝫ q͛ ipi indigni erãt.
Tũ ꝓpter ſupbiã: q͛ eũ deſpiciebãt. Tũ
ꝓpter eoꝝ incredulitatẽ: q͛ in ipm non
credebãt. Tũ ꝓpter eoꝝ inuidiã: q͛ ſibi
inuidebãt. ⁊ iõ ipm non honorabãt: ſed
ipm deſpiciebãt: cũ tñ alienigene ipſum
honorabãt. Et iõ illis plura miracula fa
ciebat q͛ magis digni erant. Et hoc eſt
quod ſubdit͛. Amen dico vobis. q͛ ne-
mo ꝓpheta acceptus ẽ i patria ſua. Iſta
aũt duo. ſ. ꝙ ꝓphete aliqñ magis apud
extraneos q̃ apud domeſticos honora-
rentur. Et aliquãdo ꝓphete inter extra
neos plures q̃ inter domeſticos virtu-
tes operent͛: oſtendit duplici exẽplo he
lye ⁊ helyſei. ꝙ enim ꝓphete in maiori
honore habeant͛ apud extraneos q̃ do-
meſticos oſtendit͛ exẽplo helye: quia iu
deis expellebat͛ ⁊ cõtẽnebat͛. a gẽtibus
aũt honorabat͛. Sicut pꝫ: q͛ cum multe
alie vidue i iſrael eẽnt: ⁊ tñ nulla fuit di
gna eum recipere niſi vidua apud ſare-
ptam ſydonie que eũ honorifice recepit
ꝙ vero ꝓphete inter extraneos aliquã-
do plura miracula faciebant q̃ inter do
meſticos oſtẽdit͛ exẽplo helyſei ꝓphete
qui multis leproſis in iudea exiſtẽtibus
nullus tñ mũdatus ẽ niſi naaman ſyrꝰ.
Illi aũt hoc audiẽtes q͛ ſcilꝫ eos indi-
gnos reputaret inter quos miracula fa
ceret: indignati ſunt: ⁊ duxerunt eũ vſ-
qꝫ ad ſupercilium montis vt precipita-
rent eum. In hoc ſicut dicit Beda. Pe-
iores ſunt diſcipuli iudei magiſtro ſuo
diabolo. Ille enim ait. Mitte te deor-
ſum. Iſti vero de facto mittere conati
ſunt: ſed qm̃ dominus non elegerat mo
ri per precipitium ſed per crucis pati-
bulum. ⁊ quoniam nõdũ venerat hora
mortis ſue. ideo de manibus eorum exi-
uit. ⁊ ſicut dicit Beda. ⁊ habetur in glo.
quod cum dominus de manibus eo-
rum lapſus de rupe deſcendiſſet: at-
que in ipſa rupe latere vellet: ſubi-

bito ad tactū dñice veſtis ſaxū illud ſub
terfugit:⁊ ad inſtar cere reſolutuꝫ: quē-
dā ſinū in quo dñicuꝫ corpus reciperetur
effecit. tante quippe capacitatis quāte
ipſum corpus extitit quātitatis in quo
liniamēta ⁊ ruge veſtis que a tergo dñi
fuerāt velut de manu ſculptoris impreſſa
ſeruanť. In hoc igiť euāgelio tangitur
duplex hyſtoria: ſcꝫ de helya ⁊ helyſeo.
¶ Circa hiſtoriā helye inſtruimur circa
duo. ſ. vt mūdanos ſtrepitus fugiamꝰ.
⁊ vt elemoſynis inſiſtamus. Helyas q-
dem vt habeť .iij. Reg. xvij. Ad pceptuꝫ
dñi mūdanos ſtrepitus fugit ⁊ in ſoli-
tudine habitauit: ibiqꝫ dñs eum pauit:
mittēdo ſibi per coruū mane ⁊ veſpe pa
nem ⁊ carnē ⁊ de torrēte bibebat. deus
enim aīam que mūdanos ſtrepitus fu-
git: paſcit. ſ. celeſti refectiōe pane ⁊ car-
ne. A In xpō quidem eſt duplex natu
ra. ſ. diuina ⁊ humana. Per panē intel
ligiť diuinitas: que habet in ſe omne de
lectamētum. Sap. xvi. panē de celo pre
ſtitiſti eis oē delectamētuꝫ in ſe hñtem.
Per carnē intelligiť humanitas. aīam
igiť que humanos ſtrepitus vitat ⁊ in-
terne quieti vacat deus paſcit: pane ⁊
carne reficiēdo eā in cōtemplatione di-
uinitatis ⁊ humanitatis. B ¶ Scđo
notādum ꝙ iſta refectio hꝫ in hoc mū-
do iperfectionē: admixtionē ⁊ defectio
nem. ¶ Imperfectionē quidē hꝫ: q: pfe
cte ꝯſolationes ⁊ refectiones in patria
ſunt. i. Cor. xiij. Ex pte cognoſcimus ⁊
ex pte pphetamus. Cū autē euenerit qđ
perfectuꝫ eſt: euacuabiť qđ ex parte eſt.
Iſtud notať per hoc qđ diciť ꝙ helyas
paſcebať mane ⁊ veſpere ⁊ non in meri
die. In mane quidē ⁊ veſpe ſūt lux ⁊ ca
lor: ſed non in ſua pfectione. in meridie
aūt ſunt in ſua perfectiōe. Sācti igitur
viri paſcunť in preſenti vita in mane ⁊
veſpe: q: hñt lumen diuine cognitionis
⁊ calorē diuini amoris: ſed imperfecte.
In futuro aūt paſcunť in meridie: quia
tunc habēt plenā dei cognitionē ⁊ pfe-
ctuꝫ dei amorē. ideo ſpōſa deſiderat pa
ſci in meridie dicens: Indica mihi vbi
paſcas in meridie. ¶ Scđo ſpūales re-
fectiones ſanctoꝝ in pñti habēt admix
tionē. pure enim ꝯſolationes in patria

ſunt. in pñti aūt multum hñt de admix
tione cōtrarij ſiue a carne ſiue ab hoſte
ſiue a mūdo. iſtud ſignificať per hoc ꝙ
helyas lꝫ haberet ꝯdicatū cibū. habebat
tñ inſipidū de torrēte potum. Yſa. i. Ui
num tuū mixtū eſt aqua. Uinū eniꝫ pu-
rum. i. ꝯſolatio pura ē in celo. fex. i. tri-
bulatio in inferno: ſed vinū mixtū. i. cō
ſolatio mixta eſt in mūdo. C Iſtaꝫ aūt
triplicem differentiā tangit pphera di
cens: Calix in manu dñi vi. me. plenus
mix. ☞ Tertio ſpūales ꝯſolationes ſan-
ctoꝝ in preſenti habēt defectionē: q: ſe-
pe ab eis ſubtrahunť ad tēpus. hoc no
tať per cibū helye quē deus ſubtraxit ⁊
ad tantā penuriā deuenit: ꝙ vix buccel-
lam panis ⁊ modicū aque habere potu
it. Sepe enim a ſanctis viris ꝯſolatio-
nes ſpūales ſubtrahunť intantū ꝙ vix
modicā poſſunt habere. ⁊ hoc ideo facit
deus ne de illis gratijs ſupbiāt ⁊ vt fer-
uentius eas requirāt ⁊ cautius eas cu-
ſtodiant. ¶ Secūdo inſtruimur vt ele-
moſynis inſiſtamus. ⁊ per hoc ꝙ vidua
modicā elemoſynā dedit helie ⁊ multi-
plicationē bonoꝝ accepit. D Qui eīm
dat bona tēporalia: deus dat ſibi ⁊ tem
poralia ad ſuſtentāduꝫ: ⁊ corporalia ad
ꝯſolationē: ⁊ ſpūalia ad iuſtificationeꝫ:
⁊ celeſtia ad glorificationē. Yſa. lix. Frā
ge eſurienti panem tuū. ecce datio elemo
ſynaꝝ. Sequiť: ⁊ ſanitas tua citius orie
tur. hoc referť ad bona corporalia. ⁊ aū
faciē tuam ibit iuſtitia tua. hoc refertur
ad bona ſpūalia. ⁊ gl̄ia dñi colliget te.
⁊ hoc referť ad bona celeſtia. ⁊ eris q̄ſi
hortus irriguus cuius nō deficiēt aque.
hoc referť ad bona tpalia que ſic adeo
elemoſynaꝝ largitione cōtinuantur vt
nunq̄ꝫ tibi deficiēt. Ex ſecunda hiſtoria
iſtruimur: vt nos in ſanguine xpī abluā
mur. ſicut etiam naaman in iordane ſe-
pties fuit lotus ⁊ mūdatus. ſic ⁊ nos ſi
in ſanguine xpī p deuotionē abluimur
a ſeptē vitijs mortalibus mūdabimur.
ideo xpūs ſepties ſanguinē ſuū fudit: vt
a ſeptē mortalibus peccatis mundaret
nos. pmo in circūciſione ꝯtra pctm̄ lu-
xurie: que in pmo hoīe i illo mēbro pul-
lulabat. ſcđo in ſudore ꝯtra pctm̄ gule.
ex gula enim ſepe naſcunť mali humo-

res qui ſananť per ſudorem. tertio in ca
pite ꝯtra peccatū ſupbie. naꝫ ſicut dicit
Aug. Sub ſpinoſo capite non decet mē
brum fieri delicatū. non decet eſſe caput
humile ⁊ mēbrū ſupbum. quarto in cor-
de ꝯtra pctm̄ ire. nā ſecūduꝫ Dam. Ira
eſt accenſio ſanguinis circa cor. quinto in
flagellatiōe ꝯtra peccatū inuidie. inui-
di eniꝫ ſunt ſicut canes mordētes. ſi igi
tur leo timet q̄ñ canis flagellať: multo
fortius iſti canes. i. pctōres alios mordē
tes ⁊ lacerātes timere debēt: q̄ñ vident
leonē. i. xpm̄ eſſe flagellatū. ſexto in ma-
nuū pforatione ꝯtra pctm̄ auaritie. oſtē
dit eniꝫ ſe liberalē in manuū pforatiōe:
extēſione ⁊ aptione. nā in cruce habuit
manus extēſas vt daret vtiliter. habuit
aptas: vt daret liberaliter. habuit pfora
tas: vt daret totaliter. ſeptimo in pedū
affixione ꝯtra pctm̄ accidie. Pedes eiꝫ
aīe ſunt itellectus ⁊ affectꝰ. qui ſepe ſūt
pigri ad bonū. ſed q̄ñ in xpī ſanguine i-
tingūtur: tūc velociter currūt ad deum
⁊ ad omne bonum. ps. Ut intingatur
pes tuus in ſanguine ⁊c̄.

¶ Eadē feria ſcđa tertie hebđe quadra
geſime Sermo ſecūdus. 40.

MUlti leproſi erāt in iſrael
ſub helyſeo pphera
⁊ nemo illoꝝ mūdatus eſt ni
ſi naaman ſyrus. Inter cete-
ros morbos: lepra eſt abhominabilior
apud oēs. ☞ Eſt enim morbus fetidus:
ſitibūdus: ⁊ ꝯtagioſus. inquātum eſt fe
tidus: ſignificat pctm̄ luxurie. inquātū
eſt ſitibundus: ſignificat pctm̄ auaritie.
inquātū ꝯtagioſus ſignificat pctm̄ ſup
bie. ¶ Lepra aūt inquātum eſt morbus
fetidus: ſignificat pctm̄ luxurie. que co
ram deo ⁊ hoībus fetet. Johel. v. Cōpu
truerūt iumēta in ſtercore ſuo. Greg. Iu
menta ꝯputreſcere in ſtercore: eſt carna
les hoīes i fetore luxurie vitā finire: tūc
aūt luxurioſus eſt fetidus q̄ñ eſt quatri
duanus. Joan. xi. Dñe iam fetet quatri
duanus enim eſt. A ☞ Prima eniꝫ di-
es ē mala cogitatio ⁊ delectatio: ⁊ tūc ad
huc non fetet. ☞ Scđa dies ē malus cō-
ſenſus: ⁊ tūc adhuc non fetet. ☞ Tertia
eſt mali opus: ⁊ tūc q̄uis aius ſit mor-
tuus: tñ p vnico actu adhuc non fetet.

☞ Quarta eſt mala ꝯſuetudo ſeu obſti-
natio: ⁊ tunc animus eſt mortuus ⁊ feti-
dus. Iſta ſūt quattuor ſcelera damaſci.
de qbus di amos. i. Sup tribus ſceleri-
bus damaſci. ⁊ ſup quattuor nō ꝯuertā
eū vbi dicit Glo. Primū peccatū ē mala
cogitare. ſecundū ꝯſentire. tertiū opere
īplere. quartum nō penitere. Et ſubdit
glo. q in tribus priorībꝰ peccat. ſi peni-
tet: ꝯuertit eū deus ad vultū clementie
ſue. Si vero nō penitet: auertitur ab eo
vultus clemētie ſue. ⁊ q: animus carna
lis fetet in vita per culpaꝫ: ideo fetebit
in inferno p penā. B Qui fetor cauſa
biť in inferno a quattuor. ☞ Primo a fe
tenti loco: q: terra infernalis tota feti-
da eſt: q: oium imūditiaꝝ ſentina eſt: q:
oēs imūditie poſt iudiciū ab clemētis ⁊
a rebus ceteris ſepabunť ⁊ in cloacā in-
fernalē pijcienť. ☞ Secūdo cauſabiť a
fetenti ꝯſortio. demones eniꝫ q ſunt ſo-
cij dānatoꝝ ſūt valde fetidi. Yſa. xxxiiij.
Aſcendet fetor eius: ⁊ aſcendet putredo
eius. q: ſupbe egit. ☞ Tertio cauſabitur
a fetenti ſupplicio. q: fetēti pena. i. ſul-
phure punientur. ps. Ignis ſulphur
ſpūs pcellaꝝ ps calicis eoꝝ ⁊c̄. ☞ Quar
to cauſabiť a fetenti corpe ſuo. q: corpo
ra dānatoꝝ fetida erūt. Yſa. xxxiiij. De
cadaueribus eoꝝ aſcēdet fetor. ¶ Scđo
lepra ē morbus ſitibūdus. ⁊ quātum ad
hoc ſignat pctm̄ auaritie. auarus enim
adeo ſitit ꝙ ſatiari nō pōt. eſt eiꝫ iſatia-
bilior oībus rebus iſatiabilibꝰ. nā ſicut
dr̄ Prouerb. xxx. Tria ſūt iſatiabilia: in
fernus: os vulue: ⁊ terra: que nunq̄ꝫ ſa-
tiabiť aqua. Ignis vero nunq̄ꝫ dicit ſuf
ficit. Infernus q̄uis ſit iſatiabilis ex eo
ꝙ quotidie q̄ñ infinitas aīas recipit ſa
turari nō pōt. tñ veniet tpūs q̄ñ dicet ſuf
ficit. Judicio eniꝫ extremo celebrato in
fernus replebiť ⁊ manu dei claudeť: ⁊
tūc dicet ſufficit: nolo plures. ſic carna-
lis ꝯcupiſcētia lꝫ ſit famelica ⁊ ſatura-
ri nō poſſit. tñ tpūs veniet q̄ñ dicet ſuffi-
cit. q̄ñ enim hō ſeneſcit valde ita ꝙ ca-
lor naturalis in eo deficit: tūc ꝯcupiſcē-
tia dicit ſufficit. ſic terra ſitiens quāuis
aquā abſorbere deſideret: tñ tempus ve
niet q̄ñ dicet ſufficit. q̄ñ enim eſt magna
inundantia pluuiaꝝ ita ꝙ aque ſuper

abūdāt.tūc terra dicit ſufficit. Ignis āt
inſatiabilioꝛ ē inferno. carnali cōcupi/
ſcētia:⁊ ſitiēti terra.non eīm dicit ſuffi
cit qñ ē plenus lignis ſicut dicit infernꝰ
qñ ē plenus dānatis . nec dicit ſufficit
pre diuturnitate tpis.ſicut dicit carna/
lis concupiſcētia:q: ſi ligna eēnt perpe
tua.ignis ēt eēt ꝑpetuus.nec dicit ſuffi/
cit pre nimia abūdantia lignoꝝ: ſicut
dicit: terra ſitiēs pre nimia abundantia
pluuiarum.imo ex hoc magis augeť.⁊
iō merito ꝑ ignē auaritia deſignať.q: ē
inſatiabilioꝛ inferno:cōcupiſcentia car
nali:⁊ terra ſitiēti. ℭ ⁋ Primo igitur
auarus inſatiabilioꝛ ē ꝙ infernus.quia
infernus poſtꝙ plenus fuerit dicet ſuf/
ficit.auarus autē quāto magis plenus
ē tāto magis cupidus ē. Prouer.xxvij.
Infernus ⁊ perditio nūquā repleť.ſ.
modo.ſimiliter oculi hoīum inſatiabi/
les.Eccl.v. Auarus non implebiť pe/
cunia.⁋ Scđo auarus ē inſatiabilioꝛ ꝙ
cōcupiſcētia carnalis que in homīe ſe/
ne dicit ſufficit. Auaritia vero in hoīe
ſene nō ſeneſcit:ſed amplius iuueneſcit
Hiero.Cū cetera vitia ſeneſcant ī hoīe
ſeneſcente.ſola auaritia iuueneſcit.Tul
lius.Auarus quid ſibi vellit non intel/
ligo.quid eīm abſurdius eē pōt ꝙ quo
minꝰ reſtat vie eo amplius viatici que/
rere. ⁋ Tertio auarus ē inſatiabilioꝛ ꝙ
terra ſitiēs que dic ſufficit qñ ē magna
inundātia aquaꝝ.⁊ qñ ipſe aque ſuper/
abūdātes per diuerſa loca diſcurrunt.
Auarus autē ⁊ ſi hꝫ magnā abūdātiam
diuitiaꝝ nō tñ dicit ſufficit:ſi diuitie ſue
diſcurrāt ad terras longinqͣs ad diuer
ſas nōdinas.adhuc tñ non dicit ſuffi/
cit.ſicut dicit infernus qñ ē plenus dā/
natis.⁊ ſicut dicit carnalis cōcupiſcen/
tia qñ calor nālis deficit in homīe ſene.
nec ſicut dicit terra ſitiēs qñ hꝫ abūdā
tiam pluuiaꝝ.ſꝫ ſicut dicit ignis nō ſuf
ficit quātūcūqꝫ ſit diuturnus.poſtꝙ hꝫ
ligna ſuppoſita.ſic dicit carnalis cōcu/
piſcētia.⁊ ſic ignis nō dicit ſufficit qñ
habꝫ magnā abūdātiā lignoꝝ. ſic ignis
auaritie nō dicit ſufficit. nec in homine
diuitijs pleno:nec in hoīe veterato:nec
in hoīe ſuppleno. Eccl.xxiij. Aīa cali/
da quaſi ignis ardens nō extinguet do

nec aliqd glutiat.ℭ Tertio lepꝛa ē moꝛ
bus ꝯtagioſus.⁊ ꝑ hūc moꝛbū ſignatur
ſupbia q̄ ē ꝯtagioſa iuxta illđ Ecc.xiij.
Qui tetigerit picē coinquinabiť ab ea.
⁊ qui cōicat ſupbo induet ſupbiā.⁊ aſſi
milať ſupbia pici:q: pix ē nigra ⁊ mul/
te adherētie.ſic ſupbia aīam obſcurat ⁊
īpedit ne veritas ađ eā trāſeat. Gregoꝛ.
Tumoꝛ mētis ē obſtaculū veritatis.ē etiā
tāte adherētie ꝙ alijs vitijs ſupatis ipa
ſupari nō pōt. ℬ Nā inter vitia ipſa ē
prima in acceſſu.cōtinua in ꝓceſſu.⁊ vl
tima in receſſu. non ſolū aūt ſupbia ſed
oē peccatū moꝛtale in ſe ē cōtagioſum.
Sicut enim lepꝛoſus generat lepꝛoſum
coꝛpaliter:ſic peccatoꝛ generat peccato/
rem ſpūaliter.i.Coꝛ.xv. Coꝛrūpūt mo/
res bonos colloquia mala.Qñ ſani ſtāt
cum ſanis in ſanitate mutuo ſe conſer/
uat.qñ vō lepꝛoſi ſtāt cū lepꝛoſis magis
ac magis ſe vitiant ⁊ coꝛrūpūt. de quo
mō ē curādum.Qñ vero ſani ſtant cum
lepꝛoſis vel ecōuerſo.ſani ſepe inficiun
tur a lepꝛoſis.lepꝛoſi aūt multū adiuuā
tur a ſanis:iō non ē periculū ſtare lepꝛo
ſis cū ſanis.ſed piculū ē ſanis ſtare cū
lepꝛoſis.Eodem modo quādo boni cuꝫ
bonis ſtant:mutuo ſe ad bonū ꝓuocāt.
vnus enim aliū ꝓuocat ad humilitatē.
alius aliū ad patiētiā ⁊ ſic de alijs.Pro
uer.xxvij.Ferrū ferro acuiť.⁊ hō acuit
faciem amici ſui. ps. Cum ſancto ſctus
eris ⁊c.Qñ vero mali ſunt cum malis:
mutuo ad malitias ſe incitant.ps.Dies
diei eructat verbū ⁊ nox nocti indicat
ſcientiam.Bonus enim qui eſt dies dat
alteri diei.i.alteri bono bonū documen
tum.⁊ nox. i.malus dat nocti. i.malo
alteri malā doctrinā.⁊ ſic peioꝛes effici
untur.Apoc.xxij.Qui nocet noceat ad
huc.⁊ qui ī ſoꝛdibus ē ſoꝛdeſcat adhuc
Quādo boni ſtāt cum malis vel ecōuer
ſo nō ē periculū malis:ſꝫ vtile. q: ſepe
melioꝛanť.Eſt aūt periculū bonis: quia
ſepe vitianť.ps.Cū ꝑuerſo.ꝑuer.Prou.
ix.qui cū ſapiētibus gradiť ſapiēs erit.
Amicus enim ſtultoꝝ ſimilis efficietur.
iō nō dixit dñs babylonijs vt exirēt de
medio populi ſui.ſed dixit populo ſuo
vt exirēt de medio babylonis:q: popľs
dei ī multis poterat ꝓdeſſe babylonijs

babilonij aūt in nullo poterant ꝓdeſſe
ꝑplo dī.Hiere.li. Egredimini ð medio
babylonis ppľs meꝰ: vt ſaluet vnuſqſ/
qꝫ aīaꝫ ſuā ab ira furoꝛis dñi:⁊ ne foꝛ/
te molleſcat coꝛ veſtrū ⁊ ne timeatis au/
ditū qui audieť in terra. ℭ Ex quibus
verbis oſtēdiť ꝙ ille qui vitat malas ſo
cietates quattuoꝛ mala vitat.⁋ Primo
aīe ſue ꝑditionē.iō poſtꝙ dixit: egredi/
mini de medio babylonis. ſubdit. Ut
ſaluet vnuſquiſqꝫ aīam ſuā:q: ſepe bo/
ni inter malos aīas ſuas ꝑdūt.⁋ Secū
do vitat diuinam indignationē quā ſe/
pe incurrūt q iter malos hītant:iō ſub/
dit.Ab ira furoꝛis dñi.Et.ij.Paralip.
xix.His qui oderūt dñm amicitia iūge/
baris.⁊ iccirco irā dñi merebaris. Ter
tio vitat mētis eneruationē:q: ſepe bo/
ni habitātes cum malis a rigoꝛe virtu/
tū molleſcunt.iō ſubdiť.ne foꝛte molle/
ſcat coꝛ veſtrū.⁋ Quarto vitat diaboli/
cā tētationeꝫ:q: ſepe diabolus ꝑ malos
ꝑuertit bonos.iō ſubdit.ne timeatis au
ditū gaudieť in terra. Iſte auditus eſt
diabolica tētatio ſeu ſuggeſtio. q: ſepe
diabolus infeſtat bonos vt poſſit eos
coꝛrūpere ꝑ malos.

ℭ Feria tertia tertie hebđe.Sermo xl/
imus. 41

SI peccauerit ī te,fra
ter tu/
us vade ⁊ coꝛripe eū inter te ⁊
ipm ſolū. Mat.xviij.Dñs no
ſter aliqñ oſtēdebat miracula ſue pote/
ſtatis vt malos ꝯuerteret.aliqñ exhibe/
bat exēpla ſue ſctitatis vt bonos ad me
lioꝛa alliceret.Aliqñ dabat ſue verita/
tis documēta vt oēs ad ſalutē traheret
⁊ iſtruerēt:ſic pꝫ in pñti euāgelio vbi po/
nit qnqꝫ veriſſima documēta.⁋ Primū
documētū ē ꝑ qđ oñdiť qualr fraterna
coꝛreptio ſit ñeda.cū dicit. Si peccaue/
rit in te frater tuus.i.te ſolo ſciēte:vel ī
te.i.cōtra te iniurias ⁊ ꝯtumelias irro
gādo.vel in te.i.ꝯtra te malo.ſ.exēplo
coꝛrūpēdo.vade ⁊ coꝛripe eū iter te ⁊ ipꝫ
ſolū. ℬ Ubi notať ꝙ nō oēs equalr ⁊
eodē mō ſunt coꝛripiēdi.Quidā autem
coꝛripiēdi ſunt cū amoꝛe:ſicut humiles
⁊ māſueti.qui ſi aliqñ offendūt cōtinuo
recognoſcunt.⁊ iſte modus intelligiť

cū dī inter te ⁊ ipm ſolum. i.dulciter ⁊
ſecrete.tales enīꝫ aliquādo emēdantur
leni āmonitōe.Aug. Prudētem virum
⁊ coꝛrigi paratū breuiter āmonuiſſe ſuf
ficiat.imo aliquādo ſupioꝛis reſpectōe.
Amb.ſup ps. Iuſti aſpectꝰ ꝑfectioꝛibus
letitia ē.imꝑfectioꝛibus vero coꝛreptio
nis āmonitio.quidā vero coꝛripiēdi ſūt
cū rōe ſicut aſtuti.iſte modus tāgiť cuꝫ
dī.Si āt te ñ audierit:adhibe tecū vnū
vel duos:vt in oꝛe duoꝝ vel triū teſtiuꝫ
ſtet oē verbū.Multi enim ſunt aſtuti q
peccata ſua abſcōdūt ⁊ defendūt nec ſe
coꝛrigere volūt.Prelatus aūt vel iudex
dꝫ eē aſtutus cū aſtutis:⁊ debet eos coꝛ/
rigere per teſtes ⁊ per oēs alios modos
quibus pōt.Iſtū modū ſeruauit Dani/
el cōtra ſenes ⁊ aſtutos quos rōnabiliť
⁊ aſtute conuicit. vt legitur Dañ.xiij.
Alij ſunt coercendi cum timoꝛe:ſicut ſu
perbi ⁊ ꝑſumptuoſi.iſte modus tangiť
cū dī:ꝙ ſi non audierit te:dic eccleſie.i.
ꝑlato eccľie ad quē ſpectat duros ⁊ pꝛe
ſumptuoſos caſtigatiōibus ſubijcere ⁊
penis ⁊ flagellatiōibus coercere.Talis
enīꝫ ꝑlatus ⁊ iudex dꝫ eſſe qui poſſit ſu
perbos compꝛimere ⁊ domare.Ecc.vij.
Noli querere fieri iudex:niſi valeas vir
tute irrumpere iniquitates.ne foꝛte ex/
timeſcas faciē potentis ⁊ ponas ſcanda
lum in agilitate tua. iō dī Timo.ij.ar/
gue cū omni impio.Alij ſunt coercendi
vel abijciēdi cū ruboꝛe ſicut obſtinati:q
debēt ab eccleſia ꝑſcindi ⁊ excōicari.iſte
modus tangiť cū dī ſi eccleſiā nō audie
rit ſit tibi ſicut ethnicus.i.gentilis ⁊ pu
blicanus.i.cū eis tāquam excōicatis nō
cōices.Pharisei enim cum iſtis duobꝰ
generibus hominū non cōicabāt.i.cuꝫ
gentilibus.iuxta illud Ioā.iiij. Nō eīm
couťunť iudei ſamaritanis.nec cuꝫ pu
blicanis ⁊ peccatoꝛibus vñ dī Mar.ij.
quare cum publicanis manducat ⁊ bi/
bit magiſter veſter. Iſti igiť ſunt ab ec/
cleſia excōicandi.nec aliquis cuꝫ eis de/
bet ꝑticipare.nec in ſalutatione. ij.Io.
i.Siqs venit ad vos ⁊ hāc doctrinā nō
affert nolite eū recipe in domo.nec aue
ei dixeritis.nec publica oꝛōne.i.Ioā.v.
Eſt enim peccatum ad moꝛtem.nō ꝑ il/
lo dico vt roget quis. nec cum eis co/

medere.i.Cor.v.Siquis frater noīat i/
ter vos ⁊ ē fornicator: aut auar⁹. ⁊ ſeqꝉ
cum huiuſmodi cibū non ſume.℃ Se/
cūdū documentū ē per qḋ oſtēdit quā/
ta ſit ꝑlatorū iuriſditio:cū ſubdit. amē
dico vobis quodcūqȝ alligaueritis ſup
terrā erit ligatū ⁊ in celis. B Ex qb⁹
verbis habeꝉ ꝙ magna ſit poteſtas ⁊ iu
riſditio prelatoꝝ:q: poſſunt ligare ⁊ ſol
uere.celum aperire ⁊ claudere. Pecca/
tor quidē hȝ ſup ſe celum clauſum.'in/
fra ſe infernū aptū: intra ſe habet cul/
pam interficiētem ⁊ ꝑdit grām ſpūalē.
extra ſe amiſit meritoꝝ eccleſie cōicatio
nem.de quibus meritis dꝛ ꝑs.Partici/
pem me fac deus oīuȝ timentiū.☞ Pre
latus aūt ſiue ſacerdos pōt peccatori pe
nitēti celū apire. Mat.xvi. Tibi dabo
claues regni celoꝝ.Vn̄ cantaꝉ de apl̄is
hn̄t ptātē claudē celū nubibus ⁊ apire
portas eius:q: lingue eoꝝ claues regni
facte ſunt.☞ Scd̄o pōt infernū claudē.
Mat.xvi.porte inferi ſcd̄ȝ glo.ſunt pec
cata que infernū aperiūt peccatori. ſed
qn̄ ſacerdos peccatū dimittit.tunc por/
tas inferi claudit.℃ Tertio pōt ſacer/
dos culpā dimittē.Jo.xx.Accipite ſpi/
ritū ſanctū quoꝝ remit.pcta remittunꝉ
eis ⁊c̄.℃ Quarto pōt grām ſpūs ſancti
ꝯferre.Acꝉ.viij. Tūc imponebant ſup
il.ma.⁊ ac.ſpūȝ ſanctū.℃ Quinto pōt
ꝑlatus merita ſanctorū cōicare ⁊ indul
gentias facere.Unde dicebat apl̄us.ij.
Cor.ij.Nā ⁊ ego qḋ donaui ſiquid do/
naui ꝑpter vos in pſona xp̄i.℃ Tertiū
documētū ē per qḋ oſtendit ſcꝭoꝝ viro
rum quātū valet orō:cū dicit: Iterū di/
co vobis:q: ſi duo ex vobis cōſenſerint
ſuper terrā de omni re quacūqȝ petie.ſi
et vobis a pr̄e meo qui in celis eſt. C
Qn̄ enim aliqui ſancti viri cōueniūt ad
rogandū deum eos exaudit.aut quātū
ad votū:ſi expedit ad ſalutē.aut quātū
ad meritū ſi hoc eis non expedit.Deus
enim aliquādo exaudit ad voluntatem
ſed non ad vtilitatē.ſicut exaudiuit de
monē petētem tentare Job.⁊ demones
petentes intrare porcos. Mat.viij.Ali
quando exaudit ad vtilitatē nō ad vo/
luntatē.ſicut exaudiuit Paulū peten/
tem ſtimulum amoueri.ij. Cor.xij. Nō

enim exaudiuit eū ad ſuā volūtatē: ſed
dixit ei:ſufficit tibi gr̄a mea. Exaudiuit
aūt ad ſuā vtilitatē.vnde dixit:nā virt⁹
in infirmitate pficiꝉ.Aliquādo āt exau/
diuit ad volūtatē ⁊ ad vtilitatē:ſic exau
diuit apl̄os in miſſiōe ſpūs ſancti inter
aſcenſ.⁊ pēthecoſt.poſtulātes:q: ipſum
ſpūm ſanctum receperunt ad libituȝ ⁊
ad ſuūȝ meritū.Vn̄ dꝛ Acꝉ.i.Hi omnes
erāt pſeuerātes vnanimiter in orōe cuȝ
mulieribus ⁊ maria mr̄e ieſu.℃ Quar/
tum documētū eſt per qḋ oſtendit ꝙ vti
lis eſt ſeruoꝝ dei cōgregatio:cum diciꝉ:
Ubi duo veſtrum vel tres congregati
fuerint in nomine meo: ibi ſum in me/
dio eorum. Jlle qui dicit ſe eē in medio
cōgregationis ſeruoꝝ dei:eſt ieſus xp̄s
filius dei. B Jn cōgregatiōe quidē ſūt
aliquādo aliqui timidi qui ꝑp multitu/
dinem pcc̄oꝝ que fecerunt timent grāȝ
dei non ꝓmereri.Sed non debēt ꝺ hoc
timere:q: hn̄t ieſum qui interpretaꝉ ſal
uatorꝫ:q: a peccatis ſuis oēs ſaluos facit
Mat.ij. Uocabis nomen eius ieſuȝ.ip/
ſe enim ſal.fa.po.ſu.a pec.eorum.i.Jo.
ij.Siquis peccauerit aduocatum habe
mus apud prēm ieſum xp̄m ⁊ ipe eſt ꝓ/
piciatio pro peccatis nr̄is.Jbi etiaȝ ali
qui ſunt tribulati.Sed debēt cōſolatio
nem recipe:q: hn̄t ſecū xp̄m qui interp̄/
tatur vnctus:qui eos vngit oleo letitie
⁊ exultatiōis. ꝑs. Unxit te deus deus
tuus oleo leti.pre cōſor.tu. Yſa.lxi.Spi
ritus dn̄i ſuper me:eo ꝙ vnxerit me do
minus. Ad ānūciandū manſuetis miſit
me:vt mederer cōtritis corde ⁊ predica
rem captiuis indulgētiam ⁊ clauſis ap/
tionem.i.Jo.ij. Et vos vnctionē quā ab
eo accepiſtis maneat in vobis ⁊c̄. Jbi
ſunt etiam aliqui puſillanimes:q timēt
ex ꝓpꝛijs meritis ſe poſſe ſaluari. Sed
nō debent de hoc timere:q: habēt ſecuȝ
filium dei qui gloriaȝ ſuam eis tribuit.
Jo.iij.Sic deus dilexit mūdum:vt fili/
um ſuūȝ vnigenitū daret:vt oīs qui cre
dit in ip̄m non pereat ſȝ hēat vitā eter/
nam.De his tribus dicit Ber. Uenit ad
nos ieſus xp̄s filius dei:venit cū ſalute
venit cum vnguentis:venit cum gloria.
Neqȝ eſt enim ſine ſalute ieſus: nec ſine
vnguentis xp̄s:nec ſine glīa filius dei.

℃ Quintum documentū ē per qḋ oſten
dit ꝙ iniurias ſemper debemus remit/
tere.quod notatur cum diciꝉ. Tūc acce
dens petrus ad eum dixit:Domīe quo/
tiens peccabit in me frater meus:dimit
tam ei vſqȝ ſepties.Dixit ei ieſus: Non
dico tibi vſqȝ ſepties:ſed vſqȝ ſeptuagi/
es ſepties.Et ponitur numerus ibi de/
terminatus pro indeterminato. i.quo/
tiens peccabit:totiens dimitte. Uel iō
ponitur iſte numerus:q: ab adam vſqȝ
ad xp̄m fuerūt.lxxvij.gnātiōes . Sicut
igiꝉ xp̄s totius humani generis deleuit
culpas.ſic ⁊ hō oēs ſuas dimittere debȝ
iniurias.Uel iſte numerus cōſtat ex nu
mero vniuerſitatis.i.ſeptem.⁊ numero
tranſgreſſiōis.i.vndecim:q: ſepties vn/
decim faciūt.lxxvij.Eſt ergo ſenſus.Di
mitte ſeptuagies ſepties.i.vniuerſas ti
bi factas iniurias ⁊ trāſgreſſiōes.

℃ Eadē tertia feria tertie hebdōe. Ser/
mo ſecundus. 42

SI peccauerit i te fra
ter tu⁹
vade ⁊ corripe eū inter te ⁊ ip
ſum ſolū. Mat.xviij. Quia ſe
pe ſit peccatorū remiſſio:iō ſepe dȝ fieri
fraterna correptio. Ecc̄.ix. Corripe ami/
cum:ſepe eiȝ fit remiſſio. Ne aūt iſta cor
reptio prelatoꝝ deſpiciaꝉ oſtēdiꝉ quāte
ſit auctoritatis:cū dꝛ:Amen dico vobis:
quecūqȝ alligaueritis ſup terrā ⁊c̄. Ex
his duobus hēṫur ꝙ ꝑlati debēt ſubdi/
tos corrigē:⁊ ꝙ ſubditi eoꝝ debent cor
reptionē i magna reuerētia habere. A
℃ Circa primū notādū ꝙ ſunt multi q
peccant ⁊ peccatū ſuū nō intelligūt. q/
dā q intelligūt ⁊ tn̄ peccare nō deſinūt
Alij ſunt qui peccatū ſuū negāt ⁊ cōfite
ri erubeſcūt. Jō vtilis ē correptio vt ex
hoc ille q peccat pctm̄ ſuū cognoſcat: ⁊
cognitum cōfiteri nō renuat:⁊ ſic itera/
re non pſumat. Jſta talis ſententia tan/
gitur Ecc̄.xix. Corripe amicū ne forte ñ
intellexerit:⁊ dicat nō feci. Si aūt fecit
ne iterum addat facere. Corripe pximū
ne forte non dixerit:⁊ ſi dixerit ne forte
iteret. Jſtud aūt p̄ceptū ſpectat ad oēs
ex debito charitatis. Maxime aūt ſpe/
ctat ad prelatos ex debito officij. Jdeo
apoſtolus ꝑlatos āmonet dicens: Gal.

vi. Si preoccupatus fuerit homo in ali
quo delicto vos qui ſpiritales eſtis hu/
iuſmodi inſtruite in ſpiritu lenitatis.
Non dicit in verbo lenitatis nec in ope/
re lenitatis:ſed i ſpiritu lenitatis. Qui/
dam enim ſunt obiurgandi in ſermone
aſperitatis. Alij ſunt reprehēdendi in
diſciplina ſeueritatis.oēs tamē in ſpū
lenitatis vt nūquam fiat aliqua reprehē
ſio cum mētis perturbatiōe ſed cū cor/
dis cōpaſſiōe.vt dicit quedam glo.ſup
Johel. Laudatur illud archite tarēti/
ni qui cum villico ſuo iratus eſſet ait.
O infelix aīa te occiderem ſi iratus non
eſſem. Bene ergo dicit apoſtolus in ſpū
lenitatis.quātūcūqȝ ſonet aſperitas in
voce:quātūcūqȝ exhibeaꝉ ſeueritas in
correptione.ſemper tn̄ dȝ eē lenitas in
mente. B Jlle aūt qui aliū vult corrige
re quinqȝ conſideratōes debet ſeruare:
quarum tres ponit Aug.ſup illō Mat.
vij. Hypocrita eijce primum trabem de
oculo ⁊c̄. Reliquas duas ponit Greg.i
moralib⁹. ℃ Primo nāqȝ qui aliū vult
corrigere debet conſiderare ſi eſt ei ſimi/
lis.i.ſi in eodem peccato vel equali vel
maiori:⁊ tunc maxime ſi peccatum eſt
notorium nō debet eum corrigere:ſed ſe
⁊ ip̄m ad penitētiam cōmonere debet.
alias poſſet ſibi dici illud Ro.ij. qui ali/
um doces:teipſum non doces. qui pre/
dicas non furandum:furaris. Gregor.
Durum ē vt qui neſcit tenere modera/
mina vite ſue:iudex fiat vite aliene. Jdē
Mūdus debet eē a vitijs qui aliena cor
rigit:eo gꝗ non bene maculam in alio
conſiderat oculus quē puluis grauat.
Neqȝ tergere valet ſordes manus que
lutum tenet. Aug. Judex in nullo horū
ſit iudicandus qui in alio ē paratus iu
dicare. Si aūt non ē ei ſimilis debet ſe/
cundo videre ſi aliquando fuit ſimilis
⁊ tunc ſicut nolebat deſpici ſed ꝯpaſſio
nem ſibi impendi:ſic nec ipſe fratrē pec
cantem ⁊ penitentem debet deſpicere:
ſed compaſſionem ⁊ miſericordiam ex/
hibere. Ecc̄.viij. Ne deſpicias hominēȝ
auertētem ſe a peccato ⁊ ne improperes
ei.⁊ memento quoniam omnes in cor/
ruptione ſumus. Eiuſdēȝ Ecc̄.xxxi. Jn
tellige que ſint proximi tui ex teipſo.

Si autē non eſt ei ſimilis nec aliquādo fuit ſimilis: tunc debet tertio cogitare q: poteſt eſſe ſimilis. Et ideo ratione talis dubij non debet ſuperbire ſed delinquētibus condeſcēdere. iij. Reg.xx. Ne glorietur accinctus: eque vt diſcinctus. i.Cor.x. Qui ſe exiſtimat ſtare videat ne cadat. Aug. Nemo eſt qui ſecurus eē poſſit in hac vita que tota tētatio nominatur vt qui potuit fieri ex deteriori melior: non poſſit fieri ex meliori deterior. Si autem nō eſt ei ſimilis nec vnq̄ fuit ſimilis ⁊ de dei bonitate confidit ꝙ nūquā erit ſimilis: tūc debet quarto videre ſi iſte qui ſit reprehēſibilis: in aliquo alio eſt ꝯmendabilis. ſi iſte qui tot habet defectus habeat aliquos ꝑfectus: ⁊ tunc ratiōe illorum bonorū que habet debet ſupportari in his que minus habet. Unde Apoc.ij. volēs dñs reprehēdere epiſcopū Epheſi pmo ponit quoddam vitiū quod habebat dicēs: Habeo aduerſum te pauca: q: charitatē tuam primam reliquiſti. Sed tū ſtatim ponit quoddā bonum quod habebat dicens: ſed hoc habes bonum ꝙ odiſti facta nicholaitaꝝ que ego odi. Sic volēs reprehēdere epiſcopum ſardis primo ponit quēdam ſuum defectum dicēs: Non inuenio opera tua plena coram deo meo. Deinde ponit ſtatim quēdam ſuū profectum dicēs: Sed habes pauca nomina in ſardis qui non coinquinauerunt veſtimēta ſua. Ecce dñs poſtq̄ ponit illa in quibus ipſi erant reprehēſibiles: ſtatim ſubiūxit illa in quibus erant cōmendabiles ad innuēdum ꝙ ſi aliquis propter aliquod vitium eſt reprehēdendus ſi tamen hꝫ aliqđ bonū eſt ſupportandus. hoc dato ꝙ aliquis oīno videatur eſſe malus: nec habet aliquid ꝓpter qđ eſt ſupportādus ſeu tolerādus: tunc debet cogitare: q: ille qui ſic videtur eē malus forte in conſpectu dei eſt ſibi in merito preponēdus. Et ponit exēplum Grego. de ſtephano ⁊ paulo.xxiij. moral. ſuper illo verbo. Audi igit̄ iob eloquia mea dicēs: Nam cū ſtephanus cōſentiēte paulo ⁊ adiuuāte lapidaretur: tunc ſtephanus oīno erat bonus ⁊ paulus omnino videbat̄ eſſe malus: ⁊ tamē in conſpectu dei paulus qui ſic erat malus: erat ſtephano in merito ⁊ i premio preponēdus. L ¶ Scđo ſubditi debēt correptionē prelatoꝝ in magna reuerētia habere: q: eorum ſentētias deus approbat ⁊ cōfirmat. Unde dicit: Amē dico vobis: quodcūq; ligaueritis ſup terram: erit ligatū ⁊ in celis. B Uñ notandum ꝙ in celo ſunt omnes ſoluti: in inferno omnes ligati. In mundo vero quidā ſunt ligati: quidā ſoluti. ☞ Primo igitur in celo oēs ſunt ſoluti. in preſenti ēt vita ſancti viri hñt ligatū intellectū: q: nō pñt deum libere ac clare videre. Habēt ligatā potētiā affectiuam: q: nō pñt deum ex toto corde ⁊ ex tota mēte ſeu aīa diligere. Hñt ligatā potentiā deprecatiuā: q: nō pñt dei laudibus indeſinēter iſiſtere. In celo aūt oīa iſta habebūt ſoluta: q: deū clare ⁊ ſine fine videbūt ⁊ ipm totaliter amabūt ⁊ ipſū idefinēter laudabūt. Aug. de ciui. dei. Ipſe eſt finis deſideriorū noſtroꝝ qui ſine fine videbit̄: ſine faſtidio amabitur: ⁊ ſine tedio laudabit̄. Si aliqs hꝫ amicū quē libēter videt ⁊ ꝓcordialiter diligit: eius viſio aliqñ habet finē. eius dilectio aliqñ habet faſtidiū. eius laudatio aliqñ habet tediū. Sed tūc viſio noſtra nō habebit vllū finē ſed cōtinuationē. ideo dicit: Qui ſine fine videbitur. Dilectio noſtra nullū habebit faſtidium ſed ſūmū deſideriū. ideo ait: Sine faſtidio amabit̄. Laudatio noſtra nullā habebit fatigationē ſed ſūmam dilectionē ⁊ delectationē. Ideo ſubdit̄: Sine fatigatione laudabit̄. In inferno vero oēs erunt ligati. Iuxta illud Matt.xxij. Ligatis manibus ⁊ pedibus mittite eū in tenebras exteriores. Habēt enī ligatā potētiā opatiuā: q: nullū bonū meritoriū poterūt facere. Affectiuā hñt ligatam: q: deū nūquā poterūt diligere. ideo dī: Ligatis pedibus ⁊ manibꝰ. Per pedes enim ſcđm Amb. affectus aīe ſignificatur. Habēt ligatā potētiam intellectiuā q: deum nūquā poterunt videre nec cognoſcere cū ſint in tenebris ⁊ in terram obliuionis. ideo dī: Mittite eum in tenebras exte. Habēt ligatā potētiam reparatiuā: q: nūquā poterūt ad penitētiā reparari.

ideo dī. Exteriores. Peccata enim put ſunt in hac vita ſūt tenebre interiores: q: ſunt intra ambitū miſericordie diuine. in iferno aūt peccata ſunt tenebre exteriores: q: ſunt extra ambitū diuine miſericordie. In mūdo aūt qdam ſunt ſoluti: ſicut viri ꝑfecti qui edificāt aurum ⁊ argētum ⁊ lapides ꝓcioſos. ſicut dī. i. Cor.iij. Tales nullū habēt vinculū culpe nec obligati ſunt pene eterne. nec obligati ſunt alicui pene ſatiſfactorie. Alij ſunt ligati: ſicut pctōres obſtinati. tales habēt vinculū culpe. ⁊ hoc figuratur Iudic.xv. cū dicit̄: ligauerūt ſampſon duobus nouis funibꝰ. Duo funes ſunt nexus culpe ⁊ pene. Alij ſunt ex pte ſoluti ⁊ ex pte ligati. ſicut ſunt penitētes qui ſoluti ſunt vinculo culpe: ſed ligati ſūt funibus pene ſatiſfactorie. in huius ſignificatiōe dī Hiere.xxxviij. Extraxerūt hieremiā funibus ⁊ eduxerūt eū de lacu. Poteſtas igitur ligandi ⁊ ſoluēdi quā plati hñt nō extēdit̄ in celū: q: oēs ibi ita ſūt ſoluti ꝙ nō pñt ligari. nec extēdit̄ in iferrnū: q: oēs ibi ſunt ligati ꝙ nūquā pñt ſolui: ſed tm̄ hꝫ locū in mūdo vbi pctōres penitētes pñt ligari per penam ſatiſfactoriā. ⁊ pñt abſolui a culpa qui hñt ꝯtritionē verā ⁊ ꝯfeſſionem purā: ⁊ ſatiſfactionē integrā. pñt etiā ligari p excōicationis vinculū ⁊ ſolui p abſolutiōis bñficium.

¶ Feria quarta tertie hebđe.xl. Sermo primus.

43

ACceſſerūt ad ieſuꝫ ab hieroſolymis ſcribe ⁊ phariſei dicētes: q̄re diſcipuli tui traſgrediunt̄ traditiōes ſenioꝝ. nō enī lauāt manus ſuas cum panem mādicāt. Mat.xv. ¶ Ad intelligēdum iſtud euāgelium: notādum eſt ꝙ phariſei q erāt īter iudeos nobiliores ⁊ doctiores erāt ſupſtitioſi: auari: ⁊ impij. ☞ Supſtitioſi quidē erāt: q: plus curabāt de mūditia exteriori q̄ de interiori. plus de lotione manuū: calicū: ⁊ vitreoꝝ: q̄ de lotione aīaꝝ. vnde ſubdit̄ Mar.vij. relinquētes enim mādatum dei tenetis traditionē hoīum baptiſmata vrceorū: calicum: ⁊ alia ſilia. his multa facitis. Uidentes igitur diſcipulos comedētes non lotis manibus indignati ſūt ⁊ dixerūt ad ieſum: quare diſcipuli tui traſ. man. ſen. nō enim lauāt ma. ſu. cū pa. manducāt. ☞ Secūdo erāt auari: q: inducebāt iudeos qui habebāt pentes: vt omnia deo deuouerēt. ac ſi eis dicerēt ꝙ tale munꝰ factum deo ſibi proderit ad vitam eternam. ⁊ per talem modū phariſei bona illoꝝ cum filijs diuidebāt poſtea. ideo chriſtus ſubdit: quare ⁊ vos tranſgredimini ꝓcepta dei ꝓpter traditionē patrum veſtrorū. ☞ Tertio erāt impij in parētes. Audiētes enim parētes ꝙ oīa deo cōſecrata erant eis vti deuitabant: ne ſacrilegij crimē incurrerent ⁊ ſic fame afficiebātur. ideo chriſtus ſubdit: ⁊ nō honorificabit patrem ſuum aut matrem ⁊c. Illud enim mādatum. honora patrē tuum ⁊ matrē tuā: itelligitur de duplici honore. ſ. de neceſſarioꝝ prouiſione: ⁊ de reuerētie exhibitiōe. A Et q: iſti phariſei ſic erāt ſupſtitioſi: ſic auari: ſic ipij. ideo xp̄s vocat eos hypocritas: plantas eradicādas: cecos ⁊ duces cecoꝝ. nam iquātū erāt ſupſtitioſi plus curātes de mūditia corpoꝝ q̄ aīarum: vocat eos hypocritas dicēs: bene ꝓphetauit de vobis yſaias ⁊c. Uñ dī Mat. xxiij. Ue vobis ſcribe ⁊ phariſei hypocrite qui mūdatis qđ deforis eſt calicis ⁊ parapſidis. itus autem pleni eſtis rapina ⁊ imūditia. ideo xp̄s oſtēdit ꝙ cibus qui itrat per os ſiue comedat̄ manibus lotis ſiue nō lotis nō pōt animā iquinare: ſed que ꝓcedūt de ore. illa ſūt que coinquināt aīā. Inquātum aūt erāt auari dixit eos eē cecos ⁊ duces cecoꝝ. nā illi qui docebāt iudeos vt ſua deo deuouerēt: ne parētibus ꝓuiderēt: erant duces cecorū. illi qui eis credebāt erant ceci. ⁊ ideo ambo cadebāt in foueā infernalē. ideo dicit: ſinite illos ceci ſūt ⁊ duces cecorū. inquātū erāt ipij ad parētes: erāt plātationes eradicāde a ꝯſortio. ſ. beatorū. q: ſicut dī Eccl.iij. Bñdictio patris ꝯfirmat domos filioꝝ. maledictio aūt matris eradicat fundamēta. ideo dī: oīs plātatio quam nō plātauit pater meus celeſtis eradicabit̄. In hoc igit̄ euāgelio ſicut patet ex ꝑmiſſis tria

dicũtur. ¶ Primo enĩ ponit phariſeo
rum ſupſtitio q diſcipulos reprehende/
bãt de hoc ꝙ nõ lotis manibꝰ panẽ mã
ducabãt. hoꝝ ſiles ſunt multi q volunt
habere exteriora pulchra. iteriora vero
feda. de qbus ſic dicit Augu. Bona vis
habere ⁊ bonꝰ nõ vis eẽ. qd eſt ꝙ velis
hẽre malũ nihil oino: non vxorẽ: non fi
liũ: nõ ſeruũ: nõ iumẽta: nõ tunicã pla/
ne: nõ caligã. ⁊ tñ vis hẽre malã vitam.
Poſtea ſubdit: rogo te ꝓpone vitã tuaꝫ
calige tue. Multi aũt ſũt q nõ ꝓponunt
ſaltẽ vtinã adequarẽt. ſi enĩ caliga tua
eſt luto ĩfecta mox ipſaꝫ abluis. ſi ẽ pul/
uere reſperſa mox ipſaꝫ excutis. ſi eſt lã
cerata mox ipſaꝫ cõſuis. vade ergo ⁊ tu
fac ſilr de aĩa tua. ſi eſt infecta luto pec/
cati mortalis vade ⁊ ipſaꝫ ablue ꝑ con/
feſſionẽ. Hiere. iiij. Laua a malicia cor
tuũ hierlẽm vſquequo morabũtur ĩ te co
gitationes tue noxie. Yſa. i. Lauamini:
mũdi eſtote ⁊c̃. Si ẽ lacerata pre nimia
vetuſtate in peccatis. vade ⁊ ipſaꝫ ꝯſue
ſimiliter ꝑ ꝯfeſſionẽ. Sutores enĩ ſunt
ſacerdotes q aĩam laceratã ꝯſuũt. Yſa.
xviij. Ite angeli veloces ad gẽteꝫ ꝯuul/
ſam ⁊ dilaceratã. Si ẽ puluere aſpſa ve
nialiũ: ipſaꝫ excute iuxta illud Mat. x.
Excutite puluerem de pedibus veſtris.
¶ Scdo ponit ipſius ſupſtitiõis a xp̃o
pndẽs ꝯfutatio: cum dĩ: Quare ⁊ vos
trãſgre. mãdatum dei ꝓpter tra. ve. ⁊c̃.
Glo. ſi vos mãdatũ dei ꝯtẽnitis ꝑ tradi
tiõibus hoĩum: quare diſcipulos argui
tis qui mãdata hoĩum dimittũt ⁊ prece
pta dei cuſtodiunt? Et quãuis phariſei
alia dei ꝑcepta nõ obſeruarẽt de nullo
tñ eos reꝑhendit niſi de inhonoratione
parentũ. ad inuẽdũ ꝙ diſplicet deo qñ
parẽtes inhonorant. B Debemus au
teꝫ induci ad honorãdũ parẽtes ꝓpter
qttuor. ¶ Pmo per ꝑceptũ: q: deus hoc
ꝑcepit ⁊ inſup preceptũ ſeruãtibus ad/
dit remunerationẽ: ⁊ nõ ſeruãtibꝰ eter/
nam dãnationẽ. cũ dixit Exo. xx. Hono
ra patrẽ ⁊ matrẽ: vt ſis lõgeuus ſup ter/
raꝫ. Eiuſdẽ. xxi. Qui maledixerit patri
ſuo vel matri ſue morte moriet. ⁊ tñ in
nullo alio ꝑcepto inuenit iſta promiſſio
vel ꝯminatio. per qð dat intelligi qñtuꝫ
placet deo qñ honorant parẽtes. ⁊ qñtũ
ſibi diſplicet qñ inhonorant. C ¶ Se/
cũdo inducimur ꝑ exẽplum: q: ipſe ie/
ſus de matre ſua magnã curam habu/
it: ⁊ in vita: ⁊ in morte: ⁊ poſt mortem.
nam in vita valde ſibi obediens fuit ⁊
ſubiectus. Luce. ij. Venit nazareth ⁊
erat ſubditus illis. Bern. qs? qbus? deꝰ
hoĩbus. Aug. Erubeſcat hõ fieri ſupbꝰ:
q: humilis factꝰ eſt deus. honorauit in
morte: q: in cruce pẽdens ioãni eã ꝯmẽ/
dauit. honorauit poſt mortẽ: q: ſicut di/
cit Sedulius. Ruſurgẽs pmo appuit ſi
bi. Itẽ honorauit eã morientẽ: q: pſona
liter cũ tota curia celeſti ad eius obituꝫ
venit. honorauit matrẽ viuentẽ: q: ma/
trẽ dei eã fecit. honorauit eã de hoc ſecu
lo recedẽtem: q: ipſaꝫ in corpe ⁊ aĩa ad
ſuã dexterã collocauit. D ¶ Tertio in
ducimur ꝓpter debitũ. nos enĩ a parẽ
tibus recepimꝰ eſſe. nutrimẽtũ ⁊ docu/
mẽtũ: q: igit ab eis recepimꝰ eſſe debe/
mus eis magnam reuerentiã exhibere.
Ecc̃. vij. Honora patrẽ ⁊ matrẽ tuã ⁊ ge
mitꝰ matris tue nõ obliuiſcaris. memen
to q: niſi ꝑ eos natꝰ nõ fuiſſes: q: ab eis
accepimus nutrimentũ. debemus ipſis
magnã diligẽtiã: vt ſicut nos diligẽter
nutriuerũt in iuuẽtute: ſic ⁊ nos cũ ma
gna diligẽtia dbemus eos nutrire in ſe/
nectute. Ecc̃. iij. Fili ſuſcipe ſenectaꝫ pa
tris tui: q: ab eis recepimus documẽtũ:
debemus eis magnã obediẽtiam. Eph.
vij. Filij obedite parentibus veſtris in
dño. hoc enim eſt iuſtuꝫ. E ¶ Quarto
ĩducimur ꝑ nature inſtinctũ. natura eĩꝫ
oẽs docet ꝙ debemus parẽtibus ſubue
nire. ⁊ qñ ſunt in neceſſitate poſiti ⁊ qñ
ſũt ſenectute ꝯfecti: ⁊ qñ ſũt mortui. Et
ad iſta tria oſtẽdenda ponit Valerius
tria exẽpla. ad oſtẽdendũ ꝙ debemꝰ pa
rẽtibus ſubuenire qñ ſũt ĩ neceſſitate po
ſiti recitat ꝙ cũ quedã mulier nobilis
ob quoddã flagitiũ fuiſſet morti adiudi
cata. noluit eã rex ꝯburere vel alia mor
te publica punire ꝓpter honorẽ parẽtũ
ſed incluſa eſt in carcerẽ vt ibi fame pe/
riret. Filia vero eius que erat nupta de
licẽtia iudicis eaꝫ quotidie viſitabat in
carcere. prius tñ eã diligẽter pſcrutaba
tur ne aliqd comeſtibile ſibi deferret. il
la vero extracto vbere ſingulis diebus

de proprio lacte matrẽ alebat. Cuꝫ vero
iudex miraret ꝙ tãto tempore ſupuiue/
ret: repertum eſt ꝙ ſic fiebat: tũc iudex pie
tate cõmotus matreꝫ filie donauit. Ad
oſtẽdendũ ꝙ debemus parẽtibus ſubue
nire qñ ſunt ſenectute cõfecti. oſtendit
per exẽplum cyconie dicens ꝙ cyconie
filij: parẽtes ſuos in nido ponunt ⁊ ve/
lut infantes iuxta pectus ſuũ collocãt:
fouent ⁊ nutriũt: ſoli vultures parẽtes
ſuos fame mori permittũt. Ad oſtẽden/
dum vero ꝙ de parẽtibus curã debemꝰ
agere etiã in morte eis ſepulturã debitã
preparãdo: oſtẽdit exemplo ſcytarũ. Di
cit enim cũ darius rex: fines ſcitaꝝ inua
ſiſſet ⁊ ſepulchra parẽtum ſuorum inua
dere vellet. miſerũt ei ſcyte dicentes ꝙ
depopulationẽ agrorũ ⁊ vineaꝝ equã/
nimiter ferrẽt. ſed ſi ſepulchra parẽtum
contingeret: tũc ſcitaꝝ potẽtiam ⁊ vires
ſentiret: q: ꝓ ipſis defendendis mori pa
rati eẽnt. ¶ Tertio ponitur vere doctri
ne a xp̃o traditio: cũ ſubdit: nõ qð intrat
in os coinquinat hoiem: ſed qð ꝓcedit ex
ore hoc coinquinat hoieꝫ. ⁊ iõ cõnumerat
multa vitia ⁊ mala que ab ore ꝓcedũt. ſ.
adulteria: homicidia: furta: falſa teſti/
monia: blaſphemie. ⁊ ideo ipſuꝫ os dili
gẽter eſt cuſtodiẽdum. F Et q: nõ ſuf/
ficit humana cuſtodia perẽda eſt diuina
ſicut petebat ꝓpheta dicens: Pone dñe
cuſtodiam ori meo. Legit ꝙ fuerũt tres
philoſophi qui iter alios loquẽtes mul
tum fuerũt taciturni. ſ. ſocrates: ſolon:
⁊ xenocrates. Quadã igit vice cũ inter
multos loquaces ſocrates ſederet ⁊ ta/
ceret. iterrogatus cur ſic taceret: rñdit.
q: me loquutũ fuiſſe ſepe penituit: tacu/
iſſe vero nunq̃. Ideo dĩ. Prouer. x. In
multiloqo nõ deeſt pctm̃. Solon etiã cũ
alijs loquẽtibus taceret iterrogatus ẽ ſi
taceret q: loq neſciret: vel q: ſtultus eẽt
rñdit: nullus ſtultꝰ tacere põt. Ideo dĩ
Ecc̃. x. Stultus verba multiplicat. Xe/
nocrates etiã cum alijs loquẽtibus tace
ret iterrogatus quare hoc faceret rñdit:
q: os vnum: aures duas a natura acce/
pimus. Quaſi dicat: multa debemus au
dire ⁊ pauca dicere. Ideo dicit Iaco. i.
Sit oĩs homo velox ad audiẽdum: tar/
dus ad loquẽdum. Idem etiã philoſo/
phus cuidam verboſo dixit: Si noſtris
auribus te audires taceres. quaſi dicat:
ſi verba tua diſplicerẽt tibi ſicut nobis
taceres. Ideo dicit Ecc̃. xx. Eſt tacens q
inuenitur ſapiens: ⁊ eſt odibilis qui pro
cax eſt ad loquendum.

¶ Eadem quarta feria tertie hebdõe. xl.
Sermo ſecũdus. 44

OMnis plãtatio quã nõ plantauit pater
meus eradicabit. A Homo
di planta ſiue arbor euerſa.
Habet enĩ ramos inferius. ſ. manus ⁊
brachia ⁊ pedes. Ad oſtẽdendũ ꝙ nõ de
bet fructificare. i. opa miſericordie ſupe
rius facere: ſed iferius. i. nõ debet ea fa/
cere in celo: ſed in mũdo. Nã ſicut Aug.
in omel'. In celo miſericordie opa: non
ſũt neceſſaria. Nemo enĩ induet nudũ:
q: oẽs ſunt ibi veſte ĩmortali iduti. Ne/
mo ibi hoſpitabit peregrinũ: q: ſunt ci/
ues ꝑpetui. Nemo ibi paſcet famelicos:
q: oẽs ex viſione dei ſũt ſaturati. Nemo
ibi potabit ſitibũdum: q: oẽs vino ſpũs
ſancti ſunt ebrij. Nemo ibi viſitabit ĩfir/
mũ vel tribulatũ: q: oẽs ſũt ibi ſani ⁊ cõ/
ſolati. Nemo ibi redimet incarceratuꝫ:
quia oẽs ibi ſunt liberi ⁊ ſanati ⁊ ſoluti.
Nemo ibi vadit ad ſepulturã: q: omnes
ĩmortales effecti ſunt. Et iõ iſta plãta. i.
hõ nõ hꝫ ramos extẽſos ſupius ſed infe
rius: q: nõ dꝫ homo fructificare in celo:
ſed in mũdo. Habet ẽt iſta plãta radices
ſupius. ſ. capillos. ad inuẽduꝫ ꝙ nõ de/
bet plãtari iferius: hoc eſt in mũdo: ſed
ſupius. hoc ẽ in celo. Radix aũt ĩ plãta
eſt ſicut os in aĩali: q: ꝑ radices humorẽ
attrahit vñ plãta nutrit ⁊ fructus ꝓdu
cunt. Quãdo ergo radix eſt plãtata in
bona terra: tũc attrahit humorẽ bonum
⁊ facit fructũ bonum. Quãdo vero plã/
tata eſt in mala terra: tunc corruptũ hu
morẽ attrahit ⁊ malum fructũ facit. B
Notãdum aũt ꝙ triplex eſt terra. ſ. cele
ſtis. ps. Credo videre bona dñi in terra
viuentiũ. Mũdialis. ps. Celum celi do/
mino: terra auteꝫ dedit filijs hominuꝫ.
Infernalis. Iob. x. Terrã miſerie ⁊ tene
braruꝫ vbi vmbra mortis ⁊ nullus ordo
ſed ſempiternꝰ horror inhabitãt. ¶ Plã
ta igit que eſt in celo plãtata ſicut ſancti

viri attrahit humorē pinguē ⁊ dulcem. ⁊ ideo facit fructū bonuz. Sic plantata erat illa planta que dicebat Philip. iij. Noſtra conuerſatio in celis eſt. ¶ Plāta vero que eſt plātata in mūdo ſicut auari qui ſunt ſicut terra arida ⁊ vacua nulluz attrahit humorē: ⁊ ideo nulluz fructū facit. Hiere. iiij. Aſpexi terraz ⁊ ecce vacua erat. Geñ. i. Terra erat inanis ⁊ vacua. ¶ Planta vero que eſt plātata i terra īfernali ſicut ſunt peccatores miſeri trahūt humorez venenatū. ⁊ ideo faciūt fructꝰ acerbos ⁊ ad nihilū aptos. Sap. iiij. Fructus eorū inutiles ⁊ acerbi ad mā ducāduz ⁊ ad nihilū apti. ¶ Prima igitur plāta que eſt in terra celeſti: ſicut ſūt viri ſancti: ꝓducit ſicut dicit Chryſo. bonas gēmas: ideſt bonas cogitatiōes. bonos flores: ideſt bonas volūtates que naſcuntur de bonis cogitationibus: ſicut flores naſcūtur de gēmis. Producit etiam de floribus bona poma: ideſt bona opera que naſcūtur de bonis voluntatibus: quēadmoduz poma naſcūtur de floribus. Et ſicut plāta fructificat in omnibus ſuis ramis: ſic ſancti viri ſeruiūt deo de omnibus ſenſibus ⁊ membris ſui corporis. Sicut dicit Chryſo. in quadā omel. Oculus eniz deo preſtat obſequium: quando a vanitatibus ſe auertit. Auris quando verba dei libēter audit: ⁊ verba detractiōis fugit. Os: quando libēter deum laudat: ⁊ mendacia ⁊ vana verba deuitat. Manus quando homo ad pauperes porrigit: ⁊ ad rapinas aliquas non extendit. Pedes: quando ad malū non currūt: ⁊ ad eccleſiā libenter vadunt. Et ſicut rami plante quanto magis ſunt fructibus onuſti: tāto magis ad terrā ſunt procliui. Sic ſancti viri quāto ſunt bonis operibus fertiliores: tāto magis ſunt corā deo humiliores. ¶ Secūda plāta que eſt plātata in mūdo: ideſt in terra arida ⁊ vacua: ſicut ſunt homines mūdani nullum humorem attrahit: ⁊ ideo nullū fructū facit. Si aliquis haberet plātaz in horto ſuo circa quā multuz laboraret ⁊ nulluz reciperet fructū ipſam plantā preſcindere deberet. B Talis plāta ē iſte mūdus. Illi enim qui nimis illā terrā aridam ⁊ vacuā diligūt: in vita magnū habent laborez. Iuxta illud Eccs. viij. Eſt homo qui diebus ⁊ noctibus ſomnū oculis nō capit. Itē Ecc. xxxi. Laborauit diues in cōgregatione ſubſtātie ſue. In morte vero habēt magnū dolorē: q: nō poſſunt ſine magno dolore dimitti: que cū magno amore poſſeſſa ſunt. Ecc. v. Diuitie conſeruate in malū domini ſui. pereūt eniz in afflictiōe peſſima. Habēt eniz afflictionem malā: quia eas dimittunt. peiorē: q: ſecū portare non poſſūt. peſſimā: quia vidēt ꝙ cauſa ſue perditiōis fuerūt. Poſt vero mortez dant vacuitatē. Iob. xxvij. Diues cū dormierit nihil ſecuz afferet. aperiet oculos ſuos ⁊ nihil inueniet. E Ecōuerſo autē bona ſpūalia habēt in vita delectationē. ps. Cātabiles mihi erāt iuſtifi. tue ⁊c̄. In morte dant ſecuritatē. Prouerb. iij. Si dormieris non timebis: quieſces ⁊ quietus erit ſomnꝰ tuꝰ. Poſt mortē dant ſecuritatē ⁊ ſatietatem. ps. Satiabor cū appuerit gloria tua. Quia igitur iſte mūdus eſt talis plāta que in vita dat laborē: i morte dolorē: poſt mortem vacuitatē. Ideo eſſet penitus ꝓſcindendus. i. amor eius penitus relinquēdus. Iſta eſt illa planta infructuoſa de qua dicit Luce. xiij. Ecce anni tres ſunt ex quo ego venio querēs fructū in ficulnea hac ⁊ nō inuenio. ſuccide ergo illaz vt quid etiā terrā occupat. Et dixit cultor vinee ad patrēfamilias. Dñe dimitte illā ⁊ hoc anno vſqꝫ dum fodiā circa illā ⁊ mittā ſtercora ⁊ ſiquidē fecerit fructum: ſin autē in futurū ſuccides eaz. F Iſta ficus īfructuoſa eſt iſte mundus. i. amator mūdi. Tres anni ſunt tria tēpora. ſ. tēpus ante legē: tunc non fecit fructū. tēpus ſub lege: tunc etiā fructū non fecit. ⁊ tēpus gratie: ſub quo etiā multi ſunt qui fructū non faciūt. Uel tres anni ſunt tres etates hominū. ſ. adoleſcentia: iuuētus: ⁊ matura etas. Sunt autez qui fructū nō faciunt bonū: nec in adoleſcentia ſua: nec in ſua iuuētute: nec in ſua matura etate. Et xp̄s habēs curā de peccatoribus rogat patrē vt adhuc expectet vſqꝫ ad quartum annū: ideſt vſqꝫ ad ſenectutē. Et hoc ſepe facit deꝰ. Iuxta illud Yſa. xlvi. Uſqꝫ ad ſenectaz ego

ipſe ⁊ vſqꝫ ad canos ego portabo ⁊ ego feram. ego portabo ⁊ ſaluabo. G Sūt autem tria que plantā infructuoſam ſepe fructificare faciūt. ſ. foſſio: irrigatio: ⁊ fimi appoſitio. Et hoc ē quod ſubdit: Uſqꝫquo fodiā circa illā ⁊c̄. H ¶ Tria etiam ſunt que peccatorē ſepe ad cōuerſionem adducūt. Primū eſt peccatoruz ſuorū cognitio: ⁊ iſta eſt foſſio. Auarus eniz peccata ſua operit de terra. Superbus lapide duro. Luxurioſus luto. Et ideo peccata ſua nō poſſunt aſpicere: ⁊ ideo fodiēda eſt terra auaritie: lapis ſuperbie: lutū luxurie. Et tunc videbit abhominationē peccatorꝫ ſuorum: ⁊ inde plurimū erubeſcet. Iuxta illud Roma. vi. Quē ergo fructū habuiſtis tūc: i quibꝰ nūc erubeſcitis. Ideo dicit Eze. viij. Fili hominis fode parietē: ⁊ videbis abhominatiōes peſſimas quas iſti faciūt. ¶ Secundū eſt elemoſynarū largitio: ⁊ iſta eſt irrigatio. Elemoſyna enim eſt ab ab hely quod eſt deus: ⁊ moys quod eſt aqua: q̄ſi aqua dei. Iſta elemoſyna peccatorē diſponit ad gratiā. Tum quia interceſſores ſibi acquirit. Iuxta illud Luce. xvi. Facite vobis amicos de mammona iniquitatis. Tuz quia peccata extinguit. Ecc. iij. Ignem ardentez extinguit aqua: ⁊ elemoſyna reſiſtit peccatis. Tuz quia diabolū vincit. Unde dicit Glo. ſuper illud ps. Miſericordia mea ⁊ refugium meuz. De nulla re ſic vincitur diabolus ſicut de miſericordia. ¶ Tertium eſt mortis recordatio: ⁊ iſta eſt ſtercoris ſiue fimi appoſitio. In morte enim homo ſtercus efficitur ⁊ putredo. i. Macha. ij. Et a verbis viri peccatoris ne timueritis: quia gloria eius vermis ⁊ ſtercus eſt. I Ipſa enim mortis memoria a peccato preſeruat. Ecc. vij. Memorare nouiſſima tua ⁊ in eternum nō peccabis. In bono opere ſollicitat. Grego. Ualde enim ſe ſollicitat in bono opere: qui ſemper cogitat de fine. Et gratiam dei conſeruat. Sicut enim cinis conſeruat ignem: ſic memoria mortis conſeruat gratiam ſpiritualem. Ideo dicitur Ecc. x. Quid ſuperbis terra ⁊ cinis? Talem cinerem ſe recognoſcebat abraham dicens Geñ. xviij. Loquar ad dominum meuz cum ſim puluis ⁊ cinis. ¶ Tertia planta que plātata eſt in terra infernali ſicut ſunt illi qui ſunt in peccato mortali: attrahit corruptū humorem. ideo facit aliquando mortiferos fructus: ideſt peccata mortalia. Iſta planta eſt ſimilis illis plantis que naſcūtur in loco vbi ſodoma ſubuerſa fuit ⁊ gomorra: que faciunt poma exterius pulchra: intus autez fetida. De talibus dicitur Iude. ij. Arbores autūnales īfructuoſe bis mortue. Sicut enim arbores bis moriūtur: ſcilicet in folijs ⁊ fructibus: ſic ⁊ iſti habent verba venenata ⁊ opera mortifera. Aliquando vero ſi iſta planta facit fructus ideſt opera de genere bonorum: tamen inutiles ſunt quantum ad meritū vite eterne. Dicit enim Ariſtoteles ꝙ arbores ſilueſtres aliquando plus fructificant ꝙ̄ hortenſes: ſed fructus hortenſes ſunt meliores. Sepe eniz contingit ꝙ illi qui ſunt in peccato mortali multas elemoſynas ⁊ ieiunia faciunt. Sed tamen vna elemoſyna cum gratia facta cuz ſit fructus hortenſis: multo plus valet ꝙ̄ multe facte in mortali: cum ſint fructus plante ſilueſtris. Aliquando vero nimia vetuſtate in peccatis iſta planta ſic arida facta eſt ꝙ nullum bonum deſiderium vel propoſitum habere poteſt. In quorum perſona dicit propheta: Aruit tanquaz teſta virtus mea. Sicut eniz teſta ab igne exſiccata facta eſt arida: ſic tales igne concupiſcentie exſiccati ab humore bone cognitionis facti ſunt aridi pre nimia vetuſtate peccati. Dicit eiz Ariſtoteles ꝙ cum amigdalus eſt vetus debet perforari: ⁊ tunc humor in medulla depurabitur ⁊ fertilis efficietur. Eodem modo quando quis eſt vetuſtus in peccato faciat tria foramia in corde ſuo ſcilicet dolorem contritionis: pudorem confeſſionis: ⁊ laborez ſatiſfactionis. Et tunc iſta planta renouabitur: ⁊ bonum fructum faciet.

¶ Feria quinta tertie hebdō quadrageſime Sermo primus. 45

SUrgēs ieſus de ſynagoga intrauit in domum ſymonis. Socrus autez ſymonis tenebatur magnis fe

bꝛibus.Luce.iiij. A Jn pn̄ti euãgelio
oſtẽdit ꝙ xp̄s tria magna opa fecit.ſ.
Opus magne potẽtie. Opꝰ magne
miſericoꝛdie. Opus magne ſapiẽtie.
¶ Opus magne potẽtie oſtendit in ſo/
crus ſimonis curatione.Cum enim ma
gnis febꝛibus teneret:xp̄s febꝛibus im/
perauit:⁊ illa cõtinuo ſanata ſurrexit.
Oſtẽdit ẽt opus magne potentie in hoc
ꝙ cũ ſol occubuiſſꝫ multos ſanauit.Jn
ter quos fuit multitudo magna īfirmo
rum.Unde dicitur.Uarijs languoꝛibꝰ
Fuit facultas cure.Unde dicit ꝙ ſingu
lis manus imponẽs curabat eos.¶ Se
cundo ponit opus miſericoꝛdie:⁊ hoc ī
demonũ expulſione.Magna enim pie/
tas xp̄i erat qñ demones ab obſeſſis coꝛ
poꝛibus expellebat. Magna enim xp̄i
miſericoꝛdia erat in hoc ꝙ demones q
ſuſpicabant eũ eẽ xp̄m loqui non pmit/
tebat.Et hoc iõ xp̄s faciebat ne homines
audiẽtes demonẽ predicare mõ verita/
tem:deinceps acquieſcerent ſibi predi/
canti falſitatẽ.Unde dicit glo.Jdeo ꝓ/
hibet loqui ne dũ aliquis audit demo/
nẽ vera predicantẽ poſtea ſequat errã/
tẽ.Jmpꝛobus enim magiſter veris fal/
ſa pmiſcet vt ſub ſpecie veritatis teſti/
moniũ veritatis obtegat.¶ Tertio po/
nit opus magne ſapiẽtie:⁊ hoc in ſapiẽ
ti pꝛedicatione.Unñ cũ turbe eũ vellent
detinere vt inter eos miracula facẽt di
xit ſe nõ eẽ miſſuꝫ tm̄ ad curationẽ coꝛ/
poꝝ que fit in miraculoꝝ opatione:ſed
maxime ad curationẽ aiaꝝ que fit ī ver
bi dei pdicatiõe.⁊ iõ erat predicãs in ſy
nagogis galilee. B ¶ Circa pꝛimũ opꝰ
ſ.potẽtie ꝑ quã curauit ſocrum ſimõis
tria ſunt vidẽda.ſ.infirmitatis genus.
curãdi modus.⁊ curationis effectus.
Genus ſiue ſpecies infirmitatis erat
magna febꝛis per quã moꝛtale peccatuꝫ
ſignificat. Jnter cetera aũt incõmoda
que patit febꝛicitãs ẽ:qꝛ hꝫ palatũ inoꝛ/
dinatũ:ꝓpter qđ dulcia ſibi videntur
amara ⁊ inſipida ⁊ ecõuerſo. C Eodẽ
mõ ſic hꝫ inoꝛdinatũ peccatoꝛ palatum
aie:ꝙ oĩa ſpũalia ſibi vident amara ⁊ i
ſipida.Et hoc oſtendit Chꝛiſ.ſup Mat.
ꝑ tria exẽpla.¶ Pꝛimum eſt ꝙ ſi leoni
oſtendat pꝛatũ virens non excitat eius
appetitus:quia de natura ſua non ẽ co
medere herbas virẽtes:ſꝫ carnes. Se
cundũ exemplum eſt ꝙ ſi pluuia cadit
ſuper lapidem:lapis quidem foꝛis bal
neatur:intus aũt ſiccus manet.¶ Ter/
tium exẽplum ẽ:qꝛ ſi in aliquo vaſe ple/
no aceto gutta mellis infundit ⁊ mel ꝑ/
ditur ⁊ acetum non dulcoꝛat. Pꝛimũ
exẽplum ꝑtinet ad luxurioſos:quibus
ſi oſtendant herbe virentes.i.ſi pꝛedicẽ
tur eis celeſtes amenitates:non excitã/
tur eoꝛum volũtates ad eas deſideran/
dum:qꝛ nõ ẽ õ natura ſua deſiderare ce
leſtes amenitates ſed carnales volupta
tes.Quia ſicut dicit.i.Coꝝ.ij.Anima/
lis homo non percipit que ſunt ſpũs
dei.Ecc.xxi.Audiet luxurioſus.ſ.ver/
bũ caſtitatis ⁊ diſplicebit ei:⁊ pꝛoijciet
illud poſt doꝛſum ſuum. Secũdum
exẽplũ pertinet ad ſuperbos qui habẽt
coꝛ lapideũ ita ꝙ ſi deus dat pluuiam
gratie ſue: vel inſpiratiõis iterne imiſe/
rit eis:coꝛ coꝝ exterius põt tangere:ſed
interius nihil põt intrare.⁊ ideo rema
nent aridi ⁊ ſicci ab omni humoꝛe gra/
tie.Dicit Job.xli.Coꝛ eius indurabitur
quaſi lapis. Magna eim miſericoꝛdia
dei eſt quãdo tale coꝛ durum mollificat
vt gr̄a dei intrare valeat.Eze.xxxvi.Au
feram coꝛ lapideũ de carne veſtra ⁊ da/
bo vobis coꝛ carneũ:⁊ ſpũm meũ ponã
in medio veſtri. Tertiũ exemplum ꝑ
tinet ad auaros qui hñt coꝛ acetoſum:⁊
multis amaritudinibus repletũ.Habẽt
enim amaritudinẽ laboꝛis in acquiren
do.timoꝛis in cuſtodiẽdo.⁊ doloꝛis in
amittẽdo.Et iõ diuitie vocant ſpine:vt
habet Luce.viij.ex eo ꝙ coꝛ taliter pun
gunt.Si igit mel.i.verbũ celeſte vel in
ſpiratio diuina in talium coꝛda imitti/
tur:⁊ verbũ perdit ⁊ coꝛ eoꝝ nõ mutat.
Et iõ faciẽduꝫ ẽ qđ dicit Aug.Diſce nõ
diligere mundum:vt diligas deũ.diffũ
de vt implearis.auerte vt conuertaris.
¶ Scđo notat modus curãdi cũ dẽ.Et
rogauerũt eum ꝓ illa:⁊ ſtans ſup illam
impauit febꝛi ⁊ dimiſit illã.Ex quo ha/
betur ꝙ dñs ad preces diſcipuloꝝ:eaꝫ
ſanauit.Per quod dat intelligi ꝙ ali
quãdo deus ad preces viroꝝ ſanctoꝝ
alicui peccatoꝛi ſalutẽ aie concedit. D

Peccatoꝛ enim ẽ imũdus:dei inimicus:
⁊ claudus.Quia enim ẽ imundus non
audet corã deo apparere qꝛ deus tales
abhoiat.p̄s.Uiruꝫ ſangui.⁊ do.abho.
dñs.Quia eſt dei inimicus nihil põt a
deo impetrare.Jo.ix.Scimus qꝛ pecca
toꝛes deus non audit.Et iõ talibus deꝰ
idignat potius ꝙ̄ placat.Yſa.lxvi.Co/
gnoſcet manꝰ dñi ſeruis eius ⁊ idigna/
bitur inimicis ſuis.Greg.Cum is qui di
ſplicet ad intercedendũ mittit:irati ani
mus ad deterioꝛa ꝓuocat.Quia vero ẽ
claudus non poteſt ad deum accedere.
Quãuis enim habeat pedem fidei:non
tamen habet pedem boni operis.De ta/
libus dicitur.iij.Regũ.xviij.Uſquequo
claudicatis in duas partes ⁊c̄.Jdeo pec
catoꝛ indiget auxilio ſanctoꝝ viroꝛum:
quia ipſi ſunt mũdi.p̄s.Ambulãs ī via
ĩmaculata hic mihi miniſtrabat.Jpi ſũt
amici dĩ.Sap.vij.Jn animas ſanctas ſe
trãſfert.amicos dei ⁊ ꝓphas conſtituit.
Jpſi ſunt ſani ⁊ recti.Heb.xij.Rectos
greſſus facite pedibus:vt non claudi/
cans quis erret:magis autem ſanetur.
Tertio ponit curatiõis effectus:cum
dĩ.Et cõtinuo ſurgẽs miniſtrabat illis.
Naturalr vt dicit glo.hõ febꝛicitans in
cipiente ſanitate cõſueuit laceſſere:ſed
iſta cõtinuo ſurrexit ⁊ xp̄o miniſtrauit.
Per qđ dat intelligi ꝙ peccatoꝛ nõ de/
bet diu ſtare in peccato ſed cõtinuo ſur
gere.alioquin de peccato in peccatũ ca
dit. E Et hoc accidit pꝛopter tres cãs.
Pꝛima ẽ ꝓpter peccati ponderoſita/
tem.Peccatũ enim ẽ valde oneroſum.
p̄s.Jniqtates mee ſupgreſſe ſunt caput
meuꝫ:⁊ ſicut onꝰ graue grauate ſũt ſup
me.Et ideo peccatũ qđ per penitentiaꝫ
cito non diluit mox ſua ponderoſitate
ad aliud trahit. Scđa cauſa ẽ ꝓpter
peccatoꝛis cecitatem.Et ponit exemplũ
Chꝛiſo.de ſampſone:cui cum capilli in
quibus erat virtus ſua detrũcati eſſent:
philiſtei ipſum ligauerunt ⁊ ſibi oculos
eruerunt:⁊ ipm mollere fecerunt:qꝛ qñ
peccatoꝛ perdit robur virtutum ſuarũ:
mox demones ipm funibus peccatoꝝ
ligant:oculo fidei ipꝫ excecant.de vitio
in vitium eũ currere ꝓcurant.¶ Tertia
cauſa ẽ ꝓpter quãdam cõnexionẽ.Nam
auaritia trahit ad rapinam ⁊ furtum ⁊
ad multa mẽdacia.Gula trahit ad ebꝛie
tatem ⁊ luxuriam.Superbia trahit ad
multas iniurias inferendas ⁊ ad mul/
tas ambitiones appetendas.Unde dici
tur Yſa.xxiiij.Qui fugerit a facie foꝛ/
midinis:cadet in foueã:⁊ qui exierit de
fouea tenebit laqueo.Per foꝛmidinem
intelligit auaritia.qꝛ auarus ſemper ẽ
in timoꝛe.Per foueã intelligit luxuria.
Pꝛouerb.xxiij.Fouea ꝓfunda eſt me/
retrix.Per laqueũ intelligit ſuperbia
que oẽs illaqueat. Sepe aũt contingit
ꝙ quãdo auarus dimittit auaritiam ⁊
dat ſe inertie:cadit in luxuriam.Et quã
do luxurioſus ſupat oẽm cõcupiſcẽtiaꝫ
cadit ī vanãgloꝛiã ⁊ ſuperbiã.¶ Circa
ſcđm opus.ſ.miſericoꝛdie quo xp̄s de/
mones fugauit.Notãdum ꝙ demones
habent magnaꝫ potentiã.Job.xli.Non
ẽ ptãs ſuper terram que cõparet ei.Ha/
bent magnam aſtutiã.ij.Coꝝ.xi.Timeo
aũt ne ſicut ſerpens euam ſeduxit aſtu/
tia ſua:ita coꝛrumpant ſenſus veſtri ⁊
excidant a ſimplicitate que eſt in xp̄o ie
ſu.Habent magnã ſeuitiã.i.Pet.v.Ad/
uerſarius veſter tãquã leo rugiens cir.
que.queꝫ deuo.Magna ergo miſericoꝛ
dia dei ẽ:qñ a nobis expellit aduerſari
um tã potẽtẽ ⁊ tã aſtutũ ⁊ tã ſeuientem.
Nihilominus enim eius potentiã vinci
mus reſiſtendo.Jac.iiij.Reſiſtite diabo
lo ⁊ fugiet a vobis.Eius aſtutiã vinci/
mus:dum ad deũ ꝑ oꝛõnem reuertimur
ij.Paral.xx.Cum ignoꝛamus quid age
re debeamus hoc ſolum refugiũ habe/
mus vt oculos nr̄os dirigamus ad te.
Eius ſeuitiam frãgimus noſipſos mace
rando:qꝛ quãdo noſipſos maceramus
hoſtem ꝓſternimus.i.Coꝝ.ix.Ois enim
qui in agone ꝯtendit ab omnibus ſe ab
ſtinet:ego non ſic curro quaſi in incertũ
F ¶ Circa opus ſapiẽtie.i.pꝛedicatõeꝫ
xp̄i.Notãdum ꝙ xp̄s ibat ſapiẽter pꝛe/
dicando.Jbat enim pꝛedicãdo ſine ex/
penſis vſqꝫ ad eſuriẽ.Mat.xxi.Cũ exi/
ret a bethania eſuriuit.Jbat ſine equis
vſqꝫ ad laſſitudinẽ.Joã.iiij.Jeſus fati/
gatus ex itinere.Jbat ſine cliẽtibus vſ/
qꝫ ad captoꝛeꝫ.Unde dixit pilato:Si ex
hoc mũdo eſſet regnum meum miniſtri

mei vtriq3 decertarent vt nō tarderet iu/
deis. Predicator q̄ aliſ iret: iſipienſ iret.
Si videl3 iret aut ɔſtipatus equis: aut
diuitijs ſuffarcinat⁹: aut ſeruitoribus:
aut domicellis vallatus.

¶ Eadem quinta feria tertie hebdē. xl.
Sermo ſecūdus. 46

SOcrus autē ſimonis te/
nebaſ magnis fe
bribus. p febrē ſignificaſ pecca
tum mortale: q2 ſicut febricitās
mō patiſ frigus: mō eſtū. ſic peccator mō
patiſ timorē qui ē frigus aīe. mō cupidi
tatē que ē calor aīe. Vn̄ Augu. ſup ps.
Incēſa igni ⁊ ſuffoſa. quia oīa peccata
due res faciunt. ſ. timor ⁊ cupiditas. Ti/
mor facit fugere oīa que ſunt carni mo
leſta/Cupiditas facit apparere oīa que
ſunt carni ſuauia. A Sicut aūt diuer/
ſe ſunt ſpecies febriū. ſic ēt ſunt diuerſa
genera peccatoꝝ. ¶ Prima febris ē quo
tidiana ⁊ ſignificat peccata venialia q̄
quotidie agimus: que ſcd̄m Augu. aſſi/
milanſ guttis aque: arene: ⁊ ſcabiei. Gut
tis aque aſſimilanſ: q2 feruorē charita
tis remittūt. Arene: q2 ſepe ab oībus bo/
nis opibus aīam ſterilē faciunt. Et ſca/
biei q2 decorē aīe diminuūt. Et dicit ibi/
dē Aug. ꝙ ſicut multe gutte naui faci/
unt naufragiū: ⁊ mlta grana harene fa
ciunt onus ponderoſum. ⁊ multitudo
ſcabiei reddit hoīem corruptū. ſic pecca
ta venialia qn̄ cōtemnunſ ſepe ſua mul
titudine grauitate ⁊ deformitate diſpo
nunt animam ad mortale. Uel febris
quotidiana poteſt eſſe gula propter exa
ctionem quotidianam. yſa. lvi. Uenite
ſumamus cibum ⁊ impleamur ebrieta/
te ⁊ erit ſicut hodie: ſic ⁊ cras ⁊ multo
amplius. Guloſus enim ſi hodie bene
comedat: cras melius appetit comede/
re. ideo aſſimilatur ſanguiſuge. Prou.
xxx. Sanguiſuge due filie ſunt dicētes:
affer affer. quia guloſus poſt vnu3 fer/
culum dicit affer aliud. ¶ Secunda fe
bris eſt effimera. ⁊ diciſ ab effimero pi/
ſce marino. qui eo die quo naſciſ moriſ.
⁊ ſignificat ſubitum ire motum: qui de/
bet finire ante occaſum ſolis. Ephe. iiij.
Sol non occidat ſuper iram veſtram.
Talis enim motus ſubitus quaſi oēs in
uadit. quia ſicut dicit Hiero. Qui nul/
la animi perturbatione moueſ: aut de/
us eſt: aut lapis. B Dicit tamen Greg.
nazāzenus ꝙ tres ſunt qui non poſſunt
moueri. duo in celo. ſ. deus ⁊ angelus.
tertius in terra. ſ. xp̄ianus populus. ꝙ/
uis enim deus dicaſ iraſci tn̄ ſecūdum
Augu. nō dī iraſci ꝓpter aliquē turbu/
lentum affectū. ſ3 pp vindictā. Angeli
ēt ꝙuis de ꝑditōe pctoꝝ dolē dicanſ: tn̄
nullā ſentiūt paſſiōe3: ſ3 dicunſ dolē: q2
ad modū dolētiū ſe hn̄t. Chriſtianus āt
populus appellaſ ille q̄ in dei amore ē
ꝑfectus. talis eni3 l3 aliqn̄ ꝑturbationē
patiaſ: tn̄ ex hoc eius rō nō obnubilaſ:
q2 talē ꝑturbatōe3 t3 ſub dn̄io rationis.
¶ Tertia febris ē erratica que nō acci/
dit certis horis. ⁊ ſignificat inuidiā que
quando aliqs laudaſ accedit: quando
vituperaſ recedit. non habet horam de
terminatam ſed quotieſcūq3 renouanſ
laudationes totiens renouanſ acceſſio/
nes. hoc patet. i. Reg. xviij. de ſaul q̄ in/
uidebat dauid. Cum eīm diceref. Saul
pcuſſit mille: ⁊ dauid decem milia. tunc
ſaul paſſus ē magnas acceſſiones: ⁊ quo
tiens audiebat de ſua ꝓbitate tunc la/
borabat totiens illa acceſſione. Quādo
aūt dauid canē ⁊ pulicē mortuu3 ſe no/
minabat: tunc iſta acceſſio recedebat. iō
inuidus ſignificatur per hely de quo di
citur. i. Reg. iij. ꝙ non poterat videre lu
cernam domini ſui antequā extinguere
tur lucerna. accenſa lucerna lucet: ſed
extincta fetet. Lucerna igiſ accenſa: ſūt
viri virtuoſi. extincta peccatores fetidi.
Inuidus igiſ non pōt ſine magna affli/
ctione ſuſtinere vt videat viros virtuo/
ſos: libenter autem videt viros miſeros
⁊ abiectos. ideo dicit Socrates. Utina3
inuidi in omnibus ciuitatibus oculos
⁊ aures haberent: vt de cūctorum felici
tatibus torquerenſ. ¶ Quarta febris ē
tertiana: qua laborant illi q̄ de peccatis
ſuis nolunt ſatiſfacere. Habent eni3 cō
tritōem ⁊ confeſſionē: ſed nolūt habere
ſatiſfactōe3. Vn̄ dī ꝙ cū qda3 demonia
cus ad quēdam virum ſanctum fuiſſet
ductus: ⁊ ille demonē adiuraret vt rece
deret ⁊ nomē ſuū ei diceret: ille ait. nos
ſumus tres frēs q̄ habemus noſtra offi/

cis determinata. ego enim vocor clau/
dens cor. alius vocaſ claudēs os. alius
vocaſ claudēs marſupiū. officiū ei3 me
um ē cor pctoris idurare ne poſſit ɔtri/
tionē hēre. ⁊ ſi forte cōteriſ: laborat fraſ
meus. ſ. claudēs os: vt a ɔfeſſiōe ipedia
tur. ⁊ ſi forte cōfeſſus fuerit laborat fraſ
meus. ſ. claudēs marſupiū ne ſatiſfaci/
at. ne male ablata reſtituat. ¶ Quinta
febris ē cōtinua. iſta laborāt auari ⁊ ma
xime vſurarij. ceteri pctores interpola/
tionē faciūt in pctis. Uſurarius vo ɔti/
nue peccat. ſ. die ⁊ nocte: ⁊ q̄libet hora: ⁊
quolibet momēto: ⁊ quolibet fcto. iō vī
ēē peior iuda ſcarioth: ille enim vendi/
dit xp̄m. E Iſte vēdit xp̄m: beatā Ma/
riā ⁊ oēs ſctos ⁊ ſctas dei: q2 ipſoꝝ feſti
uitates cōputat in vſuris. ⁊ q2 vſurari⁹
ſilis ē iude: imo peior i culpa. iō ſimilis
erit ei in pena. iudas eīm i aere iterijt q̄
ē habitatio demonū. ad inuēdū ꝙ nō de
bebat ſtare in celo cum angelis. nec i ter
ra cū hominib⁹. ſed i aere cū demonib⁹.
Eodē mō vſurarius nō habitabit in ce/
lo: q2 deū ⁊ beatā virginem ⁊ oēs ſctos
offendit: nec i mūdo: q2 hoīes ɔturbauit
ſed in inferno cū demonib⁹ quos ꝑ ſua
ritiā adorauit. iuxta illud Col. iij. Aua/
ritia que ē idoloꝝ ſeruitus. D Iſta fe/
bris ɔtinua. ſ. auaritia cito extinguit ho
minē q2 tollit tria que ſunt cā vite. ſ. ci/
bū: ſomnū: ⁊ quietē. Auarus eni3 nō po
teſt comedere. Eccli. xiiij. Non ſatiabiſ
pane indigens: ⁊ in triſtitia erit ſuꝑ mē/
ſam ſuam. Nō pōt dormire. Eccl's. ij. Cū
cti dies eius doloribus ⁊ erūnis pleni
ſunt. necꝑ noctē mēte requieſcit. nec po
teſt quietē hēre. Hiere. xliiij. Pre ſollici/
tudine quieſcere non potuit. E ¶ Se
xta febris ē quartana ⁊ ſignificat ſupbiā
ꝓpter quattuor ſpēs ſupbie: de quibus
dicit Grego. Quattuor ſunt ſpēs tumo/
ris. ſ. cū quis bonū qđ h3 a ſe habere exi
ſtimat. vel ꝑ ſuis meritis datu3 ſibi pu/
tat. vel cū iactat ſe habere qđ non hab3.
vel cū deſpectis ceteris appetit ſingula
riter videri habere qđ non h3. Uel pōt
ſignificare luxuriā que ꝑ corpus explef:
qđ ex quattuor elementis cōponiſ. Uel
pōt ſignificare cōſuetudinē lōgā peccan
di: vt prima dies ſit mala ſuggeſtio. ſecū
da malus conſenſus. tertia malū opus.
quarta mala ɔſuetudo. Iſta q̄druplex
ſpecies quartane difficulſ curaſ. Sup/
bia ei3 difficulſ curaſ: q2 ſemꝑ ē i aſcēſu
ps. xxxiij. Supbia eorum qui te oderūt
aſcendit ſemp. Luxuria difficulſ curaſ:
q2 in corꝑe radicaſ: q2 tūc totū corpus i
flāmaſ. Job. xxxi. Ignis ē vſq3 ad ɔſu/
mationē duorāe. ip3 vulnerat. Job. xvi.
Cū vulnerauerūt lūbos meos. ip3 corrū
pit ⁊ fedat Johel. i. Cōputruerūt iumē/
ta in ſtercore ſuo. Greg. Iumēta in ſter/
core cōputreſcere ē carnales hoīes in fe
tore luxurie vitā finire. Mala aūt ɔſue/
tudo difficulter curaſ. hoc ſignatum ē
Jo. xi. in lazaro quatriduano: quē dn̄s
cū quadā difficultate voluit reſuſcitare
ſ. cum oratione. cum clamore. ⁊ cum ſui
cōturbatione. ⁊ cum lachrymaꝝ effuſio
ne. ¶ Septima febris ē ethica: que radi
catur in medullis ⁊ naturalē humidita
tem cōſumit. ⁊ ſignificat triſtitiam illa3
d̄ qua dī. ij. Coꝝ. vij. Seculi triſtitia mor
tem operaſ. Prouer. xvij. Spūs triſtis
eſiccat oſſa. i. robur virtutum. Sunt tn̄
quedam oſſa que non tantū ſunt eſiccā
da ſed etiā incinerāda. Amos. ij. Ince/
derunt oſſa regis ydumee vſq3 ad cine/
rem. ydumea interpretatur ſanguinea
⁊ ſignat diabolum qui ſanguinē noſtrū
ſitit. eius oſſa ſunt nr̄a peccata: per que
cōtra nos diabolus aſſumit robur. Sūt
igiſ quidam qui oſſa habent integra q̄
ſ. de ſuis peccatis non cōterunſ. alij ſūt
qui illa oſſa in groſſas partes frangunt
qui. ſ. ſupficialiter cōteruntur. alij vero
ſunt qui iſta oſſa incinerāt. ſ. qui precor/
dialiter cōterunſ. ⁊ iſtam cōtritionē fa/
cit ſalubris triſtitia. d̄ qua dī. ij. Coꝝ. vij.
Que enim ſecūdu3 deum triſtitia ē: per
penitentiam in ſalutem ſtabilem ope/
ratur.

¶ Feria ſexta tertie hebdē. xl. Sermo
primus. 47

IEſus fatigatus ex itine/
re ſedebat ſup fon
tē. Jo. iiij. Dū dn̄s noſter per
diuerſa loca ꝑdicādo diſcur/
reret. ⁊ quadā vice fatigat⁹ eēt: ſup quē
dā fontē ſedere cepit. Et l3 hic dicatur
fons: tamen inferius vocatur puteus.

Sed ſicut dicit glo. vbicūqȝ aqua de ter
ra manat dicit fons. ſed ſi manat in ſu/
perficie fons tm̄ dicit. ſi vero manat in
ꝓfundo etiā puteus appellat. ⁊ ſecūdū
hoc oīs puteus eſt fons: ſed nō oīs fons
puteus eſt. Dū igit ſic ſederet venit mu/
lier de ſamaria haurire aquā: inter quā
⁊ xp̄m magnus dialogus fuit: q: plures
collocutiōes mutuas habuerūt. ¶ Pri/
ma fuit q: xp̄s ſuā humanitatē oſtendit
in eo ꝙ bibere petijt. ꝓbabile enīȝ eſt ꝙ
xp̄s poſt fatigationem ſitiebat. ⁊ in hoc
oſtēdit ſe eſſe veruȝ hoiem: q: deus ſitire
non pōt. ad hoc rñdit mulier cū quadā
admiratiōe dicēs: quomō tu cū iudeus
ſis a me bibere poſcis ⁊c. iudei enim ha
bebant in veſtimētis fimbrias per quas
diſtinguebātur ab alijs gētibus. A Se
cūda collocutio fuit qua xp̄s oſtēdit ſuā
diuinitatē cum ait: ſi ſcires donuȝ dei ⁊
quis eſt qui dicit tibi da mihi bibere tu
forſitā petiſſes ab eo ⁊ dediſſet tibi aquā
viuā. ſ. ſp̄ūs ſancti gratiaȝ. hoc nō pote/
rat niſi inquātum deus. ſed mulier ītel/
gens de aqua materiali illius putei di/
xit ꝙ hoc facere nō poterat: q: nec ſitu/
lam nec chordā habebat: ⁊ puteus ꝓfun
dus erat. immo nec ipſe iacob quo ipſe
maior nō eſt: aliter ipſam aquaȝ habere
non potuit niſi cuȝ adiutorio. ¶ Tertia
collocutio fuit qua xp̄s oſtēdit aque ma
terialis ⁊ ſp̄ūalis magnā differētiā cum
dixit: omnis qui bibit ex aqua hac ſitiet
iterum. Aqua enīȝ materialis ad tēpus
pōt auferre ſitiȝ. aqua vero ſp̄ūalis ſem
per aufert. ad hoc rñdit mulier: Domi/
ne da mihi aquam hāc. quaſi dicat: ma/
gna pena eſt mihi ſitire. magna fatiga/
tio eſt huc venire. magnus labor ē hau/
rire. ergo da mihi aquā hāc que penam
ſitis auferat. fatigatiōeȝ itineris tollat:
laborem hauriēdi amoueat. ¶ Quarta
collocutio eſt qua chriſtus dixit ei vt vi/
rum ſuū vocar[et] i. illū quē loco viri te/
nebat. Ad hoc rñdit mulier ꝙ non ha/
bebat virum ſcilicet legitimo matrimo/
nio ſibi cōiunctum. ¶ Quinta collocu/
tio eſt qua chriſtus dixit totā vitā ſuam
preteritā cum ait. Bene dixiſti. i. verum
dixiſti: q: nō habeo virum: quinque enīȝ
viros habuiſti. Ad hoc mulier rñdit ꝙ
credebat ipſum prophetam eſſe. Poſtꝙ̄
totam vitā ſuam ei dixerat. Poſt hec au
teȝ mutat ordo loquēdi. ¶ Hucuſqȝ enim
xp̄s queſiuit ⁊ mulier reſpōdit. Modo
autē mulier querit ⁊ xp̄s reſpōdit. Que
rit enim ex quo ipſe eſt ꝓpheta vt ſoluat
cōtrouerſiā que eſt inter iudeos ⁊ ſama/
ritanos. Iudei enim dicebāt ꝙ nō licet
alicubi adorare niſi in tēplo dei. Sama
ritani autem dicebāt ꝙ poterat adora/
re in monte ſamarie: q: patres ſui: ſcȝ ia
cob ⁊ filij eius ibi adorauerūt. Et voca/
bant ſamaritani iacob patrem ſuum: ſi/
ue quia ipſi legem tenebāt moyſi: ſiue q:
iacob ⁊ filij eius ibi habitauerūt. ſiue q:
ille mons ex hereditate iacob ad eos ꝑ/
uenerat. Ad hoc chriſtus reſpōdit ꝙ in
orando deus nō requirit locum corpo/
ralem: ſed ſp̄ūalem: ideſt cor mūdum ⁊
deuotū. Iſta reſpōſio non placuit mulie
ri: q: volebat ꝙ diceret ꝙ in monte illo
poterāt adorare. ⁊ ideo dixit ꝙ queſtio/
neȝ illā determinādā reſeruabat meſſie
ideſt chriſto: qui chriſtus cuȝ venerit de
hoc veritatem eis annunciabit. Ad hoc
chriſtus reſpōdit ꝙ ipſe erat ille meſſi/
as. quo audito ꝙ ille erat: pre gaudio
hydriā dimiſit ⁊ in ciuitatē currēs nun
ciauit omnia. Et tūc chriſtus ad preces
ſamaritanoꝝ ciuitatē intrauit. ⁊ omnes
ad fidē cōuertit. B Sicut patet ex pre
dictis xp̄s hāc mulierē ⁊ nos ad tria in/
ducebat. ¶ Primo ad cōtēnendū amo/
rem mūdi cum dixit: Omnis qui bibe/
rit ex aqua hac: ſitiet iterum. Amor enīȝ
mūdanorū: ſcilicet diuitiarum: delitia/
rum: ⁊ honorū: ſitiȝ nō extinguit: ſed au/
get. De quibus dicit Prouerb. xxx. Sā/
guiſuge due ſunt filie que ſemper dicūt
affer affer. Sāguiſuga mater eſt ſupbia
que eſt cauſa omniū malorū. Ecc. x. Ini/
tiū omnis peccati ſupbia. Habet autem
duas filias: ſciliȝ cupiditatē ⁊ volupta
tem. Quia ſuperbus nō tantū honores
ambit: ſed etiā aliorum bona rapit ⁊ vo
luptuoſe viuit. ¶ Iſta autē ſitis ꝙ̄ ſit va
na oſtēditur in morte alexādri: qui cum
eſſet totius mūdi dominus diuitijs ple/
nus: libidinoſus: ⁊ eius oſſa in vaſe au/
reo fuiſſent repoſita philoſophi cōuene
runt. Unus igitur volēs oſtēdere domi

nium ſuuȝ fuiſſe vanū ait: Heri iſte non
ſufficiebat totus mūdus: hodie parua
ſepultura eſt cōtentus: Alius volēs oſtē
dere eſſe vanum aurum ⁊ argentū con/
gregatum ait: Heri iſte faciebat theſau/
rum de auro: hodie aurum theſaurū fa
cit de ipſo. Alius volēs oſtendere vanū
eſſe corpus delitijs nutrire dixit: Heri iſte
nutriebat corpus ſuū diuerſis delitijs:
hodie vero comedit a vermibus infini/
tis. L ¶ Secundo chriſtus inducebat
iſtam mulierē ⁊ nos cum ipſa ad deſide
randū amorem dei cū ait: Qui autē bi/
berit ex aqua quā ego do: nō ſitiet i eter/
num. Augu. Qui biberit de paradiſi flu
uio cuius gutta maior eſt oceano: reſtat
vt in eo ſitis penitus extincta ſit. Huius
fluuij paradiſi vnam guttā perceperat
Paulus: ⁊ ſtatim extinxit in eo oēȝ ſup/
biam: ita ꝙ ferocē lupū mutauit i agnū
manſuetū. Percepat mattheus. ⁊ mox
extinxit in eo omnē auaritiā: ita ꝙ ra/
ptorē cōuertit in cōtemptorē. Nam qui
prius rapiebat aliena: poſtmodū contē/
pſit ꝓpria. Percepat magdalena: ⁊ mox
extixit in ipſa omnē luxuriaȝ: ita ꝙ cor/
niculam nigerrimā cōuertit in columbaȝ
candidā. ¶ Tertio inducebat eā ⁊ nos
in ipſa ad ſui cognitionē. Gradatim au
tem hec mulier ſurrexit ad xp̄i cognitio
nem. Nā primo dixit eū eſſe vnius veri
dei cultorē: in hoc ꝙ dixit eū iudeū eſſe:
⁊ hoc fuit magnū. Deinde ipſuȝ dixit eē
ꝓphetā: ⁊ hoc fuit maius. Tādem ⁊ di/
xit ⁊ credidit ipſum eſſe xp̄m. ⁊ hoc fuit
maximū. Per quod dat intelligi ꝙ de/
bemus incipe a minimo: ⁊ paulatiȝ aſcē
dere ad maiora. Iſte gradus ſignificat
Mar. iiij. vbi dicit: Ultro enīȝ terra fru
ctificat herbā primū. deinde ſpicaȝ. de/
inde plenū fructū in ſpica. Hoc eſt ſcd̄m
Glo. timorē: penitētiam: ⁊ charitatē. Il/
li qui generāt herbam. i. timorē ſunt in/
cipiētes qui debēt incipere a timore. Si
cut enīȝ herba eſt principiū ſpice: ſic ti/
mor dei eſt principiū noue vite. Prouer.
i. Timor dei principiū ſapiētie. Illi qui
generāt ſpicam: ideſt penitētiam duraȝ
ſunt proficiētes. qui ſicut fuerūt delecta
ti in peccatis ſic debēt ſe affligere in pe/
nitētia ⁊ lamētis. Iob. xlij. Ipſe me re/
prehendo ⁊ ago penitētiam in fauilla ⁊
cinere. Illi qui producunt plenum fru/
ctum in ſpica. i. charitatē ⁊ bonorū ope
rum plenitudineȝ ſunt pfecti qui habēt
charitatē dei ⁊ proximi. Q: ſicut di Ro/
ma. xiij. Plenitudo legis ē dilectio.

¶ Eadem ſexta feria tertie hebdō. xl.
Sermo ſecundus. 48

OMnis qui biberit ex aq̄ hac ſitiet iteruȝ.
A Ponit dn̄s hic tres diffe
rentiaȝ aquaruȝ. ¶ Una eſt
que facit ſitim cuȝ dicit: Omnis qui bi/
berit ex aqua hac ſitiet iterū. ¶ Secūda
eſt que ſitim extinguit: cū dicit. Qui au/
tem biberit ex hac aqua quaȝ ego dabo
ei: non ſitiet in eternū. ¶ Tertia eſt que
in vita eterna fluit cū ſubdit: Sed aqua
quā ego dabo fiet in eo fons aque ſalien
tis in vitaȝ eternā. ¶ Prima aqua ſigni
ficat amoreȝ mūdi: ſcilicet amoreȝ diui/
tiarum: delitiarū ⁊ honorum. Et ideo
iſtam aquā que ſitim nō extinguit ſed fa
cit: nullus debet appetere cuȝ ſit turbi/
da ⁊ amara. Hiere. ij. Quid tibi in via
egypti: vt bibas aquā turbidaȝ? Super
bus enīȝ habet cor turbidū pre cōtinua
indignatiōe ⁊ contentioſa emulatione.
Prouer. xxiij. Inter ſupbos ſemꝑ iur/
gia ſunt. pſ. cliij. Tange mōtes ⁊ fumi/
gabūt. Auarus ſemꝑ habet cor turbidū
pre nimia triſtitia ⁊ ſollicitudine. Ecc.
xiiij. In triſtitia erit ſuper mēſam ſuaȝ.
Hiere. xlix. Turbati ſūt in mari. pre ſol/
licitudine queſcere nō potuerūt. Libidi/
noſus habet cor turbidū pre nimia con/
cupiſcētia ⁊ feruore. Iob. xxxi. Ignis ē
vſqȝ ad cōſumationē deuorās ⁊ omnia
eradicās germina. B Nō ſolum auteȝ
iſta aqua eſt turbida per effectū: ſed etiā
in ſeipa. Aqua vero turbida nō eſt apta
ad bibēdum cū ſit amara. nec ad ſpecu/
landū: cum ſit turbulēta. nec ad lauan/
dum: cū ſit immunda. Amor mūdi eodem
modo nō eſt aptus ad bibēduȝ: quia eſt
amarus. Facit enim amaritudinē in cō/
ſcientia. Prouer. v. Nouiſſima illi⁹ ama
ra quaſi abſinthiū. Et tādem faciet ama
ritudinē in pena. Yſa. xxiiij. Amara erit
potatio bibētibus illaȝ. Similiter amor
mūdi non eſt aptus ad ſpeculādū: cum

ſit turbulētus. Non enim poſſumus ibi ſpeculari deū p cōtēplationē: nec pctā nr̄a p cōtritionē. ¶ Legit̄ i vitis patrū q̄ cū quidā frater cor plenū anxietatibus ⁊ tribulatōibus hēret: ⁊ more ſolito deū cōtemplari nō poſſ;. quidā ſanctus pater ad quēdam fontē duxit eū: ⁊ cum aquā cū quodā bacculo pturbaſſet dixit vt reſpiceret ſi faciē ſuā videret. ⁊ cū nō poſſ; videre expectauit quouſq; aqua clarificata fuit: ⁊ tūc vidit. Applicatio huius exēpli plana ē. Similr amor mūdi nō ē apt⁹ ad lauandū: cū ſit imūdus. Si qs ergo h; cor imūdum ⁊ illud vult lauare cū amore mūdi: magis ſe inquinabit. Vñ Amb. in libro de virginibus pictagorā reprehēdit dicens: Pictagoras poſtquā cubitū ierat tibicinē iubebat molliora canē: vt anxia curis ſecularibus corda mulceret. Sed ille facit ſicut is qui laterē lauat. ſecularia ſecularibus fruſtra cupiebat abolere. Magis enim liniebat ſe luto q̄ remediū a voluptate querebat. Aug. Quiſqs es qui es in mūdo ad te venit qui fecit mundū vt eripiat te d̄ mūdo. q̄ ſi forte aliqua delectatione te retinet mūdus ſemp vis eſſe imūdus. ¶ Scd̄a aqua ē que ſiti; extinguit. ⁊ iſta eſt amor ſpūs ſancti qui extinguit amorē diuitiaꝝ: delitiaꝝ: ⁊ honorū. Hoc figuratū ē iudicū. xiiij. in Sāpſone. De quo di̇ q̄ ſpūs dn̄i irruit in eum: ⁊ ſic leonem interfecit: ⁊ philiſteos expugnauit: ⁊ vincula rupit. Per leonem intelligitur ſupbia. Per philiſteos qui interpretant̄ cadentes: intelligit̄ auaritia. Sicut eni; di̇ Prouer. xi. Qui confidit in diuitijs ſuis corruet. Per vincula intelligit̄ carnalis cōcupiſcentia. ¶ Qñ igit̄ amor ſpūs ſancti aduenit: ſupbiam expellit: auaritiā occidit: cōcupiſcētia; tollit. Iſta aqua eſt contraria ſupiori. Eſt enim dulcis ad bibēdū. Eccli. xxiiij. Qui bibūt me adhuc ſitiēt. Eſt clara ad ſpeculādū. ij. Cor. iij. Nos aūt reuelata facie gloriā dei ſpeculantes. Eſt munda ad lauandū. Eze. xxxvi. Effundam ſup vos aquā mūdā: ⁊ mūdabimini ab omnibus inquinamentis veſtris. Spiritus enim ſanctus quoddā lixiuiū in corde hoīs generat per quod oīa peccata lauat. In quo quide; lixiuio ponit lachrymas p aqua que habent peccata lauare: ps. Lauabo per ſingulas noctes lec. me. la. ⁊c. Ponit memoriā mortis p cinere: que ſimiliter habet aīam peccatis mundare. Eccli. vij. Memorare nouiſſima tua ⁊ in eternum non peccabis. Ponit amorē celeſtē p ignē: qui ipm lixiuiū inflāmet. Lixiuiū enim frigidū non bene lauat: ſed calidum optime lauat. Quādo igit̄ lachryme noſtre ⁊ memoria mortis ab igne diuini amoris inflāmant̄: tūc omnis macula ⁊ rubigo peccati tollitur Luc. vij. Dimiſſa ſunt ei peccata multa: qm̄ dilexit multū. Vbi dicit glo. Incendit plene peccati rubiginē qui ardet valide per amoris ignē. Qñ igit̄ in tali lixiuio abluit̄: quātūcūq; fuerit niger albus efficiet̄. ps. Lauabis me ⁊ ſup niuē dealbabor. yſa. i. Si fuerint peccata veſtra vt coccinū: quaſi nix dealbabuntur. Iſtud p; de quadā muliere de qua legit̄ in vitis patrū. Que cū per ciuitate; cu; nimia ambitōe pcederet: eps quidā ſanctus eam vidēs ad terrā corruit ⁊ amariſſime flere cepit. Et cū interogaretur cur fleret. Reſpondit Fleo q2 iſta mulier plus ſollicita ē placere mūdo q̄ ego deo. Cum igit̄ eps domum rediſſet p ea orauit: cuius dn̄s preces exaudiuit. Sequēti autem nocte viſum ē ſibi q̄ quedam cornicula nigerrima ad eū veniret quam ille accipiens in aquam demerſit ⁊ ſtatim in colūbam candida; conuerſa fuit. Sequenti igit̄ mane illa mulier tota in lachrymis reſoluta ad pedes eius pcidit: que prius fuerat peccādo nigerrima poſtmodū in lachrymis baptizata tota facta eſt candida. Iſtā autē aquam ſpūalem deus nobis gratis dare pmittit. yſa. lv. Omnes ſitiētes venite ad aq̄s ⁊ qui non habetis argētum properate. emite. ⁊ comedite. Si ergo aliquis iſta; aquam non habet culpa eſt ipſius non recipientis ⁊ non dei offerentis. Si eīn offero tibi ciphum aque frigide ⁊ tu nō vis os apire. ſi porrigo tibi roſam ⁊ non vis eam accipere. ſi ſol ad feneſtrā verberat: ⁊ tu tenes eam clauſam. ſi pulſo ad oſtium ⁊ non vis mihi aperire: tua culpa ē ⁊ non mea. Deus aquā ſue gra-

tie nobis infundit: ⁊ nos os cordis claudimus. roſam gratie ſue nobis porrigit ⁊ nos accipere negligimus. radium ſue gratie nobis mittit: ⁊ nos voluntatem noſtram reſerare cōtēnimus. Ad oſtiu; noſtri cordis pulſat: ⁊ nos ſibi apire diſſimulamus. B ¶ Tertia aqua ē que in vitā eternam fluit que ad inſtar fluuij ibi datur: q2 ſancti ibi habent in maxima plenitudine abundantiā ſpirit⁹ ſancti. Apoc. vlti. Oſtendit mihi flumen aq̄ viue. Aliter enim cōicat aquam ſuā puteus. aliter fons. aliter fluuius. Puteus enim habet aquā abſcōditā ⁊ cū labore haurit̄. Fons vero habet aquā patentē ⁊ haurit̄ ſine labore. tū non diffundit ſe in magna plenitudine. Fluuius vero h; aquam patētē ⁊ de facili haurit̄: ⁊ i magna plenitudine ſe diffundit. Gratia igitur dei ē ad inſtar putei peccatorib⁹: q2 ē eis abſcōdita cū non ſint digni. ⁊ oportet q̄ cum multo labore penitentie ea; hauriāt. eſt tamē ille labor modicus reſpectu gratie quā acquirūt. Ecc. li. Modicum laboraui ⁊ inueni multā requiē. bonis aūt ad inſtar fontis: q2 facilit̄ poſſunt haurire: ſ; tū in pn̄ti modicū pn̄t guſtare. ps. xli. Sitiuit aīa mea ad deu; fontē viuū. Beatis autē datur ad inſtar fluuij: q2 in maxima abūdantia habent amorē ſpūs ſancti. ps. Inebriabunt̄ ab vbertate domus tue.

¶ Sabbato tertie hebdōe. xl. Sermo primus. 49

Adducunt ad ieſum ſcribe et phariſei mulierē in adulterio dep̄hēſam. Joā. viij. Iſti ſcribe ⁊ phariſei ſepe voluerūt ieſu; capere in ſermone vt ipm infamarēt ⁊ cōtra eū populū puocarēt. ſicut p; in iſto euāgelio. in quo quidē ponunt̄ tres differentie pſonaru;. ſ. phariſei. xp̄s. ⁊ mulier in adulterio deprehēſa. In phariſeis quidem duo fuerūt. ſ. ſubdoloſa adulatio. ⁊ fallax interrogatio. ¶ Subdoloſa adulatio fuit in hoc q̄ magiſtrū eū vocauerūt. Chriſo. magiſtrū eū vocauerunt vt quaſi honoratus: ſui ſecretū cordis ſimpliciter eis apiret. hec ē eni; hypocritaꝝ prima potētia ſimulata laudatio. Iſtam aūt laudē magiſterij xp̄s recipiebat a diſcipulis. Joā. xiij. Vos vocatis me magr̄ ⁊ dn̄e: ⁊ bn̄ dicitis. ſum etenim. q2 ſciebat q̄ eū ſic vocabant cauſa honorādi. ab iſtis tn̄ recipe noluit: ſciēs q̄ eū ſic appellabant cauſa tētandi. A Adulatores eīm ſunt ſcorpiones ⁊ apes Scorpio enim facie applaudit ſed cauda pungit. apes mel portant in ore ſed pungūt a poſteriori parte. ſic tales in facie laudant. in abſentia vituperant. ſūt enim ſicut ſyrene que ſunt piſces marini qui habent faciem mulieris. ſicut dicit glo. ſuper illud. yſa. xiij. Syrene in delubris voluptatis. que ita dulciter cātant q̄ nautas dormire faciūt ⁊ ſic naufragium patiuntur. ſed ſapientes naute aures claudūt: ⁊ ſic periculū euadunt. ſic ēt contra tales adulatores ſapientes debent claudere aures ⁊ non eos audire. Hiero. Nos ad patriam feſtinantes mortiferos ſyrenaru; cantus debemus aure ſurda tranſire B Nullus enim in hoc mundo debet velle laudari reſpiciendo ad vitam ſuam preſentem: futuram: ⁊ preteritam. ſi enim reſpiciant ad vitam preteritam. inuenit ſe multa ꝯmiſiſſe de quibus debet erubeſcere. Roma. vi. Quem ergo fructum tunc habuiſtis in illis in quibus nunc erubeſcitis. Si reſpicit ad vitam preſentem inuenit ſe eē in loco exilij: de quo multum deb; dolere. ps. Heu me: quia incolatus meus prolongatus eſt. ecce exilium. habitaui cum habitantibus cedar multum. ecce periculū qui habitant cum hominibus tenebroſis. Si reſpicit ad vitā futurā inueniet ſup ſe dei iudicia: de quibus multum debet timere. ps. A iudicijs eni; tuis timui. Nullus ergo in hac vita debet velle laudari. poſtquam habet cauſam tanti ruboris: doloris: ⁊ timoris. illi aūt qui ſunt in prima ſecure poſſunt laudari: cum nec de preterito habeant d̄ quo debeant erubeſcere cum ſint in omnimoda ſanctitate. nec de preſenti vnde debeant dolere cum ſint in plena iocunditate: nec de futuro vnde debeant timere enim ſint in eterna iocunditate ⁊ ſecuritate. ¶ Secundo in phariſeis fuit fallax interrogatio: cum dicitur.

Magiſter hec mulier modo deprehēſa ē in adulterio. hoc aūt dicebāt vt eum poſſent accuſare. C Jn xp̄o fuit veritas doctrine: māſuetudo: miſericordie: ⁊ rectitudo iuſticie. iuxta illō p̄s. xliiij. Propter veritatē ⁊ māſuetudinem ⁊c̄. Cogitauerūt igiť phariſei ⁊ dixerunt intra ſe. aut ipē dicet ꝙ iſta mulier dʒ lapidari: aut ꝙ nō dʒ: aut omnino tacebit. Si ipē dixerit ꝙ iſta mulier d̄bʒ lapidari: tunc eum deridebimus ꝙ nō hʒ manſuetudinē miſericordie quā ipē p̄dicat ꝓpter qd̄ ēt a populo adamať. ſi dixerit ꝙ non debeat lapidari ſed dimitti. tūc dicemus ꝙ nō hʒ rectitudinem iuſticie: ⁊ accuſabimus eum ꝙ hoſtis eſt legis ⁊ cōtrarius moyſi ⁊ deo actori legis. ⁊ iō ē potius cum adultera lapidādus. Si āt tacebit omnino: tūc ſibi imponemus ꝙ non habet veritatē doctrine. ſed ꝓpter timorē humanū ipām veritatē p̄dicare formidat. ſed chriſtus ſic reſpondit ꝙ de nullo iſtorum deprehēdi potuit: ſicut infra dicetur. D Jn ipſo aūt fuerunt duo. ¶ Prio matura diſcretio: in eo ꝙ digito ſcribebat in terrā. Per digitum intelligiť diſcretio. iudex ergo qū audit accuſantes non debet ſniam ſtatim dare: ſed diſcutere: ⁊ ea que audit debet in corde ſcribere. i. diſcrete inquirere ⁊ que agenda ſunt videre. Unde dicit glo. Decet vos auditis alienis malis non temere iudicare: ſed digito diſcretionis prius voſipſos diſcutere ſeu diſcurrere. Ad hoc autē ꝙ iudex diſcrete iudicet dʒ ſeruare illud qd̄ dr̄ Danie. v. Numerauit: appendit: ⁊ diuiſit. Dʒ enim culpas numeratiʒ inquirere. inquiſitas in ſtatera ſui iudicij ponderare. ponderatas diuiſim punire. Non enim debet culpas equaliter punire ſed diuiſim: qꝛ leues debet punire leuiter. mediocres mediocriter. ⁊ graues grauiter. Quid autē chriſtus in terra ſcriberet. Amb. dicit ꝙ ſcribebat in terra. terra terrā accuſat. Augu. dicit ꝙ ſcribebat illud quod poſtea voce expreſſit. qui ſine peccato ē veſtruʒ primus in eā lapideʒ mittat ⁊c̄. Glo. dicit ꝙ ſcribebat eoꝝ peccata que illi legebant ⁊ p̄e verecūdia exierunt. Chryſ. dicit ꝙ ſcribebat in terraʒ. abſorbe hos viros abdicatos. i. apte cōdēnatos. Phariſei enim ⁊ iſta mulier erant i duobus ſimiles ⁊ in duobus diſſimiles. ſimiles erāt in nature fragilitate. ⁊ quātum ad hoc cōuenit prima ſcriptura. ſ. terra terram accuſat. Et in peccatorum multitudine. ⁊ quātū ad hoc cōuenit ſecunda ſcriptura. ſ. qui ſine peccato ē veſtrum primus in eam lapidem mittat. quaſi dicat ſi iſta ē peccatrix ⁊ vos ſimiliter eſtis peccatores. Diſſimiles autem erant: quia peccata eoꝝ coram deo erāt ſcripta. Peccata auteʒ iſtius mulieris per cōtritionem erāt deleta. ⁊ ideo cōuenit alia ſcriptura que peccata eorum ⁊ nō iſtius ſcribebat. Illi etiam ſcripti erant in terra infernali. hec aūt ꝓpť penitentiam iam ſcripta erat in terra celeſti. ⁊ quātuʒ ad hoc cōuenit iſta ſcriptura, qua ſcripſit. terra abſorbe hos viros abdicatos. Nomina enim peccatoꝝ ſcripta ſunt in terra infernali. Hiere. xvij. Recedētes a te in terram ſcribenť: quia dereliquerūt venam aquarum viuētiuʒ dn̄m. E Nomina aūt ſanctoꝝ deus in quattuor locis ſcripſit. ſ. in palatio ſuo vt nūquam poſſint reprobari. Luc. x. Gaudete qꝛ nomina veſtra ſcripta ſunt in celis. Jn libro ſuo: vt nūquam poſſint falſificari. p̄s. Jn libro tuo oēs ſcribenť. Jn manibus ſuis: vt nunquam poſſint obliuioni tradi. Yſaie. xlix. Jn manibꝰ meis ſcripſi te ⁊c̄. Jn corde ſuo: vt nunquam poſſint non amari. ij. Corinth. iij. Epiſtola eſtis chriſti ſcripta nō attramēto ſed ſpiritu dei viui. F Secūdo i xp̄o fuit iuſta diffinitio cuʒ aiť. Qui ſine peccato ē veſtrum primus in illam lapideʒ mittat. Jn hoc chriſtus ſeruauit rectitudinem ſue iuſticie. Unde dicit glo. ſi lex iubet puniri reos: non tñ p̄ſimiliter puniēdos. ecce plena iuſticia vt mala iuſtꝰ puniat. Illi ergo vel ream dimittāt vel cum ea penā ſubeant. Seruauit ēt manſuetudinem ſue miſericordie: cuʒ dixit: Nemo te cōdēnauit mulier: nec ego te cōdēnabo. Seruauit etiam veritatē doctrine. de qua diciť Mat. ix. Miſericordiam volo ⁊ non ſacrificiū. G Jn muliere autē duo fuerunt. ¶ Primo thori maritalis violatio. ideo adultera nūcu

patur. ⁊ ideo lapidāda erat. quare autē debebat lapidari vxor que fornicať magis q̄ vir. tres cauſe ponuť. Eccli. xxiij. ¶ Primo qꝛ contra legē dei fecit. ¶ Secūdo qꝛ fidem ſuā non ſeruauit. ¶ Tertio qꝛ viro ſuo heredes extraneos acqſiuit. Unde dr̄ ibidem. ſic. mulier omnis relinquens virum ſuū ⁊ ſtatuēs hereditatem cū alieno m̄rimonio. ¶ Primo ēt in lege altiſſimi incredibilis fuit. ¶ Secundo virum ſuum dereliquit. ¶ Tertio in adulterio fornicata ē ⁊ ex alieno viro filios ſibi ſtatuit. G Augu. autem in enchiridion aliter reſpondet ⁊ dicit ꝙ mulier hʒ quattuor retrahentia a peccato fornicationis. ⁊ vir tm̄ vnū. ⁊ ideo maiori pena ē obnoxia que habet plura retrahētia. ¶ Primum ē diligens cuſtodia viri. Viri enim cuſtodiūt vxores ⁊ nō vxores viros. Ecc. xxv. Si nō ambulauerit mulier ad manū tuam cōfundet te in cōſpectu inimicorum tuorū. ¶ Secundum ē verecūdia ⁊ confuſio mundi quia maior eſt cōfuſio mulieri quando fornicať q̄ viro ſi fornicatus fuerit. Prouer. xij. Putredo in oſſibus eius que cōfuſione res dignas gerit. ¶ Tertiuʒ eſt terror legum. lex enim diuina ⁊ humana iubet puniēdam mulierē fornicariaʒ ⁊ non virū fornicariū. Unde dr̄ hic in lege aūt moyſi mandauit nobis huiuſmodi lapidare. ¶ Quartū ē timor dei qui debet eam retrahere a peccato. Prouer. xv. per timorē dn̄i declinat omnis a malo. ⁊ illud ſolum ſicut dicit Aug. viros retrahit. non enim timent vxoris cuſtodiam: nec mūdi verecūdiam: nec legum aliquā penā. timet āt dei offenſaʒ. F Secundo in muliere fuit dei magna miſeratio ꝙ nullā ſibi penitētiā iniunxit: ſʒ tantuʒ ei dixit vade ⁊ amplius noli peccare. H Vidit enim ipām habere contritionem tantā que ad ſatiſfactionem ſufficiebat. Aliter enim non ſufficit ꝙ quis peccata dimittat niſi ſatiſfaciat. ſicut oſtendit Greg. in paſto. ꝑ tria exempla. I ¶ Primū exemplū ē: qꝛ ſiquis lr̄is vel inſtrumētis falſum ſcripſerit: non ſufficit ꝙ vlterius non ſcribat: niſi etiam ꝙ male ſcriptū ē deleat. peccata autem noſtra coram deo ſcripta ſunt. Hier. xvij. Peccatum iuda ſcriptū ē ſtilo ferreo in vngue adamātino. non igiť ſufficit vt quis amplꝰ nō peccet niſi qd̄ male fecerit ꝑ ꝯtritionē ⁊ lachrymas lauet. talis enim ſcriptura nō pōt melius lauari q̄ per aquā lachrymaꝝ. p̄s. Lauabo per ſingu. noc. le. meū ⁊c̄. ¶ Secūdū exēplū ē: ꝙ ſi quis alicui blaſfemias dixerit: non ſufficit ꝙ vlterius non dicat niſi d̄ his que male dixit ſatiſfaciat. Qm̄ igiť quis peccat nūc deum blaſphemat. Rom. ij. Nomen dei per vos blaſphematur. non ergo ſufficit vt ab his peccatorꝰ blaſphemijs abſtineat: niſi de his q̄ fecerit coram deo ſe reprehēdat ⁊ penitentiam agat. Job. xlij. Jccirco ipē me reprehēdo ⁊ ago penitētiam in fauilla ⁊ cinere. ¶ Tertiū exēpluʒ ē qꝛ debitor nō abſoluiť a debitis que cōtraxit ꝓ eo ꝙ alia nō multiplicat: niſi ea que cōtraxerit perſoluat. Qm̄ aūt peccamus dei debitores ſumus. ab his ergo peccatorum debitis abſoluti nō ſumus ꝓ eo ꝙ alia peccata non multiplicamus: niſi de his que contraximus deo digne ſatiſfaciamus. ab iſtis debitis quotidie abſolui petimus cum in oratione dominica dicimus. Et dimitte nobis debita noſtra ſicut ⁊ nos dimittimꝰ debitoribꝰ noſtris.

¶ Eodē ſabbato tertie hebdōe. xl. Sermo ſecūdus. 50

Jeſus autem inclinās ſe deorſum digito ſcribebat in terra. Jnclinatio xp̄i ſignificat eius humilitatē: qua intātuʒ ſe inclinauit ꝙ in vterū virginis deſcēdit. inclinando aūt ſe in terrā ſcripſit. Per terrā ſignificatur virgo maria: que ſic fructifera fuit ꝙ illū fructū ꝓtulit. d̄ quo dr̄ yſa. xlv. Aperiať terra ⁊ germinet ſaluatorē. Jn iſta terra xp̄s ſcripſit qn̄ m̄rem ſuā omnibus donis ⁊ virtutibꝰ dotauit ⁊ adornauit. Jn verbis igiť p̄miſſis tria notantur. ¶ Primo oſtēdiť de filio quāte fuerit humilitatis: cū dr̄. Jeſus aūt inclinans ſe deorſum. intelligiť de ſede p̄ris in mūdū. ¶ Secūdo oſtendiť de matre quāte fuerit excellētie ⁊ dignitatis: cum dr̄: digito ſcribebat. ¶ Tertio oſtendiť de ipā m̄re quāte fuerit cōſtantie ⁊ firmi

tatis in eo ꝙ terra vocatur. A ¶ Cir-
ca eius inclinationē.i.eius humilitatē
qua in vterū virginis deſcēdit. Notādū
ꝙ tunc xp̄s magis iſerius ſe inclinauit
ꝙ̄ inclinare potuit. ideo ſignāter dicit:
inclinās ſe deorſuz. Natura quidē diui-
na ſup omnia eſt. infra autē diuinā an-
gelica. infra angelicā natura humana.
infra naturā humanā eſt pena. infra pe
nā eſt culpa ſiue peccatū. infra vero pec
catū eſt nihil: quia omnib⁹ rebus īfimis
peccatū infimū locū tenet. Inquātū igi-
tur xp̄s in vterū virginis ſe inclinauit ꝛ
naturā paſſibilē aſſumpſit. īclinauit in-
tantū naturam diuinā: ꝙ infra ſeipſum
exinaniuit. Phil. ij. Qui cū ī forma dei
eſſet nō rapinā arbitratus eſt eē ſe equa-
lem deo: ſed ſemetipſuz exinaniuit for-
mā ſerui accipiēs. Inclinauit ſe īfra na
turā angelicā: quia paulo minus ab an-
gelis minoratus ē. p̄s. Minuiſti eū pau-
lo minus ab āgelis ꝛc. Inclinauit ſe in-
fra naturā humanā: q: opprobriū homi
nū factus. p̄s. xxi. Ego ſum vermis ꝛ nō
homo: opprobriū hominū ꝛ abiec. plebis
Yſa. liij. Nō eſt ei ſpecies neqꝫ decor: ꝛ vi
dimus eū ꝛ nō erat aſpectus ei. Inclina
uit ſe tādez vſqꝫ ad penā: quia propter
nos vulneratus ē. Yſa. liij. Vulneratus
eſt ꝓpter iniqui. noſtras: attritus eſt ꝑ-
pter ſcelera noſtra. Vſqꝫ ad culpaz ſine
peccatū ſe nō inclinauit: q: deus erat in
quē peccatū cadere nō poterat. Debuit
etiā eſſe ſine peccato qui omnia venerat
auferre peccata. B Secūdo oſtēditur
de matre quāte fuerit excellētie ꝛ digni
tatis in eo ꝙ ſcripta fuit. tota eniz trini
tas in ea ſcripſit. nā pater in ea ſcripſit
ſuā potentiā. filius ſuā patientiā. ſpiri-
tus ſanctus ſuā bonitatē ꝛ miſericordiā
ꝛ ſic pater fecit eaz potentē ad adiuuan
dū. filius fecit eā ſapientē ad aduocan-
duz. ſpūs ſanctus fecit eaz clementē ad
miſerandū. ¶ Primo pater fecit eaz po-
tentē ad adiuuāduz. Ecc. xxiiij. In hie-
ruſalē poteſtas mea. Eſt eniz tā potens
effecta ꝙ poteſt nos adiuuare in vita: in
morte: ꝛ poſt mortē. Si enizquis habe-
ret amicū qui poſſet eū iuuare ī vita eēt
bonus. ſi haberet aliū qui poſſet iuuare
in morte eſſz melior. ſi vero haberet aliū

qui poſſet iuuare poſt mortē iſte eēt opti
mus. C Beata igit virgo in iſto tripli-
ci ſtatu adiuuare nos poteſt. Unde can-
tat eccleſia. Maria mater grē mater mi.
tu nos ab ho. p. ꝛ ho. mor. ſu. ¶ Primo
quidē adiuuat in vita. in preſenti ꝛ eniz
vita quidaz ſunt iuſti ꝛ qdā peccatores.
iuſtos adiuuat: q: ꝯſeruat in eis dei gra
tiaz. ideo dicit mater gratie. peccatores
adiuuat: q: īpetrat eis diuinā miſericor-
diā. iō ſubdit mater miſericordie. ¶ Se
cūdo adiuuat in morte: q: tūc a diabolo
nos defendit. diabolus eniz eſt tāte au-
dacie ꝙ nō tantū ad peccatores ſed etiā
ad viros ſanctos qui moriunt venit: vo
lēs ſcire ſi aliqd̄ ius in eis habeat. ſicut
venit ad mortē ſancti Martini. Sz bea
ta virgo qū moriunt aliq ſui deuoti ad
eos venit ꝛ a demonibus eos protegit ꝛ
defendit. Ideo dr̄: tu nos ab hoſte prote
ge. ¶ Tertio adiuuat etiā poſt mortem
qū eniz aliqui ſancti viri moriunt: tunc
angeli veniūt ꝛ aīas eoꝝ deducūt in ce-
lū. ſed qū moriunt aliq deuoti beate ma
rie virginis. ipā ad eos venit ꝛ eoꝝ aīas
ſuſcipit ꝛ in celū deducit. iō ſubdit: ꝛ ho
ra mortis ſuſcipe. ¶ Scd̄o filius eā fecit
ſapiētē ad aduocādū. vn̄ ſignificata ē p
illā mulierem ſapiētiſſimā de qua di. ij.
Regū. xiiij. Miſit ioab thecnā ꝛ tulit in
de mulierē ſapiētē que ꝑ abſalone apd̄
dauid aduocauit: allegās generalē īfir
mitatē. dicēs oēs morimur ꝛ qſi aq̄ dila
bimur ſup terrā que non reuertunt. vbi
btā virgo allegat p̄mo hūane miſerie ge
neralitatē: q: oēs moriunt. ſcd̄o ꝯtinui-
tatē: q: qſi aque dilabunt. tertio irreuo-
cabilitatē: q: nō reuertunt. hō eiz ē ſpūs
vadēs ꝛ nō rediēs. hꝫ eniz iſta aduoca-
ta oīa illa bona que in bono aduocato
requirunt. bonus enim aduocatus tria
dꝫ habere. bonā diligētiā vt ſit valde ſol
licitus in ꝓmouēdo cām ſuā. q: ſi negli-
gēs eēt cito ſuccūberet. ſed ſi eſſet ſollici
tus ꝛ parū eſſet iuris peritus nō eēt bo-
nus aduocatus. ideo oportet vt ꝑter di-
ligentiā habeat etiā magnā ſapientiaz.
ſed ſi ſollicitus eſſet ꝛ peritus ꝛ regi aū
quem aduocaret ꝛ toti familie ſue eſſet
odioſus. nō eſſet idoneus aduocatus. ꝛ
ideo oportet ꝙ coraz rege ꝛ familia ſua

habeat gratiā. D Ille igit optim⁹ eſt
aduocat⁹ q hꝫ magnā diligētiā: magnā
ſapiētiā: ꝛ magnā gratiā. iſta tria hꝫ nr̄a
aduocata. ſicut dauid in ſpū ſcō ꝓuidēs
dixit: Aſtitit regina a dextris tuis: ecce
quāta diligētia. nō eniz ad horā recedit
ſed a dextris filij ſemꝑ aſtitit ꝛ ꝑ pecca-
toribus itercedit. In veſtitu deaurato.
ecce quāta ſapiētia. Per auruz enim in
ſacra ſcriptura diuina ſapiētia ſignifi-
catur. Alij eniz ſancti habuerūt aurū. i.
ſapiētiā diuinā: ſed nullus veſtitus fuit
auro vt virgo beata. iō dr̄: in veſti. deau.
Tūc eniz diuina ſapiētia ipſam veſtiuit
qū nouē mēſib⁹ in vtero eius habitauit.
hinc ēt colligēdū eſt quāta ſapiētia cor
eius reſplēduit qū diuīa ſapiētia nouez
mēſib⁹ in vtero eius hītauit. iſta eſt illa
mulier de qua dr̄ Apoc. xij. Signū ma-
gnū apparuit in celo. mulier amicta ſo-
le. Tūc eniz amicta ſole fuit: qū ſol iuſti
cie in ea deſcēdit. Circūamicta varietate
ecce quāta grā coraz rege ꝛ ſua familia.
intātū eſt eniz toti celeſti curie gratioſa
ꝙ oēs eam circūdāt. nā in celo quot ſūt
ordines tot ſūt varietates. iſte varieta-
tes tanꝙ̄ domicelle eā circūdāt. ꝛ tanꝙ̄
dn̄az ꝛ reginā eā ſemꝑ aſſociāt. ideo can
tat eccleſia. ſicut dies verni circūdabāt
eā flores roſaꝝ. i. oēs ſocietates martyꝝ
ꝛ lilia ꝯualli. oēs ſocietates angeloꝝ: cō
feſſoꝝ: ꝛ virginū. ¶ Tertio ſpūs ſanctus
fecit eā clemētē ad miſerādū. Sūt enim
qdā ſancti in celo qui qū rogant ſequūt
īformationē ſue ꝯſciētie. ꝛ iō qnqꝫ deuz
rogare nolūt: q: hūt ꝯſciētiā ꝙ illi non
ſūt digni exaudiri. Alij ſancti ſunt q qū
rogant ſequunt rectitudinē diuine iu-
ſticie. Et ideo ſi rogant ꝛ ſciūt ꝙ diuine
iuſtitie hoc nō ꝯpetit rogare nō audēt.
Beata aūt virgo nō reſpicit ad conſcien
tiā nec ad iuſtitiā ſed ad miſericordiaz.
ac ſi dicat teneant ſe ad ſuas ꝯſcientias
qui volunt: reſpiciāt ad dei iuſtitiā. ego
me ſemper tenebo ad miſericordiā. E.
Propter iſtaz miſericordiā tam excellē-
tem ipſa dicit de ſeipſa. Eccl. xxiiij. qua-
ſi oliua ſpecioſa in campis. Ex quo ha-
betur ꝙ ipſa habet miſericordiā excedē
tem: congruentē: ꝛ patentē. Excedentez
qdem per hoc quod dicit: oliua. Sicut

eniz oleuz omnibus liquoribus eminet:
ſic miſericordia eius omnib⁹ ſanctoruz
miſericordijs preeminet ꝛ illas excellit.
vnde illō quod dr̄ Eccl. xviij. de dn̄o po
teſt dici etiā de dn̄a. miſeratio hoīs cir-
ca proximū ſuū. Miſericordia autē dn̄i
ſuper omnē carnē. Habet etiā miſericor
diā ꝯgruentē. ideo dr̄: Specioſa. Tunc
eniz dr̄ ſpecioſa qū ī tēpore neceſſitatis
ꝛ tribulatōis īpēdit. Iuxta illud Eccl.
xxxv. Specioſa miſericordia dei in tpe
tribulatōis. Iſtā miſericordiā ꝯgruētez
in tpe tribulatōis btā virgo īpēdit ꝛ ſub
uenit. Iō vocat luna. ꝛ lucet in nocte: q:
ipſa īpendit lucē ꝯſolatōis ī tribulatōe.
Habet ēt miſericordiā patētē: iō dr̄ oliua
in cāpis nō ī hortis. Ad oliuas qdē hor
toꝝ nō oēs poſſunt accedere. ad oliuas
aūt campoꝝ oēs poſſunt ire. Quidā ſan
cti vident eſſe oliue horti celi: q: miſeri-
cordias ſuas nobis clauſas tenēt: q: di-
gni nō ſum⁹. Btā aūt virgo ē ſicut oliua
in cāpis: q: eius miſericordia ē cōis. Vn̄
dicit Bern̄. de plenitudine eius capiunt
vniuerſi. egri curationē: triſtes ꝯſolatio
nē. pctōres veniā. iuſti grāz. angeli leti-
tiā. fili⁹ hoīs humane carnis ſubſtātiaz.
tota trinitas gloriā. ita vt nō ſit q ſe ab-
ſcondat a calore eius. ¶ Tertio fuit ma
ria multe ꝯſtātie ꝛ firmitatis: qd̄ oſtēdit
in hoc quod terra vocat. Eccl. v. Gene-
ratio preterit ꝛ generatio aduenit. terra
autē in eternū ſtat. Nam in paſſione xp̄i
generatio apoſtoloꝝ ꝑterijt: q: fidē amī-
ſit. Sed in reſurrectōe aduenit: q: tunc
eaz recuperauit. Sed terra. i. beata vir-
go cadere non potuit. F Ceciderunt
qdez apoſtoli in paſſiōe xp̄i a fide: a gra
tia: a ſocietate xp̄i: q: ipſuz ſoluz reliqueꝛ
runt. ¶ Sed beata virgo a fide cadere
non potuit: quia in altitudine ſapientie
diuine erat fundata. p̄s. Fundamēta ei⁹
in montibus ſanctis. Ideo ſignificatur
per ſtellā maris que ceteris ſtellis occi-
dentibus: illa non occidit. ſic beata vir-
go ceteris apoſtolis cadētibus ipſa ca-
dere nō potuit. ¶ Secūdo cadere nō po
tuit a grā: q: ſeptē colūnis. i. ſeptem do
nis ſpūs ſancti fuerat ſtabilita. Prouer.
ix. Sapiētia edificauit ſibi domuz: exci-
dit colūnas ſeptem. ¶ Tertio nō potuit

cadere a ſocietate xp̄i: q̄r cruci eius fuit ſemꝑ cōiuncta. Joan.xix. Stabat iuxta crucē ieſu mater ei⁹. Et q̄r ſic firma fuit ita ꝙ nec a fide nec a gr̄a nec a ſocietate xp̄i cadere potuit: ideo ipſa dicit Eccli. xxiiij. Ab initio ⁊ ante ſecula creata ſuz: ⁊ vſq̄z ad futuꝝ ſeculum ⁊c̄.

¶ Dn̄ica q̄rta.xl. Sermo pm⁹. li

Abiit ieſus trās mare galilee qđ eſt tyberiadis. Jo.vi. In p̄nti euāgelio fit mentio de tribus generibus pſonarum. ſ. de xp̄o: de diſcipulis: ⁊ turbis. A In xp̄o fuerūt tria. ſ. magna clemētia: magna potētia: ⁊ magna ꝓuidētia. ¶ Clemētia eius fuit in duobus. ☞ Primo i hoc qđ dr̄ ꝙ oculos ſubleuauit ⁊ turbam vidit. Beda. ꝙ ſubleuaſſe oculos ieſus ⁊ venientē ad ſe multitudinem vidiſſe phibeť: diuine pietatis indiciū eſt: q̄r videlicet cūctis ad ſe venire q̄rentibus gratia miſericordie celeſtis occurrere ꝯſueuit. B Notādum autez ꝙ duos deus oculos hz. ſ. oculū ſapiētie. Eccl.xiij. Omnia videt oculus eius. Et oculū miſericordie. Sap.iiij. Gratia dei ⁊ miſericordia eius in ſanctos eius: ⁊ reſpectus in electos illi⁹. Iſtos duos oculos olim deus clauſos tenebat. Et oculū ſapiētie q̄r nulli viā eūdi ad patriā oſtēdebat. Et oculū miſericordie: q̄r nullum ſibi recōciliare volebat. Job.xxx. Sto ⁊ nō reſpicis me. ſ. oculo ſapiētie. mutat⁹ es mihi in crudelē: q̄r nō vides me oculo miſericordie. Tādē aperuit deus oculū ſapiētie: qn̄ iudeoꝝ populo legem dedit. Oculū aūt miſericordie clauſuz tenebat: q̄r nullū ad ſe recipiebat. Modo autez oculos ambos aperuit. Et oculuz ſapiētie: per quē nobis viā oſtēdit. Et oculū miſericordie: ꝑ quē nos ad ſuā gloriā recipit: ideo dr̄: Cū ſubleuaſſet oculos ieſus. ☞ Scđo eius clemētia fuit in hoc ꝙ de his que facturus erat tā familiariter cū ſuis diſcipulis ꝯferebat. Vn̄ dixit ad Philippū: Vnde eme. pa. vt mā. hij ⁊c̄. Xp̄s nāq̄z iter diſcipulos mō exhibebat ſe ſuꝑiorē dicēs: Joan.xiij. Uos vocatis me dn̄e ⁊ magiſter: ⁊ bn̄ dicitis ⁊c̄. Modo inferiorē. Luce.xxij. Ego aūt in medio veſtrū ſum ſicut q̄ miniſtrat. Modo equālē. Joā.xiiij. Jā nō dico vos ſer. ſed ami. C In hoc dať exēplū p̄latis: ꝙ inter ſuos ſubditos aliqn̄ debēt ſe oſtēdere tanq̄ ſuꝑiores: ⁊ hoc in officio correctionis. Timo.ij. Argue cū omni īperio. Aliqn̄ tanq̄ inferiores: ⁊ hoc in humili ſui reputatiōe. i. Teſſal.ij. Facti ſum⁹ paruuli in medio veſtruz ⁊c̄. Aliqn̄ tanquā equales: ⁊ hoc in amabili conuerſatiōe. Ecc.xxij. Rectorē te poſuerūt noli extolli: ſed eſto in illis quaſi vnus ex illis. D ¶ In xp̄o fuit magna potētia: que oſtenditur i duobus. ☞ Primo i hoc ꝙ q̄nq̄z panes ſic multiplicauit ꝙ quinq̄z milia hoīuz ide ſatiauit: exceptis mulieribus ⁊ puulis. Sicut dr̄ Mat.xiiij. Et nihilominus duodecim cophini ſuꝑfuerunt. Hoc eniz fuit potētie īfinite. Multiplicabanť aūt iter man⁹ xp̄i ipſi panes duz eos frāgeret. Inter manus diſcipuloꝝ dum eos diſtribuerēt: ⁊ iter dētes edentiū: dū eos ederēt. Iſtud aūt miraculuz quotidie fit: ⁊ tn̄ nemo mirať. Aug. Maius miraculū eſt gubernatio toti⁹ mundi q̄ ſaturatio q̄nq̄z miliū hoīum de q̄nq̄z panibus: ⁊ tn̄ hoc nemo mirať. Iſtud mirātur hoīes: nō q̄r maius eſt: ſz q̄r rarū eſt. Vn̄ eim multiplicat de paucis granis ſegetes: idē multiplicauit i manib⁹ ſuis q̄nq̄z panes. P̄tās in xp̄i manibus erat: Panes autē illi q̄nq̄z: ſemina erant nō q̄dez terre mādata: ſed ab eo q̄ terrā fecit multiplicata. E ¶ Ideo notādū ꝙ ſūt q̄daz miracula que hn̄t tn̄ vtilitatez ſed nullā admiratione: q̄r ex vſu viluerūt: ſicut eſt mūduz gubernare: ſegetes de terra ꝓducere: hoīes de muliere facere: ⁊ huiuſmodi. ☞ Quedā ſunt que hn̄t āmiratiōez ſed nullā vtilitatez: ſicut ſunt miracula magoꝝ ⁊ antixp̄i. ſicut eſt per aerē volare: ſtatuas facere loq̄: ⁊ huiuſmodi. ☞ Quedā ſunt que hn̄t āmiratiōnē ⁊ aliquā tꝑalez vtilitatē: ſed nullā neceſſitatē: ſicut ſunt miracula maloꝝ xp̄ianoꝝ: q̄ dicūt. Mat.vij. Dn̄e dn̄e nō ne in noīe tuo ꝓphetauimus. Nō enim faciūt illa vt īfideles ꝯuertātur vel fideles in fide ꝯfirmenť: ſed vt ipſi reputentur. Miracula autez que fecit xp̄s ⁊ alij ſancti hn̄t āmiratione: q̄r ſūt ꝑter ordinē curſumq̄z nature. Et hn̄t vtilitatē: q̄r

ſiunt ꝓpter ꝯſolationē īdigentiū. Et habēt neceſſitatē: q̄r ſiunt q̄n īminet neceſſitas fidei vel aliquod periculū. Tale fuit miraculū xp̄i. Habuit eniz āmirationez. Unde dr̄ ꝙ illi hoīes cū vidiſſent ꝙ fecerat ſignū: dicebāt: Hic eſt vere ꝓpheta q̄ venturus eſt in mūduz. Habuit vtilitatez: q̄r quinq̄z milia hoīuz ſaturauit. Habuit neceſſitatē: q̄r cū illi īfideles eēnt ex hoc multos ad fidez cōuertit. ☞ Secundo oſtēdit potentiā ſuam in hoc ꝙ panes aſperos. i. ordeaceos: in panes dulces ⁊ ſuaues cōuertit. F Credendū eſt eniz ꝙ nūquā fuerūt panes ⁊ piſces dulcioris ſaporis. Et ratio poteſt eſſe. Quoniā aliq̄d fieri poteſt: aut per naturam: aut per artem: aut per miraculū. Id autez quod fit ꝑ naturā: melius eſt in eodē genere ⁊ in eadez ſpecie q̄ illud qđ fit ꝑ artificiū. Illud vero qđ fit ꝑ miraculuz: melius eſt q̄ illud qđ fit per naturā vel per artē. Verbi gratia. Auꝝ alchimicuz qđ fit ꝑ artificiū hoīs videť eſſe ꝑcioſuz: ſed auꝝ naturaliter radijs ſolaribus in terre viſceribus generatū eſt precioſius. Si vero aliquis ſanctus miraculoſe aliquā materiā in aurū cōuerteret: ſicut fecit Joānes euāgeliſta: illud aurū eēt precioſiſſimū. Cū igiť iſti panes fuerūt miraculoſe multiplicati: manifeſtum eſt ꝙ fuerūt dulcioris ſaporis q̄ aliq̄ alij panes: q̄r iſti panes partiz fuerūt opus nature: inquātū grana naturalr̄ ſunt ꝓducta. Et fuerūt opus artis īquātū grana fuerūt cōtrita ⁊ farina fermētata: ⁊ panes modo alioꝝ decocti. Fuerūt etiam opus gratie inquātū miraculoſe fuerūt multiplicati. ¶ Tertio in xp̄o fuit magna ꝓuidētia in eo ꝙ precepit ꝙ fragmēta ⁊ reliq̄as colligerēt: vt denuo pauperib⁹ darēt. G ¶ Notandū tn̄ ꝙ ſunt quedā reliq̄e diſꝑgēde: ſicut ſunt reliq̄e peccatoruz. i. mala cogitatio ⁊ delectatio: que remanēt aliquādo poſt peccatū. Yſa.xiiij. Perdā babylonis nomen ⁊ reliq̄as ⁊ germen ⁊ progeniē. Nomina babylonica ſunt verba laſciua. Germina ſunt mala opera. Reliquie ſunt cogitationes male. Iſta omnia ſunt diſpergēda. ☞ Alie ſunt reliq̄e colligēde ⁊ cōſeruande: ſicut ſunt reliq̄e bonaruz cogitationū. p̄s. Reliq̄e cogitatiōis diez feſtum agēt tibi. Reliq̄e cogitationū. i. ipſe cogitationes bone que relinquunť poſt op⁹ bonū: deo faciunt feſtū magnū. Vel reliquie cogitationū ſūt ſomnia ſanctorum viroꝝ que cauſanť ex cogitatiōibus precedētibus. Et ille reliq̄e faciunt deo magnū feſtū. Quia ſicut dicit Greg. Somnia ſanctoꝝ nō vacāt a merito. ☞ Tertie reliq̄e ſūt que ſunt erogāde: ſicut ſūt reliq̄e ciboꝝ que ſunt paupibus erogāde. Sed tn̄ de multis dr̄ illud p̄s. Saturati ſūt filijs. i. cū filijs ſuis. Et tn̄ reliq̄as nō dederūt: ſed dimiſerūt eas puulis ſuis. H ¶ Scđo fit mentio de diſcipulis. Inter quos fuerūt tres differētie. Quoruz q̄dā erāt in fide adhuc tardi: ſicut Philippus qui reſpōdit. Ducētoꝝ denarioruz panes non ſufficiunt eis. Alij adhuc erāt in fide iperfecti: ſicut andreas q̄ dixit: Eſt vnus puer hic ⁊c̄ Alij erāt deuoti ⁊ ſeduli ſicut alij diſcipuli q̄ panes a xp̄o receptos ſollicite diſtribuebāt. Nō eſt ergo mirāduz ſi i aliqua religiōe aliq̄ inueniuntur tardi: ſicut ſunt īcipientes. Aliq̄ nōdū pfecti: ſicut ſunt proficiētes. Aliqui deuoti: ſicut ſūt perfectionē apprehēdētes. I Tertio fit mētio de turbis in q̄bus tria fuerūt. ☞ Vnū eſt humilis ſeſſio. Unde diciť: Diſcubuerūt ergo viri ⁊c̄. Per ſeſſionē igiť corporis intelligiť q̄es mentis. Qui igiť vult a deo ſpiritualiter paſci oportet ꝙ ſedeat. i. a curis ſuꝑfluis ⁊ anxietatibus ⁊ perturbationibus ꝯquieſcat. Hinc eſt ꝙ filij iſrael non potuerūt paſci māna celeſti quādiu fuerūt in egypto: ⁊ q̄diu farinā ſecū tulerūt: ⁊ q̄diu non trāſierūt mare egypti. qui ergo vult paſci manna celeſti: exeat de egypto. i. đ tenebroſitate peccati. abijciat farinā egypti. i. occaſiōes pc̄ti. tranſeat mare. i. turbationes ⁊ fluctuationes mūdi. Secūdo in turbis fuit plena refectio. qđ notať cum diciť: Cū aūt impleti eſſent ⁊c̄. ⁊ ſignat celeſtē refectionē in q̄ ſancti plene ſatianť. K In inferno quidem eſt fames omnimoda ⁊ tāta ꝙ pre nimia fame tantum pellis in eis remanebit. Thren.iiij. Adheſit cutis eorum oſſibus: aruit ⁊ facta eſt quaſi lignuz. tanta ꝙ fames intra coſtas coꝝ concluſa erit.

Job. xviij. Inedia inuadat coſtas eoꝝ. tā
ta ꝙ liguas ꝓpꝛias mādacabūt. Apoc. i.
Cōmāducauerunt linguas ſuas. tāta ꝙ
bꝛachia ſua deuoꝛabunt. Yſa. lvi. Unuſ-
quiſq; bꝛachia ſua voꝛabit. In celo erit
ſatietas plena. ps. Satiaboꝛ cum appa-
ruerit gloꝛia tua. ſed in mūdo eſt ſatie-
tas ſemiplena. ps. Calix in manu dñi vi
ni meri. ecce ſatietas celi: plenus mixto.
ecce ſatietas mūdi. verūtamen fex eius
nō eſt exinanita ⁊c. ecce miſeria ⁊ fames
inferni. ¶ Tertio in turbis fuit deuota
laudatio cum dicitur: illi ergo homines
cū vidiſſent ſignū quod fecerat deus di-
cebāt: quia hic eſt vere pꝛopheta ⁊c. L
¶ Qñ igit comedimus pꝛius debet pꝛe-
cedere benedictio: cū dicit: Accepit ergo
ieſus panē ⁊c. Et cū gratias egiſſet ⁊c. i.
Tim. iiij. Omnis creatura dei bona eſt ⁊
nihil reijciēdum qđ cū gratiarū actione
percipit. ſanctificat enim per verbū dei
⁊ oꝛationē. ¶ Deide debet cōicari lectio.
Aug. Cū acceditis ad mēſam donec īde
ſurgatis quod vobis ſecūduȝ cōſuetudi-
nem legitur ſine tumultu ⁊ cōtentione
audite. ¶ Ultimo debet ſubſequi gratia
rum actio. i. Coꝝ. x. Siue māducatis ſi
ue bibitis vel aliquid aliud facitis: om-
nia in gloꝛiaȝ dei facite.

¶ Eadem dñica quarta quadrageſime
Sermo ſecūdus. 52

ACcepit ergo ieſus pa-
nes ⁊ cum gra-
tias egiſſet diſtribuit diſcum-
bētibus. Iſtud euāgeliū bis
in anno recitat in eccl'ia. ſ. vltima dñica
ante aduētū. ⁊ hoc eſt ꝓpter finē euāge-
lij vbi dr: hic eſt vere ꝓpheta qui ventu-
rus eſt in mūdū. Et in q̄rta dñica q̄dra-
geſime. ⁊ hoc ꝓpter pꝛīcipiū euāgelij vbi
dr: Erat aūt pꝛimum paſcha dies feſtus
iudeoꝝ. Uocat autē iſta dñica dupl'r. ſ.
dñica de roſa: ⁊ dominica de panibus.
¶ Cauſa autē pꝛime appellatiōis eſt. q2
i hac die ſūmus pōtifex p vrbē poꝛtat ro
ſaȝ aureā muſco ⁊ balſamo ītus plenaȝ:
quā poſtmodū dat p̄fecto vrbis. Quare
autē iſta roſa poꝛtat rō triplex aſſignari
pōt. Una litteralis. alia ſpūalis. ⁊ tertia
moꝛalis. Rō autem litteralis pꝛout dicit
Innocentius in ſermone quodam. qm̄

coꝛruptibile coꝛpus noſtruȝ ex nimio la-
boꝛe ⁊ fatigatiōe deficeret: niſi ipſum ad
recreatiōis remedium releuaret. Unde
dicit: Interpone tuis īterdū gaudia cu-
ris. nā qđ caret alterna requie durabile
nō eſt. ¶ Unde ⁊ ſanctus Antoni9 poſt
lōgum laboꝛē ſolitus erat ducere aliquā
recreatione ⁊ cum hoc cuidā ſagittario
diſplicuiſſet. docuit eū ſanctus Antoni-
us per arcus nimiā extenſionē ꝙ opoꝛ-
tet interdū laxare vigoꝛeȝ. Eccleſia igit
populū ieiunijs fatigatū tripl'ci reme-
dio nitit hodie releuare. ¶ Pꝛimo ver-
bo letificāte. omnia eniȝ que ſunt in ho-
dierna miſſa taȝ in introitu ꝙ̄ in epiſto
la ꝙ̄ in toto officio ſūt gaudioſa. ⁊ ideo
eos qui in penitētia laboꝛāt foꝛtificarīq2
delectatio foꝛtificat opatione: vt dicit in
ethicis. ¶ Secūdo cibo ꝯfoꝛtante: ſicut
patet in euāgelio. Iſtud eniȝ miraculuȝ
de quinq; panibus ſicut tunc refecit coꝛ
poꝛaliter: ſic nos dbet reficere ſpūaliter.
¶ Tertio quodā ſolatio recreāte. ſ. roſe
depoꝛtatōe. vn̄de dicit ibidē Innocē. Ne
populus ꝓpter aſperitatē quadrageſi-
malis obſeruātie continuo laboꝛe defice
ret. in hac media dñica roſe ſolatiuȝ in-
terponit vt anxietas tēperata meli9 ſuf
feratur. ¶ Secūda ratio eſt ſpūalis. per
roſaȝ enim illā taȝ naturalē ꝙ̄ artificia-
lem xp̄s ſignat. A In illa eniȝ roſa ar-
tificiali tria ſūt. ſ. Auruȝ: muſcū ⁊ balſa-
mū. Similiter in xp̄o ſunt tres ſubſtan-
tie. ſ. Caro que ſignat per aurū quod coꝛ
rūpi nō poteſt. ps. xv. Nō dabis ſanctuȝ
tuū videre coꝛruptionē. Anima que ple-
na fuit muſco. i. odoꝛe omniū virtutuȝ ⁊
gratiaꝝ. Cant. i. Trahe me poſt te. curre
mus in odoꝛē vnguētoꝛuȝ tuoꝛuȝ. Et di
uinitas que ſignatur per balſamū. Ecc.
xxiiij. Quaſi balſamū non mixtuȝ odoꝛ
meus. Diuinitas eniȝ fuit carni vnita:
ſed nō admixta. Qui igit vult laboꝛē pe
nitētie ferre debet hāc roſam i coꝛde poꝛ
tare. Signat etiā xp̄s per roſaȝ natura-
lem que pꝛe ceteris floꝛibus magis dele-
ctat viſuȝ ſuo coloꝛe. magis recreat olfa
tum ſuo odoꝛe. magis confoꝛtat guſtum
ſuo ſapoꝛe. ſic etiā xp̄s eſt dlectabilis ad
intuēdum. i. Petri. i. In quē deſiderant
angeli ꝓſpicere. eſt ſua vis ad odoꝛādū

Cant. i. Trahe me poſt te: curremus in
odoꝛē vnguentoꝝ tuoꝛuȝ. Eſt dulcis ad
ꝓguſtādum. ij. Pet. ij. Si tamē guſtaſſes
ꝙ̄ dulcis eſt dñs. Nō debet igitur fatiga
ri fideles laboꝛ penitētie ꝯſiderādo hāc
roſaȝ in qua recepturi ſunt tāte clarita-
tis viſionē. tante ſuauitatis odoꝛē: ⁊ tāte
ſatietatis refectioneȝ. ¶ Tertia ratio eſt
moꝛalis. per roſam eniȝ ſignat ꝙ per pe
nitētiaȝ ſpine vitioꝝ noſtroꝝ ꝯuertūtur
in roſas virtutū. Unde dicit Amb. i ſer-
mone. ꝙ per abſtinētiā ſpine ꝯuertūtur
in roſas virtutū. ꝓducit eniȝ iquit p ie-
iuniū libido cōtinētiaȝ. ſupbia humilita
teȝ. ebrietas ſobꝛietatē. Nec eſt itelligen-
dum ꝙ vitia p ſe ꝓducant virtutes cuȝ
ꝯtraria ſint. ſed ꝙ per ieiuniuȝ fit ꝙ qui
pꝛius erat libidinoſus efficitur caſtus. q
pꝛius erat ſupbus: efficit humilis ⁊ mā-
ſuetus. qui pꝛius ebꝛioſus efficitur ſobꝛi
us. Yſa. lv. Pro ſaliūca abies aſcendet.
⁊ p vrtica creſcet mirtus. ſaliūca eſt her
ba ſpinoſa dicta a ſaliēdo eo ꝙ ſe cōcul-
cantes ſalire facit. Abies dicit ab eūdo:
eo ꝙ pꝛe ceteris arboꝛibus lōge eat ⁊ in
excelſuȝ p̄mineat. Per ſaliūcam igitur
intelligit amoꝛ mundi qui eſt ſpinoſus.
iuxta illud Mat. vij. Nūquid colligunt
de ſpinis vuas ⁊c. Eius ꝯſideratio facit
hoies reſilire ab eius amoꝛe. Naum. iij.
Omnis q viderit te reſiliet a te. Per abie
tem intelligit amoꝛ dei qui facit animaȝ
aſcēdere vſq; ad celū. Urtica facit pꝛuri
ginē. mirtus vero hȝ frigiditatē. Eſt er-
go ſenſus ꝙ p penitētiā amoꝛ mūdi ver
titur in amoꝛē dei. ⁊ pꝛurigo ꝯcupiſcen-
tie carnalis vertit in refrigeriū ꝯtinen-
tie. Yſa. xxxv. In cubilibus in qbus pꝛi-
us dracones habitabāt oꝛiet viroꝛ cala-
mi ⁊ iunci: q2 in coꝛdibus petōꝝ in qbus
habitāt dracones qui demones dicūtur
per penitētiā vitioꝝ. oꝛitur p penitētiaȝ
viroꝛ virtutū. B ¶ Secūdo hec dñica
vocat de panibus ex eo ꝙ xp̄s quinq; mi-
lia hominū de quinq; panibus ſatura-
uit. Sicut autē tūc ſatiauit de quinq; pa
nibus coꝛpaliter: ſic quotidie reficit fide
les de quinq; panibus ſpūaliter. ¶ Pꝛi
mus ē panis penitētialis. ⁊ iſte cōfici-
tur de tribus farinis. quarum vna ē to
ta amara. alia tota eſt dulcis. tertia eſt ⁊

amara ⁊ dulcis. C Uerus eniȝ penitēs
debet habere timoꝛē ⁊ ſpem. Timoꝛē qui
deȝ debet hēre de ꝯſideratiōe pene eter-
ne. ⁊ iſta ē farina amara. Ezech. xij. Pa-
nem tuū in ꝯturbatiōe comede. Multū
eniȝ penitēs debet timere ⁊ ꝯturbari qñ
conſiderat hoꝛribiles penas īferni. Job
xxi. Quādo recoꝛdat9 fuero cōcutit car
nem meā tremoꝛ. ¶ Secūdo penitēs de
bet habere amoꝛē de ꝯſideratiōe celeſtis
gloꝛie. ⁊ iſta farina eſt tota dulcis. Nihil
enim dulcius ꝙ̄ dei gloꝛiā mēte conſpi-
cere ⁊ ipſaȝ dſiderare. ps. ꝙ̄ magna mul
titudo dulcedinis tue dñe. De illo pane
dicitur Luce. xiv. Beatus qui māducabit
panem in regno dei. ¶ Tertio penitens
debet habere ſpem de conſideratiōe pec
catoꝛuȝ ⁊ venie. ⁊ iſta farina eſt dulcis ⁊
amara. amara: quādo ꝯſiderat peccato-
rū multitudinē. Yſa. xxxviij. Recogita-
bo tibi omnes annos meos in amaritu-
dine anime mee. Dulcis vero quādo ha-
bet ſpem de venia obtinenda. Pꝛouerb.
xiiij. Coꝛ qđ nouit amaritudinē aie ſue.
ecce quanta amaritudo pꝛo culpa: i gau
dio eius non miſcebit extraneus. ecce
gaudiū pꝛo venia. D ¶ Secūdus pa-
nis eſt ſacramētalis quē in feſto paſche
recepturi ſumus. ⁊ iſte panis foꝛmatus
fuit in arca vteri virginalis de farina eter
na: ideſt ſempiterna. de farina antiqua:
ideſt de carne ab adā traducta. ⁊ de fa-
rina noua. i. de anima de nouo creata.
Iſte panis ſic foꝛmatus: tripl'ci igne fu-
it excoctus. ſ. igne amoꝛis. de quo igne
dicitur Luce. xij. Igneȝ veni mittere in
terram. E Iſto igne amoꝛis fuit inflā-
matus. quia pꝛopter amoꝛem noſtrum
fuit paſſus. Joan. xv. Maioꝛem hac di-
lectionem nemo habet: vt animam ſu-
aȝ ponat quis pꝛo amicis ſuis. Igne do
loꝛis. Thꝛen. i. O vos omnes qui tran-
ſitis per viam: attendite ⁊ videte ſi eſt
doloꝛ ſimilis ſicut doloꝛ meus. Igne
paſſionis. ps. Igne me examinaſti ⁊c.
Item idem. Oſſa mea ſicut cremium
aruerunt. F Iſte panis ſic foꝛmatus
⁊ ſic decoctus in quinque partibus vul
nerum fuit inciſus. ¶ Pꝛimum vul-
nus vt patrem reconciliaret. ¶ Secun-
dum vt celeſtem ianuaȝ aperiret. ¶ Ter

tium vt ruinā āgelicā repararet. ¶ Quartum vt ſctōs de limbo educēt. ¶ Quintū vt demones ſubiugaret. ¶ Tertiꝰ panis ē materialis quē quotidie petimus in orōne dicētes. Panē noſtrū quotidianū da nobis hodie. Iſtū panē pauperibus debemus cōicare ſi voluꝰ ꝙ ieiunia nr̄a do ſint accepta ⁊ grata. Unde poſtquam dixit dn̄s yſa. lviij. Nonne hoc ē ieiuniū qḋ elegi. Et ſubdit. Frange eſurienti panē tuū ⁊c. Dicit enim petrus raueñ. ꝙ elemoſina cōuenit ieiunio ſic oleū lucerne. ſicut ſol diei. ⁊ ſicut anima corpi. ß Sicut enim lucerna extinguitur cū oleū deficit: ſic ieiuniȝ meritū perditur cum elemoſyna ſubtrahit. Greg. Talia ſunt ſine charitate ieiunia qualis ē ſine oleo lucerna. fumigare quidem ⁊ fetere pōt lucere non pōt. eſt etiam ſicut ſol diei. ſicut enim ſol nubes expellit ⁊ glaciem ſoluit. ſic elemoſyna peccatum extinguit. Eccli. iij. Elemoſyna eniȝ patris nō erit in obliuione. ⁊ ſicut in ſereno glacies diſſoluit. ſic ⁊ elemoſyna peccata tua ſoluūtur. Eſt ēt elemoſyna iuncto ieiunio ſicut aīa corpori. Sicut eniȝ anima corpus viuificat: ſic elemoſyna ieiunium gratificat. Et ſicut corpꝰ moritur qn̄ anima recedit: ſic ieiuniȝ meritū perdit cū elemoſyna deficit. ¶ Quartus panis eſt infernalis qui conficit ex peccatis. Prouer. iiij. Comedunt panē impietatis ⁊ vinū iniquitatis bibūt. Nihil enim ꝓdeſt a cibo abſtinere ⁊ pane materiali: niſi abſtineat ab iſto pane peccati. Unde dicit yſa. lviij. Nōne hoc eſt ieiuniȝ qḋ elegi: diſſolue colligationes impietatis: ſolue faſciculos dep̄rimētes. Quidaȝ habent impietates colligatas: q: ex mala cogitatione cadunt in delectationē: ⁊ de delectatiōe in cōſenſum: ⁊ de cōſenſu in opus: ⁊ de ope in cōſuetudinē: ⁊ de cōſuetudine in neceſſitatē peccandi. Habent etiam faſciculos peccatorum dep̄rimētes: q: cū deberēt de iſto faſciculo diminuere: ſemꝑ volunt peccata peccatis addē. ¶ Sicut legit in vitis patrum ꝙ ſanctus Anſelmus oſtendente ſibi angelo vidit tres viros. ¶ Unus in nemore faciebat faſcem lignoꝝ ⁊ ſemꝑ ligna addebat donec ferre non poſſet. ¶ Alius infundebat aquam in ciſternaȝ pforatam: que tota effluebat. ¶ Alı̄ quidam trabē nō in longū ſed trāſuerſū ī quādam eccleſiam ducere volebat. ¶ Et expoſuit angelus ſibi ꝙ p̄mi ſunt q peccata peccatis addunt: cum deberent minuere. Ecc. xvij. Peccare corā dn̄o ⁊ minue offendicula. ¶ Secūdi ſunt qui habent cor ſuum p diuerſa crimina pforatum: ita ꝙ ſi aliqua opera de genere bonorum faciūt: omnia perdunt. Aggei. i. Qui merces cōgregauit mittit eas ī ſaccum pertuſum. ¶ Tertij ſunt ſuperbi q nolunt ire recti ſed tranſuerſi. nolūt ſe inclinare: ſed eleuare. Et ideo cum porta ſit anguſta: in domū celeſtē intrare nō poſſunt. Matth. vij. ꝙ anguſta porta ⁊ arta via que ducit ad vitā. h Quintus panis ē celeſtis quē ſancti māducabunt in menſa xp̄i. Luc. xxij. Et ego diſpono vobis regnū ſicut diſpoſuit mihi pater meus ⁊c. Sequit ſuper menſam meam. Ex quibus verbis habeſ ꝙ illud conuiuium habebit miniſtrātis nobilitatem: cū dicit. Ego: non aliquis angelus. non petrus ap̄ls. non aliqs alius ſanctus ſȝ ip̄e xp̄s. Eiuſdē. xij. Amen dico vobis ꝙ p̄cinget ſe ⁊ facit eos diſcūbere: ⁊ trāſiēs miniſtrabit illis. Habebit quintū ordinabilitatē: cum dicit: diſpono vobis. i. i diuerſis mēſis pono. Nā in vna mēſa erūt patriarche in alia ꝓphete. in alia apoſtoli. ī alia martyres. ī alia cōfeſſores. in alia virgines. Beata aūt virgo habebit vnā menſam per ſe a dextris filij collocatam. Jo. xiiij. In domo patris mei māſiones multe ſunt. Habebūt plenā ſatietatē: ideo dicit. Ut edatis ⁊ bibatis ⁊c. Cant. v. Comedite amici: bibite ⁊ iebriamini chariſſimi. Habebūt menſe nobilitatem: q: ſedebunt in eadē menſa cū deo Ideo dicit: Super menſam meaȝ. ps. Filij tui ſicut nouelle oliuarum ⁊c. Habebunt loci amenitatē. ideo dicit: In regno meo. Numeri. xxiiij. ꝙ pulchra tabernacula tua iacob: ⁊ tētatoria tua iſrael: vt valles nemoroſe vt horti iuxta fluuios irrigui.

¶ Feria ſcḋa q̄rte hebdomade. xl. Sermo primus.

Inuenit ieſus in templo vēdētes oues ⁊ boues. Joā. ij. Quādocunq ieſus hieroſolymā veniebat. ſtatim tēplū intrabat. Unde dicit Chry. Proprium erat boni filij vt veniens hieruſalem ad domū curreret patris. Tu autem imitator chriſti factus: cū aliquā ingreſſus fueris ciuitatem. p̄mo ad omnem actum ad eccleſiam debes currere. Intrās aūt xp̄s in templū oues ⁊ boues de porticu templi eiecit. Sacerdotes eīs auaritie ſue cōſulētes in porticibus templi oues ⁊ boues ⁊ colūbas faciebant vēdi: vt venīetes e longinquo hoſtias inuenirent preparatas: ne forte ex defectu hoſtiaȝ recederēt ⁊ nihil offerent. ⁊ ne pauperes qui denarios non habebāt ſe excuſarent ꝙ emere non poterant. Ideo nūmularios ponebant ibi qui denarios talibus accōmodarent. Non ad vſuraȝ: quia non licebat eis: ſed aliqua munuſcula vilia. ſicut vuas paſſas: cicera poma: ⁊ huiuſmodi accipiebant ab eis. Sȝ quia indecens erat in templo dei talia agere: ideo xp̄s ſuum magnū aſſumpſit ⁊ omnia talia de tēplo eiecit. In iſto igiṫ euangelio tria notanṫ. P̄mo: quia xp̄s magnū habuit zelum ⁊ magnaȝ cōſtantiam in vitioꝝ punitione. qḋ notatur in hoc ꝙ oues ⁊ boues de templo eiecit. ¶ Secūdo ꝙ habuit potentiaȝ magnaȝ in ſui corporis reſuſcitatione. qḋ notaṫ in hoc ꝙ dicit. Soluite templū hoc: ⁊ in triduo reedificabo illud. ¶ Tertio ꝙ habuit magnam ſapiētiam in ſecretoꝝ cognitione: qḋ notaṫ in hoc ꝙ dī. Jeſus autem non credebat ſemetipſum eis: eo ꝙ noſſet oēs. A ¶ Circa p̄mū ē notandū ꝙ xp̄s nūquam fuit taȝ ſeuerus in puniendo ſicut hic. Et ratio ē quia fuit iniuria dei patris. Iniuriaȝ ꝓprias xp̄s patienter portauit: ſicut patet Joan. viij. quādo iudei dixerunt ei: Demoniū habes. In iniurijs diſcipuloꝝ xp̄s ſe oppoſuit ⁊ eos excuſauit. Sicut patet Mat. xv. quādo phariſei diſcipulos rep̄henderunt ꝙ non lotis manibus manducabant. Iniuriā aūt dei grauiter puniuit ſicut patet hic. Per hoc dat nobis exemplum vt nos ſimiliter faciamus. Iniuria enim aliqua: aut redūdat in deū: aut in p̄ximū: aut in noſipſos. Iniuriā autē que redūdat in deū: non debemus patiēter portare: ſed grauiter punire. Hiero. Iniuriā meā patiēter tuli: iniuriā autē dei ferre non potui. Chry. In ꝓprijs iniurijs eē quēpiā patiētem laudabile eſt: iniurias vero dei diſſimulare nimis impium. Si aūt iniuria redundat in proximum: debemus nos opponere. Sed de multis dī Eze. xiij. Non aſcendiſtis ex aduerſo: nec oppoſuiſtis vos murū ꝓ domo iſrael. Aliq vero nō tm̄ nō opponunt ſe: ſed ēt fugiunt. Jo. x. Mercenarius aūt videt lupū venientē ⁊ dimittit oues ⁊ fugit. Aliq tm̄ non fugiūt corpore: ſȝ mēte. De quibus dicit Aug. O mercēnarie lupum vidiſti ⁊ fugiſti. Forte dices. Ecce hic ſum: nō fugi. Fugiſti q: tacuiſti. Corpore ſtetiſti. ſed mente fugiſti. Si vero redūdat iniuria in noſipſos debemus ēt patiēter portare. imo ſi volumus eē pfecti debemus iniuriātibus dare bn̄ficiū cordis ipos diligēdo. bn̄ficiuȝ oris ꝓ eis orādo: ⁊ bn̄ficiū operis eis benefaciēdo. Mat. v. Diligite inimicos veſtros quo ad bn̄ficiū cordis. Benefacite eis qui oderūt vos: quo ad bn̄ficiū opis. Et orate ꝓ pſequētibus ⁊ calūniātibus vos: quo ad bn̄ficiū oris. ¶ Circa ſecundū notādū ē ꝙ iudei cōtra xp̄m verſi ſūt in magnā indignatōeȝ: ex eo ꝙ occaſionem lucri ſui auferebat dum de templo oues ⁊ boues expellebat. Uerſi ſūt ī magnum ſtuporē: videtes ꝙ vnus hō menſas capſoꝝ ſubuertebat ⁊ alia expellebat. Et hoc faciebat ſolus: ad que multi ſufficere nō potuiſſent. Uerſi ſunt in magnū timorē videtes radiū ⁊ fulgoreȝ ex eius facie ꝓcedere. ¶ Tradūt eniȝ quidā ſicut dī in hiſtorijs ſcol. ꝙ fulgor radioſus egrediebat ex oculis eius. quo territi ſacerdotes ⁊ leuite nō poterāt ei reſiſtere: ⁊ iō ſic indignati ſic ſtupefacti ſic territi dixerūt: q̄ ſignū oſtendis nobis: q hoc facis. quaſi dicerēt. Non credimus tibi hoc licere: ergo oſtende nobis ſignū ꝙ credamus. Uel forte ī dolo petebant vt ſignū faceret: vt ſic circa aliqua ſigna occupatus. ab eoꝝ infeſtinatione deſiſteret. Chriſtus autem eis

taliter rñdit.ꝙ in maiorem ãmiratõez ⁊
ſtuporẽ eos induxit dicens: Soluite tẽ/
plũ hoc:⁊ in tribus diebus reedificabo
illud. Judei aũt intellexerũt hoc de tẽ/
plo materiali credẽtes ꝙ vellet dicere ſi
ſum tante potẽtie ꝙ ſi illud tẽplum de/
ſtrueret poſſem in tribus diebus reedifi
care.hũ poſſum de ipo oues ⁊ boues eij/
cere. Et iõ rñderũt q̃draginta ⁊ ſex ãnis
edificatũ ẽ tẽplũ hoc ⁊c̃. Illi aũt nõ itel/
lexerũt de edificatiõe tẽpli ſub ſalomo/
ne que ſeptẽ ãnis pfecta ẽ. ſ; de edifica/
tione facta ſub zorobabel que quadragi
ta ſex ãnis ipedĩẽtibus inimicis ꝑtelata
ẽ. Chriſtus aũt intelligebat de tẽplo cor/
poris ſui:ac ſi dicat. Uos queritis ſignũ
de mea ptãte:⁊ ego vobis dico ꝙ ſi cor/
pus meũ diſſolueritis p mortẽ:ego illud
reſuſcitabo p meã virtutẽ. Uel ſcd̃ʒ glo.
vult dicere xp̃s:hoc tẽplũ ſignat tẽpluʒ
corpis mei in quo nulla ẽ macula. Et me
rito hoc figurale purgo qui illud ab ho
minibus morte ſolutũ: reſuſcitare diui/
na potẽtia queo. B Dicit aũt corpꝰ xp̃i
tẽplum multiplici ratione. ℭ Primo ra
tione diuine in habitationis:q: in illo tẽ
plo tota diuinitas habitauit. Col.ij. In
hoc habitat oĩs plenitudo diuinitatis
corpaliter. Jõ dr̃ tẽplum quaſi tenẽs am
plum:q: cõtinebat diuinitatẽ que ſic eſt
ampla ꝙ celũ ⁊ terra ipam non poſſunt
cõtinere. Ecc̃.li. Si celũ ⁊ celi celo:ruʒ te
non capiũt:quãtomagis domus quam
edificaui. ℭ Scd̃o dr̃ tẽplum ratiõe re/
cõciliationis:q: ſicut deus recõciliatur
in tẽplo:ſic deus pr̃i recõciliatus ẽ i xp̃o
ij. Cor.v. Deus erat in xp̃o mũdũ recon
cilians ſibi. Augu. Xp̃s ẽ deus: tẽplum:
ſacerdos:⁊ ſacrificiũ. Deus: cui ſumus
recõciliati. Tẽplũ in quo ſumus recõci/
liati. Sacerdos: p quem ſumus recõci/
liati: Et ſacrificiũ:per quod ſumus recõ
ciliati. ℭ Tertio dr̃ templũ ratione fa/
bricationis:q: ſicut tẽplũ.xlvi.ãnis fuit
fabricatũ:ſic corpus xp̃i ſcd̃m glo.fuit in
tot diebus non dico organizatũ: ſed de
exilibus organis que habuit in inſtãti
cõceptionis ad nobilẽ quãtitatẽ ẽ dedu
ctum. Unde ſcd̃m qđ dr̃ in glo.hunc nu
merũ dieꝝ pfectõi diuici corpis cõuenire
dictũ ẽ quãtũ ad mẽbroꝝ diſtinctõẽ:non
quãtũ ad formationẽ:q: i inſtãti fuit for
matũ ⁊ organizatũ. In alijs aũt pueris
hoc accipit q: corpus ipoꝝ ſupra dicto
numero formatᷓ ⁊ organizatᷓ. ℭ Quãtuʒ
ad tertiũ notãdũ ꝙ eius ſapiẽtia ẽ tanta
ꝙ oĩum corda nouit. Unde dr̃. Ipe eniʒ
ſciebat qđ eẽt in hoĩe. Unñ leo papa. Iſta
eſt ſapiẽtia ſummi iudicis iſte tremẽdus
aſpectus:cui molle ẽ oẽ ſolidũ ⁊ aptum
oẽ ſecretũ:cui obſcura clarent: muta re/
ſpondent:ſilẽtiũ cõfitetᷓ:⁊ ſine voce mẽs
loquitᷓ. Quia igitᷓ dei ſapientia ẽ tãta:iõ
nullus ab ea ſe põt abſcondere. ps. Quo
ibo a ſpũ tuo:⁊ quo a facie tua fugiã. Si
aſcẽdero i celũ tu illic es ⁊c̃. B ℭ Qui
dam enim ſunt qui abſcondũt ſe ſub ſi/
mulato amore fingẽtes ſe amare celeſtia
cũ tñ nõ amẽt:ſ; dei ſapiẽtia, ibi ẽ ⁊ coꝝ
ſimulatũ amorẽ videt. Jõ dicit: Si aſcẽ/
dero in celũ tu illic es. ℭ Alij ſunt qui ſe
abſcõdũt ſub ſimulato timore fingentes
ſe timẽ dei iudicia cũ tñ nõ timeant. Jõ
dicit ſilr ibi: adeſt. Et coꝝ ſimulatũ timo
rẽ cognoſcet. Jõ dic̃. Si deſcẽdero ad i/
fernũ ades. ℭ Alij ſũt q ſe abſcõdũt ſub
ſimulato ſermone: q aliud hñt in ore ⁊
aliud i corde latet. Sʒ coꝝ cor diuine ſa
piẽtie manifeſtũ ẽ. iõ dicit. Si ſumpſero
pẽnas meas diluculo ⁊c̃. Sicut eñi pẽ/
ne ſanctoꝝ ſunt virtutes:ita pẽne hypo
critarũ ſunt ſimulati ſermones qbꝰ fin/
gũt ſe volare i celũ. Et iõ dic̃ diluculo:q:
coꝝ ſermones vident hẽre lucẽ alicuiꝰ
ṽitatis. Sʒ tñ manꝰ dei tales deducit a
ſua hypocriſi: iõ dic̃. Manꝰ tua đducet
me. ℭ Alij ſũt q ſe abſcõdũt ſub ſimula/
ta ꝯuerſatõe ꝑtẽdẽtes exteriꝰ ſctitatẽ. ſ;
iteriꝰ hñtes iniqtatẽ. iõ dic̃. Si hĩtauero
i extremis maris. Mare ẽ mũdus: i cuiꝰ
ꝑfundo ſũt pctores q ſũt ꝑfundati i di/
uitijs: delitijs:⁊ honoribꝰ: Sed ſcĩ viri
ſunt i extremis maris:q: d mũdo ñ acci
piũt niſi extrema ⁊ neceſſaria. Hypocri/
te ãt fingũt ſe hĩtare i extremis maris.i.
diligẽ mũdũ ad neceſſitatẽ cũ tñ diligãt
ad natiuitatẽ:iõ dextera dei eos tenebit
⁊ ſuã falſitatẽ i iudicio oĩbꝰ mãifeſtabit.
Jõ ſubdit. Et tenebit me dextera tua.
ℭ Eadẽ ſcd̃a feria quarte hebđe.xl. Ser
mo ſecũdus.

Inuenit ieſus i tẽplo vẽ/
dẽtes ⁊ emẽtes
oues ⁊ boues ⁊c̃. Q: xp̃s ſemp
auaritiã ꝯdẽnabat ⁊ honorem
di pr̃is zelabat: iõ iueniẽs ꝙ ſacerdotes
oues ⁊ boues in tẽplo ex auaritia vendi
faciebãt ⁊ ex hoc domũ dei deturbabãt
oẽs eiecit:ſic̃ in pñti euãgelio ꝯtinetur.
Jõ tria in pñti euãgelio dicuntᷓ. ꝑ Nam
ex pte ſacerdotũ notatᷓ magna auaritia.
ꝑ Ex pte xp̃i magna iuſticia. ꝑ Ex pte tẽ
pli magna reuerẽtia. ℭ Auaritia aũt ſa
cerdotũ in hoc erat:ꝙ timẽtes ne aliq ſe
excuſarẽt a ſacrificijs ex defectu hoſtia/
rũ: ipas hoſtias vẽdi in templo faciebãt
Iſta auaritia adhuc regnat in ſacerdo/
tibus ⁊ prelatis. Juxta illud Hiere.vi. A
minore vſq; ad maiorẽ oẽs auaritie ſtu/
dent:a ꝓpha vſq; ad ſacerdotẽ cuncti
faciũt dolũ. Inter maiores aũt ⁊ miores
ſunt mediocres. In hoc ergo ꝙ ꝓpha di
cit. A minori vſq; ad ma.o.a.ſtu. intelli/
gitur ꝙ auaritie ſtudẽt maiores ⁊ p̃lati
⁊ mediocres.i. minores clerici. ⁊ miores
laici. Põt dici ꝙ in aĩa ſunt tres potẽtie
ſ. memoria: que ẽ prima. intelligẽtia q̃ ẽ
media. ⁊ volũtas que eſt vltima. A In
aĩa igitᷓ oẽs iſte potentie a maiore ⁊ me/
diocri vſq; ad minorẽ.i. a memoria ⁊ in/
telligentia vſq; ad voluntatem ſtudent
auaritie. Memoria enim ſtudet auari/
tie: dum ſemper recogitat ⁊ memoratur
lucra preterita. Intelligentia ſtudet aua
ritie. dum ſemper vias inquirit ⁊ parat
ad lucra preſentia. Uolũtas aũt ſtudet
auaritie. dum ſemper anhelat ad lucra
futura. De iſta auaritia dicitᷓ Amos.ix.
Auaritia in capite omnium. B Aua/
rus enim habet auaritiam in omnibus
ſenſibus corporis.i. in oculis: dũ ſemper
vult aurũ ⁊ argentũ videre. In auribꝰ.
dum ſemp vult iminentia lucra audire.
In naribus. dum de remotis partibus
ferias ⁊ nũdinas vult odorare. In ore.
dum de terrenis ſemp vult loqui ⁊ tra/
ctare. In manibus. dum eas clauſas ad
dãdũ ⁊ aptas ad recipiẽdũ cupit habe/
re. Sed nõ ẽ tãtũ piculũ in iſtis dũmodo
ſup caput auaritia non aſcẽdat. Jõ non
dixit ꝓpheta. auaritia in oculis hoĩum
vel in auribꝰ: ſ; in capite oĩum q: ſi aua
ritia caput nõ aſcendit de facili ab alijs
mẽbris expellitᷓ. Tũc aũt ẽ ſup caput ali
cuius. qñ ipe diuitie ſũt dñs ⁊ ipe ſeruꝰ.
Tales a ꝓpha vocantᷓ viri diuitiaꝝ non
diuitie viroꝝ. ps.lxxv. Tũc eñi ſunt di/
uitie viroꝝ qñ eas expendũt vt dñi. Tũc
ſunt viri diuitiaꝝ qñ eas tenẽt vt ſerui.
C ℭ Scd̃o in xp̃o fuit magna iuſticia
qñ oues ⁊ boues de tẽplo eiecit. In hac
tñ iuſticia xp̃s ſeruauit ſeueritatẽ: man/
ſuetudinẽ:⁊ diſcretionẽ. Seueritatẽ: in
hoc ꝙ oues ⁊ boues que tẽplũ fedabant
eiecit. Lenitatẽ: in hoc ꝙ cũ colũbe non
eẽnt ad tale impedimentũ vel fedatio/
nem leniter vẽdẽtibꝰ dixit. Auferte iſta
hinc. Diſcretionẽ: in hoc ꝙ non gladio
nec cũ bacculo: ſed cum flagello de funi
culis eiecit. Per qđ datᷓ intelligi ꝙ pre/
latus debet eẽ ſeuerus quãtũ ad duros:
manſuetꝰ quo ad bonos. diſcretus quã
tũ ad oẽs. D Iſta tria ſignificantᷓ per
tria que erant in arca. Ubi erant. virga
aaron: mãna:⁊ tabule moyſi. in quibus
ſcripta erat ſcientia dei. Per arca ſigni/
ficatᷓ prelatus in quo dʒ eẽ virga ſeuere
correctõis quo ad malos. Mãna dulcis
exortationis: quo ad bonos. Et tabule
moyſi in quibus ſcripta erat ſciẽtia dei:
notatᷓ virtꝰ diſcretõis quo ad oẽs. Iſtud
etiã figuratᷓ.iij. Reg.vij. vbi dr̃ ꝙ ſalomõ
fecit ſculpi i baſibus templi leones: bo/
ues:⁊ cherubin. In leone ferocitas. In
boue mãſuetudo ⁊ lenitas. In cherubin
ſapiẽtie imenſitas deſignatᷓ: q: cherubin
plenitudo ſapiẽtie interpretatᷓ. Prelatꝰ
igitᷓ qui dʒ eẽ baſis ⁊ ſuſtẽtamentũ eccle:
debʒ habere ferocitatẽ leonũ in corrigẽ/
do malos. mãſuetudinem bouinaſin fo/
uendo bonos:⁊ angelicã ſapiẽtiã patiẽ/
ter leniter ⁊ ſapiẽter ſuſtẽtando omnes.
E ℭ Tertio ex parte templi dei requiri
tur magna reuerẽtia ⁊ mundicia: ideo
xp̃s ipſum mondauit ⁊ purgauit. Põt
aũt dici ꝙ illud templum extra ꝙ eiecit
iſta animalia ſignificat templum celeſte
extra quod proijcientur ſuperbi: qui in/
telliguntur per boues: qui cornibus ſue
potentie alios feriunt. Proijcientur
etiam auari: qui intelliguntur per nũ/
mularios. ꝑ Proijcientur libidinoſi:
qui intelliguntur per columbas que

que eſt auis libidinoſa. Proijcient hypo
crite:q intelligũtur ꝑ oues:q: exteri⁹ ve
niũt in pellibus ouiũ. Iſti oẽs tanꝙ ex
cõicati extra tẽplũ celeſte ꝓijcient. Apoc.
xxij. Foris canes ⁊ venefici impudici ho
micide ⁊ idolis ſeruiẽtes ⁊ ois qui facit
mẽdaciũ. Oẽs igit tales tanꝙ excõicati
extra tẽplũ celeſte ꝓijcient. ¶ In ciui
tate eniz celeſti tẽplũ eſt ipſe xp̃s ratiõe
deitatis ⁊ hũanitatis. Apoc.xxi. Tẽplũ
nõ vidi in ea. Dñs eniz deus oĩpotẽs tẽ
pluͣ eius eſt ⁊ agnus. In iſto tẽplo quoti
die fit officiũ. p̃s. Beati q habitãt in do
mo tua dñe. Thobie.xij. Per oẽs vicos
hierlez alleluia cantabit. Quia igit dã
nati erũt excõicati:ideo ſancti nõ ꝑtici
pabũt cũ eis in locutiõe. Nõ eniz cũ eis
aliquas locutiões habebũt:ſed ſemꝑ fa
cies ſuas ab eis auerſas tenebunt. p̃s.
Auertiſti nos retrorſum poſt inimicos
nr̃os. Nec ꝑticipabũt cũ eis in diuio offi
cio:qđ fiet in celeſti tẽplo. Yſaie.lxv. Ec
ce ſerui mei laudabũt pre exultatiõe cor
dis:⁊ vos clamabitis pre dolore cordis
⁊ pre ꝯtritiõe ſpũs vlulabitis. Nec ꝑtici
pabũt cũ eis in ſalutatiõe:q: eos nõ ſalu
tabũt.ſ. ſalutẽ eternã ñ optabũt. Immo
ſicut dr̃ in p̃s. Letabit iuſtus cũ viderit
vindictã. Nec ꝑticipabũt cũ eis in mẽſa.
Beati eniz ſtabũt in mẽſa dei. Luce.xxij.
Ut edatis ⁊ bibatis ſup mẽſaz meã in re
gno meo. Dãnati aũt fame morient. Yſa.
lxv. Ecce ſerui mei comedẽt ⁊ vos eſurie
tis. ecce ſerui mei bibent ⁊ vos ſitietis.
Nec ꝑticipabũt cũ eis in ſacramentis: ⁊
maxime in ꝑceptiõe ſacramẽti ſacramẽ
toꝝ.i. corporis xp̃i. qđ q̃dẽ ſancti viri mõ
ꝑcipiũt ſub ſacramẽto: ſed tũc ꝑcipiẽt ſi
ne velamẽto. Ipſi enim dãnati ſunt ca
nes:ſed ſancti ſũt filij dei. Ideo dicitur
Mat.xv. Non eſt bonum ſumere panez
filioꝝ ⁊ mittere canibus.

¶ Feria tertia quarte hebdõe quadrage
ſime Sermo primus. 55.

IAm die feſto mediãte aſcẽ
dit ieſus in templuz.
Joã.vij. Inter iudeos erãt di
uerſi qui de xp̃o diuerſimode
ſentiebãt: ſicut patet ex p̃nti euangelio.
¶ Quidã eniz illoꝝ admirabant dicen
tes: Quomõ hic litteras ſcit cũ nõ didi
cerit. ¶ Alij tractabãt de morte ſua. Uñ
dicit: Quid me q̃ritis interficere hoiem
⁊c̃. ¶ Alij idignabãtur de ꝓgenie ſua di
centes: Hũc ſcimus vñ ſit. ¶ Alij idigna
bant de curatiõe cuiuſdã hoīs quẽ cura
uit in ſabbato. Uñ dicit: Mihi indigna
mini q: totũ hoiez ſanũ feci in ſabbato.
¶ Alij ſtudebãt de captione ſua. Uñ di:
Querebãt ergo eũ apꝑhendere. ¶ Quã
tũ ad p̃mũ ꝙ xp̃s fecit patri ſuo magnã
reuerentiã. Admirabant enim iudei de
ſua ſapiẽtia. Sed ipſe dixit ſapiẽtiã ſuã
nõ habere a ſeipſo:ſed a patre. Mea in
quit doctrina nõ eſt mea: ſed eius q mi
ſit me patris. Xp̃s eniz patri ſuo oĩa at
tribuebat.ſ. miracula ſua. Joã.x. Opera
que ego facio oĩa in noĩe patris mei hec
teſtimoniũ perhibẽt de me. Uerba ſua ⁊
opera. Eiuſdez.xiiij. Uerba que ego lo
quor vobis: a meipſo non loquor. Pater
eniz in me manẽs ipſe facit opera. Xp̃s
eniz patrẽ ſuũ maiorẽ ſe vocabat: ⁊ ideo
ſibi in oĩbus deferebat. Joã.xiiij. Pater
maior me eſt. Uñ Aug. ad Felicianũ.ꝙ
maior ⁊ minor dici põt tripliciter.ſ. eta
te: ſicut ſenior maior eſt puero. Forma: ſi
cut lõgior maior eſt paruo. Potentia: ſi
cut fortior maior eſt ĩbecilli ⁊ debili. Et
ſubdit Aug. ꝙ filius nullo iſtoꝝ modo
rũ minor eſt patre. Non etate: q: de prin
cipio patre ꝯſtat in patre ipſuz extitiſſe
principiũ. Nõ forma: q: nõ eſt fas ip̃ʒ ali
ud predicare ꝙ̃ deũ. Juxta illud. Phil.
ij. Qui cũ in forma dei eẽt ⁊c̃. Nõ poten
tia: q: oĩa ꝑ ip̃m facta ſunt: ⁊ ſine ipſo fa
ctũ eſt nihil. Qualiter aũt ipſe pater di
cat eſſe maior. determinat idẽ Aug. ſup
p̃s. Utrũqz inquit dñs dicit: ego ⁊ pater
vnũ ſumus ſcðm formã dei. ⁊ pater ma
ior me eſt ſcðz formã ſerui. ¶ Quãtũ ad
ſcðm xp̃s magnã patiẽtiã exhibuit. cum
eniz dixiſſet. q̃d me queritis iterficere?
iudei magnũ opprobriũ reſpõderũt ſibi
dicẽtes: demoniũ habes. ſed xp̃s ad tan
tum opprobriũ motus nõ fuit ſed poti⁹
eos docere non ceſſauit. In hoc dat no
bis exemplũ vt quãdo iniurias recipi
mus iram noſtraz tẽperemus. B Po
nit autem Seneca quattuor remedia cõ
tra illatas iniurias. ¶ Unuz eſt obliuiõi
tradere. vnde dicit iniuriarũ remediuz

obliuio eſt. Unde ⁊ Cicero in laudez ce
ſaris dicit: nihil ſolebat obliuiſci niſi in
iurias. ¶ Secũduz negare iniurias re
cepiſſe. Magnanimus eniz nihil debet
ſibi reputare iniuriã. Unde dicit idem
Seneca inquirẽs quid faciet ſapiẽs co
laphis percuſſus. dicit ꝙ debet facere il
lud quod cato fecit. Cum eniz quidam
ipſuz in ore percuſſiſſet: negauit ſe ab il
lo iniuriã recepiſſe. ¶ Tertiũ eſt ꝙ debz
diſſimulare ſe inulta nõ audire nec vide
re. Señ. Nõ expedit omnia audire vel
videre. multe iniurie nos trãſeũt ex qui
bus plerũqz nõ accepit qui neſcit nõ vis
eẽ iracũdus. nõ ſis iniurioſus. ¶ Quar
tum eſt in luduz ⁊ ſolamẽ iniurias con
uertere. Unde dicit idez Seneca: Circũ
ſcribẽda eſt ira vt in ludum iocũqz con
uertatur. Unde narrat idẽ ꝙ cum Dio
genes quãdaz cauſam cum lẽtillo habe
ret. lentilus tracta ſaliua pingui in fa
ciem eius expuit. ille faciẽ abſtergẽs in
ludũ cõuertit dicẽs: Affirmabo omnib⁹
o lẽtille falli eos qui dicũt te os nõ ha
bere. ¶ Circa tertiũ notãdum xp̃s adhi
buit rationẽ veridicã. indignabãtur eiz
ꝙ xp̃s ſabbato curabat: ſed xp̃s oſtẽdit
ꝙ male mouebãtur. q: ſepe pueros ſab
bato circũcidebãt: corpora curabãt: ani
malia ſoluebãt. Multo ergo fortius ip
ſe corpora ⁊ animas i ſabbato curare po
terat. ¶ Nullũ enim xp̃s ſanabat cor
poraliter quem nõ ſanaret ſpũaliter. ⁊
ideo ſi corpora licebat ſabbato curare:
multo magis animas curare licebat: q:
maiorẽ curaz q̃liber debet habere de ani
ma ꝙ̃ de corpore. ⁊ hoc multiplici ratio
ne. ¶ Primo propter dignitatẽ. corpus
eniz de terra eſt formatũ. anima vero ad
imaginẽ dei ⁊ ſimilitudinẽ facta eſt. Jõ
dicit Eccli.x. Fili in mãſuetudine ſerua
animã tuaz ⁊ da illi honorẽ ſecũdũ me
ritũ ſuũ. ¶ Secũdo propter neceſſitatẽ.
anima eniz eſt cauſa ⁊ pricipiũ omnium
bonoꝝ ⁊ maloꝝ. corpus eniz per ſe nul
lum bonũ vel maluz poteſt velle nec fa
cere per ſe pluſꝙ̃ lapis. ⁊ ideo idiget ani
ma maiori cuſtodia ꝙ̃ corpus. ¶ Tertio
propter vltimũ finez.i. gloriã ⁊ felicita
tem. corpus eniz per ſe nõ eſt ſuſceptibi
le: ſed tota felicitas ⁊ gloria que erit in
corpore cauſabit a gloria ipſius anime.
⁊ ideo dignus eſt vt ipſaz cuſtodiamus
ꝙ̃ corpus. B ¶ Circa quartũ notãduz
ꝙ xp̃s oſtẽdit ſuam diuinã ⁊ humanaz
naturã. nam quãtũ ad humanã naturã
ipſum cognoſcebãt. vñ dicebat: ⁊ me ſci
tis. ⁊ vñ ſim ſcitis. quãtuz ad diuinã na
turam ipſuz nõ cognoſcebãt. Unde ait: ſʒ
eſt verus qui miſit me quez vos neſcitis
⁊c̃. Quia igitur iudei eius cognationez
infimã ſciebãt. ideo ipſuz deſpiciebant.
His multi ſũt ſimiles qui deſpiciũt pau
peres ⁊ ignobiles. Notãduz autẽ ꝙ no
biles ⁊ ignobiles quantuz ad tria ſunt
equales. Sicut habet Sapiẽ.vij. ſcilicet
quãtum ad principiũ: mediũ: ⁊ finez vl
timũ. omnes eniz ignobiles ⁊ nobiles ſi
milez habẽt introitũ. quia omnes de ter
ra ſunt formati ⁊ in vẽtre matris ex ſan
guinibus cõfigurati ⁊ cum luctu ⁊ fletu
emiſſi. Unde dicit ibidẽ. Sum quidez ⁊
ego mortalis homo ſimilis omnib⁹. ex
genere terreno illius qui prim⁹ factus
eſt: ⁊ primã vocez ſimilẽ omnibus emiſi
plorãs. Secũdo ſũt ſimiles quãtũ ad me
dium: q: oẽs habẽt ſimilẽ aerez. nõ enim
eſt alius aer hoīs ignobilis ⁊ nobilis ha
bẽt ſimilẽ terrã. Unde ſequit. ⁊ ego na
tus accepi cõmunẽ aerez ⁊ iſimul factaz
decidi terrã. Tertio ſũt ſimiles quãtum
ad vltimũ finẽ: q: oẽs ad eãdez mortẽ ⁊
ad eoſdẽ vermes ⁊ ad eãdez putredinez
deducũtur. ⁊ ſequit: vnus ergo itroitus
eſt oĩbus ad vitaz ⁊ ſimilis exitus. Job
xvij. Putredini dixi: Pater meus ⁊ mr̃
mea ⁊ ſoror mea vermib⁹. ¶ Circa q̃ntũ
oſtẽdit xp̃s ſuã magnã miſericordiã. illi
eniz volebãt eũ capere: ſʒ xp̃s eos cepit.
Unde dicit: de turba autẽ multi credi
derũt in eum. Uolebãt quidẽ eũ capere
corporaliter: ſed ip̃e cepit eos ſpũaliter.
Eſt eniz ſermo dei ſicut hamus: qui duz
capitur capit. Unde dictũ eſt apoſtolis
Mat.iiij. Uenite poſt me faciã vos fieri
piſcatores hominũ. Sicut autẽ dñs nos
capit: verba ſua in nos imittendo: ſic ⁊
nos eũ capimus ipſuz amãdo ⁊ depre
cando. Unde Amb. Uim dño facimus:
nõ cõpellẽdo ſed flendo. nõ prouocãdo
iniurijs: ſed lachrymis exorãdo. nõ blaſ
phemãdo per ſupbiã: ſed ꝑ humilitatez

merẽdo.o beata violẽtia que non indi-
gnatione percutit ſed miſericordia con-
donatur.quiſq; enim violẽtior fuerit re-
ligioſior habebit ab ipſo xp̃o.Deide ſub-
dit.aggrediamur in itinere dñm ⁊ more
latronũ ſuis ſpoliare nitamur.cupia-
mus auferre aurũ theſauros ⁊ vitã.ag-
grediamur inquã nõ fuſte:ñ ferro:nõ ſa
xo:ſ; mãſuetudie hoĩs opibꝰ ⁊ caſtitate.
¶ Eadẽ feria tertia quarte hebdoma-
de.xl.Sermo ſcd̃s. 56

TOtum hoĩez ſanũ feci ĩ ſabbato. magnũ ẽ ſanare hoĩem corpalit. ma-
ius ſpũaliter.maximũ ẽ ſana
re vtroq; mõ.taliter ſanauit xp̃s hoĩem.
idõ dicit totũ hoĩem ſanũ feci in ſabbato.
fuit verus medicus ad nos de celo trãſ-
miſſus vt oẽs infirmitates nr̃as curaret
ps.Qui ſanat omnes infirmitates no-
ſtras.Vñ Augu.Magnus de celo venit
medicus.q: per totũ mũdum magnꝰ ia-
cebat egrotus.De iſto igit egroto ⁊ me-
dico qui totũ hoĩem ſanũ facit tria ſunt
videnda.ſ.que ſunt cauſe infirmitatis.
que ſunt remedia curationis: que ſunt
ſigna ſanitatis. A ¶ Circa primũ vidẽ
dum ꝙ quedã infirmitas cauſat ex ni-
mia comeſtione.tali modo infirmatus ẽ
adã qui de pomo vetito comedit.⁊ ideo
ĩfirmitatẽ corpis ⁊ mẽtis incurrit.Iſtud
ẽt vitiũ gule in multis hodie dñat.⁊ idõ
ſepe infirmant.Eccli.xxxvij.In multis
eſcis erit infirmitas.imo ſepe multi mo
riunt.Ibidem.Propter crapulam mul-
ti perierunt.corpora enim pinguia diu
viuere non poſſunt.tum quia ſunt modi
ci ſanguinis qui eſt cauſa vite.tum quia
calor naturalis ſepe pre nimia pinguedi
ne ſuffocat.tum quia via ſpũuz ſepe ad
membra nimia pinguedine impedit: ⁊
ſic mors ſequit.¶ Scd̃o cauſat infirmi
tas ex nimia infrigidatoẽ.Peccatũ eniz
mortale eſt nature frigide:ita ꝙ ignẽ di-
uini amoris extinguit.eſt enim aqua fri
gidiſſima que extinguit diuinũ amorez.
Hiere.vi.Sicut frigidam facit ciſterna
aquã ſuã:ſic frigidã facit malitia animã
ſuã.Iſtud ẽt frigus peccati facit hoĩem
in bono ope pigrũ. Prouer.xx.Propt
frigus piger arare noluit.Pctm̃ eniz p-
hibet arare hoĩez.i.cor ſuũ ſcindere per
ptritionẽ:⁊ ipſm̃ ſerere per bonã opatio-
nem.nõ ſolũ aũt pctm̃ aĩam facit frigi-
dam ſed ẽt cõgelatã:ita ꝙ reſolui põt p
mortẽ ſed caleſieri nõ põt per amorẽ dei.
Ecc.xliij.Frigidus vẽtus aquilo flauit
⁊ cõgelauit criſtalus ab aqua.¶ Tertio
cauſat infirmitas ex nimietate ⁊ corru-
ptione ſanguinis.Sãguis nimius ẽ abũ
dantia terrenoꝝ que ẽ ſepe cauſa pecca-
ti.ps.Prodijt quaſi ex adipe iniquitas
eoꝝ.Sanguis putridus ẽ ipſa carnalis
cõcupiſcentia que animã maculat ⁊ co-
ram deo putridã facit.De quo ſanguie
di yſa.i.Cũ multiplicaueritis orationes
veſtras non exaudiã.Manus enim vr̃e
ſunt plene ſanguine.Oſee.iiij.Sãguis
ſanguinẽ tetigit.tũc ſanguis ſanguinez
tangit qñ vnũ peccatũ ad aliud adducit
¶ Quarto cauſat infirmitas ex humoꝝ
ſ.vitioꝝ corruptõne.ps.Corrupti ſunt ⁊
abhominabiles facti ſunt. non eſt qui
faciat bonũz:non eſt vſq; ad vnum id eſt
vſq; ad xp̃m.Chriſtus enim de ſcõ ſan-
guine fuit generatus ⁊ natus.nos autẽ
ex corruptione vitioſa ſumus concepti ⁊
nati ⁊ educati. B ¶ Secũdo videndũ
que ſunt remedia curationis cõtra ipſas
infirmitates.Circa qd̃ notãdũ ꝙ quattu
or remedia attulit:per que iſtas infirmi
tates ſanauit.¶ Primam enim infirmi-
tatem ſanauit p dietam:qñ quadragin-
ta diebus ⁊ quadraginta noctibus ieiu-
nauit.nos etiam iſtas infirmitates gule
ieiunãdo ⁊ abſtinendo ſanare debemus.
Ecc.xxxvij.Qui abſtinens ẽ adijciet ad
vitã.vt vero nr̃a ieiunia ſint meritoria ⁊
poſſint volare ad deum. debent habere
duas alas.ſ.orationem:⁊ elemoſynam.
Qñ enim auis non habet alas in terra
remanet.qñ tm̃ vnã hz parũ põt volare
qñ aũt duas velociter volare põt.ſic ẽt
qñ quis hz abſtinẽtiam ⁊ nullã elemoſy-
nam nec aliquã oratõem ſua abſtinentia
manet in terra.qñ vero vnũ iſtoꝝ habet
parũ volare põt.ſed ſi ieiunat:orat ⁊ ele
moſynam dat:tunc ieiuniũ in celũ volat
¶ Scd̃am infirmitatẽ xp̃s ſanauit p ſu-
dorem.qñ factus ẽ ſudor eius ſicut gut-
te ſanguinis decurrẽtis ĩ terrã.ipſe eniz
totus inflãmatus fuit igne nr̃i amoris q

ipſm̃ ſudare fecit:⁊ nr̃am frigiditatẽ cale
fecit.nos ergo ſudare debemus:lachry-
mas emittẽdo:tunc enim oculi ſudant
quando plorant. In iſto autem ſudore
lachrymarum homo frigidus inflãma-
tur. Unde dicit Grego.de magdalena
ꝙ frigida venit ⁊ inflãmata receſſit. In
iſto etiam ſudore lachrymarum ſpiritus
ſanctus libenter cõmoratur.Gen.i.Spi
ritus domini ferebatur ſuper aquas.in
iſto etiam ſudore lachrymarum diabo-
lus contribulatur ⁊ ſubmergitur. ps.
Contribulaſti capita draconum ĩ aquis
Exod.xv.Submerſi ſũt qñ plũbũ ĩ aqs
vehementibus.¶ Tertiam infirmitatez
chriſtus ſanauit ⁊ curauit per minutio
nem:quando ſcilicet in latere ⁊ manibꝰ
⁊ pedibus minutionem fecit. Iſtaz mi-
nutionem ⁊ nos facimus quando venaz
oris noſtri in confeſſione aperimꝰ. Pro
uer.x.Uena vite os iuſti.os impiorum
operit iniquitatem. C Aliquando eñi
ſanguis eſt putridus:aliquando ſuper-
fluus:aliquãdo neceſſarius.Tunc autez
laudabilis eſt minutio quãdo ſanguis
putridus extrahit:ſuperfluus diminui
tur:neceſſarius conſeruatur . Sanguis
putridus eſt amor peccati:iſte ex toto eſt
abijciendus.Sanguis ſuperfluꝰ ẽ amor
mundi:quãdo ſcil; quis amat diuitias
ad ſuperfluitatem.iſte eſt per elemoſy-
nas diminuẽdus.Sanguis neceſſarius
eſt amor dei qui eſt cauſa vite anime; ⁊
iſte ſanguis eſt conſeruãdus. ¶ Quar-
tam infirmitatem xp̃s ſanauit per ama-
re medicine ſumptionem.ps.Dederunt
in eſcam meam fel:⁊ in ſiti mea potaue-
runt me aceto.Iſtam medicinam ama-
ram ſcil; dolorẽm ⁊ contritõem cordis.
nos recipere debemus.que quanto erit
amarior:tanto ad expellẽdum malos hu
mores erit virtuoſior.Yſa.xxiiij.Amara
erit potio bibentibus illam. Iſte dolor
aſſimilatur torſioni ⁊ dolori parturien-
tium ⁊ dolori flentium vnigenitum. D
Iſti enĩm tres dolores ſunt maiores qui
inueniri poſſunt.Et ideo ſcriptura dat
nobis intelligere ꝙ dolor peccati non
debet eſſe paruus ſed magnus vel maxi
mus.De duobus primis dĩ yſa.xiij.Tor
tiones ⁊ dolores tenebunt ⁊ quaſi partu
riens dolebũt.De tertio Hiere.vi.Luctũ
vnigeniti fac tibi planctum amaruz. E
¶ Tertio videndum eſt que ſunt ſigna
ſanitatis.Circa qd̃ notandum ꝙ quat-
tuor ſunt ſigna ſanitatis.¶ Primum eſt
appetitus ordinatio.Tria aũt ſunt que
appeti poſſunt:nociua ſupflua: ⁊ vtilia
ſiue neceſſaria.Si enim poſt infirmita-
tem quis appetit nociua vel nimis ſup-
flua:manifeſtum eſt ꝙ non ẽ perfecte ſa
nus.Si vero appetit vtilia vel neceſſa-
ria:perfecte ſanatus ẽ.Nociua ſunt ma-
le ſocietates vel peccati occaſiones: que
ſepe ſunt cauſa peccandi. Prouer. xiij.
Qui cum ſapientibus graditur ſapiens
erit.amicus autem ſtultorum efficietur
ſimilis.Superflua ſunt diuitie munda-
ne:que nimis ſuperflue abundant. Illi
igitur qui habent appetitum caninum
terrena ſuperflue appetẽdo perfecte ſa-
nati non ſunt.De quibus ps. Famẽ pa-
tientur vt canes.Neceſſaria ⁊ vtilia ſunt
ſpũalia:que apoſtolus nos hortatur ap
petere dicens Col.iij. Que ſurſum ſunt
ſapite.non que ſuper terram.¶ Secun-
dum ſignum ẽ totius cordis ⁊ corporis
fortificatio. Debent enim eſſe fortes in
faciendo opera fortia. Phil.iiij.Omnia
poſſum in eo qui me confortat.In profi-
ciendo de bonis ad meliora.ps.Ibũt de
virtute in virtutem ⁊c.Etiam potenter
⁊ perſeuerãter ſuſtinẽdo aduerſa. Heb.
xij.In diſciplina perſeuerate:quis enim
ẽ filius quem nõ corripit pater. F ¶ Ter
tium ſignum eſt coloris venuſtatio. Illi
enim qui habent viridem vel croceũ co-
lorem non ſunt perfecte ſanati.Deb; au
tem pfecte ſanatus habere tres colores.
Iuxta illud Cañ.v.Dilectus meus can-
didus:rubicũdus:electus ex milibꝰ.De
bet habere colorẽ candidum per purita
tem.rubicundum per charitatem. luci-
dum per lucidam cõuerſationem. Et
iſte eſt color electus ex milibus.Ille eñi
ex milibus eligitur qui inter malos ſan
cte ⁊ honeſte cõuerſatur.¶ Quartuz ſi-
gnum eſt leuitas ⁊ agilitas. Uere enim
penitentes ad omnia mandata dei ſunt
valde agiles.Yſa.xl.Qui ſperant in do
mino habebunt fortitudinẽ:aſſumẽt pẽ
nas vt aquile:volabũt ⁊ non deficient.

B Peccatores aũt ſunt valde pōderoſi ⁊ graues: ita ꝙ nec deus pōt eos portare Hier. xxiij. Vos eſtis onus ꝓiciā ꝗppe vos. Yſa. i. Laboraui ſuſtinens. Nec ce-lum potuit eos ſuſtinere: ſicut patet in lucifero. Luc. x. Videbam ſathanā ſicut fulgur de celo cadentem. Nec terra eos potuit ſuſtinere. Yſa. xiij. Ecce dies dñi veniet crudelis ⁊ indignatiōe plen⁹ ad ponēdum terram in ſolitudinem: ⁊ pec-catores eius cōterendos de ea.

¶ Feria quarta quarte hebdōe. xl. Ser-mo primus. 57

PReteriens ieſus vidit hominem cecū a natiuitate. Jo. ix. Dñs noſter ſanādo in hoibus ſen-ſus corporales: ſanauit ⁊ ſenſus ſpūales A Nam quando reddidit ſurdo audi-tum corpis: reddidit ſibi auditū mētis. Illū auditū de quo dr̄ in ps. Audiā qd in me loquat̃ dñs deus. Quādo ſanauit mutū dans ori corporis vt ꝓferret ver-bum de ore: dedit ⁊ cordi vt dei dulcedi-nem preguſtaret. De quo dr̄ in ps. Guſta-te ⁊ videte qm̄ ſuauis ē dñs. Qm̄ illumi-nauit iſtum cecū vt videret corporaliter: illuminauit ipm in mēte vt videret ſpi-ritualiter. Jō per iſtū cecū illuminatum intelligere poſſumus peccatorē iuſtifica-tum. Circa cuius curationē tria vidēda ſunt. ¶ Primo genus infirmitatis: qđ notat̃ cū dr̄. Vidit hominē cecū a natiui-tate. ¶ Scđo modus curatōis: cum dici-tur. Expuit in terrā ⁊ fecit lutuȝ de ſpu-to. ¶ Tertio effectus ipſius curationis: qui notat̃ cū dr̄: Abijt ergo ⁊ lauit ⁊ ve-nit vidēs. B ¶ Circa primum notādū ꝙ cecitas ſpūalis tribus modis cauſat̃. ¶ Primo modo. ſ. a putredine terre cu-piditatis. quod figurat̃ Thob. ij. vbi dr̄ ꝙ thobias ſtercore hirūdinis excecatus fuit. Iſta ſtercora ſunt tēporalia. De qui-bus dr̄ Phil. iij. Omnia arbitror vt ſter-cora vt xp̄m lucrifaciā. Periculū ē aūt vt iſta ſtercora ſiue iſti pulueres nimis diu adhereant. Pulueres eniȝ recentes cito ab oculis ⁊ pedibus eijciūtur. Pul-ueres vero inueterati aliquādo in ſub-ſtantia carnis cōuertunt̃. Jō dñs amo-net dicēs Matth. x. Excutite puluerem de pedibus veſtris. Iſti pulueres mūda-ni adherēt aliter affectibus ſanctorum viroꝝ: ⁊ aliter affectibus auaroꝝ. Nam affectibus ſctōꝝ adherēt ꝑ modū for-me accidētalis. Accidēs aūtē eſt quod adeſt ⁊ abeſt ꝑter ſubiecti corruptionem. In ſctis aūt viris amor terrenoꝝ ⁊ diui-tiaꝝ ineſt ꝑ modū accidētis. Quia ſi ad-ſunt non corrūpit eoꝝ mens per ſupbiā. Si deſunt non corrūpit ꝑ impatiētiam. Talis erat apl's qui dicebat Phil. iiij. Scio abūdare. ſcio penuriā pati. i. ſcio abūdare ſine ſupbia. ⁊ penuriā pati ſine impatiētia. In auaris aūt talis amor in-eſt mēti ipſoꝝ ꝑ modū forme ſubſtātia-lis. Quia ſi diuitie adſunt: corrumpitur eoꝝ mens per ſuperbiaȝ. i. Tim. vi. Diui-tibus huius ſeculi precipe non ſublime ſapere. Vbi dicit Aug. ꝙ vermis diuitia-rū eſt ſupbia. Si vero diuitie deſunt: cor-rumpit̃ eoꝝ mens per impatiētiā. Eccl's v. Diuitie cōſeruate in malū dñi ſui pe-reunt in afflictione peſſima. ¶ Secūdo cauſat̃ cecitas mentis ex igne carnalis ꝯcupiſcentie. ps. Supcecidit ignis ⁊ nō viderunt ſolē. Sicut igit̃ viſus excecat̃ ad peluim cādentē: ſic libidinoſus ad cōcupiſcētiam ardētē. Nam ex pollutio-ne carnal' ꝯcupiſcētie fumoſitates aſcen-dunt que oculū mentis obſcurāt ⁊ exce-cant. C Qm̄ aūt vas cordis per ignem male cōcupiſcētie ebullit: triplex reme-dium adhiberi debet. ¶ Vnū eſt ꝙ vas ab igne debet remoueri. i. a colloquijs ⁊ aſpectibus ⁊ vicinitatibus mulieꝝ ſe ab-ſentare. Eccl. ix. Auerte faciē tuā a mulie-re cōpta. Et infra. Speciē mulieris alie-ne multi admirātes reprobi facti ſunt. colloquiū illius quaſi ignis exardeſcit. ¶ Secūdo dȝ ligna vel prunas. i. cogi-tationes ignitas a corde ſuo remouere ⁊ abijcere. Quia ſicut dr̄ Prouer. vi. Nū-quid abſcōdere pōt hō ignē in ſinu ſuo vt veſtimēta illius non ardeant? ¶ Ter-tio debȝ aquā frigidā. i. ꝑniam aſperaȝ corpori ſuo imponere. Eccl. xi. Malitia vnius hore obliuionē facit luxurie ma-gne. i. Cor. ix. Caſtigo corpus meū ⁊ in ſeruitutē redigo ⁊c. ¶ Tertio cauſatur cecitas mentis ex tumore ſupbie: q: ſicut dicit Grego. Tumor mētis ē obſtaculum veritatis: iſta cecitas ē inducta a natiui-tate. D Eſt enim quedā ſupbia i affectu

que ē appetit⁹ excellentie: ⁊ iſta ortū ha-buit in celo qn̄ lucifer excellētiā dei ap-petiuit. Eſt alia ſuperbia in intellectu. que ē appetitus immoderate ſciētie: ⁊ iſta ortum habuit in paradiſo terreſtri qn̄ ho-mo appetiuit ſciētiam dei. Et ē alia ſup-bia in actu: que ē violētia irrogate iniu-rie: ⁊ iſta ortū habuit in mundo qn̄ ſcilȝ cayn occidit abel frēm ſuum. Merito igit̃ ſupbia ē cecitas a natiuitate: que or-tum habuit in ipſa angeli creatione: in ipſa hominis formatiōe: in ipſa mundi habitatione. E ¶ Circa ſcđm. ſ. modū curatiōis notādū ē ꝙ ē triplex colliriū. ¶ Primū ē totū amaꝝ qđ cōficit̃ ex fel-le piſcis: quo thobie oculi ſunt ſanati. vt habet̃ Thob. xi. Et repn̄tat xp̄m ꝓut fu-it in patibulo: vbi tāquam piſcis fuit aſ-ſatus ⁊ felle potatus. Iſta aūt amaritu-do paſſiōis dȝ ſanare cecitatem inductā ex carnali voluptate: q: ſeruus non de-bet delectationes querere qn̄ videt dñm ſuū amaritudinibus repleri. Aug. Sub ſpinoſo capite non dȝ mēbrum fieri de-licatū. ¶ Scđm colliriū ē totū dulce: qđ cōficit̃ ex fauo mellis: quo ſanati ſunt oculi ionathe ⁊ illuminati. vt habet̃. i. Reg. xiiij. Et ſignificat xp̄m ꝓut erit in regno ſuo. Vbi erit totus dulcis. Eccl. xxiiij. Spūs meus ſup mel dulcis. Mel quidē in ſuperficie ē dulce: i medio dul-cius: in ꝓfundo dulciſſimū. F Sancti quidē ex viſione corporis xp̄i habēt de-lectationes dulces: ex cogitatiōe anime ipius dulciores: ex cōtemplatiōe ꝓfunda deitatis hn̄t dulciſſimas. Et illud colli-riuȝ dȝ expellere cecitatē cauſatā ex pul-uere terrene cupiditatis. Quia ſecūduȝ Augu. oēs diuitie deberent ꝯtempni: vt ſaltem vna hora poſſȝ videri facies dei. ¶ Tertiuȝ colliriū ē ex parte dulce ⁊ ex parte amarum: qđ cōficit̃ ex ſaliua que ē dulcis ⁊ terra que eſt amara. de quo habet̃ hic. Et ſignat xp̄m ꝓut erit in iu-dicio: vbi erit dulcis bonis: ⁊ amarus re-probis. Et illud colliriū debet expel-lere cecitatem inductā ex tumore elatio-nis: quia tunc ſuperbi humiliabunt̃ ⁊ reprimentur. Yſa. ij. Dies dñi exercituū ſu-per oēm ſupbū ⁊ excelſum: ⁊ ſup omneȝ arrogātē ⁊ humiliabit̃. G ¶ Circa ter-tiū. ſ. effectū curatōis notādū ꝙ hō erat ſupbus ⁊ inſipidus ⁊ imūdus. Jō xp̄s i terrā expuit: ſup oculos lutū poſuit: ⁊ vt ſe lauaret precepit. Quia igit̃ erat inſipi-dus: iō in terrā expuit. Per ſaliuā intel-ligit̃ dei ſapiētia q̄ dicit Eccl. xxiiij. Ego ex ore altiſſimi ꝓdij. Tūc ergo xp̄s ſali-uam expuit qn̄ diuinā ſapiētiam homi-ni terreno infundit. H ¶ Saliua vero aliqn̄ ē dulcis. aliquādo amara. aliquā-do inſipida. ¶ Saliua dulcis ē ſapiētia diuina que ſpūalia facit dulceſcē. ¶ Sa-liua amara ē ſapiētia carnis que ſpūalia facit videri amara ⁊ carnalia dulcia. de iſta duplici ſapiētia dr̄ Rom. viij. Qui enim ſecūdū carnē ſunt que carnis ſunt ſapiūt. qui vero ſcđȝ ſpūm que ſpiritus ſunt ſentiūt. ¶ Saliua inſipida ē ſapiē-tia mundana. homines enim mundani inſipidi ſunt intātū ꝙ nō poſſunt ſenti-re dulcedinem dei. Vn̄ dr̄ de ſancto ſpū Jo. xiiij. quē mūdus non pōt accipe q: nō videt eū nec ſcit eū. ¶ Scđo q: homo erat ſupbus. iō lutū ſup oculos eius lini-uit. lutū linire ē vtilitatē humanā homi-ni ad memoriā reducē. ⁊ talis reductio ē hoi cā humilitatis. Michee. vi. Humi-liatio tua in medio tui. mediū eīm ꝑſup-ponit vtrūqȝ extremū. quaſi dicat. cām habes humilitatis ſi reſpicias tuā nati-uitatem: ⁊ vitā ⁊ mortem. Vnde quidaȝ interrogauit quēdā philoſophū dicēs: qd fui. qd ſum. ⁊ qd ero? Ille rn̄dit. ſper-ma fetidū. ſaccus ſtercoꝝ. ⁊ cib⁹ vmiū. ¶ Tertio q: hō erat imūdus. iō ꝑcepit ipm lauari. qui eīȝ imūdus ē ꝑ peccatuȝ dȝ lauari aqua ꝯfeſſiōis. Hiere. iiij. La-ua malitia cor tuū hieruſm vt ſalua fi-as. Qui aūt lotus ē dȝ ſeruare ſe mūdū Yſa. i. Lauamini mūdi eſtote. ſed illi qui lauāt ſe in quadrageſima ⁊ poſt paſcha ſe inquināt ſūt tāquā canes imūdi. tāq̄ porci fetidi. tāquam aratores ſtulti. De duobus primis. ij. Pet. ij. Canis reuer-ſus ad vomitū ⁊ ſus lota in volutabro luti. de tertio Luc. ix. Nemo mittēs ma-nū ſuā ad aratrū ⁊ reſpiciēs retro: apt⁹ ē regno dei.

¶ Eadē quarta feria quarte hebdōe. xl. Sermo ſcđs. 58

Abiit ergo ⁊ lauit ⁊ ve-
nit videns. Qñ ali
qs cecus.i.pctõꝛ ſit ſpũalr il-
luminatus tria ſunt ſigna.
¶ Unũ eſt qñ recte vadit ⁊ recte icedit.
ideo dr̃: abijt ergo. ¶ Scõz ẽ qñ oẽs ma
culas lʒ minimas in ſe ppẽdit: ⁊ eas ab-
luit. ideo ſequit: ⁊ lauit. ¶ Tertiũ ẽ qñ
clare videt oĩa ⁊ cognoſcit. ⁊ hoc eſt qd̃
ſequit. Et venit vidẽs. A ¶ Circa pri-
mũ notãdũ ꝙ qlibet iuſtus q eſt ſpũali-
ter illuminatus dʒ ire recte nõ diſtorte.
Yſa.xxvi. Semita iuſti recta eſt. ⁊ rectus
callis eiꝰ ad ambulãdũ. Qñ vero aliqs
diſtorte icedit vel in via errat pfecte illu
minatus nõ ẽ. ideo monet apl̃s Heb.xij.
Rectos greſſus facite pedibꝰ vr̃is: vt nõ
claudicãs qs erret magis aũt ſanet. B
Uideamus ergo q ſint illi qui vadunt p
viã rectã. ⁊ qui vadunt p viam diſtortã.
¶ Primo ergo p viã rectã vadũt paupe
res xp̃i. per viã diſtortã vadũt auari. Eſt
enĩ rectũ cuius mediũ nõ diſcrepat a ſu
is extremis. qlibʒ hõ hʒ duo extrema.ſ.
natiuitatẽ: ⁊ mortẽ. inter hec duo extre-
ma eſt vnũ mediũ.ſ.vita. Tũc igit hõ re
cte incedit quãdo ſuũ mediũ.i.vita non
diſcrepat a ſuis extremis.i.a natiuitate
⁊ morte. Natiuitas igit hoĩs ⁊ mors ſũt
cũ paupertate: q: hõ nudus naſcitur ⁊ nu
dus morit. Job.i. Nudus egreſſus ſum
de vtero matris mee: ⁊ nudus reuertar
illuc. Qñ igit mediũ hoĩs.i.vita eſt cũ
paupertate: tũc ẽ vita recta: q: mediũ eius
ↄcordat cũ extremis. tales ſunt de qbꝰ
dicit Mat.v. Beati paupes ſpiritu: qm̃
ipſoꝝ eſt regnũ celoꝝ. ſed ſi aliqs hʒ na-
tiuitatẽ paupem ⁊ mortẽ paupeʒ ⁊ vult
habere vitã locupletẽ: tũc nõ vadit p viaʒ
rectã: q: ſuũ mediũ diſcordat a ſuis ex-
tremis. de talibus dr̃ Mat.xix. Facilius
eſt camelũ per foramẽ acus trãſire q̃ di-
uitem itrare in regno celoꝝ. Camelus ẽ
in principio ⁊ in fine depreſſus: ⁊ in me-
dio gibboſus: ⁊ ſignat auarũ qui a na-
tiuitate ⁊ in morte eſt mẽdicus ⁊ in vita
vult eſſe diuitijs ſarcinatus. ¶ Secũdo
per viam rectã vadunt humiles ⁊ man
ſueti: per viam autẽ diſtortã vadunt ſu-
perbi. homo enĩ viliter ⁊ deſpecte na-
ſcitur ⁊ moritur. quando aliquis habet
vitam deſpectã ⁊ abiectã ꝓpter deũ.ſ.
humilẽ: tunc vadit p viam rectã: q: ſuũ
mediũ cõcordat cum ſuis extremis. De
talibus dicit Bernar. Diſce vnde venis
⁊ erubeſce. vbi ſis ⁊ igemiſce. quo vadis
⁊ contremiſce: quãdo enim habet nati-
uitatẽ ⁊ mortem deſpectã ⁊ vult habere
vitam elataʒ: tunc nõ vadit per viaʒ re-
ctaʒ. Eccli.x. Quid ſupbis terra ⁊ cinis
q.d. mirũ eſt cum ſis terra.i. de terra in
vẽtre formatus. ⁊ iteꝝ in terrã ſeu cine-
rem ſis redigẽdus: ⁊ tamẽ in vita vis eẽ
elatus. ¶ Tertio per viam rectã vadũt
homines q ſũt in mũdo mortificati. per
viã autẽ diſtortã vadunt delitioſi ⁊ diſ-
ſoluti. homo enĩ cum fletu naſcit ⁊ cũ
dolore ⁊ fletu morit. Sãcti igit viri qui
habẽt vitã ſuã cum luctu vadũt per viã
rectã. de qbus dr̃ Mat.v. Beati q lugẽt
quoniã ipſi cõſolabunt. Qñ vero qs hʒ
natiuitatẽ ⁊ mortẽ flebileʒ: ⁊ vult habere
vitã riſibilẽ. nõ vadit viã rectã. de talibꝰ
dr̃ Job.xxi. Tenẽt timpanũ ⁊ cytharã ⁊
gaudẽt ad ſonitũ buccine. ducũt in bo-
nis dies ſuos: ⁊ in pũcto ad ĩfernũ de-
ſcẽdunt. C ¶ Scõm ſignũ ꝙ qs ſit il
luminatus eſt qñ maculas etiã minimas
in ſe aduertit ⁊ eas abluit. quãto eñ qs
illuminatus ⁊ magis ſanctꝰ fuerit tãto
magis oẽs maculas ẽt minimas citius de
prehẽdit. ſicut põt oſtẽdi per tria exẽpla
quoꝝ duo pma ponit Chry. ¶ Unũ ẽ q:
in loco pulchro ⁊ mũdo modice imũdi-
tie ſtatĩ apparẽt. In loco aũt imũdo ẽt
magne imũditie non apparẽt. ¶ Scõm
eſt: q: in veſte alba modica macula ſtatĩ
videt. in veſte autẽ nigra ẽt magne ma-
cule non vidẽtur. ¶ Tertiũ eſt q: in aere
radio ſolari pfuſo minuti pulueres con
ſpiciũtur. in aere vero nõ radiato nõ cõ
ſpiciũtur. ſed paꝝ pdeſt maculas reco-
gnoſcere ⁊ eas nõ lauare. ⁊ ideo ſignan-
ter dicit: abijt ⁊ lauit. Qui autem macu
las vult lauare debet ad ſimilitudinem
mulieris i ſpeculo reſpicere ⁊ maculas
que ſunt i facie eius abluere. Unde dr̃:
Exod.xxxviij. Fecit labrũ eneum cũ baſi
ſua de ſpeculo mulieꝝ ⁊c̃. Dicit i hiſto.
ſco. ꝙ labrũ eneum erãt vas lauatorium:
⁊ in circuitu labij ſupremi erant ſpecula
mulierũ in qbus ſacerdos poſſet videre

ſi quas maculas ĩ facie haberet ⁊ eas la
uare poſſet. ⁊ ſic mũdus ad ſacrificãdũ
deo accederet. Per illud ſpeculũ intel-
ligimus xp̃m incarnatũ. Speculũ enim
fit de vitro ⁊ plumbo. neqʒ enĩ vitrum
per ſe: neqʒ plũbũ p ſe poteſt facere ſpe
culũ: ſed vtrũqʒ coniũctum ſeu ↄmixtũ.
vitrũ enim eſt luciduʒ. plũbuʒ vero ha-
bet colorẽ terreũ. Per vitrũ enĩ itelligi
tur diuina natura. per plũbuʒ vero hu-
mana natura. homo enĩ nõ poterat ſpe
culari in diuina natura ꝓpter imenſaʒ
claritatẽ.i.Tim.vi. Luceʒ habitat inac-
ceſſibilẽ quã nullus hominũ vidit ſʒ nec
videre poteſt. nec in natura humana ꝓ-
pter ſuã impuritatẽ. Prouer.xx. Quis
poteſt dicere mundũ eſt cor meũ: purus
ſũ a peccato. Ideo ↄiunctũ eſt vitrũ di-
uinitatis cũ plũbo noſtre humanitatis.
⁊ ſic vnũ ſpeculũ eſt effectũ: quia xp̃s eſt
verus deus ⁊ verus homo. D In hoc
igitur ſpeculo oẽs maculas poſſumus
ſpeculari ⁊ eas per aquã.i.confeſſioneʒ
mũdare ⁊ lauare poſſumus. ſuperbꝰ ibi
ſpeculabitur deformitatẽ ſue ſupbie. q:
ibi videbit magnã humilitatẽ. Mat.xi.
Diſcite a me q: mitis ſum ⁊ humilis cor
de. Auarus ibi ſpeculabit ſue auaritie ⁊
cupiditatis deformitatẽ. quia ibi vide-
bit magnã paupertatẽ. ij.Coꝝ.viij. Sci-
tis gratiã dñi noſtri ieſu xp̃i: q cũ diues
eſſet ꝓ nobis egenus factus eſt. Guloſus
ibi ſpeculabit deformitatẽ ſue voracita-
tis. q: ibi videbit magnã ſobrietateʒ. q:
quadragita diebus ⁊ quadraginta no-
ctibus ieiunauit: ⁊ nunquã carnes legit
comediſſe niſi de agno paſchali ꝓpter
preceptũ legis. E ¶ Tertiũ ſignũ ẽ ꝙ
peccator ſit illuminatꝰ: qñ clare videt ⁊
cognoſcit. Iſta auteʒ cognitio in duobꝰ
conſiſtit. ¶ Primo in cognoſcẽdo ſeipʒ.
Unde in libro ſoliloquiorũ dicit Augu.
Ora q̃ breuius potes. Et reſpõdet Aug.
deus ſemper nouerim te ⁊ nouerim me
oratũ eſſe. ¶ Secũdo iſta cognitio eſt in
cognoſcẽdo deũ in pñti: ⁊ ſuã poten-
tiaʒ ⁊ ſuã bonitatẽ. cognitio autẽ poten
tie generat in nobis timorẽ qui timor fa
cit nos recedere a malo. ſcõʒ illud Pro
uer.xv. Per timorẽ autem dñi declinat
oĩs homo a malo. cognitio bonitatis ge
nerat in nobis amorẽ. q quidẽ amor idu
cit nos ad bonũ. q: ſicut dicit Greg. Nõ
eſt amor dei ocioſus. opatur enĩ magna
ſi eſt. ſi autẽ opari negligit amor non eſt.
Cognitio aũt noſtri generat i nobis hu-
militatẽ. iuxta illud Mich.vi. Humilia
tio tua in medio tui. humilitas aũt ẽ cu-
ſtos oĩuʒ virtutũ. quia ſicut dicit Grego.
Qui ceteras virtutes ſine hũilitate con
gregat. quaſi puluerẽ in ventuʒ portat.
Et ſic patet ꝙ hec duplex cognitio: ſciʒ
dei ⁊ noſtri eſt cauſa totius noſtre ſalu-
tis. nã cognitio potẽtie dei generat timo
reʒ qui facit vitare malũ. Cognitio boni
tatis dei generat amorẽ qui facit opera
ri bonum. Cognitio autẽ noſtri generat
humilitateʒ que nos conſeruat in vita-
tione mali ⁊ opatione boni.

¶ Feria quinta quarte hebdõe quadrage
ſime Sermo primus. 59

Ibat ieſus in ciuitatẽ que
vocat naym. ⁊ ibant
diſcipuli eius cũ eo: ⁊ turba
copioſa plebis. Cũ autẽ ap-
propinquaret porte ciuitatis: ecce defun
ctus efferebat filius vnicus matris ſue.
Luce.vij. Quia hiſtoria huius euangelij
ſatis eſt plana. ideo ad moralia tranſea-
mus. De iſto igit adoleſcẽte quattuor di
cũtur.ſ. ꝙ erat mortuus. ꝙ extra domũ
iaʒ erat delatus. ꝙ portabat ſepeliẽdus
⁊ ꝙ plangentiũ multitudine erat valla-
tus. ideo merito per ipſũ itelligi poteſt
peccator in mortali poſitꝰ. ¶ Primo er
go erat mortuus. peccator autẽ aſſimila-
tur mortuo. q: ad iſtar mortui ẽ fetidus:
frigidus ⁊ põderoſus. A Eſt autẽ con
ſciẽtia peccatoris fetida triplici de cau-
ſa. ¶ Primo quia eſt latrina diaboli qui
libẽter habitat in loco fetido ⁊ imũdo.
Unde demones non petierũt mitti in co
lũbas: q: non amant ſimplicitateʒ. neqʒ
in turtures: quia non diligũt caſtitateʒ.
nec in agnos ſiue in oues. q: non diligũt
inocẽtiaʒ. ſed in porcos: q: amãt imũdi-
tiaʒ vnde dr̃ Job.xl. q: ipſe diabolus ha
bitat in locis humẽtibus.i. lutoſis ⁊ fe-
tẽtibus. ¶ Scõo ẽ eius ↄſciẽtia fetida: q:
ſentina pcti eo ꝙ ſpurcitie oĩuʒ pctõꝝ
hitãt ibi. Yſa.xxxiij. ibi cubabit lamia.
Q̃tũ ad pctũ luxurie que dr̃ hẽre pedes

egnos ⁊ cetera feminea. ibi hꝫ foueā eri-
cius. quātū ad pctm̄ ſupbie: q2 ſupbi ſem
per ſe pūgūt. ibi congregati ſūt milui al
ter ad alterꝝ. ꝙtū ad pctm̄ rapacitatis ⁊
auaritie. ¶ Tertio ē eius ꝯſcia fetida: q2
mortua ē ſine vita dei. aīa qdē a qua re-
ceſſit deus ē mortua. et⁹ ſepulchꝝ ē cor-
pus ꝓpꝛiū. qḋ ꝙuis vdeaꝛ a foris ſpecio
ſuꝫ: tn̄ itus eſt ſpurcitia plenū. Matth.
xxiij. Ve vobis ſcribe ⁊ phariſei hypocri
te q ſimiles eſtis ſepulchꝛis dealbatis q̄
a foris appꝫnt hoibus ſpecioſa: itus aūt
ſūt plena oſſib⁹ mortuoꝝ ⁊ oī ſpurcitia.
¶ Scḋo pctōꝛ eſt frigidus eo ꝙ eſt ſine
igne amoris diuini. amoꝛ quippe dei eſt
ignis. Lu. xij. Ignē veni mittere i terrā
⁊c̄. Chryſ. Qui nō hꝫ ignē amoris dei in
hyeme eſt. et ſi fuerit i media eſtate. ideo
dn̄s monet vt rogem⁹ deū ne i tali hye-
me moꝛiamur dicens Mat. xxiiij. Orate
vt nō fiat fuga veſtra i hyeme vel ſabba-
to. ve aūt pꝛegnātibus ⁊ nutriētib⁹ illis
dieb⁹. B Fuga aūt in hoc loco ē moꝛs:
q2 tūc aīa fugaꝛ a deo vt rōnem ſibi red-
dat. ab angelo ꝓpꝛio vt ꝯtra ipſaꝫ teſti-
moniū ꝓhibeat. a diabolo: vt ipſam ad
tartara rapiat. a ꝓpꝛio ſcelere vt ꝯtra ip
ſaꝫ accuſationē ꝓponat. corpus et a ver
mibus fugaꝛ vt ipm̄ comedat. diuitie fu
gaꝛ a parētibus vt ipſas diripiāt. oran
dū eſt ergo ne fuga nr̄a. i. moꝛs nr̄a fiat i
hyeme vel ſabbato. Illi moriūtur i hye-
me q moriunꝛ ſine igne amoris diuini.
Illi i ſabbato q moriunꝛ ocio ⁊ toꝛpoꝛe
opis boni. Orādū eſt ne moꝛiamur ꝑgnā
tes vel nutriētes. illi moriūtur ꝑgnātes
q bona ꝓpoſita que ꝯceperūt nō ꝯpleue
rūt. illi nutriētes moriūtur q peccāt ſub
ſpe lōgioꝛis vite vel ſub ſpe diuine venie
⁊ vſqꝫ ad moꝛtē deducūt. C ¶ Tertio
peccatoꝛ eſt pōderoſus. nihil eīꝫ ē pōde
roſius pctō. qḋ patet q2 dn̄s hꝫ imenſaꝫ
fortitudinē. Job. ix. Si fortitudo q̄ritur
robuſtiſſim⁹ eſt. celū hꝫ firmiſſimā ſoli-
ditatē. Job. xxxvij. Tu foꝛſitā cū illo fa-
bricat⁹ es celos q ſolidiſſimi q̄ſi ere eſſu
ſi ſūt. tertio terra hꝫ ſoliditateꝫ. Eccl̄s. i.
Terra aūt in eternum ſtat. ⁊ tn̄ pctm̄ ita
pōderoſuꝫ ē ꝙ nec deus ipꝫ pōt poꝛtare.
Hiere. xxiij. Si dixerint qḋ ē onus dn̄i.
dices ad eos: vos eſtis onus ꝓijciā qppe
vos. loquiꝛ dn̄s ad ſimilitudinē illius q
poꝛtat onus graue qḋ itātuꝫ pōderat ꝙ
ipm̄ ꝓijcit. Yſa. xliij. Pꝛebuiſti mihi la-
boꝛē in iniq̄tatibus tuis. nec celū potuit
ipm̄ ſuſtinere: ſicut patet i lucifero cui⁹
ſupbia ſic fuit pōderoſa ꝙ celuꝫ fregit ⁊
ipſe ſubito cecidit. Lu. x. Videbā ſathā
ſicut fulgur de celo cadētē. nec terra ip-
ſum potuit tolerare. ſicut patet Nume.
xvi. in dathan ⁊ abiron: q2 terra ſub coꝝ
pedib⁹ rupta fuit ⁊ eos viuos deuoꝛauit.
ecce ꝙ tā pōderoſuꝫ eſt pctm̄ ꝙ pꝛe ſui
pōderoſitate deū ꝑmit: celū frāgit: ⁊ ter-
rā ſcindit. D ¶ Scḋo iſte moꝛtuus ex
tra poꝛtā erat delatus. Vbi notādum ꝙ
xp̄s tres moꝛtuos ſuſcitauit. Vnū in do-
mo. ſ. filiā pꝛincipis archiſynagogi: vt dꝛ
Mat. ix. Aliuꝫ extra domū: ſicut dicitur
hic. Alium ſepultū ⁊ fetidum in monu-
mēto: ſicut lazaꝝ. Joā. xi. E Quid aūt
iſta ſignificēt dicit Aug. in lib. de ſermo-
ne dn̄i in mōte. Peccati ſūt tres differē-
tie: in coꝛde: in facto: ⁊ in conſuetudine.
¶ Vna eſt q̄ſi in domo qn̄. ſ. ꝯſentiꝛ libi-
dini. ¶ Alia iā plata q̄ſi extra domū cū
in factū ꝓceſſit ꝯſenſus. ¶ Tertia cū ꝯ-
ſuetudine mala tanq̄ mole terrena pꝛe-
miꝛ aīus q̄ſi in ſepulchꝛo iā fetēs: tūc igi
tur pctōꝛ eſt moꝛtu⁹ in domo: qn̄ eſt i ꝯ
ſenſu peccati. tūc ē extra domū: qn̄ ꝓce-
dit ad opus peccati. tūc mole ꝑmiꝛ ⁊ fe-
tet: qn̄ eſt in ꝯſuetudine pcti. Qn̄ igitur
dn̄s ſuſcitat ⁊ reuocat aliquos a ꝯſenſu
pcti hoc eſt magnū. qn̄ ab opere: hoc ma
ius. qn̄ vero ſuſcitat a ꝯſuetudine: hoc ē
maximū. Sed notādū ꝙ filia archiſyna
gogi fuit ſuſcitata eiecta multitudine.
puer cēturionis corā multitudie. ⁊ laza-
rus et corā multitudine ⁊ ea flēte. nā fle-
uit martha. fleuit maria magdalena. fle
uit xp̄s. fleuerūt iudei. Per puellaꝫ igiꝛ
in domo ſuſcitatā itelligiꝛ pctōꝛ occul-
tus q deū offendit. ideo dꝫ facere penitē
tiā in occulto vt deū placet. Per puerū
extra domū itelligiꝛ pctōꝛ manifeſtus q
deū offendit ⁊ pꝛoximū ſcādalizauit. iō
dꝫ facere penitētiā manifeſtā: vt deū pla
cet ⁊ pꝛimū edificet. Per lazaꝝ q̄tridua
num itelligiꝛ pctōꝛ ꝯſuetudinarius qui
deū offendit ⁊ pꝛoximū ſcādalizauit ⁊ a
deo ſe nimis elōgauit. ideo dꝫ facere pe

nitētiā manifeſtā ⁊ acq̄rere ſibi ſanctoꝝ
viroꝝ ſuffragia. ⁊ ſic placet deū: edificet
pꝛimū: ⁊ paulatiꝫ poſſit appꝛopiquare
ad deū. F ¶ Tertio iſte moꝛtuus poꝛ-
tabaꝛ ſepeliēdus: ſic ⁊ pctōꝛ eſt ſepelien-
dus in inferno. Juxta illud Luce. xvi.
Moꝛtuus eſt diues ⁊ ſepultus eſt in ifer
no. Poꝛtioꝛes autē eius ad ſepulturā in
fernalē ſecūdū Ambꝛoſiū ſuper Lucam
ſunt quattuoꝛ ſpecialia delicta. Quidā
depoꝛtātur a terra per appetitū terreno
ruꝫ: ſicut auari. Alij ab aqua per appeti
tuꝫ delitiaꝝ: ſicut luxurioſi. Alij ab aere
ꝑ appetituꝫ ambitionū: ſicut ſupbi. Alij
ab igne per irā ⁊ odiuꝫ ſicut iracūdi. G
¶ Quarto ille moꝛtuus plāgentiū mul
titudine fuit vallatus. Per qḋ datur in
telligi ꝙ peccatoꝛ debet a multis plāgi
ſeu fleri. ¶ Pꝛimo enim fletur a deo. Mi
chee. vij. Ve mihi quia factus ſum ſicut
qui colligit racemos vindemie in autū-
no. ploꝛat enīꝫ xp̄s ꝙ diabolus colligit
oēs vuas magnas. i. animas omnes ma
gnas ⁊ ipſe vix poteſt habere ꝑuas. Yſa.
i. Heu conſolaboꝛ ſup hoſtib⁹ meis ⁊ vin
dicaboꝛ d̄ inimicis meis. Sꝫ moꝛe pij pa
tris eos licet inimicos plangit ⁊ ꝑcutit.
¶ Secūdo plāgitur ab angelis. ſicut eīꝫ
gaudent de cōuerſione peccatoꝝ. iuxta
illud Luc. xv. Gaudiū eſt angelis ſuper
vno peccatoꝛe penitētia agente ⁊c̄. ſic do
lent ⁊ ploꝛāt de eoꝛuꝫ ꝑuaricatiōe. Yſa.
xxxiij. Ecce vidētes clamabūt: angeli pa
cis amare flebūt. ¶ Tertio ploꝛādus eſt
a ſeipſo. Hiere. vi. Luctū vnigeniti fac ti
bi planctū amaruꝫ. Itē Michee. i. Faci-
as tibi planctū velut draconū ⁊ luctum
quaſi ſtrutionū. Mulier amariſſime plo
rat quādo vnigenitū ſuum amittit. dra-
co plangit quādo elephas caput ſuū cō
terit. ſtrutio vlulat quādo oua ſua ꝑdit:
ſic peccatoꝛ debet flere quādo diabolus
animā ſuā vnigenitaꝫ extinxit. q2 caput
ſuum. i. xp̄m abſtulit. ⁊ q2 omnia merita
ſua euꝫ perdere fecit. ¶ Quarto flēdus
eſt a quolibet chꝛiſtiano. Aug. Sunt ne
in te o chꝛiſtiane viſcera miſericoꝛdie q
plangis coꝛpus a quo receſſit anima: ⁊
non plangis animā a qua receſſit deus?
Eccli. xxij. Super moꝛtuū ploꝛa. deficit
enīꝫ lux eius. ſuper fatuū ploꝛa. deficit
enīꝫ ſenſu. modicū ploꝛa ſuper moꝛtuū:
quoniā requieuit. nequiſſimi enīꝫ nequiſſi
ma vita. ſup moꝛteꝫ fatui. luctus moꝛtui
ſepteꝫ dies. fatui autē ⁊ impij omnes di-
es vite illoꝛuꝫ. H Ex q̄bus verbis ha-
betur ꝙ tres ſunt ploꝛandi. ſ. moꝛtuus.
ideo dicit: ſup moꝛtuū ploꝛa. ⁊c̄. fatu⁹. iō
dicit: ⁊ ſuper fatuum ploꝛa. ⁊ homo im-
pius ſiue neq̄ſſimus. ideo ſubiungit: ne-
quiſſimi neq̄ſſima vita. ſup moꝛtē fatui:
ac ſi diceret: fatuus eſt peioꝛ q̄ moꝛtuus.
ſed adhuc homo nequiſſim⁹ ſiue impius
peioꝛ eſt q̄ fatuus. Iſti igitur tres ſunt
ploꝛādi. ſ. moꝛtuus: fatuus: ⁊ ipius. ſed
differēter: q2 moꝛtuus eſt ploꝛādus ꝑuo
tēpoꝛe. fatuus vero eſt ploꝛādus omni tē
poꝛe vite ſue. ipius autē flēdus eſt ⁊ i to
ta vita ſua ⁊ poſt moꝛtē ſuā. Vn̄ ſubdit:
luctus moꝛtui ſeptē dies. fatui aūt ⁊ im
pij omnes dies vite illoꝝ.

¶ Eadē quinta feria quarte hebdōe qua-
drageſime Sermo pꝛimus. 60

AT hec vidua erat ⁊c̄. Iſta vi
dua multum flebat ex eo
ꝙ vnicū filiū ſuuꝫ ꝑdiderat.
Et iſte doloꝛ generabaꝛ in ea
ex quattuoꝛ cauſis. ſ. ex eo ꝙ erat muli-
er: ex eo ꝙ erat maꝛ: ex eo ꝙ erat vidua:
⁊ ex eo ꝙ erat filius vnicus. A ¶ Pꝛi-
mo quidē generabaꝛ in ea doloꝛ ex eo ꝙ
erat mulier. naturaꝛr enīꝫ mulieres pa-
tiunꝛ magis ⁊ ꝯpatiunꝛ q̄ viri. ex eo ꝙ
hn̄t aīuꝫ magis molleꝫ. vn̄ mulier dꝛ q̄ſi
mollier. ⁊ hoc ideo ſcḋꝫ phm̄. in oī gene
re aīaliū femine ſunt mollioꝛes q̄ viri ꝑ
ter vrſuꝫ ⁊ leopardā. Vnde quādo inue
niꝛ aliqua mulier ſeuera pōt vocari vr-
ſa vel leoparda. Mulier enīꝫ naturali-
ter ē frigida. ⁊ ideo naturaꝛr eſt magis
paſſibilis. vir aūt ſiccus ⁊ calidus natu
raliter. ⁊ iō nō ſic de facili patiꝛ nec ꝯpa
tiꝛ. ideo de filij moꝛte vel ei⁹ aduerſitate
mater magis dolet q̄ pater ex eo ꝙ ē ma
gis mollis ⁊ paſſibilis. In filij aūt hono
re ac ſublimitate pater plus naturaliter
gaudet q̄ mater: q2 eſt magis magnani-
mus. Iſtud apte iſinuaꝛ Prouer. x. Fili-
us ſapiēs letificat patrē. filius ſtult⁹ me-
ſtitia eſt matris ſue. ¶ Secūdo cauſabiꝛ
in ea doloꝛ ex eo ꝙ mater erat. naturaꝛr
enīꝫ plus mater filiū diligit q̄ pꝛ. ⁊ ideo

magis dolet de morte eius. de amiſſione
eniz rei quā magis diligimus magis do
lemus B Quare autē mater plus dili
git filiū ꝙ pater tres ſūt cauſe. ¶ Prima
eſt: qꝛ illud circa quod plus laboramus:
plus diligimus. Mater autē plus labo
rat ꝙ pater circa filios: tam portādo ꝙ
in parturiēdo: ꝙ etiaz in educādo. Tho
bie. iiij. Memor eniz eē debes que ⁊ quā
ta pericula paſſa ſit ꝓpter te mater tua
in vtero ſuo. ¶ Secūda cauſa eſt: qꝛ illaz
rem plus diligimus ꝙ certitudinaliter
magis noſtrā eſſe ſcim⁹. Mater aūt pro
certo ſcit ꝙ filiū de ſe generauit. Pater
autē ſi credit tamē certus nō eſt. Unde
iudas dixit de beniamin Gen. xliiij. Ipz
eim ſolū hz mr̄ ſua. Nō eiz auſus fuit di
cere ipz ſolū hz pater ſuus: qꝛ ſciebat ꝙ
pater certus nō erat. ¶ Tertia cauſa: qꝛ
illā rem plus diligimus in quā plus iu
ris nos habere ſcim⁹. Mater aūt habet
maius ius in corpore filij ꝙ pater: qꝛ ſe
cundū phm: plus eſt ibi de ſubſtātia ma
tris ꝙ patris. ¶ Tertio cauſabat iſte do
lor ex eo ꝙ erat vidua. Nam vidue ſepe
decipiūtur: qꝛ ſunt ſine viro ꝯſiliatore.
Ideo dicit Marci. xij. Deuorāt domos
viduarū ſub obtentu prolixe orationis.
Sepe etiā moleſtant: qꝛ ſunt ſine viro de
fenſore. Ideo dicit Yſa. i. Defendite vi
duā. Sunt etiā ſepe in triſtitia. qꝛ ſunt ſi
ne viro cōſolatore. Et ideo graue pecca
tū eſt ꝯtriſtatas iterū contriſtare. Hiere.
xxij. Uiduā nolite cōtriſtare. Job. xxix.
Cor vidue cōſolatus ſum. Jaco. i. Reli
gio mūda ⁊ immaculata apud deū patrez
hec eſt: viſitare pupillos ⁊ viduas in tri
bulatiōe. Quādo igit vidue filios amit
tunt multū dolēt: qꝛ remāſerant ei loco
viri ꝯſiliatoris: defenſoris ⁊ ꝯſolatoris.
¶ Quarto cauſabat i ea iſte dolor ex eo
ꝙ erat vnicus. Si enim alios filios ha
buiſſet: ſuper eos ꝯſolata fuiſſet. Et ideo
amiſſio vnigeniti eſt nimium doloroſa.
Unde ſcriptura quādo vult exprimere
aliquē luctū nimis doloroſuz aſſimilat
ipſum luctui vnigeniti. C ¶ Tres eniz
ſunt luctus doloroſi. ¶ Unus eſt in pre
ſenti mūdo quo peccator lugere dēbet de
eo ꝙ deū offendit. Et iſte luctus aſſimi
latur luctui vnigeniti. Hiere. vi. Luctuz

vnigeniti fac tibi planctū amarū. ¶ Se
cūdus erit in iudicio: qñ peccatores xp̄z
videbūt in carne humana cū ſtigmatib⁹
vulnerū que ꝑ ipſis pertulit. ⁊ iſte luct⁹
aſſimilabit luctui vnigeniti. Zacha. xij.
Aſpiciēt ad me quez confixerūt ⁊ plāgēt
planctu magno quaſi ſup vnigenituz: ⁊
dolebūt ſup eū quaſi dolere ſolet in mor
te vnigeniti. ¶ Tertius luct⁹ erit in ifer
no vbi nō erit aliqua lux: ſed tenebre ꝑ
petue. Ubi loco feſtiuitatis erit ꝑpetu⁹
luctus: ⁊ loco cātici planct⁹ eternus. Il
le plāct⁹ ſimiliter aſſimilat plāctui vni
geniti. Amos. viij. Occidet ſol i meridie
⁊ tenebreſcere faciā terrā. ſ. infernalē in
die luminis: ⁊ conuertā feſtiuitates ve
ſtras in luctū: ⁊ ponā eam quaſi luctum
vnigeniti: ⁊ nouiſſima ei⁹ quaſi diē ama
ruz. Quoniā autē hic fit mentio de vi
dua ideo de ipſis viduis tria videam⁹.
¶ Et primo quot ſunt genera viduarū.
¶ Secūdo quot ſunt regule ipſarum.
¶ Tertio vtrū ſit melius ſtare in vidui
tate ꝙ trāſire ad alium virū: vel ad ſecū
duz coniugiū. D ¶ Circa primū notā
duz ꝙ ſicut dicit Aug. tria ſūt genera vi
duarū. Unū eſt qđ intendit epulis ⁊ de
litijs. Secūduz qđ intēdit cure domus
⁊ filijs alendis. Tertiū eſt qđ die ac no
cte intēdit orationib⁹ ⁊ ieiunijs. ¶ Pri
me vidue ſunt male. De quibus dicit. i.
Timo. v. Uidua que in delitijs eſt viuēs
mortua eſt. lz enim viuēs ſit corpore: eſt
tñ mortua mēte. ¶ Secūde ſunt bone: ⁊
maxime quādo nutriūt filios ſuos in ti
more dei. i. Tim. v. Siqua vidua filios
vel nepotes habet: diſcat domū ſuā bene
regere ⁊ mutuā vicē reddere parētibus.
hoc enim acceptū eſt corā deo. Et infra:
Siquis aūt ſuoꝝ ⁊ maxime domeſticoꝝ
curā nō hz fidē negauit: ⁊ eſt ifideli dete
rior. ¶ Tertie ſūt optime. De qbus dicit
ibidē. Uiduas honora q̄ vere vidue ſūt.
E ¶ Circa ſcđz notādū ꝙ apl's fecit re
gulā viduaꝝ q̄ hz q̄ttuor capl'a. ¶ Pri
mū eſt: vt ſint in orōne deuote. Uñ di. i.
Timo. v. Que aūt vere vidua eſt ⁊ deſo
lata ſperet in dñō: ⁊ iſtet obſecratiōibus
die ac nocte. De hoc habet exēplū i āna
vidua. De qua di Lu. ij. ꝙ nō diſcedebat
de tēplo ieiunijs ⁊ obſecratiōib⁹ ſeruiēs

deo die ac nocte. Exēplū de illa vidua q̄
iportune iudicē iterpellabat quā dñs ad
exēplū adduxit: cuz ad orandū iduceret
vt habet Luce. xviij. ¶ Scđm capl'z ē vt
nō ſint ocioſe. Uñ apl's repḣendit aliq̄s
viduas dicēs. i. Tim. v. Simul autem ⁊
ocioſe diſcūt domos diſcurrere. Pericu
lū eſt mulieri cū ſit ocioſa. Dñs eniz po
ſuit adā ⁊ euam in pađiſo terreſtri vt ibi
oparent: ſed diabolus q̄daz vice iueniēs
feminā ocioſaz eā aggreſſus ē ⁊ ipſaz tē
tauit: ⁊ in pctm̄ fecit ruere ipſaz ⁊ virū.
Jō dicit Hiero. Semp aliqd boni facito:
vt diabolus te iueniat occupatuz. Sicut
eniz i aqua ſtāte generant vermes: ſic in
aīa ocioſa generant male cogitationes.
Ecc. xxxiij. Multā malitiā docuit ocioſi
tas. ¶ Tertiū capl'z ē vt nō ſint verboſe.
Uñ apl's q̄ſdā viduas repḣēdit dicēs. i.
Tim. v. Nō ſolū aūt ocioſe ſed ⁊ verboſe
loquētes q̄ nō oportet. Quāuis eniz ver
boſitas ſit repḣēſibilis i viris: ꝑcipue tñ
in feminis: ⁊ maxie in viduis. Naz ſcđm
Chry. Mulieres ſūt icaute: molles: ⁊ fra
giles. Quia ſūt icaute: iō de facili decipi
unt. Quia ſūt molles: iō ad bonum ⁊ ad
malū cito flectunt. Quia ſūt fragiles: iō
faciliter ſupant. Jō diabolus nō eſt ag
greſſus viꝝ ſz feminā. Sciēs ꝙ femia fa
cili⁹ deciperet cū ſit ſexus icautior. ⁊ citi⁹
flecteret: cū ſit ſexus mollior ⁊ facili⁹ vin
cat. cū ſit ſex⁹ fragilior. ¶ Quartū capl'z
ē vt nō ſint curioſe. Uñ apl's q̄ſdā vidu
as repḣēdit dicens. i. Tim. v. non ſolum
ocioſe: ſed ⁊ curioſe diſcunt circuire do
mos. ¶ Legit de naturis aīaliuz ꝙ tur
tur amiſſo cōpari ſtat in nido ⁊ raro di
ſcurrit. Sic vidua raro dz diſcurrere de
domo in domū: ſed debz morari in nido
domus ꝓprie ibi in ſilētio habitādo. vel
in nido ꝯſciētie ſue: ipſaz mūdando. vel
in nido ſancte eccleſie: oratōibus iſiſten
do. F ¶ Circa tertiū notādū eſt ꝙ me
lius eſt eē in viduitate ꝙ trāſire ad ſecū
duꝫ ꝯiugiū: quattuor de cauſis. ¶ Pri
mo qꝛ maioris caſtitatis eſt indiciū. Qñ
eniz mulier totiēs nubit: ſignū ē magne
incōtinētie. i. Tim. v. Adoleſcētiores vi
duas deuita. Cū autē luxuriate fuerint
in xp̄o nubere volūt. Ibidez. Uidua eli
gat q̄ fuerit vnius viri vxor. In aliqbus

enim auibus inuenit hoc: vt poſtꝙ vna
morit: reliqua alteri nō ſociatur. Berū.
Pudeat ad negociū honeſtatis ratiōez
nō poſſe in homine: qđ natura poteſt in
volucre. Hiero. in lib. ꝯtra Iouinianuz.
Portia minor cū laudaret quedaz bene
morigerata que ſecūdū acceperat viruz:
rñdit. Felix ⁊ pudica matrona nūquā ꝑ
ter ſemel nubit. ¶ Secūdo: qꝛ hoc eſt ſi
gnū maioris amoris ad primū viꝝ. qñ. ſ.
amore primi mariti nulluz aliū vult ha
bere. Cū eniz ambo fuerit vna caro: mor
tuo viro mulier remanſit ſemimortua. ⁊
ideo ampl'ius nubere non deberet. Refert
Hiero. vt ſupra ꝙ cū valeria rogaret ſe
cūdū virū accipere. Reſpōdit ſe hoc nō
poſſe facere: qꝛ primus adhuc viuebat. ꝙ
diu iquit vixero vir meus ſemp per amo
rez viuet i corde meo. Idē etiā refert ibi
dez: ꝙ cū marcia cattonis noller iteꝝ nu
bere ⁊ virum defunctū ſemp lugeret. in
terrogata quē diem haberet vltimū ſui
luctus ait: quez ⁊ vite vltimū. ¶ Tertio
qꝛ hoc eſt ad maiorē ſecuritatē. Uidua
enim eſt dña ſui ⁊ in pace viuit. ⁊ ſi acci
pit virum: exponit ſe diſcrimini: qꝛ forte
habebit virum rixoſum ⁊ duruz. Unde
refert hiero. vt ſupra ꝙ cū anna rogare
tur vt ſecūdo nuberet. Reſpondit non ſe
hoc facere: quia bonū habuerat virū. ⁊ ſi
ſecūdum acciperet: aut ille eſſet bonus
aut malus. Si bonus: ſemper eſſet in ti
more ne ipſuz perderet. Si malus: ſem
per eſſet in dolore: qꝛ poſt bonū virū tam
peſſimū ſuſtineret. ¶ Quarto: qꝛ ad ſer
uiēdum deo maiorē libertatē hz. i. Cor.
viij. Qui ſine vxore eſt: ſollicit⁹ eſt q̄ ſūt
dñi. ⁊ mulier inupta ⁊ virgo cogitat que
ſūt dei vt ſit ſancta corpe ⁊ ſpū. que autē
nupta cogitat que ſūt mūdi q̄mo placeat
viro. Hiero. in epl'a ad paul'. Sācta ⁊ no
bilis melācia noſtri tpis iter xp̄ianos na
tura nobiliſſima: cū caleſcēte adhuc ma
riti corpuſculo necdū humato: duos fili
os pdidit: rez dicturus icredibilē: ſz xp̄o
teſte nō fallaz: ſtetit imobilis ⁊ ad pedes
aduoluta xp̄i q̄ſi ipm teneret arriſit ⁊ di
xit: Expeditius tibi ſeruitura ſum dñe:
qꝛ me tanto onere liberaſti.
¶ Feria ſexta hebđe quarte quadrageſi
me Sermo primus. 61

ERat quidá langués lazarus a bethania de caſtello marthe ⁊ marie ſoroꝝ ei⁹. Jo.xi. Cū quadá die xp̄s hyeroſolimis predicaret ⁊ inter cetera diceret: Ego ⁊ pater vnū ſumus. iudei ipſum cū diſcipulis ſuis lapidare voluerunt. Sed ipſe de manibus eoꝝ euadēs abijt trans iordané lōge a bethania per dietá. Dū aūt ibi eēt lazarus infirmatur ſorores eius nūciū miſerūt dn̄o dicētes. ecce qué amas infirmaſ. A Sed quare non iuerūt pſonalr ſicut regulus ⁊ centurio. ꝑ Ad hoc reſpōdet Chryſo. q: vehementer cōfidebát de xp̄o: ⁊ iō ſpabant ꝙ p nūciū faceret qō petebát. ꝑ Alia rō ē ſcōm eūdē Chryſo. q: a luctu detinebātur. ꝑ Tertia rō é ſcōm theophilū ꝙ nō decet de facili mulieres circuire. B Aliam qōnem facit hic Augu. quare. ſ. non dixerūt veni ⁊ ſana: vel iube ⁊ fiet. ſicut dixit cēturio qui ait. dic tantuꝫ verbo ⁊ ſanabiſ puer meus. ſed tm̄ dixerūt. Dn̄e ecce quē amas infirmaſ. Et reſpondet Aug. ſiue glo. q: ſufficit amanti nūciare neceſſitaté amantis: q: non deſerit queꝫ amat. Uel pōt dici ꝙ iō ſanitateꝫ fratri ſuo nō petierūt: ſed xp̄i volūtati cōmiſerūt: q: neſciebat ꝗd magis frī expediret. vtrū. ſ. ſanari vel infirmari vel mori. xp̄s aūt nūciauit eis p nūciū. infirmitas hec nō ē ad morté. Et nūc xp̄s in loco vbi nūcius eum inuenerat manſit duobus diebus. iō xp̄s manſit ſcōm Aug. ⁊ Chryſo. donec lazarus expiraret: ſepultus iaceret atqꝫ feteret: vt ſic miraculum magis appereret. quarta aūt die dixit ieſus diſcipulis ſuis. eamus in iudeá iterū ⁊c̄. C ¶ Circa aūt iſtud miraculū fuerūt quedam retrahētia: quedaꝫ inducētia: quedam cōcomitantia: ⁊ quedam ſubſequētia. ¶ Retrahētia fuerūt tria. ſ. retractio diſcipuloꝝ qui xp̄ꝫ volebant retrahere ne in iudeá pergeret. ¶ Primo incutiēdo ſibi timoré dicētes. rabbi: nūc te querebant iudei interficere ⁊ lapidare: ⁊ iterum vadis illuc. ipſi aūt hoc nō dicebát compatiēdo xp̄o. ſed maxime timendo ſibiipſis. quibus reſpōdit xp̄s. nōne duodecim hore ſunt diei. hic appellat ſe diē: ⁊ duodecim apoſtolos duodecim horas ac ſi dicat. hore ſequūtur diē: nō dies horas. ſic ⁊ vos debetis ſequi volūtaté meam: non ego veſtram. ⁊ ſi volūtaté meꝫ qui ſum dies ſecuti fueritis non offendetis. iō dicit. ſi quis ambulauerit in die non offendit. ſi aūt voluntatem veſtraꝫ que ē nox ſecuti fueritis offendetis. D Uel aliter. nōne duodecim hore ſunt diei. quaſi dicat: non debem⁹ credere ꝙ iudei pſeuerent in volūtate me lapidandi q: ſicut hore mutabiles ſunt: ſic ⁊ affect⁹ hominū. ⁊ frequenter ſepius mutaſ cor hois in die ꝙ̄ hore. ⁊ iō qui ambulat in die. i. in pace ſicut ⁊ ego ⁊ vos non offendit aliqué. ideo ſecuri eamus. ¶ Secundo volebant eū retrahere aſſignādo bonam rōem. nam cū xp̄s dixiſſet. lazarus amicus noſter dormit. reſponderūt. dn̄e ſi dormit ſaluus erit. q. d. ſecūdū Augu. Non oportet ꝙ ꝓpter hoc vadas. quia ſomnus egrotantiū ē ſalutis indicium. Et querit hic Aug. quō diſcipuli ſicerit ſtulti ꝙ crederent xp̄m velle ire per tot ſtadia ad excitandū dormienté. ⁊ reſpōdet ꝙ credebant xp̄m loqui in enigmate ſicut ſepe cōſueuit. Chriſtus aūt de dormitione mortis intelligebat: ſicut expoſuit euangeliſta. E Dicūtur aūt mortui dormiētes tribus ō cauſis. ¶ Primo pp ſpeꝫ reſurrectiōis. q: ſicut de dormiēte ē ſpes ꝙ debeat euigilare ſic de mortuo ē ſpes ꝙ debeat reſurgere. i. Theſſal. iiij. Nolumus vos ignorare de dormiētibus vt nō cōtriſtemini ſicut ⁊ ceteri ꝗ ſpem nō hn̄t. ¶ Scdō pp facilitaté reſurrectiōis Aug. Dn̄s tanta facilitate excitat te de ſepulchro: quáta tu excitas dormientem de lecto. ¶ Tertio ꝓpter meliorationem imutationis. ſicut enim dormiētes ſurgūt meliorati: i. melius mutati. ſic ⁊ mortui boni reſurgent in melius mutati. i. Coꝝ. xv. Seminaſ i corruptiōe: reſurget in icorruptioneꝫ. ꝑ Tertio voluerūt xp̄ꝫ retrahere oſtendendo magná pturbationem. ⁊ hoc qn̄ thomas dixit: eam⁹ ⁊ nos vt moriamur cū ipſo. q. d. ex quo vult ſe exponē morti moriamur oēs. Scōm aūt glo. non fuit verbū turbatōis ſꝫ amoris Ubi dicit: ecce verus amantiū affectus: aut cū eo viuē: aut cū eo mori. Scōm vero Chryſ. fuit verbū formidinis ⁊ timoris. oēs eiꝫ diſcipuli vt ibidē dicit iudeos timebát. ſup oēs alios thomas. ſꝫ xp̄s non dimiſit nec ꝓpter eoꝝ pturbationé: nec ꝓpter eoꝝ amoré: nec ꝓpter ipſorum timoré. In hoc dat nobis exēplū ꝙ ea q̄ ſunt ad gloriá dei ⁊ ad vtilitaté animaꝝ non debemus dimittere: nec pp priuatū amoré. nec ꝓpter alicuius perturbationem. nec ꝓpt aliquá formidiné. F ¶ Secundo fuerunt quedá inducentia. ⁊ iſta fuerunt tria. ¶ Primū ē honor patern⁹ vnde dixit. infirmitas hec non ē ad mortem ſed ad gloriá dei. G ꝑ Circa quod ſciēdū ꝙ ē quedam infirmitas que ē ad morté corporis tm̄. ſ. ſanctoꝝ martyruꝫ. ¶ Alia ē infirmitas que eſt ad mortem anime que ē tm̄ peccatoꝝ. ¶ Tertia infirmitas ē que ē ad morté vtriuſqꝫ: que ē dánatorum. Infirmitas aūt lazari non fuit ad morté corporis: q: nō fuit a morte detentus ſed reſuſcitatus. Nec fuit ad morté aíe: q: grá fuit plen⁹. Nec fuit cuꝫ morte dánatoꝝ: q: ñ dſcēdit ad infernū cū dánatis: ſed i limbū cū patrib⁹ ſuis ſanctis. ⁊ iō fuit ꝓ gloria dei vt glorificetur filius dei per illū. q: ⁊ deus p ei⁹ reſuſcitationé ē glorificatus. ⁊ xp̄s deus ē manifeſtatus. ¶ Secūdū inductiuū fuit amor. Un̄ dixit: lazarus amicus noſter dormit. iō diligebat ieſus lazarum ⁊ mariá ⁊ marthá ſorores eius. iſti eiꝫ quadá ſpeciali familiaritate xp̄o fuerūt coniuncti. ita ꝙ lazarus vocabat eū amicū ſuū. maria magiſtrū ſuū. ⁊ martha hoſpitem ſuū. H ¶ Tertiū inductiuū fuit cōpaſſionis affectus. Compatiebaſ enim xp̄s amico ſuo defuncto qui iacebat i tā to fetore ⁊ miſeria. cōpatiebaſ ſororibus dilectis que erát in tanta triſtitia. cōpatiebaſ quodámō ſibiipſi: q: carebat pſentia tam boni amici. ⁊ iō his tribus cōſideratiōibus intátū cōpaſſus ē ꝙ cōpaſſioné oſtēdit verbo: cum dixit. vbi poſuiſtis eū. ⁊ eſt verbū pie cōpaſſionis. q. d. pater prius cōquerēdo de filio defuncto ⁊ ſepulto. vbi poſuiſtis filiū meū: ita xp̄s quadam pia cōqueſtione dixit. vbi poſuiſtis amicuꝫ meū. oſtendit etiaꝫ ipſaꝫ cōpaſſioné in ſigno. quia lachrymas fudit. oſtendit i facto: q: ipm̄ reſuſcitauit. ¶ Tertio fuerūt q̄dá ꝯcomitátia: ⁊ iſta fuerūt tria. ¶ Primū fuit q: lapidē remouere fecit dicēs: tollite lapidē. Poterat eīꝫ xp̄s ipm̄ facē reſurgē nō remoto lapide. vel ſolo verbo poterat remouē lapidē: ſed voluit vt ipſi accederent ⁊ viderent ⁊ fetoré ſentirēt ⁊ de miraculo ñ dubitarēt: nec dicē poſſent ꝙ fantaſma fuerit: vel ꝙ alius fuerit qui reſurrexit. I Certificati enim ſunt p oēs corpis ſenſus. ſ. p vocé: quádo dixerūt: venite ⁊ videte. per viſum qn̄ ipm̄ faſciatū exire viderunt. per tactum: quádo lapidem leuauerunt ⁊ vincula ſoluerunt. per auditum quádo audierūt: lazare veni foras. per olfatum: quádo fetorem ſenſerunt. ¶ Scōm cōcomitās fuit ꝙ xp̄s fremuit ⁊ ſeipꝫ cōturbauit. lachrymas fudit. qō quidē xp̄s voluit. vt ſcōm Theophilum ſe eſſe verū hominē oſtēderet: quia tales paſſiones in deum cadere non poſſunt. vel ideo hoc fecit ſcōm Hiero. quia dolebat ꝙ amicū ſuum ad iſtá miſeriá reuocabat. vel ideo hoc fecit vt nos inſtruat ꝙ debemus compati miſerijs aliorum. ¶ Tertiū cōcomitans fuit q: patrē orauit dicens: pater gratias tibi ago. non auté hoc fecit vt indigeret oratiōe: quia eiuſdem ptātis erat cum patre: ⁊ q: multos ſanauit ſola iuſſione. ſed ideo orare voluit vt oſtēderet ꝙ non erat ꝯtrarius deo: ſicut iudei ſibi imponebát. Un̄ ſubdit. ego aūt ſciebá ꝙ ſemꝑ me audis. ſꝫ ꝓpter populū qui circūſtat dixi. Uel iō orauit vt oſtēdet ꝙ miracula facēt virtute dei nō in poteſtate diaboli. ſicut iudei ſibi imponebát. Uel iō orauit vt doceret nos in nr̄is neceſſitatibus ad oratōis ſuffragiū eē recurrēdū. K ¶ Quarto ponūtur quedaꝫ ſubſequētia. inter illos enim qui ibi aderant. quidaꝫ erant boni ſicut diſcipuli. quidaꝫ aūt mali ſicut iudei. ex iſto eniꝫ miraculo boni facti ſunt meliores. quia diſcipuli in fide fuerunt amplius confirmati. Maloruꝫ auté quidaꝫ facti ſunt boni: quia ad fidem ſunt conuerſi: ſicut ibidē habetur. ¶ Quidaꝫ facti ſunt peiores: de quibus diciſ. Collegerūt ergo pontifices ⁊ phariſei ꝯſiliū ⁊c̄. ¶ Quidaꝫ fuerunt dubij de quibus ē incertū vtrū fuerūt cōuerſi vel non. de quibus diciſ. ¶ Quidá át ex

ipſis abierūt ad phariſeos ⁊ dixerūt. eis
oīa que fecit ieſus vt dicit glo. ſiue aliqd
nūciādo vt crederent. ſiue ꝓdēdo vt ſe/
uirēt. Eodē modo accidit de ꝑdicatione
veritatis: q2 quidā de ipſa veritate de bo/
nis efficiunt meliores: ſicut ſunt māſue/
ti. quidā3 de malis efficiunt boni: ſicut
ad penitētiā ꝯuerſi: qdā in ſua malitia
ꝑſeuerāt vt obſtīati: qdā nec peiores nec
meliores efficiunt: ſicut tepidi.

¶ Eadem ſexta feria quarte hebdo. xl.
Sermo ſcđs. 62

DIligebat Jeſus mar/
tham ⁊ mari/
am ſororē eius ⁊ lazarū. Jo.
xi. ☞ Jn iſto euāgelio ponun
tur quedā vñ boni ⁊ iuſti debent gaudē.
quedā de quibus peccatores debēt time
re. quedā3 vnde ipſi peccatores debēt ſpe
rare. ⁊ quedā vñ tribulati cōſolationem
debēt recipere. A Boni eni3 audientes
ꝙ a xp̄o diligunt: multū gaudē debent.
Unde dr̄ hic: diligebat ieſus mariā3 ⁊c.
Boni aūt ſunt in vita contēplatiua: aut
ſunt in actiua: aut ſunt in penitētia. Jſte
ſunt tres vie eundi ad celum. ☞ Prima
via eſt ire ꝑ viā3 cōtēplatiuā3. iſta ſigna
tur per mariā que ad pedes xp̄i ſedebat
⁊ eius viſiōe ⁊ locutiōe paſcebat. iſta via
eſt diuturnior ꝙ̄ actiua: q2 illa finit. iſta
non auferf. ideo dr̄ pars optima que nō
auferetur ab ea. Actiua ei3 vita ē tantū
in pñti nō in futuro. Jbi enim nō ē neceſ
ſe ꝙ aliquis aliquē induat: q2 veſte imor
talitatis ſunt oēs induti. nec aliquē po/
tet vel paſcat: q2 oēs ſunt ſaturitate ple/
ni. Nec ꝙ in hoſpicio recipiat: quia oēs
ſunt in ꝓpria patria cōſtituti. nec ꝙ ali/
quem infirmū viſitet: q2 nullus ibi infir/
matur. nec ꝙ ad ſepulchru3 vadat: quia
ibi nullus moritur. B ☞ Scđa via qua
itur ad celum. actiua vita ē. ⁊ iſta ſignifi
catur per marthā que pauperes ⁊ pere/
grinos recipiebat hoſpitio. ⁊ iſta vita ē
vtilior ⁊ fructuoſior ꝙ̄ prima. Eſt enim
vtilior ꝓximo: q2 inde ſuſtentaf. Eſt vtili
or facienti: quia inde remuneratur. Bo/
na enim tp̄alia non ſunt noſtra propria:
ſed ſunt nobis accōmodata. nō ſunt mā
ſura: ſed trāſitoria. nō ſunt preciosa ſed
vilia. elemoſyna ei3 facit vt accōmodata
ſint ꝓpria: q2 que paupibus damus ꝓ/
pria habemus. Petrus rauen̄. Da pau/
peri vt detur tibi: quia quicquid paupi
dederis: tu habebis. qđ pauperi nō de/
deris alius hēbit. Jdē. Si hic māſurus
es que tua ſunt hic depone. ſi illuc itur9
es: hic que tua ſunt cur relinquis. q re/
linquēda ſeruat. alienorū cuſtos eſt non
ſuorū. Facit enim ea que ſunt tranſitoria
vt ſint ꝑpetua: ſiue ꝓpria ⁊ ſecura. Amb.
Hereditas in tuto loco ponif que d̄o cu
ſtode ſeruaf. Petrus rauē. Quicqd pau
per accipit pater celeſtis ſuſcipit ⁊ in ce
lo recōdit. Aug. Quaſi fedus traiectitiū
hic facis cum deo tuo. hic das res peri/
turas. ibi recipis ſine fine manſuras. Fa
cit etiam elemoſyna: vilia vt ſint precio/
ſa: q2 terrā mutat in celum. vnum vertit
in centuplū. Petrus rauē. Da pauperi:
vt accipias celū. da nūmu3: vt accipias
regnum. da micā: vt accipias totū panē.
Et ſubdit. Deus vnum accipit ⁊ centum
dat: ⁊ tñ nolunt hoies cum deo habere
cōtractum. Quantū deus diligit vitam
actiuā3 oſtendit per hoc ꝙ non d̄ rachel
per quam ſignificaf vita cōtemplatiua.
ſed de lya. per quā3 ſignificaf vita acti/
ua naſci voluit. ☞ Tertia via eundi ad
celum eſt per pñiam. Si enim aliquis ꝑ
mortale peccatū a vita cōtemplatiua vel
actiua receſſit: vnū ſibi reſtat remedium
ſ. ꝙ recurrat ad penitētie ſuffragium: ⁊
tunc qui erat mortuus per culpā3 reſur
git per penitētiam. Jſti ſignificant per
lazarum reſuſcitatum. Diligebat igitur
ieſus mariam ⁊ marthā ⁊ lazarum. C
Quia xp̄s diligit feruēter cōtemplātes:
vtiliter opantes: ⁊ a peccato reſurgētes
Qui non ē in numero iſtorū triu3 a deo.
non diligif ſed odif. Jſti ſunt tres viri
illi de quibus dr̄. Eze. xiiij. Tres iſti viri
ſ. noe: daniel: ⁊ iob: in ſua iuſticia libera/
bunt animas ſuas. Per noe qui deo ar/
cam fabricauit ⁊ in fluctibus rexit: ſigni
ficantur actiui: qui ſepe fluctuatiōibus
exponunf. Per danielem qui celeſtes vi
ſiones aſpexit: intelligunf cōtemplati/
ui. Per iob qui interpretatur dolens: in
telligunf penitentes: qui de peccatis ſu
is dolere debent. ¶ Secūdo in iſto euā/
gelio ponunf quedā vnde peccatores de
bent multū timere. Multū enim debent
timē peccātes: q2 nūquā ꝓpria virtute a
peccato pñt exire: ſicut nec lazarus po/
tuiſſet reſurgē niſi dei virtute. D Et ſu
per hoc ponif triplex exēplū. ¶ Primū
ponif ab Arſenio qui dicit ꝙ homo pōt
ſe per ſe in foueā ꝑcipitare: ſed per ſe nō
pōt inde exire. Et illud exemplū ptinet
ad auaros. de quibus dr̄ Yſa. xxiiij. For/
mido ⁊ fouea ⁊ laqueus ſuper te qui ha
bitatores es terre. Auarus enim ſemꝑ ē in
formidine ne diuitias ſuas ꝑdat. Semꝑ
ē in fouea ꝓfunde cupiditatis: q2 nūquā
pōt ſatiari. Semꝑ illaqueatus ē a diabo
lo: q2 nūquā vult reſtituere. ¶ Secūdu3
exemplū ē Chryſo. qui dicit ꝙ ſicut na/
uis fracto gubernaculo illuc ducif vbi
tēpeſtas voluerit: ſic homo perdito auxi
lio grē dei nō facit qđ vult: ſed ꝙ diabo/
lus. Et illud exēplum pertinet ad luxu/
rioſos qui ſunt i mari carnaliū volupta/
tum. que l3 videanf dulces: tamen in ve
ritate ſunt amare. Unde ꝓuer. xxiij. Ocu
li tui videbunt extraneos: ⁊ cor tuu3 lo/
quetur peruerſa: ⁊ eris dormiens in me/
dio mari: ⁊ quaſi ſopit9 gubernator amiſ
ſo clauo. i. dei auxilio. ☞ Tertium exem
plum ē eiuſdē Chryſ. qui dicit. Antequā
peccemus liberi ſumus. S3 ſi ſemel ope
ribus diaboli nos obligauerimus. iam
nr̄a virtute liberari non poſſumus. Si/
cut enim populus facit regem: tamē iā
factū nō pōt expellere: ſic poſtquā hoīes
thronū diaboli in cordibus ſuis poſue/
runt: iam nullus pōt eos corrigere niſi
deus. Et iſtud exēplū ptinet ad ſupbos
qui diabolū ſuū regē fecerūt. Juxta illđ
Job. xli. Jpſe ē rex ſup oēs filios ſupbie.
¶ Tertio in iſto euāgelio ponunf que/
dam vnde peccatores multū ſperare de
bent. Lazarus enim erat mortuus ⁊ ſe/
pult9 ⁊ fetidus. ⁊ tamē reſurrexit ad vi/
tam. Per qđ datur intelligi ꝙ quātūcū/
ꝙ ſit aliquis grauis peccator tamē cum
dei auxilio pōt ad pñiam reſurgere. De/
bet tamen quilibet deum rogare ne in
peccatis ꝓfundef. Et ſi ꝓfundatus fue/
rit debet recurrere ad deū vt non demer
gatur. Hoc modo orabat ꝓpheta dicens
Nō me demergat tēpeſtas aque ⁊c. Tūc
tempeſtas aque hominē demergit: quan
do grauis tentatio peccati impellit. Tūc
ꝓfundum abſorbet: qñ ꝓfunditas vitio
rum ipm detinet. Tūc puteus ſuper os
ſuū vrget: qñ in deſpatiōnē ductus cōfi/
teri nō audet. Ubi dicit Aug. Si cecidi/
ſti o hō nō claudet ſup te puteus os ſuū.
ſed tu nō claudas os tuū: ſ3 cōfitēre dic.
De ꝓfundis clamaui ad te. ⁊ ſic euades.
Nō d3 tñ ēt ꝓfundatus deſpare: q2 ſicut
dr̄ in pſ. Dixit dñs ex baſan cōuertā: cō/
uertam in ꝓfūdū maris. Scđm glo. ba/
ſan interpretaf cōfuſio vel ſiccitas. Per
ꝓfundū maris ſcđm glo. interꝑtanf deſpe
ratiſſimi. Eſt ergo ſenſus ꝙ deus ſepe
cōuertit illos qui ſunt in cōfuſione pec/
catorū ⁊ in ſiccitate grē dei ⁊ bonorum
operū. ⁊ qui ꝑlapſi ſunt vſq3 ad ꝓfundū
d̄ſperatōis. ¶ Quarto in iſto euāgelio
ſunt quedā vnde tribulati pñt cōſolari
Chriſtus eni3 diligebat mariā ⁊ marthā:
⁊ tamē dīmiſit eas venire in magnā3 tri
bulationē: vt per hoc def intelligi ꝙ de/
us amicos ſuos in pñti vita multis tri/
bulatiōibus exponit. q2 ipſe tribulatiōes
ſunt eis in ſignū amoris ⁊ meritū eterne
glorie. Unde ipſe tribulatiōes a ꝓpheta
appellanf apes. iđ dicit. Circūdederunt
me: ſicut apes. Apes enim l3 pūgant: tñ
mel ꝓpinant. Sic ēt ꝑſecutiōes l3 pun/
gant in carne: tamen dant cōſolationē3
in mente. pſ. Secūdum multitudinē do
lorum meorū in corde meo cōſo. tue leti. ani
mam meam. A deo autem ipſe ꝑſecutio
nes vocantur virga ſiue bacculus dei.
Yſa. x. Ue aſſur virga furoris mei. ⁊ bac
culus ipſe ē. Solet enim pater filiū ꝑcu/
tere virga: ⁊ poſtquam fuerit correct9 vir
gam ꝓijcit in ignem ⁊ filio dat ſuam he
reditatem. Sic deus per malos corrigit
bonos: ⁊ tādem malos ꝓijcit in ignē in/
ferni. ⁊ bonos deducit ad hereditatem
celi. Et in hoc ſenſu loquitur dominus:
cum dicit: Ue aſſur. quaſi dicat. quāuis
per malos bonos corrigam tamen ve eis
q2 poſtmodu3 malos igni infernali tra/
dam ⁊ bonos ad gloriam deducam. Ab
Aug. aūt in lib. l. omel. ipſi ꝑſecutores vo
canf torcular ⁊ mole. Unde ait: Conſide
ra ꝙ illi qui te perſequunf apud deum
velut mole ⁊ torcular deputantur: tu
vero quaſi oliua ⁊ vua egregia. Sicut

ergo in torcularibus vua ⁊ oliua ꝑmunt
vt vinū ⁊ oleū ſeruent ⁊ ponant in cella
rio ⁊ caua: ita ꝑ nequitiā maloꝝ illi qui
boni ſunt multis tribulatiōibus fatiga-
tur: vt aīe eoꝝ tanq̄ vinū ⁊ oleū recondi
in eterna cellaria mereantur.

¶ Sabbato quarte hebdōe quadrageſi-
me Sermo primus. 63

Ego ſum lux mūdi. q̄
ſequit me nō
ambulat in tenebris: ſꝫ habe-
bebit lumē vite. Joā. viij. Su
per hunc locū dicit Aug. hec verba dn̄i
cū verbis pſal. ꝯcordāt dicētis: Quoniā
apud te eſt fons vite: ⁊ in lumine tuo vi-
debimꝰ lumē. In iſtis viſibꝰ corꝑalibus
aliud eſt lumē: aliud eſt fons. Fores fau-
ces querūt lumē oculi apud deū qui lu-
mē eſt. hic eſt fons qui tibi lucet vt vide-
as: ipſe tibi manat vt bibas. In hoc igit
euāgelio: ꝑmo luci ſe aſſimilat cū dicit:
Ego ſuꝫ lux mūdi. ¶ Scdō oſtēdit ꝙ iſta
lux hoīes in via moꝝ dirigit ⁊ illuminat
cū dicit: Qui ſequit me nō ambulat ī te
nebris ſed habebit lumen vite. ¶ Tertio
oſtēdit ꝙ fulgor iſtius lucis iudeoꝝ ocu
los excecauit. Cū enim ad illud qđ dn̄s
dixit: Ego ſuꝫ lux mūdi ⁊c̄. debuiſſent eē
illuminati: potius fuerūt excecati dicen
do: Tu de teipſo teſtimoniū ꝑhibes: teſti
moniū tuuꝫ nō eſt veꝝ. ¶ Quarto abſen
tia huius lucis hoīes in iudicijs errare
facit. Un̄ ſubdit: Uos ſcđꝫ carnē iudica
tis ⁊c̄. ¶ Quinto iſta lux ſeipſuꝫ ⁊ patrē
manifeſtat. Un̄ ait: Solus nō ſum: ⁊ ego
⁊ q̄ miſit me pater vnū ſumꝰ. A ¶ Cir
ca primū notāduꝫ ꝙ xp̄s aſſimilat luci
ex eo ꝙ oēs illumiat. Joā. i. Erat lux ve-
ra que illuminat oēꝫ hoīeꝫ venientē: ſed
tn̄ non oēs illuminant. Qđ pōt ꝯtinge-
re tribꝰ de cauſis. Uel qꝛ hō in domo te-
nebroſa ſe icludit. Uel qꝛ oculos claudit
Uel qꝛ obſtaculū iterponit. In domo ob
ſcura ſe icludit qui affectat ignorātiam.
Un̄ dr̄ Job. xxiiij. Ipſi fuerunt rebelles
lumini. Oculos claudit q̄ nō apit volun
tatē ſuā. Dan̄. xiij. Declinauerūt oculos
ſuos vt nō viderēt celū: neqꝫ recordarēt
iudicioꝝ iuſtoꝝ. Obſtaculū eniꝫ iterpo-
nit q̄ hꝫ mortalē culpā. Yſa. lix. Iniqta-
tes veſtre diuiſerunt inter vos ⁊ deum.

¶ Circa ſcđꝫ notādū ꝙ iſta lux xp̄i am-
bulātes illuminat ne tenebras icurrant.
ideo dicit: Qui ſeqtur me nō abulat ī te
nebris ſed ⁊c̄. Ubi dicit Aug. tenebre me
tuēde ſūt moꝝ nō oculoꝝ. ⁊ ſi oculoꝝ nō
exterioꝝ: ſed iterioꝝ. Nō illoꝝ vn̄ diſcer-
nit nigrū ⁊ album: ſed vnde diſcernit iu
ſtū ⁊ iniuſtū. Nō pn̄t errare q̄ vadūt poſt
iſtā lucē. i. xp̄m. B In ipſo fuerūt tria
que hoīeꝫ defendūt ne erret in via: pedū
ſcꝫ ferramētoꝝ iꝑreſſio: crucis erectio: ⁊
ſpinaꝝ ſiue plantaꝝ reflexio. Xp̄s igitur
fuit via. Joā. xiiij. Ego ſū via ⁊ veritas.
In iſta via fuit iꝑreſſio vulneꝝ. Fuit cru
cis erectio. i. crucis baiulatio. Joā. xviij.
Baiulās ſibi crucē. Fuit ſpinaꝝ ⁊ plāta-
rū reflexio. i. de ſpinis coronatio. Impſ-
ſio igit ferramētoꝝ. i. vulneꝝ docet nos
ad currēdū ꝑ iſtā viā patiēter aſpiciēdo
ſcꝫ ꝙ ipſe fuit actor ⁊ ꝯſumator vulneꝝ.
Heb. xij. Deponētes oē pondus ⁊ circū-
ſtans nos pctm̄. ꝑ patiētiaꝫ curramꝰ ad
ꝓpoſitū nobis certamē: aſpiciētes i acto
reꝫ fidei ⁊ ꝯſumatorē ieſū. Inſpectio cru
cis dꝫ nos iducere ad eūdū in via māda
toꝝ dei valde gaudēter. Un̄ ſubdit apo-
ſtolus: Qui ꝓpoſito ſibi gaudio ſuſtinu
it crucē omni cōfuſione ꝯtēpta. Inſpe-
ctio corone ſpinee dꝫ nos iducere ad eū-
duꝫ ꝑſeuerāter ⁊ iſatigabilr. Judei eiꝫ
ꝯtradixerūt eū regē eſſe. Joā. xix. Nō ha
bemus regē niſi ceſarē. Et ideo in ſignū
deriſionis coronā ſpineā ſibi ipoſuerūt.
Iſta igit ꝯtradictio ⁊ deriſio ieſu xp̄i: dꝫ
nos iducere ne deficiamꝰ in via ꝑ aduer
ſa aliqua. Un̄ ſubdit apl's: Recogitate
eū qui talē ſuſtinuit aduerſus ſemetipm̄
a pctōribus ꝯtradictionē: vt non fatige-
mini animis veſtris deficiētes. Un̄ dicit
glo. Aug. oīa bona terrena ꝯtēpſit xp̄s:
vt in illis nō querat felicitas. ⁊ oīa ma-
la terrena ſuſtinuit vt in illis nō timeret
iſelicitas. C ¶ Circa tertiū notādū ꝙ
iudei fuerūt de natura noctue que ad lu
cē excecat. Sic ⁊ ipſi cū debuiſſent illu-
minari: fuerūt excecati. Un̄ dixerūt: Tu
de teipſo teſtimoniū dicis: teſtimonium
tuū nō eſt veꝝ. Xp̄s aūt oſtēdit eis ꝙ te-
ſtimoniū patris ⁊ ſuū eſt recipiendū: qꝛ
ſcriptū eſt in lege ipſoꝝ ꝙ in ore duoꝝ
vel triū teſtiū ſtat omne verbū. Ueruꝫ eſt

tn̄ ꝙ in cauſa ꝓpria nō accipit teſtimo-
niū alicuius: ſed i cauſa aliena: qꝛ homo
pōt fallere ⁊ falli. In deo aūt non ſic: qꝛ
nec in cauſa ſua nec in cā noſtra pōt fal-
lere nec falli. Sicut eīm obſcuritas facit
nos errare circa res cognoſcendas. lux
autē nō poteſt errare nec circa ſe nec cir
ca alia: qꝛ i veritate ſe ⁊ alia manifeſtat.
Sic ⁊ homo cū ſit in tenebris ignorantie
ſepe poteſt fallere ⁊ falli. Deus autē cuꝫ
ſit lux nec falli nec fallere pōt. In hoc
autē ꝙ iudei dixerūt xp̄o. teſtimonium
tuū non eſt verū. imponebāt ei menda-
ciū. Nā aliquādo iponebāt ſibi menda-
ciū in ore: ſicut hic. Aliquādo peccatū in
corde. Jo. ix. Nos ſcimus qꝛ hic hō pec-
cator eſt. Aliquādo trāſgreſſionē i ope.
Ibidē. Nō eſt hic hō a deo qui ſabbatuꝫ
non cuſtodit. Magna veſania eſt ipone
re mēdaciū veritati. Ja. xvij. Sermo tu-
us. i. filiꝰ tuus veritas ē. Imponere pec-
catū ſanctitati. Dan̄. ix. Uocat ſanctus
ſanctoꝝ. Imponere trāſgreſſionē ſabba
ti dn̄o. Xp̄s eniꝫ inquātū deus: dn̄s erat
ſabbati. Mat. xij. Dn̄s ē filius hoīs etiaꝫ
ſabbati. ¶ Circa q̄rtū notādū ꝙ abſen-
tia veri luminis facit errare hoīeꝫ in iudi-
cijs: vt dicat verba mala eē bona verba.
Un̄ dicit: Uos ſcđꝫ carnē iudicatis. Illi
eniꝫ q̄ nō hn̄t lucē grē ⁊ ſapiētie dicūt di
uitias ⁊ delitias ⁊ honores eſſe vera bo-
na. D Sed ꝙ iſti errent patet. Diuitie
eniꝫ tꝑales non ſunt vere diuitie. qđ pa
tet in morte ⁊ poſt mortē. Nā in morte de
ducūt hoīeꝫ ad d̄nudationē ⁊ ſūmā pau
pertatē. Job. i. Nudus egreſſus ſuꝫ d̄ vte
ro mr̄is mee: nudus reuertar illuc. Idē
xvi. Saccū conſui ſuper cutē meā: ⁊ ope
rui cilicio carnē meaꝫ. Mortui eniꝫ ſac-
co ⁊ cilicio inuoluūtur. Poſt mortē vero
d̄ducūt ad extremā penuriā: ſicut patet
Luce. xvi. de illo diuite qui ad tantā de-
uenit penuriā ꝙ non potuit habere gut
taꝫ aque. Similiter delitie carnales nō
ſunt vere delitie. qđ patet i morte ⁊ poſt
mortē. Nā in morte corpus in delitijs nu
tritū deducūt ad vermium comeſtionē.
Job. xxi. In puluere dormiēt ⁊ vermes
operiēt eos. Poſt mortē deducūt animā
ad tineaꝝ ⁊ vmiuꝫ corroſionē. Yſa. xiiij.
Detracta eſt ad inferos ſupbia tua. Con

cidit cadauer tuū: ſubter te ſternetur ti-
nea: ⁊ operimētū tuū erunt vermes. Si-
militer honores mūdani nō ſūt veri ho-
nores. qđ patet i morte ⁊ poſt mortē. Naꝫ
in morte deducunt ad ſuppeditationē:
qꝛ illi qui alios ſuppeditabāt: tādem in
morte ab alijs ſuppeditabūtur. qn̄. ſ. trā
ſeūtes hoīes ⁊ beſtie ⁊ ſerpētes ⁊ vermes
ſuꝑ eoꝝ foueā gradient. Ecc̄. x. Cū enim
morief homo: hereditabit ſerpētes ⁊ ver
mes ⁊ beſtias. Poſt mortē vero deducūt
ad laci iſernalis ꝓfunditateꝫ. Yſa. xiiij.
Qui dicebas in corde tuo in celū ꝯſcen-
daꝫ ⁊c̄. Ideo ſequit: Uerūtamē ad infer
nū detraheris in ꝓfundū laci. Xp̄s autē
qui lucē diuine ſapiētie habet dat iudi-
ciū veꝝ: ⁊ iudicat iſta falſa eſſe. Un̄ poſt-
q̄ dixit: Uos ſcđm carnē iudicatis. ſub-
dit: Ego nō iudico queq̄. ſ. ſecūduꝫ car-
nē. ⁊ ſi iudico ego: iudiciū meuꝫ veꝝ eſt.
Ponit autē veꝝ iudiciū de ſupradictis:
ſcꝫ de diuitijs ⁊ delitijs ⁊ honoribus: cuꝫ
dicit Mat. vi. Nolite theſaurizare vo-
bis theſauros in terra vbi erugo ⁊ tinea
demolit: ⁊ vbi fures effodiūt. Nō ſūt eiꝫ
vere diuitie que ab erugine ꝯſumuntur.
Nō ſūt vere delitie: qꝛ corpora d̄licate nu
trita a tineis ⁊ vermibꝰ comedūtur. Nō
ſunt veri honores: qꝛ hoīes exaltati i ter
ra effodiunt. ⁊ fures. i. d̄mones oēꝫ glo-
riā ipſoꝝ furant. ¶ Circa q̄rtū notāduꝫ
ꝙ lux manifeſtat ſe ⁊ oīa alia. Sic ⁊ xp̄s
manifeſtauit ſeipſuꝫ ⁊ patrē ſuū. Unde
ſubdit: Ego ſuꝫ qui teſtimoniū ꝑhibeo d̄
meipſo: ⁊ teſtimoniū ꝑhibet de me q̄ mi-
ſit me pater. Et cuꝫ iudei interrogaſſent
vbi eſt pr̄ tuus. rn̄dit: Neqꝫ me ſcitis ne-
qꝫ patrē meū ſcitis. Que verba exponit
Aug. dicēs: Qn̄ vides aliquē alicui ſimi
leꝫ quotidiana locutio eſt. ſi hūc vidiſti
illū etiā vidiſti ꝓpter ſuā ſimilitudineꝫ.
Sic ⁊ xp̄s dixit: Si me ſciretis ⁊ patreꝫ
meū ſciretis. nō ꝙ pr̄ ſit filiꝰ: ſꝫ qꝛ pr̄i eſt
ſimilis filius. Deide Aug. ſubdit: Hoc aūt
verbū forſitā vr̄ eē verbum dubitatiōis.
Hoīes vero de rebꝰ q̄s certas hn̄t: aliqn̄
verbū dubitatiōis ponūt. velut ſi idigne
ris ſeruo tuo: ⁊ dicas ꝯtēnis me. cōſide-
ra. forſitā dn̄s tuus ſum. Sic ⁊ dn̄s non
dubitādo icrepat iſideles: cū dicit: For-
ſitā ⁊ patrē meū ſciretis. E Notandū

aūt ꝙ de prē nobis tria incognita erant
ſ.glīa eiꝰ:q2 nullū ad ſuā glīam recipie/
bat.Grā eius:q2 nullū ſibi recōciliabat.
Ueritas ⁊ ſapiētia eiꝰ:q2 nulli viā eūdi
ad celū demōſtrabat.Sꝫ iſta tria xp̄s no
bis manifeſtauit ⁊ ſecū portauit.De qui
bus dī̄ Jo.i.Uidimus gliā3 eiꝰ gloriam
quaſi vnigeniti a prē.iſtud referṫ ad pri
mū.Plenū grē.iſtud referṫ ad ſecūduꝫ.
Et veritatis.iſtud referṫ ad tertiū.

¶ Eodē ſabbato quarte hebdē.xl.Ser/
mo ſecūdus. 64

Ego ſuꝫ lux mūdi. Jo. viij.
Scd̄m beatū Aug.tan
ta ē vnitas capitis ad mem
bra ⁊ mēbroꝝ ad caput ꝙ
aliquādo caput aſſumit perſonam mem
broꝝ.Juxta illud Actuū.ix. Saule ſau/
le:quid me pſequeris.aliqñ mēbra nomi
nanṫ ex pte capitis.Juxta illud ps.No/
lite tangere xp̄os meos. Multofortius
tāta ē vnitas inter mrēm.ſ.beatam virgi
nem ⁊ eius filium ieſum xp̄m ꝙ illud qđ
dī̄ de filio pōt matri cōuenire.Unde ver
bum ppoſitū.Ego ſum lux mūdi.lꝫ di/
ctum ſit de filio:tamē ⁊ mrī cōuenire pōt
A Eſt eñ xp̄s lux mūdi que illuminat
⁊ non illuminaṫ.Eſt ēt mater lux mūdi:
q2 ē lux per quam mūdus illuminatur.
Qualiter aūt ipſa ſit lux mundi. Salo/
mon admirādo oſtēdit dicens.Canṫ.vi.
Que ē iſta que aſcēdit ſeu pgrediṫ qua/
ſi aurora cōſurgens:pulchra vt luna.ele
cta vt ſol.terribilis vt caſtroꝝ acies ordi
nata.ecce qualiter ē lux mūdi.Jn mun/
do enim ſunt quidam tribulati.quidaꝫ
tentati.quidaꝫ peccatores.⁊ quidaꝫ iu/
ſti. B ¶ Jpſa qdē ē peccatoribus ſicut
aurora:q2 eis dat radiū ſue miſericordie
¶ Tribulatis ē ſicut luna: quia eis dat
radiū ſue cōſolationis.¶ Jpſa iuſtis eſt
ſicut ſol:q2 eis dat radiū grē.¶ Jpa ten
tatis ē ſicut acies terribilis:q2 demones
expellit fulgore ſue maieſtatis.¶ Prio
igiṫ ē peccatoribus ſicut aurora: q2 dat
eis radiū miſericordie ſue.Sicut eñ au/
rora tenebras expellit ⁊ lucē adducit:ſic
eius miſericordia a peccatoribꝰ expellit
noctē culpe ⁊ dat eis lucē grē.Jō vocaṫ
mr̄ miſericordie:q2 deꝰ in prte ſua tra/
didit facē oēs miſericordias.Jpa aūt in
ſuis miſericordijs nō ē auara:ſꝫ multū li
beralis ⁊ larga.Juxta illud qđ dī̄.Pro/
uer.vltimo.Manū ſuam aperuit inopi:
⁊ palmas ſuas extendit ad pauperē.Si
eēt aliqua dn̄a que ſemp brachiū ſuū ex/
tenderet ad paupes ⁊ manus aptas te/
neret ⁊ ipas manus plenas hēret:multū
liberalis eēt.Per iſtū modū loquiṫ Sa/
lomon de muliere forti.i.de beata virgi
neque ſic fuit fortis ꝙ deū de celo tra/
xit ⁊ diabolū vicit.Jſta igiṫ mulier for
tis ꝯſus peccatores tꝫ brachiū extenſuꝫ
q2 eiꝰ miſericordia ad oēs extēdiṫ vniuer
ſaliter.Tꝫ manū aptā ñ clauſaꝫ:q2 ſuas
miſericordias nō dat difficulṫ ſꝫ valde
facilr̄ q2 nō multū nec diu faciṫ ſe roga/
re.Hꝫ manus plenas elemoſynis: q2 ſu/
as miſericordias largiṫ dat ⁊ abūdāter.
Siqs ergo eiꝰ miſericordiā nō hꝫ beate
marie nō imputet poſtq̄ ipa brachiū ex/
tēdit dādo vniuerſalr̄:poſtq̄ manū ple/
nam hꝫ dādo abūdāter:.poſtq̄ manum
aptā tꝫ dādo faciliṫ.Jſtud igiṫ officium
dādi ⁊ faciēdi miſericordias deꝰ ſibi co/
miſit.Sicut enim in curia pape quedaꝫ
cōceduntṫ lr̄e ſimplicis iuſticie, qdā pu/
re grē.qdā mixte.ſ.que videnṫ iuſticiaꝫ
⁊ grāꝫ cōtinē.Sic deus in ſua curia tres
hꝫ cancellarios. C Unū cui cōmiſit da
re lr̄as ſimplicis iuſticie.Jſte ē michael:
qui animas ponderat ſcd̄m mēſurā bo/
noꝝ vel maloꝝ operuꝫ.Dat mēſurā ſup/
plicij vel celeſtiū pmioꝝ.Alius cācellari
us ē cui cōmiſit deus dare lr̄as mixtas
ſ.iuſticie ⁊ grē.Jſte ē beatus petrus qui
ē ianitor celi. vbi ſunt due porte.ſ.iuſti/
cie:per quaꝫ ingrediūtur qui ſaluātur
ex opibus iuſticie.Quā portā pphetā ſi
bi apiri petit dicēs. Aperi mihi por.iu
ſti.⁊c̄.Alia ē porta gratie per quaꝫ igre/
diuntur illi q ſaluanṫ ex ſola grā dei:ſi/
cut ſunt pueri baptizati.Beata aūt vir/
go ē cācellaria dei:cui cōmiſit deus da/
re miſericordiā ⁊ grām. Jō talē cancel/
lariā debemus ſepe inuocare ⁊ dicē.Eia
ergo aduocata nr̄a il.tu.mi.ad nos cō.
¶ Secūdo tribulatis ē ſicut luna: quia
eis dat radiuꝫ cōſolatiōis ſue.Luna eñ
habet virtutē ſupra mare ſic ⁊ ipſa ſup
tribulatos ⁊ amaricatos. Et ſicut luna
lucet in nocte ſic ⁊ ipa ſubuenit in tribu

latione. D Diciṫ autē pulchra vt luna.
Luna enim tunc eſt pulchra qñ eſt plena
⁊ tunc tota nocte lucet. Qñ aūt luna ñ ē
plena mō lucet in principio noctis:mō i
medio:mō in fine.Sic ēt ſunt quidā ſan
cti qui adiuuant tribulatos aliqñ in pri/
cipio tribulationis:cōſtantiā in tribula/
tione tribuēdo.Aliqñ vero pmittūt eos
tribulari ⁊ tentari in principio: ſꝫ tamē
iuuant in medio pſeuerātiā dando.Ali/
qñ dimittūt eos tribulari in principio ⁊
in medio ⁊ adiuuant in fine:ne.ſ.per im
patiētiam cadāt victoriaꝫ eis cōferendo
Uirgo aūt Maria ē ſicut luna plena q
adiuuat in principio tētationis ⁊ tribu/
lationis dādo cōſtantiam.Adiuuat i me
dio dādo pſeuerātiā.Adiuuat i fine dā/
do coronā ſeu victoriā.Nec mirꝝ ſi iſta lu
na lucet tribulatis ⁊ obſcuratis: q2 ipſa
ēt fuit tribulata ⁊ obſcurata. ⁊ ideo ſcit
melius tribulatis cōpati ⁊ miſereri. E
Scd̄m Augu.luna tripliciter obſcuraṫ.
aut qñ ē vacua.aut qñ ē nube tecta.aut
qñ ē eclipſata. F Beata virgo in hac vi
ta habuit tres tribulationes.¶ Una fu
it qñ herodes pueꝝ interficē voluit ⁊ ip
ſa in egyptū fugit.tūc eñ iſta luna om
nino cōſolatiōe fuit vacua.qūo enim cō/
ſolatio ſibi eē poterat qñ ipſa puella de/
licata de ptu paulo ante ſurrexerat ⁊ in
teram longinquaꝫ per vias aſperas co/
gebatur fugē.⁊ qñ inter idolatras ppel
lebatur manē.⁊ qñ pueꝝ ſic tenerū coge
baṫ circūferre.¶ Secūdā triſtitiam ha/
buit qñ filiū ſuū amiſiſſe credidit timēs
ne in manus hoſtiū deueniſſet.vel ad lō
ginquas ptes gētes cōuertēdas acceſſiſ
ſet.vel ad patrē celeſtē ſine redemptiōe
humani generis rediſſet.⁊ tūc fuit nube
tecta:q2 nubes obſcura doloris ⁊ triſtitie
eius aīam occupauit. Uñ ipa dixit: paṫ
tuus ⁊ ego dolētes querebamus te ⁊c̄.
¶ Tertiā tribulationē habuit in filij paſ
ſione.⁊ tūc luna fuit eclipſata.Luna aūt
quādo eclipſaṫ tota ſanguinea videṫ. ⁊
ipſa in filij paſſione fuit gladio doloris
vulnerata.iuxta illud Luce.ij. Et tuam
ipius aīam ptrāſibit gladius.Jtē Johe.
ij.Sol.i.xp̄s cōuerteṫ in tenebras. ſ.per
mortem.⁊ luna.i.beata Maria in ſan/
guinem per doloreꝫ. G ¶ Tertio iuſtis
ē ſicut ſol qbus mittit radiū grē ſue.illu
minat eñ eos p exēplū ⁊ bn̄ficiū. ¶ Per
exēplū qdē q2 eſt ſpeculū diuinū in quo
nos debemus ſpeculari.Sap.vij.Cādor
ē eñ lucis eterne ⁊ ſpeculū ſine macula.
Speculū enim fit de vitro ⁊ plūbo.Per
vitrū qđ ē lucidū itelligiṫ virginitas eiꝰ.
Per plūbū qđ ē ductibile ⁊ hꝫ colorem
cinereū intelligiṫ eius humilitas.⁊ ſicut
vitrū p ſe:vel plūbū p ſe:nō facit ſpeculū
niſi coiungantur nec reſultat imago.ſic
nec marie humilitas ſine virgitate : nec
virginitas ſine humilitate feciſſet eam
ſpeculū dei vt in ea reſultaſſꝫ xp̄s qui ē
imago dei niſi adinuicē iuncta fuiſſet.ſ.
hūilitas cū virginitate:⁊ ꝟginitas cū hu
militate.⁊ ſicut ſpeculū recipit illū q ſe
fecit.ſic ⁊ ipa in ſuo vtero hūit illū q ſe
creauit.Eccli.xxiiij.Qui creauit me re/
quieuit i tabernaculo meo ⁊c̄.Jn iſto igi
tur ſpeculo oēs debēt pſpicē ⁊ maculas
ſuas videre.nā ſupbi cognoſcēt ibi ſup/
biam ſuā ⁊ maculā.reſpiciēdo ad ſuam
hūilitatē.luxurioſi ad ſuā ꝟgītatē.auari
ad ſuā pauptatē.q̄ ſcā fuit eius vita ad
quā ſpeculari debemus:oñdit Hiero.in
ep̄la ad cromaciū ⁊ elyodoꝝ.Dicit eñ ꝙ
ipa a mane vſq3 tertiā orōi inſtabat.poſt
modū ab orōe ſurgēs.a tertia vſq3 ad no
nā opi manuū vacabat. poſtmodū iter/
mittēs opa manuū iterū ad orōnes redi/
bat.⁊ inde non recedebat donec āgelus
veniebat qui ſibi cibum miniſtrabat cuꝫ
quo cōſolationē ſuā habebat.Et hoc igi
tur exēplū habemus vt inſiſtamus orōnī
⁊ opationi.⁊ ꝙ libentius cōuerſemur cū
viris angelicis q̄ cum viris diabolicis.
¶ Secūdo lucet omnibus per bn̄ficiū ⁊
dat bn̄ficia illa.d qbꝰ dī̄ Eccl.xxiiij.Ego
mr̄ pulchre dilectōis ⁊ ti.⁊ agniti.⁊ ſan/
cte ſpei.Dat eis dilectōēꝫ:p quam inflā/
manṫ.Dat eis timorē per quē humilien
tur.Dat eis agnitionē per quam illumi/
nantur.Dat eis ſanctā ſpeꝫ per quaꝫ ad
ſperandum celeſtia animenṫ. H Quar
to tētatis ē ſicut acies ordinata. quibus
dat radiū ſue defenſiōis. Eſt eñ demoni
bus terribilis denominatio eius: ſaluta/
tio eius:⁊ laudatio eius. Quicūq3 enim
ipaꝫ noiamꝰ vel ſalutamꝰ vel laudamꝰ:
ptiñus dmones territi fugiūt. Qñ eñ

diabolus audit nomē eius ita ē ac ſi ſen
tiret bacculū vel clauū cū quo pcuteret.
Nūe.xxiiij.Cōſurget virga de iſrael ⁊ p/
cutiet duces moab. Qñ audit eius ſalu
tationē:ita ē ac ſi audiret tonitruū quo
terreat.ps.Uox tonitrui tui i rota. Tūc
eīm diabolus tāquā inſanus terret.Qñ
vero audit eius laudationē: ita eſt ac ſi
audiret ſeu ſentiret gladiū quo iugula/
retur. Hoc figuratū eſt Judith.xvi.vbi
dī ꝙ ipſa pugione amputauit caput ho/
loſernis.Si igitur grauemur a diabolo
ſiue a tyrāno ſiue a corpoꝛe nr̄o.ad ipſam
curramus.ad ipſam appellemus.ipſa eīʒ
ē dn̄a ⁊ auguſta ſiue imperatrix.⁊ inter/
miſſis omnibus intermedijs ſanctis ad
ipſam appellare lʒ: ſiue quis grauetur a
diabolo.ſicut pʒ in Theophilo q a dia/
bolo deceptus ⁊ auguſtam appellauit:⁊
ſtatim liberatus fuit.Siue quis grauet
a tyrāno.hoc ſignatū ē in mardocheo q
ab aman grauabat ⁊ ad heſter auguſtaʒ
appellauit ⁊ aman cōdēnatus:⁊ mardo
cheus liberatus fuit.Siue quis grauet
a carne ſua.ſicut pʒ in maria egyptiaca
que cū eēt voluptati dedita.ad auguſtā
appellauit.⁊ mox ſibi caſtitatē cōceſſit.
Siue quis grauet a iuſticia dei. ¶ Un/
de legit in vita beati dominici ꝙ cū xp̄s
cōtra mūdū multū eēt iratus.virgo ei di
xit:bone fili non debes cum eis agere ſe
cūdum iuſticiā tuā ſed ſcd̄ʒ miſericordiā
tuā.⁊ ſic ille ſn̄iaʒ reuocauit.Et ita i om
ni tribulatione ad eaʒ appellare lʒ.Pro
pter quod dicit Bernar. Sileat miſeri/
cordias tuas virgo beata quicūqʒ te in/
uocatam in ſuis neceſſitatibus memine
rit defuiſſe.

¶ Dominica in paſſione. Sermo pri/
mus. 65

Quis ex vobis arguet me
de peccato.ſi verita/
tem dico quare non creditis
mihi.Joā.viij.Una magna
cauſa quare iudei xp̄m pſequebant erat
ex eo ꝙ veritatē pꝛedicabat quā ipſi reci
pere nolebāt.iō dicit:ſi veritatē dico q̄/
re nō creditis mihi. A Jlle enim q p̄di
cat veritatē doctrine dʒ habere ſanctita
tē vite.iō p̄mittit.quis ex vobis arguet
me de peccato. Non enim potuit argui
de peccato cordis: q: ſemp habuit cogi/
tationes ſanctas.nec de peccato oris: q:
ſemp habuit locutiōes diſcretas.nec de
peccato operis: q: ſemp habuit opatio/
nes iuſtas.nec de peccato omiſſionis: q:
nullū bonū qđ facere debuit omiſit.non
de peccato originis. q: nullū peccatū ori
ginale cōtraxit:ſed fuit ſanctus ꝯceptu:
⁊ ſanctus in partu.Talis igit qui habet
talē ſanctitatē vite ſecure pōt pꝛedicare
veritatē doctrine. B ¶ Ponit aūt dn̄s
in iſto euangelio quattuoꝛ veritates qui
bus tn̄ iudei cōtradixerūt:quarū due ve
ritates ſpectant ad nos. alie due ad ip/
ſum. ¶ Prima veritas ē per quā oſtēdit
cām quare quidam audiūt verbū dei: ⁊
quidā nō audiūt. cū dicit. qui ex deo eſt
nō natura ſed fide:timoꝛe:⁊ amoꝛe:ver/
ba dei audit. Jlle vero qui veraciter in
deū credit:⁊ veraciter deū timet ⁊ dili/
git veraciter:verba dei audit. Qui vero
non hʒ fidē nec amorē nec timoꝛeʒ dei.ſi
cut erāt iudei audire nō pōt. iō ſubdit.
iō vos nō auditis: q: ex deo nō eſtis. Jſti
veritati iudei neſcierūt cōtradicere ver/
bis.iō cōtradixerūt iniurijs dicētes.nō/
ne bn̄ diximus nos: q: ſamaritanus es
tu ⁊ demoniū habes? Unū xp̄s negauit
ſ.demoniū ſe habere.aliud cōceſſit.ſ.ſa/
maritanū ſe eē.Samaritanus eīm inter
pretat cuſtos.xp̄s aūt debet dici cuſtos.
de quo dicit ps.Niſi dn̄s cuſtodierit ci/
uitatem fruſtra ⁊c̄.Negauit aūt aliud.ſ.
ꝙ demoniū haberet. q: cōtinebat īfamiā
ſ.ꝙ demoniū haberet: q: talē infamiam
nō poterat ſuſtinere nō negauit illud in
quo nulla erat infamia:⁊ poterat ſuſtine
re.ſ.ꝙ eēt ſamaritanus. Jn hoc eīm dat
nobis exēplum ne ad oīa que de nobis
dicūtur reſpondeamus. ſed ſi talia ſint
que poſſint tolerari debemus diſſimula
re.Si vero infamiā impoꝛtēt poſſumus
nos humiliter excuſare. ¶ Secūda veri
tas fuit p quā xp̄s oñdit virtutē ⁊ effica
ciam quā hn̄t verba dei.cū dicit:amē di
co vobis.ſiquis ſermonē meū ſeruauerit
moꝛtē nō videbit.i.non experiet in eter/
num. Per hoc aūt ꝙ dicit in eternū oſtē
dit ſe nō intelligere de moꝛte coꝛpis ſed
anime. Jn hoc oñdit magna xp̄i beni/
gnitas. q: illis a quibus tunc receperat

ꝯuitiū:non negauit ſue doctrine bn̄ficiū
Jſti veritati iudei cōtradixerūt inferen/
do iniuriā:cū dicunt. nūc cognouimus
q: demoniū habes allegādo rationē fal/
ſam:cū dicūt.abꝛahā moꝛtuus ē ⁊ pphe
te ⁊c̄.Fundabant enim ſuā rōnem ſuper
falſum.ſ.ꝙ xp̄s dixiſſet de moꝛte coꝛpali
qui tamē intellexerat de moꝛte eterna.
¶ Due aūt veritates ſunt ad ipſum per/
tinentes. ¶ Una ē per quam oſtendit ſu
am natiuitatē eternalē : qua eternaliter
natus ē de patre ſine matre.⁊ ſuaʒ nati/
uitatē eternalē:qua tpaliter natus ē de
matre ſine patre.cū dicit.abꝛahā pater
veſter exultauit vt videret diē meū. vi/
dit ⁊ gauiſus ē.ſcd̄m enim glo.pōt intel
gi de die ſue eternitatis.vel de die ſue tē
poꝛalitatis: q: in carnē venit.⁊ vtrūqʒ de
us abꝛahe reuelauit vn̄ imēſuʒ gaudiuʒ
habuit.dixerāt iudei ſupius ꝙ xp̄s non
erat maioꝛ abꝛahaʒ qui tn̄ moꝛtuus eſt.⁊
xp̄s oſtēdit ſe eſſe maioꝛē inquantū eter/
naliter natus de patre ⁊ inquātū natus
tpaliter de matre. q: vtrūqʒ diē abꝛahaʒ
tāquā fidelis ſeruus deſiderauit videre.
Jſti veritati iudei cōtradixerūt rn̄dētes
cū ira ⁊ ucʒ ſuppoſitione falſa dicentes:
quinquaginta ānos nūdū habes ⁊ abꝛa/
ham vidiſti. ſupponebāt enim falſum.ſ.
ꝙ xp̄s dixiſſet ſe vidiſſe abꝛahā in p̄ſenti
vita oculo coꝛpali qđ tn̄ non dixerat. C
Scđ cū xp̄s tunc hēret.xxij.annos quō
iudei dixerunt eū eē quinquagenarium.
¶ Una cā ē: q: iudei erant irati ⁊ ira ipe/
dit animū vt nō poſſit cernē verū. Alia
cauſa ē ꝙ xp̄s lʒ iuuenis eēt:tn̄ videbat
quodāmō antiquus.tū ppter nimiā mo
rū grauitatē. tū ppter nimiā coꝛpis laſ/
ſitudinem ⁊ aſperitatē quas ſepe in coꝛ
poꝛe fuerat exptus. ¶ Alia cauſa pōt eē
q: ſi homo iuuenis appellat ſenex iniu/
riaʒ ſibi reputat fieri. Judei ergo iniuri
am xp̄o credebant facē ⁊ dicē: q: ipʒ ſenē
vocabant. ¶ Scđa veritas ptinens ad
ipſuʒ fuit p quā oſtēdit ſuaʒ cū pꝛe eter
nitatē.cū dixit:amē amē dico vobis an/
tequā abꝛahā fieret ego ſuʒ.nō dixit an/
tequā abꝛahā eēt: q: abꝛahaʒ a deo fuit
factus.nō dicit ēt ego ſuʒ factus: q: xp̄s
inquātū deus nō fuit factus:ſed ab eter
no patre genitus.Huic veritati iudei nō
cōtradixerūt verbis cōtumelioſis:vel ra
tione vel ſuppoſitiōibus falſis. queād/
modū ꝯtradixerāt tribus veritatibꝰ ſu/
pꝛadictis.ſed cōtradixerūt huic verita/
ti iniurioſo facto:volentes eū lapidare
tāquaʒ blaſphemū.ſed xp̄s abſcondit ſe
⁊ exiuit de tēplo:iō exiuit ab eis vt au/
ferret ab eis cauſaʒ ſeuiēdi. Uel iō exi/
uit: q: noluit moꝛi lapidatus ſed crucifi/
xus. Uel iō exiuit q: adhuc nō venerat
hoꝛa patiēdi. B ¶ Ex ſupꝛadictis pa/
tet ꝙ iudeis odioſa erat vitas ⁊ ꝙ xp̄s
furētibus cedebat. Ueritas eniʒ multis
ē odioſa. Jta enim ē de veritate ſicut de
luce odoꝛe ⁊ ſapoꝛe. Lux enim ē amabi/
lis oculis ſanis:ſed odioſa egris. Odoꝛ
hoīem recreat:ſed ſerpētē fugat. Panis
palato ſano ē ſapidus:ſed infirmo ē pe
noſus. ¶ Ueritas igit ē odioſa ſupbis:
ſicut lux oculis lippis. Si enim pꝛedi/
catur ſupbo de humilitate:talis veritas
ē ſibi odioſa. Et cā eſt: q: lippitudo ſup/
bie facit hanc luceʒ diſplicere. Ecc̄. xiij.
Abhominatio ē ſupbo humilitas. ¶ Se
cūdo veritas eſt odioſa luxurioſis:ſicut
odoꝛ ſerpēti. Si eniʒ pꝛedicat eis đ odo
re puritatis talis odoꝛ diſplicet ſibi. Et
cā eſt: q: cōſueuerūt ſtare in fetoꝛe luxu/
rie. Ecc̄.xxi. Audiet luxurioſus ⁊ diſpli/
cebit ei. ¶ Tertio veritas ē odioſa aua/
ris:ſicut panis palato coꝛrupto. Si eīm
p̄dicat eis cōtēptus terrenoꝝ talis pāis
doctrine lʒ in ſe ſit ſuauis:eis tn̄ videtur
execrabilis. Ecc̄.xiij. Execratio diuitum
pauper. Cauſa ē: q: hn̄t palatū aīe coꝛru
ptū:iō non pn̄t ſentire ſapoꝛē celeſtium.
i.Coꝛ.ij. Animalis hō nō pcipit ea que
ſunt ſpūs dei. ¶ Scđo xp̄s a iudeis furē
tibus recedebat.p qđ dat nobis exēpluʒ
vt a furētibus nos ſubtrahamus ne ip/
ſoꝛum iram amplius inflammemus. E
Habuit aūt xp̄s cōtra furoꝛem iudeoꝛuʒ
quinqʒ remedia:ſicut patet in hoc euan
gelio. ¶ Primum eſt patientiam ſerua/
re. Unde cum plures iniurias audiue/
rit.ſ.ꝙ demoniū habebat. Jpſe tamē pa
tiētiā in oībus ſeruabat. Nec habuit ali
quem motū in aīo:nec aliquē motū oſtē
dit in ſigno:nec in verbo:nec in facto.
Un̄ dī yſa.xlij. Non erit triſtis in animo
nec turbulētus i exterioꝛi ſigno:nec cla/

mabit verbo. Calamũ quaſſatũ nõ ↄteret
in facto aliquo iniurioſo. ¶ Scõm reme-
diũ fuit tacere. Vñ cuʒ iudei dixiſſent φ
hẽret demoniũ ⁊ φ eẽt ſamaritan⁹: ipſe
oĩno tacuit. Sciebat eniʒ φ illõ dediſſet
iudeis occaſionẽ litigãdi ⁊ materiã: q: ſi
dixiſſet non ſum ſamaritanus: forte iu-
dei ſibi reſpõdiſſent: imo es ſamaritan⁹:
quia ſamariã iuiſti ⁊ cum eis bibiſti: co-
mediſti cum eis: cõmoratus cum eis: ⁊
eis predicaſti. Et iſte eſt ẽt ↄueniens mo-
dus extiguẽdi ignẽ furẽtis. ſ. tacere ⁊ cũ
talib⁹ nõ litigare. Sicut eniʒ ignis exti-
guit qñ ligna ſubtrahunt ſeu nõ appo-
nunt: ſic ira furẽtis ãnihilat qñ nihil re-
ſpõdet. Prouer. xxvi. Cũ defecerit ligna
extiguetur ignis: ⁊ ſuſurrone ſubtracto
iurgia ↄquieſcũt. Qñ vero qs litigat: li-
gna parat. Ecc. viij. Nõ litiges cum hoie
linguato: ⁊ nõ ſtrues in ignẽ illius ligna.
Greg. Imitatiõe dei glorioſius eſt irã ta-
cẽdo fugere: φ rñdendo ſupare. ¶ Ter-
tiũ remediũ qð habuit xp̃s fuit pacifica
verba rñdere. Cũ eniʒ iudei verbũ tã in-
furioſuʒ ſibi dixiſſent. ſ. φ demoniũ ha-
beret. ille patiẽter rñdit eis dicens: Ego
demoniũ nõ habeo. Et iſte eſt cõueniens
modus extinguẽdi irã furẽtis: verba. ſ.
pacifica rñdere. Cor enim iracũdũ eſt ſi-
cut olla bulliens. Prouer. xv. Os ſtulti
ebullit ſtultitiã. Sicut igit ceſſat ebulli-
tio olle: qñ aqua frigida apponit: ſic ceſ-
ſat ebullitio ire qñ pacifica verba q ſunt
refrigeratiua reſpõdent. Prouer. xv. Re-
ſpõſio mollis frãgit iram: ſermo durus
ſuſcitat furorẽ. ¶ Quartũ remediuʒ qð
habuit xp̃s contra iudeos furẽtes: quia
voluit ſe ab eis abſentare. Et hoc fuit
quãdo ſe abſcõdit ⁊ ab eis exiuit. Greg.
Exẽplo dñs nobis loquit: vt cũ etiã reſi-
ſtere nõ poſſumus: iraʒ ſupbientiũ decli-
nemus. Et iſte ſimiliter eſt ↄueniẽs mo-
dus extiguẽdi iraʒ furẽtis: ab eius. ſ. fa-
cie recedere. Sicut eniʒ olla que fortiter
bullit: ſi ab igne eleuatur ceſſat eius ebul-
litio. Sic quãdo ille cõtra quẽ furit elõ-
gatur: ceſſat ebullitio. ſ. ire inflãmatio.
Prouer. xx. Honor eſt homini qui ſepa-
rat ſe a cõtẽtionibus: oẽs autẽ ſtulti mi-
ſcentur cõtumelijs. ¶ Quintũ remediũ
qð habuit xp̃s cõtra iudeos furẽtes: fuit
beneficia impẽdere. Unde poſtφ iudei
dixerũt ei: demoniũ habes. Ipſe tamẽ p-
pter tanta iproperia nõ ceſſauit eis ipen-
dere ſalutaria documẽta dicẽs: Si quis
ſermonẽ meum ſeruauerit ⁊c̃. Ubi dicit
glo. hic diſcat hõ ieſus nõ maluʒ redde-
re: ſed bonũ. Et iſte eſt ↄueniens modus
extinguẽdi iraʒ furentis: ſcilʒ beneficia
exhibere. Rom. xij. Si eſurierit inimi-
cus tuus ciba illũ. ſi ſitit: potum da illi.
hoc enim faciẽs carbones ignis ↄgeres
ſup caput ei⁹. Iſti carbones ignis ſcdm
glo. ſunt vel feruor charitatis ad quam
amplius ſcitãtur. Uel amor ſpũs ſancti
ad quẽ inflãmant. Uel ardor penitentie
ad quem prouocãtur.

¶ Eadem dñica in paſſione Sermo ſe-
cundus. 66

TUlerũt lapides iudei vt
iacerẽt in eũ: ie-
ſus aũt abſcõdit ſe ⁊ exiuit de
tẽplo. Oĩa q̃ xp̃s dicebat ⁊ fa-
ciebat ad nr̃am vtilitatẽ ↄuertebat ⁊ ad
nr̃am iſtructionẽ. Si eĩm dicebat verba
ↄuertebat ea ad noſtrã iſtructiõeʒ. Si fa-
ciebat miracula: cõuertebat ea ad nr̃e fi-
dei ↄfirmationẽ. Si pbebat exẽpla: ↄuer-
tebat illa ad nr̃aʒ iformationẽ. ſicut pa-
tet hic qñ dñs a iudeis furẽtib⁹ ſe abſen-
tauit dans nobis exẽplũ φ ⁊ nos ſilr fa-
ciam⁹. In verbo ergo pmiſſo duo tãgun-
tur. ¶ Primũ ẽ iudeoꝝ magna malitia:
q xp̃m voluerũt lapidare. ¶ Scdʒ ẽ ma-
gna xp̃i patiẽtia: q eis voluit cedere. A
¶ Circa pmum ſciẽdum φ iudei q̃tuor
mortes xp̃ʒ pati voluerũt. ¶ Primo eni
eũ voluerunt occidẽ cuʒ adhuc eẽt puu-
lus. ſ. tp̃e herodis. ¶ Scdo voluerũt euʒ
de quodã mõtis ſupcilio pcipitare: vt ſic
ↄfracto cerebro ⁊ capite colliſo moreret
ſicut hr̃ Luce. iiij. ¶ Tertio voluerũt ipʒ
lapidare ſicut patet hic. ¶ Quarto vo-
luerunt ipʒ crucifigere: ⁊ crucifixerunt.
Multi autẽ ſũt q hodie iſtis q̃tuor mo-
dis xp̃ʒ occidunt. ¶ Primo cuʒ ẽ adhuc
puulus. Xp̃s enim puulus ẽ in illis q de
nouo ad pniam cõuertunt. De quib⁹ dr̃
Gal. iiij. Filioli mei quos iterꝝ parturio do-
nec formet xp̃s i vobis. Illis igit q de no-
uo ad pniam ↄuerſos ſcãdalizãt vel ab
ipſa pnia reuocãt: xp̃m puulũ i eoꝝ cor-

dib⁹ occidũt. Cõtra quos dr̃ Mat. xviij.
Qui ſcãdalizauerit vnũ de puſillis iſtis
q in me credunt expedit ei vt ſuſpendat
mola aſinaria in collo eius ⁊ demergat
in pfundũ maris. ¶ Alij ſunt. ſ. qui xp̃m
precipitãt ⁊ caput ſibi frãgunt. Iſti ſunt
heretici. Nã ſicut dr̃. i. Coꝝ. xi. Caput xp̃i
eſt deus. Heretici igit qui xp̃m deũ eẽ nõ
credunt: caput ſibi auferũt. ¶ Alij ipſuʒ
lapidãt. Iſti ſunt qui malas cogitatiões
⁊ volũtates habere nõ ceſſant. Quelibet
eniʒ mala cogitatio ⁊ mala voluntas eſt
vnus lapis quem in xp̃m mittũt. Beda.
Quot quot malas cogitationes qs aſſu-
mit: quaſi tot lapides xp̃o imittit. ¶ Alij
ſunt q xp̃m crucifigũt. Iſti ſunt q iteruʒ
ad pctm̃ redeũt. De quibus dr̃ Hebr̃. vi.
Rurſuʒ crucifigẽtes ſibimetipſis filium
dei. Amb. Quid ẽ ieſus niſi veritas: pax
⁊ iuſticia? Qui igit p falſitate relinqt ve-
ritatẽ: ⁊ p cupiditate dirũpit ⁊ odit pa-
cẽ: ⁊ p aliquo pmio occultat iuſtitiã: ni-
hil aliud dr̃ facere φ lapidare ⁊ crucifi-
gere ⁊ occidere xp̃ʒ. In hoc aũt φ iudei
in xp̃ʒ lapides voluerũt imittere: vident
pilã põtis ichoaſſe. Nã xp̃s dr̃ põtifex. i.
pontẽ faciẽs. In epl̃a aũt agit de ponte
cũ dr̃: Xp̃s aſſiſtẽs põtifex. i. faciẽs põtẽ.
In euãgelio aũt agit de pila. Tũc eiʒ iu-
dei pilã fecerũt: qñ lapides in xp̃m miſe-
rũt. Sʒ in paſſiõe crux poſita ẽ ſup pilã:
⁊ ſic nobis pons fact⁹ ẽ. Mũdus eiʒ iſte
erat tanφ fluui⁹ rapidus ⁊ tãφ mare pe-
riculoſuʒ: i quo oẽs piclitabant. B Sʒ
ↄtra iſtud naufragium dedit nobis xp̃s
triplex adiutoriũ. ſ. nauẽ: tabulã: ⁊ pon-
tẽ. Nauis eniʒ inocẽtia eſt: i qua poſitus
fuit adaʒ. Sed iſta nauis fracta fuit: qñ
ipſe peccauit. In hac naui fuit beata vir-
go: que naui integra ⁊ ſaluis mercib⁹ ad
portũ padiſi peruenit. In hac naui ſunt
oẽs pueri baptizati φdiu ſeruãt inocen-
tiã baptiſmalẽ. Sʒ q: fere oẽs frãgũt na-
ueʒ baptiſmalis inocẽtie: iõ deus pauit
tabulã pnie. Nã ſcdm Hiero. pnia ẽ pma
tabula poſt naufragium. In hac tabula
pnie fuit maria magdalena: q cũ iſta ta-
bula ad portũ padiſi puenit. imo ⁊ mul-
tas virgines que erãt i naui inocẽtie trã-
ſcẽdit: ⁊ φtũ ad meritũ ⁊ φtũ ad pmiũ.
Bern. Sicut deus nõ puabit bonis eos
qui ambulãt in inocẽtia: ita nõ priuabit
bonis eos qui ambulãt i pnia. Quia ve-
ro ſũt multi qui frangũt nauẽ inocẽtie:
⁊ q pdunt tabulã pnie: iõ deus tertiũ ad-
iutoriũ pparauit. ſ. pontẽ paſſionis ſue.
Iſte pons hodie initiatus ẽ in pile fun-
datõe. ſed in paſceue ↄſumat⁹ ẽ i trabiũ
⁊ tabulaꝝ ſuppoſitõe. C Tũc igit quat-
tuor trabes ſupinducte ſunt. Quaꝝ pri-
ma fuit de palma. Scda de oliua. Ter-
tia de cedro. Quarta de cypſſo. De his
eniʒ lignis crux facta fuit. Deide ſuper
has trabes poſita ẽ tabula. i. caro xp̃i pu-
riſſima. que q̃ttuor clauis fuit ↄfixa: ⁊ ſic
fact⁹ ẽ pons. Iõ xp̃s bñ dr̃ põtifex. i. põ-
teʒ faciẽs. D Nihilominꝰ dr̃ põtifex tri-
plici de cã. ¶ Pmo pp habitum. Hũit eiʒ
amictũ qñ fuit velatus. Habuit albã qñ
ad herodẽ fuit duct⁹. ⁊ ab eodẽ alba ve-
ſte fuit idutus. Habuit planetã qñ pur-
pura a militibus fuit circũdatus. Hũit
cingulũ ⁊ ſtolã qñ ad colũnã fuit ligat⁹.
Habuit manipulũ qñ i manibus fuit cla-
uis ↄfixus. Habuit mitraʒ qñ ſpinis fuit
coronat⁹. Habuit bacculũ paſtoraleʒ qñ
arũdo fuit ſibi data in manibus. Habuit
ſandalia: qñ hũit clauos in pedib⁹ ¶ Se-
cũdo dr̃ põtifex pp vnctiõis myſteriũ. ip-
ſe enim fuit vnct⁹. iuxta illud p̃s. Unxit
te deus deus tuus oleo letitie pre ↄſorti-
bus tuis. Olim qdẽ deus erat hõi durus
ſed xp̃s eſt vnct⁹. ideo fact⁹ ẽ mãſuetus.
ideo dr̃: vnxit te deus ⁊c̃. Olim erat ira-
tus ſed factus ẽ letus. ideo dicit: oleo le-
titie. Olim de gratia ſua erat auar⁹: ſed
in xp̃o factus eſt largus. ideo dicit: pre
cõſortibus tuis. dedit enim ſibi ſpũm ſi-
ne mẽſura. de cuius plenitudine oẽs ac-
cepimus. E ¶ Tertio dicit põtifex p-
pter officiũ. qð quideʒ officiũ triplex ẽ.
¶ Primum eſt pro populo orare. ⁊ xp̃s
p nobis orauit multipliciter. nã orauit
verbis. Joã. xvij. Non pro eis rogo tan-
tum: ſed pro illis qui credituri ſunt per
vba illoꝝ in me. Orauit lachrymis. Heb.
v. Cũ clamore valido ⁊ lachrymis offe-
rẽs exauditus eſt pro ſua reuerẽtia. Ora-
uit ſanguine. Heb. xii. Acceſſiſtis ad ſan-
guinis aſperſionẽ melius loquentem φ
abel. Orat etiã quotidie cicatricũ repre-
ſentatiõe: q: eas quotidie patri repñtat.

Heb.ix. Intrauit ieſus in ſpm celū vt ap
pareat vultui dei ꝑ nobis. ¶ Scōm offi
ciū pōtificis ē ſacrificiuz offerre. ꝛ illud
xp̄s habuit q ſeipm ꝑ nobis in ſacrificiū
obtulit. Heb.ix. per ſpūm ſanctuz ſeipm
obtulit imaculatū deo. qn̄ aūt ſacrificiū
offerebat igne accēdebat. ꝛ ipſe fuit ac/
cēſus igne amoris quo ad aīaȝ. De quo
igne dr̄ Luce.xii. Ignē veni mittere i ter
rā ꝛc̄. Iſto igne fuit totus accēſus. Ioā.
xv. Maiorē hac dilectionē nemo hȝ: vt
aīaȝ ſuā ponat qs ꝑ amicis ſuis. Fuit ac
cēſus igne doloris quo ad corp⁹ ꝛ aīam.
Thren.i. O vos oēs qui trāſitis ꝑ viā ꝛc̄.
Fuit accēſus igne paſſionis quo ad car/
nē ſuā. p̄s. Igne me examinaſti ꝛ nō eſt
inuēta in me iniqtas. ¶ Tertiū officium
pōtificis eſt ꝑbēdas diſtribuere: ꝛ ipſe ꝑ
bēdas diſtribuit. ſicut Amb. dicit in hec
verba. Actor humani generis i cruce ex/
tēſus pietatis officia diuidebat. pſecu/
tionem apl̄is. pacē diſcipulis. corp⁹ iu/
deis. patri ſpm. virgini paranymphuȝ.
latroni paradiſuȝ. peccatorib⁹ iſernuȝ.
xp̄ianis penitētibus crucē p̄nie delega/
uit. ¶ Scđo in xp̄o fuit magna pa/
tiētia in hoc ꝙ a iudeis furētibus ſe ab/
ſētauit. In hoc dat nobis exēplū ne imi
ſceam⁹ nos rixis: ſed hoīes rixoſos ꝛ cō
tentioſos declinem⁹: maxime qn̄ ex nr̄is
correctōibus peiores fieri vident. ¶ Sūt
eniȝ quidā ſicut cera mollis. ¶ Alij ſicut
lapides. ¶ Alij ſicut ſpine pungentes.
Terra mollis ſi tāgit ſtatiȝ cedit ꝛ ſe du
ci pmittit: ſic ēt ſunt multi qui ita man/
ſueti ſunt ꝙ qn̄ tangunt. i. rep̄hendūtur
ſtatim obediūt ꝛ ad omne opus bonū ſe
duci pmittūt. in quoꝝ pſona ꝓpheta di/
cit: Factū eſt cor meū tanꝙ cera liqſcēs.
tales ſunt ſepe admonēdi. q2 ſicut dicit
Chry. Iuſtus ſi admonit⁹ nō fuerit: ꝑ ne
gligētiā euaneſcit. ¶ Alij ſunt ſicut lapi
des. lapis eniȝ ſi tangit nō cedit: tn̄ non
ledit. ſic ſunt multi qui qn̄ rep̄hendunt
nō obediūt: ſed in ſua duritia pſiſtunt.
Iob.xli. Cor ei⁹ idurabit q̄ſi lapis. vnū
tn̄ bonū habēt: q2 ꝯtra ſe rep̄hēdētes nō
monent: nec verba iniurioſa eis dicunt.
tales ſepe admonēdi ſūt ꝛ rep̄hendēdi:
q2 ſepe molleſcūt cū rep̄hēdunt ꝛ cor/
rigunt. quia dr̄ Iob.xiiij. Lapides exca/
uāt aque. ſicut eniȝ lapides ex frequēta/
tione aque excauant: ſic multotiēs hoīes
duri ex frequēti rep̄hēſione corrigūtur.
B ¶ Alij ſūt ſicut ſpine. nā ſi ſpine tan/
gunt nō cedūt: inſuper pūgunt. ſic ſunt
multi q qn̄ rep̄hendūtur nō ſe corrigunt
ꝛ inſup ſe rep̄hēdentib⁹ verba ꝯtume
lioſa iſerūt. ꝛ ideo oportet q volūt tales
hoīes ſpinoſos rep̄hēdere prius ſe ar/
ment forti patiētia. i. dn̄ice paſſionis me
moria ꝛ charitate ſuccēſa. De iſta tripli/
ci armatura dr̄.ij. Reg.xxiij. Preuarica/
tores q̄ſi ſpine euellent vniuerſi: que nō
tollunt manib⁹. ꝛ ſiqs eas tāgere volue
rit armabit ferro ꝛ ligno lāceato. igne/
qȝ ſuccēſe ꝯburent vſqȝ ad nihilū. Siqs
igit tales rep̄hēdere voluerit dȝ ſe ar/
mare lorica ferrea. i. ipenetrabili patien
tia. ideo dr̄ armabit ferro. dȝ ſe armare
dn̄ice paſſionis memoria. ideo dr̄ ligno
lāceato. Xp̄s eniȝ fuit lignum de quo dr̄
in p̄s. Erit tanꝙ lignū qđ plātatū ē ſec⁹
ꝛc̄. Iſtud lignū fuit lāceatū. ſ. in cruce lā
cea pforatū. dȝ ſe armare ſuccēſa chari/
tate: vt ſic oīa verba maledicta ab illis
ſpinoſis ꝓlata igne charitatis ꝯburant
ꝛ ad nihilū redigant. ſicut videm⁹ i ſpi/
nis que igni impoſite cōburūtur ꝛ anni/
hilantur. ideo dicitur: Igneqȝ ſuccenſe
cōburentur vſqȝ ad nihiluȝ.

¶ Feria ſecūda quinte hebđe quadrage
ſime Sermo primus. 67

Miſerūt principes ꝛ pha/
riſei miniſtros vt
apprehēderēt ieſum. Ioā.vij.
Sicut dicit Ioānes ſupra im
mediate. multi de turba crediderunt in
xp̄m ꝛ dicebāt: xp̄s cū venerit nūqd plu/
ra ſigna faciet ꝙ que hic facit? Etiā con
tra phariſeos qui xp̄m pſequebant mur
murabāt. qđ audiētes phariſei inuidia
ꝯmoti nō ſunt auſi vt pſonaliter ad xp̄ȝ
accederēt timore turbarū ad ipm capie
dum. ſed miſerūt miniſtros: q2 tales per
ſone ꝑ leui precio periculo ſe exponūt.
In iſto ergo euāgelio quattuor deſcribū
tur. ¶ Primo magna iudeoꝝ pueſio cū
dr̄: Miſerūt p̄nci. ¶ Secūdo ſapiēs xp̄i
reſpōſio cū dicit: Adhuc modicū tēpus
vobiſcū ſum. ¶ Tertio ſtulta iudeoꝝ in/
terrogatio cū dr̄: Quo hic iturus eſt: q2
nō inueniemus eū? ¶ Quarto benigna
xp̄i inuitatio: cuȝ ait: ſiqs ſitit veniat ad
me ꝛ bibat. A ¶ Circa primū notādū
ꝙ iudei ſepe xp̄m multipliciter ꝯp̄hē/
dere voluerūt. aliquādo in perſona ſua
ſicut hic. aliqn̄ in ſermone ſuo Matth.
xxij. Abeūtes phariſei conſiliū inierunt
vt caperēt ieſum in ſermone. aliqn̄ i ope
ſuo. Mat.iij. Erat homo habēs manum
aridam ꝛ obſeruabāt eū ſi ſabbato cura
ret vt accuſarēt illū. aliqn̄ i iudicio ſuo.
Ioā.viij. Adducūt iudei ꝛ phariſei mu/
lierē in adulterio dep̄hēſam. Et ſequi/
tur: hoc autē dicebāt tētantes eū vt poſ/
ſent eum accuſare: aut de imiſericordia
ſi iudicaret ipſam lapidādā: aut de iniu
ſticia. ſi diceret eam lapidandā non eſſe:
q2 tunc ꝯtra legē iudicaret. Sȝ xp̄s ꝯtra
illud qđ volebāt eum cape in pſona: oſtē
dit magnā potentiā. Unde dicit: Adhuc
modicū tēpus vobiſcū ſum. Chryſ. q.d.
quid feſtinatis me interficere: paꝝ expe/
ctate tēpus qđ mihi vultis facere factu/
ri eſtis: ſed nō modo: q2 nolo. Contra il/
lud qđ volebāt eū capere i ſermone: oſtē
dit magnā ſapientiā dicēs: Reddite que
ſūt ceſaris ceſari. Cōtra illud ꝙ volebāt
eū capere in ope: ponit icrepationē verā
dicens: licet ſabbatis bn̄facere an male:
aiam ſaluā facere an pdere. Cōtra illud
qđ volebāt eum cape in iudicio: oſtēdit
ſimul in iudicio ꝛ iuſticiā: cū dicit: Qui
ſine pctō eſt veſtrū p̄m⁹ in illā lapidem
mittat. ꝛ ſuā miſericordiā ſubdit: cū di/
cit: Nec ego te ꝯdēnabo: vade ꝛ amplius
noli peccare. ¶ Circa ſcōm notādum ꝙ
phariſei faciebāt xp̄m querere ꝛ volebāt
ipm app̄hendere. ꝛ ad vtrūqȝ rn̄dit xp̄s.
nā ad illud qđ ipm faciebāt querere di/
xit: queretis me ꝛ nō inuenietis. hoc fuit
ſcōm Aug. poſt xp̄i aſcenſionē qn̄ multi
iudei ꝯpuncti ad predicationē apoſtolo
rum crediderūt. Unde dicit Aug. Uide/
runt xp̄m ſuo ſcelere morientē ꝛ credide
runt in xp̄o ſuis ſceleribus ignoſcētem.
Et quouſqȝ biberunt ſanguinē quē effu
derunt de ſua ſalute deſperauerūt. Se/
cundū autē Chryſ. hoc fuit quādo ciui/
tas eoꝝ capiebat. ꝓbabile eſt eniȝ vt di/
cit: tunc eos meminiſſe xp̄i ꝛ miraculoꝝ
eius vt eius p̄ntiā quererēt. ꝛ ideo dicit:
queretis me ꝛ nō inuenietis. B Iſtud
autē quotidie accidit: q2 multi xp̄m que
runt ꝛ nō inueniūt: ex eo ꝙ nō querūt vbi
eſt: ſed vbi nō eſt. Xp̄s eniȝ nō eſt in deli
tijs: nec in diuitijs: nec i honoribus. ꝛ iō
ibi nō inuenit. Iob.xxviij. Nō iuenit in
terra ſuauiter viuentiū. hoc q̄tū ad deli
tioſos. abyſſus dicit: nō eſt in me. hoc eſt
q̄tū ad auaros: quoꝝ cupiditas n̄ habȝ
fundū. ꝛ mare loquit: nō ē mecū. hoc eſt
q̄tuȝ ad ſuperbos: qui ſemp ſūt tumidi
ꝛ inflati. Inuenit autē i humilitate: pau
pertate ꝛ aſperitate: q2 ibi eſt. Iſta enim
tria xp̄s in hunc mūduȝ veniēs ſecū por
tauit: ꝛ cū iſtis naſci voluit. Luce.ij. In
uenietis ifantē. ecce quanta humilitas.
pannis iuolutū. ecce quāta paupertas.
ꝛ poſitū i pſepio. ecce quanta aſperitas.
Ad illđ aūt ꝙ iudei volebāt eū app̄hē
dere ꝛ capere. xp̄s reſpōdit: vbi ſuȝ ego.
vos nō poteſtis venire: ideſt vbi ſuȝ ego
imutabilis vnū cū patre. nō aūt ſcđȝ gl.
dixit nō poteritis: ſed nō poteſtis. tales
eniȝ erāt tūc qui nō poſſent: ſicut ꝛ alibi
dixit petro: nō potes me ſequi modo. ſe
queris aūt poſtea. q̄uis autē xp̄s dicat:
vbi ſū ego vos nō poteſtis venire. tamē
de miniſtris ſuis dicit Io.xij. vbi ſuȝ ego:
illic ꝛ miniſter meus erit. C Xp̄s aūt ē
i dextera dei ſedēs. Mar. vlt. Et dn̄s q/
dem ieſus poſtq̄ loquutus eſt eis: aſſum
ptus eſt i celū ꝛ ſedet a dextris dei. Eſt i
gloria dei Phil.ij. Omnis ligua ꝯfiteat
q2 dn̄s ieſus xp̄s in gloria eſt dei patris.
Eſt in lumine dei. i. Timo.vi. Lucē habi
tat inacceſſibilē. Miniſtri ergo xp̄i erūt
in dextera dei: q2 pater dextera ſue potē
tie eos in eternitate ꝯſeruabit. erūt in lu
mine dei: q2 filius lumie ſapiētie ſue eos
illuminabit: erūt in gloria dei: q2 ſpirit⁹
ſanctus dulcedine ſue ſuauitatis glorifi
cabit eos. Peccatores autē erūt in dexte
ra dei ſed ſub pedibus dei. Tres eniȝ te
nebūt pedes ſuos ad gulā dānatorū: ſci
licet deus. p̄s. Ponaȝ inimicos tuos ſca
bellum pedū tuoꝝ. mors perpetua. Iob
xviij. Calcet ſuper eū quaſi rex iteritus.
ꝛ tota cōgregatio ſanctorum. Mal.iiij.
calcabitis impios cum fuerint cinis ſub
planta pedum veſtrorū. non erūt etiam
in lumie dei: ſed i tenebris iferni. Mar.

xxij. Ligatis manibus ꝛ pedibus mit. i tenebras exteri. nec erūt i gloꝛia dei ſed in pena eterna. Mat. xxv. Ibūt hi i ſupplicium eternum. ¶ Circa tertiū notādū ꝙ iudei ꝓphetauerūt ignoꝛanter qn̄ dixerunt quo hic iturus eſt q: nō inueniemꝰ eū? nūquid in diſperſionē gētiū iturus eſt ꝛ docturus gentes? vere qdē dixerunt ſed ignoꝛāter dixerūt: q: xp̄s p apoſtolos gentes docuit ꝛ ad fidē cōuertit. D Totū qdē genus humanū erat i tenebris ignoꝛātiaꝝ: ꝛ in ꝓfunditate vitioꝝ. Deus enim tenebat i celo veritatē ſuam ꝛ miſericoꝛdiā ſuā. iuxta illud pſ. Deus miſericoꝛdia tua i celo ꝛ veritas tua vſqꝫ ad nubes. Tādem deus veritatē .i. veram ſui cognitionē i terrā miſit. ꝛ eā in quodā angulo: idest in iudeoꝝ populo occultauit. iuxta illō pſ. Notus i iudea deus: in iſrael magnū nomē eius. gratiā tamen ſue miſericoꝛdie p quā oēs reconciliaret ꝛ in gloꝛiā eos reciperet eis nō dedit. Xp̄s aūt vtrūqꝫ ſecū poꝛtauit. ſ. gratiā ꝛ veritatē: ita ꝙ per veritatē verā cognitionē de deo gētibus dedit: ꝛ p gratiā eos recōciliauit ſibi. De his duobus dr̄ Joā. i. Lex per moyſen data eſt: idest cognitio vnius dei data eſt per moyſen ſcꝫ populo iudeoꝝ. ſed gratia ꝛ veritas per ieſuꝫ xp̄m facta eſt. q: xp̄s dedit gratiā reconciliātem ꝛ veritatē illuminātē. E ¶ Circa quartuꝫ notandū ꝙ xp̄s ad aquā gratie ſue nos inuitauit dicēs: ſi quis ſitit veniat ꝛ bibat. Aug. ſi ſitimus veniamus non pedibus ſed affectibus: nec migrādo ſꝫ amādo. Ad iſtas aquas nos vocat deus per yſaiā dicēs yſa. lv. Omnes ſitientes venite ad aquas. ꝛ qui nō habetis argentū ꝓperate emite ꝛ comedite. venite emite abſqꝫ argēto ꝛ abſqꝫ vlla ꝯmutatione vinū ꝛ lac. quare appenditis argentū non in panibus: ꝛ laboꝛem veſtrū non in ſaturitate? Dominꝰ vocat ſitientes illos qui ſunt vacui ab amoꝛe mūdi. ꝛ aquas vocat amoꝛeꝫ dei. tales enim debēt venire ad aquas gratiaruꝫ. ideo dicit: omnes ſitiētes venite ad aquas. Augu. Si habitat in te amoꝛ mundi: non eſt quo intret amoꝛ dei. vas es: ſi plenus es: funde quod habes vt recipias quod non habes. funde amoꝛem ſeculi: vt implearis amoꝛe dei: ſequitur: Et qui non habetis argentum ꝓperate emite ꝛ comedite. Per argentum intelligit terrena ſubſtātia vel eloquētia ſiue ſubtilis intelligētia. ſi ergo ſunt aliqui qui nō habēt argentū tēpoꝛalis ſubſtātie: nec humane facūdie: nec ꝓfunde intelligētie. ſaltē properēt: emant ꝛ comedāt. properēt per deſideriū ꝛ voluntatē. emāt per feruētē oꝛationē: ꝛ comedant per deuotā meditationē. Sequitur: venite emite abſqꝫ argento. ſ. mundane eloquētie vel ꝓfunde intelligētie ꝛ abſqꝫ vlla cōmutatione tēpoꝛalis ſubſtātie: vinū ꝛ lac. F Per vinū itelligit iocūditas mētis. per lac puritas coꝛpoꝛis. emite ergo vobis p oꝛatiōes ꝛ deſideria ſpūalem iocūditatē in mēte: ꝛ puritatē in carne. vel per vinū ꝛ lac itelligūt due nature i xp̄o. nam per vinū intelligitur eius diuinitas iocūdiſſima. pſ. Vinū letificat coꝛ hominis. per lac intelligitur eius humanitas puriſſima. Debemus ergo emere per deſideria ꝛ oꝛationes vinū ꝛ lac. i. vt nos poſſimus in celeſti gloꝛia cōtemplari eius diuinitatē ꝛ videre eius humanitatē: q: in iſta contēplatiōe ꝛ viſiōe conſiſtit tota beatitudo ſanctoꝝ. ꝛ tūc verificat illō qđ dicit ſponſa Cant. v. Bibi vinū cū lacte meo. ſequitur quare appēditis argētū nō in panibꝰ ꝛ laboꝛē vr̄m: nō in ſaturitate. multi ſunt qui argētū. i. eloquētiā vel igeniū appēdūt ꝛ ponūt nō in panibus. i. nō i vera ſciētia que hꝫ aiam reficere. iuxta illud Mat. x. Nō in ſolo pane viuit hō: ſed in omni verbo qđ ꝓcedit ex oꝛe dei. ꝛ laboreꝫ ſuū ꝛ ſtudiū ſuū nō ponūt in ſaturitate: q: diſcūt ſciētias lucratiuas q aiam non ſatiāt: ſed euacuant. non adducūt ſaturitatē ſed vanitatem.

¶ Eadē ſcd̄a feria quinte hebdō quadrageſime Sermo ſcd̄s. 68

SI quis ſitit veniat ad me ꝛ bibat. Qui credit in me ſicut dicit ſcriptura. flumina de ventre eius fluent aque viue. Iſta aqua viua quā xp̄s vult dare ſitientibus non eſt materialis ſed ſpiritualis. ſicut imediate ſubdit. hoc autē dicebat de ſpiritu quem accepturi erāt credētes in eū. ¶ Magnū ē habere potentiā receptiuā gratie. maius eſt habere aliquē guſtū gratie. maximū eſt habere plenitudinē gratie. ꝛ permaximū eſt habere ꝑſeuerētiā gratie. Iſtas quattuoꝛ differētias ponit dn̄s in verbis premiſſis. ¶ Primo eniꝫ oſtendit ꝙ quilibet habet potētiā receptiuā gratie: q: i poteſtate cuiuſlibet ē venire ad fontē gratie: ſō dicit: ſi qs ſitit veniat ad me. ¶ Scd̄o ꝓmittit dare guſtū gratie cū ſubdit: ꝛ bibat. ¶ Tertio ꝓmittit dare plenitudinē gratie cū dicit: Flumina de ventre eius fluent. i. de coꝛde eius. ¶ Quarto ꝓmittit dare continuationē ꝛ perſeuerātiam gratie: cum ſubdit: fluent aque viue. A ¶ Circa primū notandū ꝙ homines tā boni q̄ mali habēt potētiam receptiuaꝫ gratie. ſoli autē dānati iſta potentia carent. Nō enim ad iſtū fontem poſſunt venire nec de ipſo fonte etiā minimā guttam haurire: ad fontē quidē venire non poſſūt: q: habēt ligatas manus ꝛ pedes ꝛ ſūt in tenebris. Mat. xxij. Ligatis manibus ꝛ pedibus mit. eū i tenebras exteri. Nō igitur pn̄t venire: q: habent ligatos pedes. Nec etiā poſſunt ſe diſſoluere: q: habēt ligatas manus. Nec etiā ſcirent venire: q: ſūt in tenebris. dānati habēt ligatas manus: q: nullū bonū velle vel deſiderare poſſūt vel facere. ſunt in tenebris q: nullū bonū poſſunt intelligere. ſunt in tenebris exterioꝛibꝰ: q: nulluꝫ bonū poſſunt ſperare: ſed ſūt extra ſpeꝫ omnē ſalutis. dato etiā ꝙ ad fontē poſſent venire: tamē de illo fonte nec modicam guttā gratie poſſent haurire: ſicut patet in illo diuite qui modicā guttam aque. i. gratie refrigerātis petijt: ꝛ tamē obtinere non potuit. Si ergo demones vel dānati haberēt iſtam potentiā receptiuā gratie ad momētum vnius hoꝛe: ita ſe diſponerēt ꝙ ad iſtum fontē venirent ꝛ aquā gratie obtinerēt. Miſeri autem peccatoꝛes quādocūqꝫ voluerint venire poſſunt ꝛ tamē venire contēnunt. B Iſte enim fons omnibus patet tā bonis q̄ malis. de quo fonte dicit Zacha. xiij. Erit fons patēs domui dauid ꝛ habitantibus hieruſaleꝫ in ablutionē peccatoꝛum ꝛ menſtruate. Per dauid qui interpꝛetatur manu foꝛtis: intelligūtur actiui. Per hieruſalē que interpꝛetatur viſio pacis: intelligūtur cōtēplatiui. nomine autē peccatoꝛis itelligunt illi qui habent peccata ſpūalia. Per menſtruatam autē qui habent peccata carnalia. omnes enim iſti in iſto fonte bibere deberēt: ſcilicet actiui: vt amplius roboꝛētur. Contēplatiui: vt dulcius contēplentur: ꝛ omnes peccatoꝛes vt a ſoꝛdibꝰ mūdentur. C ¶ Circa ſecundū notādum ꝙ dominus ſeruis ſuis dat guſtuꝫ gratie. ꝛ ille guſtus eſt tāte virtutis: ꝙ extinguit ſitim omniū mūdanoꝝ. eſt tāte dulcedinis ꝙ in dulcedinē cōuertit ſupplicia toꝛmētoꝛuꝫ. eſt tāte ſuauitatis ꝙ aiam excitat ad deſideria ſupernoꝛuꝫ. ꝙ enim eius virtus extinguit ſitim mūdanoꝝ. patet in magdalena quādo extinxit in ea ſitim carnalis concupiſcētie. in matheo ſitim auaritie. in paulo ſitiꝫ ſuperbie ꝛ mūdane gloꝛie. in iacobo ꝛ ioāne extinxit amoꝛē domeſticū ꝛ amoꝛem ꝓpꝛiū. nā ſicut dicit Mat. iiij. Vidit ieſus iacobū ꝛ ioannē in naui cū zebedeo patre eoꝝ ꝛ vocauit eos. illi aūt mox vt ſenſerūt guſtū diuine grē: reliqrūt amoꝛem terrenū ꝛ patrē dimiſerūt in naui. ꝛ ſic reliqrunt amoꝛē domeſticū ꝛ ſecūti ſunt xp̄m. nō ſeipſos: nec ꝓpꝛias volūtates: ꝛ ſic reliqrunt amoꝛē ꝓpꝛiū. Augu. Qui biberit de fluuio paradiſi cuiꝰ gutta maioꝛ ē oceano: reſtat vt i eo ſitis mūdi penitus extincta ſit. D Qđ aūt dulcedo eius toꝛmēta ꝛ ſupplicia vertat in dulcedinē. patet in ſtephano q lapides toꝛrentis fecit dulces. iuxta illud. Lapides toꝛrentis illi dulces fuerunt. In andrea crucis ſuppliciū vertit in gaudiū. Unde dixit alloquēs ipſam crucē: ſecurus ꝛ gaudēs venio ad te. In laurentio ignis incēdium vertit in refrigeriū. Unde dixit decio: diſce miſer: q: carbones tui mihi pſtāt refrigeriū. tibi aūt parāt eternū incēdiū. in ap̄lis oēs ꝯtumelias vertebat in gloꝛia. Act. v. Ibāt ap̄li gaudētes a ꝯſpectu ꝯcilij: qm̄ digni habiti ſūt ꝓ nomie ieſu ꝯtumeliaꝫ pati. ꝙ vero eiꝰ ſuauitas faciat deſiderare celeſtia dicit Mat. xvij. Ubi petrus aqua ſpūs ſancti potatꝰ ꝛ quodāmō ebrius effectꝰ dixit

dñe bonū ē nos hic eſſe. ſi vis faciamus hic tria tabernacula. ⸫ Dr aūt tabernaculū a taberna. volebat enim petrus ꝙ ibi eſſent tres taberne in quibus vinum ſpūs ſancti venderet: ita ꝙ pater hēret ſuam tabernam. filius ſuam. ⁊ ſpūs ſanctus ſuam. In taberna aūt patris venditur vinum forte. i. grã corroborãs: q̄ habet animā in bono cōfirmare. in taberna filij vendit vinū clarū. i. grã illuminans: que habet aīam in agēdis dirigere ⁊ illuminare. In taberna ſpūs ſancti vendit vinum dulce. i. grã dulcorans que habet animā celeſti dulcedine adimplere. ⸫ ¶ Circa tertiū notādū ꝙ xp̄s viris perfectis dat ſpūm ſanctum in magna plenitudine. ideo dr: flumina d̄ ventre eius fluent aque. Vocatur ſpūs ſanctus flumen ſcd̄m Chryſo. q: ſicut flumē nec reuertitur nec ſtat ſed ſemper currit. ſic ⁊ illi qui habent ſpūm ſanctum non reuertuntur ad peccatū nec ſtant per ocia: ſꝫ ſemper currūt ad fortia. De iſto flumine dr Ezech. xlvij. Menſus ē mille cubitos ⁊ traduxit me per aquam vſqꝫ ad talos. Rurſumqꝫ mēſus ē mille ⁊ perduxit me vſqꝫ ad genua. Rurſūqꝫ mēſus ē mille ⁊ ꝑduxit me per aquam vſqꝫ ad renes. De hoc ēt flumine dr yſa. xxx. Spiritus domini velut torrens inundās vſqꝫ ad mediū colli. Quidā ergo in hoc flumine introducuntur vſqꝫ ad talos. quidam vſqꝫ ad genua. quidam vſqꝫ ad renes. quidam vſqꝫ ad collum. In talis autem eſt corporis ſupportatio. in genibus deambulatio. in renibus viget cōcupiſcentia. a collo procedunt verba. Illi ergo in flumine ſpūs ſancti introducunt vſqꝫ ad talos: qui fortes ſunt ad ſupportandum aduerſa. ps. Spiritu oris ei⁹ omnis virtus eorum. Illi introducunt vſqꝫ ad genua: qui ſunt magnanimes ad aggrediēdum opera virtuoſa. Eze. i. Ubi erat impetus ſpūs. illuc gradiebant. Illi introducunt vſqꝫ ad renes i quibus extinguūt omnia deſideria carnalia. Grego. Guſtato ſpū deſipit omnis caro. Illi introducuntur vſqꝫ ad collū: qui habent vtilia verba. Mat. x. Mar. xiij. Non enim vos eſtis qui loquimini: ſed ſpiritus ſanct⁹. ¶ Circa quartū notandū ꝙ ſpūs ſanct⁹ dr aqua viua quādo. ſ. quis hꝫ grē cōtinuationē ⁊ pſeuerantiam. Sine hac eīz nihil valerent p̄cedentia. Bern. in ep̄la ad eugenium papam. Tolle perſeuerantiam nec obſequiū mercedem habet nec bn̄ficium grãz: nec laudē fortitudo. Iſte aūt fluuius aque viue ſpāliter fluit in celo. De quo dr Apoc. vltimo. Oſtendit mihi fluuiū aque viue ſplendidū tāquam criſtallū pcedentem de ſede dei ⁊ agni ⁊ in medio platee hierlm. ¶ Ex quib⁹ verbis habet ꝙ iſte fluuius ſpūs ſancti dabit ſacietatē reficientem: ideo vocat flumen. D In p̄nti enī vita ſancti viri bibunt aquam ſpūs ſancti ad menſurā. Eze. iiij. Aquā in mēſurā bibes. In futuro aūt in iſto flumine erūt ⁊ ſine mēſura bibere poterunt. Can. v. Bibite amici ⁊ inebriamini chariſſimi. Serui dei in p̄nti ſunt amici dei: i futuro erūt chariſſimi. Amici ergo bibūt q: ſpūm ſanctū hn̄t ad menſurā. Sed chariſſimi erunt ebrij: q: ipm habebūt ſine mēſura. ¶ Secūdo iſte fluuius hꝫ emanationē: idō dicitur aque viue. Fluuius aque mūdi deficit. ſed fluuius ſpūs ſancti deficere nō valēbit. Hiere. ij. Me dereliquerunt fontem aque viue: ⁊ foderunt ſibi ciſternas diſſipatas que continere non valēt aqs. Mundus eſt ſicut ciſterna pforata: quia amor eius d̄ficit cito. Spūs aūt ſanctus ē aqua viua: q: amor eius nūquam deficit. ꝙ enim amor mūdi cito deficiat dicit Joā. ij. Mundus tranſit ⁊ cōcupiſcētia eius. ꝙ autem amor ſpūs ſancti nō deficiat dr. i. Cor. xiij. Charitas nūquā excidit. ¶ Tertio hꝫ claritatē refulgentem. ideo dr. Splendidū tāquā criſtallum. Fluuius amoris mundi ē turbidus: ⁊ idō facit animā turbidā. ⁊ fedā. Hiere. ij. Quid tibi in via egypti vt bibas aquā turbidam. Fluui⁹ vero amoris dei ē clarus: ⁊ idō facit aīam claram ⁊ pulchrā. Sap. vi. Clara eſt ⁊ que nūquam marceſſit ſapiētia. yſa. lviij. Implebit animā tuam ſplendoribus. ¶ Quarto habꝫ ſuauitatem afficientē: ideo dicit. Procedētem de ſede dei ⁊ agni: hoc eſt de cōtemplatione dei ⁊ eius diuinitatis ⁊ viſione humanitatis. Ex qua viſione ⁊ cōtemplatione cauſatur tota dulcedo ⁊ ſuaui

tas ſanctorum. Fluuius aūt mūdi habet aquas amaras. yſa. xxiiij. Amara erit potio bibētib⁹ illā. Exodi. xv. dr ꝙ populus nō poterat bibere de aquis marath: Marath eīz interp̄tat amaritudo peccati. ⁊ ſignat mūdū i quo ſūt multe amaritudines peccatorū. Fluuius aūt ſpirit⁹ ſcī hꝫ aquas dulces. Eccl. xxiiij. Spūs meus ſup mel dulcis. ⁊ here. mea ſuper mel ⁊ fauū. qui edūt me adhuc eſu. ⁊ q bi. me ad. ſitiēt. ¶ Quinto hꝫ p̄ntiā aſſiſtentem: q: fluuit in medio platee hierlꝫ Mūdus dat ſuas cōſolatōes cū magno labore. quia opꝫ ꝙ hō vltra mare vadat ⁊ labores multos ſuſtineat vt diuitias ⁊ ꝯſolatiōes mūdanas acquirat. Sed fluuius ſpūs ſancti ⁊ in p̄nti vita fluuit ad oſtium volūtatis. ⁊ in futuro fluuit i medio ciuitatis celeſtis. Et quilibet ſine labore pōt inde haurire. Deut. xxx. Mandatum qd̄ ego p̄cipio tibi non ſupra te ē. neqꝫ ꝓcul poſitum: neqꝫ trans mare: vt cauſeris ⁊ dicas. Quis ex nobis trāſfretare poterit mare ⁊ illud ad nos vſqꝫ deferre: ſed iuxta te ē valde in ore tuo ⁊ in corde tuo vt facias illud. Fluuit etiā ad oſtiū nr̄e volūtatis. Apoc. iij. Ego ſto ad oſtiū ⁊ pulſo.

¶ Feria tertia quinte hebdōe. xl. Sermo primus. 69

Ambulabat ieſus in galileā. Jo. vij. ¶ Sicut pꝫ i iſto euāgelio inter iudeos qdā erāt malicioſi: qui ſcilꝫ xp̄ꝫ occidere volebāt De quib⁹ dr in principio euangelij. Ambulabat ieſus in galileā. Non enim volebat ambulare in iudeā: q: querebāt iudei eum interficere. A ¶ Scd̄o erāt qdam vanaglorioſi qui mūdi gloriā querebant. ſicut erant quidā ꝓpinqui xp̄i: qui dixerūt ei. trāſi hinc ⁊ vade in iudeam. ¶ Tertio erāt quidā formidoloſi: q ſcilꝫ in xp̄ꝫ credebant: ſed pp metū iudeorum eū ꝯfiteri non audebant: de qb⁹ dr. ¶ Quidam enim dicebant q: bonus ē. alij aūt dicebant non: ſed ſeducit turbas. Nemo tamē: ſcilꝫ illorū qui in p̄ſenti credebant palā loquebat de illo ꝓpter metum iudeorū. Inter iſtos ſcilꝫ malitioſos: vanaglorioſos: ⁊ formidoloſos erat xp̄s in medio cōſtitutus. ¶ Circa primū duo dicunt: ſcilꝫ ꝙ xp̄s in galileā ambulabat. ⁊ ꝙ in iudeā ire nolebat. Galilea aūt interp̄tat trāſmigratio ſiue volubilis. Et ſignat p̄ntē vitā que ē volubilis ⁊ trāſitoria. In qua volubilitate xp̄s nobiſcū fuit: ⁊ idō in galileā cum diſcipulis ſuis ambulauit. Poſt reſurrectionem aūt diſcipulos ſuos in galileam p̄ceſſit. Mat. vltimo. Precedā vos in galileam: q: iam cū eis in vite mutabilitate nō fuit. Poſtq̄ eīm in bacculo crucis flumē nr̄e mortalitatis trāſiuit: oēm mutabilitatē abiecit Gen. xxxij. In bacculo meo tranſiui iordanē iſtum. B Iſte aūt fluuius mutabilitatis humane triplicē habuit ſtatū. ¶ In p̄io quidē ſtabat ⁊ paratus erat ſtare ⁊ fluere. Et hoc fuit i prima hoīs ꝯditione: quādo hō habuit in poteſtate mori ⁊ non mori. ¶ In ſcd̄o aūt ſtatu nō ſtat nec reuertit: ſꝫ ſemp fluit. Juxta illud. ij. Regū. xiiij. Oēs morimur ⁊ quaſi aque dilabimur in terrā q̄ nō reuertunt. ¶ In tertio aūt ſtatu iſte fluuius reuertet: q: oēs qui fluxerūt per mortē: reuertent per reſurrectionem. Et tunc iſte fluuius ſemper ſtabit: q: nullus de cetero morief. C Poſſumus igit dicere ꝙ chriſtus in iſto triplici ſtatu fuit. Nā virtute diuinitatis potuit mori ⁊ nō mori. Juxta illō Jo. x. Poteſtatē habeo ponēdi aīam meā ⁊ iterū ſumendi eā. Inquātū aūt homo mortalis fuit. in ſecundo ſtatu fuit. q: ideo naſci voluit vt moreret. Ideo in ſua natiuitate magi ſibi myrrhā obtulerūt: ad innuēdū ꝙ homo mortalis erat: q: tūc corpora mortuorum ꝯdiebant cū myrrha. Inquātū aūt a mortuis reſurrexit. fuit in tertio ſtatu. Ro. vi. Chriſtus reſurgēs a mortuis iam non morit. B ¶ Secūdo dr ꝙ nolebat in iudeā ire. Et ſubdit cauſa: quia querebant eū iudei iterficere. Subtrahebat ergo ſuā preſentiā ab eis triplici de cā: ſcilꝫ ratione ſui: noſtri ⁊ iudeorū. ¶ Primo ratione ſui: q: nolebat adhuc a iudeis occidi ex eo ꝙ nōdum venerat tēpus paſſionis ſue ab ipo electū. Unde reſpōdet illis qui ſuadebant vt in iudeā iret. Tēpus meū nōdū aduenit: tēp⁹ aūt cc. ¶ Secūdo ratione noſtri: vt nobis exē

plũ daret ꝙ aliq̄ ꝑſecutores poſſumus declinare. Jſtã rõem ponit beatus Augu. dicẽs: Poterat dñs inter iudeos ambulare ⁊ nõ occidi ab eis. Hãc enim potentiam q̄ voluit demõſtrauit: ſed infirmitati nr̄e ꝑbebat exẽpluʒ. Non eim ipe perdiderat poteſtatẽ. ſed nr̄aʒ cõſolabatur fragilitatẽ. Futurũ eniʒ erat. vt aliquis fidelis abſcõderet ſe ne a ꝑſecutoribus inueniret: ⁊ ne illi ꝓ crimine latibulum obijceret. ꝑceſſit in capite: vt in mẽbris cõfirmaret. ¶ Tertio rõne iudeoꝝ. Hãc rõeʒ aſſignat Theophilus dicens: Nolebat in iudeã ambulare. Uanũ eniʒ reputabat in medio inimicoꝝ manere ⁊ magis ipos ad odium incitare. ¶ Circa ſecũdũ notãdũ ꝙ xp̄s quoſdaʒ habebat cognatos ſcđm carnẽ: qui more iudeorũ frẽs dicebant: qui tamẽ de numero apoſtoloꝝ nõ erant: nec adhuc in xp̄m credebant. Jſti enim erãt cupidi mũdane glorie. Erat aũt tunc in ꝓximo dies feſtus iudeoꝝ ſcenophegia. Et dr̄ ſcenophegia a ſcenos qđ ẽ vmbra: q꞉ tunc iudei in vmbraculis habitauerãt. E Jſti igitur cognati xp̄i volebãt ꝙ xp̄s ad illud feſtum aſcẽderet: ⁊ ibi gloriaʒ ſuã manifeſtaret. Et imponebãt xp̄o tria ſcđm Chryſ. ſcilʒ formidinẽ: amorẽ glorie. ⁊ q꞉ nõ erãt vera multa miracula que de ipo dicebant. Nã in hoc ꝙ dicũt ꝙ nemo quidẽ in occulto aliqđ facit: notabãt eũ de formidine. Jn hoc qđ ſubdũt ⁊ querit ipe in palam eẽ: notant eũ de amore glorie. Et in hoc qđ ſubiungit ſi hoc facis manifeſta teipſuʒ mũdo. notabãt eũ ꝙ nõ faciebat multa que dicebant. F Chriſtus autẽ rñdit eis oñdens ꝙ inter ipʒ ⁊ ipos tres erant dr̄ie. ¶ Una ẽ: q꞉ tp̄s ſuũ nõdũ aduenerat tp̄s aũt ipoꝝ ſemꝑ paratũ erat. Et pōt intelligi de tp̄e glorificatiõis ſue: quaſi dicat. Uos vultis ꝙ ego oſtendã gloriã meã. ſed tp̄s glorie mee manifeſtãde q̄le erit tp̄s mee reſurrectõis ⁊ aſcenſionis nõdum aduenit. Tp̄s aũt veſtruʒ .i. eſt gloria mũdi: ſemꝑ ẽ ꝑatuʒ. Uel pōt intelligi de tempore paſſiõis. Dicit eniʒ Chryſ. ꝙ iſti frẽs qui in eũ nõ credebant iõ forte cõſulebant vt in iudeaʒ aſcẽdẽt vt ipm iudeis traderent. Et iõ dicit: Tẽpꝰ meũ ſcilʒ me tradẽdi iudeis ⁊ ab eis occidẽdi nõdũ aduenit. tẽpꝰ aũt veſtrũ .ſ. ſtandi cũ iudeis ſemꝑ ẽ paratũ. G Habuit aũt xp̄s triplex tp̄s ſcilʒ p̄teritũ: p̄ſens: ⁊ futurũ. F Tp̄s p̄teritũ fuit tẽpus natiuitatis: ſcilʒ de quo Gal. iiij. Ubi venit plenitudo tp̄is miſit deus filiũ ſuum ⁊c̄. Et illud tp̄s fuit ad gloriaʒ dei ⁊ ad paceʒ mũdi. Unde tunc angeli gloriam cãtauerũt dicẽtes. Gloria in excelſis deo ⁊ in terra pax hominibus bone voluntatis. F Tp̄s p̄ñs fuit tẽpus vite ſue. ⁊ illđ expendit in vtilitatẽ nr̄am. totũ eniʒ tẽpus vite ſue expẽdit ⁊ cõſumpſit ad noſtram eruditionẽ ⁊ inſtructionẽ. F Tẽpus futuꝝ. erat tp̄s ſue paſſiõis ⁊ illuđ expẽdit ad redẽptionẽ generis humani ecce q̄ vtiliter xp̄s totũ tẽpus expendit. Sed multi ſunt qui tẽpus ſuũ p̄teritũ in vanitatibus cõſumpſerũt. tp̄s p̄ñs ſimiliter in vanitatibus expendũt. tẽpus vero futurũ deo dare nolunt di. adhuc ero bonus homo. adhuc pn̄iam faciaʒ. Sed ſicut dicit Aug. Qui ꝓmiſit veniaʒ penitẽti nõ ꝓmiſit diẽ craſtinũ differenti. dicit tñ Bern. ꝙ vere penitens de tẽpore nihil ꝑdit. ⁊ q꞉ p̄teritũ reſtaurat per cõtritionẽ ⁊ cõfeſſionẽ. p̄ñs per bonam opationẽ. ⁊ futurũ tenet ꝑ boni ꝓpoſiti cõſtantiam ⁊ firmitatẽ. ¶ Scđa dr̄ia inter xp̄m ⁊ illos erat. q꞉ xp̄s mundum .i. mũdanos reprehẽdebat. ⁊ ideo mũdus ipm odiebat. ipi aũt mũdum diligebant ⁊ iõ mundus eis fauebat. Unde ſubdit. non pōt mundus odiſſe vos. H Jta eſt enim de mũdo ⁊ mũdi cõtemptoribus ⁊ amatoribus. ſicut de duobus hominibꝰ cõmorãtibus inſimul. Si enim duo homines inſimul viui ſunt: ambo mutuo ſe pñt vidẽ ⁊ diligere. ſi vero ambo ſunt mortui: neuter pōt alterũ vidẽ nec diligere. Si aũt vnus ẽ mortuus ⁊ alter viuus: viuus mortuũ videt: mortuus aũt viuũ videre nõ pōt. hõ igit ⁊ mũdus ſũt quaſi duo homines. tunc autem ambo ſunt viui quãdo homo mũdum diligit ⁊ mũdus ſibi ꝓſpera tribuit. de his duobus .i. Joan. iiij. dicitur. Jpſi de mundo ſunt. ⁊ ideo de mũdo loquũtur ⁊ mundus eos audit. tales erant iſti fratres xp̄i. ideo dixit eis: non poteſt mundus odiſſe vos vbi dicit Chryſ. qualiter eos

mundus odit: qui eadẽ cũ mũdo volũt ⁊ ꝓ eo ſtudent? Tunc ambo ſunt mortui quãdo homo mũdum non amat ⁊ mundus de ipo non curat. talis erat apoſtolus qui dicebat Gal. vi. Mihi mundus crucifixus ẽ ⁊ ego mundo. talis erat xp̄s qui mũdum reprehendebat. ⁊ ideo mũdus ipm odiebat. Unde ait. me autem odit q꞉ teſtimoniũ ꝑhibeo de illo. q꞉ opera illius mala ſunt. Tunc aũt vnus eſt mortuus ⁊ alter viuus: quãdo mundus de homine non curat: ⁊ tamẽ homo mũdum amare non ceſſãt. vel quando homo mundum amare cõtẽnit: ⁊ tñ mundus occupatiõibus eũ aſtringit. F Tertia dr̄ia erat inter xp̄m ⁊ illos: q꞉ illi gloriam mũdi amabãt. xp̄s aũt gloriã mundi ꝯtẽnebat. Uñ ait: Uos aſcẽdite ad diem feſtũ hũc ego non aſcendam ſcilʒ vobiſcũ. vel nõ aſcẽdã eo mõ quo vultis .ſ. vt laudẽ ⁊ fauorẽ humanũ habeã ⁊ acquiram. J Jſti volebãt ſemꝑ in feſto eſſe. ſʒ nõ in vigilia: q꞉ ſemꝑ volebãt habẽ gloriam mũdi ⁊ nullaʒ ferre mundi moleſtiam. ſimiles iſtis ſunt multi in preſenti vita qui volũt ſemꝑ facere feſtum: ⁊ iõ in futuro faciẽt vigiliam. Uolũt eiʒ mõ eẽ in comeſſatiõibus: riſibus: ⁊ vanitatibus. iõ erunt ſemꝑ in eſurie: ⁊ in fletu: ⁊ in tribulatione. ⁊ iõ mõ faciũt feſtũ: quia mõ ſunt in humana cõſolatiõe. de quibus dr̄ Luc. vi. Ue vobis qui nũc ridetis. ecce feſtum. q꞉ lugebitis ⁊ flebitis. ecce vigilia. Ponat exemplũ de lazaro ⁊ diuite. lazarus quidem fuit in vigilia .i. in paupertate ⁊ eſurie ⁊ tribulatiõe. iõ mõ ẽ in feſto: q꞉ ẽ in abũdantia .i. ſatietate. ⁊ cõſolatõe. diues aũt fuit ſemꝑ in feſto .ſ. in epulatõe in põpa ⁊ in letitia. iõ mõ facit vigilias. q꞉ mõ ẽ i tormentis: in igne: eſurie: ita ꝙ nec guttam aque potuit habere. K ¶ Circa tertium notãduʒ ẽ ꝙ erãt quidã formidoloſi ⁊ timidi qui in xp̄m credebant: ſʒ veritatẽ dicere nõ audebãt. iõ in veritatẽ peccabãt. Tribꝰ enim modis vt dicit Chry. in veritatem quis peccare pōt. alij veritatẽ tacendo. alij veritatẽ ipaʒ in mẽdaciũ cõmutando. alij ipaʒ veritatẽ nõ defendẽdo. erãt eodẽ mõ quidaʒ hic qui veritatẽ p̄ timore tacebãt. vnde in euãgelio dr̄. alij dicebãt q꞉ bonus ẽ. ⁊ ſubdit. nemo tamẽ palam loquebat de illo ꝓpter metuʒ iudeoꝝ. Augu. Uterq꞉ reus ẽ apud deum ⁊ qui veritatẽ tacet ⁊ qui mẽdacium dicit. ille q꞉ ꝓdeſſe nõ vult. iſte q꞉ nocẽ deſiderat. Alij erãt qui ipam veritatem in mẽdaciuʒ cõmutabãt. de quibus ſubdit alij aũt dicebãt nõ. ſed ſeducit turbas. de talibus dr̄ Ro. i. Cõmutauerũt veritatẽ dei in mẽdaciũ. alij erãt qui ipam veritatem nõ defendebãt. de quibus dicit. Murmur multꝰ de eo erat in turba. murmurabãt quidã de eo ꝙ phariſei xp̄ʒ ꝑſequebant: ſʒ tñ eũ non defendebãt. nec apte reſiſtere audebãt cũ tñ dicat. Ecc. iij. Pro iuſticia agonizare ꝓ aĩa tua vſq꞉ ad mortẽ.

¶ Eadẽ tertia feria quĩte hebdõe. xl. Sermo ſcđs. 70

VOs aſcẽdite ad diẽ feſtuʒ hũc. ego aũt nõ aſcẽdam ad diẽ feſtũ iſtũ. A Beatus Joãnes euãgeliſta deſcribit nobis tria feſta. ¶ Unũ ẽ ꝙ nũquaʒ ẽ celebrandum. q꞉ xp̄s illuđ feſtũ noluit celebrare. ⁊ hoc oſtẽdit xp̄s cũ dicit. vos aſcẽdite ad diẽ feſtum hũc. ¶ Secũduʒ eſt quod ẽ celebrãdum quaſi occulte nõ vane neq꞉ pompatice. de quo ſubditur. Ut aũt aſcẽderũt fratres eius ⁊c̄. Tunc ⁊ ipſe aſcẽdit ad diem feſtum: nõ manifeſte ſed quaſi in occulto. ¶ Tertium ẽ quod eſt celebrãduʒ manifeſte ⁊ cuʒ magna ſolemnitate. ſicut feſtum quod fiet in tẽplo celeſti. iſtuđ ſignatur per illuđ quod Joãnes imediate ſubdit dicens: Jam aũt die feſto mediãte aſcẽdit ieſus in templuʒ. ¶ Circa primum notãduʒ eſt ꝙ feſtum hominuʒ vanorum non eſt celebrãdum. quia totum tẽpus ſuuʒ ponũt in comeſſatiõibus: delectationibus ⁊ vanitatibus. De quo feſto dicit Exod. xxxij. Cras ſolẽnitas dñi ẽ. ⁊ ſubditur. ⁊ ſedit populus mãducare ⁊ bibẽ ⁊ ſurrexerũt ludere. B Jſtuđ eſt feſtum diabolicum ⁊ nõ eſt faciẽdum triplici de cauſa. ¶ Prima quia hec vita tota eſt vigilia. ideo debemus ieiunare ⁊ peccata noſtra plangere: vt poſſimus ad feſtuʒ celeſte peruenire. Johel. ſecũdo. Conuertimini ad me in toto corde veſtro

vſo in ieiunio ⁊ fletu ⁊ plactu ⁊c. Mat.
v. Beati qui lugent. ecce vigilia: qꝛ ipſi
ꝯſolabunt. ecce feſtū. ſed hoīes mali vo
lunt hic facere feſtū: ideo veniēt ad vigi
liā. Luc. vi. Ve vobis q ſaturati eſtis. ec
ce feſtuꝫ: qꝛ eſurietis. ecce vigilia. ¶ Se
cūdo iſtō feſtū nō ē celebrādū: qꝛ iſta vita
tota ē exiliū. Stult⁹ eniꝫ eēt ille pegrin⁹
q in exilio poſitus vellet facere feſtū: ſed
dꝫ expectare quouſqꝫ ad ſuā pꝛiaꝫ reuer
tat. Iſta igit vita ē quoddā exilium. ps.
Aduena ego ſuꝫ apd te ⁊ peregrin⁹. pa
tria aūt nr̄a ē regio celeſtis. Heb. xiij. Nō
eniꝫ habem⁹ hic manētē ciuitatē: ſed fu
turā iqrimus. qꝛ ergo hic pctōres faciūt
patriā: iō a pꝛia celeſti ſemp erunt exula
ti ⁊ bāniti. Apoca. xxij. Foris canes ⁊ ve
nefici ⁊ ipudici. ¶ Tertio iſtō feſtū nō ē
fiendū: qꝛ iſta vita ē loc⁹ laboris. Job. v.
Hō naſcit ad laboreꝫ ⁊ auis ad volādū.
iō ſerui dei ſūt in ꝯtinuo labore. Gal. vi.
Dū tps habem⁹ opemur bonū ad oēs. ⁊
ſō d labore veniēt ad quietē. Apoc. xiiij.
Amodo iaꝫ dicit ſpūs: vt requie. a labo.
ſuis. Vani aūt hoīes volūt eē i ocio. ⁊ iō
de ocio veniēt ad laborē. ps. Laborabit i
eternū ⁊c. ſ. i penis: ⁊ viuet adhuc i fine.
Scdō eſt quoddā feſtū vt dictū ē qd ē ce
lebrādū ſꝫ quaſi occulte. ⁊ iterū qd eſt ce
lebrādū ſolēniter ⁊ manifeſte. C Et ad
iſta itelligēda notādū ꝙ anime ſanctoꝝ
viroꝝ tres hūt ſtatus. ¶ Primus ſtatus
eſt in quo ipſe aīe in pn̄ti vita cū ſuo cor
pore ſunt ꝯiūcte. ⁊ tali mō ſunt in manu
dei. Sap. iij. Iuſtoꝝ aīe in manu dei ſūt
⁊c. ¶ Scdōs ſtatus ē in quo ipe aīe a ſuis
corporib⁹ ſūt exute. ⁊ quātū ad hoc ſūt i
ſinu dei. Yſa. xl. In brachio ſuo ꝯgrega
bit agnos. ⁊ i ſinu ſuo leuabit fetas ipſe
portabit. cōgregabit agnos. i. inocētes:
ne ab inocētia cadant. leuat ⁊ portat fe
tas. i. penitētes i ſinu vt ſemp in opibus
penitētie fecūdi pmaneāt. ¶ Tertius ē i
quo aīe ad ſua corpa reuertent ⁊ in ſuis
corporib⁹ beatificabūt. ⁊ qtū ad hoc ſūt
in thalamo dei. Deuter. xxxiij. Amātiſſi
mus dn̄i habitabit ꝯfidēter in eo qſi in
thalamo tota die morabit ⁊ in humeris
illius requieſcet. D Inquātū igit ſūt aīe
adhuc i pn̄ti vita cū ipſo ſuo corpore cō
iūcte. ⁊ ſūt i manu. n̄ dꝫ eis fieri aliqd fe
ſtū triplici d cā. ¶ Primo ꝓpter piculū:
qꝛ ille q ē hō ſanctus cras pōt eē malus
i. Coꝛ. x. Qui ſtat videat ne cadat. ¶ Se
cūdo pp dubiū: qꝛ neſcimus q ſūt i dexte
ra dei vel ſiniſtra. Multi eniꝫ vident eē
boni ⁊ in eius dextera: q tn̄ ſunt mali ⁊ in
ſiniſtra: ⁊ ecōuerſo. Iudas enim qn̄ erat
bonus videbat eē i dextera dei. ⁊ tn̄ qtū
ad dei pſcientiā erat i ſiniſtra. Latro qui
erat in cruce videbat eē in ſiniſtra dei: ⁊
tn̄ i dei pdeſtinatiōe erat i dextera. ¶ Ter
tio pp ſtatū: qꝛ ſci viri in mūdo iſto mul
tis tribulatiōibus ſūt expoſiti. hō aūt q
eſt in tribulatōe nō idiget celebratiōe fe
ſti: ſꝫ ꝯpaſſione animi. pp iſtā cāꝫ nec de
xpo nec d beata virgine qdiu fuerūt in
hac vita: ſcīm fuit aliqd feſtū: qꝛ tota vita
ſua fuit i labore ⁊ afflictōe. ⁊ iō non erat
eis neceſſaria celebratio feſti ſꝫ ꝯpaſſio.
¶ Scdō aīe ꝯſiderāt put ſūt exute a cor
pore. ⁊ qtū ad hoc ſūt i ſinu dei. ſicut eiꝫ
illud qd ē in ſinu ē ſecuꝝ eſt hōi caꝝ eſt
hōi quodāmō ꝯiūctū. ſic ⁊ aīe ſcōꝝ dicū
tur oēs i ſinu dei qꝛ ſūt valde ſecure. Io.
x. nō rapiet eos qſqꝫ de manu mea: ſunt
deo valde care. i. Coꝛ. vi. Empti eſtis p
cio magno. ſūt deo ꝯiūcte ⁊ vnite. Io. x.
Oēs vnū ſint ſicut tu pr̄ in me: ⁊ ego i te.
ſicut eniꝫ fili⁹ eſt vnū cū pr̄e p naturā: ſic
⁊ ſancti vnū erūt p grāꝫ. E Quātū ad
iſtum ſtatuꝫ de ſanctis in pn̄ti vita faci
mus feſtū tribus d cauſis: vt dicit Aug.
ꝯtra fauſtū. ¶ Primo pp imitatōeꝫ: vt. ſ.
ex hoc exēpla ſcōꝝ imitemur. Ia. v. Exē
plū accipite frēs mali exitus lōganimi
tatis ⁊ patiētie ⁊ laboris a ꝓphetis q lo
quuti ſūt i noīe dn̄i. C Scdō pp merito
rū aſſociationē: vt. ſ. coꝝ meritis aſſocie
mur ⁊ pticipes ſim⁹. Sancti eniꝫ merita
ſua pticipāt his q illos honorāt. C Ter
tio ꝓpter orationē coꝝ vt. ſ. ipſi apd deū
ꝓ nobis itercedant. Iō dr̄ Iob. v. Ad ali
quē ſanctoꝝ ꝯuertere. Iſtud autē feſtuꝫ
dꝫ fieri qſi occulte. i. nō pōpatice nec cuꝫ
aliq vanitate. Et i hoc maxie peccāt mu
lieres. Cōtra qs dr̄ amos. viij. Conuertā
feſtiuitates vr̄as i luctū: ⁊ oīa cātica ve
ſtra in plactū: ⁊ iducā ſuper oēm dorſuꝫ
ſaccū: ⁊ ſuper oē caput caluitiū. Mulie
res eniꝫ i feſtiuitatib⁹ ꝯſueuerūt ducere
choreas: ⁊ vanas dicē cātilenas. Sꝫ iſta

cātica ꝯuertent in luctuꝫ iſernalē. Et iō
dicit. Couertā feſtiuitates vr̄as i luctuꝫ.
Cōſueuerūt ēt fatua ⁊ vana ornamenta
deferre. Sed iſta ornamēta in ſaccuꝫ mu
tabunt: qꝛ cum ſacco ⁊ cinere ſepelient.
Et iō dicit: Inducā ſup omne dorſuꝫ ſac
cum. Cōſueuerūt capillos alienos dfer
re ⁊ caput ſuū vane ornare. Sꝫ ille orna
tus in caluitiuꝫ ꝯuertet: qꝛ ſicut patet ca
pita eoꝝ i monumētis totaliter decalua
ta ſūt. Et iō ſubdit. Sup oē caput calui
tiū. C Tertius ſtatus ē qn̄ poſt beatā re
ſurrectionē aīe ad ſua corpa reuertent:
⁊ tūc faciēt feſtū nō ſemel in āno vel mē
ſe vel hebdomada: qꝛ ibi n̄ erit ānus nec
mēſis nec hebdomada: ſed tm̄ vna dies.
Unde Aug. exponēs illō verbū xpi. Nō
duꝫ venit tps meū. exponit d tpe glorie i
pſona xpi dicēs: Iſte ē dies feſtus meus
nō diebus iſtis pcurrēs ⁊ trāſiens: ſed p
manēs in eternū. Ipſa feſtiuitas eſt gau
dium ſine fine. eternitas ſine labore. ſere
nitas ſine nube. Iſtud feſtū fiet nō occul
te: ſꝫ cū magna celebritate. qꝛ oēs angeli
⁊ oēs beati ſimul deū laudabūt. Aug. i
lib. d ciui. dei. Vacabimus ⁊ videbimus
⁊ amabim⁹ ⁊ laudabim⁹. Ecce qd erit in
fine ſine fine. Ad vacare igit ſequit vide
re: qꝛ niſi hō vacet nihil videt. Iuxta illō
ps. Vacate ⁊ videte. iō dicit: Vacabim⁹
⁊ videbim⁹. Ad videre ſequit amare: qꝛ
nulla res pōt amari niſi videat: vel niſi
aliquo mō cognoſcat. iō dicit: Videbi
mus ⁊ amabimus. Ad amare ſeqtur lau
dare ⁊ ꝯmēdare. Illā eniꝫ rem quā odio
habeo: ſemp vitupo. Illā eiꝫ quā diligo
ſemp ꝯmēdo ⁊ extollo. Et iō dicit: Ama
bimus ⁊ laudabimus. Sancti igitur in
patria vacabunt. vacādo videbunt: ⁊ vi
dendo amabūt: ⁊ amando laudabnnt.
Et hoc erit in fine ſine fine.

C Feria quarta quite hebdōe quadrage
ſime Sermo primus. 71

Facta ſūt encenia hiero
ſolymis ⁊ hyems
erat. Ioā. x. Encenia erat fe
ſtū dedicatōis tēpli. Et dr̄ en
cenia enceníoꝝ i plurali: qꝛ illō feſtū plu
res dies agebat. Et dr̄ ab en qd ē in. ⁊ ce
nos qd ē nouū. vn̄ encenio as. i. initiare
vel aliqd de nouo facere. Vn̄ veſtē nouā
enceniat q pmo eā portat. Et epſ eccl'iaꝫ
enceniat qn̄ eā dedicat. Agebat tūc feſtuꝫ
dedicatōis templi. A Nā ſcdm Hiero.
tres fuerūt dedicatiōes tēpli. ¶ Prima
facta fuit a ſalomone in autūno mēſe ſe
ptembꝛi. ¶ Secūda facta fuit a redeunti
bus de captiuitate babilonica i vere mē
ſe martij. ¶ Tertia facta fuit a iuda ma
chabeo: qui templuꝫ pphanatū a genti
bus mūdauit. ⁊ in hyeme mēſis ſeptem
bꝛis: de qua hic dicit. Xps ergo ad illud
feſtū dedicatiōis aſcendit: ⁊ ambulabat
in porticu ſalomonis. Fecerat quidē ſa
lomon quādā porticuꝫ vbi populus ſta
bat ad orāduꝫ. ⁊ qūuis illa porticus fue
rit poſtmodū deſtructa: tamē credēdum
eſt ꝙ tūc fuerit reparata. Tūc igitur iu
dei xpm circūdederūt dicētes: quouſqꝫ
animā noſtrā tollis. Si tu es xps dic no
bis palā. In hoc ſicut dicit Chryſo. oſtē
ditur pueſitas iudeoꝝ. qui quādo xps
eos erudiebat p verba: petebāt ſigna di
cētes illud Ioā. ij. Quod ſignū oſtēdis
nobis qꝛ hec facis. Cū aūt faciebat ſigna
petebāt verba ſicut hic patꝫ cū dicūt. Si
tu es xps dic nobis palam. B ¶ Notā
dum eſt aūt ꝙ iudei intēdebāt xpꝫ deci
pere: vel eū deterrere: vel ipm ꝯturbare.
¶ Sed xps cōtra hoc ꝙ voluerunt eum
decipere: ſe habuit ſapienter. C Contra
hoc ꝙ voluerunt eum deterrere: ſe ha
buit conſtanter. C Contra hoc ꝙ volue
runt euꝫ conturbare: ſe habuit patiēter:
⁊ rn̄dit rōabilr. C Primo qdē voluerūt
eū decipe ⁊ pmittūt verbū adulatiōis vt
citi⁹ eū decipe poſſent. dicentes: vſqꝫ quo
aiaꝫ no. tol. ⁊c. Cogitabāt eū taliter deci
pere: qꝛ aut rn̄debit ſe nō eē xpꝫ: ⁊ ſic ha
bebim⁹ ppoſitū nr̄ꝫ. Aut ſe eē xpꝫ ⁊ regē
⁊ tūc ſibi duo iponemus. ſ. abitionē. Vn̄
dicit Aug. ſi diceret ego ſuꝫ xps q d ſemi
ne dauid ē oriūdus: calūniabunt ꝙ ſibi
arrogaret regiā ptātē. Iteꝝ vſurpatio
nē regni. Et per hoc cogitabāt eū trade
re poteſtati pſidis puniendū: qſi qui ſibi
auguſtū imperiū vſurparet. Si autē re
ſpōdebit dubie: dicemus ꝙ ipſe ē homo
duplex: qꝛ aliud habet i corde ⁊ aliud di
cit i ore. Sꝫ ad iſta omnia dn̄s ſe habuit
ſapiēter. Nō eiꝫ dixit ſe nō eſſe xpꝫ: qꝛ di
xiſſet ꝯtra fidē ⁊ veritatē. ⁊ ipe ē veritas

ipſa:q̄ mētiri non pōt. Rūdit aūt ad alia
duo dicens: Loquoꝛ vobis ⁊ nō creditis
opa q̄ ego facio in noīe p̄ris mei: teſtimo
niū ꝓhibēt de me. q. d. xp̄s. Uultis me
audire ſi ego ſū xp̄s. ⁊ ego rñdeo vobis
q: nō opꝫ ꝙ ego dicā. q: opa q̄ ego facio
teſtimoniū ꝓhibēt d̄ me. ¶ Faciebat eiꝫ
xp̄s quedā opa que indicabāt ſuā hūani
tatē: ſic eſurire: flere: ⁊ ꝯturbatoꝛes oñdē
laſſitudines ſubſtinē. Quedā que ſuam
potētiā oñdebāt ⁊ diuinitatē: ſic ſpūm
ſanctū dare. Jo. xx. Accipite ſpūm ſcēm
⁊c̄. ſicut pc̄a remittē. Luc. v. Hō remit-
tunt tibi pc̄a tua. Uñ dixerūt ſcribe ⁊
pharīſei. Quis pōt dimittē pc̄a niſi ſo-
lus deus? Sicut infirmos ⁊ moꝛtuos ſo
lo impio ſuſcitare ⁊ ſanare. Mar. v. Pu
ella tibi dico ſurge. Jſta opa ꝑbebāt te-
ſtimoniū de eo ꝙ ipſe erat verus hō ⁊ ve-
rus deꝰ. Alia teſtimonia ꝙ ſit verus deꝰ
⁊ verus hō ponit Joā. dicēs. i. Joan. v.
Tres ſunt q̄ teſtimoniū dāt ī celo: p̄r: ver
bū: ⁊ ſpūs ſcēs. ⁊ hij tres vnū ſunt. Et
tres ſunt qui teſtimoniū dāt in terra. ſ.
ſpūs: aq̄: ⁊ ſanguis. B Qd eiꝫ xp̄s fue-
rit verus deus dedit teſtimoniū p̄r: qñ
dixit Mat. iij. Hic ē filius meꝰ dilectus
Teſtimoniū dedit ſcēs ſpūs qñ ī ſpecie
colūbe ſup ipſm baptizatū deſcēdit. Te
ſtimoniū dedit ipſe filius: qñ dixit: Ego
⁊ p̄r vnū ſumus. ꝙ aūt fuerit terreſtris
verꝰ hō tres ſunt teſtes. ſ. ſpūs. i. aīa quā
in cruce emiſit. Aqua: que de eius latere
emanauit. Et ſanguis qui de eiꝰ venis
fluxit. Sic ergo xp̄s ad illō ꝙ querebāt
ſ. ſi ipſe erat xp̄s: rñdit. q: opa ſua indica
bant qd ipſe eēt. Ad illō ꝙ ſcire volebant
ſi rñdiſſet dubie: ait. P̄r ꝙ dedit mihi vt
ſim verbū eius. vt ſim vnigenitus filius
eius. vt ſim ſplēdoꝛ lucis eiꝰ. Et ſubdit
dicēs: Ego ⁊ p̄r vnū ſumꝰ. q. d. Uos vul
tis ſcire ſi ego locutꝰ fuero dubie: ⁊ ego
dico vobis manifeſte q: ego ⁊ p̄r vnum
ſumus. Aug. Utrūqꝫ audi. ⁊ vnū. ⁊ ſu-
mus ⁊ a caribdi ⁊ ſcilla liberaberis. ꝙ
dicit vnuꝫ liberat ſe ab arrio. ꝙ dicit ſu-
mus liberat ſe a ſabellio. Si ergo vnuꝫ:
nō diuerſi. ſi ſumꝰ: ergo p̄r ⁊ filꝰ. ¶ Se-
cūdo iudei voluerūt xp̄m deterrē. qd no
taſ ꝑ hoc ꝙ dī. Suſtulerūt lapides iu-
dei vt lapidarēt eū. Audiētes enim hoc

iudei ꝙ dixit. Ego ⁊ p̄r vnū ſumus. ītel-
lexerūt ꝙ dicēt ſe equalē deo. ⁊ iō manꝰ
ad lapides poſuerūt vt ſic eū deterrerēt
ne talia vlteriꝰ dicē audēt. Sed xp̄s ad
coꝝ terroꝛē ſe hūit cōſtāter dicēs: Mul-
ta bona opa oñdi vobis ex p̄re meo: pp
qd coꝝ opus vultis me lapidare. q. d.
xp̄s. Nullus dꝫ lapidari pp bona opera
ſꝫ pp mala. Ego aūt inter vos mala non
feci: ſꝫ multa bona opa opatus ſum q:
lepꝛoſos mūdaui. cecos illuminaui. moꝛ
tuos ſuſcitaui. ¶ Sūt quidā q̄ reddūt
mala ꝓ malis: ⁊ illud ē ꝓhibitū: q: deus
ſibi hoc retinuit. Rom. xij. Mihi vindi-
ctā ⁊ ego retribuā. Alij ſunt qui retribu
unt bona ꝓ bonis: ⁊ illud ē quoddaꝫ na
turale debitū. Mat. v. Si diligitis eos
qui vos diligūt quā mercedē habebitis.
nōne ⁊ publicani hoc faciūt. Alij ſunt q̄
retribuūt bona ꝓ malis: ⁊ illud ē perfe-
cte charitatis inditiū. Talis erat xp̄s: q:
a iudeis multa recipiebat cōuitia: ⁊ tñ
nō ceſſabat eis dare bñficia. Jſtaꝫ doctri
nam docet xp̄s ſuis dicēs Mat. v. Bene
facite his qui oderūt vos. Alij ſunt qui
retribuunt mala ꝓ bonis: ⁊ illud ē val-
de iniquum. Tales erant iudei: quia a
xp̄o multa recipiebant beneficia: ⁊ tamē
multa referebant oppꝛobꝛia. p̄s. Retri-
buūt mihi mala ꝓ bonis: ⁊ odium ꝓ di-
lectiōe mea. Et iō xp̄s eos charitatiue re
darguit dicens: Multa bona opa oſten
di vobis ex patre meo pp qd eoꝝ opus
me lapidatis. ¶ Tertio iudei voluerūt
xp̄m conturbare in hoc ꝙ blaſphemiaꝫ
ſibi imponētes dixerunt. De bono ope-
re non lapidamus te: ſed d̄ blaſphemia
Non ē aliquis ita patiens qui non mo-
ueretur ad conturbationē ſi ſibi diceret
ꝙ eēt blaſphemus. Chꝛiſtus aūt reſpon
dit patieter ⁊ rōnabiliter dicens. Nōne
ſcriptū ē in lege vr̄a: q: ego dixi dij eſtis
q. d. me nō debetis lapidare ſi deum me
vocaui: q: ſcriptura veſtra vocat deos
homines puros. Multo foꝛtius pōt vo-
cari deus ille quem pater ſanctificauit
i. quē ſanctū genuit ⁊ in mundum miſit.
¶ Dicit aūt glo. ꝙ deus dicitur tribus
modis. ſ. nāa: ⁊ hoc mō xp̄s erat deꝰ. Ado
ptiōe ⁊ gr̄a: ⁊ hoc mō ſcti viri dicūt dij.
⁊ falſa nūcupatiōe: ⁊ hoc mō idola ⁊ de

mones dij appellanſ. Scti ergo viri di-
cunſ dij: nō per nāam ſꝫ ꝑ grām. Aug. Ta
lis ē vnuſqſqꝫ qualis ē dilectio ſua. ſ. ſi
deū diligis deus es. Si terrā diligis: ter
ra es. Diligamus ergo deū: vt dij appel
lemur. ꝯtēnamus terrena ne terra voce
mur. Sꝫ poſſet aliquis dicē. Uolo vtrū-
qꝫ facē. ⁊ deū diligē: ⁊ ſic ero deus. ⁊ ter
ram amare. ⁊ ſic ero terra. Sed hoc fieri
nō pōt: q: ſicut dicit Mat. vi. Nemo pōt
duobus dñis ſeruire. ſ. deo ⁊ mundo. B
Et iſtud pōt oſtēdi per tria exempla. ſ.
vaſis: manus: ⁊ oculoꝝ. Aug. i li. omel.
hoc oſtēdit exēplo vaſis: q: ſi vas aliqd
dꝫ impleri melle ⁊ ē plenū aceto opꝫ ꝙ
acetū effundaſ ⁊ ſic mel infundaſ. Uñ
dī. Eſt amoꝛ vtilis ⁊ amoꝛ noxiꝰ. Amoꝛ
amoꝛe impellit. amoꝛ noxius recedat. ⁊
amoꝛ vtilis ſuccedat. Pleni ſunt hoīes
amoꝛe huius ſeculi fundant ⁊ capiant.
vis vt intret mel: vnde acetum non fudi
ſti. ¶ Scdo hoc idem oſtendit Aug. ſup
Joānē exēplo manus dicēs. amoꝛē ho-
minis ſic putate quaſi manum anime ſi
aliqd tꝫ aliud tenē nō pōt. Ut aūt poſſit
tenere qd daſ dimittat qd tenet. Qui eiꝫ
amat ſeculum deum amare non poteſt.
occupatā hꝫ manum. Dicit illi deꝰ. tene
qd do. Non vult dimittē qd tenebat nec
pōt accipe qd offert. ¶ Tertio hoc oſtē-
dit Cypꝛianus in tractatu de duodecim
abuſiōibus ſeculi: exēplo oculoꝝ dicēs.
Mundi amoꝛ ⁊ dei pariter ī vno coꝛde
habitare nō pñt. quēadmoduꝫ oculi ce
lum p̄iter ⁊ terrā nequaquā cōſpiciunt.
Dicit Ariſto. in li. d̄ aīalibꝰ ꝙ aues clau
dunt oculos cuꝫ palpebꝛa inferioꝛi. aīa-
lia v̄o ſenſibilia cum palpebꝛa ſupioꝛi.
Per aues intelligunt ſcti viri qui ad in
ferioꝛa ⁊ terrena oculos claudunt: ⁊ ce-
leſtibus ⁊ ſupioꝛibꝰ itēdunt. Per aīalia
intelliguntur mundani qui habēt ocu-
los clauſos ad celeſtia: ⁊ apertos ad ter
rena.

¶ Eadēꝫ quarta feria quinte hebdōe. xl.
Sermo ſcdꝰ. 72

Opera que ego facio in
nomie p̄ris mei:
hec teſtimoniū ꝓhibēt d̄ me:
ſꝫ vos nō creditis: q: nō eſtis
ex ouibꝰ meis. Oues mee vocē meā au-
diūt: ⁊ ego cognoſco eas ⁊ ſequunſ me.
A Dñs nr̄ qui ē verus paſtoꝛ: ponit hic
duas drias ouiū. ¶ Sunt enim quedaꝫ
oues q̄ nō ſunt ſue: ſꝫ oues diaboli. De q̄
bus dicit. ſꝫ vos nō creditis: q: nō eſtis
ex ouibus meis. ¶ Alie ſunt oues ſue: d̄
q̄bus dicit. Oues mee vocē meā audient
⁊c̄. ¶ Prime oues. ſ. oues diaboli faciūt
duos greges. ¶ Primꝰ grex ē ī hoc mū-
do. Oues igiſ diaboli que ſunt ī hoc mū
do ſunt ipſi hypocrite. De quibꝰ dicitur
Mat. vij. Attēdite a falſis ꝓphetis q̄ ve
niūt ad vos in veſtimētis ouiū ⁊c̄. B Di
cit tñ Chꝛyſ. ſup Mat. ꝙ lupus ſi tegaſ
pelle ouina: pōt tñ cognoſci ꝙ ſit lupus
per tria. ¶ Pꝛimo ꝑ actuꝫ: q: lupus dē-
tibus moꝛdet. ouis aūt nō hꝫ dentes vn-
de moꝛdeat. ¶ Secūdo per vlulatuꝫ: q:
lupus verſus celum vlulat. ouis autem
verſus terrā ad ſeipſam balat. ¶ Tertio
ꝑ cibū: q: lupus cibaſ carnibus. ouis ve
ro herbis virētibus paſcit. Eodē modo
hypocrite cognoſcūt. pꝛio ꝑ actū: q: ſer
ui dei nō moꝛdēt nec detrahūt nec d̄ ali
quo obloquūt. hypocrite aūt moꝛdent ⁊
detrahūt. De quibus dī Gal. v. Si inui-
cem moꝛdetis ⁊ comeditis: videte ne ab
inuicē cōſumamini. ¶ Ex hoc habet ꝙ
aliq moꝛdēt. quidā comedūt. ⁊ q̄dā ꝯſu
munt. Jlle qui moꝛdet parteꝫ accipit ⁊
ptem relinquit. Sic detractoꝛ ſepe ī par
te laudat ⁊ in pte vituperat. Jlle vero q̄
comedit cibū maſticat ⁊ ſibi incoꝛpoꝛat.
Sic ēt multi contra vitia alioꝛum mur-
murant: ⁊ tamen eadem faciendo ſibi i-
coꝛpoꝛant. Jlle aūt qui conſumit nec de
pelle ne de carne nec de oſſe aliquid di-
mittit. Sic etiam multi condemnāt vi-
tam: vituperāt famā: ⁊ iudicāt cōſciētiā.
¶ Scdo cognoſcunſ ꝑ voceꝫ. Serui eiꝫ
dei balant aduerſus terram ad ſeipſos:
q: recognoſcunt ſe terrā eē ⁊ multos de
fectus habere. Hypocrite vero verſus ce
lum vlulāt: q: cōtra hoīes celeſtes ſepe
loquūtur ⁊ ipſos infamant. p̄s. Poſue-
runt in celū os ſuū. i. in celeſtes. Jtē ini
quitatē ī excelſo locuti ſunt. i. cōtra vi-
ros excelſos. ¶ Tertio cognoſcunſ per
cibū. q: oues. i. boni veſcunſ herbis virē
tibus. i. celeſtibus amenitatibꝰ. Eze. xxx
iiij. Requieſcent in herbis virentibus.

mali aũt paſcunt carnibus.i.carnalib⁹
voluptatibus. Roma.viij. Qui eiʒ ſcd̃m
carneʒ ſunt:ea que carnis ſunt ſapiunt.
Qui vero ſunt ſcd̃m ſpũm:ea que ſũt ſpi
ritus ſapiũt ⁊ ſequũtur. B Scd̃s grex
diaboli ouiũ ẽ i inferno. De quibus dr̃ i
ps̃. Sicut oues in inferno poſiti ſunt:
mors depaſcet eos. Qđ quidẽ verbũ quat/
tuor modis exponit. ¶ Primo ſic. quan
do oues ſunt inſimul ↄſueuerũt ſtare cõ
preſſe ⁊ vna ſup aliã iacere:ſic ẽt dãnati
adinuicẽ in inferno ſicerũt compreſſi ꝙ
vn⁹ ſup aliũ iacebit. Et hoc innuit Mat.
xiij. vbi dr̃. Primũ colligite ʒiʒania ⁊ al
ligate faſciculos ad ↄburẽdũ. Sicut ligna
in faſciculis ſunt ↄpreſſa:ſic etiam dãna
ti adinuicẽ cõprimunt. Notãdũ ẽ tamẽ
ꝙ oues in magno calore ſtant ↄpreſſe. in
magno aũt frigore ſtãt ſepate. Sic dãna
ti quãdo ſtant in igne ſunt compreſſi vt
adinuicem ſe magis comburãt. Et quã/
do ſtant in frigore ſunt ſeparati:vt quili
bet per ſe fremat ⁊ ſtridcat dentibus. E
¶ Scd̃o intelligit ſic:Greges ↄſueuerũt
abinuicẽ ſeparari. ſic ⁊ in inferno erũt
diuerſi greges.i. diuerſi dãnatoꝝ ordĩes
Nam erit ibi grex ſuperboꝝ. grex auaro
rum. ⁊ grex luxurioſoꝝ. Et hoc innuitur
ʒacha.xij. Planget terra.i. infernalis fa
milie. ⁊ familie ſeorſuʒ. Quia per ſe plã
gent familie ſupborum. per ſe plangent
familie auaroꝝ. ⁊ p ſe familia luxurioſo
rum. ¶ Tertio mõ ſic põt intelligi. Con
ſueuit paſtor oues tondere ⁊ lanã ab eis
auferre. ⁊ ſic attõſas ad paſcua eas trãſ
mittere. Sic ẽt oues diaboli dimittunt
hic lanaʒ.i. res tpales: ⁊ ſic attõſe ad pa
ſcua infernalia diriguntur: ⁊ d̃ bonis ſuis
nihil portant ſecuʒ. Job.xxvij. Diues cũ
dormierit nihil ſecũ afferet. F ¶ Quar
to mõ ſic põt intelligi. Cõſueuerũt oues
poſtꝙ̃ in vno prato pauerunt: ire ad pa
ſcendũ in aliud pratuʒ. In inferno ſunt
duo prata. Unũ ẽ pratũ caloris: aliud eſt
pratuʒ frigoris. Poſtquaʒ igit oues dia
boli in prato caloris ſunt aduſte: tranſi
bunt ad pratum frigoris. Poſtquam in
prato frigoris ſunt cõgelate: tranſibunt
ad pratũ caloris. iob.xxxij. Ad nimiũ ca
loreʒ tranſibũt ab aquis niuiũ. G ¶ Se
cũdo ſunt oues dei. Et ille cognoſcunt

per quattuor ſigna. ¶ Primo per opa q̃
faciunt. Iſtud ſignũ dñs etiam ponit de
ſe qui ẽ paſtor oniuʒ cum dicit. Opa que
ego facio teſtimoniũ phibẽt d̃ me. Eodẽ
mõ fideles ſui ab opibus cognoſcũtur.
H Hic notãdũ ẽ tñ ꝙ ſunt quedam opa
que hoieʒ ſanctũ oſtendũt: ſed non faci
unt. Sicut ſunt opa miraculorũ que ẽt
aliquãdo mali virtute fidei faciunt. Uñ
dicent in iudicio illud Mat.vij. Domie
dñe: nõne i nomine tuo ꝓphetauimus ⁊
virtutes multas fecimus in nomie tuo.
Alia ſunt opa que faciũt hominẽ ſanctũ
ſed nõ oſtẽdunt: ſicut ẽ ſimplicitas ⁊ hu
militas ſanctoꝝ viroꝝ: ⁊ cetere virtutes
que faciũt homineʒ ſanctũ corã deo: ſed
ſepe reddũt eũ deſpicabilẽ coram mun/
do. De quibus dr̃ Job.xij. Deridet iuſti
ſimplicitas. lãpas cõtempta apud cogi
tationes diuitũ. Ubi dicit Grego. ꝙ ſan
cti viri ſunt lampas que lucet interius
ſed cõtẽpta: qꝛ exterius non lucet. Lam
pas ſunt qꝛ interius virtutibus ſplẽdẽt
ſed cõtempta: qꝛ exterius irriſiõibus pa
tent. Alia opa ſunt que hominẽ faciunt
ſanctũ. qꝛ peccata oĩa dimittũt. Ecc.iij.
Ignem ardentem extinguit aqua: ⁊ ele/
moſyna reſiſtit peccatis. Hominẽ ẽt corã
hominibus ſanctuʒ oſtendũt. Ecc.xxxi.
Elemoſynas illi⁹ enarrabit oĩs eccleſia
ſanctoꝝ. ¶ Secũduʒ ſignũ ẽ ꝙ ſũt oues
xp̃i qꝛ vocẽ ei⁹ audiũt. Unde ſubditur.
Oues mee vocẽ meã audient. I Quat
tuor enim voces iſte paſtor dat ouib⁹ ſu
is. ¶ Pria ẽ exterior exhortatio. De qua
dr̃ Prouer.i. Sapiẽtia foris predicat: in
plateis dat vocẽ ſuã. ¶ Secũda ẽ interi
or inſpiratio. de qua dr̃ in ps̃. Audia qđ
loquat in me dñs de⁹. Job.xxxij. Inſpi
ratio oĩpotẽtis dat intelligẽtiaʒ. ¶ Ter
tia ẽ bñficioꝝ elargitio. yſa.i. Si volueri
tis ⁊ audieritis me bona terre comede/
tis. ¶ Quarta ẽ corporalis flagellatio: p
quam homĩes ſepe ad deũ recurrũt. ps̃.
Multiplicate ſunt infirmitates eoꝝ: po
ſtea accelerauerũt. Sed quoniaʒ multi
ſunt qui iſtas voces nõ audiũt: ideo do/
minus cõquerit. Prouer.i. dicẽs. Uoca
ui: ſciʒ per exteriorẽ exhortationeʒ: ⁊ re
nuiſtis. Extendi manuʒ meã.i. beneficia
largiẽdo. ⁊ nõ fuit qui aſpiceret. Deſpe

xiſtis oẽ cõſilium meũ quo vobis ꝓpoſi
ta bona inſpirabã. ⁊ increpatões meas
neglexiſtis: p quas aliqñ vos arguebã ⁊
flagellabam. Iđ ſubdit magna cõmina/
tio. Ego quoqꝫ in interitu veſtro ridebo
⁊c̃. K ¶ Tertiũ ſignũ ẽ ꝙ aliqui ſunt
oues xp̃i qñ ipe xp̃s qui ẽ paſtor eas co
gnoſcit. Unde ſubdit. Et ego cognoſco
eas. Cognoſcit aũt fideles ſuos per ima
ginem ſuam quam eis impſſit. Iuxta il
lud ps̃. Signatum eſt ſuper nos lumen
vultus tui dñe. Per arma virtutũ quib⁹
eos armauit. Roma.ij. Induamur arma
lucis ⁊c̃. Per ſigna bonoꝝ opeꝝ quibus
eos decorauit. Cant.viij. Pone me vt ſi
gnaculum ſup cor tuũ: ⁊ ſuper brachiuʒ
tuũ. Per doctrinã charitatis qua eos i/
ſtruxit. Io.xiij. In hoc cognoſcent oẽs:
qꝛ eſtis mei diſcipuli ſi habueritis dile
ctionem adinuicem. Quia vero reprobi
iſta nõ habent: iđ a xp̃o in iudicio nõ co
gnoſcent. Sʒ dicet eis illud Mat.xxv.
Amen dico vobis neſcio vos. Qđ verbũ
exponẽs Chriſ. dicit: Pater cognoſcit fi/
lios ſuos p imaginẽ ⁊ ſimilitudinẽ ſuã.
Rex cognoſcit milites ſuos p arma ⁊ ve
xilla ſua. Paſtor cognoſcit oues ſuas p
ſigna ſua. Magiſter cognoſcit diſcipu
los ſuos per doctrinã ſuaʒ. Ego aũt nõ
cognoſco vos tãquã pr̃ filios ſuos: quia
meã imaginẽ non habetis. Nec tãquaʒ
rex milites ſuos: qꝛ mea arma non habe
tis nec vexilla portaſtis. Nec tãquaʒ pa
ſtor oues: qꝛ mea ſigna abiecistis. Nec tã/
quam magiſter diſcipulos: qꝛ meam do
ctrinam non ſeruaſtis. ¶ Quartũ ſignũ
ẽ ꝙ ſint oues xp̃i: quãdo ipm verũ paſto
rem ſequũtur. Unde ſubdit. ⁊ ſequũtur
me. Mali nolũt xp̃ʒ ſequi: ſed eũ fugiũt
⁊ ab eo ſe auertunt. Unde de talibus do
minus cõquerit dicẽs. Mat.xxiij. Quo
tiens volui congregare filios tuos quẽ/
admodũ gallina cõgregat pullos ſuos
ſub alas ⁊ noluiſtis? ¶ Legit de ꝓprieta
tibus auiuʒ ꝙ aliquãdo gallina ſimul ⁊
ſemel fouet oua ꝓpria: ⁊ oua anatum: ⁊
oua pauonũ. cũ aũt pulli creuerũt: veri
pulli matrẽ ſequũtur. anates aũt i aquã
ſe imergũt. pauones de ſua pulchritudi
ne gloriantes, nutricẽ relinquũt. ſic ⁊ de/
us tãquã bonus paſtor ⁊ bona gallina

congregat bonos ⁊ malos in vna fide ⁊
fouet eos per multa beneficia que eis cõ
fert. ſed tãdem quidaʒ eoꝝ ſequũtur ipʒ
per imitationẽ bonoꝝ opeꝝ ſicut humi
les ⁊ mãſueti. alij vero deſerunt ipʒ ⁊ in
aquas delitiaꝝ ſe imergũt. ſicut ſunt vo
luptuoſi. alij d̃ ſuis diuitijs ⁊ honorib⁹
gloriãtes xp̃m deſerũt. ſicut ſupbi ⁊ aua
ri. ſʒ q vere xp̃i oues ſunt ⁊ pulli ipuʒ ſe
quuntur. iđ dicit. Et ſequũtur me.
¶ Feria quĩta hebdõe quinte.xl. Sermo
primus. 73

ROgabat ieſum quidaʒ
phariſeus vt
mãducaret cũ illo. ⁊ igreſſus
domũ phariſei diſcubuit. ⁊ ec
ce mulier que erat in ciuitate peccatrix.
Luce.vij. Eccleſia ſupponit vniuerſali/
ter ꝙ iſta mulier peccatrix fuit maria
magdalena ſoror lazari: que etiam in be
thania vnxit pedes ieſu xp̃i ⁊ caput. de
qua dicit Matth.xxvij. Cum eſſet in be
thania in domo ſimonis leproſi: acceſſit
ad eum mulier habens alabaſtrum vn/
guenti precioſi ⁊ effudit ſuper caput ipſi
us recumbentis. de qua etiã dicit Ioan.
xij. Ante ſex dies paſce venit ieſus in be
thaniaʒ. ⁊ infra. Maria ergo accepit li
bram vnguẽti nardi piſtici precioſi ⁊ vn
xit pedes ieſu ⁊ exterſit capillis ſuis pe
des eius. Utrũ aũt iſta vnctio de qua fa/
cit mentionẽ Lucas. ⁊ illa que facta fuit
in bethania fuerit vna ⁊ eadem vel fue/
rint due dubitat. Auguſt. auteʒ dicit ꝙ
fuerunt due. Unde ſicut dicit in libro d̃
cõſenſu euangeliſtarum: eandem mariã
bis feciſſe intelligendum arbitror ſemel
vt Lucas narrat. Unde Ioãnes cum de
lazaro reſuſcitãdo cepiſſet loqui anteꝙ̃
venirent in bethaniaʒ dixit. Maria au/
tem que vnxit dñʒ vnguento: exterſit ca
pillis ſuis pedes eius cuius frater laza/
rus infirmabatur. itaqꝫ iam hoc maria
fecerat. ꝙ auteʒ in bethania hoc fecerit
rurſus: aliud ẽ quod ad Luce narratio/
nem non pertinet. Siue autem fuerint
due vnctiones ſiue vna: manifeſtum ẽ ꝙ
illa talis vnctio ſepulturaʒ xp̃i repreſen
tabat. Unde dicitur Mat.xxvi. Mittẽs
hec mulier in corpus meuʒ hoc vnguen
tum ad ſepeliendũʒ me fecit. ⁊ quoniaʒ

tēpus illud vocatur tēpus de paſſione:
ideo legitur hoc euangeliū in quo agi/
tur de illa vnctione. A Jn hoc igitur
euāgelio ponūtur genera egrotātium.
¶ Quidā enim erāt egrotātes qui egri/
tudinē ſuam cognoſcebāt ⁊ medicū re/
quirebāt. de quorū numero erat iſta pec/
catrix que infirmā ⁊ imūdam ſe cogno/
ſcens ad medicū ⁊ ad fontē venit. Greg.
qꝛ humiliter turpitudinis ſue maculas
ꝯſpexit. lauāda ad fōtē miſericordie cu/
currit. ¶ Alij erant qui nec egritudinē
ſuam cognoſcebāt nec medicū require/
bant. imo egros ⁊ medicos iudicabant.
de quorū numero erat phariſeus: qui di/
cebat intra ſe. Hic ſi eſſet propheta ſciret
vtiqꝫ ⁊c. Grego. ecce phariſeus apud ſe
ſuperbus ⁊ fallaciter iuſtus: egrū repre/
hendit de egritudine: ⁊ medicū de ſub/
uentōe: que profecto mulier ſi ad pedes
phariſei veniſſet calcibus depulſa deſcē/
diſſet. inquinari ſe alieno peccato crede/
ret. ¶ Alij erāt qui ī aliorꝫ ſanitate egro/
tabāt: de quorū numero erāt illi qui di/
cebant: quis hic qui etiā peccata dimit/
tit? Unde dicit Greg. ecce que ad medi/
cum venerat egra: ſanata eſt. Sed de ſa/
lute eius adhuc alij egrotāt. Jn medio
igitur egrotātiū erat iſtorū medicus cō/
ſtitutus qui primū infirmū ſanauit. ſcd̄m
rationabiliter confutauit. tertiū in ipſa
infirmitate dereliquit. B ¶ Circa pri/
mū infirmū. ſ. ipſam peccatricē notādū
ꝙ ipſa per quattuor deū offenderat. ⁊
ideo per quattuor deo ſatiſfaciebat: vt
verificet̄ qđ dicit̄ Sapiētie. xi. Per que
peccat quis: per hec ⁊ torquetur. ¶ Pri/
mo enī offenderat deum per oculos ip/
ſos ad vana iaciendo ſepius. ideo de ſu/
is oculis deo ſatiſfaciebat amaras de ip/
ſis lachrymas emittēdo. ideo dicitur: la/
chrymis cepit rigare pedes ei9. C Jn/
uenimus tamē ꝙ ipſa quattuor lachry/
marū genera habuit. ¶ Primo lachry/
mas compūctionis: quas fudit ex conſi/
deratione peccatorū ſuorum. de quibus
dicitur hic ꝙ lachryme fuerūt tante vir/
tutis ⁊ efficacie ꝙ īpetrauerūt omnium
peccatorū ſuorum abſolutionē. vnde di/
xit ei xp̄s: Remittūtur tibi peccata tua.
¶ Secūdo habuit lachrymas cōpaſſio/
nis. ⁊ hoc in morte fratris ſui que fuerūt
tante efficacie ꝙ induxerūt xp̄m ad fle/
tum ⁊ ꝙ fecerūt eum reſuſcitare lazarū.
Unde dicit̄ Jo. xi. Uidens ieſus mariā
plorātem lachrymatus eſt. poſtmodum
ad monumentū iuit ⁊ lazarū reſuſcita/
uit. ¶ Tertio habuit lachrymas doloris
⁊ hoc ī morte xp̄i. Unde dicit̄ Luc. xxiij.
Sequebat̄ illū multitudo populi ⁊ mu/
lierū que plangebāt ⁊ lamētabant eū.
Certū eſt autē ꝙ iter illas mulieres iſta
principalior aderat. ⁊ iſte lachryme fue/
rūt tāte virtutis ꝙ īduxerūt xp̄m ad cō/
paſſionē. Unde dixit eis: filie hieruſalē
nolite flere ſup me: ſed ſup vos ipſas fle/
te ⁊ ſup filios vr̄os. qm̄ venient dies ⁊c.
¶ Quarto hūit lachrimas amoris quas
fudit ex ſubtracta ⁊ ꝯſiderata p̄ſītia cor/
poris xp̄i. Unde dī Jo. xx. Maria ſtabat
ad monumētū foris plorās. ⁊ iſte lachry/
me fuerūt tāte virtutis ꝙ meruerūt an/
gelicā viſionē. Unde dī: dū ergo fleret
ad monumētū vidit duos angelos in al/
bis ſedētes. Meruerūt ēt xp̄i apparitio/
nē. Un̄ dī: ꝯuerſa retrorſum vidit ieſum
ſtantē. ¶ Scd̄o offēdit deū p capillos ip/
ſos vane ꝯponēdo: ideo ſatiſfecit xp̄i pe/
des de ipſis tergēdo. Jn talib9 enī va/
nitatibus capillorꝫ ſepe offendunt vane
mulieres deū. Un̄ dn̄s cōtra eas loquit̄
dicēs Yſa. iij. Pro eo ꝙ eleuate ſunt filie
ſyon ⁊ ambulauerūt extēto collo ⁊ nuti/
bus oculorꝫ ibant ⁊ plaudebāt ⁊ pedib9
ſuis ꝯpoſito gradu incedebāt. Uane eīm
mulieres mō collū extēdūt: mō nutibus
oculorꝫ plaudūt: mō ꝯpoſito gradu īce/
dūt. Sed ꝯtra tales ponit penas dicēs:
⁊ erit ꝓ ſuaui odore fetor: ⁊ ꝓ zona funi/
culus. ⁊ pro criſpāti crine caluitiū. ⁊ ꝓ
faſcia pectorali cilicium. q. d. q̄ diuerſos
ſibi exhibebāt odores. itolerabiles ī mor/
te habebūt fetores: que cingebant corri/
gijs argēteis: tūc ligabunt pedes ⁊ ma/
nus funiculis: que ornabant vanitatib9
capillorꝫ: tūc hēbunt caluitiū capitis: q
portabāt faſciā ſericā: tunc portabūt fa/
ſciā cilicinā. ¶ Tertio offendit deū ore
ſuo ſiue verba laſciua dicēdo ſiue laſci/
ua oſcula dādo: ſiue laſciue comedēdo.
iđ de ipſo ore ſatiſfaciebat ipſū in pedib9
xp̄i deuote figēdo ⁊ ipſos oſculādo. So/

lent ēt hoīes inimici qn̄ ad pacē veniūt
ſe inuicem oſculari. Jſta peccatrix deo
guerrā fecerat: ſꝫ mō recōciliationē acci/
piēs erat. ideo xp̄o ī pedibus oſcula da/
bat. De iſta recōciliatiōe peccatoris dī ī
p̄s. Miſericordia ⁊ veritas obuiauerūt
ſibi. iuſticia ⁊ pax oſculate ſūt. qn̄ pecca/
tor ex p̄te ſua hꝫ veritatē: qꝛ de ſuis pec/
catis veraciter ſe accuſat. ſtatī ex parte
dei ipſi peccatori miſericordia obuiat.
ideo dicit̄: Miſericordia ⁊ veritas obui/
auerūt ſibi. B Quādo ēt peccator hꝫ
iuſticiā: qꝛ de ſeipſo iuſticiā facit ⁊ ſe pu/
nit: ſtatim pax dei ſibi oſculū tribuit. iđ
dī: iuſticia ⁊ pax oſculate ſūt. ¶ Quar/
to offendit deū per vnguēta: ea ſibi ipſi
vane exhibendo. ideo ſatiſfaciebat xp̄o
pedes eius de ipſis deuote vngēdo. E
Eſt autē triplex vnguētum qđ ipſa xp̄o
obtulit. ¶ Primū eſt ꝯtritiōis: qđ ſignat̄
ꝑ illud vnguētū quo xp̄i pedes vnxit ⁊
lachrymis rigauit. ſpēs huius vnguēti
ex parte ſūt amare: ⁊ ex parte dulces: qꝛ
dꝫ habere amaritudinē peccator de pec/
catis ſuis ⁊ ipſorꝫ ꝑpetratōe. ſꝫ magnū
gaudiū deuenie īpetratōe. ¶ Scd̄m vn/
guētū ē deuotōis: qđ ſignat̄ ꝑ illā vnctio/
nem q̄ vnxit caput xp̄i: vt hꝫ Mat. xxvi.
Et p̄s. Jmpiguaſti ī oleo caput meū: tūc
caput oleo ipinguat̄: qn̄ mens ſuaui de/
uotōe replet̄. Spēs iſtius vnguēti ſunt
oēs ſuaues: q̄ ſūt bn̄ficia dei ⁊ dona gr̄a/
rū. ¶ Tertiū vnguētū ē odorifere opio/
nis. iſtud ſignat̄ ꝑ aromata qb9 corpus
xp̄i vngere voluit. Spēs huius vnguēti
odorifere ſūt que ſūt odorifera ꝯſciētia:
odorifera vita ⁊ odorifera fama. Pro/
uer. xxvij. Unguētis ⁊ varijs odorib9 de/
lectat̄ cor. ¶ Circa ſcd̄m īfirmū notādū
ꝙ xp̄s poſuit ſibi paradigma dicēs: duo
debitores erāt ⁊c. phariſe9 autē rn̄dit ꝙ
plus diligē debebat cui plus dimiſſum
fuerat. vbi dicit Greg. Dū ſua ſnīa pha/
riſeus ꝯuincit̄: q̄ſi freneticꝰ funē portat
cū q̄ ligat̄. Jſti duo debitores erāt. Ma/
ria q erat dbitrix deo q̄ngētorꝫ denario/
rū. phariſe9 aūt q̄nq̄ginta q̄minꝰ crede/
bat ſe peccaſſe. ⁊ iđ magdalena plus di/
ligere dbebat: qꝛ maiorē remiſſionē acce/
perat: ⁊ qꝛ plus diligebat: iđ maiora ob/
ſeq̄a xp̄o p̄bebat. iđ dixit xp̄s: itraui ī do/
mū tuā ⁊c. Olim qn̄ aliqui recipiebāt ali/
quos hoſpitio. Primo dabāt oſculū in
ſignū ſecuri hoſpitij. deīde lauabāt ſibi
pedes ꝑꝑ laborē itineris. poſtea vnguē/
to refrigeratōis eorꝫ caput vngebāt: cō/
tra caloris eſtū. Sꝫ dn̄s phariſeū rep̄hē/
dit: qꝛ illa ſibi n̄ exhibuerat: ⁊ tn̄ iſta pec/
catrix iſta ſibi dederat. Jđ dixit: Jntra/
ui ī domū tuā ⁊c. F ¶ Circa tertiū īfir/
mū notādū ꝙ illi q de ſanitate peccatri/
cis īfirmabant̄: erāt ſicut veſptiliones q
ad lucē excecant̄. Sap̄. ij. Malitia eorꝫ
excecauit eos. Erant ſicut ſerpētes q de
bono odore moriunt̄. ij. Corꝫ. ij. Xp̄i bo/
nus odor ſum9. alijs qdē mortis ī mortē
alijs odor vite in vitā. Erāt ſicut palatū
īfectū hn̄tes q circa ſaporꝫ naturā fal/
lunt̄. De qb9 dī Yſa. v. Ue q dicitis ma/
lū bonū ⁊ bonum malū ponētes tene/
bras lucē ⁊ lucē tenebras. ponētes ama/
rū in dulce: ⁊ dulce in amarꝫ.

¶ Eadē q̄nta feria quīte hebdōe quadra/
geſime. Sermo ſcd̄s. 74

Ecce mulier q̄ erat ī ciuita/
te peccatris ⁊c. Sta/
tus huius mundi deſcribit̄
q̄ntū ad tria. ¶ Primo q̄ntū
ad ſtatū culpe cū dī: Mulier q̄ erat ī ci/
uitate peccatrix. ¶ Scd̄o q̄ntū ad ſtatū
p̄nie cū dī: Lachrymis cepit rigare pe/
des ei9. ¶ Tertio q̄ntū ad ſtatū ꝑfectio/
nis ⁊ gr̄e: cum ī fine ꝯcludit̄. Fides tua
te ſaluā fecit. ¶ Circa p̄mū ſtatū notā/
dū ꝙ culpa iſti9 mulieris fuit qꝛ pecca/
trix erat ⁊ carnalib9 voluptatib9 ſe expo/
ſuerat. Habuit eīm tria q̄ ſibi ⁊ alijs mu/
lierib9 fuerunt ⁊ ſunt cā pcti. ¶ Primo
pulchritudinē corꝑis: qꝛ dī multū pul/
chra ⁊ formoſa fuiſſe. ¶ Scd̄o opulentia
rei tp̄alis: qꝛ fuit mltū locupleta. ¶ Ter/
tio hūit dn̄iū ſuū ⁊ libertatē: qꝛ fuit ſui
dn̄a: qꝛ cū lazaro fr̄e ſuo ⁊ martha ſoro/
re ſua p̄imoniū diuiſit: ⁊ magdalū ca/
ſtrū ī p̄tē recepit. A Jſta tria vt dcm̄ ē
fuerunt ſibi ⁊ multis alijs mulierib9 oc/
caſio pcti. ¶ Primum qđ ē occaſio pcti
ē pulchritudo corꝑis. Prouer. xi. Circu/
lus aureus in naribus ſuis mulier pul/
chra ⁊ fatua. Sicut enim ſus hn̄s circu/
lū aureū ī lutū ſe imittit: ſic mulier hn̄s
pulchritudinē ī voluptatē ſe īmergit. Qn̄

aũt mulier ē pulchꝛa ⁊ ſapiēs nō eſt pe/
riculū:qꝛ ſapiēter ſe ꝯſeruat.Siſr qñ eſt
turpis ⁊ fatua nō eſt ꝑiculū:qꝛ nemo eā
ſollicitat.Sꝫ qñ eſt pulchꝛa ⁊ fatua:tūc
eſt ꝑiculū.Nā qꝛ ē pulchꝛa ſollicitatur a
multis.Quia vero ē fatua:cuſtodire ſe
neſcit.De tali pulchꝛitudīe dī Prouer.
xxxi.Fallax grā ⁊ vana eſt pulchꝛitudo.
B Eſt eīm vana:qꝛ cito trāſit.⁊ ē fallax:
qꝛ multos dcipit.Pulchꝛitudo eniꝫ mu
lieris ē ſicut carbo fulgidus.ē ſicut gla
dius ſplēdidus.eſt ſicut pomū pulchꝛū
plenū vermibus.Pueri igiṫ vidētes car
bones fulgētes eos tāgūt ⁊ ꝯburunṫ.vi/
dētes gladios ſplēdētes eos accipiūt ⁊
vulnerāṫ.vidētes poma pulchꝛa exteri/
us ⁊ iteri⁹ fetida eligūt ⁊ decipiunṫ.Sa
piētes aūt ab oībus ſibi cauēt.Sic ēt ho
mines pueriſr viuētes aſſumūt ſibi car/
bones i corde ſuo.i.ignitas cogitatōes:
⁊ ideo ꝯburūṫ.Prouer.vi.Nūquid pōt
hō abſcōdere ignē i ſinu ſuo:vt veſtimē/
ta illi⁹ nō ardeat?Aſſumūt gladios ful/
gētes dū volūt habere familiaritatē cuꝫ
mulierib⁹:⁊ ideo vulnerant.Hiero.Gla
dius igneus eſt ſpēs mulieris.Vñ dī ð
muliere Prouer.v.Acuta ē q̄ſi gladius
biceps.Et dicit mulier gladius biceps:
qꝛ occidit hoīeꝫ in aīa ⁊ corꝑe.Sūt etiaꝫ
tāꝙ poma a foris pulchꝛa:ſꝫ itus feda.
Sepe eiꝫ q̄ ſūt exteri⁹ pſchꝛiores:ſūt int⁹
fediores.Eze.xvi.Abhoīabilē feciſti dco
rē tuū.Illa eiꝫ mulier abhoīabileꝫ facit
decorē ſuuꝫ que ē exterius decora ſed in
terius abhominationibus plena.Bern.
Filie babylonis q̄ruꝫ vere glīa i ꝯfuſiōe
eſt:iduunṫ purpura ⁊ byſſo:⁊ ſub pāno
ſa ꝯſciētia iacēt.fulgēt in monilib⁹ ⁊ ſoꝛ
dēt moꝛibus.C Scōm qd eſt in muliere
occaſio peccati ē opulētia rei tꝑalis.Eze
chie.xvi.Hec fuit iniq̄tas ſodome ⁊ pcti
cā ſaturitas panis ⁊ abūdātia ⁊ ocium.
Ps.Prodijt quaſi ex adipe frumēti iniq̄/
tas eoꝝ. L Ita eniꝫ ē de corpore huma
no ſicut ð prato ⁊ īſtrumēto ferreo.Qñ
eniꝫ pratū non irrigaṫ herba areſcit.qñ
vero debito mō adaquaṫ herba vireſcit.
Siſr īſtrumētū ferreū qñ īdebite exerceṫ
ꝯſumiṫ.Qñ nullo mō exerceṫ:rubigine
corrūpiṫ.Qñ vero ðbito mō exerceṫ:ful/
gidus īueniṫ.Sic etiā qñ ꝗs corpus ſuū
per abſtinētias ⁊ īmoderatos labores af
fligit:ipſꝫ ad omne opus bonū dbile red
dit.Qñ vero ipm delitijs nutrit:hoſteꝫ
aīe ipm inuenit.Qñ vero ðbito mō ipm
fouet:tūc aīa i adiutoriū ipm habet.Hu
go de ſcō victore.Qui carnē ſuaꝫ ſupra
modū affligit per abſtinētiā corpus ſuū
occidit.qui plus ꝙ expedit alimētis refi
cit:hoſtē nutrit.Sic igiṫ caro nutriēda
eſt vt ſeruiat ⁊ ſic domāda vt ñ ſupbiat.
C Tertiū qd i muliere ē occaſio peccati
eſt qñ eſt ſui dñā ⁊ libera.Eſt eiꝫ mulier
mollis multū ⁊ ibecillis ⁊ icauta:⁊ ideo
regēda ⁊ cuſtodiēda eſt.Jō dī Ecc.xxvi.
In filia nō auertēte ſe firma cuſtodiā:ne
inuēta occaſiōe abutaṫ ſe.Vñ dī de mu/
liere Ecc.xxv.Si nō ābulauerit ad ma/
nū tuā:ꝯfundet te in ꝯſpectu inimicoꝝ
tuoꝝ. B Quia enim mulier magis fra
gilis ē ⁊ hō magis virilis:ideo circa mu
lierē quattuoꝛ cuſtodie ſunt adhibēde ſi
cut dicit Aug.in lib.ð decē chordis que
ſūt timoꝛ dei.diligēs cuſtodia viri.vere/
cūdia ⁊ ꝯfuſio mūdi.⁊ terroꝛ legū publi
caꝝ que vxores fornicarias ꝯdēnant.Cu
ſtodia aūt viri vt ibidē dicit Aug.dꝫ eē
timoꝛ dei ⁊ ipſa ei⁹ virilitas.Et ſubdit
Aug.Jō mulieri adhibēda eſt maioꝛ cu/
ſtodia:qꝛ in ea ē maioꝛ infirmitas.Illa
erubeſcit vir:tu nō erubeſcis xp̄m.tu li
berioꝛ:qꝛ fortioꝛ.iō tibi ꝯmiſſus es.Non
igiṫ erubeſcit fornicari:qꝛ illud faciunt
multi.Tāta eſt ꝑuerſitas generis hūani
vt aliq̄ñ metuēdū ſit:ne caſtus erubeſcat
apparere iter ipudicos. E Scōs ſtatus
eius fuit ſtatus pnīe:vbi tātā ꝯtritionē
oſtēdit ꝙ ð lachꝛymis eius pedes xp̄i ri
gauit.Que q̄dē lachꝛyme tres magnas
efficacias hūerunt.C Pꝛimo fecerūt ip
ſaꝫ totā mūdā.Juxta illud ps.Lauabo
ꝑ ſingulas noctes lectū meū:lachꝛymis
meis ſtratū meū rigabo.Vñ Greg.quia
enim mulier turpitudinis ſue maculas
aſpexit:lauādo ad fōtē miſericoꝛdie cu
currit.C Scōo fecerūt ſibi ſerenā ꝯſcié
tiā.Unde dicit Chꝛyſ.ſup hunc locū.Si
cut vbi vehemēs imber ꝑcipit fit ſereni
tas:ſic lachꝛymis effuſis appet trāqlli
tas ⁊ perit caligo reatuum.Et ſicut per
aquā ⁊ ſpūꝫ:ſic ꝑ lachꝛymas ⁊ ꝯfeſſiōes
denuo mūdamur.C Tertio ipſa aqua

lachꝛymarū ſubmerſa ſunt oīa crimina
eius.ps.Cōtribulaſti capita dꝛaconū in
aq̄s.Draco.i.diabolus hꝫ ſeptē capita:
ideſt ſeptē moꝛtalia pctā que aliq̄ñ fue/
rūt in peccatrice iſta.ſicut habeṫ Marci
xvi.Apparuit pꝛimo marie magdalene de
qua eiecerat ſeptē demonia.Tūc igitur
xp̄s capita dꝛaconū in aq̄s tribulauit ⁊
ꝯtriuit:qñ in lachꝛymis ſuis oīa pecca/
ta ſubmerſit.Nō tm̄ oīa pctā grauia la/
uit:ſed ēt oēs cogitatiōes que ſignifican
tur ꝑ capillos quos in obſequiū xp̄i ad/
hibuit.Vñ dī ꝙ capillis capitis ſui pe/
des terſit.De iſtis capillis cogitationuꝫ
dī Eze.v.Sume tibi gladiū acutū radē
tem pilos ⁊ duces ꝑ caput tuū ⁊ barbaꝫ
tuā ⁊ aſſumes tibi ſtaterā pōderis ⁊ diui
des eos.tertiā ptem ꝯbures igni.⁊ tertiā
pteꝫ ꝯcides gladio in circuitu eius.ter/
tiā vero aliā diſꝑges in ventū:⁊ gladiuꝫ
nudabis poſt eos. F Cogitatiōes eniꝫ
noſtre ſepe in tres ptes diuiduṫ:qꝛ aut
ſunt bone:aut ſunt male:aut ſunt idiffe
rentes.Cogitatōes igitur bone ſūt igne
ꝯburēde.i.ſpūi ſancto ꝯmittēde ⁊ ab ip
ſo īflāmande.Cogitatōes indifferentes
que aliq̄ñ eueniūt ꝓ neceſſitatibus tēpo
raliū.ſunt circūcidende ⁊ moderāde vt
nō ſint ſupflue.Cogitatiōes aūt noxie ⁊
male ſūt a nobis penitus expellēde ⁊ di
ſpergēde.Et ſi forte redire ſatagerēt cō
tra eas eſt diuine ſeueritatis gladius ap
ponēdus.C Tertius eius ſtatus fuit ꝑ/
fectionis grē.qñ dixit ei xp̄s.Uade i pa
ce.Vñ dicit Grego.Poſtꝙ dñs ei pctā
dimiſit nō ſiſtit in remiſſiōe pctī:ſed ad
iecit opationē boni.In hoc igitur qd dī
Uade in pace.Notanduꝫ ꝙ iſta habuit
ſollicitationē ꝑ bona opera:⁊ ꝙ habuit
pacē in ſua ꝯſciētia.F Ipſa q̄dē habuit
pacē per opa iterioꝛa:qꝛ fuit ꝯtēplatiua
Juxta illud Luc.x.Maria optimā pteꝫ
elegit ⁊c̄.Per opa exterioꝛa:qꝛ fuit acti/
ua:qꝛ oīa opa miſericoꝛdie erga pſonaꝫ
xp̄i exercuit. G Ipſa enim ipm pauit.
Joā.xij.fecerūt ei cenā ibi ⁊ martha mi/
niſtrabat.maria ergo accepit libꝛaꝫ vn/
guēti ⁊c̄.Luc.viij.Cū illo erāt aliq̄ mu/
lieres curate.ſ.maria magdalena:⁊ alie
multe que miniſtrabāt ei de facultatib⁹
ſuis.Ipa cū hoſpitio recepit.Eiuſdē.x.
Intrauit ieſus in quoddā caſtellū:⁊ mu
lier quedā martha noīe excepit illū i do
mū ſuā:⁊ huic erat ſoroꝛ noīe maria ⁊c̄.
Ipſa byſſo puritatis ⁊ purpura charita
tis eū induit.Juxta illud Prouer.vlti.
Byſſus ⁊ purpura idumētuꝫ eius.Ipſa
eū in tribulatiōe poſitū viſitauit ⁊ aſſo/
ciauit.Jo.xviij.Stabāt iuxta crucē ie/
ſu mater eius ⁊ ſoroꝛ matris eius maria
cleophe ⁊ maria magdalene.Ipſa eius
ſepulture iterfuit.Luc.xxiij.Joſeph ac
ceſſit ad pilatū ⁊ petijt corpus ieſu ⁊ de/
poſitū inuoluit in ſyndone:⁊ poſuit euꝫ
in monumēto exciſo in quo nōdum q̄ſꝙ
poſitus fuerat.Secute ſūt aūt mulieres
que cū ipſo venerāt de galilea:⁊ pcipue
maria magdalene:⁊ in monumēto fixa
pmāſit.Joan.xix.Maria ſtabat ad mo/
numentū foris ploꝛās. H F Scōo ha/
buit pacē in ꝯſciētia.Iſtā pacē ꝯſciētie
nō pōt habere ſupbus.⁊ rō eſt:qꝛ ipe deo
eſt ꝯtrarius.iuxta illud Job.xv.Cucur/
rit aduerſus deuꝫ erecto collo ⁊ pingui
ceruice armat⁹ eſt:qꝛ igiṫ ē deo ꝯtrari⁹
nō pōt eē ſibi ipſi pacificus.Eiuſdeꝫ.ix.
Quis reſiſtit ei ⁊ pacē hūit.Iſtā etiā pa/
cē ꝯſcīe nō pōt habere auarus.⁊ rō ē qꝛ
hꝫ terrā.i.terrena deſideria in ſuperioꝛi
pte aīe:⁊ celeſtia in iferioꝛi.terra aūt cuꝫ
ſit grauis naturaſr appetit deoꝛſum de/
ſcēdere.⁊ celū cū ſit leue appetit aſcēde/
re ſurſuꝫ.iō Prouer.xxv.Celū ſurſum ⁊
terra deoꝛſum.qꝛ igiṫ in tali aſcēſu ⁊ de
ſcenſu ē pugna.iō nō pōt ibi eē pax aliq̄
Yſa.lvij.Coꝛ ipij q̄ſi mare feruēs qd q̄e/
ſcere nō pōt.Impius eſt auarus:qꝛ ē ſi/
ne pietate:cui⁹ coꝛ ē ſicut mare:qꝛ ſemp
eſt in motu ⁊ ꝑturbatiōe.Luxurioſus ēt
nō pōt hēre iſtā pacē ꝯſcīe.⁊ rō eſt:qꝛ aīa
cū ſit ad imaginē dei facta naturaſr ap/
petit mūditiā ⁊ puritatē.⁊ iō qñ in aīaꝫ
itrat aliqd imūdū naturaſr illud abhoꝛ
ret deteſtatur ⁊ fugit.⁊ ideo ꝙdiu in aīa
aliqua ē imūditia nō pōt ibi eſſe pax ve/
ra.iō dī Heb.xij.Pacē ſeq̄mini ⁊ ſancti/
moniā ſine qua nemo videbit deuꝫ:vo/
lens apl's nos ad pacē iducere ꝯſcie:cō
ueniēter monuit nos ad ſcimoniā mun
ditie.q.d.ſi vultis hēre pacē:hēatis ſan
ctimoniā.i.mētis ⁊ coꝛporis caſtitatē.qꝛ
igiṫ btā maria magdalena vaꝫ hūilitatē

ſeruauit:oīa terrena ɔtēpſit:⁊ ppetuam
mētis ⁊ corpis caſtitatē habuit.iō i vera
pace fuit.ſicut eniȝ bona ɔſcīa aīaȝ dele-
ctat.iuxta illō Prouer.xv. Secura mēs
quaſi iuge ɔuiuiū:ſic mala ɔſcīētia ani-
mā cruciat. Gregorius nicenus. Mala
ɔſcientia ſequit ſe:imo non recedit a ſe
vix poteſt foris aliqō eſſe remediū quan
do intus eſt vulnus incluſuȝ.

¶ Feria ſexta hebdōe quinte quadrageſi me Sermo primus. 75

COllegerūt pōtifices ⁊ phari-
ſei ɔciliū ⁊ dicebāt qd faci-
m⁹ q: hic hō multa ſigna fa
cit. Joā.xi. Qn̄ aliqs rector ciuitatis au
dit negociū graue ⁊ piculoſum: ɔuocat
ɔciliū ⁊ exponit negociū ⁊ audit ɔſilia-
tores ⁊ tādē facit ptitū.⁊ tūc illa ſnīa ap
probaṫ i quā plures ɔſentiūt. Eodē mō
pōtifices ⁊ phariſei fecerunt. audierūt
eīȝ d̄ reſuſcitatiōe lazari ⁊ quō oēs i xpo
credē videbanṫ. vn̄ credētes ex hoc eis
īminē piculuȝ collegerūt ɔciliū. Jn iſto
igiṫ euāgelio q̄ttuor tāgunṫ.¶ Prio ɔci
lij ɔgregatio cum dī:Collegerūt pōti.⁊
pha.ɔciliū.¶ Scdo negocij diligēs inq
ſitio cū dī:qd facim⁹:q: hic hō multa ſi-
gna facit.¶ Tertio poniṫ vni⁹ ɔſiliato-
ris ꝓloquutio. Vn̄ ſubdiṫ:vn⁹ aūt ex ip
ſis cayphas nomīe ⁊c̄.¶ Quarto poniṫ
ipſi⁹ ſnīe ab oīb⁹ ɔfirmatio cū ſubdiṫ:ab
illo ergo die cogitauerūt eū īterficē. Nō
eīȝ fecerūt ptitū:q: nō diuiſerūt ſe i ptes
ſȝ oēs vnanimiter i mortē xpi ɔſenſerūt
¶ Primo igiṫ poniṫ ɔcilij collectio.⁊ il
lud ɔciliū fuit īprouiſe ɔgregatū:q: cū
feſtinatiōe:cū iniuria:cū ira:cū inuidia:⁊
cū īſipiētia ɔgregauerūt. A Jn ɔcilio
aūt nō dȝ eſſe feſtinatio:nec ira:nec inſi-
piētia.ideo dicit Socrates ꝙ in cōcilio
duo ſūt maxime contraria.ſ.feſtinatio ⁊
ira.nō dȝ etiā eſſe tertiū.ſ.īſipiētia:ſȝ po
tius magna ſapiētia. Prouer.viij. Ego
ſapiētia habito in ɔcilijs.pōtifices igiṫ
⁊ phariſei illud ɔciliū nō fecerūt cū ma
turitate ⁊ deliberatione:ſed cū pcipita-
tione ⁊ feſtinatōe. mox eniȝ cū audierūt
ꝙ xp̄s ſuſcitauerat lazaꝝ ⁊ ꝙ oēs ibant
poſt eū.ɔciliū collegerunt:cū tn̄ debuiſ-
ſent cogitare:expectare:⁊ deliberare qd
magis expediuiſſȝ.iō dicit Prouer.xix.
Qui feſtinus ē pedibus offendit.q: eīm
nimis feſtinauerūt iō offenderūt:q: xpȝ
occiderūt.Socrates.conciliū velox ſeq-
tur pnīa. Varro phs. Impitie ſignū eſt
exigere cito fieri qō difficillimū ē. Jdeo
legitur de auguſto ceſare ꝙ dixerat ꝙ
feſtinatio ⁊ temeritas male in duce cōue
niūt dicēs:ſatis eniȝ celeriter fit quicqd
bn̄ fit.¶ Scdo illud ɔciliū ɔgregauerūt
cū ira ⁊ inuidia. audientes igiṫ ꝙ xp̄s
poſt eū ibat in grauē irā ⁊ inuidiā exar-
ſerūt.⁊ in tali ira ɔciliū collegerūt. De
tali cōcilio dī Gen̄.xlix. Symeon ⁊ leui
vaſa iniqtatis bellātia in ɔcilio eoꝝ non
veniat anima mea: q: in furore ſuo occi
derūt viꝝ.i.xp̄m. Dicit enim Hiero.ꝙ d̄
ſymone phariſei. de leui autē pōtifices
exiuerūt. Jllud enim fuit piculoſuȝ ɔci
liū qō in furore ⁊ ira fuit celebratū. Gre.
Si ira ſemel mentem poſſidere cepit:iu
ſtū eſſe putat ꝙ ēt crudeliter fit. Chryſo.
Nō poṫ pacifice loq qui cor hȝ turbatū.
B ¶ Tertio illud ɔciliū collegerūt cuȝ
inſipiētia.ſapiēs enim in eo qō hȝ face-
re attendit ad pncipiū:ad mediū:⁊ ad fi
neȝ vt.ſ.negociū ſuū inchoet ſapiēter:⁊
ꝓſequaṫ ɔſtāter:⁊ finiat vtiliṫ. Jſti autēȝ
phariſei ichoauerūt cū fatuitate:mada
tum dātes vt xp̄s caperet. Vn̄ dī paꝝ in
fra. Dederāt aūt pōtifices mādatū vt ſi-
quis cognouerit vbi ſit idicet vt appheṅ
dāt eū.⁊ ꝓſequuti ſunt eū cū crudelitate
q: mortē xp̄i facere firmauerūt.vn̄ dī:ab
illo ergo die cogi.iter eū. Finierūt autēȝ
cū ſua deſtructiōe:q: illud qō timebāt.ſ.
ꝙ pderēt locū ⁊ gentē euenit eis.¶ Se-
cūdo poniṫ negociuȝ ſup quo debet ha-
beri ɔcilij diligēs expoſitio cū dixerunt
quid facim⁹.i.cur tardamus.cur nobis
nō ꝓuidemus q: hic hō multa ſigna fa-
cit.ſi dimittimus eū ſic.ſ.viuētē ⁊ ſigna
facientē.oēs credent in eū. ⁊ venient ro
mani ⁊ t l.no.lo.⁊ gentē. Romani eniȝ
⁊ multi alij pncipes gentiū in magna re
uerētia habebāt dei tēpliū. Vn̄ ēt alexan
der cū hieroſolymā feſtinaret ⁊ iudei i-
petū eius timerēt.pōtifex idutus pōtifi
calibus ⁊ in capite ſuo hn̄s cidarim i q
ſcriptū erat nomen dei tetragrāmatō.i.
q̄ttuor ſyllabaꝝ qō dī lene obuiā ſibi ꝓ

ceſſit. Statimq; alexāder de equo deſcē
dēs nomē dei adorauit ⁊ pōtificeȝ vene-
ratus ē.⁊ cū ſup hoc a ſuis militibus ar
gueret.rn̄dit:nō iſtū ſed deū in ipſo ado
raui. Deus enim celi in iſto habitu mihi
appuit ⁊ pncipatū pſaruȝ mihi ꝓmiſit.
Romani igiṫ ⁊ pncipes gētiū in magna
reuerētia hēbāt tēpliū.xp̄s aūt pdicabaṫ
ſacramenta iudaica ⁊ cerimonialia eſſe
abolēda.⁊ iō dixerūt: ſi romani iſta au-
dierint tēplum contēnent. opes templi
auferent.⁊ nos ⁊ locū noſtrū tollēt. Vel
aliter: Judei intēdebāt tunc romanis re
bellare ⁊ tributa eis nō ſoluere. Xp̄s au
tem pdicabat nō eſſe alicui reſiſtēdū di-
cens Matth.v. Ego aūt dico vobis non
reſiſtere malo.ſed ſiqs te pcuſſerit i vnā
maxillā pbe ei ⁊ aliā. ⁊ ideo qui vult in
iudicio contēdere tecū ⁊ tuā tunicā tol-
lere dimitte ei ⁊ palliū. ideo timebāt ne
veniētib⁹ ɔtra ſe romanis nullus ſe de-
fenderet. vel aliter: Romani ordiauerūt
vt nullus rex ɔſtitueret niſi ꝓut ipſi mā
darent. Multa aūt turba ſequebaṫ xpȝ:
que etiā ipm regē ⁊ xp̄m confitebaṫ. ⁊ iō
timuerūt ꝙ romani audirēt vt turba eū
ſequereṫ ⁊ crederēt ꝙ vellent rebellare.
⁊ ſi audirēt ꝙ eū regē ɔfiterenṫ crederēt
ꝙ ipm regē vellent facere.⁊ ſic venirent
⁊ locū ⁊ gentē tollerēt. Jſta autem ſicut
Chryſ. dicit phariſei q̄ntū ad veritatem
nō credebāt cū turba que ipm ſequebaṫ
nō eēnt milites armati nec armigeri:ſed
inermes ⁊ ſimplices viri. ſed iō dicebāt
vt ɔtra xp̄m ꝓpſi[illegible] mexcitarent. ¶ Tertio
poniṫ vni⁹ malitioſa ꝓloquutio cū dicit.
vos neſcitis quicq̄ nec cogitatis. q: ex-
pedit vobis vt vn⁹ hō moriaṫ ꝓ pplo: ⁊
nō tota gens pereat. Jn hoc aūt verbo
aliam intentionē habuit cayphas ⁊ aliā
ſpūs ſanctus. Jntēdebat enim cayphas
ꝙ expediret vt xp̄s occidereṫ priuſq̄ a
romanis captiuarenṫ. Spūs aūt ſanct⁹
qui per os ſuum ꝓphetauit intellexit ꝙ
expediebat vt xp̄s pro humano genere
moreret. Vbi dicit Aug⁹. Hic docemur
per homines malos ſpūȝ ſanctū futura
docere. qō tamen euāgeliſta diuino tri-
buit ſacramento. q: ipſe.ſ.cayphas erat
pontifex. quāuis autē ꝓphetauerit: ta-
men ꝓpheta nō fuit. ¶ Nā ſicut dicit
Aug⁹. ſup Gen̄. ad lrām. Tria ſunt que
faciūt hoīem eſſe pfectū ꝓphetā. Vnū ē
ꝙ ipſe aliquas viſiones habeat. Scōm
ē ꝙ ipſas viſiōes itelligat ⁊ reuelatōes.
Tertiū ē ꝙ ipſas viſiōes ēt alijs manife-
ſtare ſciat. pmū habuit Nabuchodono-
ſor: q: ſtatuam vidit. duo vero ſequētia
nō habuit: q: nec ſignificationē itellexit
nec ipſam viſionē Danieli enarrare ſci-
uit.⁊ ideo ꝓpheta nō fuit. duo autēȝ ex
his habuit pharao. q: ⁊ viſioneȝ habuit
qn̄ ſeptē boues pingues ⁊ ſeptē macilē-
tos vidit ⁊ ipſaȝ viſionē ioſeph enarra-
uit: ſed non habuit tertiā: q: eius ſignifi
cationē nō itellexit.⁊ ideo ꝓpheta non
fuit. nullū tn̄ ex his habuit cayphas. ip
ſe eniȝ de morte xp̄i nullā reuelationem
habuit. ipſe ēt itellectū quē habuit ſpūs
ſcūs nō itellexit. habuit tn̄ vnū qō mor
tē xp̄i neceſſariā fore denunciauit.⁊ ideo
ſiliṫ ꝓpheta nō fuit. Sed ſpūs ſcūs q os
aſine aperuit: per iſtā ꝓphetiā pdixit qn̄
ait: Expedit vobis vt vnus moriaṫ hō ꝓ
populo ⁊c̄. ¶ Quarto poniṫ iſtius ſnīe
approbatio ⁊ ɔfirmatio cū diciṫ: ab illo
ergo die cogitauerūt iterficere eū. Pri⁹
quidē pluries ipm iterficere cupiebant:
ſed modo diffinitiuā dederūt ſnīaȝ. D
Jſta aūt ſnīa fuit iniqua ⁊ iniuſta. ex ani
mo: ex cā: ⁊ ex ordine. ¶ Tunc ſnīa eſt in
iuſta ex animo qn̄ ex ira ⁊ inuidia pferṫ
tunc eſt iniuſta ex cā qn̄ ſufficiēs cā non
ſuffragaṫ: tūc eſt iniuſta ex ordine qn̄ or-
do iuris omittiṫ. Snīa igiṫ quā pnceps
⁊ phariſei ſup mortē xp̄i ptulerūt fuit in
iuſta ex animo: q: ex inuidia ipm tradi-
derunt. Unde diciṫ Matth.xxvij. Scie
bat eniȝ.ſ.pilatus ꝙ p inuidiā tradidiſ-
ſent eum ſūmi ſacerdotes ⁊c̄. ¶ Secūdo
fuit iniuſta ex cauſa: q: nulla cauſa mor
tis ſue ſuberat. Unde dicitur Luc.xxiij.
Nihil inuenio cauſe in hoc homine.⁊ in
fra. ecce ego coram vobis interrogans:
nullam cām inuenio in homine iſto ex
his in quibus eum accuſatis. ſed nec he
rodes. iō dī Job.xxvi. Cauſa tua q̄ſi ipij
iudicata ē. cām iudiciūq; recipies.⁊ pōt
eſſe verbū patris ad filiū. q: enim cā ſua
ipie iudicata fuit: iō ipſe cāȝ iudiciūq;
oīuȝ a deo prē accepit. Joā.v. Neq; pa-
ter iudicat quēq̄: ſed oē iudicium dedit

filio ⁊c. Tertio fuit iniuſta ex ordine:
q: nō fuit ſeruatus ordo iuris q: ipm cō
dēnauerūt nec ſpōte cōfeſſum. nec teſti
bus cōuictū. Unde dr Mat.xxvj. Mul
ti enim falſum teſtimoniū dicebāt: ⁊ cō
uenientia teſtimonia nō erant. Quia igi
tur ſnīa xpi q̄ iudicatus fuit ſic fuit in
iuſta ex aīo: ex cā: ex ordine. iō ipſe feret
ſniam iuſtam cū dicet illud Mat.xxv.
Diſcedite a me maledicti in ignē eternū
⁊c. Illa enī ſnīa erit iuſta ex aīo, q: non
ex ira per vitiū: ſed ex ira per zelū pfere
tur. Sapie.v. Accipiet armaturā zelus
illi⁹. erit iuſta ex cā: q: opa miſericordie
non habuerūt. Unī dicet. Eſuriui ⁊ non
dediſtis mihi manducare. erit iuſta ex
iuris ordine: q: nō pferet niſi cōtra ſpō
te cōfeſſos ⁊ cōuictos. ipſi enim peccata
ſua ſponte cōfitebunt. Sap.v. Ergo er
rauimus a via veritatis ⁊c. Cōſcientia
etiā cōtra ipos teſtificabit. Roma.ij. Te
ſtimoniū illis reddente cōſciētia eorū.
Eadē feria ſexta hebdōe quīte.xl. Ser
mo ſcd's. 76

Expedit vobis vt vnus
moriat hō p po
pulo ⁊ nō tota gēs pereat. A
Spūs ſcūs in veris pphetis
tangit corda eoꝝ: reuelatōes ⁊ inſpira
tiones aliquas imittēdo. illuminat coꝝ
mētes ipaꝝ reuelationū ſenſū ⁊ itelligē
tiam tribuēdo. apit eoꝝ os ad pferendū
illas reuelatōes: verba cōgrua miniſtrā
do. iſta tria tangunt. ij. Pet.i. Oīs pphe
tia ſcripture ppria interpretatione non
fit. i. ppria expoſitiōe: ſed a deo cōceſſa.
ecce q: ad ſpūm ſanctū ptinet eoꝝ que in
ſpirat intellectū dare. Et ſequit. nō enī
volūtate hūana illata eſt aliqñ pphetia
ſed ſpū ſcō inſpirāte. ecce q: ad ſpiritū
ſcm ptiet diuinā iſpiratōē emittē. Seqt
locuti ſūt ſcti dei oēs. ecce q: ad ſpiritū
ſanctū ptiet verba cōuenietia miniſtra
re. In caypha ſpūs ſcūs nō illuminauit
cor eius ad intelligēdū. Unde dicit Ori
ge. Cayphas ex ſe nihil ptulit nihil di
xit: q: pphetiā del non accepit. nec tetti
git cor eius ad inſpirandū: ſed tm̄ apuit
os eius ad pferēdū. vñ dicit Chryſ. Ore
cayphe ſolū ſpūs ſanctus vſus fuit. cō
taminatum aūt cor eius nō tetigit. Dixit

ergo. Expedit vobis vt vnus moriatur
hō p populo ⁊c. Hō quidem erat mor
tuus. ideo expediens erat vt moreretur
xps vt eius mors nrām deſtrueret. ideo
dixit. expedit vobis vt vnus moriat ⁊c.
Hō etiam erat perditus. ⁊ iō expedie
bat vt xps ad nos veniret ⁊ mortē ſubi
ret: vt ſic hoiem perditū iueniret. Ideo
ſubdit. Et non tota gens pereat. Erat
etiā hō a deo diuiſus ⁊ diſpſus. iō expe
diebat vt xps hoies ad eū cōgregaret. iō
ſubdit. nō tm̄ p gente ſed vt filios dei q
erāt diſpſi cōgregaret in vnū. Ex his igi
tur habet q humanū genus erat mortu
um: pditum: ⁊ diſpſum. Expediebat
ergo vt xps moreret: ⁊ ſic humanū gen⁹
mortuū viuificaret. B Erat aūt hō mor
tuus quadruplici morte. Quarum due
erāt in pñti. ſ. mors nature: ⁊ mors cul
pe. Due aūt erāt in futuro. ſ. mors gehē
ne: ⁊ mors que cauſat ex priuatiōe viſio
nis diuine. Primā mortē. ſ. nature de
ſtruxit per ſuā glorioſā reſurrectionē
i. Cor.xv. Per hoiem mors. ⁊ p hoiem
reſurrectio mortuoꝝ. Oſee.vj. Uiuifica
bit nos poſt duos dies in die tertia ſuſci
tabit nos. Scdam mortē. ſ. culpe de
ſtruxit per ſui ſanguinis effuſionē. Apoc.
i. Lauit nos a peccatis nrīs in ſanguine
ſuo. Heb.ix. Sanguis xpi emūdabit cō
ſciētiam noſtram ab operibus mortuis.
Tertiā mortē. ſ. gehēne deſtruxit per
inferni expoliationē. tunc enim infernū
expoliauit qñ ſcōs pres inde eduxit.
Oſee.xiij. Ero mors tua o mors morſus
tuus ero o inferne. Quartā mortem
que cauſat ex priuatione viſionis diuie
deſtruxit per ſue viſionis reſtitutionē.
quā quidē reſtōem petebat ſibi fieri pro
pheta dicēs: Redde mihi letitiā ſalu
ris tui. C Iſta aūt mors eſt grauior q̄
gehēna. Unī Augu. in enchiridion. a re
gno dei exulare. a ciuitate dei alienari.
a vita dei cadere dulcedine dei carere:
tam grauis ē pena vt ei nulla poſſint tor
menta que nouimus cōparari. De hac
etiam ſic dicit Chryſ. in li. de repatione
lapſi. nōnulli impiorum putant ſibi ſa
tis eē ⁊ optabile videri ſi gehēna tantū
modo careant: ego aūt multo grauiores
q̄ gehēna dico eē cruciatus: remoueri ⁊

abijci ab illa gloria. ⁊ ita excludi a bea
tis. ⁊ alienum effici ab his que prepata
ſunt ſanctis: tantū generat cruciatū: tm̄
dolorē: vt ſi etiā nulla extrinſecus pena
torqueat: hec ſola ſufficeret. oīs eī gehē
ge ſupat cruciatū. B Scdo expedie
bat xpm mori vt hoiem perditū inueni
ret. xps enim venit ad querendū hoiem
pditum. dimiſit domū ſuā celeſtē ⁊ ve
nit ad nrm exiliū. vnde ppheta admi
rando dixit Hiere.xiiij. Quare quaſi co
lonus futurus es i terra. ⁊ quaſi viator
declinās ad manēdū: reliquit ſocietatē
angelicā ⁊ venit ad nrm cōſortiū. Ba
ruc.iij. Poſt hec in terris viſus ē ⁊ cum
hoib⁹ ꝯuerſatus ē: ipe ēt cū eēt indutus
lumine induit ſe nrm ſaccū. Apoca.vi.
Sol factus ē niger quaſi ſaccus cilicin⁹
De his tribus dr Hiere.xij. Reliqui domū
meā. ſ. domū celeſtē. dimiſi hereditatē
meā. i. angelicā ſocietatē in quib⁹ ego
regnabā. Dedi dilectā aīā meā in ma
nus inimicoꝝ ei⁹: aſſumēdo. ſ. humanā
carnē quā tāquā ſaccū cōſui ſup meā
diuinitatē. Job.xvi. Saccū cōſui ſuper
cutē meā. quē quidē ſaccū dedi i mani
nus inimicoꝝ meoꝝ q ipm occiderūt ⁊
lacerauerūt vt in pciū ſanguinis emana
ret. Ps. Cōſcidiſti ſaccū meū. nec mirū ſi
tā miſericorditer nos redemit. E Tria
enim ipm induxerūt vt miſericorditer
nos redimet. Unū fuit ex parte ſui. ſ.
eius viſceroſa pietas. Scdm ex pte no
ſtri. ſ. nra magna neceſſitas. Tertium
tā ex pte ſui q̄ ex pte nra. ſ. nra cū ipſo ⁊
ſua nobiſcū magna ppinquitas. Pri
mū enī eſt eius pietas. ē eī ille pr beni
gnus qui ſuper filiū pdigū reuertentē
miſericordia motus ē: ſup collū cecidit
⁊ oſculat⁹ ē eū. ⁊ dixit filius meus mor
tuus erat: ⁊ reuixit. perierat ⁊ inuentus
ē. De hac viſceroſa miſericordia eius di
cit Augu. Nemo de dei pietate diffidat.
maior ē eius miſericordia q̄ nra miſe
ria. tardius quidē vr peccatori veniam
ſibi tradē q̄ ipi peccatori accipe. Se
cūdū qd ipm induxit ad miſericordiam
⁊ ad pditū requirēdū ē magna nra ne
ceſſitas. hō qdē errauerat ⁊ ad viam re
ctam ire neſciebat. vñ clamabat. Erraui
ſicut ouis que perijt ⁊c. Iſte ē paſtor ille

bonus de quo dr Luce.xv. qui nonagin
tanouē oues reliquit ⁊ ouē centeſimā. i.
hoiē querere venit. De hoc ſic dicit Aug.
in li. cōtra quinq̄ hereſes. cū eēs inimi
cus pri meo: recōciliaui te per me. cū in
ter montes ⁊ ſiluas errares queſiui te.
humeris meis portaui te. patri meo red
didi te: laboraui: ſudaui: caput meum in
ſpinis oppoſui. man⁹ meas clauis obie
ci: lācea latus meū aperui: ſanguinē me
um fudi: aīā meā poſui ⁊ ꝯiunxi te mi
hi. ⁊ tu diuideris a me. F Tertium
qd ipm induxit ad miſericordiā ⁊ pditū
requirēdū fuit nra cū ipo ⁊ ſua nobiſcū
ppinquitas. ipe enim de ſua pgenie nos
fecit qñ ad ſuā imaginē ⁊ ſimilitudinē
nos creauit. tādē ſe fecit de pgenie no
ſtra: non de pgenie angelica. iuxta illud
Heb.ij. Nuſquā angelos apprehēdit ſ3
ſemē abrahe apprehēdit. ex prima parē
tela facti ſum⁹ filij eius. ex ſcda facti ſu
mus fratres ſui. ⁊ iō non debuit nos de
relinquere ſed nos redimere: ⁊ patri re
cōciliare. iſta ē illa mulier ſapiens. ſ. di
uina ſapiētia que amiſerat dragmā de
cimā. i. humanā naturā ſua imagine in
ſignitā ppter primā parētelā ⁊ ſuo no
mine appellatā. q: a xpo dicimur xpia
ni. ⁊ id lucernā accēdit q: lucē ſue diui
nitatis terre nre mortalitatis vniuit. ⁊
ſic dragmam quam pdiderat inuenit.
Tertio expediebat xpm mori vt hūa
nū gen⁹ diſpſum reuocaret. vñ dr iſra.
pphetauit q: ieſus moriturus erat p gē
te. ſ. iudeoꝝ. nō tm̄ p gēte ſ3 vt filios dei
ſ. de pplo gētiliū qui erāt diſpſi cōgrega
ret in vnū. hec aūt ſicut dicit Aug. ſcdm
predeſtinationē dicta ſunt. q: ipi gētiles
adhuc filij dei non erāt. expediēs igitur
fuit mors xpi vt diſperſos congregaret.
Chriſt⁹ fecit tāquā vexillifer: tāquam
venator. tāquā ſpeculator. Uexillifer
vexillū in altū leuat ⁊ diſpſos cōgregat
xps igit vt dei filios cōgregaret: vexillū
crucis in altū leuauit. Huius vexilli ha
ſta fuit crux. tela ibi poſita fuit caro xpi
affixa. G Que quidē tela fuit de tribus
coloribus. colore. ſ. albo: rubeo: ⁊ nigro.
Eius enim caro fuit alba per inocentie
cādorē. fuit rubea per ſanguinis aſper
ſionem. ⁊ fuit nigra in morte per liuorē.

Oēs igiť qui ſunt a deo diſperſi. debent
ad illud vexillum congregari. yſaie.xi.
Leuabit dñs ſignū in natiões ⁊ ꝯgrega
bit ꝓfugos in iſrael.Iō ipe dicit, Joan.
xij.Si exaltatus fuero a terra oīa trahā
ad meipm.℃Scdo fecit xp̄s tāquā ve/
nator.Solēt eiꝫ venatores arbores aſcē
dere:carnē cruētaꝫ mōſtrare ⁊ ad aues
ſibillare.ſic fecit xp̄s hoī. Hō qdē a deo
volauerat.Oſee.ix. Effraim quaſi auis
auolauit. Iō xp̄s arborē crucis aſcēdit.
carnē cruētaꝫ ſuaꝫ habuit ⁊ ad nos cla/
mare ⁊ ſillabare cepit. yſa.v. Leuabit
dñs ſignū in natōes ꝓcul:⁊ ſibillabit ad
eū de finibus terre.℃Tertio xp̄s fecit ſi
cut ſpeculator.Solēt eim ſpeculatores
ī altū aſcēdē vt videāt ⁊ clamēt.Sic xp̄s
in ſpeculā crucis aſcēdit. Vñ Ber.Aſcē
dit xp̄s in altū vt videreť:fortiter clama
uit vt audireť:clamori lachrymas imi/
ſcuit vt hō ei ꝯpatereť.⁋ Iō igiť ī ſpecu
lā crucis aſcēdit vt videreť. ſ.oculo in/
tellect⁹ ꝑ meditationē ⁊ oculo affect⁹ ꝑ
deuotionē.ps.Reſpice ī faciē xp̄i tui. D
Iſte aūt reſpect⁹ ſanat vulnera pctoꝝ
qd ſignatū ē Numeri.xi.ī illis qui reſpi/
ciebant ſerpētē:qui a morſibus ſerpētuꝫ
ſanabanť.Detergit caliginē ignorātiaꝝ.
Hoc ſignatū ē in longino:qui cū male vi
deret ⁊ ex tactu ſanguis xp̄i ē illumina
tus.Sanguis eiꝫ xp̄i verū colliriū ē qd
illuminat oculos mētiū.Apoc.iij. Colli
rio iunge oculos tuos vt videas.Dat ēt
iſte reſpectus patiētiaꝫ aduerſoꝝ. Heb.
xij.Per patiētiaꝫ curramus ad ꝓpoſitū
nobis certamē aſpiciētes in actorē ⁊ cō/
ſumatorē ieſum. J ℃Scdo fortiter cla/
mauit vt audireť.Eius tñ vocē non au/
diunt auari:qui in auribus ſuis ponūt
terrā auaritie.Iō clamat xp̄s dicēs Job
vi.Terra ne operias ſanguinē meū: neqꝫ
inueniat locū in te latēdi clamor meus.
Non audiūt etiaꝫ ſuperbi nec luxurioſi
Et ideo ſuperbi ſunt lapidibus durio/
res.Et luxurioſi ſūt mortuis fetidiores:
qꝛ ad clamorē xp̄i lapides ſūt ſciſſi:⁊ mo
numenta aperta ſunt ⁊ mortui reſurre/
xerunt. K ℃Tertio xp̄s clamori lachry
mas addidit vt hō cōpatereť.Debꝫ qp/
pe hō xp̄o cōpati qui fuit in tanto dolo/
re.Thre.i.O vos oēs q tranſitis ꝑ viam
attendite ⁊ videte ſi ē dolor ⁊c̄.Qui fu/
it in tanta deriſiōe.Mat.xxvij.Pretere/
untes aūt blaſphemabant mouētes ca/
pita ſua qui fuit in tanta ignominia ⁊
vilificatione:qꝛ tāquam latro cuꝫ latro/
nibus fuit crucifixus.Et ꝓpter hoc cō/
paſſus fuit ſibi ſol quādo ſplēdorē ſuuꝫ
abiecit.Et veſtibus nigris induit ſe.ſ.te
nebris.Cōpaſſa fuit terra qñ pre nimio
dolore tremuit.Cōpaſſi ſunt angeli.De
quibus dī yſaie.xxxiij.Ecce vidētes cla
mabunt foris. angeli pacis amare fle/
bunt.

℃Sabbato quīte hebdē.xl.Sermo pri
mus. 77

Sublenaris ieſus ocu/
lis in celū
dixit:Pr̄ venit hora clarifica
filiū tuū vt fili⁹ tu⁹ clarificet te
Jo.xvij. A Qꝛ in iſto euāgelio ſepe fit
mētio de clarificatōe.Iō notādū ꝙ ſicut
videmus in iſtis nālib⁹ quedā claritas ē
que a nullo illuminať ⁊ cetera illumiat
vt ē claritas ſolis.Alia ē claritas q̄ illu/
minať ⁊ illuminat:ſicut ē claritas lune
q̄ illuminať a ſole ⁊ illumiat inferiora.
Et ē quoddam corpus claꝝ qd illumiať
a ſole ⁊ nō illumiat iferiora. tñ aliquos
fulgores emittit.ſicut videmus in qui/
buſdam metallis fulgidis: videlꝫ ī au/
ro ⁊ argēto.Eſt aliud corpus opacū qd
illuminať:ſꝫ tñ nec illuminat nec aliqs
fulgores emittit.ſicut ē elementū terre.
Eodē mō ē in ſpūalibus.⁋ Eſt eim qdā
claritas ſubſtātialis.ſ.claritas diuinaq̄
a nullo lucē recipit ⁊ oīa illumiat.Joh.
i.Erat lux vera q̄ illuminat oēm hoīem
⁊c̄.℃Alia ē claritas q̄ illuminať ⁊ illu/
minať:ſicut ſunt doctores ⁊ prelati qa
diuina claritate recipiūt influētia ſapiē
tie:⁊ ſubditis dāt lumē doctrine. De q
bus dī Phil.ij.Inter quos lucetis ſicut
luminaria in mūdo verbū vite ꝯtinētes
℃Alij ſunt qui illuminanť ſed nō illu/
minant tñ aliquos fulgores emittunt.ſi
cut ſunt boni ſubditi ⁊ auditores qui re
cipiunt a ſuperiorib⁹ lumē ſacre ſcripture
tñ ipſi non illuminant aliquos ꝑ verba
doctrine.Verūtamen emittūt aliquos
fulgores ex ſua lucida conuerſatiōe.De
qb⁹ dī Mat.v.Sic luceat lux vr̄a corā

hoīb⁹ vt videāt opa vr̄a bona.⁋ Alij ſūt
tenebroſi: ſicut ſunt mali ſubditi q ſepe
illuminať ꝑ ſacrā ſcripturā.ſꝫ tñ nec ipi
illumināt nec aliquē fulgorē emittunt
per aliquā bonā vitā:ſꝫ ſemꝑ remanēt ī
tenebris ignorātie ⁊ male vite.De talib⁹
dī Gene.i.Terra aūt erat inanis ⁊ va/
cua:⁊ tenebre erant ſuꝑ facieꝫ abyſſi ⁊c̄.
Hoīes eim terreni ſunt inanes: qꝛ pleni
vanitate.⁊ ſunt vacui ab oī ope bono ⁊
hñt tenebras ignorantie. Iſta q̄druplex
dr̄ia tangiť hic. Nā claritas diuina que
illumiat ⁊ nō illumiať ē pr̄ ⁊ filius ⁊ ſpi
ritus ſctūs.De qua dī. Pr̄ clarifica filiū
tuū vt filius tuus clarificet te. Claritas
que illuminať ⁊ illumiat fuerūt apoſto
li.De quib⁹ dī: Pr̄ manifeſtaui nomen
tuū hoībus quos dediſti mihi de mūdo
Deinde alij illuminanť q ⁊ emittūt ful/
gorē bonoꝝ opeꝝ.vt ſunt boni audito/
res:q ad ꝑdicationē aploꝝ crediderūt.
d qbus infra dī.Nō ꝓ his aūt rogo tm̄:
ſꝫ ꝓ eis qui credituri ſunt in me. Alij q
ſemꝑ in tenebris ſūt ⁊ illumiari nō pñt:
ſunt hoīes terreni ⁊ mūdani ꝓ quibus
xp̄s nō rogat ꝙdiu tales ſunt.Iō dicit.
Nō ꝓ mūdo rogo.Ceteris aūt omiſſis
dicamus tm̄ de pria claritate. ſ.diuina:
de qua quattuor ſunt vidēda.℃Primo
qualr̄ pr̄ clarificat filiū.℃ Scdo qualiť
filius clarificat pr̄em.℃ Tertio qualiť
ſpē filius clarificat ſuos filios.℃ Quar
to qualiter ipi fideles clarificant xp̄ꝫ. B
℃Circa primū notādū ꝙ pater ē clari/
tas.filius claritas.⁊ ſpūs ſcūs ē claritas
⁊ tñ ſunt oēs vna deitas ſeu claritas.
Pater ergo filium clarificat qñ ipm glo
rioſe reſurgē fecit.Vñ Augu.dicit.Ve/
nit hora clarifica filiū tuū.tāquā ſi dice/
ret.Venit hora ſemiare humilitatis fru
ctū:nō differas claritateꝫ. C In xp̄o q
dem tres fuerunt ſubſtantie que ante re
ſurrectionem videbanť obſcure.ſ.caro:
aīa:⁊ diuinitas. Caro eim videbať ob/
ſcura ꝑꝑ mortalitatē.Aīa ꝑꝑ paſſibilita
teꝫ.Deitas videbať obſcura ꝓpterea qꝛ
paucis fuit manifeſtata.Sed in reſurre
ctione clarificata ē caro eius:qꝛ induit ī
mortalitatē.Aīa eius induit īpaſſibili/
tatē ⁊ felicitatē.Et diuinitas eius acce/
pit manifeſtationē.Tūc enim deus ma/
nifeſtatus ē ex eo ꝙ ꝑ diuinitatis ſue po
tentiam reſurrexit.℃Scdo fili⁹ clarifi/
cauit prēꝫ inquātū.ſ.ꝙ ī iudea ſolūmō
not⁹ erat ī toto mūdo ipꝫ manifeſtū fec.
Vñ ſuꝑ illō.Vt filius tuus clarificet te.
dicit Augu.ac ſi dicēt xp̄s.Reſuſcita me
vt inoteſcas toti mūdo ꝑ me. D Filius
eiꝫ toti orbi de pr̄e tria maxime manife/
ſtauit.ſ.notitiaꝫ ſuaꝫ.Jo.i.Nemo deum
vidit vnq̄ niſi vnigenitus qui ē in ſinu
pr̄is.Ipe nobis enarrauit miſericordiā
ſuam.Luc.vi.Eſtote miſericordes ſicut
pr̄ vr̄ miſericors ē.Liberalitatē ſuā. Lu
ce.xij.Nolite timē puſillus grex:qꝛ ꝯpla
cuit prī vr̄o dare vobis regnū.Iā igiť ſi
pōt ſe excuſare infidelis ſi in deo nō cre
dit:qꝛ toti mūdo manifeſta ē notitia ſua
Iaꝫ nō pōt deſpare aliqs pctōr de deo:
qꝛ toti mūdo manifeſtata ē miſericordia
ſua.Jam nullus pōt verecūdari: qꝛ toti
mundo manifeſtata ē liberalitas eius.
℃Tertio ipa claritas diuina fideles ſu
os clarificabit:qd notať cū dī :Sic dedi
ſti ei ptātē oīs carnis. ſ.oīum hoīum a
pte totū vt oē qd dediſti ei:det eis vitam
eternā.Hec ē aūt vita eterna vt cogno/
ſcant te ſolū veꝝ deū ⁊ quē miſiſti ieſum
xp̄m.Tunc igiť fideles ſuos clarificabit
qñ eos in vita btā glificabit. E Vitam
aūt beatā ponit ī dei cognitōe.Sic dī.i.
Coꝝ.xiij.Videmus nūc ꝑ ſpeculum in
enigmate:tūc aūt facie ad faciē.De hac
viſiōe dicit Fulgēti⁹ ſic.Sic ꝑ ſpeculum
vitreū trina nobis viſio adminiſtrať qꝛ
noſipos ⁊ ipꝫ ſpeculū ⁊ qcqd pñs adeſt
videmus.ſic ꝑ ſpeculū diuine claritatis
⁊ ipꝫ deū quātū poſſibile erit creature ⁊
noſipſos ⁊ cetera oīa vera certa ſcīa co/
gnoſcemus. F ℃Quarto nos deū cla
rificamus qñ ipm laudamus.Nos igiť ī
pñti ⁊ in futuro deū debemus clarifica/
re ⁊ laudare cū opibus nr̄is:cū ſenſibus
nr̄is ⁊ cū vocibus nr̄is.De laude opum
ſic dicit Aug.in li.de cathetizādis rudi/
bus.Quicqd hō fecerit laudabilē in ſu
is factis iuenit deū.Si bñ egerit lauda/
bilem iuenit ꝑ iuſticiaꝫ premioꝝ.Si pec
cauerit:ꝑ iuſticiaꝫ ſuppliciorꝫ laudabi/
lem inuenit.Si peccata ꝯfeſſus fuerit:
laudabilē iuenit ꝑ indulgētiaꝫ delictoꝝ
De laude ſenſuū dic Chry.i q̄dā omel.

ſup pſal. Oculus deo preſtat obſequiū: ſi
turpia declinet aſpicere. Lingua meret
p̄miū ſi in dei laudib⁹ occupat. Audit⁹
placebit deo: ſi ſe detractionibus nō immi
ſceet. Pedes laudare deū poterūt ſi cur/
ſuz ſuū ab oī malitia reuocare feſtināt.
Manus bn̄dicūt deū ſi rapinis renūci/
ent ⁊ ad miſericordiā ꝓperēt. De laudi/
bus cū voce dicit ꝓpha. Repleat os me.
lau. vt cā. glo. tu. Et dicit Repleat. Cete
ros eniz debemus laudare cū medio ore
ideſt moderate timētes ne aliqn̄ iueniat
ꝯtrariū: ⁊ ſic erubeſcam⁹. In deo autez
nō ſic eſt. Aug. ſup p̄s. Quid dz hō ma/
gis laudare q̄ illud qđ ſic placet vt non
poſſit diſplicere. Securitas aūt laudis
in dei laude ē vbi laudat. ſecurus ē vbi
nō timet ne de laude erubeſcat. De lau/
de aūt que erit in patria dicit Aug. in li.
de ciui. dei. Ipſe eſt finis deſiderioꝝ no/
ſtroꝝ qui ſine fine videbit: ſine faſtidio
amabit: ſine fatigatiōe laudabit. F Pri
mo dicit ſine fine videbit. Aliqbus ſicut
dānatis deus abſcōdit faciē ſuaz. Deut.
xxxij. Abſcōdā faciē meā ab eis. Aliqb⁹
oſtendit aliquē ſplēdorē faciei ſue. ſicut
ſanctis viris in p̄nti vita. Vn̄ ꝓpheta n̄
fuit auſus petere viſionē faciei: ſed ſplē
dorē dicens: Illuſtra faciē tuā ſup ſeruū
tuū. Beatis aūt aperte oſtēdit faciē ſuā
i. Jo. iij. Videbimus eum ſicuti eſt. G
¶ Seqt ſine faſtidio amabit. amor car/
nalis aliqn̄ hz faſtidium. Ezech. xvi. Fa
cta es quaſi meretrix faſtidioſa augens
preciū. Aliqn̄ vertit in odiū: ſicut patet
de Amon ⁊ Thamar. vt habet. i. Reg.
xiij. aliqn̄ in abſinthiuz. Prouer. v. No/
uiſſima illius amara quaſi abſinthium.
Deus aūt amabit cū ſuauitate: cū dele/
ctatiōe ⁊ cū dulcedine. Eccli. xxiiij. Qui
edūt me adhuc eſuriēt. ⁊ qui bibunt me
adhuc ſitiēt. ¶ Sequit. ſine fatigatione
laudabit. illa enim laus fatigationē da
re nō poterit: tum q: laudāti erit iocūda
multū. p̄s. Deo nr̄o iocūda ſit laudatio:
tum q: illi cui fiet. ſ. deo multū erit gra/
ta. Vn̄ deus reprobās ſacrificiū carnale:
approbat ⁊ acceptat ſacrificiū ſpūale di
cens p ꝓphetā: Nūquid māducabo car/
nes tauroꝝ ⁊c. q. d. nō. Et ſubdit: imola
deo ſacrificiū laudis. ⁊ iteꝝ: ſacrificium

laudis honorificabit me. ideo qlibet ſan
ctus aliū poterit admonere vt frequen/
ter cantet ⁊ ſibi dicere illud Yſa. xxiij.
Bene cane frequēter canticū vt memo/
ria tui ſit: tum q: laus ē magno p̄cio re/
munerāda. Eccli. xxiiij. Qui elucidant
me: vitam eternā habebunt.

¶ Eodē ſabbato quinte hebdōe quadra/
geſime Sermo ſecundus. 78

Mea oīa tua ſunt ⁊ tua mea
ſunt. Joā. xvij. quāuis
iſta verba dixerit xp̄s ad pa/
trē: p̄nt tn̄ dici ad matrē. naz
oīa ſua officia de⁹ ſibi ꝯmiſit. ⁊ ipſa oīa
que habuit deo dedit. Si igit oīa officia
ſua beate virgini ꝯmiſit deus nō incon/
grue pōt ſibi dicere. oīa mea tua ſūt. ſiq/
dez pater fecit eā theſaurariā ſuā. filius
fecit eā camerariā ſuā. ſpūs ſanctus fe/
cit eā cellariā ſuaz. tota trinitas fecit eā
elemoſynariā ſuā. A ¶ Primo igit pa
ter fecit eā theſaurariā ſuā. Cōmiſit eim
pater ſibi theſauꝝ potentie ſue. iuxta il/
lud Ecc. xxiiij. In hierl'em p̄tās mea. hz
aūt aliqs magnū poſſe in curia alicuius
regis aut ꝓpter parentelā. ſicut qn̄ qs ē
frater vel filius regis. aut ꝓpter gratiaz
inuentā: ſicut qn̄ qs ꝓpter ſuā ſapientiā
⁊ ꝓbitatē iuenit gratiā apud regem. aut
ꝓpter obſeqa exhibita: ſicut qn̄ qs mul/
ta fecit in obſequiū regis. B His trib⁹
de cauſis dz maria virgo habere magnū
poſſe in curia celeſti. ¶ Primo ꝓpter pa
rentelā: q: eſt mater regis. ⁊ iō rex nihil
dz ſibi denegare. Unde dixit Salomon
Berſabee matri ſue. iij. Reg. ij. Pete ma
ter mea qđ vis. neqz enim fas ē vt auer/
tam faciē meā. Berſabee interp̄tat pute/
us ſacietatis. Quidā ſūt qui hn̄t puteū
ideſt aīum ſuū gratia dei euacuatū. alij
qui hn̄t ſemiplenū. ſed beata virgo hūit
plenū ⁊ ſupplenū. ⁊ ideo fuit puteus ſa
cietatis. nō debet igit a filio auerti ſz ab
eo in omni ſua petitiōe exaudiri. ¶ Se/
cūdo hz poſſe rōne gratie apud deū iuē/
te. iuxta illud Luce. i. Inueniſti gratiaz
apud deū. Eua quidē p̄didit gratiā ⁊ p
quinqz milia annoꝝ ⁊ amplius p̄dita re/
māſit: ſed beata virgo ipſam iuenit. non
tn̄ ſibi inuenit. ſed etiaz p nobis imo ⁊
p nos. q: ſi p̄ctōres nō fuiſſemus deus de

ipſa carnem nō aſſūpſiſſet. ⁊ iō poſſum⁹
dicere: redde nobis gratiā quā inueniſti
ꝓ nobis ⁊ p nos. C ¶ Tertio hz poſſe
propter obſeqa que regi exhibuit: q: oīa
opa miſericordie ſibi ipēdit. vn̄ xp̄s pōt
ſibi dicere: Eſuriui ⁊ dediſti mihi mādu
care. me. ſ. infantem nutriēdo. Sitiui ⁊
de. mihi bi. tuo lacte virgineo me potan
do. nudus erā ⁊ cooperuiſti me veſtimē
tum tui corporis tribuēdo. Hoſpes eraz
⁊ col. me. ix. mēſibus in tuo vtero me ho
ſpitādo. Infirmus erā ⁊ vi. me infantez
in neceſſitatib⁹ ſubueniēdo. In carcere
erā ⁊ veniſti ad me icarceratū in crucis
patibulo aſſociādo. ¶ Scđo filius fecit
eam camerariā ſuā in ſuo vtero tāquaz
thalamo regali qeſcēdo. decet aūt thala
mū regalē eſſe pulchrū ⁊ depictū ⁊ ſic re
gē ibi qeſcere. D Uterus igit beate vir
ginis fuit pulcher. iuxta illud Cant. iiij.
Tota pulchra es amica mea ⁊ ma. nō eſt
in te. Fuit enim pulchra: q: xp̄s pulchrū
fecit ventrē ſuū. Fuit ſine macula: q: ſpi
ritus ſanct⁹ purgauit eius mētē ⁊ vētrē
p̄s. Sāctificauit tabernaculū ſuū altiſſi/
mus. E ¶ Scđo iſte thalam⁹ fuit depi
ctus triplici colore nigro hūilitatis. al/
bo puritatis. ⁊ rubeo charitatis. Cant.
i. Nigra ſuz. ecce nigredo hūilitatis: ſed
formoſa. ecce cādor puritatis: ſicut pel/
les ſalomonis q̄ erāt pelles arietū rubri
cate. ecce rubedo charitatis. Poſtq̄ iſte
thalam⁹ ſic fuit pulcher ⁊ dpictus: rege
uit ibi dei fili⁹. iuxta illō Luc. i. ⁊ virt⁹
altiſ. i. xp̄s q ē dei virtus ⁊ dei ſapīa: obū
brabit tibi. ⁊ bn̄ dic obūbrabit: q: niſi ibi
deus ſibi vmbrā feciſſet nequaq̄ ipſaz ca
pere potuiſſet. F Deus eiz ē ignis iex/
tinguibilis. Heb. xij. Deus nr̄ ignis cōſu/
mēs eſt. Eſt lux inacceſſibilis. i. Tim. vi.
Lucē hitat iacceſſibilē. eſt dulcedo ieffa
bilis. Ecc. xxiiij. Spūs me⁹ ſup mel dul/
cis. Habēdo igit btā virgo in vtero dei
filiū. hēbat ibi ignē iextinguibilē. lucem
iacceſſibilē. ⁊ dulcedinē ieffabilē. ⁊ cum
ipſa eēt pura creatura: nequaq̄ tn̄ ar/
dorē potuiſſz ſufferre: nec tātā lucē ꝯſpi
cere: nec tātā dulcedinē ſuſtinē niſi ſe ſi/
bi obūbraſſet. ignis enim diuinus ſe ſibi
obūbrauit: q: inter ſe ⁊ aīam beate marie
corpus aſſūptū poſuit ⁊ ſic tn̄ ardorem

ſuſtinere potuit. ſicut hō aliqn̄ inter ſe ⁊
ignē ponit aliqđ mediū. lux diuia ſibi ſe
obūbrauit qn̄ carni terrene ſe vniuit: ⁊
ſic btā virgo lucē icreāta taq̄ i laterna vi/
dere potuit. dulcedo diuina ſe ſibi obū/
brauit: q: tātā dulcedinē carne velauit.
⁊ ſic ipſa tātā dulcedinē ſuſtinē potuit.
velut ſi aliqs aliquē bolū mellis aliquo
extriſeco velaret ne tātā dulcedinē ſenti
ret. ¶ Tertio ſpūs ſcūs fecit eā cellariā
ſuā. iuxta illud Cañ. ij. Introduxit me
rex i cellam vinariā. Vn̄ ipſa dr̄ crater ⁊
aq̄duct⁹. Dr̄ eniz crater q: vinū ſpūs ſci
nobis iſudit. Cant. vij. Umbilicus tuus
crater tornatilis nūq̄ egēs poculis. Eſt
eniz crater q: ſemp iſūdit. eſt tornatilis
q: ſemp circuit: ⁊ iteruz ad p̄imū redit ⁊
nunq̄ idiget poculis: q: quātūcūqz iflu/
at nunq̄ tn̄ deficit. Eſt etiā aqueductus
iuxta illud Ecci. xxiiij. Ego qn̄ aq̄duct⁹
exiui de p̄adiſo. G Per ipſaz eniz taq̄
p aqueductū fluūt aq̄ gratiaꝝ in capuz:
viridariū: ⁊ hortū. Hz capū viridariū ⁊
hortū in q̄ fluit aq̄s gratiaꝝ. iuxta illud
Cant. iiij. Fons hortoꝝ pu. aq̄. vi. q̄ flu/
unt ipetu de libano. hortus btē virginis
ſunt boni ⁊ ſibi deuoti: quia ſuos ſenſus
claudunt ne ad illicita dirigant. in iſtis
oriunt flores virtutū: ſz tn̄ creſcē nō p̄nt
niſi ab iſto aq̄ductu v̄gis fluat i eis fons
gratiaꝝ. iō dr̄: Fons hortoꝝ. Cāpus ſunt
p̄ctōres in qbus nō ē aliq̄ clauſura ſen/
ſuū ⁊ in qbus aruerūt flores ⁊ herbe vir
tutū ⁊ bonoꝝ opeꝝ. Sz ſi ad beatā virgi
nē ꝯuertant: mox ab iſto aq̄ductu fluent
in eos aq̄ viuentes que oīa arida ⁊ mor/
tua viuificabūt. ⁊ iō dr̄ pute⁹ aquaꝝ vi.
q̄ fluūt. Viridariū btē virgis ſūt beati q
ſūt in p̄tia in qbus ipſa ſpatiat. mō ſpa/
tiat inter roſas martyꝝ. mō iter lilia vir
ginū. modo inter violas ꝯfeſſoꝝ. In iſto
viridario fluūt aq̄ ſpūs ſancti. ab iſto cā
nali cum ipetu vehemēti. iō ſubdit: que
fluūt ipetu de libano. Ad hoc aūt ꝙ aq̄
cū ipetu fluāt tria reqrunt. ſ. ꝙ veniant
ab alto: ꝙ fluāt in abūdātia: ⁊ ꝙ nullaz
iueniāt reſiſtentiā. Aq̄ igit ſpūs ſancti ⁊
gratieq̄ fluūt in btīs cū ipetu vadūt. tuz
q: fluūt a mōte altiſſimo trinitatis. tum
q: fluūt in abūdātia maxime plenitudis
tū q: in beatis nullū iueniūt obſtaculuz

alicuius mortalis pctī: nec ēt venialis.
¶ Quarto tota trītas elemoſynariā ſu
am eā fecit. oēs eim elemoſyne q̄ de celo
fluūt p ſuas manus trāſeūt. ipa aūt tāq̄
bona elemoſynaria ōſendit oppſſos: pa
ſcit famelicos: ꝛ veſtit nudos. iō dr̄ de
muliere forti. Prouer. vlti. Dedit p̄dam
domeſticis ſuis ꝛ cibaria ancillis ſuis.
Et ſequit. oēs domeſtici ei⁹ veſtiti dupli
cibus. H Sūt eī quidaꝫ oppreſſi a dia
bolo: carne: ꝛ mūdo: ſꝫ iſta domeſticis ſu
is. i. ſibi deuotis tales hoſtes dat in pre
dā ꝛ facit eos de ipſis hēre victoriam. ꝛ
hoc ē qḋ dr̄. Dedit p̄dā domeſticis ſuis.
Sūt ēt qdaꝫ famelici quos nutrit cibo
ſpūali. iō dr̄ ꝛ cibaria acillis ſuis. Eodē
aūt cibo aīas q̄ ſunt ancille ſue nutrit q̄
ipa nutrit. iuxta illud Cant. v. Comedi
fauū cū melle meo bi. vi. cum lacte meo
ꝛc̄. I Per fauū in quo ē cera ꝛ mel in
telligit xp̄s in quo ē cera humanitatis.
ꝛ mel diuinitatis. ipa igit̄ comedit fauū
cū melle: q: ſumme delectat̄ in viſiōe hu
manitatis: ꝛ in cōtēplatiōe diuinitatis.
Iſto cibo nos paſcit qn̄ grām nobis in
fundit per quā ōlectamur in humanita
te ꝛ diuinitate xp̄i. Deinde ſubdit̄. bibi
vinū meū cum lacte meo. tūc vinū cum
lacte bibit qn̄ ſpūs ſcus eius mētē pfun
dit vino ſpūalis letitie. ꝛ ei⁹ carnē lacte
virginalis mūditie. Iſto potu ēt nos po
tat quādo nos facit hēre vinum iocūdi
tatis i mēte ꝛ lac puritatis in carne. K
Que nūc ſint elemoſine quas iſta elemo
ſynaria dat nobis. ipſa dicit Eccl̄aſtici
xxiiij. Ego mr̄ pulchre dilectōis: ꝛ timo
ris ꝛ agnitōis: ꝛ ſcē ſpei. ipa eīꝫ frīdos i
amore dī iſlāmat. iō dic̄. Ego mr̄ pulchre
dilectōis. ipa p̄ſumptuoſos humiliat. iō
dicit. ꝛ timoris. ipa ignaros ſapia diuīa
illuſtrat. iō dicit. ꝛ agnitiōis. ipſa puſil
lanimes ad ſpem venie reuocat. iō ſub
dit. ꝛ ſcē ſpei. L Sunt ēt quidaꝫ nu
di quos ipa veſtit duplici veſtimēto. iō
dr̄. oēs domeſtici eius. i. deuoti eius ve
ſtiti duplicibus. illud duplex veſtimen
tum ē de quo ibidē dr̄. Byſſus ꝛ purpu
ra indumentū eius. Per byſſum que eſt
cādida intelligit̄ mundītia carnis. Per
purpurā que ē rubicūda intelligit̄ cha
ritatis feruoꝛ. Tunc igit̄ ſuos deuotos

veſtit duplicibus qn̄ eis dat mūditiam i
carne ꝛ feruētē amorem in mente. ¶ Se
cūdo oīa que fuerūt mr̄is. fuerūt filij. iō
dicit filius. ꝛ tua mea ſunt. M In ma
tre quidē tria fuerūt. ſ. ſpūs: aīa: ꝛ corp⁹
iuxta illud. i. Theſ. v. Ipe enim deus pa
cis ſanctificet vos p oīa vt integer ſpi
ritus vr̄ ꝛ aīa ꝛ corpus ſine querela i ad
uentu dn̄i nr̄i Ieſu xp̄i ſeruet̄. Iſta tria
beata virgo dedit filio ſuo. Et iō pōt ſibi
dicē filius verbū ppoſitum. ꝛ tua mea
ſunt. Nā corp⁹ ꝛ vterꝫ ſuū ſibi dedit ad
habitādū. Aīam ſuā aīe xp̄i p amorē vni
uit: ꝛ quodāmō vnaꝫ fecit. Spūm ſuum
diuinitati xp̄i idiſſolubiliter cōiūxit. N
Uirgo eim beata fuit domus dei in qua
fuerūt tria ſolaria p̄dicta. Spūs qui ē
ſolariū ſupius. Aīa que ē ſolariū mediū
Et corpus qḋ ē ſolariū inferius. De his
trib⁹ ſolarijs hui⁹ dom⁹ dr̄ Cant. iij. Fer
culū fecit ſibi rex ſalomō de lignis liba
ni. colūnas ei⁹ fecit argēteas. reclinato
riū aureū. aſcēſuꝫ purpureū: media cha
ritate cōſtrauit. Ferculū dr̄ vas eſcaꝝ. ꝛ
ſignat beataꝫ virginē: in cuius vtero rex
nouē mēſibus ſe pauit. Et fuit de lignis
libani que ſunt iputribilia: q: ipa fuit i
corrupta. Solariū igit̄ infimū fuit eius
corpus ſiue vter⁹ in quo xp̄s requieuit. Et
hoc ē qḋ dr̄. reclinatoriū aureū. Ei⁹ enīꝫ
corpus fuit aureū: q: oīno icorruptū. Et
fuit ſubnixū colūnis argēteis: ita q̄ nū
quā cadē potuit p peccatū. De iſtis colū
nis dr̄ Prouer. i. Sapia edificauit ſibi
domū: excidit colūnas ſeptē. i. ſeptē do
na ſpūs ſcti. Uel ſeptē colūne ſūt ſeptē
virtutes. ſ. tres theologice: ꝛ quattuoꝛ
politice. Solariū mediū ē eius aīa i qua
xp̄s habitauit p amorē. De quo dr̄. Me
dia charitate ōſtrauit. Eius enim aīa in
tantū charitate fuit plena q̄ tota fuit i
amorē cōuerſa. O Sicut enim ferrum
miſſuꝫ in igne totū factū ē ignis: ſic aīa
Marie tota facta ē charitas. i. charitate
ſuccēſa: q: tota fuit ex amore languida.
Cant. ij. Nūciate dilecto q: amore lan
gueo. Quia tota fuit liquefacta. Cant.
v. Aīa mea liq̄facta ē vt dilect⁹ me⁹ locu
tus ē. Quia tota fuit p̄ amore vulnerata
Un̄ dicit: Sponſa vulnerata charitate
ego ſum. Solariū ſupius ē eius ſpūs in

quo xp̄s habitauit p inſepabilē vnionē.
iō dr̄. Aſcēſuꝫ purpureū. Coloꝛ purpu
reus ē igneus: ſanguineus: ꝛ rubicūdus
Eius igit̄ ſpūs fuit rubicūdus ſiue pur
pureus. Tū q: fuit celeſti deſiderio inflā
matus. Tū q: fuit in xp̄i paſſiōe doloꝛis
gladio cruētatus. Tuꝫ q: fuit charitate
dei repletus.

¶ Dn̄ica in ramis palmaꝝ. Sermo pri
mus.

79

Cum appꝛopinquaſſet ie
ſus hieroſolymis ꝛ
veniſſꝫ betphage ad mōteꝫ
oliueti. Mat. xxi. Tota cōti
nētia hui⁹ euāgelij ōprehēdit̄ i quattu
oꝛ obſeqis q̄ xp̄o fuerūt hodie exhibita.
¶ Quoꝝ primū fuit exhibitū a diſcipu
lis. ¶ Scōꝫ a iumētis. ¶ Tertiū a turbis
¶ Quartū a pueris. A Primū igit̄ ob
ſequiū fuit exhibitū a diſcipulis. Sciēs
eīm ieſus q̄ appꝛopinquaret tp̄s ſue paſ
ſionis: appꝛopiquare voluit loco paſſio
nis. vt dic̄ Beda. Et cū veniſſꝫ betphage
que erat vic⁹ ſacerdotū i monte oliueti
duos diſcipulos miſit in hierl'ꝫ. B Iſti
duo diſcipuli ſcōꝫ quoſdā fuerūt petr⁹ ꝛ
philipp⁹ quos miſit binos pp fraternā
ſocietatē. Eccs. iiij. Meli⁹ ē duos eē ſi
mul q̄ vnū. tū pp ōbī auctoꝛitatē. deut̄.
xix. In oꝛe duoꝝ aut trium teſtiū ſtat oē
ōbū. Tū pp geminā charitatē dei. ſ. ꝛ p
ximi. Tūc dixit eis: Ite in caſtellū qḋ cō
tra vos ē: ſupple poſitū. Et nō vocat hie
ruſalē ciuitatē. q: nō erat ibi ciuiū vni
tas: ſꝫ multiplex diſcoꝛdia iter eos. Uo
cat aūt eā caſtellū: q: munita erat armis
malitie ōtra xp̄ꝫ. Pꝛecepit aūt eis vt ad
ducerent aſinā ꝛ pullū. ꝛ ſiqs aliqḋ eis
dicēt: rn̄derēt ei. q: dn̄s his opus hꝫ. Nō
dixit eis dicite q: dn̄s nr̄: ſꝫ dn̄s vniuer
ſaliter. q: ſic dicit Chꝛyſ. ibidē. Ego ſum
dn̄s oīum nō ſolū illoꝝ q mihi ſubiecti
ſunt: ſꝫ ēt illoꝝ q mihi ōtrarij ſūt. Boni
eīm mei ſūt ōditiōe ꝛ volūtate. pctoꝛes
aūt mei ſunt ōditōe: volūtate aūt diabo
li. Idē ēt Chꝛy. dicit q̄ dn̄s iumētoꝝ nō
pmiſiſſet vt pſone ignote ea accepiſſent
niſi ſpūs xp̄i pueniſſet qui coꝛ ipius dn̄i
pparaſſet. ꝛ ſic qn̄qꝫ diſcipuli aſinā ꝛ pul
lū ad xp̄ꝫ adduxerūt. ¶ Scōꝫ obſequiū
fuit ſibi exhibitū a iumētis. Uolēs igit̄

xp̄s iplē ppꝛhetiā zach. ix. dicētis. Ecce
rex tuus venit tibi māſuetus. Fecit ſibi
adduci aſinā ꝛ pullū. Dr̄ eīm q̄ i hierl'ꝫ
qdā aſina cōis ſeruabat̄ p paupibus ad
poꝛtādū aquā cū ciuitas eēt i alto ꝛ ha
beret aque penuriā. ꝛ pp alia opa neceſ
ſaria. Et erat aū domū alicuius ligata:
ꝛ qui idigebāt tenebant̄ illo die ad lo
cū eā reducē ꝛ pabulum ſibi dare. Pul
lus aūt p hoc eodē ope nutriebat̄. Qui
dam aūt dicūt q̄ xp̄s nō ſedit ſup vtrū
qꝫ iumētū: ſꝫ tm̄ ſup pullū. Un̄ ꝛ ceteri
euāgeliſte nō faciūt mētōeꝫ niſi de pul
lo: ꝛ maxime q: breuis via erat. Et iō ſeſ
ſione vtriuſqꝫ iumēti nō idigebat. Alij
dicūt q̄ pꝛio ſedit ſupꝛa pullū: ſꝫ q: laſci
uus erat ꝛ viā rectā nō tenebat: eū deſcē
dē fecerūt: ꝛ ſup aſinā eū poſuerunt. Sꝫ
cū iſta ſeſſio ſup iumēta nō fieret pp ali
quā neceſſitatē ſꝫ tm̄ pp myſticaꝫ ſignifi
cationē: nō vr̄ aliqḋ incōueniēs dicē: q:
lꝫ via breuis eēt: xp̄s tm̄ ſup vtrūqꝫ ſedē
voluit. pꝛio ſup aſinā: poſtea ſup pullū:
vt ſignificaret q̄ vtrūqꝫ pplm ad fidem
ſuā debebat adducē: ꝛ vtrūqꝫ ad fidē cō
iungē. Qḋ iplētū fuit i pꝛimitiua eccl'a
qn̄ multitudo iudeoꝝ ad fidē cōuerſa ē
Iſtud tm̄ maxime in vltimis fiet tpibus
qn̄ plebs iudaica ōuertet̄. Per aſinam
eīꝫ intelligit̄ plebs iudeoꝝ: q̄ fuit mr̄
gētiū ꝛ edomita multitudine p̄ceptoꝝ.
Per pullū vō intelligit̄ ppl's gētiliū li
ber ꝛ laſciuus cui nullus ceteroꝝ frenū
impoſuit coꝛrectōis. ¶ Tertiū obſequiū
fuit ſibi exhibitū a turbis: q: qdam eoꝝ
ſternebant in via veſtimēta ſua. quidam
ramos palmaꝝ. ꝛ iſta faciebant. Tū pp
reuerentiaꝫ quā ad ipſum habebāt. Tū
pp miracula que faciebat. Et maxime p
pter ſuſcitationē lazari. ſicut dr̄ Io. xi.
Tum etiam vt iumenta leui⁹ ꝛ ſine leſio
ne incederēt. ¶ Quartū obſequiuꝫ fuit
ſibi exhibitū a pueris qui clamabant.
Oſanna filio dauid: bn̄dictus qui venit
ꝛc̄. Un̄ dr̄ infra. Uidētes aūt pꝛincipes
ſacerdotū pueros clamantes in templo
oſanna filio dauid. Ipſi eīꝫ pueri ꝛ cete
re turbe que antecedebant ꝛ que ſeque
bant̄ cū laudibus ꝛ canticis xp̄m vſqꝫ i
tēplum deduxerūt. Et cū quidaꝫ ex pha
riſeis dicerent chꝛiſto ſicut habet̄ Luce

xviij. vt iſtos tacē faceret: rn̄dit. Dico vo
bis ꝙ ſi hi tacuerint lapides clamabūt.
L Sup:adicta quattuor obſequia a no
bis xp̄o ſunt exhibēda. ¶ Primū perti/
net ad p̄dicatores. ¶ Scōm ad peniten/
tes. ¶ Tertiū ad actiuos. ¶ Quartū ad
cōtēplatiuos. ¶ Primū enim obſequiū
exhibitum fuit a diſcipulis qui aſinam
⁊ pullū ad xp̄m adduxerūt. Iſti ſunt pre
dicatores qui beſtias. i. peccatores beſtia
les debēt ſuis p:edicatiōibus cōuertere
ad dn̄m ⁊ ad xp̄m adducere: ⁊ ſic illi q
erant brutales fiunt rōnales. Peccator
enim vere beſtialis ē. Nam beſtia ſuper
terraꝫ reſpicit. Tales ſunt auari qui ſu/
per terraꝫ reſpiciūt. p̄s. Oculos ſuos ſta.
de. in ter. Beſtia vna femina non ē cōtē/
ta: ſed plures inuadit. Tales ſunt luxu/
rioſi qui ꝓp:ia vxore nō ſunt cōtēti. Hie
re. v. Unuſquiſqꝫ ad vxorē ꝓximi hinnie/
bat. Et ibidē. Equi amatores in feminas
⁊ emiſſarij facti ſunt. Beſtia etiaꝫ nō re/
gitur ratiōe. Tales ſunt ſuperbi qui nō
regunt ratione: ſed ꝓp:ia volūtate dicē
tes illud Sap. ij. Opp:imamus pauperē
iuſtum ⁊c̄. Sit aūt fortitudo nr̄a lex iu/
ſticie. Quādo aūt peccator cōuertit ad
deū: tunc ille qui erat beſtialis efficitur
rationalis. De talibus dī. i. Cor. vi. Qui
hn̄t vxores tāquaꝫ non hn̄tes ſint. ⁊ qui
vtunt hoc mūdo tāquaꝫ nō vtant. ⁊ qui
gaudēt tāquaꝫ non gaudētes. Ille ha/
bet vxorē tanquam non hn̄s qui ea vtit
non ad voluptatis expletionē: ſed ad fi/
liorum ꝓcreationē: Ille hoc mūdo vtit
tāquaꝫ nō vtat qui diuitias retinet non
ad vanitatē: ſed ad neceſſitatē ⁊ ad pau/
perū ſuſtētationē. Ille gaudet tāquā nō
gaudeat qui inter ꝓſpera non effertur i
elationē: ſed humiliter recognoſcit ſuā
ↄditionē. B ¶ Scōm obſequium xp̄o
fuit exhibitū a iumentis qui ip̄m ſeſſorē
habuerūt. Iſti ſunt penitētes qui ſi ha/
buerint aliqū ſeſſorē diabolū: mō debent
habere ſeſſorē xp̄m. ſ. vt rō ſubijciat deo
⁊ caro ſubijciat rōni ⁊ ratō dn̄et carni: ⁊
tūc ē pax in domo aīe. Dicit eniꝫ Augu.
ſup p̄s ꝙ aliqū in domo maritus ⁊ vxor
aduerſuꝫ ſe diſſentiunt: ⁊ tunc ē ibi pu/
gna ⁊ labor moleſtus. Si aūt marit⁹ vin
catur ⁊ vxor dominetur: tunc eſt ibi pax

ſꝫ peruerſa. Si vero vxor ſubijcit ⁊ ma/
ritus dn̄at: tunc ē ibi pax recta. Pōt ē
addi quartū qn̄. ſ. vir ⁊ mulier bn̄ cōue/
niunt. nec in aliquibus vxor honeſtis re
ſiſtit viro: nec vir vxori ſed mutua pace
gaudēt: tunc eſt pax optima ⁊ perfecta.
Uxor ſicut idē Augu. dicit caro ē. vir au
tem rō. In p̄nti aūt vita iſte vir ⁊ vxor
valde diſſentiūt. Iuxta illud Gal. v. Ca/
ro enim cōcupiſcit aduerſus ſpūꝫ ⁊ ſpi/
ritus aduerſus carnē. hec enim ſibi inui
cem aduerſant. Et iō mō i ſanctis viris
eſt labor moleſtus. Qn̄ aūt caro dn̄atur
⁊ rō ſubijcitur: tunc in domo aīe eſt pax
ꝑuerſa. Iō dicit Bern̄. Dn̄am ancillari
⁊ ancillam dn̄ari magna abuſio eſt. Qn̄
vero caro ſubijcit rōni ⁊ rō deo: tunc in
domo aīe pax ē recta. Taliter carnē ſuā
ſubijciebat ap̄ls. i. Cor. ix. dicēs: Caſti/
go cor. me. ⁊ in ſer. re. Augu. vbi ſupra.
Expedit inferius ſubijci ſupiori. agno/
ſce ordinē. quere pacē. tu. deo. tibi caro.
tu maiori. minor tibi. ſeruias tu ei qui fe
cit te: vt tibi ſeruiat qō factum eſt ꝓpter
te. Perfectiſſima aūt pax ē qn̄ nec ſpūs
carni nec caro ſpūi reſiſtit: ſꝫ quicquid
vult ſpūs vult ⁊ caro. ⁊ ecōuerſo. ⁊ illō
ē in patria. Iuxta illud. Yſa. xxxij. Se/
debit populus in pulchritudine pacis.
in tabernaculis fiducie. in requie opulē
ta. E ¶ Tertiū obſequiū fuit xp̄o exhi
bitum a turbis: qꝛ in via ſtrauerūt veſti/
menta. ramos oliuaꝝ ⁊ palmaꝝ. Et illō
ptinet ad actiuos. Quoꝝ quidam ſunt
incipiētes. quidā ꝓficientes. quidam ꝑ/
fecti. ⁊ quidā pſeuerātes. Ad incipiētes
ptinet habere opa miſericordie. Et iſti ſi
gnificant per illos qui ſternebāt xp̄o ra
mos oliuarū. Per oleū enim miſericor/
dia intelligit: qꝛ oleū miſericordia inter/
p̄tat. Dicit enim ibi glo. Oliua lucis
miniſtra ē: ⁊ laborū ⁊ doloꝝ ſolatium ē.
⁊ eminet ceteris liquoribus. F Ex qui/
bus verbis habet ꝙ ipſa elemoſyna va/
let homini i vita: qꝛ dolorē ⁊ vuln⁹ pec/
cati ſanat. iō dī ꝙ ē doloꝝ ſolamē. Ualꝫ
in morte: qꝛ ad inſtar lucerne viam aīe
dmōſtrat ne in tenebris mortis incidat.
iō dicitur ꝙ ē lucis miniſtra. Ualet etiā
poſt mortē: quia aīam ſurſum leuat. iō
dī ꝙ excellit cunctos liquores. Iſta tria

ponit Raphael angelus Thob. iiij. Ele
moſyna a morte liberat. ⁊ ipa ē que pur/
gat peccata. ⁊ facit inuenire vitā eternā.
Ad ꝓficientes. ſ. qui ꝓficiūt de virtute i
virtutē pertinet exhibere alijs exempla
virtutū ⁊ bonoꝝ opationem. Iſti ſignifi
cantur p illos qui veſtimenta ſua in via
ſternebant. Ueſtimēta aīe diuerſoꝝ colo
rum ſunt varietates diuerſaꝝ virtutuꝫ.
G Nam charitas ibi ponit colorē aure/
um. humilitas nigrum. puritas album.
meditatio paſſiōis xp̄i rubeū. ↄtēplatio
reſurrectionis viridē. De iſtis varietati
bus dī in p̄s. Aſtitit regina a dex. tuis in
veſti. deau. cir. va. Tūc igit iſta veſtimen
ta virtutū in via ſternimus quādo ea ali
is in exēplū p:ebemus. Ceſarius. Bene/
dicta deo aīa illa cuius humilitas alte/
rius cōfundit ſupbiam. cuius patientia
ꝓximi extinguit iracūdiā. cuius obediē
tia pigritiā alterius increpat. cuius fer/
uor inertiaꝫ alieni corporis ſuſcitat. qui
ꝓximi ſui turbatū p:e ira oculū cordis:
grā cōſolatiōis atqꝫ edificatiōis illumi/
nat. Ad perfectos ⁊ pſeuerantes ptinet
ſemp in dei ope cōtinuare. Iſti ſignificā/
tur per illos qui ſternebāt in via ramos
palmaꝝ. Palma eniꝫ ſemp viret in vere
i autūno. i eſtate. ⁊ in hyeme. Tales in
ſeruitio dei debent ſemp viuere ⁊ florere
in vere iuuētutis. in autūno ſenectutis.
in eſtate ꝓſperitatis p tēperātiaꝫ. in hye
me aduerſitatis p patiētiā. ¶ Quartuꝫ
obſeqū fuit xp̄o exhibitū a pueris ⁊ a tur
bis q eū laudabāt dicētes: Oſāna filio da
uid. Oſāna idē ē ꝙ ſalua obſecro. ⁊ illō
ſpectat ad ↄtēplatiuos q debēt inſiſtē lau
dibus diuinis ⁊ oratiōibus deuotis. H
Tūc aūt orō ē deuota ⁊ deo grata quan/
do hꝫ tria. ¶ Primo qn̄ a feruore cordis
ē emiſſa. Et hoc notat cū dī. Clamabāt.
Intēſum eniꝫ deſideriū animi ē magn⁹
clamor in auribus dei. De iſto clamore
dī Exo. xiiij. Quid cla. ad me. ¶ Scdo
qn̄ fundit cū fiducia. Et hoc notat cum
dixerūt: Filio dauid. Magnaꝫ eniꝫ fidu
ciam ⁊ ſpem de nr̄a ſalute habere debe/
mus ⁊ poſſumus qn̄ ipm eē fratrē noſtrū
⁊ de noſtra natura ꝓgenitū ↄſideramus
Bern̄. Puto qꝛ me iam ſpernere nō pote
rit os ex oſſibus meis: ⁊ caro de carne

mea. ¶ Tertio qn̄ petunt digna. ſ. illa q
ſunt ad ſalutē eternā. qō notat cū dicit.
Oſanna in excelſis. i. nō petimus ſalutē
in infimis: ſed maxime ſalutē petimus
in excelſis.

¶ Eadē die dn̄ica in ramis. Sermo ſe/
cundus. So

Plurima aūt turba ſtra/
uerūt veſtimē/
ta ſua i via. Hodie ſancta ma/
ter eccleſia duas ꝓceſſiōes re
colit. ¶ Prima fuit qua iudei xp̄ꝫ a mō
te oliueti vſqꝫ hierl̄m cū ramis oliuarū
⁊ palmaꝝ magnis cāticis aſſociauerūt.
Et iſta ꝓceſſio fuit magne reuerentie ⁊
honoris. Et iſtā rep̄ntat eccleſia in euan
gelio hodierno. ¶ Scōa fuit qua ijdem
iudei xp̄m a hieruſaleꝫ vſqꝫ ad montem
caluarie cum magnis obp:obrijs ⁊ irri/
ſionibus deduxerūt. Et iſta fuit ꝓceſſio
magne ignominie ⁊ doloris. Et iſtaꝫ re/
p:eſentat i paſſiōe que recitat hodie. A
¶ Circa primā ꝓceſſionē quattuor ſunt
videnda. ¶ Primo a quibus iſta ꝓceſſio
facta ſit. Quia non eſt facta a magnis ⁊
diuitibus: ſꝫ a pueris ⁊ paupibus. Un/
de dī. Plurima aūt turba ſtrauerūt ve/
ſtimenta ſua in via. imo qn̄ paupes ⁊ hu
miles hodie xp̄m ſuſceperūt ⁊ ꝓceſſiona
liter deducebant: phariſei ⁊ principes
ſacerdotū eius mortē tractabant. Sim/
plices enim ⁊ pauperes xp̄o adherebāt.
diuites vero ⁊ potentes xp̄m fugiebant.
Unxp̄s de oībus diuitibus vnū ſolum
habuit amicū. ſ. zacheū. De quo habet
Luc. xix. De oībus potē. vnū. ſ. cēturio/
nem. de quo habet Mat. viij. De oibus
ſapiētibus vnū. ſ. nichodemū de quo dī
Joānis. iij. Un̄ ap̄ls. i. Cor. i. Uidete vo
cationē vr̄am frēs qꝛ nō multi ſapiētes
ſcōm carnē. nō multi potētes. nō multi
nobiles. ſed que ſtulta ſunt mūdi elegit
deus vt ↄfundat ſapiētes ⁊c̄. B ¶ Se
cundo videndū ē quare xp̄s vadens ad
mortē tantū honorē voluit accipe: cum
alīs honorē regni reſpuerit. ſicut pꝫ Jo.
vi. Ad qō dicēdū ꝙ hoc iō fecit vt ille q
in magnis honoribus cōſtitutus ē: debꝫ
memoriaꝫ mortis hēre ſi nō vult ſupbi/
re. Si eiꝫ qs magnas diuitias hꝫ cogi/
tet ꝙ vadit ad mortē: ⁊ ꝙ de omnibus

ſuis diuitijs nihil pter cilicīū vel ſaccū portabit ſecū. Vn̄ dicebat Job q̄ fuerat rex magnus. Job. xvi. Saccum ꝯſui ſup cu. meā ⁊ ope. ci. carnē meā. Itē eiuſdē i. Nudus egreſſus ſū de vtero mr̄is mee: ⁊ nudus reuertar ⁊c̄. Siqs ēt eſt in magnis honoribus ꝯſtitutus: cogitet q: vadit ad mortē. vbi ſi erat in gradu ſupmo ponet' i loco infimo. i. ſub terra. Si aſcēderat ſup alios eis iperādo: ſerpentes ⁊ beſtie ſup foueā eius aſcēdēt eā calcādo Ecc̄. x. Cū eñ morieť hō hereditabit ſerpētes beſtias ⁊ vermes. Si aliqs vel aliqua tenet corpus ſuū in delitijs diuerſis ipm̄ delicate nutriēdo diuerſis colorib' faciē depingēdo. pcioſis ⁊ diuerſis mutatorijs ornādo. voluptates carnis exercēdo. cogitet q: vadit ad mortē vbi vermes corpus ſuū tā delicate nutritū comedēt ⁊ lacerabūt. Job. xxi. Viſcera ei' plena ſūt adipe: ⁊ medulla oſſis illi' irrigant': ⁊ tn̄ i puluere dormiēt ⁊ vermes opiēt eos. C Tertio videndū ē qre xp̄s tāto honore ſibi exhibito lachrymas voluit imiſcē. Dicit eñ Luc. xix. Qui cum duceret cū tāto honore i hierl'ē videns ciui. fleuit ſup illā. Qđ qdē xp̄s fecit vt oñderet ꝙ oīa gaudia ⁊ honorabilia huius mūdi lachrymis ⁊ dolorib' ſunt admixta. In celo qdē ſūt oīa pura. In mūdo oīa mixta. In inferno oīa feculenta. Vn̄ Aug. i li. đ ciui. dei lib. xxij. cap. xxx. in pſona dei ponit octo puriſſima q̄ ſūt in celo dicēs: Quid ē aliđ ero illoꝝ dñs niſi ero eis oīa q̄cūqꝫ deſiderant. ſ. vita: ſalus: victus: copia: glīa: honor: ⁊ pax: ⁊ oīa bona. Iſta oīa in celo pura ſunt. in mūdo mixta. in iferno feculēta. ⁊ vt oīa illa poſſim' melius vidē ſingula pcurramus. Vita put eſt in mūdo ē mixta: q: ibi eſt vita ⁊ mors. Prout ē in iferno eſt feculēta: q: nō ē niſi ſola mors ſine vita. Salus put eſt in celo pura eſt: q: ibi eſt ſalus ſine egritudine. Prout ē in mūdo eſt mixta: q: ē ſalus ⁊ egritudo. Prout ē in iferno eſt feculēta: q: ibi ē egritudo ſine ſanitate. Victus. i. ſatietas put ē i celo eſt pura: q: ibi eſt ſatietas ſine eſurie. Prout eſt in mūdo eſt mixta: q: ibi ē eſuries ⁊ ſatietas. Prout eſt in iferno eſt feculēta: quia ibi eſt eſuries ſine ſatietate.

Copia. i. diuitie put ſunt in celo ſūt pure: q: ibi ſunt diuitie ſine paupṫate. Prout ſunt in mūdo ſūt mixte: q: ibi ſūt diuitie ⁊ paupṫas. Prout ſūt in iferno ſunt feculēte: q: ibi ē ſola paupṫas ſine diuitijs. Glīa. i. pulchritudo put ē in celo eſt pura: q: ibi ē pulchritudo ſine deformitate. Prout eſt in mūdo eſt mixta: q: ibi eſt pulchritudo ⁊ deformitas. Prout eſt in iferno eſt feculenta: q: ibi eſt deformitas ſine pulchritudine. Honor put ē in celo ē purus: q: ibi eſt honor ſine idignitate. Prout eſt in mūdo eſt mixtus: q: eſt honor ⁊ indignitas. Prout eſt in iferno eſt feculētus: q: ibi ē dedecus ſine honore. Pax put eſt in celo eſt pura: q: ibi eſt pax ſine pugna. Prout eſt in mūdo eſt mixta. q: eſt ibi pax ⁊ pugna. Prout ē in iferno eſt feculenta: q: ibi eſt pugna ſine pace. Oīa bona put ſunt pura ſūt in celo: q: ibi ſunt oīa ſine aliquo malo. Prout ſunt in mūdo ſunt mixta: q: ibi ſūt bona ⁊ mala. Prout ſūt in iferno ſūt feculēta: q: ibi ſunt mala ⁊ nulla bona. Propter illa ſignificāda dicit pph̄eta. Calix in manu dñi vini meri plenus mixto ⁊ iclinauit ex hoc in hoc: verūtn̄ fex eius nō eſt exinanita. B Ex qbus verbis habeť ꝙ dñs hꝫ tres calices. ℣ Unus ē plenus vino mero: iſte eſt celū. Iſte eñ calix plenus vita: ſanitate: ſatietate: diuitijs: pulchritudine: honore: pace: ⁊ oib' bonis. ℣ Alius calix eſt plenus mixto: iſte eſt mūdus. Iſte eñ calix ē plen' cū vita. cū morte. cū ſanitate. cū egritudie. ſatietate eſurie. diuitijs paupertate. cū pulchritudine deformitate. honore ignominia. pace pugna. bōis ⁊ malis. ℣ Tertius calix eſt infernus: ⁊ iſte eſt plenus fece. Eſt enim plenus morte: egritudine: eſurie: paupertate: deformitate: dedecore: ignominia: pugna: ⁊ omnib' malis. C Quarto vidēdū eſt quare xp̄s noluit ſup equū ſedere: ſed ſuper aſinā. Quod ideo fecit ad inuendū ꝙ non ſedet i cordibus ſuperborū: ſed humiliū ⁊ māſuetoꝝ. Chryſ. Non ſedet xp̄s in curru aureo pcioſa purpura fulgēs. non aſcendit ſup feruidū equū diſcordie amatorē ⁊ litis: ſed ſup aſinā trāquillitatis ⁊ pacis amicā. Per equū igiť ſuperbus. per

aſinā humilis deſignať. Equus enim ſi tangiť recalcitrat. aſinus ſi tāgiť manſuete morať. Sic ſupbi ſi reph̄ēdunť ipatienter ferūt. māſueti patiēter audiunt. Quedā aīalia ſunt q̄ nō pmittūt ſe tāgi. ſiue q: arrogātia ſunt: ſicut equus ⁊ leo. Siue q: nimis ſilueſtria ſūt ⁊ domeſticari nō pñt: vt lupus. Siue q: pūgitiua: vt ericius. E Tria genera hoium ſūt qui nolūt reph̄endi. ℣ Primi ſūt ſupbi. Iſti ſunt ſicut equus vel leo qui dedignātur tāgi vel reph̄ēdi. Heb. xij. Beſtia q̄ tetigerit montē lapidabiť. Ecc̄. xiij. Diues iniuſte egit ⁊ fremebit. paup aūt leſus tacebit. ℣ Alij ſūt in malū idurati q̄ inſtar lupi nō pñt domeſticari nec ad bonū induci. Eccs. i. Peruerſi difficile corri. tales nolunt corripi. Eccī. xxxij. Pctōr hō vi. correctionē. ℣ Tertij ſunt hoies aſtuti qui ſi tāgunť. i. arguuntur ſtatim ſicut ericius p excuſatiōes multiplices ſe abſcōdunt. cū tn̄ dicať Prouer. xviij. Qui abſcōdit ſcelera ſua nō dirigeť. tales ēt pūgunt: q: reprehēdentes odiūt. Amos v. Odio habuerūt corripiētē. F C Circa ſcđaꝫ pceſſionē duo ſunt ꝯſiderāda. ℣ Unū eſt ꝙ in magna illa pceſſiōe fuit magna pſonaꝝ varietas. Quidā fuerūt ibi boni: qdā mali. Bonoꝝ autē fuerunt tres diſe. Quidā enim fuerūt boni q̄ poſtea fuerūt mali. ſed tn̄ poſtea recuperauerūt bonitatē. ſicut. ſ. apl̄i qui fidē pdiderūt ſed poſtea recupauerūt. Alij fuerūt boni qui facti fuerūt mali ⁊ nūquaꝫ recupauerunt bonitatē: ſicut iudas. Alij fuerūt boni qui ſemp ſeruauerūt bonitatē: ſicut beata virgo. Maloꝝ aūt due ſūt diſe. Quidā eñ fuerūt mali qui poſtea facti ſunt boni: ſicut latro a dextris ⁊ lōginus. Alij fuerūt mali qui ſemp in ſua malitia pſeuerauerūt: ſicut latro a ſiniſtris: ⁊ iudei qui xp̄m crucifixerunt. G Ab illa pceſſiōe quidā fugerunt corde ⁊ corpe: ſicut apl̄i q̄ corporalr xp̄m reliqrūt ⁊ fidē pdiderūt. Alij fugerunt corde ſꝫ nō corpe: vt Maria magdalena ⁊ cetere mulieres q̄ iuxta crucem corpalr ſteterūt ſꝫ tn̄ fidē pdiderūt ⁊ amiſerunt. Alij fugerūt corpe ſed non corde: ſicut crediť de iacobo fratre dñi. đ quo dicit Hiero. in lib. de viris illuſtrib' ꝙ in paſſiōe dñi

votū vouit ſe nō comeſturū donec videret xp̄m reſurgentē. Videť ergo ꝙ ille fidē de reſurrectōe habuit: ⁊ timore mortis fugit corpore ſed corde ſtetit. Alij ſūt qui nō fugerūt nec corde nec corpore: ſicut virgo beata que iuxta crucē ſtetit ⁊ fidē integralr ſeruauit. H Scđꝫ qđ in iſta pceſſiōe oſtēdiť eſt in iudeis magna volūtatis mutabilitas. ℣ In pma pceſſione fecerūt iudei ſibi ſex magnos honores. ℣ In ſcđa fecerūt ſibi ſex magna vituperia ⁊ ꝯfuſiones. ℣ Nā in pma cū magna reuerētia ⁊ deuotiōe ipm̄ ſuper aſellū poſuerūt. ℣ In ſcđa cum magna ignominia in patibulo affixerūt. C In prima veſtimenta ſua in via ſtrauerunt. C In ſcđa ipm̄ veſtimētis pprijs expoliauerūt. C In pma cū ramis oliuaꝝ ⁊ palmaꝝ ſibi obuiā pceſſerūt. C In ſcđa ſpinas acutiſſimas eius capiti infixerūt C In pma appellauerūt eū regē: vt habeť Joā. xij. C In ſcđa negauerūt eū ēē regē dicētes: nō hēmus regē niſi ceſarē C In pma appellauerūt eū ſaluatorē dicētes: oſanna. i. ſalua obſecro. C In ſecūda negauerūt eū ēē ſaluatorē: q: ēt ſeipm̄ ſaluare non poterat: dicentes. alios ſaluos fecit: ſeipm̄ ſaluare nō pōt. C In pma dixerūt ipꝫ ēē bn̄dictū ⁊ in nomine pr̄is veniſſe in mūdum dicētes: Bn̄dict' q̄ venit in noīe dñi. C In ſcđa dixerunt ipꝫ ēē malefactorē ⁊ cruci patibulo affigēdū dicētes: ſi nō eēt hic malefactor: nō tibi tradidiſſem' eū. tolle tolle crucifige eū. ecce q̄nta inſtabilitas fuit in iſtis: q: quem tm̄ honorauerunt: poſtmodū ſtatiꝫ ignominioſe tractauerunt.

C Feria ſcđa ſexte hebđe quadrageſime Sermo primus.

Si exaltat' fuero a terra oīa trahā ad meipm̄. Joā. xij. Xp̄s vocat hic exaltationē ſuā ꝫ paſſionē ſicut euāgeliſta exponit dicēs: hoc autē dicebat ſignificās qua morte eſſet moriturus. Scđm enim Chryſo. dicēdo: oīa trahā. plus dicit q̄ ſi dixiſſet: reſurgā. ſi enim dixiſſet tm̄ reſurgā: ſignificaſſet reſurrectionē ſed nō tractionē. dicendo vero trahā vtrūqꝫ innuit: q: nō poſſꝫ trahere niſi reſurgeret. hoc aūt ꝙ dicit oīa trahā tribus modis

exponit ſcôm Aug. ⁋ Primo vt hoc nõ
intelligat q̄tũ ad vniuerſitatẽ oĩum ho
minũ q: nõ oẽs ſunt tracti. ſed q̄tũ ad i/
tegritatẽ nature. ſ. ſpũm: aĩaz: ꝛ corpus.
Trahit eĩm ſpm̃ ſibi dãdo ṽe fidei agni
tionẽ. Trahit aĩam p gr̃e ĩfuſionẽ. Tra/
hit corpus p beatã reſurrectionẽ. ⁋ Uel
hoc q̄ dicit oĩa. referꝫ ad oĩa p̄deſtinata
ad ſalutẽ: vel referꝫ ad oĩa genera homi
nũ. q: de oĩbus generibꝰ hoĩum aliq̄ ſũt
tracti. ſ. de oĩbus liguis. d̃ oĩbus ritibꝰ.
de oĩbus gradibus. In verbis aũt p̄e/
miſſis duo ponunꝫ. ⁋ Primo igiꝫ poniꝫ
genus paſſiõis cũ dꝛ: ſi exaltatus fuero
a terra. ⁋ Scd̃o fructus paſſiõis cũ dꝛ:
oĩa tra. ad meip. A ¶ Circa p̄mũ notã
dũ q̄ xp̃s noluit mori in aliq̄ domo: nec
ſub aliquo tecto: ſed in aere voluit exal/
tari triplici rõne. ⁋ Primo q̄dẽ q: aer ẽ
elemẽtũ cõe. põt enĩ hõ habere ꝓpriam
terrã vel ꝓpriã aquã: vel ꝓpriũ ignẽ. Ae
rem vero ꝓpriũ nemo hẽre põt. ⁋ Secũ
do q: eſt elemẽtũ mediũ inter celũ ꝛ ter/
ram. ¶ Tertio q: eſt elemẽtũ imũduz ex
fumo hoſtiaꝝ idolis imolataꝝ. xp̃s er/
go voluit p̄mo in aerẽ exaltari ad inuen
duz q̄ ſicut aer ẽ oĩbus cõis: ſic ꝛ paſſio
xp̃i. nã paſſiões alioꝝ ſanctoꝝ fuerũt p/
priẽ. q: petrus paſſus ẽ ꝓpter ſe. paulus
ꝓpter ſe. ꝛ ſic de alijs. Xp̃s aũt nõ ẽ paſ/
ſus ꝓpter ſe ſed cõiter propter oẽs. B
Sua eniz paſſio fuit cõis illis q̄ in celo
ſũt. ſ. angelis q̄ ſunt repati. illis qui ſũt
in mũdo: q: p ſuã paſſionẽ ſunt ſaluati.
Col. i. Pacificãs oĩa p ſanguinẽ crucis
eius: ſiue q̄ i terra. i. hoĩes: ſiue que in ce/
lis. ſ. angelos. fuit cõis illis q̄ ſunt ſub
terra. i. ſanctis patribꝰ qui erãt in limbo
q: inde ſunt liberati ꝛ illuminati. Eccli.
xxiiij. Penetrabo iferiores p̄tes terre ꝛ
iſpiciã oẽs dormiẽtes ꝛ illuminabo oẽs
operantes in dño. Nõ fuit aũt cõis illis q̄
ſunt in ꝓfundo terre. i. demonibꝰ q: ſũt
in malitia idurati. ꝛ ideo mãſerũt i ſup/
plicijs deſolati. Yſa. liiij. qui dicit ꝓfun
do deſolare. C ¶ Scd̃o xp̃s voluit in
aerẽ exaltari ad inuẽdũ ſicut aer eſt me/
diũ inter celũ ꝛ terrã. ſic xp̃s fuit media/
tor iter deuz ꝛ hoĩem. Gal. iij. Mediator
nõ vnius ẽ nature ſed duplicis diuie. ſ.
ꝛ humane. ꝛ iõ ſicut aer ex p̄te ſuperiori

hꝫ puritatẽ per quã ↄuenit cũ celo. ꝛ ex
p̄te inferiori hꝫ quãdã groſſitiẽ p quam
ↄuenit cũ terra. ſic ꝛ xp̃s eſt medius iter
deũ ꝛ hoiez: q: cũ deo ↄuenit ipſe ratiõe
nature diuine: cuz homine vero ratione
nature humane. Erat igiꝫ diſcordia iter
deũ ꝛ hoĩem. nã deus ↄquerebaꝫ de hoĩe
q: eius mãdata nõ ſeruauerat. hõ ↄque/
rebaꝫ de deo: q: creaturã ſuã reliq̄rat. iõ
venit xp̃s ꝛ mediatorẽ ſe fecit. D Me/
diator aũt iter deũ ꝛ hoĩem tria debebat
hẽre. ¶ Pr̃io ſilitudinẽ vt eẽt ſimilis ho
mini in natura ꝛ in defectibus naturali
bus vt ſic hoĩ ↄpati ſciret. ¶ Scd̃o eq̄li
tatẽ ne hoĩem p potentiaz grauaret. eũ
grauaret poſſet corã iudicio dei ipm̃ cõ/
uenire. ¶ Tertio debebat hẽre ex vtra/
q̄ p̄te auctoritatẽ: arguẽdi ꝛ ↄpellendi
illã p̄tẽ q̄ ſuã ſniãm nõ ſeruaret. ꝛ q: hõ
nõ poterat inuenire talẽ mediatorẽ qui
iſta tria hẽret. iõ ↄquerebaꝫ dicens Job
ix. Neq3 eĩm viro q̄ ſilis eſt mei rñdebo.
Iſtud referꝫ ad ſimilitudinẽ. nec q̄ me/
cũ in iudicio ex equo poſſit audiri. iſtud
referꝫ ad equalitatẽ. nõ ẽ qui vtrũq3 va/
leat arguere ꝛ ponere manũ ſuã in am/
bobus. iſtud referꝫ ad auctoritatez. xp̃s
vero vt verus mediator cẽt. iſta tria ha/
bere voluit. ¶ Primo ſilitudinẽ in natu
ra ꝛ in d̃fectibus naturalibꝰ vt ſic ſciret
iudicare miſericordius. Heb. ij. Debuit
per oĩa fratribus aſſimilari vt miſeri/
cors fieret. ¶ Scd̃o habuit eq̄litatẽ cum
vtraq3 p̄te: q: equalis fuit deo inquãtuz
deus. ꝛ eq̄lis hoĩ inquãtũ verus hõ. ꝛ iõ
nulli p̄ti potuit eſſe ſuſpectus. Unĩ dicit
deus hũano generi in p̃s. Ponã in ſalu/
tari. ꝛ rñdet hõ. fiducialr agã in eo. q. d.
deus hoĩ: de q̄ſtione nr̃a que eſt iter me ꝛ
vos ponã in ſalutari meo q̄ ẽ filius meꝰ.
rũdet hõ: fiducialr agã in eo: q: ẽ frater
meus. ¶ Tertio habuit auctoritatez ar/
guẽdi ꝛ ↄpeſcẽdi vtrãq3 p̄tem. arguiſſet
eniz ſi voluiſſet hoiez ↄdignã ſatiſfactio
nẽ facere. Yſa. ix. Arguet in eq̄tate p̄ mã/
ſuetis terre. arguiſſet quodãmõ deum ſi
dato p ipoſſibile q̄ voluiſſet ſatiſfactio/
nẽ ↄdignã recipe. Unde ipſe deus dicit
Yſa. i. Uenite arguite me dicit dominꝰ.
¶ Tertio voluit in aere exaltari vt ipm̃
imũduz ſanctificaret ꝛ mũdaret. Sãcti/

ficauerat q̄dẽ terrã trigitatribus annis
ſuper eã ãbulãdo. Sãctificauerat aquã
in ipſa ſe baptizari faciẽdo. Sãctificatu
rus erat ignẽ: apoſtolis ſpũm ſanctũ in
ſpecie ignis mittẽdo. Nõ reſtabat igitur
niſi vt aerẽ ſanctificaret: nõ ſub tecto ſed
in aere moriẽdo. ¶ Scd̃o poniꝫ fructus
paſſionis cũ dꝛ: oĩa trahã ad meipſum.
E ⁋ Circa qd̃ notãdũ q̄ tria ſũt que na
turaliter attrahũt. ⁋ Primũ ẽ ſilẽ. iſtud
videmꝰ in aĩalibus. Eccl. xiij. Omne ani
mal diligit ſilẽ ſibi. ſic ẽt videmus in ho
minibus. Unĩ ſub dĩ: oĩs hõ ſimili ſui ſo
ciabiꝫ. videmus in volatilibꝰ. Eiuſdem
xxvij. volatilia ad ſibi ſimilia ↄueniunt.
⁋ Scd̃m eſt vacuũ ſicut patet in vẽtoſa
que q̄cito ſtuppa p ignẽ euacuaꝫ ꝛ aere
nõ ipleꝫ ſanguinẽ ad ſe trahit. ⁋ Tertiũ
eſt calidũ ſicut patet in ſole q̄ virtute ſui
caloris vapores ad ſe trahit. F Xp̃s
igiꝫ trahit nos ad ſeip̃m triplici ſilitudi
ne. ⁋ Prima ſilitudo ẽ imaginis: q: ad
eius ſilitudinẽ creati ſumꝰ. ⁋ Scd̃a ſili/
tudo ẽ aſſũpte humanitatis. Phil. ij. in
ſilitudinẽ hoĩuz factus. ⁋ Tertia ẽ imi/
tatiõis q: ip̃m tanq̄ boni filij imitari de
bemus. Eph. v. Eſtote imitatores dei ſi/
cut filij chariſſimi. Propter iſtã triplicẽ
ſilitudinẽ debemus ad xp̃z ire ꝛ ab ipſo
trahi. mali aũt q: nõ hñt iſtã triplicẽ ſili
tudinẽ ab ipſo nõ trahunꝫ. hñt eniz ima
ginẽ deturpatã. ꝛ iõ a deo nõ cognoſcũ
tur. hñt naturaz maculatã. ꝛ iõ frẽs xp̃i
nõ vocanꝫ. hñt vitã ſceleratã. ꝛ ideo nõ
xp̃m ſed diabolũ imitanꝫ. Sap. xiiij. Oĩa
cõmixta ſunt animaꝝ inq̄natio. iſtud re
ferꝫ ad imaginis deturpationẽ. natiui/
tatis imutatio. iſtud referꝫ ad nature vi
lificationẽ inordinatio mechie ꝛ ipudi/
citie. iſtud referꝫ ad vite deprauationẽ.
G ¶ Scd̃o eniz xp̃s nos attrahit p va/
cuuz. fuit enim vacuus in natiuitate: in
vita ꝛ in morte. ¶ In natiuitate fuit va
cuus ab oĩbus rebus neceſſarijs. Nõ eiz
habuit lectũ vbi reqeſceret: ſed in p̄ſe/
pio reqeuit. Nõ habuit ẽt pannos q̄bus
mater eũ inuolueret: niſi viles ꝛ pãno/
ſos. Nõ habuit ſeruiẽtes qui aſſiſterent:
niſi bouẽ ꝛ aſinũ. ¶ Scd̃o fuit vacuꝰ in
vita: q: nõ hñit domũ ad hitãdũ. Mat.
viij. Uulpes foueas hñt ꝛ volucres celi

nidos: filius aũt hominis ꝛc̃. Non hñit
diuitias ad poſſidendũ. ij. Corinth. viij.
Propter nos egenꝰ factꝰ ẽ cũ eẽt diues.
Nõ habuit ẽt cibos ad comedẽdũ: q: ſe/
pe eſuriuit. Mat. xxi. Mane reuertens
ad ciuitatẽ eſuriuit. ⁋ Tertio fuit vacu
us in morte. Eius eniz corpꝰ fuit vacuũ
ꝛ euacuatũ ſanguine: ita q̄ remãſit i cru
ce aridũ ſicut lignũ. p̃s. Aruit tanq̄ teſta
virtus mea. Eius aĩa fuit vacua oĩ ↄſo/
latõe: ꝛ impleta triſtitia ꝛ dolore. Matt.
xxvi. Triſtis ẽ aĩa mea vſq3 ad mortem.
Paſſio eius fuit vacua vtilitate ꝛ valo/
re: q: illa die tm̃ vnũ latronẽ ẽ lucratus
Yſa. xlix. In vacuũ laboraui ſine cã: ꝛ va
ne fortitudinẽ meã ↄſũpſi. Mater eius
fuit vacuata oĩ gaudio ꝛ plena oĩ ama/
ritudine. Luc. ij. Et tuã ipſius aĩaz ptrã
ſibit gladiꝰ. Eius familia fuit euacuata
fide: q: oẽs apoſtoli fidem p̄diderũt. H
¶ Tertio trahit nos p calidũ. ⁋ Xp̃s eiz
in paſſiõe totus fuit calidus igne amo/
ris. qd̃ patet p q̄ttuor ſigna q̄ ſũt: ſudare
ſitire: rubere: ꝛ veſtimẽta ferre nõ poſſe.
Qñ eniz aliqs ſudat in facie ꝛ i toto cor
pore: ſignũ ẽ inteñſi caloris. Xp̃s igiꝫ ſu/
dorẽ emiſit q̄ tãtus fuit q̄ in terrã decur
rebat. Et tantus fuit ardor q̄ humorem
flegmaticũ i ſanguinẽ ↄuertebat. ⁋ Se/
cũdo ſitiuit: q̄ fuit ſignũ magni caloris.
Ber. Sitio ait xp̃s nõ doleo. O dñe q̄d ſi
tis: fidẽ veſtrã: ſalutẽ veſtrã: gaudiũ ve/
ſtrũ: plus aĩaꝝ vr̃aꝝ q̄ corpis mei crucia
tus me tenet. Et ſi nõ mei. ſaltẽ veſtri mi
ſeremini. ⁋ Tertio xp̃s i corde ꝛ facie to
tus rubuit: q: totꝰ ſanguine cruẽtatꝰ fu/
it. Yſa. lxij. Quare rubrũ ẽ veſtimẽtũ tu/
uz: ꝛ indumẽta tua ſicut calcantiũ in tor
culari. Xp̃s etiã in cruce veſtimẽta ferre
nõ potuit: ſꝫ nudus aſcẽdit. ac ſi ipſo fa
cto dicat. Tãto igne charitatis ardeo q̄
veſtimẽta ferre non valeo.

¶ Eadẽ feria ſecũda ſexte hebdõe q̄dra/
geſime Sermo ſcd̃s. 82

SI exaltatꝰ fuero a terra oĩa
trahã ad meip̃z. Xp̃s p ſuã
paſſionẽ traxit ad ſe oĩa. ſ. ter/
reſtria: celeſtia: ꝛ iſernalia. A
Traxit q̄dẽ celeſtia: patrẽ recõciliando.
Traxit terreſtria: gẽtilẽ pp̃lz ad fidẽ du
cẽdo. Traxit iſernalia: ſcõs p̃res q̄ erant

in limbo liberãdo. Jõ voluit xp̃s in cru
ce exaltari vt p caput ſurſuz nos deo re
cõciliaret. Per pedes deorſuz:īfernũ cõ
culcaret. Per manũ dexterá ad aqlonẽ
extẽſaz:gentes in frigore īfidelitatis po
ſitas attraheret. Per manuz ſiniſtrá ad
auſtrũ expãſaz:iudeos in qbus aliqñ ca
lor fidei viguerat cecitatis ſue merito re
probaret. Nihilominꝰ quotidie petõres
ad ſe trahit ad fiduciá ⁊ ſpem qñ ꝯſide-
rãt corpis xp̃i in cruce poſiti diſpõnem.
De quo ſic dicit Berñ. Quis nõ rapiat
ad ſpez ĩpetrãdiq; fiduciaz qñ eiꝰ ꝯſide
rat corpis diſpõnez.ſ.caput ĩclinatũ ad
oſculũ.brachia extẽſa ad ãplexãdũ.ma-
nus pforatas ad largiẽdũ.latus apertum
ad diligẽdũ.pedũ ꝯfixionẽ ad nobiſcuz
ꝯmanẽdũ.corporis extenſionẽ ad ſe no-
bis totalr ĩpendẽduz. B Ex qbus ver
bis habetur ꝙ xp̃s in cruce exiſtẽs p ſex
modos petõres ad ſe trahit. ¶ Primo p
capitis inclinationẽ:ſicut amicus nutu
capitis amicũ vocat vt det ſibi oſculuz.
Jſtud oſculuz petebat genus humanuz
di.Cant.viij. Quis mihi det te fratrem
meũ ſugentẽ vbera matris mee vt inue-
niá te foris ⁊ deoſculer te. C Habet igi
tur deus duo labia.ſ.grãm ⁊ gloriá. Hõ
ſilr hz duo labia.ſ.veritatẽ ⁊ pacẽ. De q
bus dr̃ Zacha.viij. Ueritatẽ tm̃ ⁊ pacem
diligite. Hõ eniz oſculari dz deũ cũ duo
bus labijs ſuis.ſ.veritate ⁊ pace:vt.ſ.ve
ritatẽ de ſe in ꝯfeſſione dicat: ⁊ cũ deo ⁊
pximo pacẽ habeat. ⁊ tunc deus ipſum
oſculabit cũ duobus labijs ſuis.ſ. cum
gratia ⁊ gloria:q: dabit ſibi gratiá in p̃-
ſenti ⁊ gloriá in futuro.p̃s. Gratiá ⁊ glo
riá dabit dñs. D Notãdum autem ꝙ
xp̃s in cruce paſſionis ſue caput inclina
tum habuit ad dexterá ſiue vt per hoc ſi
gnificaret ꝙ patiebat propter peccatuz
quod fecerant primi parentes cuz dexte
ra. Siue vt per hoc innueret ꝙ non vo-
cat hominẽ ad leuam.i.ad vitam tẽpo-
ralem.ſed ad dexteraz.i.ad vitam cele-
ſtez. Siue vt per hoc oſtẽderet ꝙ in his
que facimus non ſiniſtrá:ſed rectam in-
tentionẽ habere debemus. Juxta illud
Matth.v. Neſciat ſiniſtra tua quid fa-
ciat dextera tua. E ¶ Secũdo trahit
per brachiorum extenſionẽ: ſicut mater

trahit ad ſe pueruz brachia aperiendo.
Deus autem duo brachia extendit.ſ.ſi-
niſtrum quo cõgregat ad fidẽ ⁊ ſui agni
tionem. Et dextruz quo deportat ad be-
atitudinẽ eternam. Utrũq; autem bra-
chiũ olim deus clauſum tenebat:q: nul
li veritatẽ ſue fidei dabat: ⁊ nullum ad
ſuam beatitudinẽ deducebat. Tandem
aperuit brachium ſiniſtrũ quãdo ad fi-
dem verã deduxit populuz iudeorum.
Dextrũ autem nõ aperiebat: quia nullũ
ad ſuam gloriá recipiebat. Modo autẽ
vtrũq; brachiũ apertum habet:quia fi-
dem ⁊ ſui cognitionẽ omnibus aperit:⁊
ad ſuaz beatitudinẽ fideles recipit. Un-
de quelibet fidelis anima poteſt dicere
Cãticor.viij. Leua eius ſub capite meo.
⁊ dextera illius amplexabit me. Leuam
ſuã deus ſub capite ponit: qñ in pñſen-
ti vita ſui agnitionẽ ⁊ fidẽ ĩfundit. Dex
tera illius amplexũ tribuit qñ ſanctos
eternaliter ſibi vnit. Unde etiá quilibet
fidelis dicere põt cũ p̃s. Tenuiſti manũ
meá: ⁊ in volũtate tua deduxiſti me.ſ.p
viá tue veritatis me deducẽdo. ⁊ cũ glo
ria ſuſcepiſti me.ſ.ad tuam beatitudinẽ
me recipiẽdo. F ¶ Tertio trahit per
manuũ perforationẽ:ſicut liberalis tra-
hit egenũ ad ſe veniẽdum. Habuit autẽ
xp̃s in cruce manus aptas: ad innuẽdũ
ꝙ dat faciliter ⁊ liberaliter: q: gratiam
ſuá omnibus tribuit. Heb.xij. Tanquaz
filijs offert ſe dñs. Sap̃.vi. Preoccupat
qui ſe concupiſcũt. Jdeo dicit Ecc̃i.iiij.
Non ptrahas datum anguſtiãti. Habu-
it manus ꝯfixas:ad innuẽduz ꝙ dat im
mutabiliter ⁊ perſeuerãter. Ecc̃.ij. Re-
ſpicite filij nationes hominũ: ⁊ ſcitote ꝙ
nullus ſperauit in dño ⁊ ꝯfuſus eſt:per
manſit in mãdatis eius ⁊ derelictus eſt.
Pauci autẽ ſunt qui habẽt iſtaz imobi-
lem volũtatẽ ſeruiẽdi ⁊ benefaciẽdi. Jõ
dicit de multis in p̃s. Cõfitebit tibi cum
bñfeceris ei. Ecc̃.vi. Eſt amicus ſocius
mẽſe. Habuit manus pforatas:quia dat
oibus largiter ⁊ abũdãter. Sicut enim
vas pforatũ largiter effundit:ſic xp̃s lar
giter tribuit.i.Timo.vi. Qui preſtat no
bis abũde. Jaco.i. Qui dat oibus afflue
ter ⁊ nõ ĩpropat. Nõ ſolũ aũt ẽ liberalis
ſz quodãmõ pdigus: q: hz manus pfo-

ratas.ſicut dicit de aliquo pdigo qui ni
hil ſibi ſcit retinere. Jſte hz pforatas ma
nus. Ualde pdigus eẽt q p potu patri-
moniũ ſuũ daret. Sic xp̃s p potu aque
frigide dat mercedẽ celeſtis glie. Matt.
x. Quicũq; dederit potũ vni ex iſtis mi-
nimis calicẽ aque frigide: amẽ dico vo-
bis nõ pdet mercedẽ ſuá. G Xp̃s in vi
ta ſua fuit multũ liberalis:q: multa bñ-
ficia dedit. Jn fine autẽ vite ſue quodã-
modo fuit pdigus:q: nihil ſibi retinuit
ſed oia dedit ẽt vſq; ad veſtes. Ná petro
dedit eccleſiá. Joãni matrẽ ſuá chariſſi-
má. Patri dedit animá ſuá p̃cioſam. La
troni dedit padiſum. Nichodemo ⁊ Jo-
ſeph dedit corpus ppriũ. Nobis oibus
dedit ſuũ ſanguinẽ p̃cioſum: ⁊ crucifixo
ribus veſtimẽta. H ¶ Quarto xp̃s tra
hit nos p lateris aptionẽ vt eius amorẽ
oſtẽdat. Amor aũt aliqñ oſtendit ex ſer-
mone. Juxta illud Mat.xij. Ex abũdan
tia cordis os loquit. Qñ eniz cor abun-
dat in amore.os abũdat in ſermone. Ali
qñ amor manifeſtat in ope: ⁊ ille ẽ amor
De quo dr̃.i.Joã.iij. Nõ diligamus ver-
bo neq; lingua: ſz ope ⁊ veritate. Aliqñ
amor radicat in corde. De quo Matth.
xxij. Diliges dñm deũ tuũ ex toto corde
tuo. Primus amor q ẽ in ſermone nihil
valet niſi ſit ſcõs amor qui ẽ in ope. Nec
primus nec ſcõs aliquid valẽt niſi amor
radicet in corde. ☞ Primũ amorem xp̃s
nobis oſtẽderat in ſua ſalubri eruditiõe.
☞ Scõm oſtẽderat in multiplici benefi-
cior largitiõe. ☞ Sed tertiũ.ſ.p̃cordialẽ
amorem nobis oſtendit in lateris aper-
tione. Berñ. Clauus penetrans. clauus
reſerãs factus eſt mihi. qd niſi vt videã
per foramen clamat clauus.clamat vul-
nus:ꝙ deus vere ſit homo in xp̃o mũdũ
reconciliãs. ¶ Quinto trahit nos p pe-
duz afflictionẽ:ſicut amicus poſitus in
carcere trahit amicũ ad ſe viſitãdũ. Xp̃s
ppter amorẽ noſtrũ incarcerari ſe fecit
qñ in cruce affigi voluit. Debemus eim
ad eius pedes currere. Quia ſicut dicit
Deut.xxxiij. Qui appropiquãt pedibꝰ
eius accipient de doctrina eius. Ad pe-
des ergo eius debent currere petõres ⁊
tribulati. Ná vnus pes vnctus eſt oleo.
iſte ẽ eius miſericordia viſceroſa. Deut.

xxxiij. Tingat in oleo pedem ſuum. Se-
cundus pes eſt tinctus ſanguine. iſte eſt
paſſio eius glorioſa.p̃s. Ut intingatur
pes tuus in ſanguie ⁊c̃. Peccatores igi
tur accedant ad pedem intinctum oleo
miſericordie: ⁊ inuenient medelam ⁊ ſa-
nationem. Yſaie.lxi. Spiritus domini
ſup me eo ꝙ vnxerit me vt mederer con
tritos corde. Tribulati accedant ad pe-
dem intinctuz ſanguine: ⁊ ibi inueniẽt
conſolationez. Grego. Si paſſio chriſti
ad memoriaz reducitur: nihil eſt quod
non equo animo toleretur. ¶ Sexto tra
hit per ſui corporis extenſionez. Poſtq̃
enim pro nobis taliter ſe extendit: debe
mus ⁊ nos ad ipſum extendi ⁊ ab ipſo
trahi. Nam extendit ſe pro nobis de ce-
lo vſq; ad virginis vterum. de vtero in
preſepium. de preſepio in mundi exili-
um. de mundo in patibulum. de patibu
lo in ſepulchruz. de ſepulchro in limbũ.
de limbo rediit in mũdum. de mundo ſe
extendit vſq; in celum. de celo ſe exten-
det vſq; ad iudicium.

¶ Feria.iij. ſexte hebdõe quadrageſime
Sermo primus. S3

Ego quaſi agnus mã-
ſuetus qui
portatur ad victimam. Hie-
remie.xi. Sepe chriſtus ĩ ſcri
pturis agnus appellatur propter man-
ſuetudinem ⁊ innocentiam. Nam ſicut
dicit Jſido. cetera animalia armauit na
tura: ſolum agnum dimiſit inermem.
non enim habet cornua ad ventilandũ:
nec dentes ad mordendum: nec vngues
ad lacerandum: ſed manſuetus ⁊ inno-
cens inuenitur. eodem modo chriſtus
nunquam vlli nocuit ſed omnibus pro-
fuit. A Dicitur autem chriſtus in au-
ctoritate premiſſa agnus. ⁊ agnus man-
ſuetus. ⁊ agnus victimatus. Agnus au-
tem ſecũduz Jſido. dicitur ab agnoſcẽ-
do: q: iter omnes inumerabiles greges
ſolo balatu matrẽ cognoſcit. B Eodẽ
modo xp̃s dicit agnus ab agnoſcendo:
q: xp̃s in cruce exiſtens agnouit tria ge-
nera perſonaz.ſ. patrẽ: matrem: ⁊ ſuos
crucifixores. ¶ Nam patrem agnouit ſi
bi animam ſuam recõmendando dicẽs:
Pater in manus tuas cõmendo ſpiritũ

meū.dī enim ꝛ ſcriptū reperit ꝙ xp̄s exi-
ſtens in cruce totum illū pſal.xxi. Deus
deus meus reſpice in me:vſqꝫ in te dñe
ſperaui:ſilēter dicere incepit.ꝛ cū perue
nit ad illum verſuꝫ.in manus tuas dñe
comendo ſpūꝫ meū.vt dī Luce.xxiij.for
titer exclamauit dicens.Pater in man⁹
tuas comēdo ſpūꝫ meū. ¶ In hoc aūt
dat nobis exēplū vt cū ad extrema ap-
propinquamus:ſpūm nr̄m deo cōmēde
mus.ꝛ hoc trib⁹ de cauſis fiēdū ē. F Pri
mo videlꝫ vt deus ab inſidijs demonuꝫ
nos cuſtodiat ꝛ noſtrum ſpūm. Demo-
nes eīm in via parati ſunt vt animā ra-
piat.Sed aīa que in manu dei ē nullum
dꝫ timere.Jo.x.Nō rapiet eos quiſquā
de manu mea.¶ Scdo vt aiam nr̄am p
angelorum miniſteriū ad celum deducat.
Exo.xxiij.Ecce ego mitto angelū meuꝫ
qui precedat te ꝛ cuſtodiat ī via ꝛ intro-
ducat in locū quē preparaui.¶ Tertio vt
animas a morte cuſtodiat. Sap.iij.Ju-
ſtorum aīe in manu dei ſunt ꝛ nō tāget
il.tor.malitie ſeu mortis. ¶ Secundo
agnouit iſte agnus mr̄em:ſpālem curaꝫ
de ea hn̄do ꝛ ioāni eam recōmendando
qñ dixit:ecce mr̄ tua. In hoc dat nobis
exēplū vt ō parētibus nr̄is vſqꝫ ad mor
tem curā ꝛ diligētiam habeamus. Pe-
tro quidē recōmēdauit eccleſiam.ioāni
vero mr̄em ſuam.Si vero inueniſſet di-
gniores aliquos.certū ē ꝙ taliū theſau-
rorum eos feciſſet cuſtodes. pecunia vero
iude recōmendauit.ad inuēdū ꝙ pecu
nia tpālis ē res vilis ꝛ indigna.ꝛ idō cu-
ſtodi indigno ꝛ viliſſimo recōmēdauit.
Nos ergo exēplū ioānis habemus eam
in mr̄em ſi volumus eā habere in nutri
cem. D Cū enim ſit triplex ſtatus ho-
minis ſicut dicit Augu.ſ.in vita:in mor
te:ꝛ poſt mortē.F Ipſa in iſto triplici ſta
tu adiuuat filios ſuos qui eam habent
in mr̄em.Uñ cantat eccleſia.Maria ma
ter grē mater miſericordie tu nos ab ho
ſte ꝓtege.ꝛ hora mor.ſuſcipe. Adiuuat
igit in vita.ſi in vita ſint quidam iuſti.
iſtis impetrat pſeuerantē gratiam.ideo
dī.maria mater gratie.ſ.datrix vel con-
ſeruatrix.Alij ſunt peccatores iſtis ipe-
trat peccatorum veniam ꝛ dei miſericordi-
am.idō dī mater miſericordie.¶ Secun-
dus ſtatus ē ꝓut ſunt in morte qui ē ſta
tus piculoſus. qꝛ hoſtes. i.demones ad
morientes accedūt.ꝛ ſi aliqd̄ ſui habent
inquirūt:ſꝫ beata virgo hoſtes.i.demo
nes expellit ꝛ aīas ꝓtegit. idō ſubdit. tu
nos ab hoſte ꝓtege.¶ Tertius ſtatus ē
poſt mortē.ſ.qñ aīa de corpore ē egreſſa.
ꝛ iſte ſtatus ē ſimiliter periculoſus:quia
ibi ſunt demones rugiētes animam de-
uorare volētes.ſed beata virgo animas
in morte ſuſcipit ꝛ in celū deducit ꝛ a de
monibus defendit.idō ſubdit.hora mor-
tis ſuſcipe.Uñ quelibet talis aīa pōt re-
gratiari beate Marie ꝛ ſibi dicere illud
Eccl̄ici.li.Liberaſti me ſcōm multitudi
nem miſericordie nominis tui a rugien
tibus preparatis ad eſcam de manibus
querentiū animā meam. E ¶ Tertio
iſte agnus agnouit ſuos crucifixores p
eis orando dicēs Luce.xxiij. Pater di-
mitte illis.nō enim ſciūt quid faciunt.
Aliqñ pōt iniuria irrogari in cōtumeli-
is verborum ꝛ hec eſt magna iniuria. Ali-
qñ in ſpoliatōe rerum.ꝛ hec ē maior.Aliqñ
in irrogatōe ſuppliciorum.ꝛ hec ē maxia.
Iſte tres iniurie fuerūt xp̄o in paſſione
irrogate.ipe enim fuit cōtumelijs laceſ-
ſitus.vñ dī Matt.xxvij. Pretereuntes
blaſphemabāt eū mouentes capita ſua
ꝛ dicētes: vah qui deſtruit templū dei
ꝛ in trib⁹ diebus il.reedificas. Ipſe fuit
omnibus rebus ꝛ veſtibus ſuis denuda
tus.vnde ſignat p ioſeph d quo dicitur
Geñ.xxxvij.Nudauerūt eū tunica talari
ꝛ polimita.Iſta fuit tunica xp̄i icōſuti-
lis deſup cōtexta per totū.ps.Diuiſerūt
ſibi veſti.mea ꝛc̄.Iſte fuit multis vulne-
ribus ſauciatus. yſa.liij.Ipe aūt vulne
ratus ē ꝓpter iniquitates noſtras. In
his igit iniurijs magnū ē habere patien
tiam.maius habere letitiā.maximū da-
re bñficentiam.xp̄s aūt oīa iſta nō tantū
portauit patienter.iuxta illud.yſa.xlij.
Tacui ſemp ſilui.patiēs fui.Nō tm̄ leta
ter.iuxta illud ps.Cōſcidiſti ſaccū meuꝫ
ſ.corpus meū ꝛ circū.me le.ſed etiaꝫ ſu-
is crucifixoribus bñficium impendebat
dū pro eis orabat dicens.Pater ignoſce
illis ꝛc̄.Et qm̄ iſte agnus in cruce exiſ
cognouit prēm ſuū ſpūꝫ ſibi recōmēda-
uit.cognouit ꝛ mr̄em de ea ſpālē curaꝫ

hn̄do.cognouit ēt ſuos crucifixores pro
eis orādo.cuius orōe multos de ipis con
uertit ꝛ deo recōciliauit. idō in miſſa ter
agnus cātat.q.d.eccl̄ia.Agne dei q co-
gnouiſti prēm ſpūm tuū in manib⁹ ſuis
recōmēdando:miſere nobis. Agne dei
qui cognouiſti mr̄em de ea ſpālem curā
hn̄do:miſerere nobis.Agne dī q cogno
uiſti inimicos p eis orādo:ꝛ deo eos pa
cificando dona nobis pacē. F ¶ Secū
do fuit agnus māſuetus. ſicut eīꝫ agn⁹
qñ occidit non murmurat nec clamat.
ſed tm̄ quaſdaꝫ voces queruloſas emit
tit.ſic ꝛ xp̄s non murmurat nec clamat.
yſa.liij.Sicut ouis ad occiſionē ductus
ꝛ quaſi agnus corā tōdēte ſe obmuteſcet
ꝛ non apiet os ſuū. ſ.ad blaſphemāduꝫ
vel murmurādū.Emiſit tm̄ quaſdaꝫ vo-
ces pie cōqueſtionis.vnaꝫ emiſit ad pa-
trem dicens Mat.xxvij.Deus meus de-
us meus vt qd dereliquiſti me. ¶ Aliaꝫ
emiſit ad mr̄em.Hiere.xv.Ue mihi ma-
ter mea quare me genuiſti virū rixe.vir
diſcordie in vniuerſa terra. Judei enim
ſepe rixabant cum eo ꝛ ſepe diſcordias
inter ſe inueniebant.ſepe ēt ipm maledi
cebant.Uñ ſubdit.Oēs maledicūt mihi
¶ Tertiaꝫ emiſit ad circūſtantes ꝛ pre-
tereūtes.Threñ.i.O vos oēs qui tranſi-
tis per viaꝫ attēdite ꝛ videte ſi eſt dolor
ꝛc̄.¶ Quartaꝫ emiſit ad terram dicens
Job xvi.Terra ne operias ſanguinem
meū nec inueniat locū in te latendi cla-
mor meus.¶ Quintaꝫ emiſit ad celum
dicens Hiere.ij. Obſtupeſcite celi ſuper
hoc.ſ.ſup opprobrijs ꝛ iniurijs mihi a
iudeis illatis ꝛ porte eius deſolamini ve
hementer.Et ſeqt.Duo enim mala fecit
populus meus.me dereliquerūt fonteꝫ
aque viue:ꝛ foderūt ſibi ciſternas diſſi-
patas que nō valent cōtinē aquas. ac ſi
dicat.iſta duo mala fecerūt iudei. qꝛ me
qui ſum fons aque viue ſiccauerūt. i.oc
ciderūt.ꝛ barrabaꝫ qui erat aqua turbi
da cōſeruauerūt ꝛ bibere dimiſerunt. G
¶ Tertio fuit agnus victimatus.Eſt āt
dr̄ia inter hoſtiam ꝛ victimā.qꝛ hoſtia di
citur ſacrificiū p hoſtibus vincendis.
victima aūt p hoſtibus victis.ſiue autē
eēt hoſtia aut victima oportebat vt igne
accēderet vt ſic ſumus eēt deo odorife-
rus.talis victima ſiue hoſtia fuit chriſt⁹
Eph.v.Dilexit nos ꝛ tradidit ſemetipꝫ
p nobis oblationē ꝛ hoſtiaꝫ dño in odo
rem ſuauitatis. G Iſta aūt hoſtia vt eēt
odorifera quadruplici igne inflāmata ē
¶ Primo videlꝫ igne amoris.de quo dī
Luc.xij. Ignē veni mittē in terram.ma-
gnū indiciū amoris ē dare amico ſuo tē-
poraleꝫ ſubſtātiam.mai⁹ ē dare in obſe-
quiū ſuaꝫ pſonaꝫ.maximū ē dare ī mor-
tē vitaꝫ ſuaꝫ. Iſtud maximū ſignū amo-
ris habuit xp̄s.Jo.xv.Maiorē hac dile-
ne.hꝫ vt aiam ſuam po.qs p ami.ſuis.
¶ Scdo iſta victima fuit iflāmata igne
doloris.quāto enīꝫ caro ē melius cōple-
xionata tāto ē maioris doloris ſenſitiua
ſicut caro oculi magis ſentit doloreꝫ ꝙ
caro calcanei:qꝛ melius ē cōplexionata.
Caro igit xp̄i fuit manibus ſpūs ſancti
de puriſſimis ſanguib⁹ virginis facta.ꝛ idō
maioris doloris fuit ſenſitiua.¶ Tertio
iſta victima fuit inflāmata igne paſſiōis
de quo igne dī in ps.Igne me examinaſti
ꝛ nō ē inuenta in me in.Itē oſſa mea ſic
cremiū aruerūt.ſi eīꝫ oſſa fuerūt cōcre-
mata.manifeſtū ē ꝙ caro ꝛ pellis cōcre-
mata fuerūt.¶ Quarto iſta victima in-
flāmata fuit igne cōpaſſiōis. magna q-
dē ꝯpaſſiōe replebat qñ mr̄em deſolatā
ꝛ afflictā videbat.qñ aplos diſpſos ꝛ in
errorē ꝓlapſos cernebat. qñ ſuos cruci-
fixores ī freneſim verſos reſpiciebat.Si
cut eīꝫ pius pr̄ qñ videt filiū ſuū freneti
cū ī ipm ſurgētē:dolet ꝛ plorat.nō ſui in
iuriā ſed filij furiā.ſic xp̄s nō ſuos dolo
res ſꝫ perditionē ſuorum interfectorū do-
lebat.idō p eis orabat ꝛ clamabat Heb.v.
In diebus carnis ſue preces ſupplica-
tioneſqꝫ ad deū.ecce qꝛ orabat cū clamo
re valido.ecce qꝛ clamabat.ꝛ lachrymis
offerēs.ecce qꝛ plorabat.

¶ Eadē feria tertia ſexte hebdē.xl. Ser
mo ſecūdus. 84

HIc ē ſanguis meus noui
teſtamenti qui p mul
tis tradet.Mar.xiiij.Oē te-
ſtamētū.ſicut dī Heb.ix.cō-
firmat morte teſtatoris.ꝛ idō deus voluit
vtrūqꝫ teſtm̄. ſ.vetus ꝛ nouū ſanguine
ſuo cōfirmare.De ꝯfirmatōe veteris te-
ſtamēti p ſanguinē dī Heb.ix. Lecto eīꝫ

mādato legis a moyſe vniuerſo populo
accipiēs ſanguinē vituloꝝ ⁊ hyrcoꝝ cū
aqua ⁊ lana coccinea ⁊ yſopo. ipm quoq̄
ꝗ librū ⁊ oēȝ ppl'ȝ aſpſit dicēs:Hic ē ſan
guis teſtamēti qđ mādauit ad nos deus
De cōfirmatōe teſtamenti noui p ſangui
nem dr̄ in auctoritate pmiſſa. hic ē ſan/
guis noui teſtamēti ⁊c̄. A Notādū aūt
ꝙ xp̄s in nouo teſtamēto qđ in ſua paſ/
ſione ꝯdidit octo legata dimiſit. de quo
teſtamēto ſic Amb. auctor hūani gene/
ris in cruce exn̄s pietatis officia diuide
bat. pſecutionē apoſtolis. pacē diſcipu/
lis. corpus iudeis. prī ſpūm. virgini pa/
ranymphū. latroni paradiſum. peccato
ribus infernū. crucē penitētie penitēti/
bus legauit. ¶ Primo igiť legauit apo/
ſtolis pſecutionē. illud eiȝ legauit qđ ip
ſe poſſedit. Jo. xv. Si me pſecuti ſunt ⁊
vos pſequenť. ⁊ illud legatū fuit pfecte
aplis pſolutū q2 ⁊ pſecutōeȝ habuerunt
⁊ mortē ſuſtinuerūt. hēditas aūt tranſit
ad hēdes cū onere ſuo. deus igiť hēdita
ti eterne btitudis. adiūxit on⁹. i. tollerā
tiaȝ paſſiōis. cū iſto onē hūuit eam xp̄s.
Luc. vl. Oportuit xp̄m pati ⁊ ita itrare ī
gliaȝ ſuā. hūerūt eā cū hoc onē oēs apli
Act. xiiii. Per multas tribulatiōes opȝ
nos intrare. hūerūt eā cū hoc onere oēs
fideles. ij. Tim. iij. Oēs q volūt pie viue/
re in xp̄o ieſu pſecutionē patiunť. Qui
igiť vult aſſeq̄ eternā beatitudinē ⁊ nul/
lam pati tribulationē: vř eē dignior xp̄o
⁊ apl'is ſanctior: ⁊ cūctis fidelibus meli
or. Hiero. Difficile ē imo ipoſſibile vt p̄/
ſentibus qs ⁊ futuris fruať bonis ⁊ vt d
delitijs traſeat ad delitias vt hic vētrem
⁊ illic mētē impleat. vt in celo ⁊ in terra
glioſus appeat. ¶ Scđo legauit diſcipu
lis pacē. Jo. xiiii. Pacē relinquo vobis. Ha
bebat eīm xp̄s quoſdā diſcipulos qui ñ
erāt ita fortes ſicut apl'i ad ſuſtinēdum
pſecutōes. ⁊ iđ reliq̄t eis nō tm̄ pacē eter
nitatis xp̄i ſȝ ēt tpis. nō eiȝ infirmis ⁊ de
bilibus ſtatim ſunt grauia imponenda.
B Hēmus enim ex euāgelio ꝙ nō ſunt
iponēda triſtia feſtiuis. nec fortia infir/
mis. nec inſolita inexptis. Iſta notatur
Mat. ix. ¶ Nō eīm ſunt iponēda triſtia
feſtiuis. iđ dicit dn̄s ibidē. Nūquid pn̄t
filij ſpōſi lugē q̄diu cū illis ē ſpōſus. fi/
lij aūt ſpōſi ⁊ feſtiui ſunt cōtēplatiui qui
ſemp cū deo illud feſtū faciūt. de quo di
in p̄s. Reliq̄e cogitatio. diē feſtū agēt ti/
bi. talibus eiȝ nō debēt iponi triſtia ne i
pediant ⁊ turbent a ꝯtēplatōe interna.
¶ Scđo nō ſūt iponēda fortia īfirmis.
iđ ſubdit. Nemo aūt mittit cōmiſſurā pā
ni rudis in veſtimētū vetus. pānus aūt
rudis. i. nouus ē doctrina noua euāgeli
ca que iducit ad ꝯtēptū terrenoꝝ. ſic ta
les infirmi nō ſūt ſtatim ad ꝯtēptū terre
noꝝ inducēdi. nō ſunt ēt iponēda īſoli/
ta inexptis. iđ addit: nec vinū nouum in
vtres veteres mittūt. Per vtrē veterē in
telligiť mēs aſſueta terrenis. Per vinuȝ
nouū doctrina q̄ iducit ad appetitū ce/
leſtiū. ſed hoīes aſſueti diligē terrena ñ
ſunt ſtatim cogēdi ad celeſtia. L ¶ Ter
tio legauit corpus iudeis vt. ſ. ipȝ cruci/
figerēt: ⁊ ſic nr̄am ſaluationē pficerent.
Job. xi. Terra. i. caro xp̄i de nr̄a terrena
ſubſtātia aſſūpta data ē i man⁹ ipij. i. pi
lati ſiue iude. Corpus aūt xp̄i fuit ſicq̄
dam ſacc⁹ diuin⁹ in quo erant tria pcio
ſa incluſa. ſ. ſanguis. aīa ⁊ diuitas. Chri
ſtus igiť de ſua carne ēplaſtrū fecit quo
iflatura nr̄e ſupbie frāgereť. Aug. Ecce
hēs hūilitatis exēplū. ſupbie medicamē
tū. De ſanguie fecit collirīū quo cecitas
nr̄e ignorātie curareť. Apo. iij. Collirio
vnge ocu. tu. vt videas. aīaȝ dedit i pciū
quo ſeruus redimeret. Mat. xx. Filius
hoīs nō venit miniſtrari ſȝ mini. ⁊ da.
aīam ſuā redēp. p multis. Deitas fuit
balſamū quo fetorē nr̄e imūditie tolliť.
Eccl'ici. xxiiij. Sic cina. ⁊ bal. aro. odo.
dedi. D ¶ Quarto legauit prī ſpiritū
Luc. xxiij. Pr̄ in man⁹ tu. cō. ſpī. meum.
In hoc dat nobis exēplū ꝙ in man⁹ dei
debem⁹ recōmēdare ſpūȝ nr̄m. Illđ eīm
qđ ē in manu dei ē ſecuꝝ ⁊ ē aū ꝯſpectu
dei. ⁊ ē pcioſuȝ. ¶ Prio q̄dē aīe q̄ ſunt i
manu dei: ſunt ſecure ita ēt vt nūq̄ p/
danť. Jo. x. Nō ra. eas quiſq̄ā de manu
mea. ¶ Scđo ſūt deo pxime ita vt diui/
na viſiōe fruanť. yſa. xlix. Ecce i ma. me
is dſcrip. te. muri tui co. ocu. meis ſemp
¶ Tertio ſūt pcioſe vt i ornamētuȝ dei
aſſumanť. ſic eiȝ ānulus ornat manū. ſic
aīe ſctoꝝ quodāmō ornāt deū. vñ dic do
minus de quodā magno pctore. Hierē.

xxij. Viuo ego dic dn̄s. q2 ſi fuerit iecōi/
as ānulus i ma. dex. mea euellā eū inde.
E ¶ Quinto legauit panymphū ꝟgini
qū dixit: mulier. ecce fili⁹ tu⁹. Qđ quidē
voluit facē triplici rōe. ¶ Prio rōe ſui.
dederat eiȝ legē. Exo. xx. Honora pa. t. ⁊
ma. tuā ⁊c̄. Decebat igiť vt ꝯditor legis
ſuaȝ legē ſeruaret. ¶ Scđo ratōe nr̄i vt
nos doceat ꝙ de pētib⁹ nr̄is nō tm̄ i vi/
ta ſȝ ēt in morte curā hēamus. ¶ Tertō
rōe ꝟgis. amittebat eniȝ filiū: ⁊ iđ p cōſo
latōe dimittebat ſibi fidelē diſcipulū: ſed
tn̄ qualis ei poterat eē ꝯſolatio illa dic
Ber. o qualis ꝯmutatio. ioānes ei p ieſu
tradiť. ſeru⁹ p dn̄o. diſcipl'ſ p magro.
fili⁹ zebedei p filio dei. pur⁹ hō p ꝟo deo
¶ Sexto legauit latroni padiſuȝ dicēs
amē dico tibi. ecce quāta firmitas: quia
modus fuit iurādi. q2 hodie. ecce quāta
celeritas. mecū eris. ecce q̄ bt̄a ſocietas
in padiſo. ecce q̄ta loci amenitas. Iđ ēt
xp̄s iſti latroni ſic fuit liberalis. q2 i illa
ſocietate triū: erat vnus totalr̄ bon⁹. ſ.
xp̄s. erat ali⁹ totalr̄ malus. ſ. latro a ſini
ſtris poſitus. terti⁹ erat mediocriť bon⁹
⁊ mediocriť malus. ſ. latro a dextris po
ſitus. ipe eīm nō oīo malus erat q2 culpa
bilem ſe cognoſcebat. nec oīno erat bo/
nus: q2 adhuc grām aſſecut⁹ nō erat. Ha
buit igiť ſe laudabilr̄ ad totalr̄ malū: q2
ipm icrepauit ad totalr̄ bonū: q2 ipȝ ex/
cuſauit. ad ſe mediocriť bonū: ⁊ medio/
criter malū: q2 veniā poſtulauit. ¶ Se/
ptimo legauit pctorib⁹ infernū cū dixit
Mat. xxv. Diſcedite a me ma. in ignem
eter. Qđ q̄dē legatū valde cōpetit eis. q2
pulchri⁹ ſtāt in inferno q̄ in padiſo: qđ
oñdiť triplici exēplo. ¶ Primū ē: q2 pul
chrius manet porcus in luto q̄ in flori/
do prato. porcus ē luxurioſus q īmūdi/
tia voluptatū delectať. ij. Peť. ij. Sus lo
ta in volu. luti. iđ pulchri⁹ manet i luto
infernalis voluptatis ſeu feditatis q̄ i
prato florido celeſtis amenitatis. ¶ Se
cundum exēplū ē. q2 pulchri⁹ ſtat ſeru⁹
in cloaca q̄ i camera picta. ſeruus ē aua
rus. Col. iij. Auaritia que ē idoloꝝ ſerui
tus. talis ſeru⁹ pulchrius ſtat in cloaca
iferni q̄ ſtaret i camera picta celi. ¶ Ter
tiū exēplū ē: q2 pulchri⁹ ſtat latro in pa/
tibulo q̄ in regali ſolio. Latro ē ſupbus
q2 furať illud deo qđ ē ppriū dei. ſ. gliaȝ
yſa. xlij. Gliaȝ meaȝ alteri nō dabo. talis
igiť latro ſtat pulchri⁹ i patibulo iferna
lis tormēti q̄ ſtaret i ſolio maieſtatis di.
¶ Octauo legauit crucē pnie volētibus
penitē. Luc. ix. Si q̄s vult ve. poſt me ab
ne. ſemetip. ⁊ tol. cru. ſuā ⁊ ſe. me. Quid
āt velit dicē cū ait. abneget ſemetipȝ. ex/
ponit. Gre. i omē. di. Relinq̄m⁹ noſmet/
ipſos q̄les peccādo nos fecim⁹ ⁊ maneā/
mus q̄les nos p grāȝ facti ſum⁹. ecce eiȝ
q ſupb⁹ fuit. ſi hūilis fact⁹ ē: ſeipȝ reliq̄t
ſi luxurioſus vitā mutauit. abnegauit
ꝙ fuit. ſi auar⁹ elargiri didicit ⁊ aliena
rape deſiſtit. ſemetipȝ reliq̄t ē q̄dē ipſe p
nām: ſȝ nō ē ipe p malitiā. Deide ſubdiť.
tollat crucē ⁊ ſequať me. vñ ſubdit ideȝ
Greg. duob⁹ modis crux tolliť: aut cū p
abſtinētiaȝ affligiť corp⁹: aut p ꝯpaſſio/
nē primi affligiť animus. S5
¶ Fer. iiij. ſexte hebđe. xl. Sermo pm⁹.

Vulneratus ē pp iniq
tates no
ſtras. attrit⁹ ē pp ſcelera nr̄a
diſciplina pacis nr̄e ſup eū:
cui⁹ liuore ſanati ſum⁹. yſa. liij. Sic dic
Hiero. yſaias nō tā fuit pp̄ha q̄ euāgeli
ſta. Vȝ eniȝ nō tā pphetiā texē de futu/
ro q̄ hiſtoriā ſcribē de pterito. Vñ xp̄i
paſſionē pluſq̄ p q̄ngētos ānos pūidēs
eā ſic apte deſcribit: ac ſi eā pn̄tialr̄ ꝯſpe
xiſſet di. vulneratus ē ⁊c̄. ¶ Ubi prio po
nit ꝙ ipa paſſio xp̄i fuit valde penoſa
cū dic. vulnerat⁹ ē ⁊c̄. ¶ Scđo ponit ꝙ
fuit valde fructuoſa. cū ſubdit. cui⁹ liuo
re ſa. ſu. A ¶ Pena aūt xp̄i deſcribitur
triplex. q2 fuit vulnerat⁹. attrit⁹. ⁊ diſci
plinat⁹. ¶ Prio fuit vulnerat⁹ vt redē/
ptiōis nr̄e pciū de corpe ſuo emanaret.
¶ Corp⁹ eiȝ xp̄i erat tāq̄ ſacc⁹ plen⁹ the
ſauro tāq̄ alabaſtrū plenum vnguēto. ⁊
tāq̄ apotheca plena balſamo. B Homo
eniȝ erat captiu⁹ vulnerat⁹ ⁊ fetidus vo
luit igiť xp̄s vulnerari vt ſaccus ſcinde
reť ⁊ theſaurus inde exiret quo captiu⁹
redimereť. De iſto theſauro dr̄. i. Peť. i.
Non corruptibilibus au. nec ar. redēpti
eſtis ſed precio. ſan. quaſi agni incōta. ⁊
ima. ieſu xp̄i. De ſacco vero in quo erat
iſte theſaurus di Prouer. vij. Sacculuȝ
pecunie ſecū tulit. vñ ſaccum plenū mi/

ſericordia ſua miſit deus pater in terrã.
Saccũ inq̃ i paſſiõe ↄſcidit: vt effũdat
qδ in eo latet preciũ nr̃m. F Scδo corp⁹
xp̄i erat tanq̃ alabaſtrũ plenũ vnguēto.
⁊ iδ voluit vt illud multis vulnerib⁹ frã
geret: vt inde vnguētũ p̄cioſuȝ exiret q̃
vulneratus curaret. Iſta vnguēta pete/
bat ſpõſa dicens Cant.i. Trahe me poſt
te cur. in odore vnguētorꝝ tuorꝝ. Iſta vn
guēta ſũt ſuauia: q̃ delectãt corda. ⁊ ſũt
ſanatiua: q̃ curãt peccata. Ecci.xxxviij.
Vnguētarius faciet pigmēta ſuauitatis
⁊ vnctiões ↄficiet ſanitatis. Iſtis vnguē
tis ſanatus ē ſamaritan⁹ vulneratus vi
no ⁊ oleo ĩpoſito. i. ſanguine xp̄i q̃ fuit
tanq̃ vinũ inquantũ patrē letificauit. ⁊
fuit tanq̃ oleũ inquãtũ ipȝ ad miſericor
diã iclinauit. C Tertio corpus xp̄i fuit
tanq̃ apotheca plena balſamo. ⁊ iδ volu
it q̄ iſta apotheca apiret vt inde balſa/
mũ efflueret quo fetidus ſanaret. Tunc
aũt iſta apotheca fuit apta qñ vnus mi/
litũ lãcea latus eius aperuit. De odore
eiuſdē balſami dr̄ Ecc.xxiiij. Sicut cin/
namomũ ⁊ balſamũ aromati. odorē de.
⁊c. L Oia que in balſamo ſũt dicũtur
eē virtuoſa. ſ. cortex: folia: ſemē: ⁊ liquor
Sic ēt qcquid fuit in xp̄o virtuoſuȝ fuit
ſcȝ cortex. i. corpus. Folia. i. verba. Se/
mē. i. eius aĩa in corpe ſeminata. Liquor
ideſt ſanguis p̄cioſus. C Scδo xp̄s fuit
attritus. Sicut eniȝ herbe terunt vt in/
de fiat emplaſtrũ p qδ apoſtema frãgat
⁊ ſanet. Sic corpus xp̄i fuit attritũ vt in
de fieret emplaſtrũ: quo tumor nr̃e ſup/
bie frangeret. Fit aũt emplaſtrũ de her/
bis floribus ⁊ ſp̄ebus aromaticis aliquo
liquore infuſo. D In xp̄o aũt fuit caro
tanq̃ herba: iuxta illud Yſa.xl. Ois ca/
ro fenũ. Fuit aũt tanq̃ flos: q̃ fuit valde
pulchra ⁊ amena Cant.ij. Ego flos cãpi
Fuit diuinitas tanq̃ ſp̄es aromatica. Fu
it ſanguis tanq̃ liquor infuſus. Ex iſtis
ergo factũ eſt emplaſtrũ qδ dȝ frangere
tumorē noſtre ſupbie. E C Tertio fuit
diſciplinatus. iδ dr̄: Diſciplina pacis no
ſtre ſup eũ. Hõ deũ offenderat: ⁊ ideo di
ſciplinari debebat. Xp̄s autē flagellari
voluit: ⁊ deũ ſic pacificauit. C Oliȝ pax
tribus modis initiabat ⁊ firmabat. ſ. p/
cuſſione: q̃ adinuicē ſe manibus pcutie/
bãt. C Signi erectiõe: q̃ aliquã colũnaȝ
vel pilã lapideã erigebãt. De iſtis duo/
b⁹ dr̄ Ioſue vlt. Percuſſit ioſue i die illo
fedus. Ecce pcuſſio. Deinde ſubdit: Et
tulit lapidē pgrãdem dicēs: ⁊ lapis iſte
erit vobis in teſtimoniũ ⁊c. C Tertio aq̃
effuſiõe. De hoc dr̄. i. Reg.vij. Hauſerũt
aquã ⁊ effuderũt i ↄſpectu dn̄i. Per qδ
volebãt innuere q̄ ſicut de aq̃ nihil rema
net cũ effundit: nec ſubſtãtia: nec ſapor:
nec color. Sic ſi aliqs pacē nõ ſeruaret:
nec de illo: nec de his q̃ ad ip̄m ſpectant
aliqd remaneret. Vt ergo xp̄s firmã pa/
cē cũ deo nobis acqreret fuit diſciplina
tus. pcuſſus nõ tm̃ in manibus: ſed ēt in
pedib⁹ fuit pforatus: ⁊ in toto corpe fla/
gellatus. Fuit ēt tanq̃ ſignũ eleuat⁹ in
crucē. Ioã.xij. Si exaltatus fuero a ter/
ra oĩa trahã ad meip̄m. Fuit ēt inſup ſi/
cut aq̃ effuſus: q̃ nihil ſibi remanſit nec
ſanguis: nec aĩa: nec vita: nec veſtis: nec
familia. F Scδo eius paſſio fuit fru/
ctuoſa. Ideo dr̄: Liuore eius ſanati ſu/
mus. Corpus eniȝ xp̄i fuit in morte liui/
dũ ⁊ nigrũ. Apoc.vi. Sol factus ē niger
tanq̃ ſaccus cilicin⁹. Fuit ēt rubicũdus
Yſa.lxiij. Quare rubrũ ē indumētũ tuũ
Iſte liuor ⁊ nigredo ⁊ rubedo nos oēs
ſanauit. Ideo ſignat p moruȝ. i. Mach.
vi. Elephãtis oſtenderũt ſanguinē mori
ad acuendũ eos ad pliũ. Mor aũt ſicut
dicit Amb. p̄mo ē albũ: poſtea rubeũ: po
ſtea nigrũ. Sic xp̄s fuit albus. i. innocēs
in tota vita ſua ⁊ ↄuerſatiõe. Fuit rubi/
cũdus in cruce p ſanguinis effuſionē.
Et fuit liuidus ⁊ niger in morte. Vñ po
terat dicere aĩa xp̄i illud Cant.i. nigra
ſum: p corpus mei liuorē ⁊ deformitatē.
ſed formoſa: p corpis mei mũditiã ⁊ pu/
ritatē. ſicut pelles ſalomonis: ppter ru/
bētis ſanguinis effuſionē. Pelles eniȝ
ſalomonis erãt rubicundi coloris. Per
iſtos liuores ſanati ſumus. G Hõ qdē
erat infirmus in capite. i. in intētiõe: que
ē caput aĩe. Quia in his q̃ faciebat non
ſanã intētionē hēbat. Erat infirm⁹ in cor
de: q̃ hēbat cogitatões noxias ⁊ vanas.
Erat infirmus in pedibus: q̃ hēbat affe/
ctionē imũdã aut terrenã. Pes eniȝ ſe/
cũdũ Aug. ē affectus ⁊ amor aĩe. Sicut
eniȝ corpus vadit pedibus: ſic aĩs vadit

affectibus. Erat infirmus in toto corpe:
q̃ hēbat totã vitã mũdanã ⁊ ↄuerſatio/
nē vanã. H Vt igit xp̄s ſuis liuoribus
⁊ ſuis vulnerib⁹ nos ſanaret. voluit pri/
mo vulnerari in capite: vt ſanaret nr̃as
obliquas intētões. Voluit vulnerari in
manibus: vt ſanaret noſtras malas ⁊ re
miſſas opatões. Voluit vulnerari in cor
de: vt ſanaret noſtras noxias ⁊ vanas co
gitatões. Voluit vulnerari in pedib⁹ vt
ſanaret nr̃as inmundas ⁊ terrenas affe/
ctões. Voluit vulnerari ⁊ flagellari i to
to corpore: vt nos oēs ſanaret.

C Eadē feria quarta ſexte hebδe q̃dra/
geſime Sermo ſcδs. 86

HIc ē calix nouũ teſtamētũ in meo ſanguine qui p vobis effundet. Luce.xxij.
Sanguis xp̄i qui ↄfirmauit
nouũ teſtamētũ fuſus ē p nobis vt nos
redimeret atqȝ ſaluaret. A F Hõ qdeȝ
erat excluſus a celo: incluſus in inferno
ſiue in limbo: ⁊ recluſus in exilio. F Iδ
ſanguis xp̄i fuſus eſt vt hoīem ad celum
reduceret. de limbo extraheret. ⁊ in mũ/
do ſiue in exilio ↄfortaret. C Primo igi
tur hõ excluſus erat a celo: iδ ſanguis
xp̄i effuſus ē vt ip̄m ad celuȝ reduceret.
B Tria aũt erãt que hoīem ĩpediebant
ne ad celũ rediret. F Primũ eſt: q̃ porta
celi erat clauſa: qδ ſignatũ eſt Geñ.iij. p
cherubin quē dñs ad ianuaȝ padiſi po/
ſuit vt ipſam cuſtodiret. C Scδm erat:
q̃ flãma erat quedã interpoſita q̃ hoīeȝ
ab ingreſſu arceret. Vñ ibidē dr̄: Et flã/
meũ gladiũ ⁊c. Per quã flãmã ſignificat
reatus ⁊ obligatio ad penam eternã cui
homo merito preuaricatõis ſue erat ob/
ligatus. C Tertiũ erat iuſticia dei: quia
multũ erat ſeuera. que ſignificat per rũ
pheaȝ bis acutã quã cherubin in manu
tenebat. Iuſticia enim dei dicebatur bis
acuta. ſiue q̃ corpus ⁊ animã incidebat
Siue q̃ de cõmiſſis ⁊ omiſſis rationem
querebat. L Ideo ſanguis xp̄i fuit cla
uis dei: aqua dei: ⁊ preciũ dei. C Fuit cla
uis: q̃ ianuã padiſi aperuit. De illa cla/
ui dr̄ Yſa.xxij. Dabo claueȝ domus da/
uid ſuper humerũ eius: ⁊ aperiet ⁊ non
erit qui claudat. claudet ⁊ nõ erit q ape/
riat. Iſta clauis ſecũdum glo. fuit crux
xp̄i quã ipſe ſuper humerꝝ ſuum baiula/
uit: ideo ſanguis xp̄i clauis eſt paradiſi.
C Scδo fuit aqua dei: q̃ ignē vehemen
tem gehēne extinxit: q̃ vlterius i bonos
nõ potuit preualere. Iſta aq̃ eſt ſignata
in aqua que de latere xp̄i emanauit. De
qua põt exponi illud Ecci.iij. Igneȝ ar/
dentē. ſ. infernalē. extinguit aq̃. ſ. illa q̃
de latere xp̄i effluxit. Hiero. Rũphea illa
flãmea ⁊ foribus p̄ſidētia cherubin xp̄i
extincta ⁊ reſerata ſũt ſanguine. C Ter
tio fuit p̄ciũ dei: q̃ diuine iuſticie ſatiſfe
cit. p̄s.lxviij. Qδ ñ rapui tũc exſoluebã/
q̃ſi dicat xp̄s. Adã fecit furtũ: ⁊ ego ſolui
debitũ. Vñ cãtat eccleſia in bñdictõe ce
rei paſchalis. Qui p nobis eterno p̄ri
ade debitũ ſoluit. C Scδo hδ erat iclu/
ſus in inferno ſiue in limbo. ⁊ ideo xp̄s
ſanguinē ſuũ fudit q portas inferni cõ/
fregit ⁊ ſcδs patres idē eduxit. Zach.ix.
Tu quoqȝ in ſanguine teſtamēti tui edu
xiſti vinctos tuos de lacu in quo nõ erat
aqua. C Legit i hyſtoria ſcholaſtica i ca
p̄lo illo de opariis tēpli in fine q̄ ſalo/
mon habuit ſtrutionē hñtē pullũ: queȝ
pullũ ſalomon in q̃dã cauea vitrea nu/
triebat. Cũ vero p̄r pullũ ſuũ habere nõ
poſſet: vermē q̃nedã de deſerto portauit
de cuius ſanguine illaȝ cauea liniuit. ⁊
ↄtinuo fracta fuit. ⁊ ſic pullũ illũ de ca/
uea extraxit. D Iſte vermis ē xp̄s: qui
dicit in p̄s.xxi. Ego aũt ſuȝ vermis ⁊ nõ
hõ. Vermis eniȝ nõ naſcit p generatõeȝ
carnalē: ſȝ de humore terre virtute radij
ſolaris pducit. Et ſic patrē hȝ i celo. ſ.
ſolē. ⁊ matrē in terra. ſ. humoreȝ. Sic ēt
xp̄s in celo hȝ patrē ſine matre: ⁊ in ter/
ra matrē ſine patre. Pulli incluſi in ca/
uea: ſũt patres icluſi in infernali cauea.
Sȝ venit ieſus vermiculus ⁊ virtute ſã/
guinis ſui caueã fregit. ⁊ inde ſcδs p̄res
eduxit. p̄s.cvi. Contriuit portas ereas ⁊
vectes ferreos ↄfregit. C Tertio homo
erat recluſus i exilio ſiue i mũdo: iδ xp̄s
ſanguinē ſuũ fudit vt hoīeȝ ibidē cõfor/
taret. Hõ qdē erat mortu⁹: multis tribu/
latõibus p̄ſſus. ad ↄuertēdũ ſe ad deum
multuȝ durus. ⁊ a diabolo in ſeruitute
detētus. E Iδ xp̄s ſanguinē ſuũ fudit
C P̄mo vt hoīeȝ viuificaret. Leui.xvij.
Aĩa oĩs carnis in ſanguine eſt. Oſee.vi.

Uiuificabit nos poſt duos dies. In die
tertia ſuſcitabit nos. Sumus eīm viuifi
cati pⁱ ᷓa die paſſiōis ſue ⁊ in ſc̄da die ſe/
pulture. Sꝫ ſuſcitati ſumus ī tertia die
reſurrectōis ſue. ¶ Legiť ꝙ ſerpēs mul
tum odit ⁊ pſequiť pellicanū. ⁊ dū pelli/
can⁹ abeſt intrat nidū ⁊ pullos occidit.
Pellicanus aūt rediēs tribus dieb⁹ plā
git pullos mortuos. Tertia aūt die cum
roſtro ſe vulnerat: ⁊ de ſanguie ſuo ſu/
os pullos aſpergit: ⁊ ſic illi reſuſcitanť.
Iſte pellicanus ē xp̄s q dicit in p̄s.ci. Si
milis fact⁹ ſuꝫ pellicano ⁊c̄. Serpēs eſt
diabolus q humanuꝫ genus occiderat.
Sꝫ xp̄s in qnqꝫ ptib⁹ vulnerari voluit:
⁊ ſic pullos ſuos mortuos.i. hoīes mor/
tuos pcc̄o viuificauit. ¶ Sc̄do ſangui/
nē ſuū fudit: vt hoīes tribulatos dulco/
raret: ⁊ ad cōſolationē reduceret. Hoc ſi
gnatū ē Exo.xv. vbi dn̄s p̄cepit moyſi ꝙ
lignū ī aquas amaras mitteret: ⁊ ſic eas
dulcoraret. Grego. Si paſſio xp̄i ad me/
moriam reduciť nihil ē qd̄ nō equo aīo
toleretť. Ber. Uidētes anguſtias dn̄i no
ſtri. leuius nr̄as portabimus. Refert ari
ſto. ꝙ ſi fiat vas de cera noua ⁊ diligēter
claudať ⁊ in mari ponať aqua que p po
ros intrabit dulcis efficieť. Iſtud vas ce
reum ē corpus dn̄icū. Sicut eniꝫ cera ge
nerať ex apib⁹ ſine corruptōe ⁊ ꝯmixtio/
ne: ſic caro xp̄i fuit gnāta a virgine ſine
corruptōe. Fuit aūt caro noua: q: nulla
pc̄ci vetuſtate vitiata. Fuit ēt clauſa cla
ue: q: nulla diabolice tētatiōi fuit apta.
Por eius ſunt vulnera eius. Si igiť no/
ſtras amaritudines per recordationē ⁊
deuotionē ī vulnera eius miſerim⁹: mox
in dulcedinē cōuerteneť. Heb.xij. Recogi
tate eū qui talē ſuſtinuit a peccatoribus
aduer. ſemetipꝫ cōtraditionē vt nō fati/
gemini aīs vr̄is dficiētes. ¶ Tertio xp̄s
ſanguinē ſuū fudit vt corda dura ad pe
nitentiam frāgeret. hoc ſignatū ē Mat.
xxvij. vbi dī. terra mota ē. petre ſciſſe ſūt
monumēta apta ſunt: ⁊ multa corpa ſan
ctoꝝ q dormierāt ſurrexerūt. Ex quo da
tur intelligi ꝙ ad memoriā dn̄ice paſſio
nis illi q erāt terra: amādo.ſ. terrena de
bent moueri ad amādū celeſtia. Illi qui
erāt duri ſicut petre debēt frāgi p cōtri/
tionem coꝝ monumēta.i. ora debēt ape/
riri p ꝯfeſſionē. ⁊ mortui.i. mortalia pec
cata debēt exire ⁊ eſurgē p ſatiſfactionē
Repiť quoddā genus adamātis qd̄ non
frāgiť pcuſſione nec ignis aduſtiōe. nec
p aliquā tp̄is inueterationē. Frāgiť aūtē
ſanguinis infuſione. ſic multi ſunt q ad
pniam nō frāguntť. nec p diuinaꝫ comi/
nationē ſiue flagellationē. nec p ſpirit⁹
ſc̄ti īternā īſpirationē. nec p etatis lōgi
inueterationē. Frāgunť aūt p dn̄ici ſan
guinis meditatōeꝫ atqꝫ v̄tutē. ¶ Quar
to fudit ſanguinē ſuū vt hoīes de manu
diaboli liberaret. Iſtā liberationē fecit
prudēter.ſ. diaboli aſtutiam decipiēdo.
Decepit enim eū ſc̄dꝫ Aug. tāquā mu/
ſcipulā: q: tetēdit crucē tāquā muſcipulā in qua
poſuit ſanguinē tāquā eſcā. vn̄ dicit Au
gu. Uenit redēptor ⁊ victus ē deceptor.
⁊ qd fecit redēptor captiuatori nr̄o tē/
dit muſcipulā.ſ. crucē: ⁊ poſuit ī ea eſcā
i. ſanguinē ſuū. ille aūt effudit ſanguinē
nō debitoris ſed redēptoris pp qd̄ rece/
ſit a debitorib⁹. Sc̄dm aūt Greg. decepit
eum eū tāquā piſcē: q: poſuit exteri⁹ car
nē ⁊ ſanguinē. interius autē occultauit
ferrū hamū.i. diuinitatē. diabolus aūt
voluit cape eſcā carnis ⁊ captus eſt ha/
mo diuinitatis. Un̄ Job.xl. dī. An extra
here poteris leuiatā hamo ⁊ fune ligabis
linguā eius. Sc̄dꝫ vero remigiū decepit
eū tāquā auē. Un̄ exponēs illud verbū
Job.xl. Nūqd illudes ei quaſi aui. dī.
illudes. q: illuſus ē diabolus ī morte xp̄i
quaſi auis. nā xp̄s ſua carnis mortalita/
te abſcōdit diuinitatē vt laqueū quo ei
velut auē īprouidā prudēti irretiuit mu
ſcipula. ¶ Refert valeri⁹ ꝙ doreníes ⁊
athenienſes dū adiuicē decertarēt codr⁹
rex athenienſiū de euētu belli apollinem
regſiuit. Qui rn̄dit ꝙ ſi ſe occidi pmitte
ret gēs ſua victoriā obtinēt. Cū vero do/
rienſes illud oraculū audiuiſſent: p̄cepit
ne aliqs regē athenienſiū tāgēt. Ille ergo
ne cognoſcereť ruſticanū habitū accipi
ens ⁊ ſarmēta aſſumēs ī humeris ad ho
ſtes ꝓceſſit. ibiqꝫ quēdaꝫ militē cū falce
ꝓuocans ab ipo ē occiſus. quo cognito
dorienſes me mores oraculi fugerūt ⁊ athe
nienſes victoriā hūerūt. Iſte rex fuit xp̄s
qui ne a demonib⁹ cognoſcereť habitū
ſerui accepit. ſarmēta.i. crucē ī qua fue

runt diuerſa ligna ī humeris baiulauit
⁊ ſic mortuus fuit. ſi eīm demones ip̄m
cognouiſſent: nūquaꝫ occidi eū ꝓcuraſ/
ſent.i. Coꝝ.ij. Si eīm cogno. nūquaꝫ do
minū glie cruci. Per ſuaꝫ aūt mortē de
mones fuerunt expoliati ⁊ victi. Col.ij.
Expoliant principatus ⁊ ptātes tradu/
xit ꝯfidentes palaꝫ triumphans illos ī
ſemetipſo.

¶ In die cene dn̄i: Sermo ꝑm⁹. 87

Probet autē ſeip̄m hō ⁊
ſic de pane illo
edat ⁊ calice bibat.i. Coꝝ.xi.
Si aliqs dꝫ aliquē cibū cape
opꝫ ꝙ videat ⁊ ꝓbet ſi cibus ille ſit ſan⁹
⁊ ſi ſtomachus ſit bn̄ diſpoſitus. ſi enim
hoc non faceret cibus eēt magis ſibi in
nocumentū ꝗ̄ in ꝓficuū. Cibus aūt ille
celeſtis nō ē ꝓbandus: q: ſemp ē bonus.
Sꝫ homo ē ꝓbandus ſi bn̄ ſit diſpoſitus
ſeu paratus. Un̄ nō dixit ꝓbet aūt hō iſtū
cibū ſed ꝓbet ſeip̄m hō. Greg. Sic cibus
corpalis cū ventrem inuenerit diuerſis
humoribus occupatū amplius ledit ⁊
magis nocet. nulli p̄ſtat auxilium. ita
cibus ſp̄ualis ēt ſi aliquē repit maligni
tate pollutū magis eū perdit. nō ſui na/
tura ſed vicio recipientis. A ¶ Notan
dum aūt ꝙ ille q dꝫ hunc cibum ſuſcipe
dꝫ tria ꝓbare. ¶ Primo ſeipſum quā te
ſit puritatis. ⁊ iſta puritas attēdiť quā/
tum ad manus quibus miniſtrať. quātū
ad os p qd̄ ſuſcipiť. quātū ad cor in quo
recipiť. manus quidē debēt eē munde ⁊
inocentes. p̄s.xxv. Lauabo inter inocē/
tes ma. me. ⁊ cir. altare tuū dn̄e. iō ſicut
dicit Dyoni. ſacerdos acceſſurus ad cō/
ſecrādū lauat digitos p qd̄ peccata ve/
nialia deſignanť. ad inuēdū ꝙ nō tantū
magnis ſꝫ ēt a paruis peccatis dꝫ eē mū
dus. ꝗ Debꝫ igiť hēre manus mūdas.i.
mūda opa. q eiꝫ hꝫ opa imūda nō eſt di/
gnus tāgē nec recipe illud ſacm̄. Legiť
ij. Reg.vi. ꝙ oza a deo percuſſus ē eo ꝙ
arcam dei manib⁹ ſuis tetigit ⁊ aſſignat
iudei rōeꝫ: q: in nocte p̄cedenti iacuerat
cū vxore ſua. Si igiť ille pcuſſus eſt qui
iacuerat cū vxore: qua percuſſiōe dign⁹
ē qui iacet cū meretrice. ſi ille ēt pcuſſus
eſt qui iacuerat cum vxore ppria. ⁊ qui ī/
digne tetigit arcam dn̄i ligneam. qua p
cuſſione dignus ē q indigne carnē xp̄i re
cipit verā. Si ille qui arcaꝫ tetigit vt ar
cam iuuaret ne pateretť ruinam: qua p/
cuſſione dignus ē qui leuat corpus xp̄i
ad ꝓijciēdū in latrinaꝫ.i. in cōſcientiaꝫ
imūdam. B ¶ Sc̄do dꝫ hēre os mūdū
p qd̄ ſuſcipiť. ⁊ maxime a duobus pec/
catis. detractōis ⁊ guloſitatis. Un̄ dī.i.
Coꝝ.xi. vbi apl's loquiť d̄ hoc ſacr̄o dī.
cōuenientibus nobis ī vnū.ſ. ad eccleſiā.
audio ſciſſuras eē. ecce pcm̄ detractio/
nis. ⁊ ītra. Ali⁹ quidē eſurit. alius autē
ebrius ē. ecce pcm̄ guloſitatis. primus
ſ. detractor ē ſicut canis. ſc̄ds.ſ. guloſus
ē ſicut porcus. iō dī Mat.vij. Nolite ſcm̄
dare canibus: quātū ad primū. nec ꝓij/
ciatis margaritas an̄ porcos quātū ad
ſc̄dm. C ¶ Tertio dꝫ hēre cor mūdum
in quo recipiť: q: cū iſte cib⁹ ſit ſplēdor
⁊ ſpeculū ſine macula. nō hītat niſi ī mē
te pura. Sap.vij. in aīas ſc̄tas ſe trāſfert
Cant.ij. Qui paſciť inter lilia.i. īter pu
ra corda. Auarus aūt ꝓijcit ip̄m in ter/
raꝫ. q: hꝫ cor terrenū amādo terrena. lu
xurioſus ꝓijcit ip̄m in lutū: q: hꝫ cor ī/
mūdicijs plenū. ſupbus ꝓijcit ipꝫ a duē/
tū: q: hꝫ cor vētoſuꝫ.i. ambitōe ⁊ ſupbia
repletū. ¶ Sc̄do dꝫ ꝓbare corpus dn̄icū
q̄nte ſit maieſtatis. In ip̄o eiꝫ ſacr̄o tot⁹
xp̄s cōtineť quātū ad corpus. ſanguinē.
aīam. ſp̄m hūanū. ⁊ deitatem veram.
Accipiendo igiť eius corpus verū corpi
myſtico vnimur. ⁊ bonoꝝ operū partici
pes efficimur, vnde dī.i. Coꝝ.x. Panis
quē frāgimus: nōne participatio corpo
ris dn̄i eſt. De hac pticipatiōe dī in p̄s.
cxviij. Participeꝫ me fac deus oīum ti/
mē. te ⁊ cuſto. man. tua. D Recipiendo
eius ſanguinē ab omni īpuritate cōſciē
tie mūdamur. Heb.ix. Sāguis xp̄i emū.
ꝯſci. no. ab opibus mor. ad ſerui. deo vi
uēti. Recipiēdo ei⁹ aīam ab oī ſeruitute
redimimur. Jo.x. Bonus pa. aīaꝫ ſuam
po. p ouibus ſuis redimēdis. Mat.xx.
Filius hoīs n̄ ve. mini. ſꝫ miniſtra. ⁊ da.
aīam ſuā redē. p mul. Recipiēdo ei⁹ ſpi
ritū ab oī morte corporis ⁊ aīe viuifica/
mur. Jo.vi. Sp̄us eſt qui viuificat. caro
aūt nō ꝓdeſt quicquā. Ro.viij. Qui ſu/
ſcitauit ieſum a mortuis viuificabit mor
talia corpa nr̄a p inhītantē ſp̄m eius

in nobis. Recipiēdo eius deitatē oī dulcedine ſatiamur. Jo.x. Ingredieť. ſ.ad cōtēplationē deitatis ⁊ egredieť. ſ.ad viſionē humanitatis ⁊ paſcua inueniet i vtroqȝ. De hac refectiōe dī Mat.xi. Venite ad me oēs q̄ labo. ⁊ onc. eſtis ⁊ ego reſi. vos. E ¶ Tertio dȝ pbare indigne ſumētis periculū quāte ſit penalitatis. Incurrit enim penā tpalē ⁊ ſpūalem ⁊ eternalē. F De tpali dī.i.Cor.xi. Ideo inter vos multi infirmi ⁊ ibecilles ⁊ dormiunt multi. Dī in libro paſchaſii ꝙ qcūqȝ indigne cōicat niſi miſericordia ⁊ bonitas dei gladiū ſuſpenderet: ab angelis ad hoc poſitis pimereť. ¶ Scdo tales incurrūt penam ſpūalem. q: diabolus in eos maiorē ptātem accipit. Unde dī de iuda Jo.xiij. Poſt bucellā introiuit i eū ſathanas. amplius. ſ. ꝙ̄ erat. ⁊ tn̄ illa bucella non erat corpus xpi. ſed diabolus in xp̄m introiuit: q: auſus ē accipe bucellam de manu dn̄i: quātomagis in illum intrat q̄ indigne audet recipe corpꝰ xpi. Augu. Nullus malignus ad corpus xpi accedat. nullus ſtultus accedat. nullus fuſcato aīo approximare audeat ne qd̄ iudas ſuſtinuit patiať. nam in illū poſt cōicationē menſe diabolus introiuit: nō q: ſumpſit dn̄icū corpus: ſȝ q: iprudentia iude ⁊ malignitas mentis aduerſariū inhabitare fecit: vt diſcas ꝙ indigne myſterioꝝ ſecreta celebrantibus diaboli inſidie prepanť. ¶ Tertio incurrunt penam eternam. Unde ſup illud Pauli ad Cor.i.cap.xi. Reus erit corpis ⁊ ſanguinis dn̄i. Dicit Amb. Mortis xpi penas dabit. ac ſi xp̄m occidiſſȝ punireť. F Quattuor enim ſunt occiſores xpi. ſ. iudei. ingrati. recidiuātes. ⁊ corpus xpi indigne ſumētes. Et iſtud pōt oſ̄ndi p talē exēplū. Eſt aliqs hō q̄ habȝ quattuor marchas auri. ¶ Una ſibi violēter auferť. ¶ Aliam dat igrato. ¶ Tertiā ponit in mercibꝰ que ſibi auferūť. ¶ Quartam pijcit i latrinā. Iſte pōt dicē ſe quattuor marchas amiſiſſe. Iudei igiť ſunt illi qui marchas violēter auferūt: q: vitam xpi cū violētia abſtulerūt. Ingrati ſunt ſimiles illis q̄ bn̄ficium non cognoſcunt: q: tales tm̄ beneficium paſſionis non agnoſcūt nec aliqd̄ ſeruitiū ipediūt

Recidiuātes ſunt ſiles illis q̄ merces auferunt. Chriſtus eīm aīas nr̄as ſanguie ſuo redemit ⁊ emit. Et iō ille qui ad peccatū reuertiť: aīam emptā ſibi auferre conať. Illi vero q̄ imūda mente recipiūt corpus xpi: ipſi quātū ē in ſeipſis in latrinam pijciunt. G ¶ Quarto dȝ pbare digne recipiētiū fructū quāte ſit vtilitatis. Que quidem vtilitas attendiť i vita ⁊ in morte. In vita eīm ē dimiſſum nobis in memoriale paſſiōis xpi: ⁊ in medicamentū curatōis. H Habemus igiť triplex memoriale paſſiōis dn̄ice. Unū ē in viſu. ſ. paſſio xpi depicta. ⁊ illud dȝ affectum noſtrū multū mouere. ¶ Secūdum ē in auditu. ſ. paſſio xpi audita vel predicata. ⁊ illud dȝ nos mouē magis. ¶ Tertiū ē in guſtu. ſ. paſſio xpi in hoc ſacramēto tā veraciter ⁊ tam ſingulariter expſſa. ⁊ illud dȝ nos mouē maxime. ¶ Scdo dimiſſum ē nobis in medicamentū nr̄e curationis. ¶ Eſt eniȝ medicina efficax cōtra oēs infirmitates noſtras: ſicut pȝ in illa orōne pro defunctis Purificent nos queſumus dn̄e ſacra q̄ ſumpſimus ⁊c̄. I ¶ Eſt eniȝ medicina curatiua: q: ſanat oēs morbos vitioꝝ. Un̄ dī. ſit abſolutio ſcelerū ⁊c̄. ¶ Eſt medicina cōfortatiua: q: roborat ⁊ confirmat in ſanitate recepta: iō ſubdiť. ſit fortitudo fragiliū. ¶ Eſt medicia pſeruatiua: que pſeruat hoīem ne iterū cadat. Un̄ ſubdiť. ſit cōtra mūdi picula firmamentū. ¶ Eſt medicia melioratiua quia viuos ⁊ mortuos ad meliorē ſtatū pducit. Un̄ ſubdiť. ſit viuoꝝ atqȝ mortuoꝝ fideliū remiſſio oīuȝ peccatoꝝ. K ¶ Secūdo aūt attendiť hec vtilitas in morte. Uia eīm quaȝ aīa de corpe decedens eſt factura ē via tenebroſa. Job.xix. In calle meo tenebras poſuit. Eſt via piculoſa Un̄ p̄s.cxli. In via hac qua ābu. abſcō. ſup laqueū mihi. Eſt via longa.iij.Reg.xix. Grādis tibi reſtat via. Eſt via ignota. p̄s. Uiā ciuitatis hitā. nō inue. Quādo igiť corpꝰ xpi aīabus decedētibꝰ datur portant ſecuȝ lucē ad tenebroſe vie illuminationē. Jo.viij. Ego ſum lux mūdi. Itē eiuſdē.xij. Ambulate dū lucē habetis: ne tene. vos ɔpre. Hn̄t ſecū pugilem ad hoſtiū defenſionē. Job.xvij. Pōc me

iuxta te: ⁊ cuiuſuis manus pugnet ɔtra me. p̄s.xxij. Si ambulauero in me. vm. mor. nō timebo mala qm̄ tu mecum es. Hn̄t ſecū cibū ad confortationē. p̄s.ciij. Pāis cor hoīs cōfir. iij.Re.xix. Ambulauit in forti. ci. il. vſqȝ ad montē dei oreb. Hȝ ſecū ductorē ad vie directōeȝ. Mich.ij. Aſcēdit iter pā. an̄ eos. p̄s.cvi. Deduxit eos ad por. vo. eoꝝ.

¶ Eadem die ſcilicet in cena dn̄i. Sermo ſecundus. 88

OT cena facta cū diabolus iaȝ miſiſſet in cor vt traderet eū iudas ſimonis ſcariothis ſurrexit a cena ⁊ poſuit veſtimēta ſua. Jo.iij. Quī amici ab inuicē ſepanť cōſueuerunt ad inuicē epulari. Sic ēt xp̄s ſciens ꝙ debebat ab apl̄is recedere prio voluit cū eis cenare. Un̄ dicit Luc.xxij. Deſiderio deſi. hoc paſ. mā. vobis antequā pa. A ¶ In hac cena aūt xp̄s aſſumpſit pſonā amici. pſonam ſerui. ⁊ pſonā epi. ¶ Primo qdē aſſumpſit pſonaȝ amici i hoc ꝙ tam familiaŕ ⁊ amicabiliŕ cū eis comedere voluit. In hac āt cena comedit xp̄s agnū paſchalē. Quō aūt comedi debebat. determinať. Exo.xij. vbi dr̄. Non comedetis ex eo crudū qd: nec coctū aqua ſȝ aſſum tm̄ igni. Caput cū pedibus ⁊ inteſtinis vorabitis. Edēt aūt carnes nocte illa aſſas igni ⁊ azimos panes cū lactucis aggreſtibus. ¶ Primo igiť non dȝ comedi ex eo crudū qd nec coctū aq: ſed aſſum tm̄ igni. Duo hic phibenť. ſ. ꝙ nō comedať crudus nec coctꝰ aqua. ¶ Tertiū pcipiť. ſ. ꝙ igne aſſeť. Cruda eīm caro nullo igne excocta nō ē ſapida Caro vero lixa lȝ cocta tn̄ non eſt adeo ſapida. Caro vero aſſata: ⁊ ē igne cocta ⁊ ē ſapida. B Illi igitur comedunt crudum qui habent cor crudum ideſt nō excoctum igne amoris. Illi comedunt lixū q̄ habent cor lixum. i. inſipidum ⁊ nō ſapidū ſapore deuotōis. Illi comedunt aſſum: q̄ habēt cor excoctū p amorem: ⁊ ſapidū p deuotōeȝ. C Iſte igiť agnus fuit triplici igne aſſatus. ⁊ ideo nō debȝ comedi crudus nec lixus: ſed aſſatus: Fuit ergo aſſatus igne amoris. De quo igne dī Luce.xij. Ignem veni mittere in

terram. Igne doloris. Threnorum primo. Attendite ⁊ videte ſi eſt dolor ſicut dolor meus. Et igne paſſionis. p̄s.xvi. Igne me examinaſti ⁊c̄. D ¶ Secūdo debet comedi eius caput cum inteſtis ⁊ pedibus. Caput iſtius agni eſt eius diuinitas. i.Cor.xi. Caput xpi deus ē. Pes eſt caro ipſius que eſt natura infima in ipſo. Inteſtina eius: ē aīa eius. Iſta omnia debemus vorare. i. per veram fidem nobis incorporare. Fuerunt autē qdam heretici q̄ dixerunt ipſum non habuiſſe diuitatē. Iſti non comedebant caput. i. ſibi per fidem nō incorpabant caput. i. diuitatē. Alij dixerunt ip̄m non habuiſſe veram carnē humanam: ſed fantaſticam de celo delatam. Iſti pedes non comedebant. i. eius carnem per veram fidem ſibi non incorpabant. Alij fuerūt q̄ dixerunt ipſum non habuiſſe animā rationalē: ſed diuitatem loco anime. Iſti inteſtina non vorabant. i. eius aīam per veram fidem ſibi non incorpabant. Nos igiť caput cum pedibus. ⁊ inteſtis voremus. i. de eius diuitate carne ⁊ anima fideliŕ ⁊ catholice ſentiamus. E ¶ Tertio debet comedi cum lactucis aggreſtibus. i. cum amaritudine de peccatis omnibus. Notandū autē ꝙ qdam ſunt q̄ ſumunt iſtas lactucas itegras. qdaȝ cōtritas. ⁊ qdam ſuccum ipſarū. Eſt enim quedam amaritudo ſuperficialis. quedam precordialis. ⁊ quedam mixta cum lachrymis. Sunt enim qdam q̄ habent de peccatis quēdam ſuperficialē dolorē q̄ attritio dici poteſt. Iſti ſumunt iſtas lactucas integras ſeu confectas. Talis attritio peccatorum non plene iuſtificat Hiere.v. Percuſſiſti eos: ⁊ nō voluerunt attriuiſti eos ⁊ renuerunt accipere diſciplinam. Alij ſunt qui omnia peccata ſua in mortariolo memorie ſue congerunt ⁊ piſtillo laboris minutatim conterunt. Et talis dolor contritio appellať. Iſti ſumunt iſtas lactucas cōtritas. Et talis contritio vulnera peccatorum ſanat. Oſee.xiiij. Sanabo ɔtritionem eoꝝ diligaȝ eos ſpontanee. Alij ſunt maioris perfectiōis qui. ſ. peccata non ſoluȝ ſic cōterūt ſed etiam lachrymas emittūt Iſti ſumunt agnū cum ſucco lactucarū

idest cū abūdantia lachrymaꝝ. Grego. in
moral. Carnes cum lactucis agreſtibus
ſunt edēde: vt cū corpus redēptoris no/
ſtri accipimus nos ꝓ peccatis nr̄is in fle
tibus affligamus. q̄tinus ipſa amaritu/
do pnīe abſtergat a mētis ſtomacho per
uerſe humorē vite. ¶ Quarto debet co/
medi cū panibus azimis. i. cuꝫ panibus
nō fermētatis. Scđꝫ Gre. panes ſine fer
mēto comedit qui opa bona ſine corru/
ptiōe vane glorie facit. Uel ſcđꝫ eūdem.
Qui opa ſine admixtiōe peccati exhibꝫ
ne puerſe diripiat qđ quaſi recte diſpen
ſat. Quibꝰ p icrepationē dn̄s dixit: Sa/
crificate de fermēto laudeꝫ. De fermēto
naqꝫ laudē imolat qui deo ſacrificiū p
rapinā parat. Uel ille ſine fermento co/
medit: qui ſe a mala ſocietate cuſtodit.
i. Cor. v. Modicū fermētū totā maſſam
corrūpit. Uel ille azimū ſine fermēto mā
ducat: q mētis ⁊ corpis puritatē ſeruat.
i. Cor. v. Epulemur nō in fermēto vete/
ri. i. in veteri ꝯuerſatiōe: neqꝫ in fermen
to malitie ⁊ neqtie: ſed in azimis ſinceri
tatis ⁊ veritatis. F ¶ Scđo xp̄s aſſu/
pſit pſonā ſerui: in eo ꝙ pedes ſeruoꝝ
ſuoꝝ lauit. Lauit autē corpales pedes ⁊
ſpūales. Corpales aūt lauit in exēpluꝫ ⁊
documētū. In exēplū qđē humilitatis.
Uñ ipſe dixit Joā. xiij. Exēplū dedi vo/
bis: vt quēadmodū ego feci vobis: ita ⁊
vos faciatis. Iſtā aūt tātā humilitatē pe
trꝰ horruit dicēs: Non lauabis mihi pe/
des in eternū. Cui rn̄dit ieſus: Si nō la/
uero te: nō hēbis ptē mecū. Tūc petrꝰ ti/
more ⁊ amore pcuſſus obtulit lauandos
pedes manꝰ ⁊ caput. Sꝫ xp̄s eū corripu
it dicēs ⁊ aſſerēs ꝙ nō idigeret lotōe ca/
pitis nec manuū: ſed tm̄ pedū. G Per
caput itelligit intentio. p manꝰ opatio.
p pedes vero affectio. Duo autē pma. ſ.
opatio ⁊ intētio in petro mūda erāt ⁊ iō
lotiōe manuū vel capitis nō indigebat.
Hēbat enim intētionē in oībus rectaꝫ ⁊
opationē mūdā. Affectio aūt in petro ⁊
in ceteris ſcīs ſepe aliquo puluere terre
ne affectiōis aſpgit: ⁊ iō indigēt vt lauē
tur. Aug. Ipſi hūani affectus ſine qbus
in hac mortalitate nō viuitur pedes ſūt
vbi ⁊ hūanis rebus afficimur: vt ſi dixe/
rimus qꝛ pctm̄ nō fecimꝰ nosmetipſos
ſeducimus ⁊ decipimus. ¶ Scđo lauit
pedes in documētuꝫ vbi docuit ⁊ oñdit
ꝙ plati debēt lauare ſubditos. Tūc eniꝫ
pedes lauāt: qñ platꝰ verbo ⁊ exēplo ſub
ditoꝝ affectus purgat ⁊ mundat. Sepe
aūt ꝯtigit ꝙ pedes ñ lauant: aut qꝛ ma
nus ē inqnata: aut qꝛ aq̄ ē turbida ⁊ im
mūda: aut qꝛ imūditia in pedibꝰ ē īue/
terata. H His tribus de cauſis ſubditi
pedes nō lauant. ¶ Prio qꝛ manꝰ plato
rū. i. opa eorum ſūt imūda. Eccī. xxxiiij.
Ab imūdo qđ mūdabit. Gre. nanzazenꝰ
Mūdari pus oportet: ⁊ ſic alios mūda/
re. ſapiētē fieri pus: ⁊ ſic alios facē ſapiē
tes. lumē effici: ⁊ ita alios illuminare. ac
cedē ad deū: ⁊ ſic alios ducē ad deū. ſan
ctificari: ⁊ ſic alios ſcificare. manus hēre
rectas: ⁊ ſic eē recti ꝯſilij ⁊ rectū dare ꝯſi
liū. ¶ Scđo qꝛ aq̄ ē imūda. Aqua imun
da ē amor mūdi. de q̄ dī Hiere. ij. Quid
tibi in via egypti vt bibas aquaꝫ turbi/
dā. Talis eniꝫ aq̄ non lauat: ſed inqnat.
Aug. Quiſqs es q es in mūdo ad te ve/
nit qui fecit mūdū: vt eripiat te de mun/
do. ꝙ ſi adhuc aliqua delectatiōe te te
net mūdus ſemper vis eſſe imūdus. ſi tñ
aliqua neceſſitate retinet te mūdus: ha/
bitat in te q mūdat imūdos ⁊ eris mun/
dus. ¶ Tertio qꝛ ipa macula pedū ꝯni
mia frequētatōe efficit nimis tenax ⁊ in
ueterata. Uñ dī Eccī. xxxiiij. Qui bapti
zat a mortuo. i. q lauat a mortali pctō: ⁊
iteꝝ q tāgit mortuū qđ pficiet eius laua
tio. ij. Pe. ij. Facta ſūt eis poſteriora pe/
ribus deteriora. Cōtingit eniꝫ eis illud
veri prouerbij. Uelut canis reuerſus ad
ſuū vomitū: ⁊ ſus lota in volutabro luti
¶ Scđo lauit pedes ſpūales aq̄ ſui ſan/
guinis. De qua lotōe dī Apoc. vij. Laue
runt ſtolas ſuas ⁊ dealbauerunt eas in
ſanguine agni. I Ex quo igit ſanguis
xp̄i hꝫ dealbare: videt ꝙ hēat virtutem
lactis ⁊ nō ſanguinis. Lac eniꝫ ſanguis
eſt in vberibus decoctus. Sāguis xp̄i de
coctus fuit in corpe ſuo ⁊ in corde nr̄o.
In corpe ſuo: igne amoris. Tā vehemen
ter eniꝫ in ſuo corpe ebulliuit ꝙ apto la
tere ſuo cū ipetu emanauit. In corde no
ſtro ſūt duo vbera. ſ. intellectꝰ ⁊ affectꝰ.
Debet autē excoq in vbere intellectus p
meditationē. Et in vbere affectus p de/

uotiōnē. Et ſic ſanguis xp̄i eſt excoctus
in corpe ſuo per amoreꝫ. in corde noſtro
p meditationē. Et affectus vertit in al/
bedinē ⁊ aīas noſtras dealbat ⁊ mūdat.
Apoca. v. Lauit nos a pctīs nr̄is in ſan/
guine ſuo. K Ad lauādas aīas xp̄s fe/
cit ſpūale lixiuiū: in quo ꝓ aqua poſuit
ſanguinē pcioſuꝫ. i. Joā. v. Hic eſt qui ve
nit per aquā ⁊ ſanguinē ieſus xp̄s. Pro
cinere amaritudinē penaꝝ. ps. ci. Cine/
rem tanq̄ panē māducabā. Pro igne ca
lefaciēte: amoreꝫ imēſum. Joā. xiij. Cuꝫ
dilexiſſet ſuos qui erāt in mūdo: in finē
dilexit eos. Sed qm̄ lixiuiuꝫ erat nimis
forte. Tū ꝓpter nimiā cineꝝ amaritudi
neꝫ. Tū ꝓpter nimiā ebullitionē. Ideo
xp̄s illud lixiuiū duplici aq̄ tēperauit. ſ.
aq̄ lachrymatiōis quā i cruce effudit: vt
habet Heb. v. Et aqua regenerationis q̄
de eius latere emanauit. Sic ergo ex ta/
li lixiuio ſic facto ex aq̄ ſanguinis. ſic cō
mixto ex cinere amaritudinis. ſic calefa
cto ex igne amoris. ſic tēperato ex aq̄ la/
chrymatiōis ⁊ regenerationis lauat pe/
des oīum. i. affectus oīum aīaꝝ. ¶ Ter/
tio accepit pſonā xp̄i qñ. ſ. panē ⁊ vinuꝫ
in corpus ſuum trāſubſtātiauit. ⁊ aplīs
ptātē ꝯficiēdi ⁊ trāſubſtantiādi dedit.
Et iſta eſt maior ptās ꝙ vnq̄ data fuerit
alicui. L Eſt q̄dā ptās dei magna face
re de aliquo aliqđ: ſicut qñ fecit hoīem
de terra. ⁊ euā de hoīe. Eſt alia dei ptās
maior. ſ. facere d̄ nihilo aliqđ. Sicut qñ
dn̄s de nihilo fecit celū ⁊ terraꝫ. Eſt alia
ptās dei maxima facere. ſ. vt ita dicamꝰ
de creatura creatorē. Iſtā ptāteꝫ nō de/
dit angelis ſed ſacerdotibꝰ ſolis. q diui
na virtute panē ⁊ vinū in corpus ⁊ ſan/
guinē xp̄i ꝯuertūt. Uñ Euſebius: Uiſibi
lis ſacerdos viſibiles creaturas in cor/
pus ⁊ ſanguinē xp̄i verbo ſuo ſecreta po
teſtate ꝯmutat. Illo. ſ. verbo qđ dicit ſa/
cerdos. ſ. Hoc eſt corpus meū. M Nō
igit debet aliqs attēdere ad viſum ſuū:
qꝛ viſus putaret ſe videre colorē panis.
⁊ tñ nō eſt ibi panis. Nec ad guſtū ſuuꝫ:
qꝛ putaret ſe ſentire guſtū panis. ⁊ tñ nō
eſt ibi panis. Nec ad tactuꝫ ſuum: qꝛ pu/
taret ſe tāgere ſubſtātiā panis: ⁊ tñ non
eſt ibi panis. Nec ad olfatū ſuum: qꝛ pu
taret ſe ſentire odoreꝫ panis ⁊ vini. ⁊ ta
men non eſt ibi panis nec vinum. Sed
debet attendere ad auditum ſuuꝫ: quia
cum audit Hoc eſt corpus meum: ita eſt
per omnia vt audiuit. Hoc ſignatuꝫ eſt
Geñ. xxvij. in Yſaac quando benedixit
Jacob. Fuit enim deceptus ſuus viſus:
quia oculi eius caligauerant ⁊ ipſum
non cognouit. Fuit deceptus olfatus ſu
us qui credidit ſentire odorem veſtimē
torum eſau. ⁊ erat odor veſtimentorum
que induerat Jacob. Fuit deceptus gu
ſtus eius: quia credebat ſe comedere
de venatione eſau: ⁊ comedebat de ve/
natione Jacob. Fuit deceptus tactus
eius: quia putabat ſe tangere manus
Eſau ⁊ tangebat manus Jacob. Sed ta
men auditus quo vocem Jacob audi/
uit: non fuit deceptus. immo dixit: Uox
quidem iacob eſt. Sic etiam in iſto ſa/
cramento omnes alij ſenſus preter au/
ditum decipiuntur. Et ideo omnes fide
les quando audiūt. Hoc eſt corpus me/
um: ita eſſe firmiter ⁊ veraciter credere
debent. 89

¶ In die paraſceues Sermo primus.

SCiens ieſus quia omnia
cōſummata ſunt vt
cōſumaretur ſcriptura dixit
ſitio. Illi auteꝫ ſpongiam ple
nam aceto yſopo circūponentes obtule
runt ori eius. Cum ergo accepiſſet ieſus
acetum dixit: conſumatū eſt. Et inclina
to capite tradidit ſpiritum. Joan. xix.
A Chriſtus in vita ſua iudeis dederat
multa ſalutifera documenta: exhibue/
rat multa ſanctitatis exempla. Contule
rat multa beneficia atqꝫ miracula: ſed
hodie miſeri iudei pro documentis de/
derunt chriſto dura verba. Pro ſanctis
exemplis: dederunt ei duriora verbera.
Pro beneficijs dederunt illi duriſſima
crucis tormenta. Non reſtabat autem ni
ſi vna pena: ſcilicet vt ipſum felle ⁊ ace/
to potarēt: ſicut in auctoritate ſupra po/
ſita habetur. In qua quidem auctorita/
te tria ponūtur ex parte chriſti: ⁊ vnum
ex parte iudeoꝝ. ¶ Nā ex parte xp̄i pri/
mo ponitur eius feruēs charitas: cū di/
cit ſitio. ¶ Secūdo ꝯſumata veritas: cū
dicit: ꝯſumatū eſt. ¶ Tertia magna pie/
tas: cū ſubditur: Et inclinato capite tra

dixit ſpūz. ¶ Quarto ex pte iudeoꝝ ma
gna crudelitas: in hoc ꝙ ſibi ad bibēdū
porrexerūt acetū. B ¶ Circa pͥmū no
tādū ꝙ in hoc ꝙ ieſus dixit ſitio: eius
feruēs charitas deſignat̄. Nō eniz ſitie/
bat aquā ſed ſalutē noſtrā. Non ſitiebat
vinū ſꝫ pfectū nr̄m. Nō ſitiebat aliquē li
quorē: ſed noſtrū amorē. Bern̄. Sitio ait
xp̄s nō doleo. o dn̄e qd ſitis? fidē veſtrā:
ſalutē veſtrā: gaudiū vr̄m: plus aiaꝝ ve/
ſtraꝝ ꝙ corpis ꝓprij cruciatus me tenet.
ꝛ ſi non mei ſaltē veſtri miſeremini. C
Iſta aūt xp̄i charitas tā inteſa oēs alios
amores ſupat ꝛ excellit. ſ. amorē nālem:
matrimonialē: ſocialē: ꝛ aialez. ¶ Amor
nālis eſt q ē inter patrē ꝛ matrē ꝛ filiuz.
Et iſtuz amorē amor xp̄i excellit. Nulla
eniz mater filiū ſuuz tm̄ dilexit ꝙtum
hodie xp̄s nos amauit. Yſa. xlix. Nun/
qd obliuiſci pōt mater infantē ſuum vt
nō miſereat̄ filio vteri ſui. Et ſi illa obli
ta fuerit: ego tn̄ non obliuiſcar tui dicit
dn̄s: ecce in manib⁹ meis dſcripſi te: mu
ri tui corā oculis meis ſemp. Nūꝙ fuit
aliq mater que tm̄ filiū ſuū diligeret vt
nomē ſuū in manib⁹ ſuis pingi vel ſcri/
bi faceret: vt ſic die ac nocte memoriam
eius hēret. Xp̄s aūt die ac nocte i mani
bus ſuis ſcriptos nos portat vt ſemper
memoriā nr̄i hēat. Et illa ſcriptura non
fuit facta cuz calamo vel attramēto. vel
in pgameno: ſed calami fuerūt acutiſſi/
mi claui. Attramētū eius ſanguis pcio/
ſus. ſcriptores iudei pūerſi. pgamenum
caro manuū xp̄i. ¶ Scd̄o excellit amorē
matrimonialē q eſt inter viꝝ ꝛ vxorē. Et
hoc in duob⁹. ¶ Primo in hoc ꝙ ſi vxor
fornicat̄: vlterius a viro ſuo nō recipit̄.
Sꝫ ſi aie nr̄e xp̄m ſpōſum deſerūt ꝛ dia/
bolo adultero ꝯſentiūt: xp̄s eas penitē/
tes recipit. Et iō in cruce manus exten/
ſas tenet. ad innuēdū ꝙ pctōres ad ſe re
uerſos ꝓtinus amplexat̄. Hiere. iij. Vul
go dr̄. ſi dimiſerit vir vxorem ſuā ꝛ rece/
dēs ab ea duxerit viꝝ alteꝝ. nūqd reuer
tit̄ ad eū vltra? nunqd nō polluta ꝛ ꝯta
minata erit mulier illa? Tu aūt fornica/
ta es cū amatorib⁹ multis: tn̄ reuertere
ad me: ꝛ ego ſuſcipiā te dicit dn̄s. ¶ Se
cūdo amor xp̄i excellit matrimonialē in
hoc ꝙ ſi eſt aliq vxor que hēret maculas
in corpe vel in facie ꝛ non poſſit ab illis
emūdari niſi vir vulnerari ſe faceret ꝛ i
ſuo ſanguine ſe balnearet vxor. nō ē ali/
qs vir q vxorē ſuā intm̄ diligeret vt iſta
ſuſtinere vellet. Aie autē noſtre que erāt
xp̄i ſpōſe maculis pctōꝝ erant plene. Et
iō xp̄s in quinqꝫ ptibus ſe vulnerari fe/
cit ꝛ ſanguinē ſuuz fudit in quo ſponſa
ſua ſe balneauit: ꝛ ab oīb⁹ maculis mun
data fuit. Et hoc eſt qd̄ dr̄ Eph. v. Viri
diligite vxores veſtras ſicut ꝛ xp̄s dile/
xit eccleſiā. ꝛ tradidit ſemetipſꝫ p illa vt
eā ſcificaret mūdās eā lauacro aq̄ in ver
bo vite vt exhiberet ſibi glorioſaz eccle/
ſiā nō hn̄tē maculā neqꝫ rugā aut aliqd
huiuſmodi: ſed vt ſit ſancta ꝛ imacula/
ta. ¶ Tertio amor xp̄i excellit amorē ſo/
cialē q ē inter amicū ꝛ amicum. Nullus
hō inueniret̄ q vellet mori p ſuo inimi/
co. vix aūt aliqs inueniret̄ q vellet mori
p amico. ſed p amico bono. i. ſimplici ꝛ
fideli ꝛ innocēter decepto forte aliquis
morti ſe exponeret. Nos igit̄ nō eramus
iuſti neqꝫ boni: ſed eramus ipij ꝛ dei ini
mici: ꝛ tn̄ xp̄s pro nobis mori voluit. Et
hoc eſt qd̄ dr̄ Rom̄. v. Cū adhuc infirmi
eſſemus xp̄s p ipijs mortuus eſt. Vix eñ
p iuſto qs morit̄. Nā p bono forſitā qs
audeat mori. ꝯmēdat aūt deus ſuā cha/
ritatē in nobis. qm̄ cum adhuc pctōres
eſſemus: xp̄s p nobis mortuus ē. Poſſet
aūt dici ꝙ xp̄s hēbat vnū amicū. ſ. deū
patrē. ꝛ vnū ſuuz ꝛ patris inimicū. ſ. ge
nus humanū. Ut igit̄ xp̄s inter iſtos pa
cem faceret ſe mediatorem interpoſuit. i.
Tim̄. ij. Unus eſt mediator dei ꝛ hoium
hō xp̄s ieſus q dedit ſemetipſm in redem
ptionē p oībus. Sepe eniz ꝯtingit ꝙ qn
aliqs inter duos rixātes interponit̄ ab
vtroqꝫ vulnerat̄. Sic ꝛ xp̄s vulneratus
fuit a patre. Yſa. liij. Propter ſcelus po
puli mei pcuſſi eum. Vulneratus fuit ꝛ
ab hoīe. Zach. xiij. His plagatus ſum in
domo eoꝝ qui diligebāt me. ¶ Quarto
amor xp̄i excedit amorez aialez q eſt inter
aiam ꝛ corpus. aia eniz intm̄ diligit cor
pus ꝙ ab eo ſepari renuit. ꝛ oēm corpo/
ris laborē fugit ꝛ vitat. Aia aūt xp̄i intā
tum aīas noſtras dilexit ꝙ a corpe ſuo
p noſtra ſalute voluit ſeparari. Ioan. x.
Animā meā pono p ouibus meis. Ioan

dilexit ꝙ paſſa eſt corpus ſuū cuz multa
letitia in quinqꝫ ptibus lacerari: vt ſic p
eū noſtre redēptiōis abūdāter efflueret
Un̄ in ſua pſona dicit ꝓpheta dauid p̄s
xxix. Conſcidiſti ſaccū meū ꝛ circūdediſti
me letitia. B ¶ Scd̄o ponit̄ ꝯſumata
veritas cū dicit: ꝯſumatū eſt. Cōſumata
quidē ꝛ ꝯpleta fuerūt oīa predicta. ſ. de
ſua natiuitate ꝛ ſua ꝯuerſatiōe ꝛ de ſua
paſſiōe. hodie quoqꝫ ꝯſumatū fuit cor/
pus ſuū. ꝯſumatus fuit ꝛ ſanguis ſuus.
¶ Corp⁹ qdē ꝯſumatū fuit imo ꝯſūptū:
q: oīa oſſa ſua apparebāt ꝛ dinumerari
poterāt. p̄s. xxi. Dinumerauerūt oīa oſ/
ſa mea. Nec miꝝ ſi corp⁹ ſuū ſic fuit ꝯſu
matū q: fuit tribus diſciplinis grauiſſi/
mis flagellatū. Eſt eniz qdā diſciplina q
fit cū virgis. ꝛ iſta ē fortis: q: carnē fran
git. Eſt alia que fit cū ſpinis duris ꝛ acu
tis: iſta ē durior ꝛ fortior: q: vſqꝫ ad oſſa
pforādo ptingit. Eſt alia q fit cū ferreis
inſtris. ꝛ iſta ē fortiſſima q: aīaz a corpe
excutit. Iſta triplici diſciplina fuit cor/
pus xp̄i flagellatū. ꝛ iō totalr̄ ꝯſumatū.
¶ Primo eniz corp⁹ xp̄i fuit flagellatuz
virgis ſeu funibus nodoſis qn̄ pilatus
ipm ad colūnā fecit ligari ꝛ flagellari. ꝛ
illa talis flagellatio totū corp⁹ vulnera
uit. ¶ Scd̄o xp̄s fuit vulnerat⁹ cū ſpinis
qn̄. ſ. ſpinis duriſſimis ꝛ acutis fuit co/
ronat⁹. Et illa talis flagellatio ſecūduz
Bern̄ os capitis pforauit ꝛ vſqꝫ ad cere
brū ꝑuenit. Et ſcd̄z Chryſ. Mille pūctis
caput eius iplet̄. Et ſi dicat̄ ꝙ nō videt̄
poſſibile ꝙ ſpine capitis os tam duꝝ po
tuerit pforare. Dicēdū ꝙ h nō fuit ſcm̄
ſcd̄m nām ſed ſcd̄z volūtatē diuinā. nec
ē ꝯtrariū ei qd̄ dr̄ Ioā. xix. os non cōmi/
nuetis ex eo. q: os eius capitis non fuit
ꝯminutū lꝫ fuerit pforatū. ¶ Tertio fu/
it flagellat⁹ cū inſtris ferreis. i. cū clauis
acutis. ꝛ illa talis flagellatio aīaz a cor/
pore excuſſit. Mat. xxvij. Ieſus aūt cla/
mās voce magna. ſ. p nimio dolore: emi
ſit ſpm. ¶ Scd̄o ei⁹ ſanguis fuit ꝯſuma
t⁹: q: tot⁹ fuit a corpe euacuat⁹. E Oīa
eiꝫ opa ſua fecit dn̄s i numero ꝛ pōdē ꝛ
menſura vt hēt̄ Sap. xi. Excepto ope
nr̄e redēptōis. ibi eiꝫ nō ſeruauit nume
rū: vt. ſ. vnā vel duas guttas ſanguis ſui
daret cū tn̄ vna ſola ſufficeret. Nō ſerua
uit pōdus: vt. ſ. vnā librā vel vnciā vnaz
effūderet. Nō ſeruauit mēſurā ſꝫ totū de
dit totuz fudit. p̄s. cxxix. Copioſa apud
eū redē. Bern̄. Prorſus copioſa. q: non
gutta ſanguis ſꝫ vnda fluminis p qnqꝫ
ptes corporis emanauit. F ¶ Tertio
oñdit̄ magna cōpaſſio ꝛ magna pietas
in eo ꝙ dr̄. iclinato capite tradi. ſpiritū.
Magna qdēz pietas. q: iudei ſpm̄ xp̄i
ab eius corpe violēter cū multis ſuppli
cijs expulerūt. p̄s. xxxvij. Uim faciebant
q qrē. aiaz meā. Ex hoc aūt qd̄ dr̄ iclina/
to capi. tradi. ſpm̄. ¶ Quidā volūt dicē
aīaz pncipalē ſedē hēre i capite. ſup hoc
tn̄ iter ſapiētes fuerūt qttuor opiones.
¶ Quidā eiꝫ dixerūt aiaz eē in capite. ꝛ
hoc pp illā auctoritatē qua dr̄ Gen̄. ij. In
ſpirauit i fa. ei⁹ ſpira. vi. Illa eiꝫ iſpira/
tio nihil aliō fuit ꝙ aie iſuſio. ¶ Alij di/
xerūt ipaz eē i corde: ꝛ hoc pp illā actatē
q dr̄ Mat. xv. De corde ex. male cogi. Cū
eiꝫ cogitatōes exeūt ab aia. ſi cogitatōes
exeūt a corde. ergo aia ē i corde. Un̄ Hie
ro. in epl̄a ad fabiolā. qris vbi pncipale
ſit aie. Plato i cerebro. xp̄s mōſtrat i cor
de. ¶ Alij dixerūt ipſaz eē in ſanguine. ꝛ
hoc pp illō qd̄ dr̄ Leuit. xvij. Aia oīs car
nis in ſanguie ē. Alij dixerūt ipſaz eē in
toto corpe ꝛ in qlibet pte totā. ꝛ hoc pp
illud. ij. Reg. i. Adhuc tota aia mea ē in
memetipſo. nō eniz dixit: ē i capite meo
vel in corde vel in ſanguie meo: ſꝫ in me
metipſo. i. in corpe meo. G Iudei igit̄
volentes aiaz xp̄i cruciare. vident̄ iſtas
qttuor opiones ſaltē ipſo facto ſciuiſſe.
¶ Prio ipſaz aiaz cruciauerūt i capite:
q: fuit ſpinis coronatū. Anſel. Coronat⁹
icedebat: ſꝫ ipſa ſua corona cruciat⁹ ē: q:
mille pūcturis ei⁹ ſpecioſiſſimū verticē
vulnerauerūt. H Scd̄o cruciauerunt
ipſaz in corde. ſ. qn̄ fuit iuxta cor in latē
vulneratus: vt ſi ibi forte aia remāſiſſet:
cruciatū ſentiret. vex cū triplex ſit amor
ſcꝫ ſermonis: cordis ꝛ opis. xp̄s oſtende
rat nobis ſermonis amorē in ſapiēti pre
dicatiōe. amorē opis in miraculoꝝ exhi
bitiōe. qd reſtabat niſi oſtēderet amorez
cordis quē oſtēdit in lateris apertione.
Bern̄. Clau⁹ penetrās. clauus reſerās fa
ctus ē mihi qd videā per foramē clamat
clau⁹. clamat vuln⁹ ꝙ deus ver⁹ ē i xp̄o

mundũ ſibi recõcilías. ꝑ Tertio crucia
uerũt eius aĩaꝫ in ſanguine. ſ. qñ clauis
acutis eius venas aperuerũt ⁊ totũ ſan/
guinẽ cũ dolorıbus extraxerũt ita ꝙ cor
pus eiꝰ remãſit in cruce totũ aridũ ſicut
lignũ. Uñ ps. xxi. Aruit tanꝗ teſta virtꝰ
mea. Itez oſſa mea ſicut cremiuꝫ arue/
rũt. ⁊ aſſimilat corpus ſuũ xp̃s cremio ⁊
teſte. nam teſta que prius erat humida:
poſtmodũ ab igne fit arida. Siľr cremi/
uꝫ eſt lardũ aduſtũ a quo omnis pigue
do receſſit. ſic corpus xp̃i in cruce fuit ſi
cut teſta: q꞉ ab oĩbus ſuis hũoribus fuit
exſiccatũ. ⁊ fuit ſicut cremiũ: q꞉ toto ſan
guine ſuo fuit euacuatũ. I ꝑ Quarto
afflixerũt aĩaꝫ in toto corpe: q꞉ a planta
pedis vſqꝫ ad verticẽ nõ fuit in eo ſani/
tas. Cruciatꝰ fuit in toto corpe. ſ. in pte
ſupma: media ⁊ iſima. nã ĩ pte ſupma fu
it ſpinis coronatꝰ. ĩ media fuit ad colũ/
nã ligatus ⁊ flagellatꝰ. in iſima fuit pe/
dibus pforatus ⁊ cruci affixus: vbi ma/
gnũ dolorẽ ſenſit: ⁊ q꞉ locus erat neruo/
ſus: ⁊ q꞉ vnus pes ſup aliũ poſitus: ⁊ q꞉
groſſis clauis pforatꝰ: ⁊ q꞉ ĩnitebať cla/
uatis pedibꝰ totũ corpus. K ℂ Quar
to poniť ex pte iudeoꝝ magna peruerſi
tas. q꞉ os xp̃i aceto potauerũt. Due ma/
gne ruſticitates ori xp̃i hodie facte fue/
rũt. ꝑ Una ẽ qñ acetũ ſibi dederũt bibẽ.
ꝑ Scḋa qñ iudas ore ſuo turpiſſimo os
xp̃i ſanctiſſimũ oſculari pręſũpſit. ſic ho
die duas ruſticitates mľti faciũt ori xp̃i.
Quidã enĩꝫ adhuc dãt ſibi acetũ. i. opa
praua. ps. ix. Exacerbauit dñꝫ pctõr. Cũ
enĩꝫ xp̃i ori deberent dare vinũ ſuaue. i.
opera bona deoqꝫ placita dãt ſibi acetũ
i. deſt opa mala ⁊ acerba. Yſa. v. Expecta
ui vt faceret vuas ⁊ fecit labruſcas. L
ℂ Scḋo ſunt adhuc quidã q cũ iuda os
xp̃i oſculanť. Quattuor enĩꝫ pſone xp̃m
oſculate fuerũt. nã ip̃m oſculata fuit mř
eius: qñ cũ infantẽ in ſuis brachijs baiu
labat: ſepe ip̃m oſculabať ⁊ hoc in ſignũ
amoris. ℂ Oſculatus eſt eũ etiã ſymeon
qñ. ſ. in vlnas ſuas eum accepit ⁊ iſtud
oſculũ fuit ſignum reuerẽtie ⁊ honoris
ſicut qñqꝫ manus vel pedes ep̃i oſcula
tur. ℂ Oſculata fuit eũ maria magdale
na. ⁊ hoc in ſignũ recõciliatõis ſic qñ ini
mici ad pacẽ veniũt ſe mutuo oſculanť.

ℂ Oſculatus fuit euꝫ iudas. ⁊ hoc in ſi/
gnũ proditõis. ſicut ⁊ ioab oſculatus eſt
amaſan. ij. Reg. xx. Quicũqꝫ igiť hodie
oſculať xp̃ꝫ: videat q̃lr oſculeť. Ille eĩm
q nullũ hꝫ odiũ ⁊ rãcorẽ: ſꝫ ad deũ ⁊ pxi
mũ ſincerũ amorẽ: oſculať cũ maria. Ille
q ad xp̃i paſſionẽ multa reuerẽtia ⁊ de/
uotiõe ⁊ lachrymarum effuſione afficiť.
oſculať cũ ſymeone. ille q prius erat deo
inimicꝰ. ſꝫ in iſta q̃dragesima ẽ ſibi recõ
ciliatus. oſculať cuꝫ magdalena. Ille q
hodie crucifixũ oſculatur ⁊ in paſcha in
menſa altaris cũ xp̃o epulať ⁊ poſt pa/
ſcha ad pctã reuertiť: oſculať cum iuda
pditore. magna enĩꝫ pditio ẽ hodie xp̃o
oſculuꝫ dare ⁊ in paſchate ⁊ in mẽſa xp̃i
comedere. ⁊ poſtea de domo cordis ſui
xp̃m expellere. ⁊ inimicũ xp̃i capitalẽ. i.
demonẽ in cor ſuũ ĩtroducere. Talibus
xp̃s põt dicere illud qḋ dĩ in ps. liiij. Tu
vero hõ vnanimis dux meus ⁊ notꝰ me/
us: qui ſimul mecuꝫ dulces capiebas ci/
bos in domo dei ambu. cũ ꝯſen. Et ſeq/
tur in eodẽ ps. Ueniat mors ſup illos ⁊
deſcendent in infernũ viuentes.

ℂ Eadem die. ſ. paraſceues Sermo ſe/
cundus. 90

Inſpice ⁊ fac ſcḋꝫ exem
plar qḋ tibi in
mõte monſtratũ eſt. Exo. xxv.
Xp̃s eſt tanꝗ liber exẽplaris
ad cuius exẽplũ totã vitã nr̃aꝫ debem'
deducere ⁊ ipſaꝫ corrigere. Eccľia quo/
qꝫ officia ſua ⁊ obſeruãtias ſuas ab illo
libro extraxit. maxime aũt in hac die ec
cleſia in officio multa myſtica facit que
ab illo libro extraxit. ⁊ ideo ſupradictũ
verbũ põt eſſe verbũ dei patris eccleſię
alloquẽtis ⁊ dicẽtis. inſpice ⁊ fac ſcḋm
exẽplar qḋ tibi in mõte mõſtratũ eſt. A
Uideamus igiť que ſunt iſta myſteria q
eccleſia hodie facit ⁊ que ab iſto libro ex
traxit. ℂ Primũ eſt: q꞉ altaria ſunt denu
data. altare quidẽ eſt xp̃s qui hodie fuit
ſuis veſtibus denudatus. Habebat enĩꝫ
xp̃s tria genera veſtimentoꝝ. ℂ Primo
hẽbat veſtes materiales quas ferebat ſi/
cut ceteri hoĩes. iſtis fuit denudatꝰ. Uñ
ps. xxi. Diuiſerunt ſibi veſtimenta mea.
ℂ Hẽbat enĩꝫ veſtimẽtũ. ſ. corpus pp̃iũ
qḋ eſt aĩe veſtimẽtuꝫ. iſto veſtimẽto ho/

die aĩa xp̃i fuit ſpoliata ⁊ ſuo corpe de/
nudata. Jo. xix. Et inclinato capite tra/
di. ſpũm. ꝑ Habebat ẽt veſtes ſpũales. i.
ſuos apoſtolos qui xp̃ꝫ veſtiebãt ⁊ orna/
bant. Yſa. xlix. Uiuo ego dicit dñs: quia
his omnibus velut ornamẽto veſtieris.
Iſtis veſtibus fuit xp̃s denudatus: quia
fuit ab oĩbus apľis derelictus. Joã. xvi.
Ecce venit hora. ⁊ iam venit vt diſpga/
mini vnuſquiſqꝫ in propria ⁊ me ſolum
relinquatis. B ℂ Secũduꝫ eſt quia ec
cleſia tribus diebus morteꝫ xp̃i plangit
tenebras facit. ad innuẽdũ ꝙ ſol tribus
horis tenebris ſe induit ⁊ mortem xp̃i de
planxit. Uel ad innuendũ ꝙ triplex cre
atura mortẽ xp̃i defleuit. ſ. pure corpora
lis. ſicut terra que ꝯtremuit: ⁊ ſol qui ob
ſcuratus eſt. Pure ſpũalis: ſicut angeli
Yſa. xxxiij. Angeli pacis amare flebũt.
Et cõpoſita: ſicut hõ: videlicet apoſtoli
⁊ ſancte mulieres. Uel tribꝰ diebus oĩs
eccleſia plãgit. ex eo ꝙ tribus diebus ⁊
duabus noctibꝰ xp̃s mortuus iacuit. C
ℂ Tertiũ eſt ꝙ cãpane nõ pulſantur ex
eo ꝙ oẽs cãpane hodie ſiluerunt. Xp̃s
enĩꝫ habebat. xij. cãpanas. i. xij. apoſto/
los. Quaꝝ vna penitus fracta fuit. ſ. iu
das. Et remãſerũt vndeciꝫ. Inter quas
erat vna ceteris groſſior. ſ. petrus. qui ſe
mel tã alte ſonuit ꝙ eius ſonus ſup an/
gelos aſcendit. qñ dixit Matth. xvi. Tu
es xp̃s filius dei viui. Iſta cãpana hodie
ſonũ perdidit qñ xp̃m negauit. Simili/
ter ⁊ ceteri apoſtoli ſonũ pdiderunt qñ
xp̃m reliquerũt. Alia cãpana fuit xp̃s q
in hac vita nõ ceſſauit ſonare. i. predica/
re. Tandẽ eleuata eſt in cãpanili crucis:
⁊ ibi dedit ſonũ pie ꝯqueſtionis in auri/
bus patris cum dixit Mat. xxvij. Deus
meus deus meus vt qd dereliquiſti me.
Dedit ſonũ amoris in auribus mr̃is cuꝫ
dixit Joã. xix. Mulier ecce filius tuus.
Dedit ſonuꝫ magni doloris in auribus
humani generis cũ dixit Thre. i. O vos
oẽs qui trãſitis per viã attẽdite ⁊ videte
ſi eſt dolor ſicut dolor meus. Tantuꝫ ſo/
nuit iſta cãpana ꝙ rauca facta fuit. ps.
lxviij. Laboraui clamans rauce facte ſũt
fauces mee. Tandem iſta campana fu/
it fracta ⁊ in quinqꝫ partes perforata. ⁊
tũc oĩno ſiluit ⁊ ſonũ dimiſit. Alia cãpa/

na fuit virgo beata que tam dulciter ſo/
nuit ꝙ filius dei ad eius ſonuꝫ venit: qñ
ipſa dixit: Ecce ancilla dñi: fiat mihi. Tã
dulciter ſonuit ꝙ Joannes baptiſta ad
eius ſonũ in vtero matris tripudiauit.
Iſta cãpana hodie ferro doloris perfo/
rata fuit: ⁊ ideo ſonuꝫ perdidit. Luc. ij.
Et tuã ipſius animã pertrãſibit gladi/
us. Alia cãpana fuit vniuerſitas creatu
raruꝫ que dat triplicẽ ſonum. Quia pre
dicat dei potentiã: ex ſua magnitudine.
Dei ſapientiã ex ſuo ordine. Dei bonita
teꝫ ex ſua bonitate. Iſta cãpana hodie
intantum ſiluit ꝙ ex toto confuſa fuit.
Berñ. Ad hoc peccatũ expauit tota ma/
china mũdialis: ⁊ fere in ãtiquũ chaos
redacta ſunt vniuerſa. Unde etiã philo
ſophi videntes eclypſim ſolis cõtra na/
turam fieri dixerũt: aut ordo nature per
uertitur: aut elemẽta mentiũtur: aut de/
us nature patitur ⁊ elementa ſibi cõpa/
tiuntur. D ℂ Quartũ eſt quia tabule
hodie percutiũtur. ꝑ Iſta aũt percuſſio
tabule repreſentat clamoreꝫ crucis que
clamat iudeorum malitiã ⁊ xp̃i innocen
tiam. ꝑ Secũdo repreſentat clamorem
ſanguinis qui clamat pro nobis ⁊ cõtra
nos. Nã pro nobis clamat: petens a pa/
tre miſericordiaꝫ. Heb. xij. Acceſſiſtis ad
ſanguinis aſperſionẽ melius loquenteꝫ
ꝗ abel. Clamat autẽ cõtra homines ter/
renos. Job. xvi. Terra ne operias ſan/
guinẽ meum: neqꝫ inueniat in te locum
latẽdi clamor meus. Latet enĩꝫ ſanguis
xp̃i in eorum memoria: quia non habent
de eo recordationẽ. In coruꝫ intelligen/
tia: quia nullã habent meditationẽ. In
eorum volũtate: quia nullã habẽt deuo/
tionẽ. ℂ Tertio ſonus tabule repreſen/
tat ſonũ qui fuit in inferno. ſiquidẽ xp̃s
clauſtra iſernalia confringebat. ps. cvi.
Qui ꝯtriuit portas ereas: ⁊ vectes ferre
os cõfregit. Angeli valẽter clamabant.
Tollite portas principes veſtras ⁊c. Sã
cti patres iubilabãt. Damnati qui ibi reli
quebantur flebant. Demones vlulabãt.
Et ſic cõmixtus erat ſonus flentiũ: ⁊ ſo/
nus gaudentiũ. i. Eſdre. iij. Nõ poterat
cognoſcere quiſꝗ vocẽ clamoris letan/
tiuꝫ: ⁊ vocẽ fletus populi. ℂ Quarto ſo/
nus tabule repñtat ſtrepitũ armoꝝ quẽ

fecerūt iudei in captōe xp̄i. Exierūt enī
ad ip̄m capiēdū. cū armis. fuſtibus. ⁊ la
ternis: ⁊ gladijs. ¶ Quinto ſonus tabu
le fit ad excitandum triſticiam ⁊ mero
roꝛē. Hodie quidem eccl'ia oēs ſonos le
titie tacet: ⁊ facit triſtitie ſonos. Nā ta
cet ſonū campane ⁊ facit ſonum tabule.
Tacet lectōes: ⁊ facit lamentatōes. Ta
cet cantus letitie: ⁊ dicit cantus meroꝛis
⁊ triſtitie. E ¶ Quintū ē q: paſſiones
alioꝝ ſanctoꝝ celebꝛamus cuꝫ gaudio:
paſſionē aūt xp̄i agimus cum lamento.
Cuius rō ē: q: alij ſancti paſſi ſunt ꝓpt
ſe. vt. ſ. p ſuaꝫ paſſionē acquirāt gloꝛiam
celeſtē. Et iō in ſua paſſiōe ex eo gaude
mus q ad eternaꝫ beatitudinē peruene
runt. Chꝛiſtus aūt nō ē paſſus ꝓpter ſe
vt. ſ. gl'iam acquireret quaꝫ habebat. ſꝫ
ꝓpter peccata nr̄a delenda. Alia ratio
ē: q: fleuit hodie ſol quādo obſcuratus
ē. Fleuit terra: quādo cōtremuit. Fleue
runt ſancte mulieres. Luce. xxiij. Filie
hieruſalē nolite flere ſuper me. Fleuerūt
apoſtoli. Unde cantat. Triſtes erāt apo
ſtoli d̄ nece ſui dn̄i. Fleuit petrus. Mat.
xxvi. Egreſſus foras fleuit amare. Fleuit
beata virgo doloꝛis gladio pfoꝛata. Fle
uit xp̄s. Mat. xxvi. Triſtis ē aīa mea vſ
qꝫ ad moꝛtē. Fleuerūt angeli. Yſa. xxxij.
Angeli pacis amare flebūt. Fleſſet ſi poſ
ſibile fuiſſet deus pr̄ videns filiū ſuū taꝫ
ignominioſe tractari. Ergo inter tot flē
tes nullus debet gaudere. F Sextū: q:
miſſa hodierna nō hꝫ pꝛincipiū nec finē:
q: introitus nō d̄r: nec cū bn̄dicamus do
mino finit: ad inuendū q qui ē pꝛincipi
um ⁊ finis a nobis receſſit. Et etiam ille
qui ē in tribulatōe nō īdiget benedictio
ne: ſed cōpaſſiōe: ⁊ iō nō d̄r Bendicamꝰ
dn̄o. Nō hꝫ etiam iſta miſſa medium: q:
ſacra hoſtia non conſecratꝫ. ex eo q vera
hoſtia. i. xp̄s ē hodie oblata. G ¶ Septi
mum ē: q: circa crucē ter genua flectimꝰ
vt illum honoꝛemus q ter fuit p nobis
illuſus. ſ. ab herode qui veſte alba īduit
eū. A militibus: qui ip̄m ſpinis coꝛona
uerūt. Et a iudeis qui ſibi in cruce exn̄ti
inſultauerūt. Facimus ēt ip̄m officium
in lingua greca ⁊ latina: q: iſte due lin
gue ip̄m cōfitentꝫ ⁊ adoꝛant. Lingua ve
ro hebꝛaica ibi ſilet: q: iudei ip̄m nō cōfi

tentꝫ. H ¶ Octauū ē q: ante crucē tota
liter nos pſternimꝰ ⁊ poſtea oſculamur.
Ipſe enim pp nos ſe pſtrauit vſqꝫ ad ter
re ſuſceptionē. Phil. ij. Semetip̄ꝫ exina
niuit formaꝫ ſerui accipiēs. Uſqꝫ ad ter
re habitationē. Baruc. iij. Poſt hec i ter
ris viſus ē: ⁊ cū hoīb9 cōuerſatus eſt.
Uſqꝫ ad terraꝫ per moꝛtis delectioneꝫ.
Hiere. xlvi. Foꝛtis īpegit in foꝛtē. ⁊ abo
pariter corruerūt. Uſqꝫ ad terre penetra
tionē. Ecc. xxiiij. Penetrabo inferioꝛes
ptes terre ⁊ inſpiciaꝫ oēs doꝛmiētes: ⁊ il
luminabo oēs ſperātes in dn̄o. I ¶ No
num eſt: q: hodie eccleſia pro omnibus
oꝛat. Cuius ratio ē: q: hodie xp̄s fuit val
de pius in parcēdo. qn̄ dixit Luc. xxiij.
Pater dimitte illis: q: neſciunt quid fa
ciunt. Fuit valde liberalis in largiendo
q: ad modicam petitionē dedit latroni
celum. Fuit valde largus in donando:
q: non guttā ſed totū ſanguinē p nr̄a re
demptiōe dedit. ps. cxxviij. Apud domi
nū miſericoꝛdia: ⁊ copioſa apud euꝫ re
demptio. Ideo eccleſia ad ſimilitudinē
xp̄i ē hodie multum liberalis in oꝛādo:
⁊ multū pia in parcēdo. K ¶ Decimum
ē: q: hodie fideles eccleſias oēs ⁊ altaria
ſanctoꝝ viſitare cōſueuerunt. Cuiuſ rō
tripler eſt. ¶ Pꝛima ē: q: illa talis viſita
tio repꝛeſentat viſitationē apoſtoloꝝ ⁊
ſanctaꝝ mulieꝝ q: crebꝛo ſepulchꝛū dn̄i
viſitabant. ¶ Secūda: q: xp̄s hodie oēs
ſanctos qui fuerūt a pꝛincipio mūdi vſ
qꝫ tūc pſtialiter viſitauit dū ad limbuꝫ
deſcēdit. Luc. i. Uiſitauit nos oꝛiens ex
alto. ¶ Tertia ratio ē: q: ſancti debēt ho
die eē liberales: q: hodie de carcere fue
runt liberati. Siquis enim de carcē li
beraretꝫ ⁊ ad imperiū ſublimaretꝫ illum
diē multū diligeret ⁊ in illa die multuꝫ
liberalis eēt. Merito igitur fideles ſan
ctos hodie viſitant: vt ab ipſis de carce
re liberatis ⁊ in imperiū celeſte ſublima
tis beneficia obtinere valeāt.

¶ Sabbato paſche. Sermo pꝛimꝰ. 91

Uenit maria magdalena ⁊ altera maria vidē
ſepulchꝛū. Matt. vi. A Ma
gna dignitas eſt ſeptimi diei
eo q ſabbatū appellatꝫ. q: in eo tota tri
nitas requieuit. Naꝫ pater in opere crea

tionis qd̄ fuit opus infinite potentie ⁊
attributꝫ patri: requieuit ab omni ope
re qd̄ patrarat. Filius i opere recreatio
nis qd̄ ē opus ſapiētie ⁊ attributꝫ filio re
quieuit in monumēto īuolutus ſyndo
ne. Sp̄us ſanctus requieuit hodie i vir
gine: q: ceteri ap̄li ⁊ mulieres a gr̄a ſpi
ritus ſancti ceciderūt. In virgīe aūt ip
ſa gr̄a ⁊ fides firma pmanſit. Quia igit
hodie xp̄s in ſepulchꝛo requieuit: iō ſan
cte mulieres frequēter ip̄ꝫ viſitabāt. mō
vt coꝛpus eius inūgerēt. mō vt ip̄ꝫ moꝛ
tuum deflerēt. mō vt ip̄m ſublatū inqui
rerent. Iō d̄r in auctoꝛitate pmiſſa. Ue
nit maria magdalena ⁊c̄. Circa igitꝫ ſe
pulchꝛū dn̄i tria ſunt notāda. ¶ Pꝛimo
quale fuit eius ſepulchꝛū. ¶ Scd̄o qua
lis fuit eius ſepultura. ¶ Tertio qualr
nos cū eo ſepeliri debemus. B ¶ Circa
pꝛimū notandū q ſepulchꝛū xp̄i fuit no
uū: ſic d̄r Mat. xxvij. Et hoc fuit tripli
ci de cauſa. ¶ Pꝛimo ne crederetꝫ q nō
ipſe ſed alius ſurrexiſſet. Iſtam rōnem
tangit Amb. in li. de virginibus dicens
Beatus Mattheus monumētū nouum
dixit: ne monumēto veteri alius ſurre
xiſſe crederetꝫ. ¶ Secūdo ꝓpter reuerē
tiam xp̄i. Iſtaꝫ rōnem aſſignat Augu. di
cens: Sicut in vtero marie nemo ante
eū ⁊ nemo poſt eum fuit. ita ēt i iſto mo
numento nullus ante eū nullus poſt eū
fuit. ¶ Tertio ad ſignificandū q q xp̄i
coꝛpus vult recipere dꝫ habere nouita
tem in coꝛde. Coꝛpus quidē nr̄m mō eſt
nouū in iuuētute. mō vetuſtum in ſene
ctute. mō putridū in moꝛte. Sp̄us auteꝫ
non debet talr variari: ſed debꝫ ſemp in
melius renouari. C Sūt tn̄ quidā quo
rum ſp̄us ē vetuſtus per peccati maliti
am. Unde monet ap̄ls. i. Coꝝ. v. Expur
gate vetus fermētū vt ſitis ⁊c̄. Alij ſunt
quoꝝ ſp̄us eſt putridus per cōſuetudi
nem lōgaꝫ. Iohel. i. Cōputruerūt iumē
ta ſua in ſtercoꝛe ſuo. Alij ſunt quoꝝ ſpi
ritus eſt nouus ſemp per puritateꝫ coꝛ
dis ⁊ munditiam. Unde dicit apoſtolus
ij. Coꝝ. iiij. Lꝫ his qui foꝛis ē noſter ho
mo coꝛrumpatꝫ. tn̄ is qui intus ē renoua
tur de die in diem. talis qui habet iſtam
nouitatē dignus ē recipere coꝛpus dn̄i.
i. Coꝝ. v. Epulemur in azimis ſincerita

tis ⁊ veritatis. D ¶ Secūdo ſepulchꝛū
xp̄i non fuit ſuū ꝓpꝛiū ſed alienū. ⁊ hoc
tribus de cāis. ¶ Pꝛimo ad oſtēdēdum
q nō debebat detineri a moꝛte. iſtā rōeꝫ
tangit Amb. in li. de virginibus di. bene
ſcd̄m lr̄am alienū fuit monumentū xp̄i.
habeant tumulū qui ſub lege ſunt moꝛ
tis. victoꝛ moꝛtis non habuit tumuluꝫ.
nō enim ille ſepulchꝛū moꝛtis deſidera
bat qui de moꝛte triūphū querebat. Idē
in li. ſermonū. vt quid illi ſepulchꝛū qui
triduo tp̄is ſpatio nō tam in ſepulchꝛo
moꝛtuus iacuit q velut in lecto doꝛmi
ens quieuit. ip̄a enīꝫ tp̄is breuitas decla
rat potius ſomnū fuiſſe q moꝛtē. ¶ Se
cundo ad oſtendenduꝫ q nō p ſua ſed p
aliena ſalute moꝛiebatꝫ. Amb. Iaꝫ i alie
na ſepultura dn̄s iacuit. q: p aliena mo
riebatꝫ ſalute. vt qd̄ illi ꝓpꝛia ſepultura:
q in ſe ꝓpꝛiaꝫ moꝛtē nō habebat. ¶ Ter
tio ad oſtēdēdū ſuam paupꝛtatē. ſicut eiꝫ
in aliena domo voluit naſci ⁊ in aliena
domo cōuerſari. ſic in alieno monumen
to voluit ſepeliri. Mat. viij. Uulpes fo
ueas habēt ⁊ volucres celi nidos. Filiꝰ
aūt hoīs non hꝫ vbi caput ſuū reclinet.
acſi dicat. nec in moꝛte mea habui ſepul
turam. nec in vita mea habui nidū. i.
domū in qua poſſem cōmoꝛari. nec in na
tiuitate habui lectū i quo a mr̄e mea po
tuerim reclinari. E ¶ Tertio monumē
tum fuit grandi lapide ſiue ſaxo clauſū
cuius tripler eſt ratio: quoꝝ due pꝛinci
paliter ſunt litterales. tertia ē myſtica.
¶ Pꝛima ē ne ipſe locus beſtijs eēt apꝛͦ.
¶ Scd̄aꝫ rōem tangit glo. di. aduoluit
ſaxū magnū ad hoſtiū monumenti vt n̄
poſſet apiri ſepulchꝛū ſine auxilio mul
toꝛum. ¶ Tertia rō eſt myſtica. p hoc eiꝫ
inſinuatꝫ q illi q coꝛpꝰ xp̄i debēt ſuſci
pere debēt eē clauſi ne peccatū in eoꝝ
coꝛda poſſit intrare. F Sunt aūt quat
tuoꝛ ſaxa que ad coꝛ debent aduolui ne
peccatū poſſit intrare vt dicit Ber. ſ. pu
doꝛ: timoꝛ: doloꝛ: ⁊ amoꝛ. Multi enīꝫ ſūt
q pp pudoꝛē hoīum dimittunt peccare.
Alij ſunt q ceſſant a peccatis pp imēſita
tē doloꝛis quā hn̄t de ipſis peccatis. Alij
ſunt q vitāt peccare pp timoꝛē pene eter
ne ne ipſam incurrāt. Alij pp amoꝛē glo
rie ne ipſam perdant. Iſti ſunt quattuo

ſaxa ingẽtia ꝙ debẽt monumẽtũ cordis claudere.ne illo aliqua peccata poſſint intrare.Dicit tñ idẽ Ber.ꝙ duo pͥma ſ.pudor ⁊ dolor nõ ſunt fortia multũ ad reſiſtẽdũ.qꝛ ſepe pudor ſolatiũ capit de peccãtiũ multitudine dolor de aliq̃ huiꝰ mũdi cõſolatiõe.validiſſimũ aũt ad reſiſtẽdũ peccatis.amor dei ẽ viris ꝑfectis iꝑfectis vero tior ſupplicij. G ¶ Quarto monumẽtũ xpi fuit monumentũ iuſti ſ.ipſius ioſeph qui erat vir iuſtus ⁊ bonꝰ vt dꝛ Luc.xxiij. Voluit aũt xp̃s ſepeliri ñ in monumẽto pilati ſed iuſti. ¶ Prio ad oñdẽdũ ꝙ xp̃s nõ requieſcit niſi i corde iuſti. Vñ Amb.ſuper Lu.Bene xp̃s i monumẽto iuſti voluit ſepeliri vt hẽat filius hoĩs vbi caput ſuũ reclinet.Chriſtus enim nõ quieſcit in aĩo auari cũ ſit ſpinoſus.ſed nec in aĩo luxurioſi cũ ſit lutoſus.nec in aĩo ſupbi cũ ſit vẽtoſus: ſed in aĩo iuſti cũ ſit floridus. iuxta illo Cant.i.in fine. Lectulus nr̃ floridus. ¶ Scõo ad inuẽdũ ꝙ nõ debeat ãplius ꝓ peccatoribus imolari.natus eĩm fuit inter duo aĩalia.qꝛ hoĩes beſtiales facturus erat ſpũales. Vixit inter peccatores vt eos iuſtificaret.mortuus ẽ inter latrones vt vnũ lucrifaceret ſꝫ hodie requieuit in monumẽto iuſti.non enim voluit amplius peccatoꝝ cõſortia. qꝛ ꝓ peccatis amplius moriturus nõ erat.Ro.vi. Chriſtus reſurgẽs ex mortuis iaꝫ nõ moritur:mors illi vltra nõ dñabitur.¶ Tertio ad inuẽdũ ꝙ lꝫ in hac vita ſint mixti boni ⁊ mali.poſt mortẽ tñ ꝑ ſe erũt boni.ſ. in celo.⁊ ꝑ ſe erũt mali.ſ.in inferno.⁊ ꝑ ſe erunt mediocriter boni ⁊ mediocrit mali.ſ.pueri q erunt in limbo.¶ Scõo vidẽdũ ẽ qualiter xp̃s fuit tumulatus. nam ipſe fuit ſindone ĩuolutus vt dꝛ Luce.xxiij. Fuit vnguẽto ꝯfecto ex myrrha ⁊ aloes ĩnũctus vt a putredine ſeruaret vt hẽtur Jo.xix. Fuit lintheis cũ aromatibus ligatꝰ.vt hẽtur ibidẽ. H Per iſta aũt ſignificant illa ꝙ debẽt hẽre illi qui corpꝰ xp̃i voluñt recipere. Corpus enim xp̃i dicimus eẽ tanquã cãdorẽ eternum. Sap.vij. Cãdor ẽ eĩm lucis eterne tanquã panẽ ãgelicũ.ps.lxxvij. Panẽ angelorũ mãducauit hõ tanquã carbonẽ diuinum. Jo.damaſcenꝰ. Diuinũ carbonẽ aſſumamus vt ignis eius qꝺ ẽ in nobis ſcĩ deſiderij aſſumentes eã ꝙ ex carbone agnitionis inflãmet nr̃a pectora:⁊ illuminet corda nr̃a. ẽ eĩm tanquã celeſte electuarium qꝺ cõfecit celeſtis vnguẽtarius faciens pigmẽta ſanitatis. ĩquãtũ igitur corpus xp̃i ẽ cãdor eternꝰ reqrit magnã mẽtis puritatẽ.⁊ hoc ſignatur ꝑ ſyndonẽ mũdã. Vñ dicit ibi glo.ſyndone munda ĩuoluit ieſuꝫ q pura mẽte eũ ſuſcipit. ĩquãtũ ẽ panis ãgelicꝰ dꝫ recipi cũ dñota oratiõe.hoc ſignificatur ꝑ aromata. Apo.viij. Aſcẽdit fumꝰ aromatũ.i.icẽſoꝝ de oratiõibus ſãctoꝝ de manu agni corã deo.ĩquãtũ ẽ carbo diuinꝰ dꝫ recipi cũ mẽte ab oĩ hũore vitioꝝ dñiccata.ſic eiꝫ ignis ñ inflãmat ligna hũida ſꝫ deſiccata.ſic ⁊ carbo diuinꝰ nõ inflãmat corda niſi ꝙ iuenit ab hũoribꝰ vitioꝝ deſiccata.⁊ illo ſignificatur ꝑ aloes q hꝫ vtutẽ deſiccatiuã.ĩquãtũ ẽ celeſte electuariũ reqrit corda a cibis noxijs.i.a peccatis euacuata:⁊ illo ſignificatur ꝑ myrrhã ꝙ ẽ amara.⁊ ſignificat cõtritionẽ ꝙ oĩa pcc̃a expellit ⁊ euacuat. J ¶ Tertio vidẽdũ ẽ qualiter debemus cũ xp̃o ſepeliri ſpũaliter. Dicit eiꝫ aplꝰs Ro.vi. Cõſepulti eiꝫ ſumus cũ xp̃o.ſepulchrũ aũt illud in quo debemus ſepeliri ẽ ipſa religio:i ꝙ ipſe religioſus ſpũaliter dꝫ mori ⁊ ſepeliri. Aſſimilari aũt dꝫ religioſus mortuo quãtũ ad plura. K ¶ Primo quãtũ ad cẽſuꝫ.ſic eiꝫ mortuꝰ nihil habꝫ ꝓpriũ ſic ⁊ religioſus nihil ſibi dꝫ retinere.ſꝫ in cõi diuidẽ.quilibet laycus debꝫ dicẽ illud Job.i. Nudus egreſſus ſuꝫ de vtero mr̃is mee ⁊ nudus reuertar illuc. Religioſus aũt dꝫ eẽ nudus i ingreſſu vt nihil ſibi retineat.nudus i ꝓgreſſu vt nihil poſſideat.nudus poſt egreſſum vt nihil i morte poſt ſe relinq̃t.¶ Scõo dꝫ aſſimilari quãtũ ad ſenſuꝫ ⁊ motũ.ſicut eĩm mortuus priuatur ſenſu ⁊ motu:ſic ⁊ religioſus dꝫ eẽ mortuꝰ q̃tũ ad delectationes ꝙ ad ſenſuꝫ carnis ꝑtinẽt.⁊ ſicut mortuus nõ mouetur motu ꝓprio ſed alieno.ſic verus religioſus nõ dꝫ duci motu ꝓprie volũtatis ſꝫ ad ipſũ ſui ſuperioris ſeu rectoris.⁊ ſicut mortuꝰ ſe mouẽti nõ ꝯtradicit:ſic ⁊ religioſus dꝫ ꝑlato ſe regẽti nõ cõtradicẽ:ſꝫ i oĩbus obedire. Vñ dicit Yſa.l. Dominꝰ aperuit mihi aurẽ:ego aũt nõ cõtradico:retrorſum nõ abij. F Tertio dꝫ aſſimilari quãtũ ad domiciliũ.qꝛ ſicut mortuꝰ clauditur in ſepulchro.ſic religioſus dꝫ eẽ clauſus in clauſtro:⁊ ſicut mortuus nõ exit de monumento niſi ad iuſſionẽ dei qñ ſibi dicetur. Surgite mortui venite ad iudiciuꝫ. ſic nec religioſi debẽt exire clauſtrũ ſine iuſſiõe prelati.⁊ ſicut mortuꝰ nõ murmurat qñ trãffertur de monumẽto in monumentũ.ſic nec religioſus dꝫ murmurare qñ transfertur de monaſterio in monaſteriũ.¶ Quarto maxime dꝫ aſſimilari morti xp̃i iuxta illud Ro.vi. Si cõplantati facti ſumꝰ ſimilitudini mortis illius ſ.xp̃i.ſimul ⁊ reſurrectiõis erimus. Jn morte eĩm xp̃i aĩa fuit a corꝑe ſeꝑata.tñ aĩa ⁊ caro deitati fuerũt vnite.ſic i vero religioſo aĩa dꝫ ſeꝑari a carne.ſ.vt carni non cõſentiat in aliquo amore carnali.aĩa tñ ⁊ caro debẽt deo eẽ vnite.aĩa ꝑ amorẽ.caro ꝑ incorruptionẽ vt poſſit dicere cũ ꝓpħa.cor meũ ⁊ caro mea exultabunt in deũ viuũ.

¶ Eodem die.ſ.ſabbato paſche.Sermo ſecundus. 92

FAſciculus myrrhe dilectus meus mihi inter vbera mea cõmorabitur.botrus cypri dilectus meꝰ mihi in vineis ẽgaddi. Cant.i. A Virgo beata xp̃i paſſiõe multã habuit amaritudinẽ.iõ dicit.faſciculus myrrhe ⁊c̃. Jn ſua aũt reſurrectõe multã habuit letitiã ⁊ exultationẽ. iõ ſubdit botrꝰ cypri dilectus meus mihi in vi.ẽga. Jn cypro eniꝫ naſcitur vinũ optimũ qꝺ eſt letificatiuũ. Jn vineis engaddi naſcitur balſamũ odoriferũ. Dicit ergo virgo bt̃a: dilectꝰ meus fuit mihi myrrha amaritudinis in ſua paſſiõe.ſꝫ fuit mihi vinũ iocũditatis ⁊ balſamũ odoris in ſua reſurrectione. Et ſic pꝫ ꝙ in verbis ꝓpoſitis duo tanguntur.ſ.amaritudo doloris quaꝫ bt̃a vgo hũit in filij paſſiõe.⁊ gaudiũ cordis qꝺ habuit i eius reſurrectiõe. Circa primũ tanguntur tria. F Primo magnitudo amoris.cũ dꝛ.dilectꝰ meꝰ. Scõo magnitudo doloris.cũ dꝛ:faſciculus myrrhe. Tertio magnitudo deuotiõis.cũ dꝛ: inter vbera mea cõmorabitur.¶ Circa primũ notãdũ ꝙ bt̃a virgo dilexit filiuꝫ ſapienter ⁊ diſcrete:qꝛ ſaluatõeꝫ hũani generis ꝓpoſuit paſſiõi filij ſui quãuis eũ itime diligẽt.quãuis ſciret ꝙ ipſe in ſua paſſiõe multos dolores hẽret. nũquã tñ voluit ſibi diſſuadẽ ipſaꝫ paſſiõeꝫ ꝓp humani generis ſaluationẽ. B Notandũ aũt ꝙ in corde virgis pugnabant duo amores ⁊ duo dolores.duo amores erãt amor filij.⁊ amor hũani generis. Amor filij nolebat xp̃ꝫ pati.amor hũani generis volebat ipm pati:ſꝫ tñ amor generis humani ſupauit amoreꝫ filij. Siĩr pugnabãt duo dolores.ſ.dolor quẽ hitura erat de morte filij.⁊ dolor quẽ habebat de noſtra perditõe.ſꝫ dolor quẽ habebat d̃ noſtra perditiõe ſupauit dolorẽ quẽ habitura erat de morte filij. Vñ poterat dicẽ cũ apſo illud qꝺ dꝛ Phil.i. Mihi viuẽ xp̃s eſt ⁊ mors lucrũ.ac ſi dicat. vita filij mei:vita cordis mei ẽ.mors vero ſua eſt lucrũ gñis humani.¶ Scõo ponitur magnitudo doloris ſui.cũ dicitur:faſciculus myrrhe. Myrra eiꝫ ẽ amara.faſciculus igitur myrrhe eſt collectio paſſionũ xp̃i: quarũ cõſideratio magnum ꝑſtabat ſibi dolorẽ:ipſe aũt dolor cãbatur in ea ex rõne filij:ex rõe ſui:ex rõe ſupplicij. L ¶ Cauſabatur quidẽ in ea dolor ex rõe ſui:qꝛ mr̃ erat ⁊ nãliter dolet mr̃ de afflictione filij.¶ Secũdo ex eo ꝙ erat tota mater. quãdo enim dolor diuiditur in multis minor inuenitur in ſingulis.ſi enim aliq̃ mater filiũ amittit dolorem ſuum cum pr̃e cõdiuidit.⁊ iõ talis dolor ex tali diuiſione quodãmodo minuitur. Virgo autẽ beata cũ nullo dolorẽ ſuum diuidere potuit:qꝛ nullus pater ibi erat.¶ Tertio ex eo ꝙ erat vnicus matri ſi aliqua mater filiũ perdidit cõſolationẽ accipit quando alios hꝫ vel habere ſperat. virgo aũt Maria nullũ habebat aliũ:nec ſe habere ſꝑabat. Vñ poterat dicere illud.ij. Reg.i. Sicut mater vnicũ amat filiũ ita te diligebã.¶ Quarto ex eo ꝙ p̃ñs erat ad vidẽdũ.qñ aliqua mr̃ audit filiũ ſuũ mortuũ multũ dolet ſed quãdo horribili morte ipm audit fuiſſe occiſum: magis dolet.quando vero ante oculos ſuos videt filium ſuum occidi maxime dolet. Virgo igitur beata imenſo dolore vul

nerabaꝶ quādo videbat filiū ſuum occi/
di ⁊ horribili morte necari: ⁊ āte oculos
ſuos hec omnia fieri. ℣ Quinto ex eo ꝙ
erat ad iuuandū īpotens. magna ꝯſola
tio eſt alicui matri qn̄ filium ſuū in ſua
morte oſculari ⁊ amplexari ⁊ adiuuare
poteſt. hec aūt in nullo filiū ſuū poterat
tūc adiuuare. audiebat eniꝫ eum ſitire ⁊
nō poterat ei potū porrigere. videbat ip
ſuꝫ vulnerib⁹ plenū: ⁊ nō poterat vulne
ra alligare. ꝯſpiciebat ipm̄ ſanguie ple/
nū ⁊ nō poterat lintheo extergere. vide/
bat ipm̄ male captū teneri ⁊ ipm̄ nō po/
terat liberare. videbat ipm̄ caput male
tenentē ⁊ nō poterat ſuſtētare. videbat
ipm̄ in cruce flentē ⁊ nō poterat lachry/
mas extergere. videbat ipm̄ expiraſſe ⁊
nō poterat amplecti nec oſculari. vide/
bat ſanguinē in terra affluere ⁊ nō pote
rat recolligere. ⁊ iō poterat dicere illud
i. Reg. i. Mulier infelix nimis ego ſum.
℣ Sexto ex eo ꝙ nullū habebat adiuto
riū: qꝛ oēs apl̄i eā reliquerāt. iō non hūit
nec ipſa nec filius adiuuātē in tribula
tiōibus illis. Ecci. li. Reſpiciēs eram ad
adiutoriū hoīuꝫ ⁊ nō erat: nec aliquē cō/
patientē. ps. lxviij. Suſtinui q ſimul cō/
triſtareꝶ ⁊ non fuit: nec aliquē ꝯſolātē.
Uñ ſequiꝶ: qui conſolareꝶ ⁊ non inueni.
℣ Scd̄o cauſabaꝶ ille dolor in ipſa: rōne
filij. multū enim dolet mater qn̄ amittit
filiū bonū ⁊ ſapientē: ⁊ ſibi in oībus obe
dientē. ipſa vero amittebat filiū de quo
ipſa dicit in cātica cap̄. Ego mr̄ pulchre
dilectōis ⁊ timoris ⁊ agnitōis ⁊ ſcē ſpei.
Amittebat quideꝫ filiū matrē tam dulci
ter diligentē. iō dicit: ego mater pulchre
dilectōis. filiū matrē tā humiliter reue/
rentē ⁊ filialiter timentē. iō ſubdit: ⁊ ti/
moris. filium in cruce matrē tā feliciter
agnoſcētē. ideo ſubdiꝶ: ⁊ agnitionis. fi/
liū erga matrē tā pium ⁊ clementē. ideo
ſubdiꝶ: ⁊ ſancte ſpei. D ℭ Tertio cau/
ſabaꝶ ipſe dolor rōne ſupplicij. videbat
eniꝫ filiū ſuū pati penā ignominioſam:
qꝛ inter duos latrones tanꝙ latro fuit
poſitus. penā acerbā in locis neruoſis ⁊
maxime ſenſitiuis fuit vulneratus ⁊ ꝑ/
foratus. penaꝫ diuturnā: qꝛ ab illa hora
noctis qua captus fuit vſqꝫ ad horā no/
nā qua expirauit in ſupplicijs ⁊ dolori/
bus ſemꝑ fuit. penā iniuſtā. qꝛ ſicut dici
tur. i. Pe. ij. Peccatū nō fecit nec inuen/
tus eſt dolus in ore eius. Et qꝛ virgo bea
ta fuit tāta amaritudine plena poterat
dicē illud Ruth. i. Ne vocetis me noemi
id eſt pulchrā: ſꝫ vocare me mara. i. ama/
rā: qꝛ amaritudine repleuit me oīpotēs.
E ℭ Tertio poniꝶ magnitudo ſue de/
uotiōis cū dꝛ: Inter vbera mea ꝯmorabi
tur. In aīa tria ſūt vbera. ſ. memoria: in
telligētia: ⁊ volūtas. Inter iſta tria vbe/
ra beata virgo iſtū faſciculū myrrhe. ſ.
collectionē penaꝝ filij ſui portabat. In
memoria ꝑ ꝯtinuā recordationē. In in/
telligētia per aſſiduā meditationē. Et
in volūtate per melliſluā deuotionem.
ℭ Scd̄o ponitur magnitudo gaudij qd̄
ipſa habuit de filio in reſurrectiōe cum
dꝛ: botrus cypri. F Nō ſolū aūt de hoc
ipſa gauiſa eſt ſed ēt oēs creature. ſ. ſu/
periores: medie ⁊ inferiores. ℭ Supio/
res. i. angeli gauiſi ſūt ꝓpter noſtrā re/
dēptionē. ꝓpter ſuā reparationē. ⁊ ꝓpter
xp̄i glorificationē. iō dꝛ Johel. iij. In il/
la die ſtillabūt mōtes dulcedinē ⁊ colles
fluent lac. Et eccleſia addit: ⁊ mel. Lac ē
dulce ⁊ mel eſt dulcius. dulcedo ꝯprehē
dit oēm rem dulcē. Montes igiꝶ ⁊ col/
les. i. āgeli maiores: mediocres: ⁊ mino/
res afficiūtur dulcedine magna de ſua
redēptione. maiori de ſua repatiōe. ma/
xima de ſua glorificatione. G ℭ Scd̄o
gauiſe ſunt medie. i. hoīes. Uñ ꝓpheta
dauid. cxvij. dicit: Hec dies quam fecit
dn̄s exultemus ⁊ letemur in ea. Debent
oēs hoīes in xp̄i reſurrectiōe multū gau
dere: qꝛ ꝑ ſuā reſurrectionē facti ſūt an/
geloꝝ cōciues ⁊ ſocij. Unde ſuper illud
Mar. vltimo. Nolite expaueſcere. dicit
Grego. Uos aūt cur expaueſcitis qui ve
ſtros cōciues videtis. Facti ſunt fratres
xp̄i. vñ poſt reſurrectionē ſuā xp̄s apo/
ſtolos frēs vocauit dicens Jo. xx. Uade
ad frēs meos ⁊c̄. Facti ſunt in aīa ⁊ cor/
pore glorificati. nā modo in aīa ſtolā le/
ticitatis accipiūt. in futuro aūt in corpo
re ſtolā īmortalitatis hēbunt. Propter
iſta tria dꝛ Heſter. viij. in fine. Judeis. i.
ſanctis deū ꝯfitentibus ⁊ laudātib⁹ no/
ua lux oriri viſa eſt. gaudiū honor ⁊ tri/
pudiū. Habebūt eniꝫ magnū gaudiū de

angelica ſocietate. honoreꝫ immenſum de
xp̄i fraternitate. ⁊ magnū tripudium de
corporis ⁊ aīe felicitate. ℭ Tertio gauiſe
ſūt creature īferiores. i. ſancti patres in
limbo poſiti qui erāt ibi in magna deſo/
latiōe. ⁊ ꝓpter locū: qꝛ erāt in loco infi/
mo q debebāt eſſe in loco ſupmo. i. in ce/
lo. ⁊ ꝓpter dānuꝫ: qꝛ erāt in caligine in/
ferni qui debebāt eſſe in viſione dei. ⁊ ꝓ/
pter ꝯſortiū: qꝛ habebāt demonū vicini/
tatē qui debebāt habere angeloꝝ ſocieta
tē. ſed hodie exultauerūt valde: qꝛ xp̄s
de loco infimo eos extraxit: ⁊ in ſua aſcē
ſione eos in celū deduxit: ſuā beatā viſio
nem eis reddidit: ⁊ angeloꝝ ſocios eos
fecit. Uñ dicit de eis Yſa. xxxv. Gaudiū
⁊ letitiam obtinebunt. fugiet dolor ⁊ ge/
mitus. Habuerunt eniꝫ gaudium: quia
aſſecuti ſunt diuine viſionis aſpectum.
Habuerunt letitiā: quia dimiſerūt locuꝫ
tā infimū ⁊ aſſecuti ſunt celū. Fugit ab
eis dolor ⁊ gemitus: qꝛ euaſerunt tā hor/
rendum conſortium demonū: ⁊ aſſecuti
ſunt conſortiū angeloꝝ. 93

ℭ In die ſancto paſche Sermo ꝑmus.

Maria magdalene ⁊ ma/
ria iacobi ⁊ ſalome
emerūt aromata vt veniētes
vngerēt ieſuꝫ. Mar. vl. Quā
uis multe mulieres dn̄m ſequerenꝶ: iſte
tn̄ tres precipue venerūt: qꝛ xp̄o plus ob
ligate fuerūt: ex eo ꝙ multa beneficia ab
eo receperāt. ℭ Maria enim magdale/
na multū ipſi tenebaꝶ: qꝛ ab ea ſeptē de/
monia eiecit. ℭ Maria aūt iacobi mul/
tuꝫ xp̄o tenebaꝶ. tū qꝛ nepos ſuus erat.
tū qꝛ tres filios ſuos. ſ. iacobū alphei: ſy
monē ⁊ iudā cardinales. i. apoſtolos fe
cerat. ℭ Tertia maria. ſ. filia ſalome ſi/
militer xp̄m multū diligere tenebaꝶ. tuꝫ
qꝛ nepos ſuus erat. tuꝫ qꝛ ipſe duos fili/
os ſuos. ſ. iacobū ⁊ ioannē apoſtolos fe
cerat. ℭ In p̄ſenti euāgelio de duobus
fit mētio. ſ. de ſanctarū mulieꝝ deuotio/
ne: ⁊ de angelica apparitiōe. A ℭ De/
uotio autē ſanctaꝝ mulieꝝ in tribus at/
tendiꝶ. ℭ Primo in hoc ꝙ xp̄m volue/
runt vngere. vnde dicitꝶ: emerūt aroma/
ta. i. vnguēta aromatica: vt veniētes vn
gerēt ieſum. ℭ Scd̄o in hoc ꝙ tēpeſtiue
venerūt volētes ad monumentū accedē
vnde dicitur: ⁊ valde mane vna ſab. ⁊c̄.
℣ Tertio in hoc ꝙ dicitꝶ ꝙ monumentū
deſiderabāt apertū īuenire. vñ dꝛ: ⁊ dice
bāt adinuicē: quis reuol. nobis lapi. ab
oſtio mo. B ℭ Circa ꝑmū notandū ꝙ
ex magna deuotōe volebāt corp⁹ xp̄i vn
gere. Cōſuetudo eiꝫ erat antiquus corpa
mortuoꝝ iungere vt ꝯſeruarenꝶ a fetore
a vermiū corroſiōe: ⁊ ab īcineratiōe. ſed
iſte mulieres erāt decepte: qꝛ corpus xp̄i
deitate erat balſamatū. ⁊ iō ſi ꝑ decē mi/
lia annoꝝ in terra iacuiſſet nō potuiſſet
putrefieri: nec īcinerari: nec a vermibus
corrodi. In hoc tn̄ ſcē mulieres volue/
rūt oñdere dilectōeꝫ mortuo quā habue
rūt viuo. C Pauci eniꝫ ſūt q amicū ve
re diligāt in vita: qꝛ fere oēs amicuꝫ dili
gunt ꝓpter ſua nō ꝓpter ſe. Eccl. vi. Eſt
amicus ſocius mēſe ⁊ non ꝑmanebit in
tpe neceſſitatis. Pauciores ſūt q diligāt
in morte: imo ſepe pentes filijs: ⁊ filij pa
rētibus aduerſanꝶ in morte qn̄ ꝓ ſalute
aīe volūt aliq̄ ordinare. Pauciſſimi ſūt
qui diligāt poſt mortē: qꝛ modicū ⁊ fili⁹
patris ⁊ pater filij: ⁊ amic⁹ amici obliui
ſciꝶ. ps. xxx. Obliuioni datus ſum tanꝙ
mortuus a corde. Idē: perijt memoria eo
rū cum ſonitu. Eoꝝ eniꝫ memoria perijt
cū ſonitu cāpanaꝝ vel palmaꝝ ſiue cla/
moꝝ ſiue fluctuū. Iſte aūt mulieres dile
xerūt ipm̄ in vita: qꝛ ſeqbanꝶ eū p̄dicantē
Luc. viij. Seqbaꝶ euꝫ maria magdalena
⁊ alie mulieres que miniſtrabāt ei de fa/
cultatibus ſuis. Dilexerūt euꝫ in morte:
qꝛ aſſociauerūt euꝫ in cruce pēdentē. Jo
annis. xix. Stabant iuxta crucē ieſu mr̄
eius ⁊ ſoror matris eius. Dilexerunt euꝫ
poſt mortē qꝛ voluerūt euꝫ vngē in mo/
numēto iacētē ſicut dꝛ hic. E Sed mi/
ruꝫ videꝶ ꝙ beata virgo cū iſtis nō fuit:
ſꝫ domi remāſit. Sup hoc pn̄t tres cau/
ſe aſſignari. ℣ Una eſt: quia mater ſepul
chruꝫ filij recēter ſepulti ſine nimio do/
lore videre nō poſſet. Sic beata virgo ſe
pulchruꝫ filij videre nō potuiſſet qn̄ gla
dius doloris eius animā ꝑforaſſet. Et ſa
tis ꝓbabile eſt ꝙ ſi ire voluiſſet ioannes
eius cuſtos nō permiſiſſet. imo etiā cete/
ri apoſtoli dixiſſent ioāni. Non ꝑmittas
eā illuc ire: qꝛ ſi fuerit tantū ibi flebit ⁊ ſe
mactabat ꝙ fere ſe occidet. ℣ Scd̄a cā

ē:q: in paraſceue ꝛ ſabbato tm̄ fleuerat
ꝛ in tm̄ ſe mactauerat: ꝙ ſuſtinere nõ va
lebat. Uñ dic̄ Ber. ꝙ oportuit ꝙ iter ma
nus diſcipuloꝝ tãquã ſemiuiua de cru/
ce ad domũ ꝓpriã deportaret. Aug. Illa
quippe pia mr̄ in via dolore eiulans ꝛ pe/
ctora delicata cõtũdens. ita ipa viſcera
oĩaqꝫ fatigauerat membra. vt iam ſenſu
deficiēs vix potuiſſꝫ venire ad xp̄i funꝰ
¶ Tertia cã ē: q: iſte mulieres corpꝰ xp̄i
in monumēto adhuc eē putabant. Bt̄a
aũt virgo ſciebat ꝙ ibi nõ erat: ſed ꝙ iã
reſurrexerat ꝛ iõ illuc ire nolebat. ℱ Et
pie credēdũ ē ꝙ ſibi an̄ oēs xp̄s appue/
rat. Qḋ pōt oñdi tripl'r. Primo ꝑ aucto
ritatē. Sedulius eīꝫ magnus ꝛ antiquꝰ
doctor eccleſie agēs de xp̄i apparitōe di
cit. Semp virgo manēs huius ſe viſibꝰ
aſtãs luce palã dñs prius obtulit. Scd̄o
ꝑ eccleſie romane ãtiquã ꝛ ꝓbatã cõſue/
tudinē. Sũmus eīꝫ pōtifex ad ſc̄taꝫ ma
riã maiorē i die paſche primã ſtationē ce
lebrat: ꝑ hoc inuēs ad beatã mariã priaꝫ
factã fuiſſe appitionē. Tertio ꝑ quãdam
moralē rōem. Deus enim ꝑcepit. Hono/
ra prēm ꝛ mr̄em. Sꝫ ſi eēt aliqs filius in
vltra marinis ptibus ꝯſtitutus de quo
mr̄ intellexiſſet ꝙ mortuus eēt: ꝛ tandeꝫ
ſanus rediens pſonas extraneas viſita/
ret ꝛ ad mr̄eꝫ tribulatã vltimo accedēt:
iſte bonus filius non eēt nec mr̄eꝫ hono
raſſet. Sic ēt xp̄s mr̄eꝫ nõ multũ hono/
raſſe videret ſi prius alios de ſua reſur/
rectione letificaſſꝫ: ꝛ tandē mr̄i deſolate
appuiſſet. ¶ Scd̄o deuotio iſtarũ mulie
rũ oñdit in hoc ꝙ valde tēpeſtiue volue
rũt venire. iõ dr̄. Et valde mane vna ſab
batoꝝ venerũt ad monumētũ orto iaꝫ ſo/
le. Sꝫ ſi erat valde mane quõ ſol iã ortꝰ
erat. Ad qḋ dicēdũ ꝙ iſte mulieres erãt
habitãtes in ciuitate. Sepulchꝛũ auteꝫ
xp̄i erat extra ciuitatē. Ipe ãt valde ma/
ne ſurrexerũt. Sed quia via longa erat
ꝛ honeſtas dñas nõ lꝫ currere: ſꝫ matu/
re incedere. Et porte ciuitatis tardē ape
riebant: iõ iam ortus erat ſol qñ ad ſe/
pulchꝛũ ꝑuenerũt. Eſt ergo ſenſus val/
de mane venerũt. i. venire inceperũt. orto
iam ſole. i. quãdo ꝑuenerũt. ℱ Uel ſol
dupliciter dr̄ oriri. Uel quãtũ ad fulgo/
rem ſuuꝫ quĩ dr̄ aurora. vel quãtũ ad ſpe

ram ſuã. ¶ Primo mō nõ ſcd̄o ortꝰ erat
ſol. Uñ dicit Aug. orto iã ſole. i. cũ celuꝫ
ab orientis pte albeſceret. Uel noīe ſolis
intelligit xp̄s qui dupliciter fuit ortus i
hoc mũdo. ſ. de mr̄is vtero: ꝑ natiuitatē
penoſaꝫ. Et de ſepulchꝛo: ꝑ natiuitateꝫ
glorioſaꝫ. H Eſt ergo ſenſus. valde ma
ne venerũt. ſed tñ verus ſol. i. xp̄s qui pri
us ortus fuerat in hoc mũdo natiuitate
carnali: iam ortus erat natiuitate celeſti
¶ Tertio deuotio iſtaꝝ mulierũ cõſiſtit
in hoc ꝙ monumētũ aptũ vidē deſide/
rabant. Uñ dicebant: Quis reuoluet no
bis lapideꝫ ab oſtio monumenti ꝛc̄. H
Monumētũ qdem tripl'r clauſum erat
grandi lapidis ad os eius aduolutōe. ſi
gilli impreſſiōe. ꝛ militũ armatoꝝ depu
tatōe. Et iõ mulieres nõ ſꝑabant intrare
ſe poſſe: q: lapidē tã grãdē cũ ipe eſſent
fragiles remouē ñ poſſet. Et milites eos
fugarent ꝛ ſigillũ pſidis frãgere nõ au/
derent. Chꝛiſtus aũt qui exiuit de clau/
ſo vtero mr̄is: ꝛ qui intrauit ad diſcipu
los ianuis clauſis: ipe exiuit d monumē
to lapide clauſo: ſaluis ſigillis: ꝛ cuſto/
dibus expauefactis. Poſtquã ãt reſur/
rexit angelus lapidē reuoluit vt ſic mu
lieribus aditũ introeũdi daret. Et q: ꝓ/
pter milites mulieres ire timuiſſent: iõ
milites facti ſunt ſicut mortui: vt dicit
Mat. Fuerũt eīꝫ ita exteriti ex terribili
angelica viſiōe: ſic̄ dicit Mat. ex monu/
mēti tam ſubita aptōe: ꝛ ex terre magna
ꝯcuſſiōe. Sicut eīꝫ dr̄ Mat. xxviij. Ter/
remotus factus ē magnus ꝛc̄. vt. ſ. mili/
tes exterreret. vel vt terra de xp̄i reſur/
rectiōe letitiã mõſtraret. Sic̄ eīꝫ i paſſio
ne mota ē in ſignũ triſtitie: ſic in reſurre
ctiōe mota ē i ſignũ letitie. Uel ſcd̄ꝫ glo.
Iõ terremotus factus ē: vt per hoc ſigni
ficaret corda terrenoꝝ per fidē paſſiōis
ꝛ reſurrectiōis mouenda. I ¶ Scd̄o in
euãgelio fit mētio de ãgeli appitiōe: qui
quattuor fecit erga iſtas mulieres. Nam
primo cõfortauit eas dicens. Nolite ex/
pauescere. K In hoc enīꝫ cognoſcit bo
nus angelus a malo: q: bonus in princi/
pio terret ex ſuo fulgore. in medio ꝯfor/
tat ex ſua allocutōe. in fine letificat ex i/
menſa cõſolatiōe. Malus aũt angelus
ecõuerſo. In principio terret ex ſua ter/

ribili viſiōe. In medio decipit ex fallaci
ꝓmiſſiōe. Et in fine cõtriſtat ex ſubſecu/
ta ꝯceptōe. L ¶ Scd̄o ipas cõfortatas ꝛ
de reſurrectōe certificatas ad ap̄los de/
ſtinauit dicēs: Ite dicite diſcipulis eiꝰ ꝛ
petro q: ꝛc̄. ¶ Pria mulier fuit media i
ter ſerpētē ꝛ hoīeꝫ: trahēs ipꝫ ad ꝑditio
nē. ¶ Scd̄a mulier. ſ. virgo bt̄a fuit me/
dia iter deũ ꝛ hoīeꝫ: faciēs nr̄aꝫ reconci
liationē. Iſte ãt mulieres fuerũt medie
inter angelũ ꝛ ap̄los: ãnũciantes eis no
ſtram ſaluationē. Iam nõ pōt hõ cõque
ri de muliere: q: ſi pria dãnauit. ſcd̄a ſal
uauit. tertia ãnũciauit. Si pria fuit cau
ſa mortis. ſcd̄a fuit cã vite. tertia nũcia/
trix ſalutis eterne. M ¶ Tertio ipſas
ad petrũ ſpãliter miſit: cum ſubiūxit. Et
petro. Petrũ ſolũ noīauit triplici de cã.
¶ Prima ē quã ponit Greg. dicēs: Pe/
trũ vocat ex noīe: ne deſperet ex negatio
ne. Si eīꝫ noīatim eũ nõ exprimēt q ma/
giſtrũ negauerat: venire inter diſcipu/
los nõ auderet. Iõ ſpãliter dixit petro
qui indignum ſe iudicabat diſcipulatu
q: ter negauerat: ſꝫ pc̄ta nõ nocent qñ ñ
placēt. ¶ Scd̄a cã ē vt angelus ſibi tãqͣ
ſũmo pōtifici honorē deferret. Si enim
quis pape vel collegio cardinaliũ litte/
ras mitteret papã noīatim exprimeret:
cardinales vero in genere ꝓferret. An/
gelus igit̄ noīatim petrũ expreſſit tanqͣ
ſũmũ: diſcipulos aũt gnãliter tãquã col
legiũ. ¶ Tertia cã ē: q: petrus iterp̄tat̄
agnoſcēs: ſeu diſcalciatꝰ: ſiue diſſoluēs.
Ille eīm xp̄m iuenit q deũ ꝛ ſe veraciter
agnoſcit. qui affectꝰ ſuos ab amore car/
nali diſcalciauit. q oēs colligatōes ipie/
tatis a ſe diſſoluit. ¶ Quarto angelus
ꝑ iſtas mulieres appitionē xp̄i in galile/
am denũciauit dicēs: Quia ꝑcedet vos i
galileã: ibi eũ videbitis ſicut dixit vobis
N Iſta aũt apitio facta ē in galilea licꝫ
fuerit occultũ: tñ pp myſteriũ ſpãl'r no/
minat̄. Galilea eīm interp̄tat̄ trãſmigra/
tio. Chꝛiſtus eīm dũ eēt in hac vita hũit
mortalitatē in corpe. paſſibilitatē in aīa.
i vtroqꝫ miſeriã ꝛ penalitatē. Sed poſt
reſurrectionē facta ē tranſmigratio: q:
corpus trãſmigrauit de mortalitate ad
imortalitatē. Aīa de paſſibilitate ad im/
paſſibilitatē. Corpus ꝛ aīa de miſeria ꝛ

penalitate ad gloriã ꝛ felicitatē. Leo pa
pa paſſionē xp̄i laudãs dic̄. Ruptis mor
tis vinculis ifirmitas i virtutē: mortali/
tas in eternitatē. ꝯtumelia trãſiuit i glo
riam quã nobis ꝛc̄. 94
¶ Eodē die ſancto paſche. Sermo ſcd̄s.

Ieſum querītis nazare/
num crucifixum
ſurrexit nõ ē hic. Sed ite dici
te diſcipulis eius ꝛ petro: q: ꝑ
cedet vos i galileã. Mar. vl. ca. A Dñs
in hac vita nobilē hũit ſocietatē. ſ. apo/
ſtolos ꝛ quaſdaꝫ ſc̄tas mulieres. Tpe tñ
paſſiōis qdã ab eo receſſerũt quãtuꝫ ad
corpalē aſſociationē: fidē ꝛ amorē. ſicut
iudas. Alij aũt reliquerunt quãtum ad
corpalē aſſociationē ꝛ fidē: ſed nõ quãtũ
ad amorē: ſicut ceteri ap̄li q ipꝫ relique/
rũt ꝛ fidē amiſerũt. Amorē tñ eius non
ꝑdiderũt: q: ēt ipm defunctũ amabant.
Alij ipm reliquerunt quãtũ ad fidē tm̄
ſed nõ quãtũ ad aſſociationē: nec quãtũ
ad amorē. Sicut ſancte mulieres que fi/
dem ꝑdiderunt: ipm tamē iuxta crucem
aſſociabant: ꝛ eũ difunctũ amabant. Uir
go aũt beata ipſum non dereliquit nec
quantũ ad ſocietatē: q: iuxta crucē ſtetit
Nec quãtũ ad fidem: q: eam ſemper reti/
nuit. Nec quãtũ ad amorē: q: eũ ꝑpetuo
amore dilexit. Iſte ergo ſancte mulieres
quãuis fidē perdidiſſent: tñ q: eũ defun/
ctum amabant. iõ ipꝫ inungere volebãt
Quas angelus allocutus ē dicens. Ie/
ſum queritis nazarenũ crucifixũ: ſurre/
xit nõ ē hic. Ite dicite diſcipulis ꝛc̄. In
verbis igit̄ premiſſis quattuor ponunt̄.
¶ Unũ ex parte mulierũ. ſ. querēdi ſtu/
dioſitas. qḋ notat̄ cũ dr̄: Ieſuꝫ queritis
na. ¶ Scd̄o ex pte xp̄i ponunt̄ tria. ſ. eiꝰ
magna charitas. cũ dr̄: crucifixũ. ¶ Ter
tio eius magna felicitas: cum dicit̄: ſur/
rexit non ē hic. ¶ Quarto eius magna
pietas in hoc ꝙ petro ꝛ ceteris diſcipu/
lis in galilea ꝛ alijs locis voluit appare
re. iõ ſubdit. Ite dicite diſcipulis eius ꝛ
petro: q: ſurrexit ꝑcedet vos in galileaꝫ.
B ¶ Circa primũ. ſ. ſtudioſitateꝫ querē
tium mulieruꝫ. ¶ Notandũ ꝙ quidam
poſt paſſionem queſierunt chꝛiſtũ in ma
ne ſicut iſte mulieres de quibus dicitur.
valde mane vna ſabbatorum ꝛc̄. Et

iſtis iuenire fuit facile:qꝛ ſtatiꝫ iuenerūt
Alij ꝗſierūt eū i veſpe.ſic duo diſcipli q
ibāt i emaus.ſic hētur Luc.xxiiij.q dixe
runt.mane nobiſcū dn̄e qꝛ iaꝫ adueſpe/
raſcit ⁊c̄.⁊ iſtis inuenire fuit difficile.vñ
dixit eis.o ſtulti ⁊ tardi corde ad creden
dū.☞ Alij queſierūt eū in ſero. de quibꝰ
dr̄ Jo.xx.Cū eēt ſero ⁊c̄.⁊ iſtis inuenire
fuit dubitabile.Vñ dr̄ Luc.xxiiij.vbi agi
tur de iſta apitiōe.cōturbati vero ⁊ cōte
riti exiſtimabant ſe ſpūm videre.❡ Alij
queſierūt xp̄m in nocte ſicut milites poſi
ti ad ſepulchrū vt eius corpus noctibus
cuſtodirēt.⁊ iſtis iuenire fuit ipoſſibile.
☞ Per mane intelligit iuuētus. illi igit
xp̄m querūt in mane qui ad xp̄ꝫ cōuertū
tur in iuuētute.⁊ iſtoꝝ inuētio hꝫ facili/
tatem qꝛ de facili xp̄m iuenīūt. Prouer.
viij.Qui mane vigilauerit ad me inue/
niet me.tales qdē ſunt mollis cera:qꝛ de
facili ad bonū ducunt.ps.Factū eſt cor
meū tāquā cera liqueſcēs in medio ven/
tris mei.Sūt ſicut recens teſta:qꝛ ſemp
in bono cōſeruant.Prouer.xxij. Adole
ſcens iuxta viaꝫ ſuā et cū ſenuerit nō re
cedet ab ea.Sūt ſicut nouella ⁊ gracilis
vga:qꝛ de facili ad oē bonū flectunt.ps.
cxliij.Quoꝝ filij ſicut nouelle plātatio/
nes a iuuētute ſua.☞ Per veſpe intelli/
git ſenectus.illi igit querūt in veſpe q
conuertunt i ſenectute.Et iſtoꝝ ꝯuerſio
hꝫ difficultatē:qꝛ difficile cōuertunt q i
malo iueterant.Vñ poſtq̄ Dauid ꝓpha
dixit in pſona iuuenū.ps.xxi. Factuꝫ ē
cor meū tāquā cera liqueſcēs.ſubdit in
pſona ſenū.Aruit tāquā teſta virtꝰ mea.
tales eīm ab oī humore grē exiccant.iō
dr̄.Aruit tāquam teſta virtꝰ mea.⁊ vix
vel nūquā cōſitent iō ſubdit. Et lingua
mea adheſit faucibus meis.⁊ ſepe i pec
catis ſuis moriunt.iō ſubdit.ibidē. Et
in puluerē mortis deduxiſti me. i.dedu/
ci pmiſiſti.☞ Per ſero vbi ē finis dici.i/
telligit mors que ē finis vite.illi ergo in
ſero xp̄ꝫ q querūt i extremis ad deū redi
re volūt.⁊ iſtoꝝ cōuerſio hꝫ dubitateꝫ.
Vñ Aug.in lib.omel.Fidelis bn̄ viuens
ſecurus hinc exit.agēs pn̄iaꝫ ad vltimū
⁊ recōciliatus.ſi ſecurus hinc exit:ego n̄
ſum ſecurus. L Jō aūt ſanctꝰ Aug.du/
bitat de his qui penitēt in morte:qꝛ qdā

penitēt tm̄ timore pene.qdā amore iuſti/
cie.qdaꝫ ex cōſideratiōe vtriuſqꝫ cauſe.
⁊ tales potius vident penitē timore pe/
ne q̄ amore iuſticie.iō eoꝝ penitētia du/
bia eē vr.❡ Per noctē intelligit obſcu/
ritas infernalis.Illi igit querūt ipſum
in nocte qui volūt eū qrere poſt mortē in
eterna dānatōe.⁊ taliū iuētō hꝫ ipoſſibi
litatē.Vñ de talibus dr̄ Prouer.i.Tūc i
uocabunt me ⁊ nō exaudiā.mane ꝯſur/
gent ⁊ nō iuenient me. D Dānati qdē iue
nient deū ⁊ nō iuenient.Deus eīm ē i mū
do p miſericordiā.in celo p gl'iaꝫ.in in/
ferno p iuſticiaꝫ.nō poterāt igit deū in/
uenire p miſericordiā:qꝛ hoc mō ē i mū
do.nec p gl'iaꝫ:qꝛ hoc mō ē in celo:ſed i/
uenient eū in iferno p iuſticiā vt iudiceꝫ
⁊ tortorē:qꝛ hoc mō ē in inferno. ❡ Se/
cūdo ponit imēſa charitas:cū dr̄.cruci/
fixū.ipe eiꝫ cū infinita charitate mori vo
luit.Joā.xv.Maiorē hac dilectionē ne/
mo hꝫ vt aiaꝫ ſuā ponat qs p amicis ſu/
is. E Et ponit hic vltimū ſignū amo/
ris.amor eīm p q̄ttuor ſigna pōt manife/
ſtari.☞ Prio p verba qn̄ eiꝫ cor abūdat i
amore tūc os abūdat i ſermone.Luc.vi.
Ex abundātia cordis os loqt.☞ Scdo p
collata bn̄ficia.⁊ illud ē maius ſignū q̄
primū.multi ſeruirēt vbis q nō ſeruirēt
rebus ſuis.de iſto ſigno dr̄.i.Jo.iij.Non
diligamus vbo neqꝫ lingua ſꝫ ope ⁊ ve/
ritate.☞ Tertio oſ̄dit p obſequia pſona
lia.⁊ illud ē maius ſignū q̄ primū vel ſe
cūdū.Multi eniꝫ ſeruirēt de ſubſtantia
ſua q nō ſeruirēt de pſona ſua.De iſto ſi
gno dr̄ Gen.xxix.Seruiuit Jacob p Ra
chel ſeptē ānis.☞ Quarto manifeſtat p
aduerſa qn̄.ſ.qs p amore amici ſe morti
exponit ⁊ illud ē vltimum ſignū amoris
vltra qd̄ nō ē aliud inuenire.Multi eīm
darēt pſonaꝫ ſuam ad ſeruiēdū qui non
darēt aīaꝫ ſuā ad mortē.ideo dixit dn̄s
maiorē hac dilectōꝫ nemo hꝫ ⁊c̄.In hoc
igit q̄ xp̄s p nobis crucifigi voluit ⁊ mo
ri.infinitaꝫ nobis charitatem oſtendit.
❡ Tertio ponit in xp̄o magna felicitas
cū dr̄.ſurrexit nō ē hic.Alij ſancti nō re
ſurgūt ſed ſuſcitant.Chriſtus aūt ſurre
xit quia virtute ꝓpria ſe excitauit.Joā.
ij.Soluite tēplum hoc:⁊ in tribus die
bus excitabo illud. F Jſta potētia fuit

infinita qn̄.ſ.mortuus ſuſcitauit ſemet/
ipſum.Inuenimus eniꝫ q̄ aliquādo vi
uus ſuſcitauit mortuū:ſicut petrus tabi
tham.Vñ habet Act.ix.Aliquādo mor
tuus ſuſcitat mortuū.ſicut helyſeꝰ mor/
tuus ſuſcitauit aliū mortuū.vt habetur
iiij.Reg.xiij:ſꝫ nūquaꝫ iuenit q̄ aliquis
mortuus ſuſcitauerit ſeipꝫ.Chriſtus aūt
viuus ſuſcitauit mortuū.ſicut Lazaruꝫ
mortuū.⁊ mortuus ſuſcitauit mortuos:
qꝛ multa corpa ſanctoꝝ q dormierāt ſur
rexerūt.ſicut dr̄ Mat.xxvij.⁊ inſup mor
tuus ſuſcitauit ſeipm̄.Jo.x.Poteſtatem
hēo ponēdi aiam meaꝫ ⁊ iterū ſumendi
eā. G ❡ Quarto in eo fuit magna pie/
tas in hoc.ſ.q̄ poſt ſuaꝫ reſurrectionem
petro ⁊ alijs diſcipulis tribulatis appa/
ruit:ſꝫ eīm xp̄s depoſuerit oēm miſeriā
⁊ mortalitatē.tn̄ nō depoſuit miſericor/
diam ⁊ cōpaſſionē imo poſt paſſionem
factus eſt magis paſſibilis ⁊ miſericors
ex eo q̄ in ſeipſo nr̄as miſerias ē exptꝰ.
H Infirmitates nāqꝫ corpales alit co/
gnoſcit medicus theoricus. aliter bonꝰ
practicus aliter infirmus.Theoricus eiꝫ
cognoſcit infirmitatē per ſuam arteꝫ ⁊
peritiā.Practicus cognoſcit eā p exerci
tationem longam.Infirmus cognoſcit
eā per experiētiā.Sed ſi eēt aliquis me/
dicus qui eēt bonus practicus ⁊ infirmi
tates ſepe expertus.iſte quideꝫ infirmā
tibus multum eēt miſericors ⁊ cōpaſſi/
bilis.Talis ē dn̄s nr̄ ieſus xp̄s.Ante in/
carnationē quidē ſciebat nr̄as miſeri/
as per quādam theoricā.i.per ſuaꝫ eter
nam ſapiētiā.⁊ ideo multum erat miſe/
ricors.ps.cij.Quomō miſeret pr̄ filioꝝ
miſertus ē dn̄s ti.ſe.qm̄ ipſe cog.fig.no.
Poſt incarnationē vero ſciebat miſeri/
as noſtras p quādam practicaꝫ ⁊ exerci/
tationem longā:qꝛ triginta tres annos
inter nos practicauit ⁊ exercitauit.⁊ iō
magis miſericors debuit eē. J Sed de
quibuſdaꝫ cōquerit dn̄s dicens per ps.
liiij.Cōtriſtatus ſum in exerciti.mea.ac
ſi dicat xp̄s.de tribus cōtriſtor.❡ Prio
qn̄ exercitatio mea non hꝫ effectum. iō
dicit.Cōtriſtatus ſum in exercitatione
mea.❡ Scdo qn̄ plus valet inimici mei
ſuggeſtio q̄ mea inſpiratio.iō dicit.⁊ cō
turbatus ſum a voce inimici.❡ Tertio

quādo oportet me peccatorē tribulare ⁊
punire.ideo ſubdit.⁊ a tribulatōe pec/
catoris.Tandē ſciuit humanas miſeri/
as per expiētiam:qꝛ eas in ſuo corpore ē
expertus.iō dr̄ Heb.iiij. Non habemus
pontificem qui nō poſſit cōpati infirmi/
tatibus noſtris.tēta.aūt per omnia pro
ſimili.abſqꝫ peccato.Jbidem.v.⁊ qdem
cū eēt filiꝰ dei didicit ex his que paſſus
ē obe.⁊ cōſumatus factus eſt omnibus
obtemperan.ſibi cauſa ſalutis eterne.

❡ Feria ſecunda poſt paſcha. Sermo mo primus. 95

Tu ſolus peregrinꝰ es in hieruſaleꝫ
Luc.vlti. Quāuis xp̄s in ꝓ/
pria pſona veniſſet ⁊ omniū
dn̄s eēt:tn̄ in mundo voluit cōuerſari ſi
cut peregrinus.iō nullam domū ꝓpriaꝫ
habere voluit in hoc mundo. ſi aliquis
naſceretur in hoc mūdo in pegrinatōe:
oporteret q̄ in aliena domo nutriretur.
poſtq̄ aūt creuiſſet oporteret q̄ i aliena
domo cōuerſaret.ſi moreret in peregri/
natione oporteret q̄ in aliene monumē
to ſepeliret. A Jta et xp̄s fuit peregri/
nus.nam in aliena domo fuit natus.in
aliena cōuerſatus.in alieno monumen/
to fuit ſepultus: ⁊ iō fuit vere peregri/
nus.iō ipſe Luc.ix.dixit.Vulpes foue
as hn̄t.⁊ volu.ce.ni.⁊c̄.Filius aūt homi
nis non hꝫ vbi caput ſuū reclinet. ac ſi
dicat:ego in morte non habui foueam ſi
cut vulpes vbi poſſem ſepeliri. ego i vi/
ta non habui nidū.i.domum ſicut volu
cres vbi poſſem hoſpitari.ego in natiui
tate non habui ceruical vbi caput meuꝫ
potuerim reclinare. B Vt aūt melius
videamus qualr̄ xp̄s fuit peregrinus.
Notādū ē q̄ xp̄s fuit peregrinus quātū
ad habitū quē aſſumpſit.quātū ad vias
quas fecit.quātum ad hoſpicia que in/
trauit.quātū ad pericula que ſuſtinuit.
⁊ quantum ad inſignia que reportauit.
❡ Primo dr̄ pegrinus quātū ad habitū
quē aſſumpſit.ipſe eīm habuit ſclaui/
nam.habuit ſcarſellam.pilleum.⁊ bac/
culum.☞ Per ſclauinam intelligit eius
caro quam virgo beata in vtero ſibi fe/
cit.i.Reg.ij.Tunicam paruam ſibi facie
bat mater ſua.❡ Jſta ſclauina fuit pro

albiſſima.i.puriſſima.de puriſſimis ſā/
guinib⁹ virginis facta. Unde dixit xp̄s
de ſe ⁊ alijs.qui habēt ſclauinas.i.corpa
ſua pura.Apoc.iij. Ambulabūt mecum
in albis ⁊c̄.Deinde iſta ſclauina facta ē
in cruce rubea:q: tota fuit ſanguie aſp/
ſa.Unī angeli admirātes dicebant Yſa.
lxiij.Quare rubrū eſt indumētū tuū ſi/
cut calcantiū in torculari. L ¶ Ultio
facta eſt ſclauina iſta tota nigra quādo
ſcʒ in cruce remāſit mortua ⁊ liuoribus
plena.Apoc.vi.Sol factus eſt niger ſi/
cut ſaccus cilicinus.¶ Per ſcarſellā in
telligit eius anima. Peregrini enim in
ſcarſella ſolēt portare argentū. Aīa aūt
xp̄i fuit plena argēto.i.triplici theſau/
ro.ſ.gratie:ſapiētie:⁊ glorie.Joā.i. Ui/
dim⁹ gloriā eius. Ecce p̄mus theſaur⁹.
Plenuʒ gratie.Ecce ſcd̄s theſaurus.Et
veritatis. Ecce tertius theſaur⁹.Hoīes
eniʒ erāt a celeſti gloria excluſi.iō porta
uit theſaurū glorie per quē eos ad gloriā
reduceret.Erant dei inimici:ideo porta
uit theſaurū gratie p̄ queʒ eos deo patri
recōciliaret.Erāt ceci ⁊ tenebris obuolu
ti neſciētes viā iuenire que ducit ad pa/
triā:iō portauit theſaurū ſapiētie p̄ queʒ
eis viā celeſtis p̄rie demōſtraret.¶ Ter/
tio aſſūpſit pilleuʒ.i.coronā ſpineā.So/
lent peregrini portare pilleū ꝯtra eſtum
ventum ⁊ pluuiā.Sic cōſideratio illius
corone ſpinee nobis debet eſſe in vmbra/
culum ab eſtu voluptatis vt refrigere/
mur.Quia ſicut dicit Augu. Non decet
ſub ſpinoſo capite mēbrū fieri delicatū.
Debet eſſe in defenſionē a pluuia tribu/
lationuʒ vt alleuiētur. Quia ſicut dicit
Greg.Si paſſio xp̄i ad memoriā reduci
tur nihil eſt qd̄ non equo animo toleret.
Debet eſſe in abſcōſionē a vento rētatio
nū vt ꝑpulſet. Qd̄ ſignat Numeri.xxi.
vbi dicit q̄ ad viſionē ſerpētis enei i pa
xillo ſuſpenſi ſaluabant illi qui a ſerpē/
tibus percutiebant. De his tribus dicit
Yſa.iiij.Tabernaculū erit in vmbracu/
lum diei ab eſtu. in abſcōſione a pluuia
⁊ a turbine. D ¶ Quarto aſſūpſit bac
culum per quē intelligit crux. Peregri/
ni enim vtūtur bacculo ad ſuſtentatio/
nem.ad fluuiorū trāſuadationē ⁊ malarū
beſtiarū percuſſionē. Sic xp̄s p̄ bacculū

crucis hoīes tribulatos ſuſtētat ne fati/
gent.Heb.xij. Recogitate eū qui talem
ſuſtinuit a peccatorib⁹ aduerſus ſemet/
ipſuʒ ꝯtradictōem vt nō fatigemini ani
mis veſtris deficiētes.¶ Scd̄o p̄ baccu/
lum crucis fluuiū iſtius mūdi trāſiuit ⁊
ad patriā peruenit.Geñ.xxxij.In baccu
lo meo tranſiui iordanē iſtū.Luc.vltio.
Oportuit xp̄m pati ⁊ ita intrare in glo/
riam ſuā.¶ Tertio per bacculuʒ crucis
diabolū p̄cuſſit. Yſa.xxx. A voce dn̄i pa
uebit aſſur virga percuſſus. Ideo demo
nes ip̄m bacculū crucis timent.Chryſo.
Ubicūqʒ dmones bacculū crucis vidēt:
territi fugiūt timentes bacculū quo pla
gam acceperūt. E ¶ Scd̄o pegrinus
xp̄s dicit:ꝓpter viam quā fecit. Solent
peregrini diligere vias planas: ⁊ odire
aſcenſus vel deſcēſus. Iſte aūt peregri/
nus nihil habuit de plano:ſed tota vita
ſua fuit deſcēſus vel aſcēſus.¶ Primo
eniʒ fecit magnū deſcēſum qñ.ſ.de celo
venit in mūduʒ.Joā.xvi. Exiui a patre
⁊ veni in mūdū.¶ Deinde fecit magnū
aſcēſuʒ:qñ.ſ.de mūdo aſcēdit in patibu
lū.Joā.iij. Sicut moyſes exaltauit ſer/
pentē in dſerto:ita exaltari oportet filiū
hominis.¶ Deinde fecit magnū deſcen
ſum qñ.ſ.de cruce deſcēdit in limbum.
¶ Inde fecit magnū aſcēſuʒ qñ.ſ.d lim
bo rediēs ⁊ de ſepulchro reſurgēs aſcen
dit in celū.Eph.iiij.Qui deſcēdit ipſe ē
⁊ qui aſcēdit ſuper oēs celos. Uita p̄ns
eſt via quedā in qua nullus fere vult ha
bere aliquā difficultatē in aſcendēdo.i.
in aggrediēdo aliq̄ difficilia. Nec in de/
ſcēdēdo.i. ſuſtinēdo aliqua aduerſa:ſʒ
tm̄ ire p̄ plana.i.hēre oīa ꝓſpera ⁊ dele/
ctabilia.Sed quicūqʒ nō vadit poſt xp̄ʒ
errat:quia ipſe eſt via veritas ⁊ vita. F
¶ Quattuor ſūt que non p̄mittūt in via
errare.ſ.ferramētoruʒ impreſſio. Unī p̄ in
vulgari:Tene viā ferratā ſi vis hēre viā
rectā.¶ Scd̄m ē crucū erectio:q: cruces
in via recta erigunt.¶ Tertiū ē ramorū
⁊ plātarū reflexio. ¶ Quartū eſt lapidū
aggregatio. Et q: xp̄s eſt via: voluit hē
iſta q̃ttuor īſignia. Habuit eniʒ ferramē
ta.i.q̃ttuor vulnera in corpore ſuo cum
ferramētis impreſſa.Habuit crucē quā ſu
p̄ humeros baiulauit ⁊ ſup quā aſcēdit.

Habuit reflexionē plātarū.i.coronatiōeʒ
ſpinarū.Habuit aggregationē lapidū:q:
iudei pluries eum lapidare voluerunt.
Qui igit nō vult errare xp̄ʒ ſequat. Q:
eſt via vbi ſūt iſta q̃ttuor īſignia qui non
iuit p̄ vias planas ſʒ aſperas. Qui igit
nō vult ſuſtinere aſp̄a ſed oīa vult hēre
ꝓſpera:ꝯſtat q: multū errat ī via.¶ Ter
tio xp̄s dr̄ pegrinus ꝓpter hoſpitia que
intrauit.Solēt pegrini ter in die ītrare
hoſpitiū.ſ.in tertia ad prādēdū. In me/
ridie ad bibēdū ⁊ quieſcendū. In ſero ad
cenāduʒ ⁊ dormiēdū. G Sic iſte pegri
nus tria hoſpitia habuit.¶ Primū fuit
vterus virginis gl̄ioſe.Et iſto hoſpitiuʒ
ītrauit in tertia.i.in Martio. q ē terti⁹
menſis a Januario. Uel in tertio tp̄e.ſ.
gratie.¶ Primū fuit tp̄s nature.ſcd̄m le
gis ſcripte.tertium legis gratie. In iſto
hoſpitio xp̄s prādiū fecit.hn̄s carnē vir
gineā ꝓ cibo:⁊ ſanguinē ꝓ potu.Et iſtū
cibum ⁊ potū dat nobis Joan.vi. Caro
mea vere eſt cibus ⁊ ſanguis meus vere
eſt potus.¶ Scd̄ʒ hoſpitiū fuit patibu/
luʒ crucis.Et illud hoſpitiū ad lrām in
greſſus ē in meridie ibi bibit qñ dixit:ſi/
tio.Sed tm̄ q: iudei obtulerūt ei acetuʒ:
cū guſtaſſet noluit bibere. Ibi requeuit:
qñ iclinato capite tradidit ſp̄ūʒ. Jō di/
cit ſpōſa Cant.i. Indica mihi vbi cubes
vbi paſcas in meridie.¶ Tertiū hoſpi/
tiū fuit ſepulchruʒ vbi dormiuit.p̄s. iij.
Ego dormiui ⁊ ſomnū cepi. Ibi ēt cenā
fecit oībus ſcīs.Heſter.i. Aſſuer⁹ rex ter
tio anno īperij.i.tertio tp̄e grē.fecit grā
de ꝯuiuiū cunctis p̄ncipibus.i.patriar/
chis:prophetis:⁊ ap̄lis:⁊ ſuis pueris.ſ.
virgib⁹ puritatē ſeruātibus.fortiſſimis
p̄ſarū.i.martyribus.⁊ medorū inclitis.i.
ꝯfeſſoribus p̄fectis ꝓuinciarū.i.angelis.
H ¶ Quarto dicit pegrinus quātū ad
p̄icula q̄ ſuſtinuit.Solēt pegrini ſuſtinē
p̄icula qñqʒ a ſocijs qui eos ꝓdūt. qñqʒ
ab hoſpitibus q eos occidūt. qñqʒ a la/
tronibus qui eos expoliāt. Sic ⁊ xp̄s a
ſuo ſocio.ſ.a iuda fuit traditus. Mat/
thei.xxvi.Amen dico vobis:q: vnus ve
ſtrū me traditur⁹ eſt.A iudeis inter quos
fuerat hoſpitatus a quibus fuit vulne/
ratus ⁊ occiſus.Zacha.iij.Quid ſūt pla
ge iſte in medio manuū tuarum ⁊ dicet:

His plagatus ſum in medio qui dilige/
bant me.A militibus a quibus fuit ve/
ſtitus expoliatus. Joā.xix.Milites er/
go cum crucifixiſſent eū acceperūt veſti
mēta ſua ⁊ fecerūt quattuor partes vni/
cuiqʒ militi partē ⁊c̄.p̄s.xxi.Diuiſerunt
ſibi veſtimēta mea ⁊c̄.inſuper:⁊ ſup ve/
ſtemeā miſerūt ſortē. J ¶ Quinto dī
citur xp̄s peregrinus ꝓpter īſignia que
reportauit. Solēt peregrini quedā īſi/
gnia in ſclauina portare:ad oſtēdenduʒ
q̄ pegrinationē ſuā ꝯpleuerūt. ⁊ vt ho/
mines cito moueant ad benefaciendūʒ
eis.⁊ vt ſecurius p̄ viā incedant ꝯtra ti/
morē hoſtiū. Sic xp̄s ad patrē rediēs ci
catrices ī carne retinuit.¶ Primo in oſtē
ſionē p̄tne obediētie.Pater eniʒ ſibi cō/
miſit:vt humanū genus ſua paſſiōe re/
dimeret. Ut igit patri oſtēderet q̄ opus
ſibi iniūctū ꝯſumauerat cicatrices reti/
nuit.Joā.xvij.Opus ꝯſumaui qd̄ dedi/
ſti mihi vt facerē.¶ Scd̄o ī ꝓuocatōeʒ
p̄tne miſericordie:vt.ſ.his patri oſtēſis
eū ad miſericordiā ꝓuocet nobis bn̄fa/
ciat:⁊ miſericordiā ſuā nobis īpendat.
Hebreo.ix.Intrauit ieſus in ip̄m celū vt
appeat nūc vultui dei ꝓ nobis.i. Jo.ij.
Aduocatuʒ habemus apud patrem ie/
ſum xp̄m iuſtū:⁊ ipſe eſt ꝓpiciatio ꝓ pec
catis noſtris.¶ Tertio in ſignuʒ noſtre
ſecuritatis nobis acquiſite ne.ſ.decete/
ro hoſtes in via timeamus. Sicut enim
hoſtes timent ⁊ fugiūt quādo vidēt ve/
xilla alicuius regis:ſic demones timent
⁊ fugiunt qñ vident crucis ſignaculuʒ.
Yſa.xiij.Sup montē caliginoſum.ſ.dia
bolum.leuare ſignum.

¶ Eadem feria ſecūda poſt paſcha Ser
mo ſecundus. 96

Surrexit dn̄s vere ⁊ ap/
paruit ſymoni.
Ubi vel quādo domin⁹ ſymo/
ni apparuit non determinat.
Quidā tm̄ dicūt q: quādo ipſe cū ioāne
ad monumentū cucurrit:vt habet Joā.
xx. Tunc xp̄s cum a monumento redi/
ret ſibi in via apparuit. In hyſtoria ta/
men ſcholaſtica dicit q: quando petrus
xp̄ʒ negauit p̄e nimio dolore ⁊ triſtitia
fugit in quādā foueā que gallicātus di/
citur:⁊ ibi p̄ tres dies in lachrymis fuit.

Et poteſt eſſe ꝙ ibidē xp̄s ſibi apparuit.
Quicquid autē ſit de tēpoꝛe vel loco:cer
tuꝫ eſt ꝙ ſibi apparuit. Jdeo dicit̄:Sur
rexit dn̄s vere ⁊ appuit ſymoni. A Jn
quibus verbis oſtendit̄ ꝙ xp̄s ſurrexit:
potenter:veraciter ⁊ apparuit miſericoꝛ
diter. ❡ Potenter quidē ſurrexit cū di/
citur:dn̄s. Nam dn̄s eſt nomen poteſta/
tis. Eius autē reſurrectio eſt tante pote/
ſtatis ꝙ eſt cauſa efficiens noſtre reſur/
rectionis:que fit ī preſenti ⁊ que fiet in fu
turo. Reſurrectio noſtra que fit in p̄ſen/
ti eſt noſtra iuſtificatio. Et dicit̄ reſurre/
rectio pꝛima. Apoc.xx. Beatus qui ha/
bet partē in reſurrectōe pꝛima. Reſurre
ctio q̄ fiet in futuro eſt coꝛpoꝝ reſuſcita/
tio. Et dr̄ reſurrectio ſcd̄a. Ad ſcd̄am ne/
mo pōt reſurgere niſi pꝛius reſurrexerit
reſurrectōe p̄ma. Un̄ dr̄ Oſee.vi. Uiuifi
cabit nos poſt duos dies:⁊ ī die tertia ſu
ſcitabit nos. B Ad reſurrectionē q̄dē
p̄mā duos dies reqrunt̄.ſ.ablutio culpe
⁊ collatio gr̄e. Ad reſurrectionē vero ſe
cūdā tres dies reqrunt̄.ſ.ablutio culpe
⁊ collatio gratie conſumate:⁊ depoſitio
oīs miſerie. Reſurrectio igit̄ xp̄i tāte eſt
potētie ꝙ eſt cā effectiua vtriuſqꝫ reſur/
rectōis p̄me ⁊ ſcd̄e. Faciet eīꝫ in fine mū
di reſurrectionē ſcd̄aꝫ.ſ.coꝛpoꝝ noſtroꝝ
reſuſcitationē.i.Coꝛinth.xv. Qm̄ q̄dē p
hoīeꝫ moꝛs.ſ.per adā. ⁊ p hoīeꝫ reſurre/
ctio moꝛtuoꝝ.ſ.per xp̄ꝫ. Quotidie autē
facit reſurrectionē p̄mā:que eſt p iuſtifi/
cationē in qua pctōꝛ a culpa reſurgit ⁊
ad gratiā dei redit. Ro.iiij. Traditus eſt
ꝓpter delicta noſtra ⁊ reſurrexit pp iu/
ſtificationē noſtrā. Jſta autē reſurrectio
opoꝛtet ꝙ ſit integra:vt ſicut hō in ſcd̄a
reſurrectiōe reſurget cū toto coꝛpe:ſic ⁊
in p̄ma reſurrectiōe opoꝛtet ꝙ reſurgat
cū toto coꝛde:vt ſicut ī ſcd̄a reſurrectiōe
nihil deeſt ō veritate nature humane qđ
nō reſurgat ad gloꝛiā.ſic ⁊ in p̄ma reſur
rectiōe nihil ſit in coꝛde qđ nō reſurgat
ad pniāꝫ. C Jn coꝛde q̄dē q̄ttuoꝛ potē
tie ɔſiderant̄.ſ.itellectiua:memoꝛatiua:
affectiua:⁊ opatiua. Sūt igit̄ q̄dā q itel
lectiuā ſuā dant deo. memoꝛatiuā dant
pctō. affectiuā dant mūdo. opatiuā dāt
diabolo. Jn talib⁹ tres ptes ſūt moꝛtue.
quarta viuit. ⁊ iō integralr̄ nō reſurgūt.

Dant quidā ſuam intellectiuā deo:q2 in
ſpm credūt per fideꝫ. Tales ſunt demo/
nes. Jac.ij. Tu credis q2 vnus eſt deus:
⁊ bene facis. ⁊ demones credunt ⁊ ɔtre/
miſcūt. Memoꝛatiuā dant pctō de aliq/
bus imūditijs memoꝛādo ⁊ delectando.
Tales ſunt illi q dicebāt Numeri.xi. Jn
mentē nobis veniūt cucumeres ⁊ pepo/
nes: poꝛri ⁊ cepe ⁊ allea. Cucumeres ⁊
pepones frigidi ſūt. Poꝛri ⁊ cepe ſūt ca
loꝛis accēſiua: ⁊ hec oīa ſūt vilia. Eodē
modo pctā ſūt vilia ⁊ frigida: q2 ignem
amoꝛis dei extinguūt. Sunt incēſiua q2
malā ɔcupiſcentiā accēdūt. Sunt etiā vi
lia:q2 aīaꝫ vileꝫ faciūt. Hieremie.ij. q̄ vi
lis facta es nimis iterās vias tuas. Affe
ctiuā dant mūdo querētes diuitias:dili
gētes delitias ⁊ honoꝛes. cuꝫ tn̄ dicat̄ i.
Joā.ij. Nolite diligere mundū neqꝫ ea q
in mūdo ſunt. D Et ponit Joā. duas
cās quare mundū diligere nō debemus.
Una eſt:q2 amoꝛ mūdi non pōt ſtare cū
amoꝛe dei. Un̄ ſubdit:Si qs diligit mū
dū non eſt charitas dei in eo. Alia eſt:q2
amoꝛ mūdi breuis eſt ⁊ cito trāſit. iō ſub
dit:Et ɔcupiſcētia eius. Opatiuā ſuam
dant diabolo:q2 faciūt opa grata diabo
lo. Joā.viij. Uos facitis opa patris ve
ſtri. Que aūt ſūt opa:ſubdit. Jlle homi
cida erat ab initio. cū loquit̄ mēdaciū
ex ꝓprijs loquit̄. Dicit̄ ēt Sapientie.ij.
Jnuidia diaboli:moꝛs intrauit in oꝛbē
terraꝝ. Dicit̄ ēt Job.xli. Jpſe eſt rex ſup
oēs filios ſupbie. E Ex qb⁹ verbis ha
bet̄ ꝙ opa diaboli ſunt occidere:menda
cia dicere:inuidere ⁊ ſupbire. Ut igitur
hō itegralr̄ reſurgat: opoꝛtet ꝙ deo ſe
totū tribuat: vt.ſ. viuat in itellectiua in
deū veraciter credēdo. Uiuat in memo/
ratiua:xp̄i paſſionē ⁊ dei beneficia me
moꝛiter retinēdo. Uiuat ī affectiua ſu
per deū ſup oīa diligēdo. Uiuat in ope
tiua pietatis opa faciendo. ❡ Scd̄o xp̄s
reſurrexit veraciter cuꝫ dicit̄: Surrexit
dn̄s vere. Sic ⁊ pctōꝛ debet veraciter a
pctō ſurgere: ⁊ in gratia viuere. q2 aūt
hō veraciter viuat duo ſunt ſigna.ſ.ſen
ſus ⁊ motus. F ❡ Notādū eſt autē q
ſpūs ɔiungit̄ aliqn̄ q̄tum ad motū tm̄
ſicut qn̄ aliqs ſpūs aliqđ coꝛp⁹ aſſumit.
Aliqn̄ quātum ad ſenſum tm̄ ſicut dicit

Aug. ꝙ ſpūs mali ſunt ɔiūcti igni infer
nali nō dātes igni motū ſꝫ recipiētes ab
illo igne ſenſuꝫ. nullū eniꝫ illoꝝ coꝛpoꝝ
eſt viuū. Aliqn̄ ɔiūgit̄ ſpūs coꝛpoꝛi q̄tū
ad ſenſuꝫ ⁊ motū. ſicut aīa rōnalis cōiū
git̄ coꝛpi oꝛganico:⁊ illō coꝛpus ē viuū.
Eſt tn̄ quoddā coꝛpus qđ nō hꝫ ſenſum
neqꝫ motū. ſicut lapis q nec ſētit nec mo
uet̄ p ſe. Si qs igit̄ vult ſcire ſi veraciter
a peccato reſurrexit ⁊ ſi veraciter viuit:
videat ſi habeat ſenſum vel motū. Sūt
eniꝫ q̄dā qui habēt ſenſum tantū.i. fidē
per quā de deo recte ſentiūt. ſed nō hn̄t
motū:q2 ad bona opa nō mouent̄. ſicut
mali xp̄iani. Jſti nō ſunt viui ſꝫ moꝛtui.
Q2 ſicut dr̄ Ja.ij. Fides ſine opib⁹ moꝛ/
tua ē ⁊c̄. Alij ſūt qui nō hn̄t ſenſuꝫ:q2 de
deo veraciter n̄ ſentiūt. Uident̄ tn̄ hēre
motū:q2 vident̄ facē aliq̄ opa de genere
bonoꝝ:ſicut heretici. Jſti ſilr̄ ſūt moꝛtui
ſꝫ aliqbus videant̄ viui. Apoc.iij. Scio
opa tua:q2 nomē hēs ꝙ viuas ⁊ moꝛtu⁹
es. Alij ſunt q habent ſenſuꝫ fidei recte
⁊ motū opatōis bone:ſicut boni xp̄iani.
Jſti veraciter ſurrexerūt ⁊ viuūt ſeruā/
tes illud qđ dr̄ Titū.ij. Sobꝛie ⁊ pie ⁊ iu
ſte viuam⁹ i hoc ſeculo. Jſti viuūt ſobꝛie
q̄tū ad ſeipſos. Pie q̄tū ad deū. Et iuſte
q̄tū ad ꝓximū. Alij ſūt peſſimi ⁊ īdura/
ti q nec de deo:nec de futura vita fidem
hn̄t:nec p bona opa ſe exercēt. Tales ſūt
ſiles ſtatuis ⁊ lapidibus q nec hn̄t ſenſū
nec motum. P̄s.cxiij. ⁊.cxxxiiij. Simula/
cra gentiū argētū ⁊ auꝝ:opa manuū ho
minū. Jdē. Os habent ⁊ nō loquent̄. G
❡ Tertio xp̄s appuit miſericoꝛditer: q2
appuit ſymoni. Petrus q̄dē ex eo q xp̄ꝫ
negauerat:in multa tribulatōe erat ⁊ fle
re non ceſſabat. Magna ergo miſericoꝛ/
dia ⁊ pietas xp̄i fuit: q2 diſcipulū negan
tē ⁊ tribulatū nō deſpexit:ſed ſpāliter ſi
bi appuit ⁊ eū benigne ɔſolatus fuit. Fe
cit xp̄s ɔtra humanā ɔſuetudinē. Hoīes
eīm tria mala īducere ɔſueuerāt. ❡ Pꝛi
mo obliuionē. Un̄ dr̄ Gen̄.xl. ꝙ pincer/
na pharaonis ſuccedētibus ꝓſperis ob
litus eſt iterp̄tis ſui. ❡ Scd̄o īducūt ela/
tionē. Gre. Pleruqꝫ ſi ad regiminis cul/
men qs eruperit in elationē ꝓtinus cō/
mutat̄. Sicut ſaul q indignū pꝛius ſe cō
ſiderās fugerat:moꝝ vt regni guberna/
cula ſuſcepit: intumuit. Un̄ ēt vulgari/
ter dr̄ ꝙ honoꝛes mutant moꝛes. ❡ Ter/
tio inducūt incōpaſſioneꝫ: q2 magnates
p̄ncipes paꝝ ad paupes ſunt ɔpatiētes.
Un̄ Amos.vi. Optimates capita popu/
loꝝ ingredientes pōpatice domū dn̄i:⁊
nihil ɔpatiebant̄ ſup ɔtritiōe domus io
ſeph. Xp̄s vero poſt reſurrectionē ſuam
ſic exaltatus fuit ꝙ celi ⁊ terre poteſtatē
accepit. Matthei vlti. Data ē mihi oīs
poteſtas in celo ⁊ ī terra. Et tn̄ tāta eius
exaltatio nō induxit ip̄m in aliquā obli
uionē. Non ēt paupeꝝ ſuoꝝ habuit ob/
liuionē:ſed benignaꝫ recoꝛdationē: ⁊ iō
benigne viſitauit. H Deus eniꝫ ſuoꝛuꝫ
fidelium obliuiſci nō pōt tribus de cau/
ſis q̄ ponunt̄ Yſa.xli. ❡ Pꝛima ē ꝓpter
maternū affectū. Un̄ dr̄: Nunqd obliui/
ſci pōt mulier īfantē ſuū vt nō miſereat̄
filio vteri ſui. ⁊ ſi illa oblita fuit: ego tn̄
nō obliuiſcar tui. ❡ Scd̄o ꝓpter memo
riale ꝑpetuū. Un̄ ſubdit̄: Ecce in mani/
bus meis deſcripſi te. ❡ Tertio pp ſolli
citationē aſſiduā. Angeli eniꝫ q ſūt dati
nobis in muꝝ ɔtra hoſtes. ſemꝑ p nobis
deū ſollicitāt. Un̄ ſubdit̄: Muri tui coꝛā
oculis meis ſemꝑ. ❡ Scd̄o non induxit
in eū aliquā elationē ſed ſolitā ſeruauit
humilitatē. Un̄ dixit magdalene Joan.
xx. Uade ad frēs meos ⁊ dic eis. Aſcen/
do ad patrē meū ⁊ patrē veſtrum ⁊c̄. Jn
hoc ꝙ pue mulieri tā familiariter loqui
voluit ⁊ ipſaꝫ nūciā deſtinauit: notatur
magna hūilitas. Jn hoc ꝙ eos frēs vo/
cat:notat̄ magna eq̄litas. Jn hoc ꝙ di/
xit: Ad patrē meuꝫ ⁊ patrē veſtrū:notat̄
magna cōitas. Xp̄s igit̄ ſic exaltat⁹ nul/
lā habuit elationē:q2 tātā habuit humi/
litatē:equalitatē ⁊ cōitatē. ❡ Tertio nō
induxit in eo aliquā incōpaſſionē:ſꝫ po
tius magnā ſeruauit ɔpaſſionem oībus
diſcipulis apparēdo: Specialiter petro
magnā oſtēdit ɔpaſſionē: q2 magnā ha/
bebat tribulationē. Jntantū enim de ne
gatiōe doluit: ꝙ tota vita ſua in lachry/
mis fuit. Un̄ dicit Clemēs ꝙ intātū fle/
bat ꝙ tota facies ſua ex lachrymis vide
bat̄ aduſta. Un̄ ēt ſudariū in ſinu habe/
bat quo fluētes lachrymas detergebat.
Jnſup qn̄ aliquē gallū cantantē audie/
bat:lachrymas continere non poterat.

Quia igiꝰ ſic tribulatus erat: ideo chri-
ſtus ſibi ſpecialiter apparuit: ⁊ eum be-
nigne conſolatus fuit. 97

¶ Feria.iiij.poſt paſcha Sermo p̄mus.

STetit ieſus in medio diſci-
pulorum ſuorū ⁊ di-
xit: Pax vobis. Lu.vltio. A
Dñs noſter inter ſuos diſcipu-
los tria ſpecialiter habuit in vſu.ſ.i me-
dio eorum ſtare: pacē eis ſemꝑ offerre. ⁊
ſi aliquādo turbabanꝰ eos ſtatim recon-
ciliare. Iſta tria in pꝛeſenti euāgelio de-
nominātur. ¶ Primo eniʒ in medio di-
ſcipuloꝝ ſtetit. Ipſe qdem ſemꝑ mediuʒ
dilexit. Nā in natiuitate ſtetit in medio
duoꝝum animaliū. In moꝛte ſtetit in me-
dio duoꝝum latronū. Poſt reſurrectio-
nē ſtetit in medio diſcipuloꝝ: ſicut diciꝰ
hic. Per hoc nos iſtruit ꝙ in oībus ope-
ribus noſtris debemus tenere mediuʒ ⁊
fugē extrema. Aliter enim ipſa opa non
eſſent virtuoſa: qꝛ omnes virtutes ſūt in
medio. B Et ponamus exēpla in vir-
tutibus cardinalibꝰ ⁊ theologicis. Pꝛu-
dentiam quidē circūſtant duo extrema.
vnū per modum exceſſus.ſ.nimia curio-
ſitas. Aliud per modū defectus.ſ.fatui-
tas. Pꝛudentia vero tenet mediū: nō de-
clinās ad extremū curioſitatis vel fatui-
tatis. Juſtitiam circūſtāt duo extrema.
Unū per modū exceſſus.ſ.nimia ſeueri-
tas. Aliud per modū defectus.ſ.nimia
lenitas. Juſtitia vero tenet mediū: non
declinās ad extremū ſeueritatis nec ni-
mie lenitatis. Tēperantiā circūſtāt duo
extrema. Unū ꝑ modū exceſſus.ſ.guloſi-
tas. Aliud ꝑ modū defectus.ſ.nimia ex-
tenuatio. Tēperātia vero tenet mediuʒ
nō declinās ad extremū guloſitatis: nec
nimie extenuitatis. Foꝛtitudineʒ circū-
ſtāt duo vitia. Unuʒ ꝑ modū exceſſus.ſ.
crudelitas. Aliud ꝑ moduʒ defectus.ſ.
puſillanimitas. Foꝛtitudo vero ſtat i me-
dio non declinās ad extremū crudelita-
tis vel puſillanimitatis. Siľr fidē circū-
ſtāt duo extrema. Unū ꝑ modū exceſſus
ſcʒ nimia leuitas. qñ.ſ.hō nimis eſt faci-
lis ⁊ leuis ad credēdū oīa q̄ audit. Aliō
ꝑ modū defectus.ſ.nimia tarditas. Fi-
des aūt tenet mediū: qꝛ credit credēda:
⁊ ideo nō declinat ad extremū leuitatis
nec tarditatis. Similiter ſpem circūſtāt
duo vitia. Unū ꝑ modū exceſſus: ſcilʒ ni-
mia pꝛeſumptio. Aliud ꝑ modum defe-
ctus ſcʒ deſperatio. Spes aūt tenet me-
diū: qꝛ ſperat ſperāda ⁊ nō ſperat nō
ſperāda. ⁊ nō declinat ad extremū pꝛeſum-
ptōis nec deſperatōis. Charitas aūt nō
hʒ aliqḋ extremū per modū exceſſus: qꝛ
nullus poſſet diligere deū nimis: ſꝫ xp̄s
in medio ſtabat vt iſtrueret ꝙ ſemꝑ i no-
ſtris opibus mediū teneamꝰ. C ¶ Se-
cūdo xp̄s pacē diſcipulis obtulit dicēs
pax vobis. dicit aūt Joānes ꝙ i iſta ap-
paritōe ⁊ in alia quā fecit in octauo die
xp̄s ter dixit eis: pax vobis. Ad notādū
ꝙ hō dʒ habere pacē in coꝛde: in oꝛe ⁊ in
opere. ¶ Pax coꝛdis eſt qes ⁊ trāqllitas
mētis cū deo. de qua dꝛ Jo.xvij. In mū-
do pꝛeſſurā habebitis: in me aūt pacem.
Sed notādū ꝙ quidaʒ ſunt qui habenꝰ
pacē ⁊ quietē cū deo in mēte ⁊ nō coꝛpo-
re: vt ſerui dei qui iugū xp̄i accipiūt car-
nē ſuā moꝛtificādo. ſed tñ in deo qeſcūt
mentē ſuaʒ a malis fantaſmatibus con-
ſeruādo. De talibus dꝛ Mat.xi. Tollite
iugū meū ſuꝑ vos: ⁊ inue.re.a.veſt. Iſtō
aūt ſabbatum eſt illud de quo dꝛ Leuit.
xvi. Sabbatū reqetionis eſt. ⁊ affligetis
aīas veſtras religiōe ꝑpetua. Alij ſunt q
hñt pacē ⁊ qeteʒ in coꝛpoꝛe ſed nō mēte
ſicut pctōꝛes. de quibus dꝛ Hiere.xlviij.
Reqeuit i fecibus ſuis. Luc.xi. Aīa mea
habes multa bona requi.⁊c̄. ſed nō poſ-
ſunt qeſcere in mēte. qꝛ ſicut dꝛ Yſa.lvij.
Coꝛ ipīj quaſi mare feruens qḋ qeſcere
non pōt. Iſtam talē requiē demones de-
rident. Thꝛen.i. Viderūt eam hoſtes ⁊
deriſerunt ſabbata eius. ¶ Alij ſunt qui
habēt pacem ⁊ quietē mente ⁊ coꝛpoꝛe ſi-
cut beati. Yſa.xxxij. Sedebit populus
meus in pulchꝛitudine pacis ⁊ in taber-
naculis fiducie ⁊ in rege opulēta. Iſtud
eſt ſabbatū requiei. de quo diciꝰ Yſa.vl.
Erit ſabbatū ex ſabbato ⁊ ex requie mē-
tis peruenit ad regeʒ eternitatis. ¶ Alij
ſunt q non habēt pacem: nec qetem nec
coꝛpoꝛe: nec mēte. ſicut dānati. de qbus
dꝛ Yſa.xvi. Seruietis dijs alienis q non
dabunt vobis requiē die ac nocte. ¶ Se-
cūdo debemus habere pacē i oꝛe vt ſem-
per verba pacifica habemus. Pꝛouerb.

xxij. Qui aūt pacis ineunꝰ ꝯſilia ſequeꝰ
eos gaudiū. ex hoc eniʒ cognoſciꝰ ꝙ ho-
mo ſit ciuis celeſtis qñ.ſ.loquitur verba
celi. D Deus eniʒ tres ꝓuincias fecit. ⁊
in q̄libet iſtaꝝ ꝓpꝛiū liguagiū poſuit.ſ.
ꝓuinciā celeſtē: terreſtrē ⁊ iſernalē. Lin-
guagiuʒ ꝓuīcie celeſtis eſt verba pacis ⁊
edificatōis hēre hoc ē deū bñdicē ⁊ lau-
dare. pſ.lxxxiij. Beati q habitāt i domo
tua dñe i ſecula ſcloꝝ lau.te. Liguagiuʒ
ꝓuīcie terreſtris ē de terrenis tractare.
Joā.iij. Qui de terra ē de terra loqꝰ. Li-
guagiū ꝓuīcie iſernalis ē deū maledicē
⁊ blaſphemare. Vñ dꝛ de dānatis Yſa.
viij. Cū eſurierit iraſceꝰ ⁊ maledicet re-
gi ſuo. Cognoſciꝰ igiꝰ qs de qua ꝓuīcia
ſit ad loquelā ſuā. Vñ dictū fuit Petro
de qua eſſet ꝓuīcia. Mat.xxvi. Galileus
es. naʒ ⁊ loquela tua manifeſtū te facit.
Qui igiꝰ loqtur verba pacis ⁊ edifica-
tiōis ⁊ laudis dei. ſignū ē ꝙ ille ſpectat
ad ꝓuīciā celi. Vñ dicebat dñs q habe-
bat linguagiū celi Joā.viij. Quare loq-
lā meā nō cognoſcitis? Qui loquiꝰ ver-
ba terrena ⁊ mūdana: ſignū ē ꝙ ſpectat
ad ꝓuinciā mūdi.i.Joā.iiij. Ipſi de mū-
do ſunt. ideo de mūdo loquunꝰ ⁊ mun-
dus eos audit. Qui loquiꝰ verba mēda-
cij maledictōis ⁊ detractōis: ſignum eſt
ꝙ ꝑtinet ad ꝓuinciā inferni: qꝛ illud eſt
ꝓpꝛiuʒ linguagiū diaboli. Joānis.viij.
Qui loquiꝰ mendaciū ex ꝓpꝛijs loquiꝰ:
qꝛ mendax eſt ⁊ pater eius. E ¶ Ter-
tio debemus habere pacē in opibus no-
ſtris vt.ſ.cū oībus hoībus pacem habea-
mus. Romanoꝝ.vij. Si fieri poteſt qḋ ex
vobis eſt cum oībus hoībus pacē haben-
tes. Iſta eniʒ pax ad tria videꝰ eē bona.
¶ Primo ex hoc multiplicanꝰ bona tē-
poꝛalia. Hiero. Concoꝛdia parue res cre-
ſcunt. diſcoꝛdia vero maxime dilabunꝰ.
¶ Scḋo per pacē acqrunꝰ bona ſpūalia
⁊ illud dicit Chꝛyſ. ſuꝑ Joā. ꝙ ſi decem
hoīes vnanimes habitauerint. vnus eſt
in.x.⁊.x.in vno. vnuſqſqꝫ eoꝝ decē aīas
hʒ. viginti manus habet. viginti oculos
⁊ viginti pedes. Dicunꝰ aūt decem aīas
habere qꝛ cōīcant ſibi ſua deſideria ⁊ ſu-
as oꝛōnes. dicunꝰ hēre vigiti oculos: qꝛ
cōīcant ſibi ſua ꝯſilia ⁊ ſuas ꝓuiſiones.
dicunꝰ hēre viginti manus: qꝛ cōīcanꝰ
ſibi ſua opera ⁊ ſuas defenſiones. dicū-
tur hēre viginti pedes: qꝛ cōīcāt ſibi ſua
onera ⁊ ſuas ſuppoꝛtatōes. ¶ Tertio ex
pace acqrunꝰ celeſtia. Deus enim in ſuo
teſtamēto pacē nobis dimiſit. Joā.xiiij.
Pacē relinquo vobis. pacē meaʒ do vo-
bis. Qui igiꝰ teſtamētū patris nō ſerua-
bit: hereditatē celeſtem non poſſidebit.
Soli eniʒ pacifici ſunt filij dei. Mat.v.
Beati pacifici: qꝛ filij dei vocabunꝰ. ſoli
autē filij dei ſunt heredes dei. Roꝰ.viij.
Si aūt filij ⁊ heredes. F ¶ Tertio xp̄s
diſcipulos cōturbatos confoꝛtauit. ipſi
enim remāſerant poſt paſſionē ſuam in
multo meroꝛe: ⁊ multo timoꝛe: ⁊ multo
erroꝛe: ſed xp̄s reſurgens ⁊ eis apparēs:
meſtos letificauit. G Vñ dꝛ. adhuc au-
teʒ illis nō credētibus ⁊ mirātibus pꝛe
gaudio: timidos ꝯfoꝛtauit. H Quidā
enim inter eos erāt qui credebāt ipm eē
ſpm. ſed illis dixit: palpate ⁊ videte: qꝛ
ſpūs carnem ⁊ oſſa nō habet ſicut me vi-
detis habere. Alij credebāt aſſumpſiſſe
coꝛpus ſuū ſed nō veraciter ſed fantaſti-
ce ſuſcitatum. ideo dixit: habetis hic ali-
quid qḋ māduceꝰ. fantaſtice eniʒ reſuſci-
tati comedere nō pñt. Alij credebāt ipʒ
aſſūpſiſſe coꝛpus alienū ⁊ nō coꝛpus ꝓ-
pꝛiū qḋ in cruce fuit ꝯfixū. iſtis dixit: Vi-
dete manus meas ⁊ pedes meos: qꝛ ego
ipſe ſum. In hoc autē ꝙ xp̄s cicatrices
vulneꝝ ſuoꝝ oſtēdere voluit: dat nobis
exēplū ꝙ vulnera coꝛdiū noſtroꝝ nō de-
bemus abſcōdere: ſed ea ſananda mani-
feſtare. I ¶ Sed notādum ꝙ vulnera
ſunt aliquādo recētia: aliqñ inueterata:
aliqñ putrida effecta. recētia curantur
vnctiōe ſiue lenis emplaſtri appoſitiōe.
inueterata ſanātur aduſtiōe. putrida in-
ciſione. ¶ Tūc igitur vulnera peccatoꝝ
noſtroꝝ ſūt recētia qñ adhuc ſūt in vo-
lūtate ſiue in recēti ope. Tūc ſanari pñt
vnguēto vel emplaſtro.i.lenis pñiere-
medio. Ecc.x. Lāguoꝛ pꝛolixioꝛ grauat
medicū. breuē lāguoꝛē pꝛecidit medicus.
Eiuſdē.xxxviij. Unguētarius faciet pig-
mēta ſuauitatis. ⁊ vnctiones ꝯficiet ſa-
nitatis. ¶ Tūc vero iueterata ſunt qñ in
lōgam ꝯſuetudinē ſūt deducta. in quoꝝ
perſona dicit ꝓpheta. Inueteraui inter
omnes inimicos meos. Et tunc ſanātur

aduſtione.i.aduſtiua ⁊ pũgitiua carnis maceratõe. Iſtã aduſtionẽ petebat ꝓpheta dicẽs. Ure renes meos ⁊ cor meũ. Tũc ṽo ſunt putrida qñ hõ tãdiu ſtat in peccatis ꝙ fetet corã deo ⁊ hoĩb⁹. Johel.i. Cõputruerũt iumẽta in ſtercore ſuo. In pſona taliũ dicit ꝓpha. Putruerũt ⁊ corrup.ſunt cica.mee a fa.inſipi.mee. Talia vulnera ſanant̃ inciſiõe.i.inciſiua a deo imiſſa tribulatõe. Tũc enim ſepe carnes putride auferunt̃ ⁊ ipi tribulatõibus ꝓuocati ad deũ celeriter ꝯuertunt̃.ps.xv. Multiplicate ſunt infirmitates coꝝ poſtea accelerauerũt.

¶ Eadẽ tertia feria poſt paſcha. Sermo ſcd̃s. 98

Stetit ieſus in medio diſcipulorum ſuoꝝ ⁊ dixit eis pax vobis ego ſum nolite timẽ. Luc.vlti. Iſta eadẽ appitio plenĩ⁹ ponit̃ Jo.xx. vbi dĩ: cũ eẽt ſero die illo vna ſabbatoꝝ vẽit ieſus ⁊ ſtetit in medio ⁊ dixit pax vobis. A Circa hãc appitiõez ſciẽdũ ẽ ꝙ poſt xpi paſſiõez diſcipuli ñ credebãt nec ſpabãt cũ apli⁹ reſurrecturũ. Uñ xp̃s in iſta apparitõe p oẽs qnq₃ ſenſus corpis ſuã reſurrectionẽ eis oñdit. ¶ Prio p viſum. cũ dixit: videte man⁹ meas ⁊ pedes meos q: egoipſe ſu₃. ⁊ ioãnes addit ꝙ oſtẽdit eis lat⁹. B Nõ ſine cã aũt dñs voluit recipe in his trib⁹ locis vulnera q̃ in hac appitõe eis oñdit.ſ.in latẽ iuxta cor In manib⁹ ⁊ pedib⁹. ſiqs ei₃ ẽ frigidus i amãdo videat lat⁹ xp̃i iuxta cor pforatũ ⁊ inflãmabit̃ ad amorẽ. Uñ ſpõſus alloqt̃ ſpõſam dicẽs: Pone me vt ſignaculũ ſuper cor tuũ. vt ſignaculũ ſup brachium tuũ: q: fortis ẽ ſicͭ mors dilectio. Siqs ẽ tepidus in opando videat ei⁹ manus pforatas ⁊ incitabit̃ ad laborẽ. Yſa. xlix. Ecce i maĩb⁹ meis dſcripſi te. Mltũ xp̃s manib⁹ laborauit qñ i cruce eas extẽdit. Prouer.i. Extẽdi man⁹ meas ⁊ nõ fuit q aſpicẽt. Si qs ẽ infirm⁹ i aduerſa ſuſtinẽdo. videat ei⁹ pedes pforatos ⁊ aiabit̃ ad ſupportãdũ. ei⁹ ei₃ pedes fuerũt pforati ⁊ ſanguie tincti.ps.lxvij. Intingat̃ pes tu⁹ i ſanguine. Pedes eni₃ ſui totũ corp⁹ ſuſtẽtauerũt ⁊ ide dolorẽ maxiu₃ ſuſtinuit. ſuſtineam⁹ ⁊ nos exemplo xp̃i aduerſa. Hebre.xij. Recogitate eũ qtalẽ aduerſus ſemetipm ſuſtinuit a pctorib⁹ ꝯtradictione: vt nõ fatigemini aĩs vr̃is deficiẽtes. C ¶ Scd̃o manifeſtauit ſuã reſurrectionẽ p auditũ: cũ dixit: Pax vobis. Audiẽtes ei₃ diſcipuli vocẽ dñi eius ad loqlã cognouerũt. Maxime q: hebat modũ talẽ.ſ. pax vobis. p qd̃ dat̃ itelligi nobis exẽplu₃ vt verba pacis ſemp habeamus. S₃ de multis dr̃ Eccl̃aſtici.xxviij. Lingua tertia multos cõmouit ⁊ diſperſit illos de gẽte in gẽtẽ. Cõtingit aũt qñ magnũ mõſtrũ.ſ. ꝙ vn⁹ hõ hab₃ tres linguas. ¶ Una ẽ lingua adulatõis: q blãdit̃ in facie. ¶ Alia ẽ detractõis: que mordet i abſẽtia. ¶ Tertia ẽ diſſenſiõis: q ſemiat iurgia. Oẽs iſte lingue abſcidẽde ſunt. ¶ Pria: q: decipĩt. yſa.iij. Popule me⁹ q beatum te dicũt: ipĩ te decipiunt. ¶ Scd̃a: q: ĩfamat. Jõ nõ d₃ aliqs morari neq₃ aſſiduus eẽ cũ talib⁹. Uñ de coq cũ talib⁹ conuerſat̃ aſſidue dr̃. Eccle.xiiij. Ne forte aſſiduitate tua ĩfamat⁹ ipõ piũ patiaris ⁊ maluiſſes ñ naſci. ¶ Tertia: q: ꝯturbat. Eccs.vij. Calũnia ꝯturbat ſapiẽtẽ. imo talis lingua valde abõdit̃. Prouer.vi. Sex ſunt q̃ odit dñs ⁊ ſeptimũ deteſtat̃ aĩa eius. Iſtud aũt ſeptimũ: ẽ ille qui ſemiat inter frẽs diſcordiã. D ¶ Tertio manifeſtauit ſua₃ reſurrectionẽ p olfatũ: p hoc qd̃ dicit Joãnes inſufflauit ⁊ dixit eis. Accipite ſpiritũ ſctu₃. Eius ẽt flatus erat valde odoriferus: q: ab illius pectore pcedebat q̃ apotheca oĩu₃ cariſmatũ erat. In xp̃o q̃dẽ fuit myrrha.i.caro mortificata. fuit thus.i.aĩa deuotiſſima. fuit balſamũ.i. deitas pcioſiſſima. Ille igit̃ flatus hẽbat odorẽ myrre iquãtum pcedebat a carne mortificata. Hẽbat odorẽ thuris inquãtum pcedebat ab aĩa deuota. Hẽbat odorẽ balſami inquãtũ pcedebat a deitate pcioſa. E ¶ Quarto manifeſtauit ſua₃ reſurrectõez p guſtũ: q: obtulerũt ei partez piſcis aſſi ⁊ fauũ mellis. In fauo ẽ cera ⁊ mel. Per piſcẽ aſſu₃ itelligit̃ ei⁹ caro i cruce aſſata. Per mel eius diuĩtas dulciſſima. Per cerã eius aĩa lumie ſapientie plena. Illi igit̃ comedũt piſcẽ aſſum q delectant̃ circa eius paſſionẽ. Illi comedũt mel: q delectant̃ in eius deitate.

Illi comedũt mel cũ cera: qui delectant̃ in deitate bt̃a ⁊ in aĩa grã plena ⁊ veritate. F Quito manifeſtauit reſurrectõez ſuã p tactũ. Uñ dixit. Palpate ⁊ videte q: ſpũs carnẽ ⁊ oſſa nõ h₃ ſicut me videtis habere. Et ioãnes dicit ꝙ pbuit palpãda ſua vulnera cũ dixit. Thome. Infer digitũ tuũ huc: ⁊ vide manus meas ⁊c̃. Chriſt⁹ ei₃ ſeruat cicatrices vulnerũ ſuoꝝ: ⁊ rõe ſui ⁊ rõe nr̃i. Rõe ſui: vt ſecu₃ ſemp deferat inſignia ſue glorioſe victorie. Uñ dicit Beda ſup lucã. Miles i pͥlio fortiter agẽs ⁊ victoriã obtinẽs multis vulneribus ꝯfoſſus ẽ. Dicit ei medicus. Uis ſanari ſine oĩ cicatrice: ſine oĩ deformitate. puto ꝙ i ſignũ victorie ſue cicatrices ſeruaret. Ille enim cicatrices ſunt i xp̃o nõ in deformitatẽ: ſ₃ i magnã pulchrytudinẽ. Uñ dicit Chry. ꝙ cicatrices in xp̃o ſunt radio ſolis lucidiores. Sicut ei₃ honorẽ militi de pͥlio reuertenti deferre ſcutũ fractũ ſic honor ẽ xp̃o deferre ſecũ ſue victorie glorioſu₃ triũphũ. Uñ dicit ſup Luc. Nõ ex imporẽtia curãdi cicatrices ſeruauit: ſ₃ vt ppetuũ victorie ſue circũferat triũphũ. Scd̃o ſeruat cicatrices vulnerũ rõe nr̃i: vt.ſ. eas p nobis pr̃i repñtet ⁊ ip̃₃ nobis recõciliet. G Cicatricũ ei₃ repñtatio ẽ quedã p nobis apud prẽ₃ interceſſio. Sicut miles tacẽs ab imperatore ipetrat qñ vulnera que p ipõ recepit ſibi demõſtrat ¶ Unde legit̃ in hiſtoria ſcolaſtica in caplõ illo qd̃ incipit poſt hoc factũ ẽ. ⁊ in ſequenti. ꝙ antipater idumeus pr̃ magni herodis in quodã pͥlio i ſeruitio impatoris vulnera multa ſuſcepit. q tãdẽ ab emulis accuſatus ⁊ ab impatore citatus: reiectis veſtibus dixit. Ego ceſar nolo me excuſare apud te ſi ego diligo te: ſ₃ iſta vulnera q̃ recepi p te loquant̃ p me. Tũc impator placatus in grã₃ ſua₃ ipm recepit. Sic ⁊ xp̃s vulnera pr̃i oñdit vt inſinuet quãtũ nos dilexit: ⁊ q̃ care nos emit vt ſic ad miſericordiã prẽ₃ inducat. Uñ beat⁹ anſelmus aſſumẽs illũ verſu₃. Reſpice i faciem xp̃i tui dicit. ac ſi dicat ꝓpheta. Si nõ vis pr̃ reſpicẽ in nos: reſpice in filiu₃ tuũ qui tã care emit nõs. Ber. Securum habemus acceſſu₃ ad prẽm. vbi mr̃ ante filiũ. fili⁹ ante prẽm. mr̃ oñdit filio pect⁹ ⁊ vbera. fili⁹ oñdit pr̃i latus ⁊ vulnera. Nulla ergo poterit eẽ repulſa: vbi tot occurrũt charitatis inſignia. Ex his igit̃ p₃ ꝙ xp̃s p oẽs corporis ſenſus manifeſtauit ſuã reſurrectionẽ. Ipſe eĩm filius dei reſurgẽs a mortuis iam nõ moritur mors illi vltra nõ dñabit̃. idẽ faciat nos reſurgẽ a peccato. Faciat mori ſine peccato. Faciat vt vltra nõ dñet̃ nobis peccatũ. vt ſic a peccato reſuſcitati: peccato mortui: a pctõ liberi. De iſta pria reſurrectione a culpa: puenire mereamur ad ſcd̃a₃ reſurrectionẽ in glia₃. Ad quã meritis glorioſe virgĩs ⁊ pcibus mr̃is ſue ⁊ bt̃i dñici pr̃is nr̃i ipe filius dei nos perducat. Qui cũ pr̃e ⁊ ſpũ ſctõ per infinita ſecula regnat. Amen.

Dulcia meliſfluo manãtia dogmata fõte
Effundit noſtri ſacra vorago libri.
Uirtutis riuos plene guſtauerit oẽs:
Os quiſquis nr̃is fluctibus imbuerit
Reſpiciet ſiquidem ſermones toti⁹ anni
Aurea qui vite dant documẽta bone.
Grande ſophos merito factori dicet abũde
Ingenium ſiquis pferret eloquio.
Nam quicũq₃ ſacri nitidiſſima flumina verbi.
Eloquij fuco turbat: ineptus homo eſt.

¶ Finis Sermonu₃ Quadrageſimaliũ Eximij Doctoris fratris Jacobi de Uoragine ordinis predicatorum: quonda₃ Archiepiſcopi Januenſis.

Incipit ſermo ꝺ paſſiōe dn̄i nr̄i ieſu xp̄i.

Quo abijt dilectus tu⁹ o pul
chерrima mulieru꞉. Cañ.
vi. In oī tpe virtuoſo ⁊
maxime ſcte ꝑdicatōis q̄
ē opus diuinū angelicu꞉
⁊ apoſtolicū iploꝛāda ē gr̄a ſpūs ſancti
ſine qua nullū rite fundat̃ exoꝛdiu꞉. Et
qꝛ huiuſmodi gr̄e teſte angelo beata vir
go ē inuentrix. Inueniſti īnqt gr̄a꞉ apō
deū. Lu. i. Cōſuetū ē in alijs ſermonib⁹
ad ipam virginem glioſam recurrere ꝓ
gr̄a impetrāda. qꝛ vero ipa hodie ē val
de afflicta ⁊ mirabilr̃ deſolata ꝑpt do
loꝛes: deriſiones: exꝓbratiōes: alapas:
ſputa: ſpinaꝝ pūctiones: dura verba: du
rioꝛa verbera: ⁊ hoꝛrēda mortis ſuppli
cia: que hodie vnicus filius ſuus a iude
is ſuſtinuit. Iō nō ꝯſueuit eccleſia eā ho
die angelica ſalutatiōe implorare. ⁊ me
rito. ſi enim diceremus ei dē: Aue gratia
plena. Reſpondere poſſet. Uerum eſt: qꝛ
fui triplici gr̄a plena. ſ. coꝛpali que ē glo
ria mee virginitatis in carne mea. ſpūa
li. ſ. abūdantia virtutū ⁊ donoꝝ ſpirit⁹
ſancti in mente mea. ſingulari. ſ. pñtia
diuinitatis. ix. menſiū ſpatio in ventre
meo. Sed iam omni gratia ſum vacua
ta per moꝛtē filij mei dulciſſimi qui mi
hi erat amoꝛ vnic⁹. vita anime mee. gau
dium ſingulare ⁊ omniū diuitiaꝝ deſi
derabiliū theſaurus. Si vero dixerim⁹
eidem dn̄s tecū reſpondere poterit. veꝝ
eſt ꝙ deus pater mecum erat: qꝛ ego ſpō
ſa eius vnicum habens ſecum filium: cu
ius ipe ē pater eternus. ego vero mater
electa. mecum dn̄s filius qui de mea ſub
ſtantia coꝛpus ſue humanitatis aſſūpſit
mecū ſpiritus ſanctus qui ⁊ aiam ⁊ coꝛ
pus meū intantū ſanctificauit vt digna
eſſem redēptoꝛē ⁊ creatoꝛē mūdi ꝺ meis
viſceribus generare. ſed iam illu꞉ perdi
di. ⁊ a me ē longius ſeparatus quem ſi
ne doloꝛe peperi. quem pannis inuolui.
quem virgineo lacte lactaui. quē tenerri
me educaui. quem meis brachijs frequē
ter ⁊ ſtudioſe baiulaui. quem in egyptū
tranſuexi. quē tantopere dilexi huc ꝗp
pe mecum iam non habeo: ſed inter ma
nus inimicoꝝ cerno. ſciens eum ſuſtinē
penam ignominioſa꞉. ſ. penas latronū.
doloꝛoſa꞉: qꝛ in tanto coꝛpoꝛe fuit vulne
ratus. acerba꞉: qꝛ in locis neruoſis fuit
tranſfixus. cōtinuam: quia a media no
cte durauit vſq꞉ ad ſua꞉ moꝛtē. iniuſta꞉:
qꝛ ſine cā fuit cōdemnatus. vitupatus.
dehoneſtatus. flagellatus. vulneratus.
⁊ interfectus. Si autē diceremus eidem
Benedicta tu in mulieribus. i. ſup oēs
mulieres. Rūdere poterit ꝙ aliquando
ad ſupp̄mū gradū bn̄dictōis ꝑ cūctis ali
is mulierib⁹ pueni: qꝛ fui ſimul parens
⁊ virgo: mr̄ ⁊ filia. plena filio dei. ⁊ va
cua ſemine virili. nūc aūt tanta bn̄dictio
ne ſum priuata ⁊ doloꝛe maledictionis
pꝛime mulieris ſupꝛa modū repleta. Si
vero diceremus eide꞉. Bn̄dictus fruct⁹
vētris tui. Rūdere poterit veꝝ ē ꝙ bene
dictus fructus vētris mei cuius benedi
ctio tanta fuit: ꝙ odoꝛ eius p̄mꝛ recon
ciliauit. ſapoꝛ demones de mūdo eiecit.
ſpēs eius totū mundū repleuit. Nūc aūt
cū iniqs deputatus eſt vt dī Yſa. liij. Et
maledictus oīs qui pendet in ligno. vt
dī Deut. xxi. Ego igit̃ ait virgo beata do
loꝛe afflictiſſima ad quē deinceps refu
giam ⁊ quis mihi reſtituet lumē oculoꝝ
meoꝝ. gaudium coꝛdis mei. coronā mei
vt inuenire queā aliquā cōſolationē. Ip
ſa igit̃ ſcdm eccleſie repꝛeſentationē nūc
ē doloꝛe afflictiſſima que vberrime flē
do oīa que xp̄s coꝛpoꝛaliter patitur in
coꝛde ſuo reponit ⁊ oēs plagas quas vi
det in xp̄i coꝛpe in ſe reuocat ⁊ ſigillati
mente: ſicq꞉ exitijs pꝛe dolere vulnerat̃
⁊ cruciat̃ pꝛe nimio amoꝛe. Non ē igitur
cōueniens vt ſibi ia꞉ p̄ſtemus ſalutatio
nem angelica꞉ que ſingularē cōtinet le
titie materiā. Sed nihilominus ꝓ gra
tia impetranda ad patre꞉ miſericoꝛdie
mentes nr̄as deuotius erigamus dicen
tes ſinceriter pater noſter ⁊c̄.

Quo abijt dilectus tuus o
pulcherrima mulie
rū. Cant. vi. Hec verba origi
naliter habent̃. ⁊ ꝑ cōtēpla
tione tāti myſterij paſſiōis. ſ. ieſu xp̄i dn̄i
nr̄i aſſumunt̃ que ſunt verba ſapientie ꝓ
phetico ſpiritu olim paſſionē ipam pco
gnoſcētis ⁊ i pſona cuiuſlib꞉ aīe deuote
alloquētis virginē glorioſa꞉ ⁊ dicentis.

Quo abijt dilectus tuus ⁊c̄. Ipa quide꞉
mr̄ xp̄i fuit pulcherrima mulieꝝ ⁊ hoc
quātū ad coꝛpus ꝙ nūquam alia muli
er habuit foꝛmoſius. ⁊ quātū ad anima꞉
quā habuit ꝑ cūctis alijs gr̄a plenā. Ait
ergo aīa deuota ipi virgini glorioſe quo
abijt dilectus tuus. nō eūm quiſpiam de
illo querere d꞉ a petro: qꝛ hodie ip꞉ ter
negauit. Mat. xxvi. Neq꞉ a iuda qui eū
ꝓditioſe tradidit. Mat. xxvi. Neq꞉ a io
āne qui ſcdm expōem quoꝛūda꞉ fuit ille
ꝺ quo legit̃ Mar. xiiij. qui relicta ſyndo
ne nudus aufugit. neq꞉ a diſcipulis: qꝛ
relicto eo oēs fugerūt. Mat. xxvi. Neq꞉
ab angelis: qꝛ ſcriptū ē Yſa. xxxiij. Ange
li pacis amare flebūt. fletu. ſ. ꝯpaſſionis
vidētes maximā penam quam creatoꝛ
ipſoꝝ iniuſte ſuſtinebat. Queramus er
go ab ipa virgine glioſa in qua ſola fi
des remāſit ⁊ dicamus illi. Quo abijt di
lectus tuus ⁊c̄. Et l꞉ nobis rūdē nō va
leat ꝑꝑ paſſiōis filij ſui ignominiā ⁊ moꝛ
tem crudeliſſima꞉. ꝓfundiſſima ſuſpiria
amariſſimos gemitus ⁊ lachꝛymarū ſua
rum inundātiſſimos fluctus: addam⁹ ta
men ſue reſurrectōis letitiam qua ipe pi
iſſima virgo oculos ſuos lachꝛymis cō
ſperſos a filio parūper auertere ⁊ ad nos
cōuertere dignetur. dic igit̃ obſecramus
quo abijt dilectus tuus ⁊c̄. Reſpondet.
¶ Primo ad vltimā vite pꝛeſentis refe
ctionem. ¶ Secūdo ad tolerandā cru
delem in hoꝛto ligationē. ¶ Tertio ad
plurium iudicū iniquoꝛum pꝛeſentatio
nem. ¶ Quarto ad cauſe inocētis per
uerſam deciſionem. ¶ Quinto ad ſentē
tie moꝛtis in crucis patibulo executio
nem. ¶ Sexto ad ſui coꝛpoꝛis in alieno
monumēto repōnē. ¶ Primo ſi querat̃
a beata virgine quo abijt dilectus ⁊c̄.
Reſpondet ꝙ abijt ad vltimam vite ⁊c̄.
¶ Circa quam refectionē euangeliſte re
ferunt. tria antecedentia. tria cōcomitā
tia. ⁊ tria ſubſequentia. ¶ Tria quidem
antecedentia fuerunt. paſſionis ⁊ tribu
lationu꞉ chꝛiſti pꝛonunciatio. pꝛincipis
ſacerdotum ⁊ ſcribarum cōſultatio. ſce
leris vnius apoſtoloꝛum occaſio. ¶ De
pꝛimo ſciendum ꝙ ad oſtendendum ꝙ
chꝛiſtus voluntarie ſuſtinuit paſſionem
⁊ non coactus ſcd꞉ illud. Yſa. liij. obla
tus eſt: qꝛ ipe voluit: ipam plurie ꝑnū
ciauit diſcipulis vnde cū pꝛeſciret eam
poterat euitare ⁊ ad alia loca accedē. nō
ſolū aūt moꝛtē ipam ac genus moꝛtis ſ꞉
⁊ diē ꝑdixit. habet̃ eīm Mat. xxvi. ꝙ di
xit diſcipulis ſuis. Scitis qꝛ poſt biduū
paſcha fiet ⁊ filius hoīs tradet̃ vt cruci
figatur. ſi intelligat̃ de biduo integro.
hoc dixit feria tertia ante paſſione꞉. Si
vero de biduo ſumendo partē ꝓ toto.
potuit ⁊ hoc eē feria q̄rta. Nota paſcha
fiet. i. comedet̃ agnus paſchalis qui ſe
cūdum legē erat imolandus ⁊ comedē
dus poſt veſperam. vt p꞉ Exo. xij. ob me
moꝛia꞉ beneficij recepti a deo tali nocte:
qñ. ſ. agno imolato i egypto a filijs iſra
el ⁊ interfectis pꝛimogenitis oīum egy
ptioꝛū ab exterminatoꝛe ipſi iudei illeſi
egreſſi ſunt de ſeruitute pharaonis ⁊ in
figurā paſſionis xp̄i agni imaculati que
inchoata fuit in tali nocte ꝑ qua꞉ iſraeli
te. i. veri fideles liberantur de ſeruitute
diaboli occiſis vitijs ſaluiq꞉ fiunt. ſi ta
men ſanguine agni liniti ſint poſtes do
mus. i. fides paſſionis habeatur in men
te ⁊ opere. Nota filius hominis. i. virgi
nis tradet̃ vt crucifigatur. Fuit aūt tra
ditus a deo patre ipm ad moꝛtē exponē
do ⁊ ꝑmittēdo ꝑꝑ nimiam erga nos cha
ritatē. Roma. viij. Qui ꝓpꝛio filio ſuo nō
pepercit ſed ꝓ nobis tradidit illū. ⁊ Io.
iij. Sic deus dilexit mūdū vt filiū ſuum
vnigenitum daret. Traditus ē a ſeipſo
ad noſtri redemptionē. Eph. v. Dedit ſe
metipſu꞉ ꝓ nobis oblationē deo in odo
rem ſuauitatis. Traditus ē a iuda ſca
riothis ad auaritie ſatiſfactionem. Lu.
xxij. Accepta pecunia querebat oppoꝛ
tunitatem vt eū traderet. ſ. iudeis. Tra
ditus ē a iudeis pilato ob inuidie infe
ctionem. Matt. xxvi. Sciebat enim ꝙ ꝑ
inuidiam tradidiſſent eum. ¶ De ſecun
do. ſ. de pꝛincipis ſacerdotū ⁊ ſcribaru꞉
conſultatiōe habetur Mat. xxvi. Tunc
ſcil꞉ illa die qua chꝛiſtus dixerat illa ver
ba: congregati ſunt pꝛincipes ſacerdo
tum ⁊ magiſtratus. quidam ſcil꞉ officia
les in atrium pꝛincipis ſacerdotu꞉ qui
dicebatur cayphas. vbi cōciliū de captu
ra factū: pcium per pꝛoditoꝛe꞉ poſtula
tu꞉. ⁊ pactu꞉ circa hoc firmatum. Con

gregati igiť ſunt ad ↄſiliū faciēdū. ⁊ tra
ctādū vt ieſuꝫ dolo tenerēt ⁊ occiderēt.
alias caypha dāte ↄſiliū decreuerāt euꝫ
occidēdū. Nūc q̄rūt de mō capiendi diſſi
gēti ne euaderet. vn̄ dicūt: Nō ī die feſto
ſcꝫ hoc faciam⁹. ſ. cape eū. Et oſn̄dit euā
geliſta ꝙ hoc nō dixerūt ex reuerētia ad
feſtū: ſed ne extraheref de manib⁹ eoꝝ a
pplo. vn̄ ſubdiť: Ne forte tumult⁹ fieret
in populo. hoꝝ ↄciliū vel potius ↄſpira
tionē p̄uidēs iacob patriarcha deteſtat⁹
ait: Symeon ⁊ leui vaſa iniq̄tatis bellā/
tia: in ↄciliū eoꝝ nō veniat aīa mea: neqꝫ
in cetu eoꝝꝫ ſit gloria mea: ⁊ rōnem aſſi/
gnās ſubdit: q: in furore ſuo occiderunt
viꝝ. ⁊ poſtea maledict⁹ furor eoꝝ: q: ptī/
nax. ⁊ indignatio eoꝝ q: dura. Gen̄. pe.
de tribu leui certū ē fuiſſe ſacerdotes. de
tribu ſymeon dī plurimos ex ſcribis de
ſcēdiſſe. ſcribe q̄ fuerūt p̄ncipales in ↄci
lio de morte xp̄i quorū mētes fuerūt ini/
que bellātes ↄtra xp̄m q̄ nō ex rōne: ſed
furore ⁊ inuidia tractauerūt ⁊ ꝓcurave
rūt viꝝ. i. xp̄m totū virtuoſūꝫ occidi. Fu
ror eoꝝ fuit ptinax: q: cū pilatus eū vel/
let liberare vt inocētē. ptinaces erant in
clamando. Crucifigaf. ¶ De tertio. ſ. de
ſceleris iude occaſiōe habeť Mat. xxvi.
Cū aūt eēt ieſus in bethania in domo ſy
monis leproſi ⁊c. vſqꝫ ibi. Amē dico vo/
bis vbicūqꝫ p̄dicatū fuerit ⁊c. Que vn/
ctio ſcā xp̄o ⁊ iude murmuratio hic po/
niť nō q: die cōcilij iudeoꝝ fuerit facta.
ī mo ſabbato p̄cedēti; vt patet Jo. xij. Sꝫ
forte iō hic annexa ē narratio huius: q:
illud fuit occaſio accepta non data iude
ad ꝓditionē faciēdam. Nā vt dicit glo.
xij. q. i. Judas ↄſueuerat furari decimā
ptē eoꝝ q̄ ſibi dabanť ſeruāda. ⁊ vnguē/
tū illud effuſūꝫ volebat vēdi cui⁹ p̄ciūꝫ
erat. ccc. denarioꝝ. hoꝝ decima ps erat
xxx. Quia igiť nō poterat furari dcimā
ptem qm̄ vēditū nō fuit q̄ſi volens recō
pēſare dānū ſibi ſequutūꝫ. xxx. denarijs
argēteis fecit ꝓditionem. vn̄ ipſe iudas
percipiēs ſacerdotes ↄgregatos ad tra
ctādū de captura xp̄i intrāte in eū ſatha
na vt dicit Lucas nō q̄dem p vexationē
corpis ſed p nouū malitie effectū acceſ/
ſit ad ↄgregatos in ↄcilio dicens: Quid
vultis mihi dare: ⁊ ego vobis eū tradaꝫ.

O vocē temerariā p̄ſūptione plenam,
oīuꝫ dn̄m cui oīa tradita ſūt a p̄re eter/
no tanꝗ eēt ſub ſua ptāte ꝓmittit ſell/
lis traditurū. vn̄ dicit: Quid vultis ⁊c.
O vox oī pena digniſſima: dn̄ꝫ ⁊ ingrm
ſuū qui ei tot bn̄ficia ↄtulerat: ad digni/
tatē ſūmā apoſtolat⁹ vocauerat: ad p̄di/
cādū ⁊ faciēdū miracula cuꝫ alijs miſe/
rat: ſuū ꝓcuratorē inſtituerat: ⁊ nunc eū
vēditioni exponit: ac vt vile mancipiūꝫ
p̄ciū in emptoꝝ volūtate ꝓponit dicēs:
Quid vultis ⁊c. Heccine ē doctrina quā
tradidit magr̄ optimus. Jpſe te docuit
tpalia ↄtēnere neminē ledere: p̄rimū p
poſſe iuuare: ⁊ tu nūc pre auaritia inocē
tiſſimū ꝓdis: ⁊ ad mortē tradis dicens:
Quid vultis ⁊c. At illi iudei ↄgregati
hoc audito gauiſi ſūt dantes ei. xxx. ar/
genteos p hoc ope. Sicqꝫ ipleta ē figu/
ra que habeť Gen̄. xxxvij. de Joſeph iu
uene p̄fectiſſimo q̄ fuit vēditus. xxx. ar/
gēteis ſuggerēte iuda fratre ſuo ⁊ tradi
tus in manib⁹ yſmaelitaꝝ ex zelo inuidie
ne dn̄aret eis. Sed ſicut ↄtrariū accidit
eis qd̄ itendebāt: q: p hoc ille exaltatus
eſt: adorat⁹ ⁊ vocatur ſaluator mūdi. ita
⁊ ieſuꝫ p iſtā traditionē in manibus gen
tiliū ⁊ paſſionē deus exaltauit eū. ⁊ de/
dit ei nomē qd̄ eſt ſup oē nomē Jeſus q̄
interp̄taf ſaluator vt in noie ieſu oē ge/
nu flectaf ⁊ ſpopōdit iudas facere ꝓdi/
tionē recepta pecunia. Exinde querens
opportunitatē tradēdi cum eēt ſine tur/
bis in quo ope ſceleratiſſimus iudas ꝑ/
petrauit nō ſolū ꝓditionē ⁊ plagiūꝫ ⁊
ſacrilegiū ⁊ ſimoniā vēdendo xp̄m fon/
tē oīs gratie. vn̄ Gre. nazāzenus: Judas
oīuꝫ redēptorē vēdidit. mox laqueo ſu/
ſpēſus. tādē gratiā redēptōis non obti/
nuit. ⁊ merito q: nemo pōt retinere qd̄
vēdidit. i. q. i. q̄ ſtudet. vbi ēt notādū qd̄
ait Beda ſup Marcū. Multi hodie iu/
de ſcelus: q: dn̄m ac magiſtrū deūqꝫ ſuū
pecūnia vendiderit: velut īmane ⁊ nefa
riū ſcelus horrent: nec tn̄ cauēt. Nā cū p
munerib⁹ falſūꝫ ↄtra aliquē teſtimoniū
dicūt. ꝓfecto q: veritatem ꝓ pecunia ne
gāt deū pecunia vēdūt. ipſe enim dixit:
Ego ſuꝫ veritas: ⁊ eū ſocietatē fr̄nitatis
aliq̄ diſcordie peſte ↄmaculāt deū ꝓdūt:
q: deus charitas ē maxime cū non inſur

initate vel ignorātia peccaf: ſed in ſimiſi
tudinē iude q̄rūt opportunitatē vt vir/
tutē crimine mutēt. xi. q. iij. abijt. ⁊ de cō
ſe. di. iij. ieiunia. Dī ꝙ feria q̄rta iudas
traditionem dn̄i cogitauit. i. tractauit.
Vn̄ antiqtus tali die ieiuniuꝫ ſeruabaf:
vt patet in. d. c. ob reuerētiā paſſionis.
nūc aūt loco hui⁹ a pluribus tali die car
nes nō comedunf: nō ex p̄cepto ſꝫ ex de/
uotōe. ¶ Quātū ad ipſaꝫ xp̄i vltimā re/
fectionē ⁊ eius ↄcomitantiā: vt habetur
Mat. xxvi. Prima die azimoꝝꝫ. i. feria
q̄nta q̄ dī p̄ma azimoꝝ: q: in ſero illius
diei cū agno comedebāt azima non fer/
mētatū. qd̄ poſtea ſeruabaf p ſeptē alios
dies ſequētes qui dicebanf dies azimoꝝ
acceſſerūt diſcipuli ad ieſuꝫ dicētes: vbi
vis parem⁹ tibi comedē paſcha. i. agnū
paſchalē: qui ſcd̄m legē ab oībus iude/
is debebat comedi: ⁊ q: xp̄s cū aplis do/
mū ꝓpriā nō hēbat. iō querūt de loco de
terminato. Tūc xp̄s vt habeť Luc. xxij.
Miſit petrū ⁊ ioannē. Petrū vt magis
diligentē. Joānē vero vt magis ceteris
dilectū dicēs eis ⁊ dans ſigna. Ecce itro
eūtibus vobis ī ciuitatē occurret vobis
hō amphorā aque baiulās. ſeq̄mini eum
in domū in quā itrat ⁊ dicite p̄rifamili/
as domus. Dicit tibi magiſter. Vbi ē di/
uerſoriū. i. locus ſecret⁹ vbi mādicē pa/
ſcha. i. agnū paſchalē cū diſcipulis me/
is. Et oſtēdet vobis cenaculū magnum
ſtratū. i. aulā ⁊ ibi pate. ſ. neceſſaria no/
bis. noluit aūt xp̄s noiare hoiēꝫ ne ſcd̄m
Chryſ. Judas audiēs ordinaſſꝫ eū ibi ca
pi añ horā ſtatutā. eūtes ergo ⁊ inuenien/
tes oīa pauerūt q̄ oportebat. Jn quo cō/
uiuio ſcō nota tria q̄ xp̄s egit. p̄mo agnū
paſchalē comedit. ſcd̄o pedes diſcipulo
rū lauit. tertio ſacramētū eucharíſtie in
ſtituit. ¶ Quātū ad tria ſubſeq̄ntia ſciē
dū ꝙ hec fuerūt. diſcipuloꝝ pturbatio.
dulcis eoꝝ dē exhortatio. ⁊ gr̄aruꝫ red/
ditio. ¶ De p̄mo habeť Mat. xxvi. Ve/
ſpere aūt facto diſcūbebat cū duodecim
diſcipulis ſuis ⁊ edētibus illis. ſ. in fine
cene dixit: Amen dico vobis q: vnus ve
ſtrū me traditurus eſt: ⁊ cōtriſtati valde
cepunt ſinguli dicere: Nūquid ego ſum
dn̄e. quaſi dicat ꝙuis ↄſcientia nos nō
remordeat de cogitatione tanti ſceleris.

tu tamē qui noſti occulta cordiū indica
vt tantū nefas īpediaf. Judas aūt ne ta
cendo ſe ſuſpectū oſtēderet ait: Nūquid
ego ſuꝫ rabbi. Cui xp̄s: Tu dixiſti. qd̄ nō
eſt intelligēdum. quaſi dicat tu dicis ve/
ritatē: q: tu es ille. ſic enim illū manife/
ſtaſſet alijs. Sed tu dixiſti. i. tu hoc dicis
ego non dico ꝙ tu ſis. ⁊ ſubdit: Qui in/
tingit mecū manum in parapſidem: hic
me tradet. ve autēꝫ homini illi. ſ. eterne
dānationis per quem tradar ego. Me/
lius fuiſſet homini illi ſi natus non fu/
iſſet: q: ſi mortuus fuiſſet ī vtero matris
ad limbum deſcēdiſſet: ſed natus ꝓpter
hoc flagitiū non penitēs deſcēdet ad in
fernum. vel etiā quia eē melius eſt ꝙ̄ nō
eſſe: tamē non eſſe videf melius ꝙ̄ male
eſſe: q: priuari malo habet rationē boni.
ideo melius ei eēt ſi natus nō fuiſſet etiā
in vtero: id eſt nō fuiſſet. Ex his tamē ver
bis nō fuit proditor manifeſtatus: quia
omnes ſimul intingebāt in vno catino
vbi erat ſucc⁹ lactucaꝝ aggreſtiū vt ſal/
ſa ſecūdum mandatū legis. Jn quo oſtē
ditur quātū peccata occulta non debe/
ant alijs ītimari. Vnde Augu. ij. q. i. ait:
vnus ex vobis me traditurus eſt. Bene
dixit ex vobis: non ex nobis. Ex vobis
enim eſt a quibus per iudiciariā poteſta
tem confeſſus aut cōuictus excluſus nō
eſt. a me vero q̄ nulli⁹ egeo argumētis ⁊
omnia certiſſime noui ſeparatus ⁊ diui
ſus eſt. Tale ē ac ſi diceref. Et ſi ego per
occulti iudicij ſentētiam dānatū habeo
vos tamē illum per tolerantiā ſuſtinete
hec ille. Petrus autē zelo magiſtri ſcire
cupiēs proditorē: quia ſi cognouiſſet eū
occidiſſet ait Chryſo. nō audēs ipſe per
ſe: ſubmittit ſociū. ſ. ioannē euangeliſtā
vt querat ab eo de proditore. Cui ioāni
querēti quis eſſet. Xp̄s ſubmiſſe reſpon/
dit ita vt alij non audirēt. Jlle eſt cui in
tinctam bucellā dedero. Pe. da. O incō/
parabilem viruꝫ: profert xp̄s verbum in
medium: tacet totus ſenatus apoſtolo/
rum Joannes ſolus cōſultor accedit. Di
citur autem Joannes recubuiſſe in ſinu
vel ſupra pectus ieſu quo ad litteraꝫ: q:
cum iuxta eū ſtaret in menſa vel ecōtra
inclinauit ioannes caput ſuū ſuper pe/
ctus ieſu vt ſecretius loquereť. Myſtice

aūt dabaſ intelligi ſcdm Bedā ꝙ de do/
minici pectoris fonte vbi ſunt theſauri
ſapiētie dei abſcōditi potādus erat quo
eructaret illud diuinū myſteriū. In pri
cipio erat verbū. Et cuꝫ ieſus intinxiſſet
bucellaꝫ. Jude porexit. Et poſt bucellā
introiuit in eū ſathanas nō quidē d no/
uo. iam enim intrauerat ſed per nouum
effectū malitie vt qđ cōceperat executōi
mandaret per ꝓditionē. Non fuit bucel
la iſta ſacramētū. iam eniꝫ dederat. ſed
figura eius qui indigne accedit. Aug. d
cōſe. diſti. ij. Sicut cū bucellaꝫ tradidit
ei xp̄s nō malū accipiēdo: ſed male acci/
piēdo locū dđit diabolo. ſic qſqꝫ idigne
ſumens corpus xp̄i non efficit vt q: ma/
lus ē malū accipit: aut q: nō ad ſalutem
accipit nihil accipit. Dixit āt ei ieſus: ꝙ
facis fac citius. q. d. Ex quo nec mic nec
blāditie te a malo ꝓpoſito reuocant. qđ
facis. ſ. diſponis facē. ſ. ꝓditionē fac ci/
tius: nō ſollicitans ad malū: ſed deſide/
rium oſtēdens humane redēptiōis. Ne/
mo tñ diſcipuloꝝ dicit Jo. intellexit ad
quid illa verba dixerat: ſꝫ q: loculos ha/
bebat iudas putauerūt eū dicē vt emēt
neceſſaria in feſto vel egenis aliquid da/
ret. vbi Augu. xij. q. i. hēbat dñs loculos
a fidelibus oblata cōſeruantes: ⁊ ſuoꝝ
neceſſitatibus ⁊ alijs indigentibus tri/
buebat. Poſt bucellam egreſſus ē iudas
ad exequēdam ꝓditionē nocte iaꝫ facta
Hūc ꝓgreſſum inde ingrediēdo ⁊ egre/
diendo ad tractādū ꝓditionē: ⁊ ipi⁹ exe/
cutionem in p̄s. Si ingrediebaſ. ſ. in do
mum. vt videret. ſ. aptitudinem ad op⁹
vana loquebaſ. i. mala ⁊ falſa murmu/
rans de effuſiōe vnguēti: cor eius cōgre
gauit iniquitatem ſibi multas iniquita
tes ꝓponendo facere vt ſacrilegiū ⁊ alia
Egrediebaſ foras ad capiendum oppor
tunitatem ⁊ loquebatur in idipſum. i. in
malum perficiendum. Et qui edebat pa
nes meos magnificauit ſuper me ſup/
plantationem. i. magnam fecit ſup me ꝓ
ditionē. de qua ſupplantatione chriſt⁹
antea loquens dixit. Amen dico vobis
vnus veſtrum me traditurus ē quod fu
it turbationis apoſtoloꝝ occaſio. ¶ De
dulci aūt ipſorum exortatione vide a. x/
iij. Joā. vſqꝫ ad. xvij. incluſiue vbi iter

alia dixit. Nunc clarificatus eſt fili⁹ ho/
minis ⁊ deus clarificatus ē in eo. i. ſcđꝫ
Aug. Nūc clarificatus ē ⁊c̄. Quia exclu
ſo imūdo iuda remanſerūt ſoli mūdi cū
ſuo mandatore. q. d. Hec ē figura future
glorificationis vniuerſalis in qua nul/
lus malus erit ⁊ nullus bonus exibit.
Et deus glorificatus eſt in eo. i. dei glīa
perfecte manifeſtabitur ⁊ hoc per virtu
tem ſuam. ¶ De tertio. ſ. grāꝝ actōe be
nis mētio fit. Mat. xxvi. vbi di. Et hym
no dicto. non eim fecit xp̄s ſicut quidaꝫ
dicunſ feciſſe. Exod. xxij. vbi di. Sedit
pp̄ls mādu care ⁊ bibē: ⁊ ſurrexerūt lu/
dere. ⁊ ſequiſ. Et ceciderunt in die illa
quaſi. xxiij. milia hominū. Nec tamē ex
hoc dñs fuit pacificatus. qđ pꝫ in fine ca
pituli vbi dñs ait. Ego aūt in die vltio/
nis. i. finalis iudicij viſitabo hoc peccatū
eorum. ſed hymno dicto gr̄as reddidit
deo patri dans nobis exēplū in refectio
ne accepta nos ita faciamus. Et ſic pa
tet quid xp̄s egerit in ſua vltima preſen
tis vite refectione quā iđ facere voluit
cū ap̄lis ſuis. vt ſicut preuaricatio ⁊ pec
catū ade incepat a refectione Adam qui
comedit de fructu vetito: ita xp̄s ad oñē
dendum ꝙ p ſuam paſſionē illud repa/
re venerat. illam voluit a refectione in/
choare. Si qua igitur fidelis anima vir
ginem beatam interrogauerit dicens.
quo abijt dilectus tuus ⁊c̄. Reſponde/
bit ad vltimam vite preſentis refectio/
nem.

SEcundo abijt ad
tolerādā crudelē i orto ligatiō
nē. ſicut eim habeſ Matt. xx
vi. hymno dicto exierūt in mōtē oliuaꝝ
⁊ venerūt i villā que dſ gethſemani. pa
ſeuntes prius quēdaꝫ torētē qui dicebā
tur cedron. qui erat in mōtis oliuarū ra
dice. Et ab hoc tranſitu torētis cedron
Jo. incipit narrationē paſſionis. In di
cta aūt villa erat quidam hortus in quo
ieſus ſolitus erat aliqñ cōuenire cū di
ſcipulis ad orandum ⁊ docēdū ſecreti
ra. Qđ aūt predixit negationē petri. hoc
mattheus ⁊ mar. referunt factuꝫ poſtq̄
egreſſus ē de domo in montem oliuarū.
Lucas vero ⁊ ioānes narrant hoc factū

in domo vbi cenauerāt. Qđ Aug. ad cō
cordiam reducit duplr. Uno mō ꝙ illi
duo ſcilꝫ Mattheus ⁊ Mar. illa dixe/
runt p recapitulationē. ſ. coꝝ que omiſe
rant facta in domo. Aūt Lucas ⁊ Jo. p
p̄occupationē. i. narrādo prius qđ factū
ē poſtea. qui modus frequentatus eſt ab
euāgeliſtis. Alio mō pōt dici ꝙ pluries
xp̄s predixit negationē petri futurā ⁊ pe
tri rñſionē preſumptuoſaꝫ. ſ. in domo d
qua Luc. ⁊ Jo. ⁊ poſtea iterū in horto de
qua Matthe⁹ ⁊ Mar. in monte oliuaꝝ.
¶ Circa hoc tertiū nota petri negatōeꝫ
quā xp̄s p̄dixit orōnem quā ter fudit: ⁊
multitudinē que ad capiēdū venit. De
hac captura ei⁹ ꝓphetauit Hiere. dicēs
Thren. iiij. Chriſt⁹ dñs capt⁹ ē ꝑ pecca/
tis nr̄is. cui diximus i vmbra tua. i. paſ/
ſione tua obſcura viuem⁹. Egreſſus igiſ
cū diſcipulis. xi. dixit eis. Oēs vos ſcan/
dalum patiemini in me in nocte iſta.
Scandalū vocat amiſſionē fidei de eius
diuinitate in quā inciderūt viſa eius ca
ptura tam ignominioſa. vnde ⁊ fugerūt
Cōfirmat aūt dictū ſuū p ꝓphetiā zacha
rie hoc p̄dicētis zach. xiij. Percute pa/
ſtorē ⁊ diſpergenſ oues. Loquiſ ꝓpheta
ad deū prēm. pcute. i. ꝑmitte vt pcutiaſ
paſtor. ſ. xp̄s paſſione a iudeis ⁊ ſequiſ
ex hoc diſperſio. i. fuga ouium ſuarum
i. diſcipulorum. Euangeliſta aūt videns
ꝓphetiam impletam loquitur in perſo/
na prīs ad ꝓpheta dicēs. pcutiā. i. ꝑmit/
tā vt pcutiaſ. ⁊ ſic diſpergenſ oues gre/
gis. i. ap̄li. Sꝫ cōfortāseos ſubdit. Poſt
quā aūt reſurrexero. ſ. die tertia vt p̄di/
xerat alias. inducēs figuraꝫ ione qui ſte
tit tribus diebus in vētre ceti. Precedā
vos in galileā. apparēs. ſ. vobis. Cui re
ſpondit petr⁹. Et ſi oēs ſcādelizati fue/
rint ſꝫ non ego. Jeſus aūt ad Simoneꝫ
petrum q magis videbaſ de ſua virtute
ꝯfidē ait. Simon ecce ſathanas expeti/
uit vos vt cribraret ſicut triticū. i. queſi
uit ⁊ licētiā a deo accepit als nō potuiſ/
ſet tētatōeꝫ hēre cōmouēdi ⁊ ſepādi vos
a tritico electoꝝ dei. Nā ex ꝯmotōe mul
ta cribri aliqñ ēt triticū cū lolio deſcen/
dit i terrā. Ego aūt ſubdit. oraui ꝑ te in
quātū hō vt nō deficiat fides tua. ſ. fina/
li defectōe. Nō eiꝫ dixit oraui vt ñ neges

nō ſolū aūt xp̄s orauit ꝑ petro. ſꝫ ꝑ to/
ta eccl'a petro cōmiſſa nō pōt non fuiſſe
exauditus. Nūquā eiꝫ fides eccl'e defec.
Quāuis eīm aliq decidant a fide. ſemꝑ
tñ aliq ꝑmanēt in ea. Uñ tpē paſſiōis et
ſi in ap̄lis defecit. remāſit tñ i virgie ma
tre. Et tu aliqñ ꝯuerſus ſubdit ꝯfirma
frēs tuos. ꝯuerſus. ſ. ad pniaꝫ de lapſu
tuo. Et petr⁹. Dñe pat⁹ ſum tecū i carce/
rē ⁊ in mortē ire. Cui ieſus. Dico tibi pe/
tre. q: antequā gallus bis vocē dederit i
nocte iſta vt ait marcus ter me es nega/
turus. Et petr⁹. Etiam ſi oportuerit me
mori tecū nō te negabo. Non dixit petr⁹
mēdaciū q: ſic tunc ꝓponebat. ſꝫ nimis
p̄ſumptuoſe loquebaſ: ignorās ſuā infir
mitatē quā ⁊ ieſus cognoſcēs inſinuabat.
Silr ⁊ oēs alij dixerūt. Amb. Hec iđ di/
cta ſunt vt ſciamus neminē iactare ſe de
bere. Nā ⁊ ſi petrus lapſus eſt qui dixit.
Et ſi alij ſcādalizati fuerīt ſed non ego.
qs alius de ſe p̄ſumat. vi. q. i. imitare. Fa
cta ē aūt cōtentio īter eos. qs eoꝝ videre
tur eē maior. Luca referēte. huius cōtē/
tionis inquit Greg. potuit eē cauſa: quia
audierāt dñm migraturū ab eis. vñ que
rebant quis poſt hoc eēt gerēs vices ei⁹.
Sꝫ ad humilitatē eos dñs ſubito redu/
xit. oñdens p̄ſidentes aiaꝝ: non debē eē
vt pricipantes in ſeculo q querūt dñari
ſubditis: ſed qui maior eēt ille omnibus
miſtraret. dans in hoc exemplū ſui q do
minus exiſtens eis ſeruiuerat lauando
pedes. Deide vt ſcribit Lucas ſolus: di/
xit ieſus diſcipulis: Qñ miſi vos ſine
ſacculo ⁊ pera ⁊ calciamentis: nūquid
aliqd defuit vobis. Qui rñderūt. Nihil
Et ait. Sed nūc qui habet ſacculum. ſ. ꝑ
pecunia ſeruanda tollat. ſilr ⁊ peram. ſ.
ꝑ victualibus. ⁊ qui non habet vendat
tunicam ſuam ⁊ emat gladiuꝫ. q. d. Nūc
vſqꝫ ſine predictoꝝ reſeruatiōe habui/
ſtis abundanter neceſſaria me preſente.
Deinceps aūt: quia pſecutionē patiemi/
ni non dabuntur vobis iſta. ⁊ ideo con/
cedo vobis vt pro neceſſitate de his vo/
bis prouideatis. non ſolum de victuali
bus ad viuēdum. . ſed đ armis ad defen
dendum cū oportet. Dixerunt aūt diſci/
puli. Domie ecce duo gladij hic. vnus. ſ.
qui incidat aurem ſerui ⁊ appeat ētius

dñi in ſanādo. alter qui nō euaginet. vt
oſtendat nō fuiſſe factā oēʒ defenſionē
que poterat ꝓ dño. Dixit ergo ieſus: Sa-
tis ē. hʒ eccl'ia vtrūqʒ gladiū. Exinde in-
greſſus in ortū illū ville gethſemani aſſū-
ptis ad ptē Petro Jacobo ⁊ Joāne. ce-
pit ieſus tedere pauere ⁊ meſtus eē. Oſtē-
dens ex hoc verā humanitatē habere q̄
affligit ex cōſideratiōe penaꝝ quas ſibi
ꝑatas videt. Vñ ⁊ dixit eis. Triſtis ē aīa
mea vſqʒ ad mortē. i. triſtitiā ⁊ afflictio-
nem ſentio mortalē. Suſtinete hic ⁊ vigi-
late mecū. Et qꝛ in anguſtijs nil decētiꝰ
ꝙ per orōem ad deū habere recurſum.
iō recedens ab eis quātū iactus ē lapi-
dis vt ait Lucas, ꝓcidit in faciē ſuā orās
⁊ dicēs: Pr̄ ſi poſſibile ē transfer calicē
iſtū a me. Calicē appellat paſſionem: qđ
tripl'r exponit. ¶ Uno modo petens vt
virtus ſue paſſionis trāſiret a ſe ad om-
nes martyres ⁊ patiētes ꝓ xp̄o afflictio-
nem. vt. ſ. merito eius daretur illis ꝯſtā-
tia ad ſufferēdū ſicut ⁊ ipe habuit. ⁊ hec
Aug. ¶ Scđo mō vt qꝛ ſciebat populuʒ
illū iudeoꝝ ꝓ cuius ſalutē tm̄ laborauē-
rat ex ipſa paſſiōe ꝓpꝫ ꝑfidiā ſuā exce-
candū ⁊ damnādū. ei cōpatiēs rogat nō
vt non bibat calicē paſſionis. ſʒ trāſeat
ab illo pplo vt per alios ꝓcuretur. Hec
Amb. ¶ Tertio mō ſcđʒ Dionyſiū ⁊ Ale-
xādrum. Non hoc petit vt nō adueniat
ei calix niſi enim aduenerit transferri nō
poterit. ſed vt percepat iā pñtē paſſio-
nem ccpit affici ⁊ triſtari. ⁊ quaſi iam ꝓ-
pinquante ea dixit. transfer calicē iſtum
leniter ergo inuadentē tentationē flagi-
tat pelli. Et hoc ē non intrare in tētatio-
nem qđ cōſulit eē orādū. Verūtamē non
mea volūtas ſed tua fit. Athanaſius ge-
minū hic velle oſtēdit alterū quidē hu-
manum qđ ē carnis. i. ptis ſenſitiue. alte-
rū vero diuinū. humanitas enim ob car-
nis fragilitatē recuſat paſſionē. ſed diui-
nus eius affectus affectanter eā ſubijt.
Hec ille. Qđ ergo dicit. Nō mea volūtas
intelligit ſcđm inſtinctum nālem ⁊ ſen-
ſualem. Et qđ addit. Sed tua fiat. ſ. vo-
lūtas. que vna ⁊ patris ⁊ filij ⁊ ſpūs ſan-
cti. cui oīno ſemꝑ ſubdita erat volūtas
ſua humana ſcđm inſtinctū rōnalem. Et
vt dicit magiſter. l. iij. ſentē. Sciebat xp̄s
orōem nō exaudiēdā: ſed nec volebat ſe-
cūdum rōeʒ exaudiri nec tm̄ fruſtra hoc
orabat. Vñ ps. cv. in eius pſona. Deus
meus clamabo per diē ⁊ nocte: ⁊ nō exau-
dies. non tm̄ ad inſipiētiā mihi. ſ. iputa-
bit: ſʒ ad dādum nobis formā ꝙ in an-
guſtijs poſſumus petere licite ab eis li-
berari ſi illud ſit ſcđm voluntatem dei.
Qđ ſi non audimur: debemus eſtimare
deū illud non velle. ⁊ iō patiēter ferre de-
bemus. Orōe facta reuerſus ē ad locum
vbi diſcipulos dimiſerat. ſunt illi tres
Petrus Jacobus ⁊ Joānes ad quos ac-
ceſſerat. Et inueniens eos dormiētes. di-
xit Simoni qui plenius ꝓmiſerat ꝓco
mori: Simon dormis non potuiſti vna
hora vigilare mecum. Ad oēs aūt etiam
alios. Vigilate ⁊ orate ne intretis in ten-
tationē. i. ne ſuccumbatis tentatōi. Spi-
ritus quidem ꝓmptus ē. i. ratio ⁊ feruor
ad patiēdū ⁊ bñ agendū. caro aūt infir-
ma. i. ſenſualitas debilis ad exequendū
qđ dictat rō ⁊ iſtigat ſpūs. Et eos dimit-
tens iterū acceſſit ad locū vbi prius ora-
uerat: eandē orōnem fundens. Et reuer-
tens ſcđo ad diſcipulos ⁊ inueniēs dor-
mientes. pre triſticia enim ⁊ ſomno gra-
uati erant oculi eoꝝ. dimiſit illos ⁊ ter-
tio ad locū reuerſus eundem ſermonem
orādo expreſſit. Et vt dicit Lucas ſolus
apparuit ei angelus de celo cōfortans
eū. i. dicens aliqua verba cōſolatoria il-
li parti ſenſitiue exterrite ex repñtatiōe
ſibi facta pene imenſe! quam iam debe-
bat ſuſtinere o dñe dñs nr̄. paſſio iſta ci-
to tranſibit ⁊ ex ea fructus maximus ſe-
quet. redēptio humani generis qđ tm̄
dilexiſtis: ⁊ reſtauratio ruine nr̄e. ⁊ iō cō-
fortet cor vr̄m. Et factus in agonia. i. an-
xietate ꝓlixius orabat. Tātā aūt afflictō-
nem ſenſit in illa angonia p̄e cōſidera-
tione paſſionis iminentis: qđ factus eſt
ſudor eius ſicut gutte ſanguinis decurrē-
tis in terram. Et cū veniſſet poſtea ad di-
ſcipulos ⁊ dormientes inueniſſet dixit.
Dormite iam ⁊ requieſcite. Sufficit. Et
vt oñdat ſe volūtarie pati depoſito om-
ni timore ait. Surgite eamus verſus no-
ſtros aduerſarios. non dormiuit iudas
ad ꝓſequēdā ꝓditionē. Ecce appropin-
quabit qui me tradet. Adhuc eo loquē-

te. Ecce turba ⁊ iudas vnus ex. xij. ante-
cedebat eos. Sciebat enim iudas locum
dicit Joā. qꝛ frequēter ieſus illuc cōue-
niebat cum diſcipulis. ⁊ precipue diebꝰ
feſtis aliquid ſublime docens eos: quos
ad capiendū magis volebat eē ſemotos
a tumultu ppl'oꝝ. ⁊ iō vt ait Theophi-
lus imaginatus ē iudas ꝙ ſolēnitate iā
inchoata ibi eēt cum diſcipulis ad docē-
dum. Nocte enim ieſus extra ciuitatem
manebat ſepe. ⁊ iō non acceſſit ad domū
vbi eū dimiſerat. Non venit aūt ſolus: ſʒ
vt dicit Joānes. accepit cohortē. ſ. mili-
tū a preſide ⁊ a pontificibus ⁊ phariſeis
miniſtros cū laternis ⁊ facibus. ne ſcilʒ
poſſʒ occulte fugē. ⁊ armis ad reſiſtēdū
⁊ offendēdū ſi forte turbe deuote ad eū
vellent illum de manibus eoꝝ liberare.
ꝓpterea duxerūt gētiles milites vt ma-
gis timerent pecunia ducti. Proceſſit er-
go ieſus obuiā eis. ⁊ ait vt teſtat Jo. ſo-
lus. Quē queritis. Non hoc dixit quaſi
neſciēs. ſed oñdere volens ꝙ ⁊ cū pñs
eēt eum videre nō poterant vel ab alijs
diſcernere. Et cū rñdiſſet. Jeſum nazare-
nū. dixit ieſus. Ego ſum. In medio eorū
exiſtens ait Chry. Excecauit eoꝝ oculos
Ut aūt dixit ieſus. Ego ſum ad vocē iſtā
oēs ceciderūt retrorſum in terra ſimul cū
iuda. Qđ iō fecit ieſus ſcđʒ Chry. vt oſtē-
deret ꝙ nō ſolū cōprehēdē. ſʒ nec eū vi-
dere poſſent niſi ipe ꝯcedēt. Aug. Quid
iudicaturus faciet qñ iudicādus hoc fe-
cit. Et nūc vbiqʒ per euāgeliū dicit xp̄s
Ego ſum. Et a iudeis expectat antixp̄s
vt retro redeant ⁊ in terrā cadant. qm̄
deſerētes celeſtia terrena deſiderāt. Ite-
rū aūt interrogauit eos. Quē queritis.
Chry. ne qs dicat qm̄ ipe iudeos ad hoc
induxit vt eum occiderēt ſeipm̄ in mani-
bus eoꝝ tradēs: manifeſte eis oñdit oīa
que reuocare eos ſufficiebant. Sʒ qꝛ ꝑ-
manebant in malitia ⁊ nullā hēbāt ex-
cuſationē tūc in manibus eoꝝ ſe tradi-
dit. Vñ reſpondentibus illis ſecundo.
Jeſum nazarenū dixit. Dixi vobis quia
ego ſum. Si ergo me queritis ſinite hos
abire. ſ. diſcipulos meos. q. d. meipm̄ vo-
bis trado. dimittite iſtos vſqʒ ad vltimā
horā ait Chry. ad ſuos dilectōis cōſer-
uantiam oſtēdens. Tunc vt ait Lu. ap-
propinquauit iudas vt oſcularet eū. Nā
referēte Marco dederat eis ſignū tradi-
tor dicens: Quēcūqʒ oſculatus fuero ip-
ſe ē tenete eū ⁊ ducite caute. Dicit magi-
ſter in hyſtoria ſcola ꝙ Jacobus minor
erat valde ſimilis xp̄o in effigie: adeo ꝙ
qui nō habuiſſet familiarē conuerſatio-
nē cū eis. nō ſciuiſſet diſcernere aliū ab
altero. Judas autē qui cōuerſatus erat
diu cū eis ſciebat diſcernere. Ne ergo da-
tis ſignis alijs de ieſu effigie caperēt Ja-
cobū loco eius. iō dedit ſignū oſculi. Et
addit. Ducite caute ne. ſ. euaderet d̄ ma-
nibus eoꝝ cū tm̄ ſceleratiſſimus expertus
fuiſſet ꝙ cū volebat in medio eoꝝ exiītē
nemo cōtingere poterat. Accedens ergo
oſculatus ē eum. dicens. Aue rabbi. Cui
ieſus. Amice ad quid veniſti. q. d. cū te
habuerim vt amicū chariſſimū. quō de-
ueniſti ad tantā offenſā. Juda oſculo
filiū hoīs tradis. vt refert Lu. Oſculū ē
ſignū amoris ⁊ pacis: ⁊ tu hoc ſigno ꝓ-
ditionem facis. Chry. Non ē diſcedēdū
a frm̄ admonitōe ꝗuis nihil ꝓpt iſta ver-
ba eueniat ⁊ ſi nō pſuaſeris hodie. pſua-
debis forſitā cras piſcator ꝑ totā diē re-
tia trahens vacua: ſero piſcē capit. Vñ
⁊ dñs ⁊ ſi ſciret iudā nō cōuertēdum.
nō deſtitit facere que ſua intererat ꝓpri-
um nomē imponit dicens: Juda qđ ma-
gis dolentis erat ⁊ reuocātis. ꝙ ꝓuoca-
ti ad irā. Vidētes aūt diſcipuli qđ futu-
rū erat. i. capturā Jeſu. dicūt ſcđm Lu.
Dñe ſi ꝑcutimus in gladio. ſ. vt defenda-
mus te. Petrus aūt feruentior ceteris nō
exſpectauit rñſū ſʒ extrahēs gladiū d̄
vagina ſeruū principis ſacerdotū nomi-
ne malchū: vt dicit Joā. ꝑcutiens: ampu-
tauit auriculā eius dextrā. Amb. Cum
legit paſſio dñi nō ad diuinitatē eius re-
ferimus infirmitatē corporee paſſiōis ex-
ciditur auricula ⁊ exciditur a petro. qui
non ē paſſus xp̄m ꝓphetam eſtimari: ſʒ
dei filium docuit fideli cōfeſſione ſigna-
ri. xxiiij. q. i. Si petrus. Iſte ſeruꝰ vt au-
datior ceteris voluit extendere manus
ad capiendum ieſum. propter quod pe-
trus intendens percutere caput decli-
nantis ictum abſcidit auriculam. Om-
nes euangeliſte abſciſſionem hanc nar-
rant. ſed Joannes ⁊ Mattheus addūt

reprehenſionē quaꝫ ieſus fecit petro di/
cēs: Conuerte gladiū tuū in vaginā. Nō
eniꝫ licebit p̄latis eccleſie vti gladio ma
teriali ſicut licuit in veteri teſtō: vt patet
in phinees ⁊ alijs. ſed gladio ſpūali. Ca
licē quē dedit mihi pater nō vis vt bibā
illum. i. paſſionē nō vis vt ſuſtineā. Om
nis enim qui accipit gladiū. ſ. ꝓpria au
ctoritate ⁊ non datum ſibi a deo vel a le/
ge: gladio peribit tēporali ſi iuſte iudica
bit. vel ſaltē gladio diuine ſnie in alia vi/
ta ſi non penituerit. Aug. xxiij. q. iiij. Il/
le gladiū accipit qui nulla ſupiori ac le/
gitima ptāte vel iubēte vel concedēte in
ſanguinē alicuius armat. An putas: q2
nō poſſum rogare patrē meuꝫ ⁊ exhibe/
bit mihi. i. ad meam defenſionē plus ꝙ̄
xij. legiones angeloꝝ. Legio ē numerus
ſex milia ſexcēta ſexagintaſex continēs.
Et ſi vnus angelus ſolus de exercitu ſe/
nacherib occidit in vna nocte cētū octo
gintatria milia. quid facerent tot milia
angeloꝝ. Non ē ergo nūc tēpus vindica
tionis ſed humiliatōis. Quomodo eīm
ꝯplebunt ſcripture tot de paſſiōe loquē/
tes ſi non pmittaꝫ eos inferre q2 ſic opor
tet fieri: cum deus hoc ꝓordinauerit ⁊ p̄/
nūciauerit. Lucas aūt ſcribit ſolus ſana
tionē huius. Dixit enim Jeſus. Sinite
vſqꝫ huc. ſ. venire ad me. Et cū tetigiſſet
auriculā eius ſanauit eū. Nō poterat ſe
ꝯtinere fons pietatis ab exhibitōe bnfi/
cioꝝ etiā erga inimicos. Dixit autē ieſus
ad p̄ncipes ſacerdotū ⁊ magiſtratus tē/
pli ⁊ ſeniores. Tanꝗ̄ ad latronē exiſtis
cū gladijs ⁊ fuſtibus ꝯprehēdere me. cū
quotidie apud vos erā ⁊ non me tenui/
ſtis quaſi dicēt: per experiētiā vidiſtis ꝙ
non poſſetis me apprehēdere ſi nō vellē
⁊ ideo nō erat neceſſe ꝙ veniretis ad me
capiēdum ſicut itur ad vnuꝫ latronē ne
poſſit euadere. Sed hec ē hora veſtra. i.
vobis a me pmiſſa ad capiēdum ⁊ ptās
tenebraꝝ cōceſſa vobis tenebris peccato
rū detētis. Et tunc iniecerūt manus in
ieſum. ⁊ ligauerūt euꝫ vt captū ducerēt.
Quo facto oēs diſcipuli fugerūt eo reli
cto. De iſta captione ⁊ ligatōe habetur
figura Iere. xxxix. vbi dicitur ꝙ exerci
tus chaldeoꝝ comprehēdēs Sedechiaꝫ
regē Juda duxerūt euꝫ ad regē babylo/
nis q multa opprobria exercuit in eum.
Sic iudei armati xp̄m capiētes duxerūt
eū ad annā inimicū xp̄i ſibi mlta oppro
bria inferēdo. Si ergo nūc queraf a vir/
gine glorioſa. Quo abijt dilectus tuus
⁊c. Reſpondere poterit ad tolerandam
crudelem in horto ligationem.

Tertio abijt dilect⁹ vir
ginis Marie ad pluriū iudicuꝫ iniquo
rum preſentationē. vbi ſciēdum ꝙ xp̄s
primo fuit ante Annā preſentatus. ſecū/
do ad Cayphaꝫ ⁊ ibi a petro negatus ⁊
falſo contra eum teſtificatus. Tertio ad
pilatū aſſignatus. Ut ergo dicit Joan.
principes ſacerdotū magiſtratus tēpli
⁊ ſcribe veniētes non p ſe vt dicit Aug.
ſed per ſuos miniſtros ad ieſum. dein
ligauerūt eum vt latronē: ⁊ ducebāt euꝫ
captū vt credibile eſt cum multis cōtu/
melijs irriſionibus ⁊ clamoribus ⁊ per/
cuſſionibus habētibus eum pro inimi/
co capitali. via erat ſatis longa. Seque
batur autē iſtos quidā adoleſcēs vt re/
fert ſolus Mar. indutus ſyndone ſup
nudum. quē miniſtri arbitrātes diſcipu
lum ieſu tenere curarūt. ſed relicta ea
ſyndone nudus aufugit ab eis. dicūt ali
qui hunc fuiſſe Joānem. Alij Jacobum
minorē. ſed ꝯmunior ⁊ verior opinio eſt
ꝙ nullus illoꝝ fuit: ſed quidā qui habe
bat habitationē ſuam in via per quā ie/
ſus ducebat. qui cū iam iuiſſet dormitū.
audito rumore trāſeuntiū ſurrexit: ⁊ vt
citius pcipere poſſet cauſam clamorum
ſumēs veſtem lineaꝫ ſuper carnē exiuit
domū. ⁊ vidēs ieſum duci captū amoris
deuotione vel curioſitate ſequebat eos.
Duxerūt autē miniſtri intrātes ciuitatē
ieſum ad annā pontificē ſocerū cayphe
qui cum eēt pontifex anni illius ꝯſiliuꝫ
dederat de morte ieſu. Erant enim plu/
res principes ſacerdotū qui vel ſorte vel
precio vt cayphas ſecūduꝫ Joſephū of/
ficiū exercebāt ad tēpus ſūmi pontificis
Ideo primo adduxerūt ad annā quod
refert ſolus Joā. Uel quia habitatio eius
erat in via qua ibatur ad domū cayphe
vt complacerēt in hoc vtriqꝫ. Erāt eniꝫ
affines nō ſolum carne ſed ⁊ crimine: ⁊
vt magis excuſaretur cayphas conſilio

etiā ſenioris ſi argueref ꝓceſſiſſe contra
ieſum. Petrus autē ſequebaf a longe: ⁊
alius diſcipulus qui creditur fuiſſe Jo
annes. Ideo a longe ſequebaf: q2 time/
bat ne putaretur eſſe ex diſcipulis ieſu:
ideo a longe ſecūdum Ambro. q2 elōga/
batur iam a xp̄o mente paſſionis timo/
re ductus. Ideo a longe ſecūdū Bedam
q2 ⁊ ſi eccleſia ſignata in Petro ſequeba
tur xp̄m in paſſionibus: tm̄ a lōge: quia
xp̄i eccleſia patif pro ſuis peccatis. xp̄s
autē pro ea. ⁊ q2 nimis diſtat vtraqꝫ paſ/
ſio quātū inter iniuriā creatoris ⁊ crea/
ture. Intrātes ergo atriū anne pōtificis
miſtri ſtatuerūt ieſum vinctū ante annā
Intrauit autē cum multitudine illa ⁊
Joānes: q2 notus erat pōtifici: forte quia
ante diſcipulatū cum eēt piſcator reſer/
uabat ſibi ⁊ ferebat electos piſces. Pe/
trus autē nō auſus eſt itrare ſed ſocius
eius Joānes acceſſit ad ancillam oſtia/
riam rogās vt ſineret eū intrare. Quod
cum faceret intuita petrum dixit: Nun/
quid ⁊ tu es ex diſcipulis hominis iſti⁹.
Nota ſecūdum doc. ꝙ cauſa dominice
paſſionis fuit prima culpa vtriuſqꝫ pa/
rentis Ade. ſ. ⁊ Eue. ad inuēdum ꝙ per
eam paſſionē vterqꝫ ſexus liberandus
erat. Ideo diuina diſpēſatio ꝓuidit: vt
non ſolus ſexus virilis ſed ⁊ muliebris
ad eaꝫ operaretur. Et quod non potuit
ancilla agere in perſona xp̄i: quia viſio/
ris conditiōis hoc facere curauit in di/
ſcipulo ad negādum inſtigādo: vel po/
tius vt diſcipulū eē repertū ad affligen
dum caperetur. Qui ſubito negauit dicēs
Mulier nō noui illū. Chryſ. Quid agis
o Petre: vox tua repēte mutata eſt: nō ti
bi flagella: nō dura tibi ſūt illata tormē/
ta. Nullus te iterrogat cuius auctorita/
tem poſſis formidare. Mulier eſt que
interrogat ⁊ vilis ancilla: quia oſtiaria.
Ambro. Ideo negauit Petrus q2 promi
ſit incaute. Aug. xij. q. iij. Nō ſoluꝫ abne
gat xp̄m qui dicit eum non eē xp̄m: ſed il
le etiā qui cum ſit negat ſe eē xp̄ianum.
Dn̄s enim nō ait Petro. Diſcipulū meū
te eē negabis. Negauit ergo ip̄m cum ſe
eē diſcipulū ſuum negauit. Quid auteꝫ
iſto modo ꝙ̄ ſe negauit eē xp̄ianuꝫ. An
Petrus nō negauit xp̄m ſicut quidā cuꝫ
peruerſo fauore excuſare nitūtur: q2 ab
ancilla interrogatus hominē ſe neſcire
reſpōdit. hec ille. Ubi ⁊ Glo. dicit ꝙ li/
cet corde credat in xp̄m ⁊ ore neget. non
excuſaref a mortali. Et idē Tho. in ſum.
Annas vero pōtifex cepit ieſum iterro/
gare de doctrina ſua ⁊ diſcipulis: vt ſcri
bit Joā. ſolus. ⁊ hoc nō cauſa intelligē/
de veritatis ſed occaſione calūniandi. ſi
eēt doctrina eius ꝯtra legē: vel quare di
ſcipulos ꝯgregaſſet quaſi ſeditionē que
rēs. Cui xp̄s mitiſſime reſpōdit dicens:
Ego palā loquutus ſuꝫ mūdo. Ego ſem
per docui in tēplo ⁊ i ſynagoga vbi om/
nes iudei ꝯueniūt. Et in occulto loquu/
tus ſuꝫ nihil qn̄ ſcꝫ eēnt aliqui p̄ſentes
ſaltē diſcipuli. Quid me iterrogas. In/
terroga eos qui me audierūt: ecce hi om/
nes ſciūt quid dixerim ego. nihil etiam
in occulto loquutus eſt. q2 non vt trepi/
dās ⁊ ſeditionē ꝯcitās vt aliqui eſtima/
bāt. Interroga eos q audierunt ⁊c. q. d.
ſcōm Chryſo. Quid me iterrogas de me
is. Interroga inimicos meos qui mihi
iſidiatur. ſunt autē hec verba cōfidētis
de eorū que dicta ſunt veritate. Hec eſt
eniꝫ veritatis ialtercabilis demōſtratio
cum qs inimicos iducit in teſtes. Tunc
vnus ex miſtris aſſiſtēs dedit alapā ieſu
vt refert Joā. ſolus. hūc dicit Chryſo. fu
iſſe malchū cui ieſus auriculā abſciſſam
a petro reſtituerat. ⁊ dixit: Sic reſpon/
des pōtifici. Cui ieſus vt agnus manſue
tus q portatur ad victimā mitiſſime re/
ſpōdit dicēs: Si male loquutus ſuꝫ: vel
rūdēs pontifici vel docēs in tēplo teſti/
moniū phibe de malo. Augu. Quid iſta
rūſiōe verius māſuetius ⁊ iuſtius. Qui
eiꝫ recepit alapā: nōne vellet eū q percuſ/
ſit aut celeſti igne ꝯſumi: aut terra dehi
ſcēte ſorberi: aut coreptū dmonio volu/
tari: aut pena aliqua alia ēt grauiori pu
niri. Quid hoꝝ p potētiam iubē nō po/
terat: p quē factus eſt mūdus. Nec tamē
hoꝝ aliqd egit. Cyprianus di. xciij. Dn̄s
ieſus rex iudex ⁊ dn̄s nr̄ paſſiōi ſubdit⁹
cū alapā accepiſſet nihil ꝯtumelioſe i p/
ſonā pōtificis loquut⁹ ē: ſꝫ magis inocē
tiā ſuā tutat⁹ ē dicēs: Si male loquut⁹
ſū teſtimoniū phibe d̄ malo. q oīa humi/
liter fcā ſūt ⁊ patiēter: vt nobis hūilita/

tis ⁊ patiētie tribueret exēpluꝫ. Sed no
ta ꝙ dn̄s nō prebuit alterā maxillā pcu-
tiendā ſed potius de illata pie reprehē-
dens ait: Si aūt bene qd me cedis. Ubi
nota ſcd̄m Aug. ꝙ dn̄s pcutiēti ſe nō pre
buit alterā maxillā: ſed potius ꝓhibuit
ne faceret ⁊ iniuriaꝫ augeret: ⁊ tn̄ patus
aduenerat non ſolū in facie pcuti: ſed ēt
ꝑ q̄bus hoc patiebat̃ crucifixus occidi.
Ex hoc oſtēdens ꝙ p̄cepta q̄ dederat de
patiētia illa. ſ. ſiq̄s te pcuſſerit i dexteraꝫ
maxillā p̄be illi ⁊ alterā ⁊c̄. ſunt in p̄pa-
ratione cordis retinēda magis q̄ȝ opere
exequēda: vt in ſecreto teneat̃ animi pa
tiētia cū beniuolentia. in apto fiat id q̄ȝ
eis ꝓdeſſe videt̃. xxiij. q. i. patus. Demū
miſit eū annas ligatū ad ſoceꝝ ſuū cay-
pham. vbi accēſo igne in medio atrij ꝓ-
pter frigus Petrus īgreſſus cū alijs
vt videret finē magiſtri ne agnoſceretur
eſſe diſcipulus ieſu: ⁊ ipſe cū alijs ſe cale
faciebat ad ignē. Quia enim iam ignis
charitatis in eo erat extīctus: igne accē
ſo in medio ſynagoge vitioꝝ ad illū pe
trus ſe calefaciebat. Intuita auteꝫ eum
alia ancilla dixit aſtātibus. Et hic de il-
lis diſcipulis eius eſt. Cuius verbis mo
ti ſunt audiētes ex q̄bus vnus dixit: Ue
re ⁊ tu ex illis es. Petrus aūt ſcd̄o nega
uit dicēs: O homo nō ſuꝫ. Et q̄uis petr⁹
īténderit dicere ꝙ nō eſſet diſcipulus ſe
ſu: tn̄ veꝝ dixit ſecūdū aliū ſenſum: q̄ȝ. ſ.
nō habebat eſſe ſpūale. Et aduertēdum
ꝙ Joānes ponit petri negationē p̄maꝫ
factā in domo anne: ⁊ tunc p̄mo gallus
cantauit. Sed alij euāgeliſte deſcribunt
omnē trinā negationē factā i domo cay
phe. Qd̄ dici pōt ideo ſic enarraſſe: q̄ȝ il-
li tres euāgeliſte nō curarūt mētionē fa
cere de preſentatōe ieſu corā anna: q̄ȝ ex-
traordinaria erat: cuꝫ nō eſſet ſūmus pō
tifex q̄ haberet diſcutere cauſaꝫ: ſed ad
ꝯplacētiam vtriuſq̄ꝫ vt affiniū fecerunt
tanq̄ȝ pro vno iudicio hn̄tes: vel q̄ȝ am-
bo ſimul fuerūt ſūmi pontifices pro illo
anno ⁊ tn̄ ꝯtra legē. Un̄ q̄libet hēbat cau
ſam diſcutere ⁊ ꝓ vno tribunali habeba
tur. Et ideo in domo cayphe vbi termi-
nata fuit oēm illā negatōeꝫ referunt fa-
ctā. Poſt puſillū autē q̄ō puſillū quātū
foret Lucas exp̄ſſit dicēs: Interuallo fa-

cto quaſi vnius hore cū q̄dā diceret: Ue-
re tu ex illis es. nā ⁊ galileus es: loquela
tua manifeſtū te facit. Non ꝙ diuerſum
eſſet ydioma galileoꝝ a iudeis. nā vnuꝫ
ſcꝫ hebraicū erat cōe eis: ſꝫ erat differēs
modus ꝓnūciandi ſeu accentuādi ſicut
iter ſenēſes ⁊ florētinos. Et cum petrus
vellet ſe excuſare dixit cognat⁹ malchi
cui xp̄s auriculam ſanauit. Nōne ego te
vidi in horto cū illo quādo apprehendi
mus eū. Tūc petrus vt magis ſibi crede
ret̃ cepit iurare ⁊ anathematiꝫare ⁊ de-
teſtari ꝙ nō nouiſſet illū. Et ꝯtinuo gal
lus ſecūdo cātauit. Ubi plura myſteria.
¶ Et p̄mo q̄ȝ iſta negatio petri ſignat of
fenſaꝫ mortalē cuiuſlibet de eccleſia. Nā
vt dicit Hiero. Quotiēs vincimur vitijs
atq̄ꝫ pctīs totiēs deum negamus. xl.
q. iij. extimant. Trina negatio ſignificat
offenſam tripharīā: cordis: oris ⁊ opis.
Que negatio offenſe ad īſtigationē an
cille ⁊ vitioꝝ. i. ad ſuggeſtionē vel icita
tionē ſenſualitatis ⁊ demonū per ſed
pſuaſionē maloꝝ viroꝝ. Ad cantū galli
petrus recognoſcit exceſſuꝫ ſuū: non p̄
mū ſed ſecūdum cantū: q̄ȝ ad p̄dicatōeꝫ
vel admonitōeꝫ bonoꝝ nō ſolum ad au
res ſed ad mentē attingētē pctōr ꝯpun-
gitur ⁊ penitet. ¶ Scd̄o ſciendum ſcd̄m
Greg. in omel. ꝙ oīpotēs deus eū quem
cūcte eccleſie preeſſe diſpoſuerat: ancille
vocē ptimeſcere ⁊ ſe negare pmiſit. ma
gne vtiq̄ꝫ diſpenſatōe pietatis vt futur⁹
paſtor eccleſie in culpa ſua diſceret: q̄l
ter alijs miſereri deberet. di. l. ꝯſiderādū.
Conuerſus aūt dn̄s ait: Lu. reſpexit
petrū. quaſi diceret. Recognoſce petre
vbi ⁊ eius imenſa pietas oſtendit̃ vtiq̄
illuſiones ⁊ tortores poſitus: q̄ſi ſuarū
penaꝝ oblitus petri lapſum dolēs reſpi
cit vt defleat. Quē tn̄ reſpectū ⁊ ꝯuerſio
nē Aug. magis dicit itelligēduꝫ de ꝯuer
ſione ⁊ reſpectu ſpūali diuie miſeratōis
qua di ꝑ ꝓphetā. Cōuertere dn̄e ⁊ eripe
aīam meā. ⁊ illud: Reſpice i me ⁊c̄. q̄ȝ de
corporali reſpectu. Et egreſſus petr⁹ fo
ras fleuit amare. Cū bonis ⁊ diſcipulis
ꝯuerſans ꝯfeſſus eſt xp̄m filiū dei. Inter
malos ſe reperiēs iudeos ipm̄ negauit
negatōe ſegregatus a malis fleuit. Et no
ete illa miniſtri iniq̄ſſimi q̄ tenebāt eū.

ligatū multiplicit̃ vexauerūt iuxta il-
lud: Caſtigatio mea in matutinis. Nam
vt dicit Lucas illudebāt ei cedētes ⁊ ve
lauerūt eū ⁊ pcutiebāt faciē eius dicen-
tes: Propheriza nobis xp̄e q̄s eſt qui te
pcuſſit. O ieffabilis humilitas ⁊ patien
tia ieſu xp̄i. O inenarrabilis crudelitas
iudaici populi: faciē illā plenā oīuꝫ gra
tiaꝝ ſputis deturpare nō verētur. i quā
deſiderāt angeli ꝓſpicē. Caput illud ga
zophilatiū theſauroꝝ ſapiētie ⁊ ſciētie
dei: pcutiētes affligūt. Oculos dn̄i luci-
diores ſole ⁊ pietate plenos velis operu
erūt. aures que audiūt organa ſanctorū
⁊ thronos angeloꝝ: ꝯtumelijs ⁊ blaſphe
mijs malignoꝝ plene ſunt. Unde ⁊ ipſe
Lu. dicit: Et alia multa blaſphemantes
dicebāt in eū. Mane aūt facto tēpeſtiue
ꝯuenerūt oēs p̄ncipes ſacerdotū ⁊ ſenio
res plebis ⁊ ſcribe in concilio querētes
falſum teſtimoniū ꝯtra ieſum: vt eū mor
ti traderēt. ⁊ non iueniebāt: Demum ve
nerunt duo falſi teſtes: vt refert Mat. ⁊
Mar. q̄ dixerūt. Nos audiuim⁹: q̄ȝ hic
dixit. Poſſuꝫ deſtruere hoc tēplū manu
factū ⁊ in triduo reedificare aliō nō ma
nufactū. Et non erāt ꝯueniētia teſtimo-
nia eoꝝ. Et merito: q̄ȝ hoc nūq̄ȝ dixerat.
ſꝫ dixerat ſoluite tēplū hoc. i. ſolueetis tē
plū hoc. ⁊ i triduo excitabo illō loquēs
de tēplo corporis ſui: nō de illo ſalomo-
nis tēplo. Et ſurgēs princeps ſacerdotū
ſcꝫ cayphas dixit: Nihil rn̄dens ad ea q̄
iſti teſtificant̃ ꝯtra te. Jeſus aūt tacebat
ſciēs q̄ȝ nō cauſa iueniēdi veritatē ſꝫ ca-
lūniādi iterrogabat. ⁊ dixerunt q̄dā alij
ex p̄mioꝝib⁹. Si tu es xp̄s dic nobis. Et
xp̄s rn̄dit vt refert Lu. Si dixero vobis
nō creditis mihi. Si iterrogauero non
rn̄debitis mihi neq̄ꝫ dimittetis. Ex hoc
aūt erit filius hoīs ſedēs a dextris virtu
tis dei. q. d. q̄ȝ iniuſte iudicoꝝ. ex hoc da-
bit mihi ptās mūduꝫ iudicādi. Et quia
nō apte dixerat ſe eē filiū dei. ſurgēs p̄n-
ceps ſacerdotuꝫ motu corporis indicās
iſanīē mētis. ait vt refert Mat. ⁊ Mar.
Adiuro te ꝑ deū viuū vt dicas nobis ſi
tu es xp̄s filius dei bn̄dicti. Jeſus aūt ⁊
ſi nō tenētur rn̄dē: q̄ȝ ſupior ſu⁹ nō erat.
Un̄ ⁊ grauiter peccauit ſic eū adiurādo
tn̄ ob reuerētiaꝫ noīs dei iuocati rn̄dit:

Tu dixiſti: q̄ȝ filius dei ſuꝫ ego. Tūc p̄n-
ceps ſacerdotum ſcidit veſtimēta ſua di
cēs: Blaſphemauit. Quid amplius ege
mus teſtib⁹. Ecce oēs audiſtis blaſphe-
miā. Quid vobis videt̃? Rn̄derunt oēs
Reus eſt mortis. Et ſi iſti peſſimi erāt ⁊
falſo mouebātur dicētes: Jeſuꝫ blaſphe
mare cū diceret filiū dei in quo dicebat
ſūmā veritatē: tn̄ ita horrebant dei blaſ-
phemias ꝙ non poterāt patiēter audi-
re: ſed iudicarēt talē reum mortis. ⁊ ve-
ſtimēta ſua ſcindebāt in ſignū deteſtatio
nis. In quo ēt figurabat̃ ſacerdotiū iu-
deoꝝ deſtruēduꝫ: vt dicit Gratian⁹. ij. q.
vij. Tūc ipm̄ ieſuꝫ ꝯſputū ⁊ colaphizatū
vinctū duxerūt ad pilatū. Judas auteꝫ
traditor vidēs ieſuꝫ morti adiudicāduꝫ
pnīa ductus vt refert Mat. retulit trigī
ta argēteos p̄ncipib⁹ ſacerdotū ⁊ ſenio-
ribus dicēs: Peccaui tradēs ſanguineꝫ
iuſtuꝫ. At illi: Quid ad nos? tu videris.
q. d. Si maluꝫ feciſti tu ſubeas penam.
Aug. Judas qui penitēs iuit ad phari-
ſeos relinquēs apoſtolos nihil inuenit
auxiliū niſi augmētū deſpatōis. Dixerūt
eim: Quid ad nos tu videris? Si pecca
ſti tibi ſit. Nō tibi ſuccurrimus: nō pctā
tua charitatiue ſuſcipim⁹ nec q̄lr̄ depo
nas onus docem⁹. Quid nobis ē miſeri
cordie q̄ nec opera ſeq̄mur iuſtitie. Iſſet
ad frēs. iſſet ad illos q̄ orauerūt ꝓ ſocru
petri febricitāte: q̄ chananeā iprobā mi-
ſericordie obtulerūt. Jterrogaret petrū
ꝓ ſe effundētem lachrymas. nō fugiſſet
Mariā ⁊ marthā q̄ vitaꝫ lazaro ipetra
rāt. iuit ad diuiſos. ſ. phariſeos ⁊ diui-
ſus perijt. de pe. di. vi. c. i. Et piectis. xxx.
argēteis in tēplo abiēs laq̄o ſe ſuſpēdit.
Et di act. i. ſuſpenſus crepuit medius: ⁊
diffuſa ſūt oīa viſcera eius. ⁊ notū factū
eſt verbū iſtud oībus hītantib⁹ hierl̃eꝫ.
Hiero. de di. iij. Nihil profuit iude egiſſe
pnīaꝫ ꝑ quā ſcelus corrigē nō potuit. Si
eiꝫ frater peccat in frēꝫ vt emēdare vale
at pōt ei dimitti. Si opa p̄manēt fruſtra
aſſumit̃ pnīa. hec ille. Jtē leo papa. Sce
leratior o iuda oībus ⁊ ifelicior extitiſti.
quē nō pnīa reuocauit ad deū: ſed deſpa
tio traxit ad laqueū ⁊c̄. de pe. di. iij. Prī
cipes aūt ſacerdotū ſūptis argēteis dixe
rūt: Nō lꝫ mittē. i. remittere i corbonā. i.

locū oblationū:qꝛ pciū ſanguinis eſt. Et
ɔſilio inito emerūt ex eis agrū figuli in
ſepulturā pegrinoꝛuꝫ. volētes crudelita
teꝫ ſceleris coopire ſub ope pietatis.ſ.
emptōis agri ꝑ ſepultura. Sed ne late
ret mūduꝫ ſcelus eoꝛum factū eſt deo di
ſpēſante ꝙ ager ille emptus vocatus ſit
acheldemach qđ latine ſonat ager ſan
guinis. In quo facto oſtendit euangeli
ſta Mat. ꝑphetiā Hieremie ipletaꝫ qua
dicit. Acceperunt.ſ.pncipes ſacerdotum
triginta argēteos pciuꝫ appciati.i.q tri
ginta argētei fuerunt pciuꝫ xpi appcia
ti quos appreciauerūt.i.ꝑ pcio obtule
runt ipſi iudei. acceperunt autem a filijs
iſrael.i.a iuda qui fuit de filijs iſrael po
nitur pluralis ꝑ ſingulari cū piecit eos
in tēplum. ⁊ dederūt eos in agrū figuli
ſcilꝫ ꝑ emendo agro ꝑ ſepultura pegri
noꝝ. Hec ꝑphetia ꝑ parte etiā habetur
Zacha.xiij.c. Si qs ergo querat a virgi
ne glorioſa quo abijt dilectus tuus ⁊c.
rn̄dere poterit ad pluriū iudiciū iniquo
rum pſentationem.

Quarto abijt dilectus

virgis Marie ad cauſe innocētis puer
ſam deciſionē. Circa qđ ſciendū ꝙ vt dr̄
Joā.xviij. adducunt miniſtri iudeoꝝ ie
ſuꝫ a caypha in ꝑtoriū. erat aūt mane ⁊
ipſi nō itroierūt in ꝑtoriū vt non ɔtami
narent ſꝫ māducarēt paſcha. Exiuit er
go pilatus ad eos foras. ꝑtoriū dr̄ ſedes
ideſt locus ad dādā ſniaꝫ. ⁊ ē loquutio
obſcura. qꝛ cū dr̄ ꝙ iudei nō itroierūt in
ꝑtoriū videt loq de ꝑtorio pilati. in cui⁹
domū: qꝛ gētilis erat itrare in illa ſolē
nitate extimabāt ſe ɔtamiari.i. imūdos
fieri. Sꝫ qūo ꝑus dr̄. ꝙ adduxerūt iudei
xpꝫ in ꝑtoriū a caypha. Hoc aūt Aug. ſic
ɔcordat: qꝛ in domo cayphe q lata ⁊ ſpa
tioſa erat ⁊ pretoriuꝫ cayphe iudicantis
de qbuſdā. Et in alia pte domus erat ⁊
ꝑtoriū pilati indicātis ēt in cā ſanguis.
Et ſic de vno ꝑtorio.ſ. cayphe duct⁹ fuit
ad aliud.ſ. pilati. Uel ꝙ cayphas dimiſ
ſo ieſu in palatio ſuo acceſſit ad domū
pilati ꝑ aliqua infoꝛmatōe q tn̄ cuꝫ ſuis
noluit itroire in ꝑtoriū eius qꝛ gētilis. ſꝫ
pilat⁹ exiuit ad eū ⁊ ſocios. ⁊ demuꝫ re
uerſus cayphas ad palatiū ſuū miſit ie
ſum vinctū ad pilatū. Exiēs ergo pilat⁹
ad eos ait: Quā accuſationē affertis ad
uerſus hoīeꝫ iſtū? At illi vt refert Joan.
Si nō eēt hic malefactor: non tibi tradi
diſſem⁹ eū. Quib⁹ pilatus: Accipite euꝫ
vos. ⁊ ſcđꝫ legē veſtram iudicate eū. ſ. ex
quo nō exꝑmitis mihi maleficiū ſuum.
Cui rn̄derūt: Nobis nō lꝫ iterficē quēq̄.
Cū eīꝫ eēnt romanis ſubditi nō hēbant
iudei cām ſanguis. ſed pſes queꝫ mitte
bāt illuc romani ad regēdū eos. Et ſic
erat pilat⁹ poſitus pſes ꝑ romanis. Di
xit ergo eis pilat⁹: Quid mali fecit iſte?
Aſſilli explicauerūt dicētes ſcđꝫ Lucaꝫ.
Hūc īuenimus ſubuertētē gentē noſtrā
ꝓhibētē tributa dari ceſari. ⁊ dicētē ſe
xpm regē eē. Que oīa falſa erāt. nō q̄ꝫ
gentē ſubuertebat querēs ſibi gentē ɔ
gregare ad ſeditionē ſed ɔ̄uertebat ad
ſalutē iducēs humilitatē ⁊ ſubiectionē.
Nec ꝓhibuit cēſuꝫ vel tributū dari ceſa
ri. ſed ꝓpoſita ſibi q̄ōne a qbuſdā ſupa
re rn̄derat. Reddite q ſūt ceſaris ceſari.
Neqꝫ ſe regē faciebat: ſed cū voluit cum
ppls ſatiatus ab eo ex qnqꝫ panibus o
deaceis ⁊ duob⁹ piſcib⁹ facē regē fugi
⁊ paup cū paupib⁹ ⁊ mitibus ſecedebat.
Pilat⁹ ergo duabus pmis obiectiōibus
omiſſis vt friuolas ⁊ falſas repu
trās ꝑtoriū q̄ſiuit a ieſu de tertia obie.
Tu es rex iudeorum. Cui ieſus vt refert
Joā. ait: A temetipo hoc dicis: an alij ti
bi dixerūt de me.ſ. ꝙ ſiꝫ rex iudeoꝝ. Al
quē pilat⁹: Nunqđ iude⁹ ſuꝫ ego. Gens
tua ⁊ pōtifices tui tradiderūt te mihi.q.
d. Ego nō ſuꝫ iudeus vt ſciā ɔuerſatio
nē tuā. ſed iudei q ſciunt facta tua tradide
rūt te in manus meas. qđ ergo feciſti ꝓ
pter quā cauſam te ita victū duxerūt ad
me vt reuꝫ. tu explica. At ieſus ad eum.
Regnū meū vt narrat ſolus Joānes. nō
eſt de hoc mūdo. q.d. Non me habeo vt
rex tpalis. nec mihi vſurpo dignitatem
regalē vt gens mea ipoſuit. ſed vt paup
⁊ mēdicus ⁊ abiectus icedo. Si eīm re
gnū meuꝫ eēt de hoc mūdo miniſtri vtiqꝫ
mei dcertarēt vt nō traderer iudeis. pu
gnarēt enīꝫ ꝑ me ⁊ defenderēt ne pualē
rēt contra me. Nūc autē regnū meū non
eſt hinc. Regnū eīm ſpūale virtutum qđ
ꝑducit ad regnum eternū erat qđ nobis

querebat. ⁊ ꝑ quo nobis ɔferēdo patie
batur. Qn̄ pilatus iterrogauit eū qđ fe
ciſſ. poterat rn̄dere ieſus. Que ego feci
in populo iſto iſta ſunt. Eduxi patrē eo
rū Abrahā de vr chaldeoꝝ. Ego ꝓtector
eius ⁊ yſaac ⁊ iacob fui vbicūqꝫ ābula
uerūt. ego ioſeph in egyptū pmiſi ad ſu
ſtētandū eos tpe famis in egypto quaſi
dn̄m ɔſtituendo. Ego de dura ſeruitute
Pharaonis eduxi. flagellatis multiplr̄
egyptijs ⁊ demū i mari ſubmerſis. Ego
pplm̄ iſtū vt peculiareꝫ elegi ex cunctis
natōibus dando eis legē meaꝫ. Ego.xl.
annis māna per deſertū cibaui. Ego in
terrā ꝓmiſſiōis adduxi expugnatis ha
bitatoribus terre illius ⁊c. Demū ego ex
eis carnē aſſumēs iter eos humiliter cō
uerſatus ſum. Ego oībus bn̄ficia ɔtuli
innumeras ſanitates pficiēs. Cecis viſuꝫ.
claudis greſſuꝫ. ſurdis auditū. loquelā
mutis. mūditiā leproſis. vitā mortuis re
ſtitui. peccatorib⁹ donaui idulgētiā. me
ſtis letitiā. plurimis gratiā. ignorātibus
ſapiētie doctrinā. Hec ſūt pilate q feci ꝓ
qbus pūt me accuſare ſi digna ſunt iſta.
Tūc dixit ei pilatus: Ergo rex es tu.ſ. ex
quo regnū habes. ⁊ ſi nō de hoc mūdo.
Cui ieſus: Tu dicis.ſ. veritatē: qꝛ rex ſuꝫ
ego. Et merito. hꝫ eīm omne dn̄iuꝫ ⁊ ſu
per oīa cui flectit oē genu celeſtiū terre
ſtriū ⁊ ifernoꝝ. Ego in hoc nat⁹ ſuꝫ. ſub
dit ⁊ ad hoc veni in mūdū vt teſtimoniū
ꝓhibeā veritati: rephēdendo vitia: cōfu
tādo errores. Et qꝛ veritas odiuꝫ parit.
ideo iudei nolētes vitia eorum argui. ex
odio mortē eius ꝓcurarūt. Oīs q ex veri
tate.i. cui placet veritas ſeu q ē ex deo
ꝑ gratiā genitus q ē veritas audit vocē
meā obſeruādo meā doctrinā veriſſimā.
Cui pilatus: Quid ē veritas? Non expe
ctauit pilatus rn̄ſioneꝫ anhelās ad libe
rationē eius. Sciebat enim dicit Mat.
⁊ Mar. ꝙ per iuidiā tradidiſſet eū. Exi
uit ergo ad eos pilat⁹ dicēs: Ego nullā
cauſam mortis iuenio in hoīe iſto. At il
li clamauerūt dicētes: Cōmouit vniuer
ſum pplm̄.ſ. ſeditōes faciens ⁊ congre
gans ſibi gētes ad rebellādum. docēs a
galilea vſqꝫ huc.ſ. in iudeā. Pilat⁹ au
diēs galileā nominare vt refert Lu. in
terrogās ⁊ pcipiēs ꝙ galileus eēt.i. nu
tritus ⁊ ɔuerſatus in galilea: miſit ieſuꝫ
vinctū cum accuſatorib⁹ ſuis ad herodē
regem galilee qui venerat tunc hieroſo
lymā ad ſolēnitatē illam tanq̄ pertinē
tem ad iuriſditionē ſuā ⁊ iudiciū vt ſub
ditū ſuū. Herodes autē viſo ieſu coram
eo adducto gauiſus eſt valde. cupiebat
eīm diu videre. eo ꝙ multa audiſſet de
eo ⁊ ſpabat aliqđ ſignū vidē fieri ab eo
Stabant aūt ⁊ pncipes ſacerdotū ante
eū in multis accuſantes eū. Interroga
uit autē eū herodes de multis qui ad ni
hil eoꝝ rn̄dit: ⁊ hoc qꝛ nō cā veritatis: ſꝫ
curioſitatis illa q̄rebat. Qđ cernens he
rodes ſpꝛeuit eū cū exercitu ſuo. ⁊ vt in
ſanū idutū veſte alba linea remiſit illuꝫ
ad pilatū. Ex hac delatōe honoris quaꝫ
fecit pilatus herodi facti ſunt amici ad
inuicē herodes ⁊ pilatus: q antea inimi
ci erāt. Hec inimicitia ɔtracta erat: qꝛ pi
latus videbat perturbaſſe iuriſditionē
herodis ex eo ꝙ occidit quēdā iudā ga
lileū qui multos ſecū adunauerat quaſi
principē ſe faciēs populi iudeoꝝ. dū in
mōte quodā ſacrificijs iſiſterēt. Remiſſo
igitur ieſu ad pilatū dixit pilatus: Obtu
liſtis mihi hūc hoīem quaſi ſubuertentē
populū: ⁊ ecce corā vobis iterrogans ni
hil iuenio cauſe in eo ex his in qbus ac
cuſatis eū: ſed neqꝫ herodes. nā remiſit
eū ad nos: ⁊ ecce nil morte dignū actum
eſt ei: emēdatū ergo illum dimittā. At il
li clamabant dicentes: Crucifige: crucifi
ge eū. Pilatus igitur exiſtimās ꝙ ſi face
ret ieſuꝫ flagellari acriter: iudei moti cō
paſſione non aliud pene vel punitiōis
quererēt de eo. Apphēdit ergo pilatus
ieſum ⁊ flagellauit: vt refert Joā. Et fla
gellationē iſtā fuiſſe diutinā oſtēdit ps.
dicēs in eius pſona. Fui flagellat⁹ tota
die.i. in magna pte diei. ⁊ Yſa.liij. Diſci
plina pacis nr̄e ſup eū: ⁊ liuore ei⁹.ſ. ex
ꝑcuſſiōibus diris ſanati ſumus. Flagel
latū aūt pilatus adducit eū foras dicēs:
Ecce hō. q.d. nōne vr̄ vobis ſufficienter
caſtigatus? At illi clamabāt: Crucifige:
crucifige eū: Et ille: Ego nullā cām moꝛ
tis iuenio in eo. Eſt autē vobis cōſuetu
do vt dimittā vobis vnū ex victis.ſ. moꝛ
te dignū. Hūc eīm moꝛē itroduxerāt iu
dei: vt.ſ.i memoꝛiā bn̄ficij recepti a deo

in tali ſolemnitate.ſ.liberatõis ipſi⁹ po-
puli de morte primogenitoꝝ ⁊ de ſerui-
tute egyptiacha mortifera. vnus ex ma-
leſactoribus captis morte plectẽdus li-
ber donaret populo. alij ad mortẽ iudi-
carent quem morẽ romani preſides eis
ſeruabant. Dixit ergo eis pilatus. Quẽ
vultis ex duobus dimitti ieſum q dicit
xp̃s: an barrabam. Hic barrabas latro
erat ſcd̃m Jo. ſcd̃m alios ⁊ homicida. q
in ſeditõe fecerat homicidiũ. At princi-
pes ſacerdotũ pſuaſerũt turbis vt pete-
rent barrabaʒ. Clamauerũt ergo oẽs di-
centes. non hunc ſʒ barrabaʒ. dixit eis
pilatus: Quid igit faciam de ieſu q dr
xp̃s. At illi: Crucifigat. Dixit eis pilat⁹:
Accipite eũ vos ⁊ crucifigite. Ego enim
nullam cauſaʒ inuenio i eo. At illi: Nos
legẽ habemus ⁊ ſcd̃m legẽ nr̃am dʒ mo-
ri. q: filium dei ſe fecit. Videteſqʒ ꝙ pi-
latus tẽdebat ad liberationẽ eius dixe-
runt: Si hũc dimittis non es amicus ce
ſaris. Omnis eim qui ſe regẽ facit cõtra
dicit ceſari. Pilatus aũt hec audiẽs ma
gis timuit: ſʒ timore tñ mundano: ne. ſ. i
curreret indignationẽ ceſaris ſi accuſa-
rent. ⁊ dignitate illa priuaret. Iterũ er-
go introiuit pilatus pretoriũ ⁊ interro-
gauit ieſum. Vñ es tu. Jeſus aũt reſpõ-
ſum non dedit. Cui pilatus. mihi nõ lo-
queris. Neſcis q: ptãtem habeo crucifi-
gere te: ⁊ dimittere te. At ieſus ait. Po-
teſtatem nõ haberes in me vllã: niſi tibi
datum eẽt deſup. ſ. deo permittẽte. Pro
pterea qui me tradidit tibi maius pecca
tum hʒ quaſi diceret. Et ſi deo pmittẽte
hoc agas nõ tñ excuſaris a peccato me
cõdẽnando cũ tuipſe dicas q: habes po
teſtatem dimittẽdi ⁊ iam cõfeſſus es pu
blice. q: non inueniſti cãm mortis: ⁊ tñ
non dimittis. peccatũ tamẽ tuũ nõ ẽ ita
graue cũ ex infirmitate pcedat: ſicut iu
deorum qui me tibi tradiderunt ad mor
tem cũ pcedat ex malitia. Pilatus ergo
vidẽs q: nihil pficeret ſed magis tumul
tus fiebat vocibus magnis poſtulãtib⁹
vt crucifigeret dimiſſo eis barrabam vt
poſtularunt. duxit foras ieſum ⁊ ſedit
p tribunali in loco q dr lichoſtratos he
braice gabatha. Erat aũt paraſceue pa-
ſche hora quaſi ſexta. Mar. aũt dicit ꝙ
hora tertia crucifigerunt eũ. quã ſuꝑfi-
cialem diſſonantiaʒ. Aug. de pe. di. i. pe-
riculoſe. ſic reſoluit q: videlʒ xp̃s hora
tertia crucifixus ẽ linguis. ſ. iudeorum
hoc petẽtibus qđ ſcribit Mar. ſʒ actua-
liter ⁊ manib⁹ gentilium hora ſexta cru
cifixus ẽ. put refert Jo. Sedẽte aũt pro
tribunali pilato: miſit ad eum vxor ſua
teſte. Mattheo dicens: Nihil tibi ⁊ iuſto
illi. ſ. cõmune quaſi dicat vide ne feras
ſnĩam cõtra eũ. Nam ⁊ multa paſſa ſum
iſta nocte p eum. ſ. terribiles viſiones ⁊
cõminationẽ. Credit ꝙ q: diabolus ce-
pit ppendẽ ieſum eẽ redẽptorẽ humani
generis ⁊ ṽtutẽ crucis: q: ſentiebat pa-
tres limbi iam exultare pro ſua quaʒ ex
pectabant in liberatione. iõ tẽtabat im-
pedire. Et iõ in ſomnis imiſit viſiones
vxori pilati cõminatorias maloꝝ q pila
to euenirẽt ſi ipm̃ cõdẽnaret. Vt his au-
ditis pilatus ſe retrahẽt: ſʒ non valuit
aliquid efficẽ. Nam pilato dicẽte. Ecce
rex veſter quaſi deriſorie. clamauerũt il
li. Tolle tolle crucifige eũ. Quibus pi-
latus. Regeʒ veſtrum crucifigaʒ. At illi.
Non habemus regẽ niſi ceſarẽ. Pilat⁹
ergo vt dicit Matthe⁹. accepta aqua co
ram populo lauit manus ſuas dicens:
Innocẽs ego ſum a ſanguine iuſti hui⁹:
quaſi dicat. Ego quãtum ẽ ex me non cõ
dẽno eum ſciẽs eẽ iuſtum: ſʒ importuni-
tas veſtra me cogit ad cõdẽmnandum.
vos videritis. Sʒ certe hoc nõ excuſa-
uit eum. q: nũquam iudex pꝑ quodcũq
malũ vel ſcandalum euitandũ dʒ inoce
tẽ condẽnare cõtra ordinem ⁊ formam
iuris vt hic accidit. Clamauit aũt popu
lus. Sanguis eius ſup nos ⁊ ſup filios
noſtros. quaſi dicat. Si tu in hoc peccas
pena huius peccati ⁊ vindicta veniat
ſup nos ⁊ filios noſtros. Que imꝑcatio
vtiqʒ accidit eis. Nam in punitiõe tanti
ſceleris hierlꝫ capta fuit. ⁊ innumeris mi
libus hominum mortuis. ferro: peſte: ⁊
fame. q remanſerũt vẽditi ſunt i ſeruos.
⁊ diſpſi p orbem. Forma autẽ huiuſmo-
di condẽnatõis put pie cõtemplari poſ
ſumus talis fuit. ieſu nazarene tuũ ge-
nus te reprobauit regeʒ te feciſti contra
imperatorũ ſtatuta. filium dei te noiaſti
cõtra legis iudeoꝝ mandata tributũ ce

ſari dare phibuiſti cõtra eius impia. ſe-
ditionẽ in populo cõcitaſti in maxia cõ-
munitatis diſpẽdia. Jõ morti te adiudi
co ⁊ int duos latrones te iubeo crucifigi
O ꝙ iniqua ẽ hec ſnĩa crudelis ⁊ iniuſta
ꝺ qua Job. xxxvi. dr. Cã tua quaſi impij
iudicata ẽ iudiciũ cauſamqʒ recipies.
Cã quidẽ xp̃i iudicata ẽ a pilato quaſi i
pij ⁊ peius ꝙ impij. q: ſi latro vel homi-
cida a curia capit non ꝯdemnat niſi pri
us fiat pceſſus ordinarius datis termi-
nis ⁊ dilatõibus ad pbandum ⁊ repro-
bandum increpandũ vel excuſandum.
ſed xp̃s abſqʒ pceſſu ordinario cõdẽna
tus ẽ. de qua cõdẽnatõe p̃s. ait. Aſtiterũt
reges terre ⁊ principes. ſ. annas ⁊ cay-
phas cõuenerũt in vnũ aduerſus dñm
⁊ aduer. xp̃m eius. Siqs igit beatã vir-
ginẽ interrogare voluerit. Quo abijt di
lectus tuus. ſtatim reſpõdẽ poterit di.
abijt ad cauſe innocentis peruerſaʒ de-
ciſionem.

QVinto abijt dilect⁹ vir-
ginis marie ad
ſnĩe mortis in crucis patibu
lo executionẽ. Data itaqʒ ſen
tentia cõtra ieſuʒ vt crucifigeret. milites
pſidis cõgregauerũt circa eũ vniuerſam
cohortẽ teſte mattheo. ⁊ exuẽtes eũ veſti-
mentis ſuis chlamidẽ coccineaʒ circũ-
dederũt ei. ſ. rubei coloris quaſi purpu-
ream veſtẽ. ⁊ plectentes coronã ꝺ ſpinis
impoſuerũt capiti ei⁹ loco corone. Hec co-
rona ſeu ſertũ dr fuiſſe de ſpinis duris
⁊ oblõgis que perforabant caput ſuũ vſ
qʒ ad cerebrũ dederũtqʒ ei arũdinẽ i ma
nu eius ⁊ pcutiebant caput eius. Demũ
poſt illas cõtumelias ⁊ illuſiones exuta
chlamide coccinea ⁊ veſtimẽtis ppꝛijs i
dutus ducebat ad locũ caluarie ſociat⁹
duobus latronibus cõdemnatis etiam
ad crucẽ p ſceleribus ſuis. iplet pphia
Yſa. liij. Cũ iniquis deputatus ẽ. Et ba-
iulans ſibi crucẽ ſcd̃m figurã iſaac q li-
gna portauit in humeris ſup qbus fuit
extẽtus vt occideret. ⁊ in dicto loco vt
dicit Chry. i quo ⁊ ieſus crucifix⁹ ẽ ibi ñ
fili⁹ abrahe: ſʒ aries hũs caput ſpinis i-
herens occiſus ẽ q: nõ filius dei pris ſʒ
hũanitas dux eccle ſpinis coronata mor
tua ẽ. Et baiulãs ſibi crucem theophi. h
adimplet illud yſa. fact⁹ ẽ pꝛicipat⁹ ſup
hũerũ ei⁹. pꝛicipat⁹ eiʒ ieſu crux ẽ ppt
quã de⁹ exaltauit eũ ſcd̃m aplm. Et ſic i
ſignũ dignitatis alij portãt balthẽũ: alij
mitrã: ſic xp̃s crucẽ. ⁊ ſi ingras inuenti-
es nõ aliter i nobis regnare ieſuʒ niſi p
aſpitates. quo fit vt delitioſi inimici ſint
xp̃i. veꝝ q: debilitatus ieſus flagellis ⁊
ſpinis ac vigilijs noctis quibus fuerat
afflict⁹ tarde ſcedebat cũ cruce. timẽtes
iudei ne iſta tarditate pilatus quẽ vide
rãt quaſi iuſtũ ferre ſnĩam eã reuocaret
⁊ vite donaret inueniẽtes in via quẽdaʒ
noie ſimonẽ cyreneũ venientem de villa
prẽm alexãdri ⁊ ruffi. vt referũt Mat. ⁊
Mar. hũc angariauerũt portare cruceʒ
ieſu vt citius ambulare poſſʒ. Portabat
aũt ſimon crucẽ poſt ieſum q: ſcd̃ʒ Amb.
ꝯgruũ erat vt prius ipe crucis tropheũ
erigeret. poſtea illud martyribus trade
ret erigẽdũ. Nec iudeus ẽ iſte ſymon: ſʒ
alienigena ⁊ pegrinus: q: cyreneus. nec
ante: ſʒ poſt ieſum portat crucẽ. gentilis
enim ppl's non iudaicus ſequit crucem
⁊ fert eam implẽs illud. Tollat crucem
ſuam ⁊ ſequat me. De villa veniens cru
cẽ amplectit. cũ paganis ritibus dereli
ctis ait Beda. veſtigia xp̃i ſequit. Villa
enim latine: pagos grece dr. vñ dicti ſũt
pagani. ſ. a pagos. Simon interpretat
obediẽs: q: obedit diuinis pceptis. Se-
quebat aũt eũ multitudo magna muliẽ-
rum populi que ex deuotõe ei cõpatien-
tes plãgebant ⁊ lamentabant illum. Je-
ſus aũt cõuerſus ad eas vt refert ſolus
Luc. cõſolatus ẽ eas dicẽs: Filie hieru-
ſalẽ nolite flere ſup me moriturũ: q: ſcilʒ
mortẽ cito reſurrectio glorioſa diſſoluet
⁊ ipſa mea mors mortẽ ipaʒ ⁊ mortis au-
ctorem diabolũ deſtructura ẽ inquit Be
da. Sʒ ſup voſipas flete ⁊ ſup filios ve-
ſtros. ſ. ppter mala que ventura ſunt vo-
bis. Qm̃ ecce venient dies in quibus di-
cent. bẽe ſteriles ⁊ ventres que nõ genue-
runt: ⁊ vbera que nõ lactauerũt. Hõ di-
cit pp obſidionẽ futurã a romanis. in q̃
ad tantã calamitatẽ famis deuenerunt
vt mr̃es alique comederent filios ppri-
os. Tunc incipiẽt dicere montibus vidẽ
tes ſe in tãtis anguſtijs. Cadite ſup nos
⁊ collibus coopite nos. Beda. refert eim

ioſephus romanis inſiſtentibus iudeos
cateruatiʒ petiſſe mõtiũ ⁊ colliuʒ cauer/
nas ad euadenduʒ. Quia ſi in viridi li/
gno hoc faciũt: in arido quid fiet. i. ſcd̃ʒ
Theophil. Si in me qui ſum lignũ viri/
de per virtutẽ faciẽs fructũ romani hoc
faciũt: qd faciẽt in pplo iudeoꝝ arido ⁊
infructuoſo. Uel ſcd̃m Bedã. Si ego q
ſuʒ ſine peccato lignũ vite appellatus. ſi
ne igne paſſionis de hoc mũdo nõ exeo.
quid eis putas iminẽ tormẽti qui ſunt
fructibus bonoꝝ operũ vacui. Et poſtq̃
venerunt in locũ qui caluarie dr̃. ibi cru
cifixerunt eũ. Quidam voluerunt dicẽ
vt hebrei. ideo dictũ locũ caluarie: quia
ibi erat caluaria. i. caput adaʒ primi ho
minis ſepulti. Sʒ hiero. reprobat hoc:
quia in ebron dr̃ ſepulchruʒ ade eẽ. Sed
Beda dicit ꝙ foris portã erant loca vbi
trũcabantur capita dãnatoꝝ. ideo cal/
uarie locũ illuʒ appellatũ. Et ſic p om/
nium ſalute inoxius quaſi noxius inter
noxios crucifigit̃: vt vbi abũdauit deli/
ctum: ſupabũdet ⁊ grã. Crucifixerũt eũ
prius antequã crucẽ figerent dederũt ei
vinum mirratũ. i. mirra amariſſima mi/
xtũ. vel vt dicit Mat. vinum felle mixtũ
Mos erat iudeis qui adhuc ſeruatur
apud chriſtianos in multis locis vt de/
bilitati rei cuʒ ducunt̃ ad mortẽ ex hor/
rore huius cõfortarentur cõfectionibus
⁊ optimo vino. loco cuius ad augmẽtũ
pene chriſto dederunt vinũ mirratum.
Exuẽtes aũt eũ omnibus veſtibus vulne
ra renouarũt. Naʒ cum per flagella du/
riſſima totũ corpus eius eẽt dilaceratuʒ
ſeu decorticatũ. veſtimẽta ſua reſumpta
fortiter inheſerant carni a qua nũc ſepa
rantes non ſine magno dolore ⁊ vulne/
ratione fieri potuit vt accidit in vulne/
ribus faſcijs reſolutis. Modũ aũt cruci
fixionis nullus euangeliſtaꝝ explicat.
Unde potuit fieri ſcd̃m aliquos vt cru/
ce in terraʒ extenſa ſuper eaʒ affigerent
corpus ieſu manibus ⁊ pedibus. Et po
ſtea erigerent ipaʒ. Uel etiaʒ ꝙ prius eri
gentes cruceʒ ⁊ in terraʒ trũcum figen/
tes ⁊ firmantes. poſtea in ea corpus cõ/
fixerunt: aliquo corpus ſuſtentante dum
configerentur manus eius deinde pe/
des clauis ferreis ſatis groſſis vt oſten/

ditur. Et q: ex cõfixione ⁊ maximo dolo
re nerui erant retracti ⁊ mẽbra decurta
ta qñ ſecũdã manuʒ affixerunt. ⁊ pedes
etiaʒ fune p violentiaʒ brachiuʒ aliud ⁊
pedes ꝑtraxerunt intantuʒ ꝙ oia eſſ
corpis dinumerari poſſent impleto qd
ꝓdixerat. ps. xxi. in pſona chriſti. Fode
runt manus meas ⁊ pedes meos. dinu/
merauerũt omnia oſſa mea. Nulla hyſto
ria docet hoc in dauid implẽtũ vel alio
de populo illo: ſed in domino noſtro ieſu
xp̃o. Erat autem titulus continẽs cau/
ſaʒ mortis in quadaʒ tabula qua ſcript
litteris grecis latinis ⁊ hebraicis. vt ex
omni natione qui conuenerant in die fe
ſto legẽ poſſent. que tabula affixa erat
paxillo poſito in pte ſuperiori crucis in me
dio. verſus quam caput ieſu pendebat.
Naʒ crux per ſe erat ad modũ thau nec
habebat aliquid ſup lignum quod erat
per tranſuerſuʒ. Sed appoſitus fuit pa
xillus cuʒ tabula vt dictuʒ eſt. Scriptu
ra autẽ tituli hoc erat. Jeſus nazarẽ
rex iudeoꝝ. Sed vt refert ſolus Joã.
quia locus vbi crucifixus erat prope ci
uitateʒ extra tamẽ hieruſalẽ ẽ. plurimi
nes de ciuitate ibant ad videndũ quod
fuit ad maximaʒ penaʒ confuſionis [illegible]
ieſu ſcd̃ʒ illud ps. lxviij. Tota die vere
dia mea contra me eſt: ⁊ confuſio faciei
mee operuit me ⁊c̃. Pontifices ergo [illegible]
giſſent ſcripturaʒ reputantes hoc [illegible]
iniuriaʒ ſuaʒ ſcilicet ꝙ rex ſuus cruci
xus eẽt dixerunt pilato. Noli ſcribere
iudeoꝝ ſcilʒ ꝙ ſit: ſʒ quia dicit rex ſu
iudeoꝝ. vt ſcilʒ appeat ꝙ ꝓpter ſuam
arrogantiaʒ ⁊ ambitioneʒ qua ſe volu
facere regeʒ ſit crucifixus. Quibus pi
latus. Quod ſcripſi ſcripſi. i. ſcripturã
illam volo ſic pmanere firmaʒ hoc di
ſponente deo: quia vere ẽ rex iudeorum
ad litteraʒ ⁊ iudeoꝝ ⁊ omniuʒ nato
num. Moraliter rex iudeorum. i. con
tentium. interpretatur enim iudeus con
feſſio vel confitens. Eſt eniʒ ſpecialiter
do rex ideſt regnans p gratiaʒ ⁊ poſt
per gloriaʒ eoꝝ qui confitentur [illegible]
fidei articulos credendo ⁊ defectus [illegible]
prios ſacerdoti pandẽdo. ⁊ diuinam [illegible]
des gratias agendo. Milites autẽ gen
tiles qui cum cruci affixerunt [illegible]

lati: diuiſerunt ſibi ad inuicem veſtimẽ/
ta ſua p ſortem ſtatuentes quis quid ac/
ciperet. quod narrant omnes euangeli/
ſte. ſed Jo. plenius dicit enim ꝙ milites
qui crucifixerant quattuor fecerunt par
tes de veſtibus vnicuiqʒ ſuã dantes. Tu
nicam autẽ ſuaʒ que erat inconſutilis ⁊
deſuper contexta p totũ. i. facta ad acuʒ
non diuiſerunt dicentes. Non ſcindam⁹
eam: ſed ſortiamur de ea cuius ſit. Quõ
factum inducit Joan. pſalmiſtaʒ. xxri.
hoc prenũciaſſe cum ait in pſonaʒ chri/
ſti. Partiti ſunt ſeu diuiſerunt ſibi veſti/
menta mea ſcilʒ qui me crucifixerunt. ⁊
ſuper veſtem meaʒ miſerunt ſorteʒ. i. ſu/
per tunicam inconſutilem. Augu. Mat
theus autẽ dicendo diuiſerunt veſtimẽ
ta eius ſortẽ mittentes. ad totaʒ veſtimẽ
torum diuiſionẽ voluit intelligi etiaʒ il/
lam tunicaʒ ptinere de qua ſortem miſe
runt. Tale eſt etiaʒ quod ait Luc. diuidẽ
tes veſtimẽta eius miſerunt ſorteʒ. Diui
dentes eniʒ venerunt ad tunicaʒ d̃ qua
facta ẽ ſortitio. dicendo aũt ſortes plu/
raliter pro ſingulari poſuit. Marcus au
tẽ ſolus videtur itulisse aliquaʒ queſtio/
nem. dicẽdo enim mittentes ſortem ſup
eis quis quid tollẽt tãquam ſup omni/
bus veſtimẽtis: non ſup ſola tunica ſors
miſſa ſit locutus videatur. Sed etiam
hec breuitas obſcuritatẽ facit. Sic enim
dictum ẽ mittẽtes ſortẽ ſup eis ac ſi dice
retur. mittẽtes ſortẽ cum diuiderent. ꝙ
aũt dicit quis quid tollẽt. i. quis tunicã
tollẽt tãquã ſi totuʒ ita diceret̃. Mitten
tes ſortẽ ſuper eis quis tunicaʒ que par
tibus equalibus ſupfuerat tollẽt. Spũa
liter vero quadripartita veſtis dñi nr̃i
ieſu xp̃i. quadripartitam figurauit eius
eccliam quattuor. ſ. ptibus in orbẽ diffu
ſam ⁊ in eiſdẽ equalr̃. i. exorditus diſtri/
butam. Tunica ṽo illa ſortita oium par
tium ſignificat̃ vnitateʒ: que charitatis
vinculo cõtinet̃. Si aũt charitas ſupemi
nentiorẽ viam habet ⁊ ſupeminet ſcie ⁊
ſup oia ꝓcepta. eſt merito veſtis q̃ ſignat̃
deſup cõtexta ⁊ addidit p totũ: q: nemo
ẽ expers eius q ptinẽ inuenit̃ ad totum: a
quo tota catholica vocat̃ eccl'a. Incon/
ſutilis aũt ne aliqñ diſcindat̃: ⁊ ad vnuʒ
puenit: q: oẽs in vnum colligit. In ſorte

aũt dei grã cõmẽdata ẽ. Cum enim ſors
mittit̃ non pſone cuiuſcũqʒ vel meritis.
ſed occulto iudicio dei cedit̃. Hec Aug.
Quare aũt poti⁹ mortẽ crucis ſuſtinue/
rit q̃ aliam omitto hic ponere. Et prete/
reuntes turbe iquiũt Mat. ⁊ Mar. blaſ
phemabant eũ dicentes. Uah qui deſtru
is templũ dei ⁊ in triduo illud reedifi/
cas. Sed ⁊ principes ſacerdotũ cuʒ ſcri
bis ⁊ ſenioribus illudebant dicẽtes: Ali
os ſaluos fecit: ſeipm nõ pot̃ ſaluum fa/
cere. q. d. Nunc apparet q: non vere ſa/
nabat infirmos: ſed i virtute beelzebub/
ſi filius dei eſt deſcẽdat nunc de cruce.
credimus ei. dixit enim: filius dei ſum ⁊
Sed ⁊ milites. ſ. pilati illudebant ei di/
centes: Si tu es rex iudeoꝝ ſaluũ te fac./
Jeſus aũt in cruce manens ſuſtinet tot
dolores imenſos: tot irriſiones ⁊ contu
melias. Primum quidem verbum dixit
in cruce: vt refert ſolus Lucas inſtruẽs
ad dilectionẽ inimicorum. dixit eiʒ Pa
ter ignoſce illis: q: neſciunt quid faciũt.
Contra oẽm iuſticiam oſtenditur: quia
innocẽtiſſimus ſine aliquo peccato ſo/
lus ab his quibus ſemp benefecerat: a
pplo quẽ in peculiarẽ aſſumpſerat. ledi
tur in oibus ſumme. in ſubſtantia abla/
tis ſibi veſtib⁹. in fama cõtumelijs ⁊ blaſ
phemijs. in pſona morte turpiſſima ⁊ ac
cerbiſſima cõdẽnatus. ⁊ tñ p illis orat
dicens: Pr̃ ignoſce ⁊c̃. Et ſic impleta eſt
ꝓphetia Yſa. dicẽtis. liij. p traſgreſſori/
bus. i. contra legem agẽtibus orauit ne
pirent. Cum aũt cum eo crucifixi eſſent
duo latrones. vnus a dextris alius a ſi/
niſtris. dicũt Mattheus ⁊ Marcus ab/
breuiando ꝙ idipſum iproperabant ei ⁊
cõuitiabãt qui cum eo crucifixi erãt. Sʒ
Luc. plenius hoc exprimit. Dicit eim ꝙ
vnus ex latronibus qui ſcilʒ erat a ſini/
ſtris blaſphemabat eum dicẽs. Si tu es
xp̃s ſaluum fac temetipſum ⁊ nos. Dicẽ
dum eſt ergo ꝙ vel in eo quod dicunt
Mattheus ⁊ Marchus d̃ ambobus la/
tronibus cõuitiantibus xp̃o. ponit̃ ibi
pluralis pro ſingulari: quia vnus eoꝝ
fuit tñ put dicit Lucas. Uel quia ſi am
bo fuerunt qui conuiciati ſunt chri/
ſto. hoc fuit in principio. Sed poſtea
qui a dextris erat penitentia ductus

repꝛehēdit ſociū: ⁊ xp̄o ſe recōmēdans
ait: Memēto mei ⁊c̄. vt dicit Lucas. Vn̄
ſubdit. Rn̄dēs aūt alter icrepabat eū di
cēs: Neqꝫ tu times deū ꝙ in eadē dāna/
tione es: ſicut iſti pſidi iudei q crucifixe/
rūt hūc taꝫ inocēter. Et nos qdē iuſte. ſ.
ꝯdēnati ſumus ꝓpter ſcelera nr̄a. Naꝫ
digna factis recipim⁹. hic vō nihil ſma
li fecit. Et dicebat ad ieſum: Dn̄e memē
to mei cū veneris in regnū tuū. Et dixit
ei ieſus. qđ eſt ſcđm verbū. Amē dico ti/
bi: hodie mecū eris in padiſo. Qđ vtiqꝫ
verū fuit. Nā mortuo ieſu illa die: aīa ſe/
parata a corꝑe: ſociata diuinitate: deſcen
dit ad limbū patruꝫ: ⁊ aīa hui⁹ latronis
poſt mortē xp̄i ⁊ ipſa a corpore ſepata de
ſcēdit nō ad iſernum dānatoꝛuꝫ vel pur
gatoꝛiū: ſed ad limbum vbi clare vidēs
diuinitatē xp̄i fuit beata. Et hoc eſt vere
paradiſus locus. ſ. qui parat dei viſum.
Hodie mecum ⁊c̄. Hiero. Ut paruū ma/
gnus aſpicias ⁊ diues paſtoꝛ moꝛbidam
non ꝯtēnas ouem: xp̄s de cruce in para/
diſuꝫ latronē tulit. Et ne quis ſeraꝫ ali/
qn̄ putaret pn̄iaꝫ fecit homicidiȷ̄ penaꝫ
martyriū. De pe. di. i. Importuna. Hinc
⁊ Julius papa. Vera cōfeſſio in vltimo
eē pōt: ſicut latro vnius momēti pn̄ia
meruit eē in paradiſo in hoꝛa vltime cō
feſſionis. xxvi. q. vi. Si pſbyter. Auguſt.
Qui prius a peccatis relinqtur ꝙ ipſe
relinquat ea: nō libere ſed quaſi neceſſi/
tate ꝯdēnat. Lꝫ enim latro veniam me/
ruiſſet in fine de omni crimine: nō tn̄ de/
dit baptizatis peccādi ⁊ ꝑſeuerandi au
ctoꝛitatē. Tūc eniꝫ primū baptizatus ē
ſcꝫ baptiſmo flaminis: q: tūc primuꝫ in
cruce xp̄m ꝯfeſſus eſt. De peni. diſti. vii.
Nullus. Sed vere mirabilis fuit deuo/
tio ⁊ fides huius latronis. Nullū vide/
rat eū facere miraculū: nō predicātē: nō
turbis circūdatū eius doctrinā ſitienti/
bus ſed crucifixū cū eo. Omneſqꝫ maio/
res. ſ. ꝑncipes ſacerdotū ⁊ milites ⁊ do/
ctores legis eū ſubſannātes ⁊ exproꝛbā/
tes: ⁊ ſociū ſuum in idipm facientē ⁊ ta/
mē venerat vt deū ſua delicta ꝯfitēs: ſo/
cium icrepās: ⁊ omnes ei iniuriātes: nō
veritus ſeuitiā iudeoꝝ: ſeqꝫ ei humiliter
recōmendās ⁊ dicens: Memēto mei ⁊c̄.
Petrus apoſtolus ⁊ ceteri negāt: ⁊ po/
puli deridēt. ⁊ ipſe ipm cōmendat: ipm
regē fatet: ſe ſibi cōmendās. Jeſus autē
vt oblitus ſuarum penarū ipm cōfortat
de ſua ꝯuerſione ⁊ fide: ꝑmittens ei pre/
miū maximū. Hodie iquit mecuꝫ ⁊c̄. Et
de tāto laboꝛe ſue paſſionis qđ erat ſuffi
ciens preciū redēptiōis omniū. Nō ſolū
huius mūdi: ſed ⁊ mille ſi eēnt: ieſus nō
vidēs nunc ſeq fructū niſi cōuerſionis
vnius latronis: nec hūc minimū deſpi/
cit ſed ⁊ ipm colligit. Stabat autē iuxta
crucē mater ieſu ⁊ ſoroꝛ matris eius ma
ria cleophe ⁊ maria magdalene. Qđ re/
fert ſolus ioānes de matre ieſu ⁊ ipſo io
anne. Stabat doloꝛe anxiata: amaritu/
dine vulnerata: mente autē ⁊ intellectu
erecta ⁊ firmata in dei volūtate: quā ſcie
bat eē vt filius ſuus pateret pro redem/
ptiōe humani generis. Et cum oēs diſci/
puli ⁊ diſcipule cecidiſſent a fide ſue di/
uinitatis: ipſa ſola ſtabat in fide firma.
Et q: ſciebat ipm q patiebat eē dei filiū
inde maxime dolebat ꝙ tāta offenſa deo
facta. Et ſicut nulla mater vnꝙ̄ tātuꝫ di/
lexit filiū ſuum. Tū non ſolū q: vnigeni
tū: ſed q: ex ſe totū ſine patre generatū.
Tū q: optimū ⁊ ſanctiſſimū. Tū q: verū
deum: ita nulla mater vnꝙ̄ doloꝛē tātuꝫ
habuit de moꝛte filiȷ̄. Tūc fuit īpleta ꝓ/
phetia Symeonis dicētis: Tuam ipſius
animā ꝑtranſibit gladius: ipſi⁹. ſ. paſſio/
nis. Vn̄ doloꝛes quos alie mulieres ſu/
ſtinēt in partu: ſibi reſeruate fuerunt in
paſſione filiȷ̄: vt ꝯgruere ſibi poſſet illō
Pſal. Ibi doloꝛes vt ꝑturiētis. Nec vn/
ꝙ̄ aliqs martyr ſuſtinuit tātaꝫ penā in
ſuis toꝛmētis: ſicut virgo Maria iuxta
crucē filiȷ̄. Unde ⁊ pluſꝙ̄ martyr fuit vt
ait Hiero. Cū ergo vidiſſet ieſus matrē
ne videret eius oblitus: in hoc oſtēdēs
pietatē quā debēt filiȷ̄ exhibere parenti/
bus ⁊ ꝓuidere ꝓpoſſe cū ab eis diſcedūt
dixit matri ſue. Mulier ecce filius tu⁹.
Dicere noluit mater: ne ſic nominando
magis vulneraret doloꝛe coꝛ eius. Sed
mulier exꝓmēs ſexū: nō virginitatis viola
tōeꝫ. Ecce filius tuus. q. d. hūanitas illa
que cernit eſt filius tuus. q. d. humani/
tas per moꝛtem: ne ſola remaneas: ecce
Joannes erit filius tuus ꝓ me. Ipſe vir
go ⁊ virginē ſociabit. Nā tunc creditur

moꝛtuuꝫ fuiſſe ſponſuꝫ eius ioſeph: alr̄
non alteri eam ꝯmēdaſſet ꝙ ſponſo ſuo
ſi viuerēt: vt dr̄. xxvii. q. ii. Deinde dicit diſci
pulo. ſ. Joāni. lꝫ nō ſe noiet ſicut nec ali
bi cuꝫ de ſe loquit. Ecce mater tua. i. ha
beas eam ꝯmēdataꝫ vt matreꝫ. The/
ſaurum maximū quē in terra relinquo:
nulli alteri ꝙ tibi pre ceteris dilecto re/
linquo. Ecce mater tua. Et ex illa hoꝛa
accepit eam. ſ. Joānes in ſuā. ſ. matrem
vel curaꝫ. Incōparabilis certe iſta ꝑmu
tatio: qua dat marie diſcipulus ꝓ magi
ſtro: ſeruus pro dn̄o: riuulus ꝓ ſapiētie
fonte: nepos pro filio: creatura ꝓ creato
re. Et tn̄ acqeuit humiliter qđ filius in/
ſtituit. A ſexta autem hoꝛa vſqꝫ in nonā
vt referūt euangeliſte oēs: tenebre facte
ſunt ſuper vniuerſā terrā ſole. ſ. patiēte
eclypſim qđ naturaliter eē non potuit.
Nā eclypſis naturalis accidit ex iterpo/
ſitione lune iter ſoleꝫ ⁊ nos: cū eſt ſuper
noſtrū hemiſperiū ſol ipſe in curſu ſuo.
Tūc autē cū eēt luna qntadecima pꝛimi
menſis: q: ſcđm legē tunc ichoabat feſtū
azimoꝛuꝫ directe ex oppoſito erat luna
ad ſolē. Unde cum tūc ſol eēt hoꝛa ſexta
diei i medio hemiſperiȷ̄ noſtri. luna erat
in medio hemiſperiȷ̄ qđ eſt īfra nos ſeu
ſubtus nos. Unde nō poterat naturali/
ter eē eclypſis. Qđ cernens Dionyſius
ariopagita maximus philoſophus cuꝫ
tūc eēt in egypto qn̄ facta ē iſta eclypſis:
ꝑpendēs nō eē naturalē ingt. Aut deus
nature patitur aut totius mūdi machi/
na cito diſſoluet. ſecūdū autē nō accidit
adhuc: ſed bene pꝛimū īpletū eſt: q: ieſus
deus verus ⁊ homo paſſus eſt. Et tūc ab
athenienſibus fabricatū eſt altare in vene
ratione illius qui tūc paſſus eſt: intitulā
tes illud altare ignoto deo. Ubi etiam
alie eclypſatōes ſolis non durāt per ho/
ram: hec permāſit per tres hoꝛas. Ad lit
terā tanta erat iniqtas ⁊ crudelitas iu/
deoꝛum vt ipſe ſol quaſi non ferēs tātaꝫ
iniuriā ſui creatoꝛis ſe ſubtraheret radi
os ſuos ab eis ⁊ quaſi compatiēs moꝛti
eius tenebris vt nigro indueret. Spiri/
tualiter. Tātus fuit doloꝛ huius paſſio/
nis: vt ſol intelligētie noſtre eclypſetur
⁊ obſcuretur ad intelligētiam eius: nec
plene capere poteſt. Et ex imenſitate hu
ius doloꝛis clamauit magna voce ſcđm
Matth. ⁊ Marcū: Hely hely ⁊c̄. i. deus
meus deus meus vt quid dereliqſti me.
Que verba ſunt ſumpta oꝛiginaliter ex
Pſalmo. xxi. vbi dauid loquitur in per/
ſona xp̄i totū illum pſalmuꝫ de ſua paſ/
ſione. dixit enim. Deus meus reſpice in
me: quare me dereliquiſti longe a ſalute
mea: coꝛporali ſcꝫ faciunt me eē verba
delictoꝛū meoꝛuꝫ. Appellat autē delicta
ſua peccata mēbꝛoꝛuꝫ ſuoꝛum. i. humani
generis pro quibus patiebat. Dicit autē
ſe derelictū a deo: non quia diuinitas fo
ret ſeparata ab humanitate: q: nunquaꝫ
eam deſeruit poſtꝙ̄ aſſumpſit: ſed quia
ſubtraxerat potentiā ſuam non īpediē/
do illos ab illo opere ⁊ non liberādo eū
de manibus eoꝛū: ſed permittēdo facere
que eis placebāt erga ipſum. Uel etiaꝫ
dicit ſe derelictū a deo: eo ꝙ pars intel/
lectiua que etiā tunc fruebatur deo cuꝫ
ſūmo gaudio: nihil refrigeriȷ̄ ⁊ ꝯſolatio
nis influebat in ſenſitiuā. Et cū ex maxi
mis doloꝛibus eēt anxiatus ⁊ deſicca/
tus in ſpiritibus. Dixit quintū verbum
vt refert ſolus Joānes. Sitio. Sitiebat
autē non ſolū coꝛpoꝛaliter ſed ⁊ mētali/
ter ſūme cupiēs fructum ſue paſſionis
ad omnes extēdi: ac etiam virtutē eius
cōmunicari omnibus martyribus ⁊ ad
uerſa patiētibus ꝓ eo: vt merito ipſius
paſſionis patientes ⁊ foꝛtes redderent.
Et vt ait apoſtolus ad Heb. Orans cum
lachꝛymis. ſ. ieſus in cruce ⁊ clamoꝛe va
lido exauditus ē ꝓ ſua reuerētia: vt om
nes qui deuote ſuſcipiunt ſacramēta in
quibus virtus paſſionis remāſit ſaluteꝫ
cōſequatur. Cum aūt ſic clamaſſet: qui/
dam qui poꝛtabat vas plenū vino ace/
toſo qđ dicit felle vel mirra mixto ama/
riſſimo: itingēs ſpōgiam iplcuit liquoꝛe
illo amariſſimo. ⁊ īpoſita ſpongia cala/
mo de yſopo appoſuit oꝛi eius ad biben
dum. Quidā aliȷ̄ ex romanis miniſtris
qui non itelligebēt ydioma hebreū cum
audiſſent ieſuꝫ prius clamaſſe: hely hely
⁊c̄. Dicebāt illi qui offerebat ſpōgiaꝫ ad
bibēdum. Helyā vocat iſte. Sine ſi foꝛte
veniat helyas ad depōnēduꝫ eum. Sed
ieſus cū guſtaſſet noluit bibere propter
amaritudinē. Et īpleta ē ꝓphetia dauid

dicẽtis i pſona eius:Dederũt in eſcã me
am fel:⁊ in ſiti mea potauerũt me aceto.
Solebat iudei qũ aliq illa morte cõdẽ/
nabant portare vas optimi vini ad con
fortandũ.Sed nũc ad magis affligẽdũ
dederũt vinũ acetoſum felle mixtum in
quo ſignabant malitiaȝ ſuaȝ. populus
enim ille erat vt ſpongia vacua virtuti/
bus:cauernoſa ſimulationibus. plena
aceto frigide malitie.vbi prius in patri
bus fuerat vinum bonũ charitatis:⁊ mi
xto felle amariſſimo odij ⁊ inuidie. Et
iõ ieſus noluit bibẽ.i.incorpari in eccle
ſia ſua talem pplm:ſed abiecit a ſe.Cuȝ
ergo accepiſſet acetũ non quidẽ bibẽdo
ſȝ guſtãdo dixit:teſte ſolo Joãne.Cõſu/
matũ ẽ ſextũ verbũ.i.adimpletũ qd̃ pre/
nũciatum ⁊ figuratũ ẽ de mea paſſione.
Vñ ⁊ pcedẽtibus diebus cũ p̃dixit paſ/
ſionẽ ſuam aplis: dixerat: Ecce aſcẽdi/
mus hieroſolimã:⁊ conſumabunt oĩa q̃
ſcripta ſunt de filio hoĩs.Cum ergo ſci/
ret omnia impleta.dixit:Cõſumatũ eſt.
Et omnia illa ſacrificia in lege manda/
ta ⁊ multa alia cerimonialia hanc paſ/
ſionem figurabant.Jõ illis impletis om
nia illa ceſſauerũt ⁊ v̄tute caruerũt. Et
iõ dixit cõſumatũ ẽ verum ⁊ ſignatũ ſa/
crificiũ.Jn omnibus alijs ſenſibus i cru
ce fuerat afflictus.Jn tactu manibus ⁊
pedibus in quibus maxime viget clauis
cõfixis. Viſus videndo irriſiões iudeo
rum ⁊ crudelitates. Auditus: audiẽdo
cõtumelias ipſoꝝ ⁊ blaſphemias. Odo
ratus ſentiendo fetores cadauerũ que i
illo loco erant.Reſtabat ſolus guſtus il
leſus i cruce.Reliquũ corpus totũ erat
cruciatum ⁊ fractũ per flagella ⁊ coro/
nationem.Quia igitur primus adã cuȝ
mortificauit totum genus humanũ vi/
ſu offendit aſpiciendo lignum ſeu fru/
ctum eius quod erat pulchruȝ viſu. Et
veriſimile ẽ ꝙ odoriferũ erat ſentiẽs ol
factu.Auditu audiens verba ſerpẽtis
in iniuriam dei.Tactu quoqȝ cum tulit
de pomo vetito.Guſtu:cum ſenſit come/
dendo ſuauitatem cibi. Per quos ſen/
ſus velut per portas peccatuȝ intrauit
in mundum:decuit multiformis prodi/
toris diaboli ars vt artem falleret:⁊ me
delam ferret inde hoſtis hoſtis vnde le
ſerat.Jõ guſtata amaritudine potꝰ ait
Conſumatũ eſt.i.impleta ſolutio debiti
humani generis.Jnſuper ⁊ matrimoni
um contractum inter xp̄m ⁊ eccleſiam
initiatũ in patriarchis ⁊ pphetis.p pro/
miſſiones etiam iuratas:ratificatum in
eius incarnatione in cruce.per cuiꝰ vir/
tutem eccleſia mundata vincta eſt xpo:
conſumatũ ẽ.Et ibi oſtenſa ẽ maxie ple/
nitudo ſue ad nos dilectionis:que eſt fi/
nis oĩs cõſumationis ſcd̃m pſal.¶ De/
mũ inclinato capite dicens:Pater i ma
nus tuas comendo ſpũm meũ.Quod fu
it ſeptimũ ⁊ vltimũ verbum:vt teſtat ſo
lus Lucas.Tradidit ſpũm.i.animã ſuã
que tunc ſeparata a corpore eſt ⁊ ſociata
deitate.ad limbum patrũ deſcendit.Co
mendo inquit in manus tue poteſtatis:
ad carnem reaſſumendã. Jn manus tue
miſericordie ⁊ benignitatis ad viſitãdũ
animas que erant in penis tenebraꝝ.Jn
manus tue voluntatis:vt ſemper tibi ſo
ca deſeruiat. Et hoc quidem verbũ ſum
ptum ex p̃s.vbi ait. Jn manus tuas co/
mẽdo ſpũm meũ redemiſti me dñe deus
veritatis.Quod ſic videt exponendũ.
O dñe qui es deus actor veritatis:tunc
redemiſti.ſ.morte tua qua dixiſti:Jn ma
nus tuas commendo ſpiritum meũ:re/
demiſti me domine deus veritatis. Ver
bo igitur predicto terminato cũ valido
clamore emiſſo ⁊ inclinato capite xp̄s
mundi redemptor emiſit ſpiritum.Su/
per quo Ber.ait.O bone ieſu quid tibi c
morti:nos peccauimus ⁊ tu luis:nos de
bemus ⁊ tu ſoluis:nobis debebant fla/
gella ⁊ afflictiones eterne:⁊ tu p nobis
traditus flagellari voluiſti:vt nos a fla/
gellis eternis miſericorditer liberares.
Eternam demerueramus mortem:⁊ tu
p nobis mori dignatus es. Hec ille. Et
tunc impleta ẽ pphetia Yſa.liij.dicẽtis
qui tradidit aiam ſuam in morte ⁊ cum
ſceleratis deputatus eſt:⁊ ipſe peccata
multorum tulit.Si quis igitur a virgie
glorioſa quereret.Quo abijt dilectꝰ tu/
us:vtiqȝ reſpondere poterit quod abi/
it.Ad ſententie mortis in crucis pati/
bulo executionem.

Sexto et vltimo abijt

dilectus virginis Marie ad ſui corpo/
ris i alieno monumento repoſitionem.
Nam ſpiritu chriſti a ſuo corpore emiſ/
ſo.tunc omnia inſenſibilia viſa ſunt cõ/
pati ⁊ dolere de morte dñi ſui. Nã terra
mota ẽ petre ſciſſe ſunt. Velum templi
quod erat ante ſancta ſanctorum: diui/
ſum ẽ a ſummo vſqȝ deorſum:vt pateret
ſancta ſanctorũ ſignãs regnũ celeſte pri
us nobis clauſum iam reſeratum. Te/
nebre facte ſunt ſuper vniuerſam terraȝ
monumẽta aperta ſunt.Et vt ait Mat
theus.per preoccupationẽ tamen mul/
ta corpora ſanctorum ſurrexerunt: qd̃
vtiqȝ fuit factum non tũc ſed xp̄o reſur/
gente.Et venerũt in hieruſalẽ ⁊ appa/
ruerunt multis:referentes (vt pie credi
põt) de diuinitate chriſti ⁊ redemptõne
humani generis facta per eius paſſiõeȝ
⁊ de viſitatõe patrum in limbo.Multi
aũt ex ſimplicioribus iudeis vel gentili
bus videntes huiuſmodi ſigna compũ
cti ſunt.Et reuertentes ad penitentiam
percutiebant pectora ſua.cõfitentes.ſ.pec
catum ſuum qd̃ cõmiſerant in coopãdo
paſſioni chriſti dicentes:Vere hic homo
iuſtus erat.Centurio aũt qui miſſus fue
rat a pilato ad exequendam iuſticiam:
⁊ ipſe compunctus dicebat. Vere filius
dei erat iſte. Cum autem ſero fieret: ne
corpora illa remanerent in crucibus die
ſequenti ſabbati qui erat ſolemnior inter
dies illius feſti.⁊ ſic videret feſtum de/
honorari:acceſſerunt ad pilatum iudei
poſtulantes vt poſſent eos qui in cruce
erant crurifragio occidere ⁊ inde deponẽ
Quod cũ cõceſſiſſet ei pilatus:venerunt
miniſtri eius.Et cum adhuc latrones i
cruce viuerent:fregerunt crura eoꝝ.Ex
qua cõfractione oſſium ex vehemẽtia do
loris mortui ſunt.Ex quibus anima eiꝰ
qui erat a dextris:qui vulgariter dicit
nuncupatus.Diſmas:deſcendẽs ad lim
bũ patrum fuit ſubito glorificata ex vi/
ſione diuine eſſentie cui vnita erat xp̄i
anima:⁊ ſic habuit paradiſum ſibi pmiſ/
ſum.Alter latro dictus Geſmas impeni
tens mortuus:deſcendat ad locuȝ dãna
torum.Jn quibus duobus latronibus
figurati ſunt omnes homines electi ⁊ re
probi.Omnes enim furati fuimus i pri/
mis parentibus ſcd̃m virtutẽ ſeminalem
exiſtentes diuinitatẽ quãtũ i eis fuit cũ
eis dictuȝ fuit a ſerpẽte.Eritis ſicut dij.
Hoc affectantes voluerũt ait Aug. rape
diuinitatẽ ⁊ pdiderunt felicitatem. Et
ppter iſtam rapinam omnes dãnatur
ad crucem ⁊ penalitatem huius vite ⁊
mortem. Sed cum hac differentia:quia
reprobi patiuntur crucẽ ſuarum penaꝝ
ſed ſine fructu ſalutis:quia non eos pe
nitet:neqȝ ſe recognoſcunt:ſed deũ vita
ſua blaſphemant:⁊ ideo dãnantur.Ele
cti aũt cõfitentes peccata ſua ⁊ ſe deo hu
miliantes:ad gloriam perueniunt:nõ vir/
tute ſua ſed miſericordia xp̄i virtute paſ
ſionis eius.Qui vt ſerpens eneus.i.ſine
veneno peccati:ſed carneȝ ſimilẽ nobis
peccatoribus hĩs ſuſpenſus fuit i ligno
crucis:ppter debitũ furti nr̃i ſoluendũ
Juxta illud p̃s.lxviij.Que nõ rapui (in
quit ieſus) tũc exoluebã.ſ.in cruce.Vñ
apls ad Phil.ij.Cum in forma dei eſſet
ſ.ieſus.i.verus deus:non rapinaȝ arbi/
tratus ẽ eſſe ſe equalem deo.ſ.ipſe iquã/
tũ hõ ſicut primi parẽtes:ſȝ ſemetipȝ exi
naniuit factus obediens vſqȝ ad mortẽ:
mortẽ autẽ crucis.Cũ aũt veniſſent ad ie
ſum videtes eũ mortuum: non eius cru/
ra fregerunt vt impleret ſcriptura in/
quit Joãnes que habetur Exodi.xij.de
agno eius figuratiuo.Os non cõminue/
tis ex eo.ſed vnus militum illoꝝ genti/
lium lancea ſua directa contra latꝰ eius
tranſfixit magnuȝ vulnus infigens:⁊ cõ
tinuo ex latẽ eius exiuit ſanguis ⁊ aqua
vt teſtatur Joãnes ſolus.impleta ẽ illa
pphetia zacha.xij.Videbũt in quẽ trãſ
fixerunt.Hic dictus ẽ longinus qui po/
ſtea cõuerſus ad fidẽ martyriuȝ pro xp̄o
ſuſtinuit.Dicunt etiaȝ aliqui ꝙ cũ eſſet
cecutiens.i.parum vel nihil videret: ex
ſtilla ſanguinis tangẽte oculos eius:ſu/
bito perfecte vidit. Ex his etiaȝ oſtenſa
eſt vera humanitas chriſti nobis ſimilis
Vñ ⁊.i.Joan.v.dicitur .Tres ſunt qui
teſtimoniuȝ dant in terra ſcilicet de xp̄i
humanitate vera homo autem de terra
originaliter.Spiritus:aqua ⁊ ſanguis.
quod chriſtus habuerit ſpiritum ideſt

aiaꝫ pꝫ:qꝛ inclinato capite vt dictū ē tra
dit ſpūm.ſ.deo cōmēdās ipꝫ ſpūꝫ.i.aiaꝫ
ſuā. Aqua aūt ꝛ ſanguis que exierūt de
latere.qui ſunt duo humores in corpore
nr̄o magis noti ꝛ copioſi oñderūt corp⁹
ſuū verꝫ eē nō fantaſticū:qꝛ tale nō habꝫ
ſanguinē neqꝫ aquā. Et ſpūaliter ſignat
ſacra eccle:eo ꝙ virtutē hūt ex paſſione
xp̄i. Nā baptiſmus q̄ ē primum ſacroꝝ ꝛ
maximū in effectu ſignaꝰ in aqua. Eu/
chariſtia q̄ ē vltimū ꝛ finis alioꝝ ſacra/
mētoꝝ ꝛ maximū in eē:innuiꝰ in ſanguie.
Unde Chry. Ut hinc ſumūt initiū ſacra
celeſtia:vide vt ſicut a xp̄i coſta bibitur⁹
accedas.ſ.ad ipſa. Quidā aūt ex iudeis
nobilis decurio ꝛ diues ab arimathia ci
uitate oriūdus.i.ramatha diſcipulus ie
ſu:qui nō cōſenſerat actibus ꝛ cōſilio iu
deoꝝ de morte ieſu:ſꝫ cōtradixerat poti
us. Hic acceſſit ad pilatū ꝛ petijt ſibi da
ri corpus ieſu.vt.ſ.deponē poſſꝫ de cru
ce ꝛ ſepelire. Pilatus aūt miratus ꝙ ita
cito obijſſꝫ:accerſito centurione q execu
tor fuerat iuſticie ſi res ita ſe hēret.ꝯper
to hoc eē dedit illi licētiā deponēdi. Uñ
veniēs cum nichodemo legiſperito qui
diſcipulus occultus erat ieſu ꝛ ad eum
nocte venerat ꝑ informatōe ſui circa eū
Depoſuerūt eū de cruce clauis euulſis.
Quis aūt hēre dubiū pōt quin mr̄ corp⁹
eius depoſitū ſuſcepit in gremio ſuo in
brachijs ſuis:ꝛ nūc caput ſpinis pforatū
nūc manus ſanctiſſimas quaꝝ tactu in
firmi ſanati fuerant aſpiciens clauis p/
foſſas.nūc pedes qui quotidie diſcurre/
bant ad querēdaꝫ hoīum ſalutē.nūc la/
tus lācea aptū copioſiſſimis lachrymis
pfundebat. Sꝫ ꝛ maria magdalena ad
cuius pedes remiſſionē peccatoꝝ accepe
rat.nō oblita bñficij magiſtri ſui illos la
chrymis irrigabat.ꝛ alie marie ꝛ diſci/
pule ieſu. Et qḋ dicit Luc.ſtabant a lōge
noti eius ꝛ mulieres ꝛc̄.priuſquā in cru
ce pateret locū habuit. A pricipio qdem
ſtabat iuxta crucē mr̄ ieſu ꝛ ioānes. ſed
poſt verbū ad eā.ecce filius tuus ꝛc̄.mul
titudine ſuccreſcēte elongati fuerunt a
cruce mr̄ ꝛ alij noti. Demū qꝛ nox appro
pinquabat ioſeph ꝛ nichodemus afferē
tes myrrhe ꝛ aloe mixturas libras cētū
ad cōdiēdū corpus ieſu.qḋ ſeruabat in

corpibus hoīum nobiliū ad pſeruandū
a corruptiōe:inuoluētes corpus ipſm in
ſyndone mūda.i.lintheaminibus ꝛ ſu
dario poſito ſup faciē eius ſcḋm morem
iudeoꝝ.poſuerūt eū in monumēto no
uo ipſius ioſeph i petra exciſo i quo nō/
dum quiſquā poſitus fuerat.qḋ monu/
mētū erat in quadā ſpelūcha cuiuſdaꝫ
horti iuxta montē caluarie vbi crucifi/
xus fuerat.ꝙ alij euangeliſte narrāt ſo/
lum de ioſeph nō ē cōtrariū ei qḋ dic io
annes ꝛ de nichodemo. Sꝫ qḋ illa tacue
runt iſte expſſit ait Aug. Et qḋ alij dicūt
de ſyndone ioānes de lintheis ſcripſit.
Qualiter aūt corpus xp̄i ſepulture da/
tum fuerit pie ſic poſſumus cōtemplari
Dū ioſeph ꝛ nichodemus vellēt eū in ſe/
pulchro ponē poſtulabat meſtiſſima mr̄
ſepeliri cū illo. Amplexabaꝰ filiū ſuū in
explicabili amoris dulcedine deoſculās
illū ꝛ dicēs teſte. Aug. in li. de paſſiōe do
mini. Quid feciſti inqt fili chariſſime q/
re te iudei crucifixerūt.ꝛ cā mortis tue.
cōmiſiſti ne ſcelus vt tali morte pires.
non fili nō.ſꝫ ſic nos redimē dignatus
es ꝛ mō te mortuū in gremio teneo.vbi
ē gaudiū illud indicibile qḋ i tua natiui
tate habui.dic fili chariſſime. dic amor
vnice.vita aīe mee.ſingulare gaudium.
vnicū ſolatiū quare me ſic in dolore pe
mittis.cur tam lōge factus es a me.mi
nate tu mihi pr̄.tu mihi ſponſus.tu mi
hi filius.tu mihi oīa eras. Nūc orbor pa
tre.viduor ſponſo.deſolor ple. quid fa/
ciam.quo vadā.quo me vertaꝫ dulciſſi/
me.qs mihi ſolatiū pſtabit. O fili mi q̄
dura ꝛ amara ē tibi humani generis re
dēptio ꝑ qua tn̄ patri ꝛ tibi grās ago.
Hec Augu.in forma. Tādē nichodemo
ꝛ ioſeph ceteriſqꝫ q aderāt volētib⁹ cor
pus xp̄i de manibus virgis auferre ꝛ ſe
pulture tradē dicebat illud qḋ cantat
eccl̄ia:Tollētibus occiſum vobis grās
agam.ſuſtinete modicū vt natū meū tā
gam. Cōplectar nūc filiū deoſculer ꝛ plā
gam illū ſaltē mortuū amplexibus con/
ſtringam. Et illud Job.xix. Miſeremi/
ni mei miſeremini mei ſaltē vos amici
mei. Illum adhuc paululum relinquite
mihi vt faciē eius ſubtracto velamine va
leā cōtēplari vt vidēdo aliquātulū poſ/

ſim ꝯſolari. Poniꝰ tandē dñs in ſepul/
chro ac reuoluiꝰ lapis ſuper illud.lapi/
dem ſepulchri maria āplectiꝰ ꝛ deoſcu/
latur ac madefacit irriguo lachrymarū
fonte meſtiſſima mr̄ ac genuflēctēs ꝛ fili
um adorans oi corde ꝛ qua potuit voce
filiū benedixit. O quis enarrare valeret
magdalene gemitus ꝛ ſingultus:ac cor
dis dolorē cum extinctum cernebat ꝛ in
ſepulchro ponebat quē diligebat anima
ſua. Cū aūt in his diutius moraret me/
ſtiſſima mater vſqꝫ ad completorij ho/
ram. Acceſſit ioānes cui eam cōmenda/
uerat xp̄s lugēſqꝫ ꝛ ipſe multū.non enim
poterat ſe cōtinere leuauit eā lugenteꝫ.
nam cruciata gemitibus.fatigata dolo
ribus.afflicta ploratibus.pedibus ſtare
nequibat. Attēde aīa mea q̄ dure iacula
tionis aſpectus maternus cōtuitus pre
bet quādo a ſepulchro filij doloroſe auul
ſa pallens facie aſperſa ſanguine cum
anhelοſis ſuſpirijs ꝛ gemitibus interru
ptis ac fletibus lachrymoſis verſus ciui
tatem reduciꝰ adiuta manibus fideliuꝫ
mulierū vertebat ſe ſepius meſta mater
dū tardo greſſu rediret hieruſalē ꝛ locū
in quo extinctū filium reliquerat ꝑſpi/
ciens gemitus renouat. Interim cū por
te ciuitatis appropinquaret forte,pcurā
tibus ſororibus mr̄is dei portata ſūt ve/
ſtimenta ꝛ capitis vela noue ꝛ meſte vi/
duitatis.que illam induerūt:ꝛ caput ei⁹
velauerūt. Cū aūt hora iam tarda ingre
deretur hierl̄ꝫ ploratibus cunctis femi
ne multe ſentiētes ploratus.accurrētes
pietate more ſup tam afflicte mr̄is dolo
re:ad luctū cōuertebanꝰ amaꝝ.ꝛ illaruꝫ
quedā ſequētes eaꝫ cū illa vberrime plo
rabant. Tā pie plorabat ꝛ tā amare do/
lebat beata virgo ꝙ vix poterat cōtine/
re lachrymas quicūqꝫ videbat vel ſentie
bat eam.fiebat luctus quocūqꝫ trāſibat.
plorabat ipſa.plorabant ꝛ ābulantes cuꝫ
ea. plorabant multe venientes obuiam
ei.ſic tandē deduciꝰ a plorantibus quo/
uſqꝫ vētum ē ad domū in qua quādoqꝫ
cū filio ſuo reſidere ſolebat.quam cū in
greſſa eēt rememorans loca domus in q
bus cū ea fuerit cōuerſatus filius ſuus
renouabat ploratus ꝛ vlulatus lachry/
mabiliter dicens:Heu me dolenteꝫ: vbi

eſt nunc filius meus dilectus. vbi amor
meus.vbi honor meus.vbi ē lumē ocu/
lorū meorū.vbi corona capitis mei. vbi
es tu gaudiū cordis mei.vbi es vita mea
vbi es affectus meus.vbi ſolatiū meuꝫ.
vbi ſpes aīe mee ieſu fili mi. O fili mi ie/
ſu. O amor meus ieſu. O ſpes mea ieſu.
Nec erat qui eaꝫ cōſolari poſſet ex oib⁹
caris eius.ſicqꝫ impleta ē figura Thob.
x.vbi diciꝰ. Flebat igiꝰ mater eius irre/
mediabilibus lachrymis atqꝫ dicebat.
Heu me fili mi. Accedētes aūt principes
ſacerdotū ꝛ phariſei ad pilatū dixerunt
Dñe recordati ſumus ꝙ ſeductor ille ad
huc viuēs dixit.poſt tres dies reſurgaꝫ.
Iube ergo cuſtodiri ſepulchrū vſqꝫ ad
diem tertiū ne forte veniant diſcipuli ei⁹
nocte ꝛ furenꝰ eū:ꝛ dicant plebi. ſurre/
xit a mortuis.ꝛ erit error nouiſſim⁹ pe/
ior priore. Quibus ait pilatus. Habetis
cuſtodiam. Ite ꝛ cuſtodite ſicut ſcitis.
Illi aūt abeūtes ſignauerūt lapidē.ſ.cū
ſigillo ꝛ dimiſerunt ibi cuſtodes vt cu/
ſtodirent ne quis ipſm raperet. Marie aūt
ſorores matris ieſu cū magdalena poſt/
quā corpus eius fuit in ſepulchro collo/
catū vt dictum eſt.qḋ ſemp erat deitati
vnitū.illo ſero emerūt aromata precio/
ſa ꝛ cōpoſuerunt vnctionē precioſaꝫ vt
vngerent poſtea corpus ieſu tāquā ho/
minis ſanctiſſimi ad ipꝫ conſeruanduꝫ
nō credētes eū deū eē. Et ſabbato quidē
ſequēti quo corpus xp̄i iacuit in ſepul/
chro ſiluerunt ꝑpter ſolēnitatē ſabbati
expectantes dñicū diē in quo quid fece/
rint ipſa die dño fauente declarabiꝰ. Si
ergo queraꝰ a virgīe glorioſa. Quo abi/
it dilectus tuus. Reſpōdere poterit ad
ſui corporis in alieno monumento re/
poſitioneꝫ.

¶ Finit ſermo de paſſione.

¶ Incipit ſermo de planctu beate Ma-
rie virginis.

Tabat iuxta
crucē mat̄ ieſu. Joan.
xix. Tāta ē pietas hu
ius virgis matris. nō
ſolū erga filiū natura
liter iuxta cuius cru-
cem ſtabat. ſed ⁊ erga
filios ſuos adoptōis: tanta facultas ipe
trandi quod velit apud deū patrem vt
ſermocinātes quiq; nutrices populorū
non aliūde confidāt lac doctrine p eos
propinādum niſi meritis eius ⁊ pcibus
pcuratū. Ad quod efficiēdum cythara
dulciſone ſalutatōis ad eam vtuntur.
Sed cōſuetudo eccleſie cum de paſſiōe
filij eius ieſu eſt ſermo: pdicāti dicere vi-
detur illud qđ heliſeus ppheta ait gie-
zi diſcipulo ſuo de ſunamite morte vni-
geniti ſui deploranti. iiij. Regū. iiij. ſ. di-
mitte eā. anima enim eius in amaritudi
ne eſt. quaſi diceret nō ſalutes. Nam cy-
thara illa angelice ſalutatōis in luctuz
verſa apparet. nā quomodo aue ei dices
ab a qđ eſt ſine ⁊ ve deriuatū que dolori-
bus plena eſt vt dicere valeat illud Mi
chee. vij. ve anime q: defecit timoratus a
terra filius meus quē impleuit ſpiritus
timoris dn̄i. Mariam apte nuncupare
nō poſſumus pꝛut domina vel illumina
trix iterpretat̄: cum ſatis obſcura quaſi
luna eclypſata ieniat̄. Nolite ergo vo
care me noemi. i. pulchrā: ſed vocate me
mara. i. amarā: q: amaritudine repleuit
me dominus. dicere pōt cum illa noemi
que de felicitate ad infortuniū deuene-
rat ruth nō gratia plena ſed vacua iudi
cor hodie. flectā enim genua mea ad pa-
trem domini mei ieſu vt miſereatur filij
cōmunis ⁊ me nō audit. deprecor ieſum
filiū vt ſuis verbis mellifluis me ꝯſolet̄
mihi nō loquitur niſi illud. Ecce filius
tuus. qđ verbū vt gladius pertrāſit ani
maz meā cum pro magiſtro ⁊ filio mihi
dat̄ diſcipulus: iudeis ſupplicio vt amo-
do filio meo compatiātur ⁊ ipſi cōtume
lias ⁊ ſubſannationes adiūgunt. mortē
inuoco vt poſt filiū non ſuperſtes rema-
neaz ⁊ fugit a me. iuxta crucem ſita ad
ipſaz clamo flecte ramos arbor alta ten-
ſa laxa viſcera vt deoſculer filiū meum
⁊ rigida ⁊ imobilis perſeuerat. diis tecū
vtiq; in me vſq; diis filius fuit mecū me
confortās me reficiēs ⁊ ego tecū ipſū ſe
quens verba eius dulciora ſup mel ſa-
uuz audiēs miracula eius vidēs: ⁊ glo-
riam dei ex eius opibus magnificari p-
ſpiciēs: nūc autē me reliquit animā cor-
pore egredientē patri recōmēdans. Be-
nedictā me in mulieribus angelus dixit
que nunc infelicior cūctis mulierib⁹ in-
uenior. Nā que mater vnq̄ fuit que in p-
ſentia filij ꝯſtituta anguſtijs ⁊ afflictōi-
bus circūdari nō valuerit vel in aliquo
refrigeriū preſtare. Audio eū ad mortē
vſq; ſitientē ex maximis penis nec potū
aque frigide porrigere valeo: ſed video
ſpongiā aceto plenaz ⁊ felle ad os eius
apponi. Et ſi felix fui ⁊ bñdicta in mulie-
ribus in partu eius nō ſentiēs dolorem:
ſed mihi video reſeruatos ⁊ nūc adau-
ctos quos nulla mater tantū dolorē vnq̄
ſenſit in partu filij ſicut nūc ego in paſ-
ſione xpi. Sed nec martyr aliqs vel alius
qui in ſuis varijs cruciatib⁹ vnq̄ tantā
penā paſſus eſt vt nūc ego. Eſt ⁊ nec bene
dictus fructus ventris mei ieſus cui om-
nes maledicūt iudei ⁊ gētiles. vnus eū
appellat malefactorē: alius ſeditioſum
alter blaſphematorē. multi ambitioſū
regnum vſurpare volentē: reliqui men-
dacem aut ſeductorē vt vermis ⁊ nō ho
mo opprobriū hoīum ⁊ abiectio plebis
eſt effectus. q: ⁊ ſecūdū legē maledictus
omnis qui pēdet in ligno. i. ſtamis. Et
quo ergo in luctū cōuerſa appet cytha-
ra illa angelice ſalutatōis dimitte eā vt
non ſalutes: ſed nihilominus eū iux-
ta crucē maneas: ipſam meditādo ipſaz
adorādo: ipſam ſalutādo: ⁊ eius auxiliū
implorādo ⁊ dicēdo: O crux aue ſpes vni-
ca hoc paſſiōis tēpore: auge pijs iuſtitiā
reiſq; dona veniā. Stabat igit̄ iuxta cru
cez mater ieſu. in qbus verbis tria poſ-
ſunt notari de virgine maria. ¶ Sancti
tatis excellētia icomparabilis. Stabat.
¶ Penalitatis eminētia ieffabilis. iux-
ta crucē. ¶ Propinquitatis attinētia vene
rabilis. mr̄ ieſu. ¶ Quātū ad pmū eſt di
cē. Stabat. Reperimus i ſcripturis ſtare

dici de creatore ⁊ de creatura ſꝫ aliter ⁊
aliter. Nā ſtare de creatore dicitur ppter
imutabilitatē. de creatura aūt ppter vir
tuoſitatem ſiue ſanctitatē. Stat ad iudi
candū dn̄s dicit Yſaias de deo vero: q:
etiam deus ait per Joannez Apoca. iij.
Ego ſto ad oſtiū. i. anime ⁊ pulſo. i. iſpi-
rādo ⁊ illuſtrando intellectū q eſt oſtiū
anime. ſiqs aperuerit mihi iannā hic ac
ceptando: intrabo ad illā per gratiā ce-
nando cum illo ⁊ ipſe mecū precipue de
agno aſſato in cruce igne charitatis refi
ciendo. in his tamē ego ſto ſemper imo-
tus ⁊ inuariabilis. Ego eniz deus q non
mutor dicit ipſe Malach. iij. Creatura
vero ſtare dicit̄ cū iuſte ⁊ ſancte viuit nō
cadēdo in peccata. Unde Eccī. ij. dicit̄:
Sta in iuſtitia ⁊ timore. i. non cadendi
ſecundū illud apoſtoli. Qui ſtat ſcilꝫ in
virtute videat ne cadat. Et Boe. de deo
ait: Stabiliſq; manēs dat cūcta moueri
Stabat ergo beata virgo maria nō iſen-
ſibilitate vel imutabilitate ſed ſanctita-
te. ⁊ hoc tripliciter. ¶ Stabat fide leua-
ta. ¶ Stabat peccato ñ iclinata. ¶ Sta
bat dei voluntati cōformata. ¶ De pmo
dicit apoſtolus Roma. xi. ō quolibet fide
li. Tu fide ſtas. Prima eiz rectitudo mē-
tis eſt vera fides fundamētuz virtutuz.
tempore quidē paſſionis omnes apoſto
li ⁊ diſcipuli xpi qui prius ſtabāt fide ele
uati ad xpm credendū: non ſolū verum
hominē ſed ⁊ verū deum. vnde petrus p
omnibus dixerat. Tu es chriſtus filius
dei viui. Matth. xvi. Omnes pſtrati ſūt
in īfidelitatē. Et ſicut cū captus fuit xps
in horto a iudeis omnes corpore ab eo
fugerūt vt dicunt euāgeliſte: ita ⁊ mente
credentes quidē eum eſſe verū hominez
ſanctū ⁊ iuſtum viruz prophetā in ope-
re ⁊ ſermone; ſed non verū deum cernen
tes paſſionē eius tā ignominioſā. Quā-
uis enim Petrus ⁊ Joannes poſt fugā
reuerſi ſunt ad eūdem poſt magiſtrum
captum. Petrus tamē ſequebat̄ eum a
longe ne agnoſceret̄ vt diſcipulus. qn̄-
imo ⁊ ipſuz cuz iuramēto negauit ſe no
uiſſe. Joānes ⁊ ſi vſq; ad crucez ſequu-
tus. iuxta crucem ſtabat corpore. a lōge
tamen mente: nec ipſe agnoſcens diuini
tatem. Sola beata virgo ſtabat fide ele-
uata ⁊ fixa: de eius diuinitate expectās
indubie ſuam tertia die reſurrectionem
vt merito dicatur maris ſtella a ſtādo. ⁊
lumen fidei mūdo naufrago retinēdo.
In huius ſignū triduano officio domi-
nice paſſionis cum quindecī cādele ac
cenſe firmētur ante altare paulatim ⁊
ſucceſſiue omnes extinguūtur ſola vna
accenſa abſcōditur que poſt officiū om-
nibus profert̄ ad illuminādū. Quinde
cim candele accēſe ſignificāt. xij. apoſto-
los ⁊ tres marias: magdalene: ſalome ⁊
alphei. que pre ceteris cū apoſtolis vide
bātur fide illuſtrate ⁊ firmate. ſed in illo
triduo oēs extincti ſūt lumine fidei dei-
tatis xpi. ſolū in virgine remāſit lumen
fidei occultū. quod poſtea omnibus pa-
tefactū eſt ad omnes ſuo exēplo illumi-
nandū. Et hinc eſt q non acceſſit mane
dn̄ica ſue reſurrectōis ad monumētum
cuz prefatis marijs: non quia minus ar-
deret amore ad filiū: ſꝫ quia expectabat
euz reſuſcitatū ſe viſurā ante oēs. ideo
nō querebat viuentē cū mortuis vt ille.
¶ Quantū ad ſecūduz ſtabat a peccato
nō inclinata nō iacebat nō ſedebat: non
curua erat: ſed ſtabat. iacet quis i pecca-
to per prauā operationē: ſedet p mentis
ꝯſenſionē. inclinat̄ per ſenſualē delecta
tionē. oēs nos cecidimus quaſi foliū. i.
a perfectōe virtutū. ſaltē quo ad cōpla-
centiā ſenſualē vbi conſiſtit veniale. Nā
vt ait beatus Aug. lib. de natu. ⁊ gratia.
Si oēs ſācti ⁊ ſancte iterrogati fuiſſent
dū hic viuerēt vtrū peccatū haberēt: om
nes rn̄derēt illud Joā. in canonica. Si
dixerim⁹ q: peccatū non hēmus veritas
in nobis nō ē. Excepta hac ſancta virgi
ne de q̄ cū de peccatis agit̄ nullaz prorſus
ō ea volo hērī mētionē. Nō ergo cecidit
nec in veniale. ō quo ſalomon. Septies
in die cadit iuſtus ſꝫ ſemp ſtabat. ad qđ
ēt hortabat̄ apl's diſcipulos dicēs: Sta-
te ergo ſuccincti lūbos veſtros i verita-
te: ne delectatio venialis ſit in vobis pro
poſſe. Et tñ cū btā vgo fuerit imunis ab
oī pctō voluit deus ipaz expiri tātā paſ
ſionē in morte filij: quātam nullus vnq̄
martyr ſuſtinuit in ſua paſſione: vt dicit
btūs hiero. Hinc diſcas ñ turbari: ñ mi-
rari ſi vides ſctōs ⁊ ſctās multa aduerſa

ſuſtinere in mūdo:ſed itellige verbū Sa
lo. in puerbijs. Quez diligit deus corri/
pit ⁊ flagellat omnē filiū quem recipit.
Naz vt dicit apoſtolus Rom. viij. Pro/
prio filio ſuo non pepercit:ita nec matri
eius cū tamē nullū haberet peccatū. Et
ſiquis bene ꝯſideret iueniet ꝙ qui acce/
ptior fuit deo ⁊ ſanctior:ille magis affli/
ctus eſt in mūdo:nō quidē ad purgatio
nem peccatorū que habeat:cū nullū ha/
buerit btā virgo. ſed ad maius meritū
⁊ premiū cōſequēdū. Sta ergo ſupra pe
des tuos dicit dñs Ezech. ij. cap. Super
affectus ne cadas. ¶ Quātū ad tertiū
ſtabat beata maria firma volūtati dei cō
firmans ſe ad quod hortat apoſtolus fi/
deles Phil. iiij. Sic ſtate i domino cha/
riſſimi ſcꝫ conformādo vos dei volūtati
Sciebat beata virgo ꝙ dei volūtas erat
filiū ſuum pati ⁊ ꝓpter hoc in mūdū ve
nerat ⁊ ſcripture que ſibi ſatis note erāt
hoc prenūciabāt que falli non poterāt.
Et cū in omnibus requiē quereret vt de
ipſa canit que nō aliter vere queritur ⁊
poſſidet niſi ꝯformādo ſe diuine volun
tati ſecūdū rationē. ideo ſtabat nō mur/
murabat ꝙ filius inocētiſſimus patere/
tur. non blaſphemabat iudeos ꝙ ab eis
quibus tot bñficia fecerat tam crudeli/
ter tractaret. Non vindictā a deo pete/
bat ꝙ illi a terra viui abſorberent vt me
rebātur. non capillos vel vultū ſcinde/
bat:quia vidua ⁊ ſine filio ꝯſolatore re/
manebat. Sed ſtabat verecūda: ſmode/
ſta:lachrymis plena:doloribus imerſa.
Miſer. O dña quos fontes lachrymarū
dicā erupiſſe de pudiciſſimis oculis tu/
is cum attēderes vnicū tuū innocētem
corā te flagellari:ligari:mactari:⁊ carnē
de carne tua ab ipſis crudeliter diſſeca/
ri. Et tamē ita diuine volūtati cōformis
fuiſti:vt ſaluti humani generis auidiſſi/
ma eſſes vt dicere audeā ꝙ ſi nullus fu/
iſſet reptus qui filiū crucifigeret ad hoc
vt ſequeret ſalus hominū:⁊ adimpleretur
volūtas dei ſecūdū rationē ſi oportuiſſꝫ
ipſe poſuiſſet ſe i cruce. Neqꝫ eniz credē
dum eſt minoris fuiſſe pfectionis ⁊ obe/
dientie ad deum ꝙ̄ abrahaz: qui ꝓprium
filium ſuum obtulit deo in ſacrificiū ma
nibus ꝓprijs occidēdū ⁊ comburēdū.
Stabat ergo fixa in dei voluntate.

In ſecūda parte notat

penalitatis eminētia ineffabilis: quia
iuxta crucē vbi aduertēdum ꝙ aliquis
ſtetit i cruce. ſtat aliquis iuxta crucē. ali
quis lōge a cruce. ⁋ In cruce fuit ſolus
xp̄s. i. in maximo cruciatu totus. crux eīz
dicit a cruciatu ⁊ magnū cruciatū ſuſti/
net:qui vim ſuſtinet. iij. q. i. nulli dubiū.
Dicit autē pſ. xxxvij. in pſona xp̄i: vim
faciebant qui qrebāt animā meā. i. vi
taz tollere. In omnib⁹ eniz illis locis in
quibus extimatū eſt vitā hominis ꝯſiſte
fecerūt maximā vim. Nā cū aliqui dicāt
vitā repiri in capite. alij in corde vel epa
te. alij in ſanguine. in omnibus illis lo
cis fecerūt maximā vim. In capite p co
ronā ſpineā. in corde p aptionē lateris.
in epate vel ſanguine p flagella in dorſo
⁊ clauos in manib⁹ ⁊ pedibus vñ totus
ſanguis exiret. In cruce ergo totus in
vi cruciat⁹ ⁊ ſolus. vñ ipſe ait Yſa. lxiij.
Torcular. i. crucis calcaui ſolus ⁊ de ge
tibus non eſt vir mecū. ⁊ in pſ. Singula
riter ſuꝫ ego donec tranſeā. i. ex hoc mū
do ad patrē:qꝛ ipſe ſolus nō erat ſubdi
tus morti:ex debito tamē ipſe ſolus pec
cata noſtra ſup lignū crucis in corpore
ſuo. i. penaꝫ peccatorū portauit: ipſe ſo
lus fuit in paſſione ſine cōſolatione. q̄
alij qui paſſi ſunt habuerūt aliquod re
frigeriū:vt dicetur. vñ quando in horto
orauit pro calice paſſionis transferēdo
auulſus ē a diſcipulis quantū iactus eſt
lapidis:vt dicit Luc. xxij. Ad innuēdū
ꝙ tanta diſtātia eſt inter cruciatū xp̄i in
paſſione:⁊ cruciatū aliorꝫ ſanctorū quā
tuꝫ diſtat purus homo a xp̄o. Petra aūt
ſeu lapis ait apoſtolus eſt xp̄s qui quaſi
in īfinitū diſtat in pfectōe ab alijs. ⁋ Re
moti a cruce ſunt omnes illi qui nolunt
ſuſtinere aduerſa in mūdo ſed murmu
rant cōtra deuꝫ:nec cōpatiūtur xp̄o. ſi
ſuſtinēt:inuiti hoc agūt. iſti ⁊ ſi iuxta xp̄i
crucē eē videātur inquātū patiātur. cor
pore quidē ſunt iuxta ſed non mēte. ſi
miles ſunt latroni a ſiniſtris xp̄i qui cru
cifixus cuꝫ ipſo blaſphemabat cuꝫ cum
alijs:eo ꝙ non liberaret eū a pena quā
inuitus ſuſtinebat vnde ⁊ reprobatus

ſimiles ſimeni cyreneo qui angariatus
fuit portare poſt xp̄m. ⁋ Iuxta crucē ve
ro ſtāt oēs electi qui vt mēbra xp̄i carnē
ſuā crucifixerūt cū vitijs ⁊ cōcupiſcētijs
vt ait apls qui nō ſolū patiēter aduerſa
ferūt:ſꝫ gaudēt:qm̄ digni habiti ſunt ꝓ
noie ieſu cōtumelias pati. Qui ꝯpatiū/
tur doloribus ⁊ afflictiōibus eius quas
ꝓ eis ē paſſus. Imitant hi latronē q iu/
xta crucē fuit a dextris arguētem ſociuꝫ
eo ꝙ ñ patiēter ferebat crucē ⁊ ſe dignū
ꝓclamantē tantis penis. Et nos quidē
iuſte. Nam digna factis recipimus:excu
ſantem xp̄ꝫ ⁊ cōpatiētē tante ignominie
hic vero nil mali egit. Rogantē illū vt
deū ꝓ ſalute aie ſue. Memento mei do
mine dū veneris i regnū tuū. Luc. xxiij.
Hoc igit ſentiētes qđ ⁊ in xp̄o ieſu fuit:
cū nō deceat ſub capite ſpinoſo mēbrum
fieri dlicatū. dicūt cū affectu ⁊ effectu il
lud pſ. Calicē ſalutaris accipiā. i. volun
tarie bibēdo:⁊ nomē dñi iuocabo vt me
adiuuet ad ſumēdū ⁊ nō horrēdū vt ſim
iuxta crucē. ⁊ inde a dextris eius collo/
catus. Nullus fuit cū xp̄o in cruce ſuſti/
nendo ſcilꝫ tātaꝫ penā quātaꝫ ipe. ſꝫ nec
paulus quāuis enim dicat crucifix⁹ ſuꝫ.
nō dicit ꝙ ſit affixus cruci xp̄i ſed ſue.
Quis enim ferre poſſet crucē xp̄i. certe
nullus. Oēs igit ſancti iuxta crucē ſtant
ꝓpinquius tñ alter altero. Nulla autē
ꝓpinquior ad eaꝫ mr̄e eius. ⁊ merito cū
eēt illud corpus de eius ſubſtantia. licet
alia pſona ab ea. ꝓ maxime igit ſtabat iu
xta crucē mr̄ eius ꝓpinquiſſima in do/
loribus. vt dicere poſſꝫ illud Thren. i. O
vos oēs qui tranſitis p viaꝫ. i. vite pre/
ſentis vñ dicimur viatores. attēdite ⁊ vi
dete ſi ē dolor ſicut dolor meus. Tūc im
pleta ē in ea ꝓphetia Simeonis dicen/
tis Luce. ij. Tuā ipſius aiaꝫ ptrāſibit gla
dius. Animaꝫ ſiqdē intellectiuā ptranſi
bit gladius verbi dei penetrabilior om/
ni gladio ancipiti. tūc ruminādo ⁊ intel
ligēdo ſcripturas que oñdūt imēſitateꝫ
doloris xp̄i in paſſiōe. ita videt exponē
beatus Amb. Et ex eius meditatōe gla/
dius doloris eius ptrāſiuit animaꝫ ſen/
ſitiuam. nec illud eſt contra id quod di/
ctum eſt ſupra. i. ꝙ beata maria erat con
formis voluntati dei qui volebat filium
ſuum pati. Nam ſicut de xp̄o eius filio
dicimus ꝙ ſcđm volūtatē rōnalem vole
bat pati. ⁊ tamen ſcđm partem ſenſitiuā
ſumme doluit ⁊ acerbiſſimos paſſus eſt
dolores. qꝛ vt ait Yſa. liij. c. Uere dolo/
res noſtros ipſe portauit. ita et mr̄ eius
cum ſtabat iuxta crucem ſcđm rationeꝫ
aſſentiebat ꝙ fili⁹ pateret ⁊ quieta erat
ſcđm ſenſualitatem ſumme dolebat vt
merito dicat. Attēdite ⁊ videte ſi ē dolor
ſicut dolor meus. Nouerat vtiqꝫ ſacras
litteras. ⁊ ſpiritu ſancto reuelante opti
me intelligebat. Et ex his ⁊ naturali ra/
tione tripliciter poterat depꝛehendere
imenſitatem doloris i filio patiente. quī
erat ſibi gladius ſumme afflictionis nec
ei ſimilis. ⁋ Ex paſſionis cauſalitate.
⁋ Ex afflictionis puritate. ⁋ Ex crucia/
tionis circunſtantialitate. ¶ Conſiderā
do cauſam paſſionis filii mei videte ſi eſt
dolor ſicut dolor meus. Conſidero enim
ꝙ cauſa huius paſſionis eſt vt redimat
genus humanuꝫ ⁊ vt ſatiſfiat deo ꝓ pec
catis humani generis totius. pro pecca
tis dico non ſolum originalibus: ſꝫ etiā
actualibus:mortalibus:⁊ venialibus:to
tius humani generis non ſolum pro ele
ctis ſed ⁊ pro reprobis. dicit enim Yſa.
liij. c. Omnes quaſi oues errauim⁹ vnuſ
quiſqꝫ in viam ſuam declinauit. i. p di/
uerſa peccata cōmiſſa:⁊ dominus poſu/
it in eo iniquitatē omniū noſtrum. i. pe/
nam peccatorum omniū nr̄m. Et ipe do/
minus ieſus dixerat. venit filius homi/
nis ſaluare quod perierat. Luc. xix. Sꝫ
totum perierat. totuꝫ ergo ſaluauit quā
tum in eo fuit. i. ſuſtinendo penam pro
peccatis omniuꝫ. Deus autem ſicut om
nium rerum ita ⁊ culparum ⁊ penarum
eis debitarum habet notitiam ⁊ nil im/
punitum ſua iuſticia dimittit. Cuꝫ ergo
ꝓ quolibet mortali debeatur pena infi/
nita. i. infernalis. nec homo cum ſit vir/
tutis finite pōt per ſe ſatiſfacere debito
infinito vt deo ſatiſfieret de tantis offen
ſis. oportet ꝙ xp̄s filius meus qui infini
tus eſt ſua diuinitate in humanitate aſ/
ſumpta patiēdo ſic ſatiſfaceret ꝓ omni/
bus per paſſionē meriti infiniti. vñ pe/
nam ſuſtinebat pro omnib⁹ peccatis no
ſtris:⁊ ſic pena eius erit quaſi inferna/

lis. Et ꝓpterea pſalmiſta dicit in eius ꝑ
ſona. Repleta ē malis anima mea. ſ. ſen/
ſitiua malis. ſ. penarum: ⁊ vita mea in i/
ferno appropiquauit pp ſimiles penas:
⁊ hoc ꝓ peccatis oiuꝫ: qꝛ que non rapui.
ait idem per ps. tunc. ſ. in paſſiōe exol/
uebam. Fecerunt primi parentes ⁊ alij
ſuccedentes furtum ſe ſubtrahendo ⁊
ſuum obſequiū deo ⁊ ego hāc rapinam
exolui. meipm exinaniui vermis: exina/
nitus ⁊ non hō vſqꝫ ad mortē crucis to/
tum me exhibēdo. Cū ergo filius meus
ſuſtineat tales cruciatꝰ ego que ſuꝫ ma/
ter ⁊ pater eius: quia non alium patreꝫ
habet in terris optimus amātiſſimꝰ. vi/
dete ſi ē dolor ſicut dolor meus. vt ⁊ ego
dicere valeaꝫ. dolores inferni circūdede
runt me gemitus mortis vt dolores ifer/
ni circūdederūt me. Et qđ adauget do/
lorem meū ē. qꝛ cū filius meus ſuſtineat
tot imenſos dolores ⁊ tantam penā que
ſufficiat ꝓ oībus ſatiſfacere ⁊ oium de/
bita ſoluere. tn̄ plurimi ꝓpter ſuā ceci/
tatem ⁊ ingratitudinē ſe priuabūt tan/
to fructu. ¶ Secūdo oſtendit magnitu/
do doloris in virgine ex puritate affli/
ctionis in filij ſui paſſione. puritatē aūt
dico: qꝛ non habuit mixturam cōſolatio
nis ſicut vinū dr̄ purū qđ nō hꝫ mixturā
alterius liquoris. dolor fundat in amo/
re. tantum enim quis dolet de amiſſiōe
vel leſiōe alicuius rei quātū ipaꝫ diligit
Et qꝛ ſumme diligebat mr̄ virgo filium
ſuū dilectōe ⁊ naturali ⁊ gratuita: ⁊ qꝛ fi
lius: ⁊ qꝛ optimus vt dici poſſet vtriuſqꝫ
vna aīa vnū cor. Jō bene dictū fuit a Si
meone. tuā ipius. ſ. aīam tuā. que ē quaſi
aīa eius pp ſummā adinuicē dilectionē
ꝑtranſibit gladius afflictōis. ꝑtranſibit
i. ꝑ totū tranſibit abſqꝫ refrigerij admi/
xtione. Siquidē quāto qs ē delicatior ⁊
cōplexionē hꝫ corporis melius diſpoſi/
tam tanto magis affligit ⁊ dolorē ſentit
ex aliqua leſione corpis ipſius. Et hinc
ē ꝙ de eadē pſecutione ⁊ oino ſimili in/
firmitati magis grauat ⁊ dolet delicatꝰ
ꝙ ruſticus: quāto etiaꝫ pars corpis que
patit leſionē ē magis ſenſibilis tāto le/
ſio magis affligit. Vñ videmus ꝑ expe/
rientiaꝫ ꝙ frigus vel alia leſio magis af/
fligit in manibus vel pedibus ꝙ in reli

quis partibus corpis: ex eo qꝛ eſt ps ma/
gis ſenſibilis ꝓpter cōcurrētiaꝫ pluriū
oſſiū: neruoꝝ: ⁊ venaꝝ. Cū aūt pcipue paſ
ſio xp̄i fuerit in manibus ⁊ pedibus fa/
cta pp cōfixurā eoꝝ cū clauis in cruce ⁊
ſuſpenſionē totius corpis in illis. Jō quā
do virgo mr̄ vidit impleri illud ps. xxi.
in pſona filij ſui dictū. Foderūt manus
meas ⁊ pedes meos: ⁊ dinumerauerunt
oīa oſſa mea. i. ita violenter extenderūt
in cruce vt poſſent ſigillatim oia oſſa di
numerari. maxime doluit filius ꝑ paſſio
nem: ipſa ꝑ cōpaſſionē. in tanta paſſione
nullaꝫ habuit ab alio cōſolationē. Vn/
de dicebat ꝑ ꝓphetā. Qui me cōſolaret
nō inueni. Nō eim cōſolabat ſicut fieri
ſolet morti abdicatis a ducētibꝰ eos. Nō
iudei: ſed illudebant ei cuꝫ principibus
ſacerdotū ⁊ blaſphemabant. Non genti
les: ſed coronaꝫ ſpineaꝫ imponētes ca/
piti percutiebant eum. Non diſcipuli q
fugerant ſcđꝫ illud ps. lxxxvij. Lōge fe
ciſti notos meos a me. Non Marie cuꝫ
Joāne que fidē diuinitatis eius amiſe/
rant. Non pater eternus cōſolatus ē eū
ſ. ad liberādū eū de manibus inimicoꝝ
ſꝫ ꝓ nobis tradidit illū ait apl's. ſ. volū/
tati eoꝝ ꝑmittēdo agere quecūqꝫ crude
lia voluerūt. Et qđ plus ē ⁊ omni admi
ratione ⁊ cōpaſſiōe digniſſimū: qꝛ ⁊ ipa
ps intellectiua xp̄i que fruebat cōtinue
deo non ē cōſolata eū: ſed dereliquit illā
partē ſenſitiuā tantis doloribus imer/
ſam. Et propterea ipe in cruce clamauit
cum lachrymis ⁊ clamore valido. vt ait
apl's ad Heb. Deus meus deus meus vt
quid dereliquiſti me. Mat. xxvij. Clama
uerunt iuſti: ⁊ dn̄s exaudiuit eos. ait ps
xxxiij. Patres veteris ⁊ noui teſtamenti
in tribulatiōibus ſuis ⁊ cruciatibꝰ dn̄s
exaudiuit. ⁊ ſi nō ſemp liberādo ab illis
penis: tn̄ ſemp cōſolando mentē eoꝝ vt
in virtute pſiſterent reſpectu pmij ⁊ diui
ni beneplaciti. Ego aūt clamabo ꝑ diē
⁊ nō exaudies dicēdo deus meus ⁊c. Cla
mans ſe derelictū non ex eo ꝙ diuinitas
ſeparata eēt ab illa hūanitate: qꝛ quod
ſemel accepit dei filius nūquaꝫ dimiſit
ait Damaſce. ſꝫ ſe derelictū dicebat quia
pars eius intellectiua: eius gaudij ⁊ cō/
ſolationis quo fruebat in verbo: nil in/

fluebat aut cōicabat ſenſitiue ad cōſola/
tionem: ⁊ in hoc non exaudiebat. qđ in
nullo ſanctorū accidit. Et ideo dictum
ē ꝙ hec afflictio vel paſſio fuit pura. ſ. ſi
ne admixtione cōſolatiōis. Hec aūt ver/
ba audiens mater gladius pertranſiuit
animaꝫ eius intelligens cum non dere/
lictum per ſeparationē deitatis: ſed per
ſubtractionē omnis ſuffragij: refrigerij
⁊ ſuauitatis. Attēdite ergo ⁊ videte ⁊c.
Naꝫ ⁊ ſi preſens fui ⁊ iuxta crucē ſteti: ⁊
hoc totuꝫ ad augumentū doloris. Que
eniꝫ mater que habens filiū preſentē etiā
in tormentis non valeat vel in aliquo cō
ſolari. ipꝫ āplexari. oſculari. potū porri/
gere ſitienti. Ecce filius meus dilectus
ad mortē ſitit hoc exprimēs vt refocille/
tur. nec ſtillā aque poſſuꝫ prebere. ſꝫ ſibi
offertur in mei preſentia acetū ⁊ fel. vul
nera video nec poſſum alligare ſangui/
nem effluere nec poſſum ipſuꝫ extergere
caput ex grauamine inclinatuꝫ nec va/
leo illud brachijs ſuſtentare. a me remo/
tum: vnde nec āplexari. Et ſi audio ver/
bum ex ore eius nec filius tuus ſcilicet
Joānes. ⁊ hoc vtiqꝫ verbum dei gladiꝰ
acutus quod pertranſiuit animā meaꝫ.
Reuera inquit beatus Bernar. Hoc ver
bum ecce filius tuus pluſquaꝫ gladius
fuit quod pertranſiuit animaꝫ eius vſ/
qꝫ ad diuiſionē anime ⁊ ſpūs. O quā cō/
mutationem. Joānes pro ieſu traditur.
ſeruus pro dn̄o. diſcipulus ꝓ magiſtro.
filius zebedei ꝓ filio dei. purus homo ꝓ
vero deo. Quō tuaꝫ affectuoſiſſimā ani
mā nō ꝑtranſiuit. hoc audito quando ⁊
noſtra lꝫ ſaxea lꝫ ferrea pectora ſcindat
ſola huius recordatio. Anſel. O domina
mea quibus ſingultibus eſtimabo pu/
riſſimū pectus tuum vexatum: cum au/
dires. Mulier ecce filius tuus. Unde cō
grue dicere poterat illud Hiere. Amari
tudine repleſti me ⁊c. ¶ Quantuꝫ ad
tertiuꝫ ſcilicet de circunſtantijs ipſius
paſſionis poteſt perpendi imenſitas do
loris virginis matris que ſtabat iuxta
crucem. Notandum ꝙ ſeptem ſunt cir/
cunſtantie circa ipſam paſſionem chri/
ſti. ¶ Ex patiētis dignitate. ¶ Ex infe/
rentis peruerſitate. ¶ Ex temporis ſolē/
nitate. ¶ Ex loci vilitate. ¶ Ex afflictio/

nis vniuerſalitate. Ex ꝯſuſtinētis ſocie/
tate. Ex fructꝰ paucitate. ¶ Quātū ad ꝑ
muꝫ manifeſtū ē ꝙ ꝙto dignior ē perſo
na que offenditur: tanto maior eſt offen
ſa: ⁊ per conſequens ſuſtinenti ⁊ oi atti/
nenti ei ⁊ ſi diligit eum occaſio eſt maio/
ris doloris. dominus ieſus deus erat ⁊
homo. vnde dignior perſona eſſe nō po/
terat. ⁊ quamuis diuinitas ſua pati non
poſſit nec aliquis eam attingeret ad of/
fendendum: tamen quia humanitas il/
la erat organum quoddam ⁊ veſtimen/
tum quaſi diuinitatis. Unde apoſtolus
ait. ⁊ habitu inuentus vt homo. Phi. ij.
Jdeo omnis iniuria facta illi humani/
tati ⁊ corpori poteſt dici facta deo ſicut
qui frangeret vel ſpueret in veſtem qua
indutus eſt imperator non diceretur fa/
cere iniuriaꝫ veſti: ſed imperatori: quia
ea indutus eſt. Jnquātum etiam homo
erat de progenie regali ⁊ ſacerdotali ge/
nitus rex ⁊ ſacerdos ſummus inocentiſ
ſimus ſapientiſſimus ex miraculis ſan/
ctitate ⁊ doctrina famoſiſſimus. Cum
igitur ei fuerint illate tot contumelie ir
riſiones maledictiones infamationes ⁊
afflictiones corpori inde magnus ſibi
exurgebat dolor ⁊ matri eius que ſtabat
iuxta crucem omnia illa audiens ⁊ vi/
dens dicere poterat illud Job. Os meū
perforatur doloribus oſſa ſunt potentie
anime quibus conſiſtit robur eius. Os
autem dicit in ſingulari quia potentia
ſenſitiua. Nam vt ait beatus Bern. La/
priuorum libertas capitur. gloria ange/
lorum illuditur. deus omnium flagella
tur. candor lucis eterne ⁊ ſpeculum ſine
macula conſpuitur. Et cum vita omniū
occidatur quid reſtat nobis miſeris agē
dum niſi vt eamus ⁊ nos ⁊ moriamur
cum eo per cōpaſſiōeꝫ eius ⁊ ad matreꝫ
eius. Dolebat ſiquidem de iniurijs tan
ti filij tam ſancti tam inocentis: ſed non
minus de offenſa dei. Et ideo attendite
⁊ videte ⁊c. Sed dicere poſſet ꝙ ait Ber
nar. in pſona chriſti patiētis cū ſit tātus
dolor quē patior tamē plus crucior cuꝫ
te ingratum experior ſcilicet de tāto be/
neficio. ¶ Oſtēditur ſecūdo magnitudo
doloris in virgine ex circunſtantia infe/
rētis iſtam paſſionem filio. Quāto enim

plures concurrũt ⁊ diuerſoꝝ ſtatuum
⁊ magiſtratuũ ⁊ amici ⁊ valde beneficia
ti ad inferendũ iniuriã ⁊ mortem valde
ignominioſaꝫ alicui tanto maior dolor
⁊ afflictio ſequitur in paſſo. ⁊ in quoli/
bet attinente ⁊ amico eius. Sed ad inſe
rendam paſſioné tam amaraꝫ ⁊ oppro/
brioſaꝫ xpo concurrerrũt de omni gene/
re ⁊ ſtatu. at etiã qui prius erant diſcipu
li ⁊ etiã ſũme beneficiati. Et ideo virgo
mater eius dilectiſſima ſũme doluit ſtãs
iuxta crucem. Aſtiterũt reges terre: ait
pſalmus ſcõs. Et principes conuenerũt
in vnuꝫ aduerſus dñm ⁊ aduerſus xpm
eius. ſ. ad morté ei inferendã. Reges qui
deꝫ aſtiterũt ſcilicet herodes rex galilee
qui ſpreuit illũ cum exercitu ſuo indutũ
veſte alba ⁊ vt fatuũ remiſit illum ad pi
latũ vt iudicaret eũ. Rex romanoꝝ mo/
narcha. ſ. tyberiꝰ iperator. ⁊ ſi nõ in per/
ſona tamé per ſuum locũtenenté pila/
tum. ſ. preſidé iudee qui dedit ſentẽtiaꝫ
mortis contra eum ad tumultũ populi
clamãtis. ſ. crucifige crucifige euꝫ. prin
cipes quoqꝫ ſacerdotũ omnes iſti aſtite/
runt. i. ante alios omnes ⁊ gẽtiles ⁊ po/
pulos iudeoꝝ vt principaliores. Nã prin/
cipes ſacerdotũ colligẽtes conciliũ pro
pter hoc ⁊ principales eoꝝ ſũmo ſacer
doti caypha conſulente ⁊ decernente: q:
expedit vobis vt vnus moriaṫ pro popu
lo. exinde queſierũt opportunitaté capi/
endi. Qué cum cepiſſent nocte proditio
nem faciẽte iuda diſcipulo ſuo. iterum
ſũmo mane conuenerũt ad inquirendũ
falſum teſtimoniũ contra eum. ⁊ cũ non
inuenire poſſent teſtimonia conuenien/
tia multa falſa dicẽtibus ad interroga/
tioneꝫ ⁊ ad adiurationé cayphe ſũmi ſa
cerdotis cũ diceret ſe eſſe xpm filiuꝫ dei
benedicti ad expreſſioné tante veritatis
⁊ tãtis miraculis ſuis approbate doctri
ne ſue iudicauerũt eum reum mortis. ⁊
poſt ſputa: alapas ⁊ cõtumelias vt male
factoré pilato preſentauerũt occidẽduꝫ
Et cuꝫ in ipſa paſſione ſexus femineus
affuit: ⁊ viliſſima ancilla hoſtiaria que
⁊ ſi non potuit adire ieſum ppter mul/
titudiné aliorum eum irridentiũ ⁊ affli/
gentiũ oſtendit diſcipulũ querẽs vt ca/
peretur tanꝙ diſcipulus xpi. ſed q: hoc
incõſulte negauit euaſit capturã. Mili
tes auté pilati qui gẽtiles erãt poſt ſen/
tentiã latam a pilato poſtꝙ illuſerũt ſa
tis: idutũ veſte coccinea ad crucis pati/
bulum deduxerũt. Et ſic omnes cõuene/
runt in vnũ aduerſus xpm. Quantum
auteꝫ fuerũt beneficiati ab eo nõ poſſet
etiã prolixo ſermone ⁊ tẽpore explicari:
aliquid tamé vel breuiter perſtringam
vtens verbis pphete Michee. vi. in per
ſona xpi ad populũ illũ ſceleſtũ ⁊ ingra/
tiſſimũ. popule meus quid feci tibi ⁊ in
quo ⁊c. hoc boni tibi feci pãtres tuos Ja/
cob cũ filiis ſuis in egypto per Joſeph
enutriui famis tpe ne perires. Et poſt
tẽpora multiplicatos ſupra numerũ te
dura ſeruitute egyptiorũ te eduxi. Fla
gellis quibus egyptũ totam percuſſi te
liberũ feci. mare rubrum tibi aperuim
per eũ ſicco veſtigio tranſires. Pharao
nem auté cum exercitibus ſuis tibi ſub
merſi. Mãna de celo preſtito per. xl. an
nos te paui. Aquam tibi de petra ſum
inſurgentes contra te hoſtes proſtraui
Seon regé amorreoꝝ ⁊ og gygantẽ re
gem baſan. Terram fluenté lac ⁊ mel pro
tribus tuis a me promiſſaꝫ exterminatis
xxx. inde regibus ⁊ plurimis nationi
bus tibi largitus ſum. Et prius in mon
te ſyna legeꝫ ſeruandã tradidi. A capti
uitate diuina. ſ. per. lxx. annos propter
ſcelera tua in babylonia portata te libe
rans ad propria ſua eſdra: neemia ⁊ zo
robabel reduxi. De graui oppreſſione
antiochi regis per iudam machabeum
cũ fratribus te excuſſi. Ecce quid feci ti
bi. Reſpõde ergo mihi. ſi tãta beneficia
a me tibi collata hanc talé retributioné
meruerint vt me crucifigeres. Jn quo mo
leſtus fui: reſponde mihi. Ego ex genere
tuo carné ſumens regale ſoliũ celi dimi
ſi: vt tibi frater eſſem. Ego per ciuitates
tuas caſtra ⁊ vicos diſcurri: in tui vtili
tatem laborãs. Ego ſemper in tẽplo do
cui que te ſaluũ facere poſſent. Ego ce
cos tuos illuminaui: leproſos mũdaui
claudos erexi: obſeſſos a demonibus li
beraui: ſurdis auditũ reſtitui: mutis lo
quelaꝫ: infirmis variis ſanitaté: mortuis
vitaꝫ. Nũquid in his moleſtus fui? pre
cepta declaraui: errores confutaui: vicia

reprehẽdi: ↄſilia pfectiõis adieci. Sꝫ q:
veritas odiũ parit apud iſipientes que
gignere dꝫ dilectõeꝫ. Jõ in his tibi mole
ſtus fui: nolẽti veritaté audire. Quid vl
tra tibi facere potui ⁊ non feci. Heccine
reddis dño popule ſtulte ⁊ inſipiẽs. Cõ
ſiderãs virgo mr̃ beneficia facta a filio
ſuo pplo illi: ⁊ tũc ab eo tãta puerſitate:
tanta crudelitate cruci affigi: valde do/
lebat vt dicẽ poſſet illud ps. xxx. Defe/
cit in dolore vita mea. Attẽdite ergo ⁊ vi
dete: ſi eſt dolor ſicut dolor meus. ℭ Ex
tpis ſolẽnitate etiã ãpliatus ẽ dolor i vir
gine mr̃e. Erat eiꝫ ſolẽnitas paſche ſeu
azimoꝝ: q̃ erat p̃cipua ſup oẽs alias in q̈
tenebanṫ ex lege oẽs iudei de quibuſcũ/
qꝫ ciuitatibus ⁊ locis venire ad tẽplum
in hieroſolimis ſitũ ad ſacrificiũ offerẽ
dũ: niſi legitimũ hẽrent impedimentuꝫ
Et q: p varias captiuitates eoꝝ erãt ſa/
tis diſperſi per orbem ⁊ in italia ⁊ i aſia
⁊ affrica: vt pꝫ Actuũ. ij. De oi pene na/
tione cõuenerant hieruſalé ad illõ feſtũ.
Quãto aũt quis dãnaṫ ad morté ppter
maleficiũ: cõcurrẽte maiori cõcurſu ppli
tanto maior ei inſurgit pena cõfuſionis
⁊ erubeſcẽtie. Cõſiderat enim ꝙ quilibꝫ
vidẽs narrat aliis: ⁊ ſi peregrinus ẽ re/
uerſus i patriaꝫ ſuã refert ⁊ diuulgat ci
uitati ſue de illo malefactore ⁊ ignomi/
nioſa punitõe: ⁊ ſic vbiqꝫ infamis abho
minaṫ. De graui aũt crimine calũnioſo
accuſauerunt de blaſphemia dei grauiſ
ſima apud iudeos: q: dei filiũ ſe dixerat.
De crimine leſe maieſtatis marie apud
leges gẽtiliũ. Vñ in titulo ſup crucem
ſcribi fecit ipẽ pilatus. Jeſus nazarenus
rex iudeoꝝ. q. d. Hec ẽ cã paſſiõis huius:
q: vſurpauit ſibi regnũ iudeoꝝ faciẽdo
ſe regé: ⁊ phibẽdo tributa dari ceſari: ⁊
p hoc quaſi rebellare faciẽte pplm Ty/
berio imperatori: ⁊ vt omnes poſſent le
gere ex quo de omni gente ibi erant ſci/
licet iudeorum: grecorum: ⁊ latinorum:
ſcribi fecit litteris grecis ⁊ hebraicis:
⁊ latinis. Conſideras igitur virgo ma/
ter que ſtabat iuxta crucem: tantam cõ/
fuſioné tam publicandaꝫ p orbẽ filii ſui
defamatione nõ poterat nõ valde dolẽ
ſed ⁊ de offenſa dei in tãte ſolẽnitatis tẽ
pore in quo magis debebant deũ venera
ri p bñficiis collatis illi pplo. Erat eniꝫ
feſtũ illõ inſtitutũ i recognitioné libera/
tionis illius ppli de ſeruitute egypti p
ſanguiné agni. Vbi ergo debebant ſacer
dotes tẽplũ dei ornare: vaſa dñi mũda/
re: ſacrificia pparare oibus dimiſſis ad
hoc totũ ſtudiũ ponũt: vt agnus imacu/
latus qui tollit peccata mũdi occidaṫ: nõ
vt ſanguine eius fuſo mũdus redimaṫ:
ſꝫ ne terrena amittamus ne veniãt roma
ni ⁊ tollãt locũ nr̃m ⁊ gẽtẽ: ne correctoré
vitioꝝ nr̃oꝝ habeamus: ne cũ magis ho
noratũ ꝙ nos a populo videamus. Nõ
aũt dicũt. Non in die feſto hoc agamus:
nõ ob reuerẽtiaꝫ feſti cõueniũt hoc facẽ
ne deus offendaṫ: ſꝫ ne tumultus popu
li ↄgregati fieret ⁊ de manibus eoꝝ au/
feraṫ. Et iõ dicẽ poterat virgo mr̃ illud
Threñ. i. Poſuit me dñs deſolataꝫ tota
die merore cõfectã. ⁊ infra. Audite obſe/
cro vniuerſi populi ⁊ videte doloré me/
um. ſ. ſi ẽ ſimilis. ℭ Quarto oñditur ex
loci vilitate augmẽtatio doloris eius: q:
in loco viliſſimo crucifixus ẽ. Nã vt nar
rant euangeliſte duxerũt eũ in golgata
quod eſt caluarie locus: ⁊ ibi eum cru/
cifixerunt. Qui locus ideo dicitur cal/
uarie: quia ibi erant oſſa mortuorum ⁊
caluarie ⁊ alia cadauera: ⁊ ideo occide
bantur viliſſimi homines ⁊ magni ma/
lefactores. Jbi ſtabat iuxta crucem ma
ter eius: ⁊ videns locum tam vilem: ac
filiũ eius regem regũ ⁊ dominum dñan/
tiũ factũ opprobriũ hoiuꝫ ⁊ abiectio ple
bis dicere poterat illud Threñ. i. Jccir/
co ego plorãs ⁊ oculus meus deducens
lachrymas: q: longe factus ẽ a me conſo
lator. Sed iſte locus fuit vltimus termi
nus paſſionis cõſiderãs ⁊ alia loca i qui
bus paſſus ẽ ⁊ ꝙ vilia. Et primus quidẽ
fuit in horto: vel ppe hortũ in quo fecit
orationẽ ne biberet calicẽ paſſionis: ſcõꝫ
inſtinctũ ſenſualitatis: nõ ſcõm determi
nationẽ ratõis. Jn horto delitiaꝝ. ſ. para
diſi fuit furtũ ppetratũ a primo adaꝫ de
fructu arboris interdicte ⁊ ppe hortum
fuit principiũ ⁊ finis paſſionis: qua a ſe/
cundo adam chriſto ſolutum eſt furtum
in arbore crucis. vnde in canticis diciṫ.
Sub arbore mala ſuſcitaui te: mortuam
in peccatis. Jbi corrupta eſt genitrix tua

eius. ſ. per fructuz decepta. Ad illū locuz
accedens ꝓpe hortuz multitudo magna
cuz fuſtibus: gladijs: ⁊ lāternis: vt ad la
tronem magnum capiēdū duce eorum
iuda proditore. cū appropīquaſſꝫ ei. oſtē
dit dn̄s ieſus ⁊ potentiaz ſuaz ⁊ beniuo
lentiam. Potētiaz quidē: qꝛ eo dicēte: ego
ſum quē queritis: ſubito oēs ceciderūt i
terram retrorſum: amiſſis corporis viri/
bus vt pateret omnib⁹: qꝛ non coactus
patiebať. Beniuolentiaz: qꝛ ⁊ ſi tāta cru
delitate ad capiēdū venerāt abſciſſam
auriculam malcho a Petro. qꝛ primus i
fecerat manum in magiſtrum ei reſtitu/
it. Eo autē capto ex diſcipulis eius fugi
entibus: vnus forte Joānes: vt pie credi
poteſt. ⁊ ſi euangelium non ponat: ve/
nit in bethaniam: vbi mater ieſu erat cū
alijs marijs nuncians cum lachrymis
capturaz filij: quo audito pertranſiuit
doloris gladius animā eius noctē ducē
tis inſomnē ⁊ lachrymis plenā. Et quid
orare apti⁹ poterat ꝙ̄ illud ps. xix. Exau
diat te dominus in die tribulatōis: pte/
gat te nomē dei iacob. Mittat tibi auxi/
lium de ſancto ⁊c̄. Ligatus aūt ieſus vt
a vinculis peccatorū ſolueremur de lo/
co illo ductus fuit ad annam primuz ſo
cerum cayphe vbi a miniſtro eius crude
liter alapatus eſt. Indeqꝫ ad atriuz cay
phe principis ſacerdotum ductus eſt ⁊
tota nocte afflictus. ſcd̄z illud ps. lxxij.
Caſtigatio mea in matutinis. Mane au
tem facto matre eius ciuitatem intrante
plurimis deuotis mulieribus aſſociata
lachrymis plenas omnes inclinabat ad
fletuz mulieres occurentes. Videnſqꝫ fi
lium iam afflictuz ſputis: manibus liga
tum duci ad pilatū: gladius ptranſiuit
aīam eius. ipmqꝫ ſequens nec loq valēs
impedita a militibus peruenit ad plate
am domus pilati: vbi iudiciū de eo exer
cebatur: flagellari filium plurimis ⁊ du
riſſimis ictibus audiens: nec flagellis ſa
ciatos adhuc clamare: crucifige crucifi/
ge eum ⁊ non hunc ſed barrabam nobis
dimitte. O quot de pudiciſſimis oculis
ſuis lachrimarum fontes exibant: certe
gladius pertranſibat animam eius. De
mum ſententia iniquiſſime data. cuz du
ceretur ad locum caluarie ſequebatur

eum multitudo mulierum plangentiū
⁊ lamentantium de morte eius quarum
prima ipſa erat. Videnſqꝫ filium cū
corona ſpinea quam capiti infixerāt mi
lites pilati: facieṁqꝫ illam ſpecioſam p̄
filijs hominum ſanguine de puncturis
ſpinarum fluente cruentataz: ſputis ſi
nis deturpatam. Crucem ſibi impoſitā
in humeris pre laſſitudine ferre nō va
lentem dicere poterat: quis det mihi vt
te morer fili mi: O fili mi: lumen nō ſolū
oculorum meorū: ſed gloria omniūz po
pulorum. Ad eos autem qui eum ſeque
bantur: ⁊ illas conuerſus recompēſans
affectum ⁊ conſolatus eſt dicens: filie
hieruſalez nolite flere ſuper me prenū
cians eis futurum excidium vt ſibi p
deant ſubdens. Sed ſuper vos ipſas
flete ⁊ ſuper filios veſtros ⁊c̄. Demū in
illo viliſſimo loco caluarie crucifixerūt
eum. Vnde ſtans ibi iuxta crucem dice
re poterat. Attendite ⁊ videte ſi eſt do
lor ſimilis ſicut dolor meus. ¶ Quinto
ex afflictionis generalitate oſtendit
magnitudo afflictionis in chriſto pati
te ⁊ matre compatiente. Ad litteram ve
rificatum eſt in eo illud Ezechielis pri
mo. A planta pedis vſqꝫ ad verticem
non eſt in eo ſanitas ⁊ a vertice inci
ando caput illud ſanctiſſimuz gazophi
latium ſapientie dei puncturis acu
tiſſimis corone ſpinee penetrantibus vſqꝫ
ad os perforatum fuit. Egredimini fi
ſyon anime fideles ab alijs mundi cogi
tationibus ⁊ videte meditando regem
ſalomonez ſapientiſſimuz: qui dedit ſa
pientiam ſalomoni: in diademate ſpi
neo in quo coronauit eum mater ſua ſy
nagoga iudeoruz ex qua ſecundū car
nem natus eſt. Oculi piiſſimi a quibus
intuitus petrus cognoſcens peccatū
ſuuz fleuit amare: aſi verſuz velati ſunt.
facies eius plena gratiaruz deturpa
ta eſt ſputis ⁊ ſanguine vt leproſus vi
deretur. Yſa. liij. Nos vidimus eum
quaſi leproſum. Vnde nec reputaui
mus eum. Gene eius candide ⁊ rubi
cunde alapis percuſſe ſunt. Ecce dedi
corpus meum percutientibus. ait ipſe
per Yſa. l. c. Et genas meas vellen
tibus: aures ille que melos audiunt

angelorū replete ſūt blaſphemijs: detra/
ctionibus: ꝯtumelijs irriſionibus popu
lorū. Propheta inquit in eius pſona: fa/
ctus in deriſuz oī populo meo cāticum
eorū tota die. Et iterū omnes maledicūt
mihi. Nares beatiſſime eius ad cui⁹ odo
rez reuiuiſcūt mortui vt balſami aroma
tizātis fatigant fetoribus cadauerū cal/
uarie loci. Capilli ei⁹ capitis ⁊ barbe de
licatiſſimi violētia tracti aut euulſi ſūt.
Os eius qđ tā ſanū: tam ſapidiſſimū: taz
vtiliſſimā ⁊ veriſſimā doctrinā protule/
rat: pcuſſuz eſt: ⁊ tanquā ouis ad occiſio
nē ductus nō aperuit os ſuū ad excuſan
dū vel cōminandū vel maledicendū: ſed
benedicēdū ⁊ orandū pro inimicis. Col
luz eius ſuauiſſimū colaphis attritū eſt.
Manus eius potētiſſime ex quarū ꝯta/
ctu infirmi plurimi ſanati ſunt ⁊ leproſi
mundati: clauis duriſſimis cruci affixe
ſunt. Pedes eius quorū terra ſcabellū ē:
quiqꝫ diſcurrētes per ciuitates: villas ⁊
caſtra: tantū laborauerūt pro hominū ſa
lute in cruce extenſi ſunt. ſecundū illud
ps. xxi. Foderunt manus meas ⁊ pedes
meos: dinumerauerūt oīa oſſa ⁊c̄. Totū
corpus illud dulciſſimū quod in cibū il/
luz ſalutiferū nobis reliqt: flagellis mul
tis ⁊ diris ceſuz: dilaceratū ⁊ ſanguine
cruentatū. ſecūdū illud ps. lxxij. Fui fla
gellatus tota die. Oſſa illa cōfracta ſūt:
remāſerat ſola lingua ⁊ cor integrū. Sꝫ
ne ⁊ illa ſine ſua leſione manerent. Lin/
gua eius aceto ⁊ felle in ſiti mortis ama
ricata eſt vt ipleretur illud. Dederūt in
eſcā meā fel: ⁊ in ſiti mea potauerūt me
aceto. ps. lxviij. Demū eo mortuo nō ſa/
tiatis de cruciatibus viuētis ⁊ morte ei⁹
ſpiritu tradito latus eius lācea apertuz
eſt. Vñ exierūt ſanguis ⁊ aqua medicina
noſtrarū aīaruz: Sed ⁊ in reb⁹ ſibi adhe/
rentibus. ſ. veſtibus iniuriati ſūt. Nā di
uiſerunt ſibi veſtimēta mea: ait ipſe ps.
Et ſup veſtē meā. illā. ſ. inconſutilē quā
fecerat ei mater ſua: miſerūt ſortē. Con/
uerſantes quoqꝫ cū eo diſcipulos eū de/
relinquere cōpulerūt: capere cupientes
adoleſcētē qui eū ſequebať ſyndone ſu/
per nudo idutū niſi fugiſſet. Stabat er/
go iuxta crucē mater eius ⁊ hec videns
⁊ ſcripta ⁊ prenūciata recolēs dicere po

terat illud Thren. ij. Oculus meus affli/
ctus eſt: nec tacuit: eo ꝙ nō eſſet requies
donec aſpiceret ⁊ videret dn̄s de celis. ſ.
nō tacuit a fletu: eo ꝙ nō eēt requies ali
cui mēbro filij mei donec aſpiceret dn̄s:
ſcꝫ reſuſcitādo ipm a mortuis. Attēdite
igiť ⁊ videte o vos oēs ſi eſt dolor ſicut
dolor meus. ¶ Sexto nō modica cauſa
doloris ſicut fuit i xp̄o patiēte: ita in ma
tre cōpatiente. hoc. ſ. ꝙ cū latronib⁹ cru
cifixus eſt. Sicut enīz pati iuſtū ⁊ inno/
centē cū alijs ſanctis ⁊ probis viris ⁊ in
iuſte condēnari ad mortē eſt aliqđ refri/
geriū: ita econtra condēnari cū ſcelera/
tis eſt augmentū pene cū ex hoc vidētes
iudicent illū ſceleſtē. Vnde ⁊ pro ſpecia
li iniuria ⁊ crudelitate erga eū predixit
Yſa. liij. c. Et cuz ſceleratis deputatus
eſt. ſ. ad mortē. quod vidēs virgo mater
in filio ipleri: cuz in medio latronū cru
cifixus eſt: valde doluit. Hoc etiam xp̄s
horrens ſecūdū ſenſitiuā orabat per ps.
dicens: Ne perdas cū impijs deus aīaz
meā. i. vitā. Vnde ⁊ ſubdit quaſi decla/
rans ſe: neqꝫ cū viris ſanguinū vitā me/
am. Erat ſiquidē crux illo tēpore ſuppli
ciū latronū. Licet nūc propter xp̄z in ea
extenſuz cū ſumma veneratione tranſeat
ad frontes iperatorū ⁊ omniū xp̄ianorū.
Erat mors maxime infamie ⁊ acerbiſſi/
me pene. Vnde in lege dictū eſt. Male/
dictus omnis qui pēdet in ligno male/
dictione. ſ. infamie. Quod intelligētes
ipſi maligni iudei: vt refert quidā ſapi/
ens hoc prenūciādo dixerunt non recte:
ſed puerſe cogitantes morte turpiſſima
ꝯdēnemus. Hoc genus mortis ideo xp̄s
elegit potius ꝙ̄ aliā mortē: vt doceret ⁊
confortaret quēlibet ꝓpter nullum ge/
nus mortis quātūcunqꝫ ignominioſuz:
quātūcunqꝫ aſperū deum ſeu mandatū
eius quodcūqꝫ deſerendū: vt notat bea/
tus Thomas poſt Auguſtinū in tertia
parte cuz ⁊ ipſe rex regū ⁊ dn̄s dominā
tium mortē ſuſtinuit imaturā: qꝛ in flore
iuuentutis violētā: qꝛ ab alijs ⁊ benefi/
ciatis: ⁊ acerbiſſimā: qꝛ crucis viliſſimā:
qꝛ in medio latronū. Humiliauit inquit
apoſtolus ſemetipꝫ. Phil. ij. vſqꝫ ad in/
carnationē inquit gloſa. Vſqꝫ ad huma
ne mortalitatis participationē: vſqꝫ ad

diaboli temptationē: vſqꝫ ad populi deri/
ſionē: vſqꝫ ad ſputa: vincula: flagella: ala/
pas: ⁊ ſi hoc parū aliqd de genere mor/
tis addendū eſt nō cuiuſcūqꝫ: ſed crucis
que ceteris ignominioſior eſt. Et quāto
ait Bern̄. Minorē ſe fecit humilitate tā
to ſe oſtēdit maiorē bonitate. Et quāto
vilior: tanto inde carior. Idē ſup Cant.
O humilem ⁊ ſublimē: o altiſſimū ⁊ no/
uiſſimum: o opprobriū hominū ⁊ gloria
angelorū. nemo ſublimior: nemo deſpe/
ctior. eſto vilis quantūcūqꝫ nunquā xp̄o
vilior eris. Ipſe ſiquidē rex regū ⁊ dn̄s
dominantiū fuit viliſſimo ꝑcio venalis
expoſitus: a viliſſimo populo: viliſſima
paſſus: viliſſimo loco crucifixus: crucis
ſupplicio traditus: iter latrones poſitꝰ:
cū iniqſſimis ⁊ viliſſimis hoībus depu/
tatus: modo viliſſimo tractatus. Etenīz
tanꝙ malefactor bonus dn̄s capit: tāꝙ
furioſus manſuetus vinculis aſtringit
Tanꝙ peſtifer ſaluator accuſat: tanquā
fatuus dei ſapiētia irridet: tanꝙ homi/
cida vita hominū morti dānat: tanꝙ le/
proſus ⁊ īmundus mūdator criminū ex
tra menia eijcitur: tāꝙ latro crucifigit:
tanquā flagitioſiſſimus confutādus ab
oībus ⁊ īruēdus nudat: ⁊ tanꝙ vermis
vilis ⁊ viliſſimus ſūmus deus conſpuit
abijcit ⁊ conculcat. Hec ille. Et tn̄ inter
tantas iniurias ⁊ vilificatiōes pro cruci
fixoribus ſuis deprecat: latroni ⁊ ſi pro/
pter ſcelera ſua crucifixo ad penitentiā
conuerſo non ſolū veniam ſed paradi/
ſuz pollicet dicens: Hodie mecū eris in
paradiſo. Stabat iuxta crucē mater ie/
ſu hec meditans ⁊ doloribus quaſi deſe
cta ait ad crucē vt pie credi poteſt flecte
ramos arbor alta tenſa laxa viſcera ⁊c̄.
Ad filiū autē mihi non loqueris: pro iu/
deis intercedis: latronē conſolaris. Ad
quā ille. Ecce filius: ex quo ad patrē per
mortē vado loco mei ioannem dimitto.
Sed iſta cōmutatio adauget dolorē cuz
filius hominis mihi det ꝓ filio virginis
ſimo ⁊ dei. Attendite ergo ⁊ videte ⁊c̄.
¶ Septimo oſtendit magnitudo dolo/
ris ſicut in xp̄o patiente: ita ⁊ in matre
compatiēte ratione paucitatis fructus
ſeu vtilitatis ipſius paſſionis ex parte
miſerie ⁊ peruerſitatis ⁊ ingratitudinis

hominū. Nam cuz copioſa fuerit apu
deū redēptio adeo ꝙ preciuz ſangui
eius nedū oēs homines erat ſufficie
redimēdū ſed ⁊ mille mūdos ſi fuiſſe
⁊ tamē pauci ſunt qui ſe faciāt partic
pes fructus ipſius paſſionis ꝓpter
diaz ⁊ ingratitudinē hominū. Sicut
tem ex magno lucro qđ quis videt
ſequi ex ſuo labore multū gaudet co
ſolat: ita econtra cū maximo labore
quis tolerat videt conſequi modic
crū vel nullū multuz contriſtat ⁊ dol
Clamabat ieſus in cruce ſitio. Et lic
litterā ꝓpter intenſuz dolorē ſitire
poraliter: maior tamē erat ſitis ſpi
deſiderij ſaluatiōis humani generis
cū videret ipſe ⁊ mater eius pene nu
fructū tunc ſequi: ſed potius ruinā
rari iudeorū ꝓpter ꝑfidiā ſuā: caſuz
giſſe apoſtolorū ⁊ in futuz multos
turos xp̄ianorū dicere poterat cū
illud Michee. vij. Ve mihi q: factꝰ
ſicut qui colligit racemū in autūno
tūc vindemiata vinea nō reperit
quis racemus: ita ⁊ tpe paſſionis
pene vineā humani generis vinde
rat diabolus vt ſibi ſubditā: remanſi
quis paruus racemus vt latro qu
cēturio fidē xp̄i ꝯfeſſus: ⁊ aliqs al
xp̄s collegit. Multum ergo dolet
mater eius de tāta īgratitudine.
mat per beatū Ber. Ad te clamo q
te morior: te exhortor qui ī cruce p
vide clauos quibꝰ cōfodior: vide la
quo aperior: ⁊ cū ſit tantus dolor
⁊ exterior: plus tamē cruciat ꝙ te ing
tū experior. Hec ille. Et per beatū Au
Cū eſſes inimicus patri meo recōcili
te p me: ⁊ cū lōge eſſes veni vt redime
te: ⁊ inter mōtes ⁊ ſiluas cū errares
ſiui te: inter lapides ⁊ ligna inueni
ne luporū ferarūqꝫ rapido ore lania
collegi te: laboraui: ſudaui: caput me
ſpinis oppoſui: latus meuz ꝑforari p
miſi: tot iniurijs laceſſitus ſum vt col
gerez mihi te: ⁊ tu diuideris a me ta
ſcilicet eſt ingratitudo tua. Et Oſee
conquerēs dominus ait: Miſericordi
veſtra quaſi nubes matutina ⁊ q̄ſi ro
mane pertrāſiens. Miſericordia veſt
ideſt quā vobis feci in redimendo qua

nebula matutina que ſcilicet cito per/
trāſijt: ita illud a memoria veſtra ⁊ qua/
ſi ros qui aduenīēte ſole cito deſiccatur
ita adueniēte calore tentationū ⁊ tribu/
lationū ſubito perijt a vobis memoria
paſſionis ⁊ gratia per eā recepta. Sed ⁊
anima deuota dicit illđ Thren̄. Memo
ria memor ero ⁊ tabeſcet in me anima
mea ex cōpaſſione.

De tertio principali

Cuz dici
tur Mater ieſu: Mater imaculata: Ma
ter intacta: Mater vnigeniti dicta: Ma
ter dei ⁊ plaſmatoris omniū. eius qui in
celis eſt ſine matre: in terris ſine patre.
mater vnici filij ieſu. ⁊ ideo plus amās
⁊ plus dolens. Mater ſola genitrix to/
tius ieſu. ⁊ ideo plus amās ꝙ ſi patrez
habuiſſet: quia plus ſua res. ⁊ inde plus
dolens. Unde Hieremie. xxxi. c. ait. Fe/
mina circūdabit virū. Solet homo cir/
cūdare quod ſuū eſt propriū non quod
alienū. In alijs filijs ſubſtātia filij nō eſt
tota propria matris: ſed ⁊ patris. ⁊ ideo
nulla mater circūdat filiuz vt virgo ma
ria. Omnis alia figura pluribus lineis
formatur. circularis vero figura vna li/
nea clauditur. ſic beata virgo maria ſo/
la clauſit intra viſcera ſua chriſtum. Alij
filij duabus lineis figurātur: ſcilicet pa/
tre ⁊ matre quod circūdatur ex nulla
parte eſt apertū: ſed vndiqꝫ clauſuz. ſic
beata virgo maria ante partū in partu
⁊ poſt partuz. ⁊ ideo circūdabit virum:
ſcilicet ieſum totū perfectū. Sed dolo/
res partus quos euaſit aperiendo ſibi
reſeruati fuerūt in paſſione filij vt dicit
Joannes Damaſcenus. Nec vlla vnquā
patiendo experta ē tantum dolorē ſicut
ipſa iuxta crucē in cōpatiendo. Ex ipſa
autez maternitate ideſt generatiōe ieſu
facti ſumus fratres ieſu propter quod
non confunditur homines vocare fra/
tres vt ait apoſtolus ad Hebreos dicens
per pſalmiſtā. xxi. Narrabo nomen tuū
fratribus meis. Et ideo ſicut debemus
cōpati fratri noſtro ieſu chriſto in tanta
eius paſſione pro nobis: ita ⁊ matri no/
ſtre de morte fratris noſtri ⁊ filij ſui. vn/
de vt dicit beatus Augu. Cū annuatim
chriſti paſſio ab eccleſia recolitur: ita de

bet nos mouere ad cōpaſſionē ſicut nūc
videmus impleri. Sic ⁊ matri noſtre cō
pati que ſtabat iuxta crucē. Ipſuz autē
veſpere depoſitum ſacratiſſimū corpus
per Nichodemuz ⁊ Joſeph ſuſcipiens
in gremio mater quot lachrymaruz flu/
mina: ꝙ amariſſimos ſingultus: ꝙ alta
ſuſpiria: que verba meſtitie plena ex ea
proceſſerint quis poſſet exprimere cū ſin
gula mēbra perquireret tam dire crucia
ta: tam turpiter deluſa oſcularetur ⁊ la
chrymis irrigaret ſociata maria Mag/
dalena: ⁊ alijs marijs ⁊ deuotis mulieri
bus. Cum autē ſero factum eſſet deuoti
homines pie ⁊ deuote corpꝰ illud de bra
chijs accipiētes poſuerunt in monumē
to mente cōſepulta cum eo. Reminiſcēs
ergo beati ſanguinis ait dominus Lati
nus ordinis predicatorū cardinalis. quē
profudit amator hominis perfunde la/
chrymas. Non eſt locus ingratitudinis
vbi torrēs tante dulcedinis attingit ani
mas. Jeſu bone cur tāta pateris cū pec/
cati nihil ꝯmiſceris flos innocētie. Ego
latro: tu cruce moreris. ego reus: tu pe/
na plecteris noſtre nequitie. An te fecit
ſic amor ebriū vt nec crucem putes op/
probriū amoris gratia. ſed ve mihi miſe
ro ſi non recognouero. ve mihi miſero
ſi non recōpenſauero dignis operibus
regnū queritis non intrabitis ſine cru/
cis naui. portū petitis non venietis ſine
crucis claui. Sola enim digna fuit ferre
ſeculi preciū atqꝫ portū preparare nau/
ta mūdo naufrago vite eterne quā ipſe
concedat qui eſt benedictus in ſeculorū
ſecula. Amen.

¶ Expliciunt Sermones Quadrageſi/
males Eximij Doctoris frīs Jacobi de
Voragine ordinis p̄dicatorū: quōdā Ar/
chiepiſcopi Januēſis. Una cū tractatu
de paſſione dn̄i noſtri ieſu xp̄i. ⁊ de plan
ctu glorioſe virginis quā diligentiſſime
emēdatū: ac cū magna ſollicitudine cor
rectū ⁊ caſtigatū. Impreſſi Papie cura
ac ipenſis Jacob de Paucis drapis de
burgofrancho die 2 Septēbris 1499
ad laudē dei ac glorioſe Marie virgi/
nis. ⁊ beati Dominici Amen.

Regiſtrum

aa
¶ Incipit q̃drageſimale
congregare.
contẽnendum
cumento

bb
Xp̃s eum
enim genus
eis allegare
nus culpas

cc
ſint aqua
Iſtam autem
tiſſactionis
dos agilitatis

dd
eſto mihi
paruit dicens
rat⁹ q̄ xp̃s
fuit excoctus

ee
y Tertio recepit
ad cuius
bolus habemus
ſerpentem

ff
de proprio
ipſe ⁊ uſq̧
Peccator enim
cia determinata

gg
fiunt propter
Cant. i.
Inuenit ieſus
Inuenit ieſus

hh
nitentiam
deo die ac nocte
ris omnes
bent multum

ij
non inueniemus
erãt credentes
tas ſanctorum
mundus odit

kk
lachrymarũ
ceſſit ſtatimq̧
abijci ab illa
hoibus vt

ll
ficauerat
ratas. ſicut
hñdo. cognouit
xxij. Viuo.

mm
dilexit q̄ paſſa
dic aĩa xp̃i.
tionis qđ fuit
hi aurẽ: ego

nn
Aug. q̄ ſpũs
xxij. Qui aũt
Illi comedũt
Quo abijt

oo
ligatũ multiplicitẽ
querebat. ⁊
ſari dare
lati: diuiſerũt

pp
ſimiles ſymoni
fluebat aut
reprehendit.